

Ετήσια Οικονομική Έκθεση **2013**

Συγκρότημα
Τράπεζας Κύπρου

Περιεχόμενα	Σελίδα
Διοικητικό Συμβούλιο και Εκτελεστική Διεύθυνση	1
Δήλωση των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Υπευθύνων της Εταιρίας για τη Σύνταξη των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων (σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου 190(I)/2007 αναφορικά με τις Προϋποθέσεις Διαφάνειας)	2
Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ	3
Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις Συγκροτήματος Τράπεζας Κύπρου	19
Έκθεση Ανεξάρτητου Ελεγκτή προς τα Μέλη της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ επί των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων	210
Έκθεση Περί Εταιρικής Διακυβέρνησης	213
Επιπρόσθετες Γνωστοποιήσεις Κινδύνων	236
Στοιχεία και Πληροφορίες Έτους 2013 (σύμφωνα με την Απόφαση 4/507/28.04.2009 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς της Ελλάδας)	244
Πίνακας Αντιστοιχίας Παραπομπών με τις Πληροφορίες τις οποίες η Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ Κατέστησε Διαθέσιμες στο Κοινό κατά την Περίοδο 1.1.2013 έως 27.03.2014	258

<p>Διοικητικό Συμβούλιο Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (Ιθύνουσα Εταιρία Συγκροτήματος)</p>	<p>Κρίστης Χασάπης ΠΡΟΕΔΡΟΣ</p> <p>Vladimir Strzhalkovskiy ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ</p> <p>Ξάνθος Βράχας Μάριος Γιαλελής Μάριος Γιαννάς Ανδρέας Γιασεμίδης Ιωάννης Ζωγραφάκης Μάριος Καλοχωρίτης Κωνσταντίνος Κατσαρός</p> <p>Άδωνις Παπακωνσταντίνου Anjelica Anshakova Dmitry Chichikashvili Eriskhan Kurazov Anton Smetanin John Patrick Hourican</p>
<p>Εκτελεστική Επιτροπή</p>	<p>John Patrick Hourican ΑΝΩΤΑΤΟΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ</p> <p>Μιχάλης Αθανασίου ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΥΝΔΥΝΩΝ</p> <p>Κώστας Αργυρίδης ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ</p> <p>Ελίζα Λειβαδιώτου ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ</p> <p>Σόλωνας Μάτσιας ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ</p> <p>Μιλτιάδης Μιχαηλάς ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ</p> <p>Άρτεμις Παντελίδου ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ EUROLIFE</p> <p>Χριστόδουλος Πατσαλίδης ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ</p> <p>Χάρης Πουαγκαρέ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ</p> <p>Λούης Ποχάνης ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ</p> <p>Νικόλας Σπαρσής ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ</p> <p>Άριστος Στυλιανού ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ</p> <p>Στέλιος Χριστοδούλου ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ</p> <p>Euan Hamilton ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΤΗΣΗΣ ΧΡΕΩΝ</p>
<p>Διευθυντής Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου</p>	<p>Κωνσταντίνος Τσολάκκης</p>
<p>Γραμματέας</p>	<p>Παναγιώτης Αγαπίου</p>
<p>Νομικοί Σύμβουλοι</p>	<p>Χρυσ αφίνης & Πολυβίου</p>
<p>Ανεξάρτητοι Ελεγκτές</p>	<p>Ernst & Young Cyprus Ltd</p>
<p>Εγγεγραμμένο Γραφείο</p>	<p>Στασίνου 51 Αγ. Παρασκευή, Στρόβολος Τ.Θ. 24884, 1398 Λευκωσία, Κύπρος Τηλέφωνο: +357 22122100, Φαξ: +357 22336258</p>

Εμείς, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και οι υπεύθυνοι της Εταιρίας για τη σύνταξη των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (η 'Εταιρία') για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013, τα ονόματα των οποίων καταγράφονται πιο κάτω, επιβεβαιώνουμε ότι, εξ όσων γνωρίζουμε:

(α) οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις στις σελίδες 19 μέχρι 209

- (i) καταρτίστηκαν σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις πρόνοιες του περί Εταιριών Νόμου της Κύπρου,
- (ii) έχουν ελεγχθεί από τους ανεξάρτητους ελεγκτές της Εταιρίας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου.

Η επιφύλαξη που περιλαμβάνεται στην έκθεση του ανεξάρτητου ελεγκτή προς τα μέλη της Εταιρίας επί των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων, αφορά αποκλειστικά το λογιστικό χειρισμό που απαιτείται από τα ΔΠΧΑ (ο 'Λογιστικός Χειρισμός') της επίδρασης των διαταγμάτων της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου ('ΚΤΚ') υπό την ιδιότητά της ως Αρχή Εξυγίανσης που αφορούν την ανακεφαλαιοποίηση της Εταιρίας με ίδια μέσα και την εξαγορά ορισμένων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων από την Cyprus Popular Bank Public Co Ltd (τα 'Διατάγματα') και ειδικότερα την αξία των νέων μετοχών που εκδόθηκαν με βάση τα Διατάγματα. Έχει κριθεί σκόπιμο να υπογραμμιστεί το γεγονός ότι η αξία που έχει δοθεί σε αυτές τις μετοχές δεν έχει επίδραση στην αξία των περιουσιακών στοιχείων, των υποχρεώσεων και των ιδίων κεφαλαίων που παρουσιάζονται σε αυτές τις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις όπως επεξηγείται λεπτομερώς στις σημειώσεις 2, 3.2.2 και 54.2 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων,

- (iii) παρέχουν αληθινή και δίκαιη εικόνα των περιουσιακών στοιχείων, των υποχρεώσεων, της οικονομικής κατάστασης και του κέρδους ή ζημιάς της Εταιρίας και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ως σύνολο, εκτός από το συμπέρασμα με επιφύλαξη που περιλαμβάνεται στην Έκθεση Ελεγκτών στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις προς το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας, το οποίο όπως επεξηγείται πιο πάνω, δεν επηρεάζει τα ίδια κεφάλαια και την οικονομική θέση του Συγκροτήματος, και

(β) η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου παρέχει μια δίκαιη ανασκόπηση των εξελίξεων και της απόδοσης των εργασιών καθώς και της θέσης της Εταιρίας και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ως σύνολο, μαζί με περιγραφή των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Κρίστης Χασάπης	Πρόεδρος
Vladimir Strzhalkovskiy	Αντιπρόεδρος
Ξάνθος Βράχας	Μη εκτελεστικός Σύμβουλος
Μαρίνος Γιαλελή	Μη εκτελεστικός Σύμβουλος
Μάριος Γιαννάς	Μη εκτελεστικός Σύμβουλος
Ανδρέας Γιασεμίδης	Μη εκτελεστικός Σύμβουλος
Ιωάννης Ζωγραφάκης	Μη εκτελεστικός Σύμβουλος
Μάριος Καλοχωρίτης	Μη εκτελεστικός Σύμβουλος
Κωνσταντίνος Κατσαρός	Μη εκτελεστικός Σύμβουλος
Άδωνις Παπακωνσταντίνου	Μη Εκτελεστικός Σύμβουλος
Anjelica Anshakova	Μη Εκτελεστική Σύμβουλος
Dmitry Chichikashvili	Μη εκτελεστικός Σύμβουλος
Eriskhan Kurazov	Μη εκτελεστικός Σύμβουλος
Anton Smetanin	Μη εκτελεστικός Σύμβουλος
John Patrick Hourican	Εκτελεστικός Σύμβουλος
Χριστόδουλος Πατσαλίδης	Διευθυντής Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης
Ελίζα Λειβαδιώτου	Οικονομική Διευθύντρια

Το Διοικητικό Συμβούλιο υποβάλλει στους μετόχους της Εταιρίας την Έκθεσή του και τις ελεγμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013.

Δραστηριότητες

Η Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (η 'Εταιρία') είναι η ιθύνουσα εταιρία του Συγκροτήματος Τράπεζας Κύπρου (το 'Συγκρότημα'). Οι κύριες δραστηριότητες της Εταιρίας και των θυγατρικών της στην Κύπρο και στο εξωτερικό κατά τη διάρκεια του έτους συνέχισαν να είναι η παροχή τραπεζικών, χρηματοοικονομικών και ασφαλιστικών υπηρεσιών.

Όλες οι εταιρίες και τα υποκαταστήματα του Συγκροτήματος παρατίθενται στη Σημείωση 53 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Λειτουργικό περιβάλλον

Η κυπριακή οικονομία εισήλθε σε περίοδο βαθιάς ύφεσης μέσα στο 2013 μετά τη συμφωνία χρηματοοικονομικής στήριξης που υπέγραψε η κυπριακή κυβέρνηση με την Τρόικα (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και Διεθνές Νομισματικό Ταμείο). Η συμφωνία περιελάμβανε την ανακεφαλαιοποίηση των δύο μεγαλύτερων εμπορικών τραπεζών με ίδια μέσα, δηλαδή με τα χρήματα των επενδυτών και των ανασφάλιστων καταθετών. Αυτές οι αποφάσεις υπονόμισαν την αξιοπιστία του τραπεζικού συστήματος στην ολόκληρη του, πάγωσαν τον πιστωτικό-οικονομικό κύκλο, και κατέστησαν αναγκαία την επιβολή περιορισμών στη διακίνηση κεφαλαίου.

Εν μέσω ενός εξαιρετικά δυσμενούς μακροοικονομικού και χρηματοοικονομικού περιβάλλοντος, η εγχώρια ζήτηση μειώθηκε δραστικά το 2013 και το πραγματικό ΑΕΠ (Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν) συρρικνώθηκε κατά 5,4%. Το ποσοστό ανεργίας ταυτόχρονα αυξήθηκε κατακόρυφα και έφτασε στο 17% το τέταρτο τρίμηνο του έτους, σύμφωνα με την στατιστική υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η συρρίκνωση της οικονομίας το 2013 ήταν κατά τρεις τουλάχιστον ποσοστιαίες μονάδες μικρότερη από τις αρχικές εκτιμήσεις της Τρόικα που ανέρχονταν σε 8,7%. Αυτό αντανάκλα μια σειρά παραγόντων που απορρέουν από τις βαθύτερες δυνατότητες της οικονομίας. Συγκεκριμένοι τομείς οικονομικής δραστηριότητας, ειδικότερα οι τομείς του τουρισμού και των επαγγελματικών υπηρεσιών, αποδείχτηκαν αρκετά ανθεκτικοί. Η ιδιωτική κατανάλωση σε συνάρτηση με την άντληση προηγούμενων αποταμιεύσεων ήταν επίσης περισσότερο ανθεκτική εξομαλύνοντας τις επιπτώσεις. Η πραγματική έκπληξη όμως ήταν ο βαθμός στον οποίο η οικονομία παρουσίασε ελαστικότητα και προσαρμοστικότητα. Τιμές και μισθοί μειώθηκαν σημαντικά κατά τη διάρκεια του χρόνου περιορίζοντας έτσι την αύξηση του ποσοστού ανεργίας.

Ο εξωτερικός-εξαγωγικός τομέας της οικονομίας είχε σημαντική θετική συνεισφορά στο ΑΕΠ παρά την μείωση των εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών. Αυτό ήταν αποτέλεσμα σημαντικής μείωσης των εισαγωγών αγαθών και υπηρεσιών.

Ωστόσο, ένας συνδυασμός παραγόντων συνεχίζουν να βαρύνουν αρνητικά την οικονομική δραστηριότητα. Αυτοί οι παράγοντες περιλαμβάνουν κυρίως τις περιορισμένες δυνατότητες χρηματοδότησης που επικρατούν, τη συνεχιζόμενη απομόχλευση του ιδιωτικού αλλά και του δημόσιου τομέα, και την αυξανόμενη ανεργία. Ως αποτέλεσμα η εγχώρια ζήτηση θα συνεχίσει να μειώνεται περαιτέρω και η ύφεση αναμένεται να συνεχιστεί και το 2014. Σύμφωνα με τις αρχικές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το πραγματικό ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί κατά 4,8%.

Η συρρίκνωση της εγχώριας ζήτησης το 2013 και οι δραστικές μισθολογικές προσαρμογές περιορίσαν σημαντικά τις πληθωριστικές πιέσεις. Ως αποτέλεσμα ο δείκτης τιμών καταναλωτή κατέγραψε μέση ετήσια πτώση 0,4% και αναμένεται να μειωθεί περαιτέρω το 2014.

Η αποκατάσταση ενός υγιούς τραπεζικού συστήματος με υψηλή κεφαλαιακή επάρκεια καθώς επίσης και η επίτευξη ικανοποιητικής προόδου στη διαδικασία σταδιακής απομόχλευσης του ιδιωτικού τομέα θα δημιουργήσουν τις συνθήκες που απαιτούνται για την ανάκαμψη της οικονομίας. Η ύφεση στην οικονομική δραστηριότητα αναμένεται να τελειώσει μέσα στο 2015 όταν το πραγματικό ΑΕΠ αναμένεται να επεκταθεί κατά 1% περίπου, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Το ποσοστό ανεργίας αναμένεται να ανέλθει γύρω στο 20% το 2014 και να εισέλθει σε τροχιά μείωσης την αμέσως επόμενη περίοδο.

Ελλοχεύουν ωστόσο, σημαντικοί κίνδυνοι, οι οποίοι συνδέονται κυρίως με τις πιθανότητες μιας παρατεταμένης περιόδου περιοριστικών χρηματοπιστωτικών συνθηκών, βραδύτερης διαδικασίας απομόχλευσης και περαιτέρω επιδείνωσης των συνθηκών στην αγορά εργασίας.

Λειτουργικό περιβάλλον (συνέχεια)

Η δημοσιονομική προσαρμογή μέσα στο 2013 υπερέβη τους στόχους του προγράμματος. Το δημοσιονομικό έλλειμμα εκτιμάται ότι περιορίστηκε στο 5,5% του ΑΕΠ ποσοστό που είναι σημαντικά χαμηλότερο από τις αρχικές εκτιμήσεις. Αυτό οφείλεται κυρίως στη φρόνιμη και συνετή εκτέλεση του προϋπολογισμού και την ηπιότερη ύφεση που προέκυψε. Το δημοσιονομικό έλλειμμα αναμένεται να επιδεινωθεί οριακά μέσα στο 2014 και να φθάσει το 5,8% του ΑΕΠ. Αυτό θα είναι κυρίως αποτέλεσμα μειωμένης εταιρικής κερδοφορίας, περαιτέρω αύξησης της ανεργίας και της μείωσης μισθών. Το δημοσιονομικό περιβάλλον αναμένεται να βελτιωθεί μέσα στο 2015 λόγω της αναμενόμενης βελτίωσης του μακροοικονομικού περιβάλλοντος και καλυτέρευσης των συνθηκών στην αγορά εργασίας. Το δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ θα αυξηθεί μεσοπρόθεσμα σε συνάρτηση με τις επικρατούσες μακροοικονομικές συνθήκες με μέγιστο επίπεδο κατά το 2015.

Η ύφεση μέσα στο 2013 ήταν βαθιά με σημαντική αύξηση του ποσοστού ανεργίας και αντίστοιχων μισθολογικών προσαρμογών. Παρόλα αυτά οι μακροοικονομικές επιδόσεις ήταν καλύτερες από ότι αρχικά αναμενόταν καθώς η οικονομία παρουσιάστηκε περισσότερο ανθεκτική και σημαντικά πιο ελαστική και ευέλικτη. Οι δημοσιονομικές επιδόσεις ήταν επίσης καλύτερες από ότι αρχικά αναμενόταν και οι δημοσιονομικοί στόχοι του προγράμματος ξεπεράστηκαν. Στον τραπεζικό τομέα επίσης, διαφαίνονται κάποια σημάδια σταθεροποίησης καθώς οι εκροές καταθέσεων μειώθηκαν σημαντικά προς το τέλος του χρόνου. Οι προοπτικές για το 2014 παραμένουν δύσκολες καθώς η οικονομία θα συνεχίσει να αντιμετωπίζει προκλήσεις. Όμως, η εφαρμογή του προγράμματος συνεχίζεται απρόσκοπτα και η ύφεση πιθανότατα θα τελειώσει μέσα στο 2015.

Συνεχιζόμενη δραστηριότητα

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει προβεί σε εκτίμηση της ικανότητας της Εταιρίας και του Συγκροτήματος να συνεχίσουν ως δρώσες οικονομικές μονάδες.

Οι συνθήκες που επικρατούσαν το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013, που έχουν ληφθεί υπόψη από τη διοίκηση για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρίας να συνεχίσει ως δρώσα οικονομική μονάδα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

Σχέδιο Αναδιάρθρωσης

Το Συγκρότημα έχει ετοιμάσει Σχέδιο Αναδιάρθρωσης το οποίο εγκρίθηκε από την ΚΤΚ τον Νοέμβριο 2013 και καθορίζει τη στρατηγική, το επιχειρηματικό μοντέλο και τη διάθεση ανάληψης κινδύνων του Συγκροτήματος.

Το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης ορίζει τους στρατηγικούς στόχους και μέτρα που πρέπει να λάβει το Συγκρότημα έτσι ώστε να δημιουργήσει έναν οργανισμό που θα είναι πιο ασφαλής, μικρότερος και πιο επικεντρωμένος, έτσι ώστε να μπορεί να στηρίξει την ανάκαμψη της Κυπριακής οικονομίας μέσω της:

- Ανάκτησης της εμπιστοσύνης των καταθετών και των επενδυτών.
- Διατήρησης του ακρογωνιαίου ρόλου του Συγκροτήματος στην Κυπριακή οικονομία, συνεχίζοντας τη στήριξη των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών.
- Οικοδόμησης ενός ανθεκτικού οργανισμού, ικανού να διαχειρίζεται αποτελεσματικά τα περιουσιακά του στοιχεία και να αντέχει περαιτέρω εξωτερικούς κλυδωνισμούς και οικονομικές αναταράξεις.

Συνεχιζόμενη δραστηριότητα (συνέχεια)

Σχέδιο Αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

- Αποτελεσματικής ενσωμάτωσης των εργασιών της Λαϊκής Τράπεζας, μεγιστοποιώντας τις συνέργιες και την επίδραση στα αποτελέσματα του ενοποιημένου οργανισμού μέσω της υλοποίησης συνεργιών.
- Ενδυνάμωσης της κεφαλαιακής επάρκειας του Συγκροτήματος με την οργανική δημιουργία κεφαλαίου μέσω της κερδοφορίας, της απομόχλευσης και της πώλησης μη βασικών περιουσιακών στοιχείων.

Το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης αποσκοπεί στο να επιτρέψει στο Συγκρότημα να ξεπεράσει τις σημερινές δυσκολίες και να ομαλοποιήσει σταδιακά την απόδοσή του. Το Σχέδιο καθορίζει συγκεκριμένους μεσοπρόθεσμους οικονομικούς στόχους που δίνουν προτεραιότητα στη σταθερότητα και βιωσιμότητα του Συγκροτήματος. Ένας από τους σημαντικότερους στόχους είναι η συμμόρφωση με τους ελάχιστους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας όπως καθορίζονται από την ΚΤΚ, με τον δείκτη κύριων βασικών ιδίων κεφαλαίων να διατηρείται υψηλότερος του 9% που έχει θέσει ως στόχο η ΚΤΚ, καθόλη τη διάρκεια του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης. Το Συγκρότημα θεωρεί τη διατήρηση υψηλού δείκτη κύριων βασικών ιδίων κεφαλαίων ως σημαντικότερο στόχο από την κερδοφορία αφού θα προστατεύσει το Συγκρότημα από περαιτέρω κλυδωνισμούς και θα επιτρέψει τη βελτίωση της πιστοληπτικής διαβάθμισης του Συγκροτήματος, διευκολύνοντας την πρόσβασή του στις αγορές για άντληση χρηματοδότησης μεσοπρόθεσμα.

Μακροοικονομικό περιβάλλον στη Κύπρο

Καθότι η Εταιρία θεωρείται ο μεγαλύτερος χρηματοπιστωτικός οργανισμός στην Κύπρο και δεδομένης της πολύ υψηλής έκθεσής της σε χρέος Κυπριακών επιχειρήσεων και νοικοκυριών, η μελλοντική οικονομική επίδοσή της, είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την πορεία της Κυπριακής οικονομίας και σχετίζεται σε μεγάλο βαθμό με την έκβαση της οικονομικής δραστηριότητας στην Κύπρο.

Παρά το γεγονός ότι η κατάσταση στην οικονομία παραμένει δύσκολη, η οικονομική ύφεση ήταν λιγότερο έντονη από ότι αναμενόταν, με την οικονομία να αποδεικνύεται σχετικά ανθεκτική. Το πραγματικό ΑΕΠ συρρικνώθηκε κατά 5,4% το 2013. Η μείωση στο πραγματικό ΑΕΠ το 2013 είναι κατά περίπου τρεις ποσοστιαίες μονάδες λιγότερη από την αρχική πρόβλεψη για μείωση 8,7%. Η καλύτερη από την αναμενόμενη απόδοση της οικονομίας, αντικατοπτρίζει αριθμό αυτοτροφοδοτούμενων παραγόντων που αποκαλύπτουν σημαντικές υποκείμενες δυνατότητες. Κάποιοι τομείς, ειδικά ο τουρισμός και οι επαγγελματικές υπηρεσίες, αποδείχθηκαν περισσότερο ανθεκτικοί. Η ιδιωτική κατανάλωση επίσης αποδείχθηκε περισσότερο ανθεκτική, εξομαλύνοντας τις επιπτώσεις και την άντληση προηγούμενων εξοικονομήσεων. Ωστόσο, η ανεργία έχει αυξηθεί στο 17% το τέταρτο τρίμηνο του έτους. Οι μισθοί και οι τιμές μειώθηκαν σημαντικά κατά τη διάρκεια του έτους υποστηρίζοντας έτσι ένα ψηλότερο επίπεδο εργοδότησης από ότι θα μπορούσε να είναι. Σε ότι αφορά το μέλλον, η Τρόικα αναμένει ότι η οικονομία θα συρρικνωθεί κατά 4,8% περίπου το 2014 και ότι θα ξεκινήσει να ανακάμπτει σταδιακά από το 2015, ωθούμενη από μη χρηματοοικονομικές υπηρεσίες.

Η Τρόικα ολοκλήρωσε πρόσφατα την τρίτη τριμηνιαία αξιολόγηση του οικονομικού προγράμματος της Κύπρου δηλώνοντας ότι βρίσκεται σε καλό δρόμο. Όλοι οι δημοσιονομικοί στόχοι έχουν επιτευχθεί με σημαντικό περιθώριο, αντικατοπτρίζοντας τη φιλόδοξη δημοσιονομική συρρίκνωση που βρίσκεται υπό υλοποίηση, τη συνετή υλοποίηση του προϋπολογισμού και τη μικρότερη επιδείνωση της οικονομικής δραστηριότητας από αυτή που είχε αρχικά προβλεφθεί. Η οικονομία προσαρμόζεται ευέλικτα καθώς οι τιμές και οι μισθοί συρρικνώνονται, αποτελώντας ασπίδα προστασίας από την επίδραση της ύφεσης στο εργασιακό περιβάλλον. Επίσης, οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις προχωρούν. Επιπρόσθετα, υπήρχε σημαντική πρόοδος για την ανακεφαλαιοποίηση και αναδιάρθρωση του χρηματοοικονομικού τομέα που δείχνει να σταθεροποιείται. Αυτό επέτρεψε την περαιτέρω χαλάρωση των περιοριστικών μέτρων στις συναλλαγές, στα πλαίσια του χρονοδιαγράμματος της κυβέρνησης το οποίο είναι συνδεδεμένο με ορόσημα.

Δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας

Κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013, το Συγκρότημα έχει υποστεί σημαντικές ζημιές λόγω της πώλησης των εργασιών του στην Ελλάδα και τη σημαντική αύξηση των προβλέψεων για απομείωση δανείων και απαιτήσεων.

Ως μέρος της συμφωνίας μεταξύ της Τρόικας και της Κυπριακής κυβέρνησης τον Μάρτιο 2013, το Συγκρότημα ανακεφαλαιοποιήθηκε μέσω της μετατροπής των ανασφάλιστων καταθέσεων των πελατών του σε μετοχές (bail-in) που ολοκληρώθηκε τον Ιούλιο του 2013 και της απορρόφησης συσσωρευμένων ζημιών από τους κατόχους συνήθων μετοχών και πιστωτικών τίτλων στις 29 Μαρτίου 2013. Το Συγκρότημα, όπως έχει επίσης ανακοινωθεί από την Αρχή Εξυγίανσης, έχει κεφαλαιοποιηθεί σε επίπεδο που μπορεί να υποστηρίξει αναμενόμενες ζημιές στο δανειακό του χαρτοφυλάκιο.

Συνεχιζόμενη δραστηριότητα (συνέχεια)

Δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας (συνέχεια)

Ο δείκτης κύριων βασικών ιδίων κεφαλαίων του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2013 είναι 10,2%. Το Συγκρότημα στοχεύει στη διατήρηση της κεφαλαιακής του επάρκειας μέσω της μη διανομής κερδών ενώ, παράλληλα, η αναδιάρθρωση και πώληση μη βασικών περιουσιακών στοιχείων θα καθορίζεται με γνώμονα τη μείωση του κινδύνου και την κεφαλαιακή επάρκεια.

Από την 1 Ιανουαρίου 2014, ισχύουν οι νέοι Κανονισμοί Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) και η τροποποιημένη Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων IV (CRD IV). Η ΚΤΚ αξιολογεί τις μεταβατικές διατάξεις που σχετίζονται με τις μειώσεις του νέου δείκτη Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1 Capital). Στη βάση αυτής της αξιολόγησης, η ΚΤΚ θα ορίσει τις νέες ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις, λαμβάνοντας υπόψη τις παραμέτρους της αξιολόγησης του ισολογισμού και της Πανευρωπαϊκής Άσκησης Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων, σε συνεργασία με την Τρόικα και ενημερώνοντας τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας.

Μετά την ανακεφαλαιοποίηση του, το Συγκρότημα τηρεί το ελάχιστο επίπεδο στο δείκτη κύριων βασικών ιδίων κεφαλαίων.

Κατά τη διάρκεια του έτους και μέχρι τις 30 Δεκεμβρίου 2013, η Εταιρία δεν τηρούσε το ελάχιστο επίπεδο στο δείκτη συνολικών ιδίων κεφαλαίων. Η απαίτηση αυτή έχει καταργηθεί από τις 31 Δεκεμβρίου 2013.

Ρευστότητα

Η περιορισμένη πρόσβαση που διαθέτει το Συγκρότημα για άντληση ρευστότητας από τη διατραπεζική αγορά και την αγορά πιστωτικών τίτλων, σε συνδυασμό με τη μείωση των καταθέσεων στην Κύπρο, έχει οδηγήσει σε αυξημένη εξάρτηση από χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες. Η μεταφορά ορισμένων εργασιών της Λαϊκής Τράπεζας στο Συγκρότημα είχε ως αποτέλεσμα τη μεταφορά ποσού €9 δις έκτακτης ρευστότητας (ELA) κατά την ημερομηνία της εξαγοράς.

Από τον Αύγουστο του 2013, η Εταιρία αποκαταστάθηκε ως αποδεκτό αντισυμβαλλόμενο πιστωτικό ίδρυμα από την ΕΚΤ για πράξεις νομισματικής πολιτικής. Ο συνδυασμός της αποκατάστασης του αντισυμβαλλόμενου καθεστώτος και της έγκρισης στις αρχές Ιουλίου 2013 για τη χρήση των ομολόγων της Κυπριακής Δημοκρατίας, καθώς και ομολόγων εγγυημένων από αυτή ως εξασφάλιση, έχει οδηγήσει σε μείωση του δανεισμού μέσω του μηχανισμού παροχής έκτακτης ρευστότητας (ELA), καθώς η Εταιρία μπορεί να χρηματοδοτείται απευθείας από την ΕΚΤ μέσω πράξεων νομισματικής πολιτικής. Επιπλέον, η άντληση ρευστότητας από την ΕΚΤ γίνεται με χαμηλότερο επιτόκιο από την αναχρηματοδότηση μέσω της έκτακτης ρευστότητας (ELA).

Η χρηματοδότηση του Συγκροτήματος από κεντρικές τράπεζες (χρηματοδότηση από ELA και ΕΚΤ) κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2013 ανέρχεται σε €10,96 δις, αποτελούμενο από €1,40 δις χρηματοδότηση από ΕΚΤ και €9,56 δις χρηματοδότηση από τον ELA.

Παρά το γεγονός ότι το Συγκρότημα δεν έχει λάβει συγκεκριμένες εγγυήσεις, το Διοικητικό Συμβούλιο αναμένει ότι το Συγκρότημα θα συνεχίσει να έχει πρόσβαση στις διευκολύνσεις ρευστότητας της Κεντρικής Τράπεζας, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, η Βουλή των Αντιπροσώπων ενέκρινε στις 27 Ιανουαρίου 2014 την έκδοση επιπρόσθετων κυβερνητικών εγγυήσεων μέχρι €2,9 δις ως ενδεχόμενη εξασφάλιση σε περίπτωση ανάγκης.

Οι κυπριακές αρχές εισήγαγαν τον Μάρτιο του 2013 προσωρινά περιοριστικά μέτρα στις τραπεζικές και τις ταμειακές συναλλαγές. Τα μέτρα παρέχουν στο Συγκρότημα κάποια χρονικά περιθώρια για να αντιμετωπίσει τη σημαντική πίεση ρευστότητας στην τοπική αγορά και τον κίνδυνο εκροής καταθέσεων. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν περιορισμούς στις αναλήψεις μετρητών και περιορισμούς στη διακίνηση κεφαλαίων.

Με την ολοκλήρωση της τρίτης αξιολόγησης το Φεβρουάριο του 2014, η Τρόικα δήλωσε ότι 'με τη ολοκλήρωση βασικών ορόσημων του χρονοδιαγράμματος της κυβέρνησης, τα περιοριστικά μέτρα στις πληρωμές θα συνεχίσουν να χαλαρώνουν σύμφωνα με το δημοσιοποιημένο χρονοδιάγραμμα το οποίο είναι συνδεδεμένο με ορόσημα, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα οικονομική σταθερότητα'.

Με τη συμπλήρωση των ορόσημων στο χρονοδιάγραμμα των αρχών, η δεύτερη φάση των σταδιακών χαλαρώσεων των περιοριστικών μέτρων αναμένεται σύντομα.

Συνεχιζόμενη δραστηριότητα (συνέχεια)

Έκθεση στην Ελλάδα

Η πώληση των τραπεζικών και χρηματοδοτικών εργασιών του Συγκροτήματος στην Ελλάδα, στην Τράπεζα Πειραιώς, το Μάρτιο του 2013, σύμφωνα με τις διατάξεις της συμφωνίας μεταξύ Κύπρου–Eurogroup, είχε εξαλείψει σε μεγάλο βαθμό την έκθεση του Συγκροτήματος στις επικρατούσες συνθήκες αβεβαιότητας της Ελληνικής οικονομίας.

Σαν αποτέλεσμα, το Συγκρότημα δεν αναμένει σημαντική επίδραση στην κεφαλαιακή του βάση ή τη ρευστότητά του από τη συνεχιζόμενη ύφεση ή τυχόν περαιτέρω επιδείνωση του οικονομικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα.

Νομικές διαδικασίες και απαιτήσεις

Το Διοικητικό Συμβούλιο και η διοίκηση έχουν μελετήσει τις επιπτώσεις δικαστικών διαδικασιών και απαιτήσεων κατά του Συγκροτήματος που αφορούν πρώτιστα τη μετατροπή καταθέσεων σε μετοχές και την απορρόφηση ζημιών από τους κατόχους μετοχών και πιστωτικών τίτλων της Εταιρίας. Το Συγκρότημα έχει εξασφαλίσει νομική συμβουλή σε σχέση με τις απαιτήσεις αυτές.

Παρά τη μοναδικότητα των εν λόγω απαιτήσεων και τις αβεβαιότητες που προκύπτουν από αυτή την πρωτοφανή κατάσταση, με βάση την υπάρχουσα διαθέσιμη πληροφόρηση στο πλαίσιο του νόμου ως σήμερα έχει, το Διοικητικό Συμβούλιο και η διοίκηση θεωρούν ότι οι εν λόγω απαιτήσεις είναι πιθανότερο να μην έχουν ουσιώδη αρνητική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση και στην κεφαλαιακή επάρκεια του Συγκροτήματος.

Κερδοφορία

Το δύσκολο λειτουργικό περιβάλλον στην Κύπρο επηρεάζει την κερδοφορία του Συγκροτήματος. Στην Κύπρο, αναμένεται συνέχιση της ύφεσης κατά το 2014 και βελτίωση το 2015, με μέτρια πραγματική αύξηση του ΑΕΠ ωθούμενη από μη χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και μείωση της ανεργίας. Οι δανειζόμενοι αναμένεται να συνεχίσουν να αντιμετωπίζουν δυσκολίες, ενώ οι τιμές των ακινήτων πιθανόν να μειωθούν περαιτέρω.

Η στρατηγική του Συγκροτήματος για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων είναι η δημιουργία ανεξάρτητων, κεντροκοιμημένων και εξειδικευμένων μονάδων ανάκτησης χρεών και ένα νέο τομέα για ειδικά έργα που θα διαχειρίζεται επιλεγμένα μεγάλα ανοίγματα, μέσω των οποίων το Συγκρότημα σκοπεύει να διαχειριστεί προληπτικά και αποτελεσματικά την ανάκτηση προβληματικών δανείων, ούτως ώστε να περιορίσει την αύξηση των προβληματικών δανείων και των προβλέψεων για απομείωση, που αναμένεται να προκύψουν λόγω της συνεχιζόμενης οικονομικής επιβράδυνσης. Ως μέρος της νέας οργανωτικής δομής του Συγκροτήματος, η Διεύθυνση Αναδιάρθρωσης και Ανάκτησης Χρεών (RRD) σκοπεύει να διαχειρίζεται τις καθυστερήσεις σε όλα τα χαρτοφυλάκια δανείων. Η Διεύθυνση είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση όλων των ανοιγμάτων πέραν των €100.000 χιλ., την αναδιάρθρωση χρεών και την είσπραξη και ανάκτηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων σε όλους του πελατειακούς τομείς. Η δημιουργία αυτής της Διεύθυνσης είναι ένα μεγάλο βήμα για την εξυγίανση του Συγκροτήματος, αφού η γρήγορη και επαγγελματική αντιμετώπιση των προβληματικών δανείων είναι απολύτως απαραίτητη.

Συνολική Αξιολόγηση ΕΚΤ

Το Συγκρότημα συμμετέχει στην Αναθεώρηση Ποιότητας Περιουσιακών Στοιχείων της ΕΚΤ, που είναι μέρος της συνολικής αξιολόγησης της ΕΚΤ πριν την καθιέρωση του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (SSM). Ως αποτέλεσμα, θα υποβληθεί επίσης στην άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων της ΕΚΤ. Αυτή η συνολική αξιολόγηση σκοπεύει να ενισχύσει τη διαφάνεια στους ισολογισμούς των σημαντικών τραπεζών της ευρωζώνης και με αυτό τον τρόπο, να υποκινήσει διορθώσεις στους ισολογισμούς όπου χρειάζεται, καθώς και να ενισχύσει την αξιοπιστία. Γνωστοποιήσεις των αποτελεσμάτων αυτών των διαγνωστικών ελέγχων προγραμματίζονται για το τέλος του 2014.

Συνεχιζόμενη δραστηριότητα (συνέχεια)

Αβεβαιότητες

Η διεύθυνση της Εταιρίας και το Διοικητικό Συμβούλιο πιστεύουν ότι το Συγκρότημα λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη διατήρηση της βιωσιμότητάς του και την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του στο τρέχον οικονομικό περιβάλλον.

Ωστόσο, η ικανότητα του Συγκροτήματος να συνεχίσει ως δρώσα οικονομική μονάδα εξαρτάται από:

- Την επιτυχή εφαρμογή του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης του Συγκροτήματος και την πραγματοποίηση του μακροοικονομικού σεναρίου το οποίο αποτέλεσε τη βάση προετοιμασίας του.
- Την περίοδο για την οποία τα περιοριστικά μέτρα και οι ελέγχοι διακίνησης κεφαλαίων θα εξακολουθήσουν να είναι σε ισχύ.
- Τη συνεχιζόμενη ανάγκη για άντληση ρευστότητας από την Κεντρική Τράπεζα και τη διαθεσιμότητα των μηχανισμών άντλησης ρευστότητας μέσω της Κεντρικής Τράπεζας.
- Την τελική έκβαση των νομικών διαδικασιών και απαιτήσεων που σχετίζονται με τη μετατροπή των καταθέσεων σε μετοχές (bail-in) και την απορρόφηση ζημιών από τους κατόχους μετοχών και πιστωτικών τίτλων της Εταιρίας.
- Την έκβαση της συνολικής αξιολόγησης της ΕΚΤ, η οποία μπορεί να αποκαλύψει επιπρόσθετες κεφαλαιακές ανάγκες για το Συγκρότημα.

Αξιολόγηση συνεχιζόμενης δραστηριότητας

Η διεύθυνση και το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας, έχοντας λάβει υπόψη τους πιο πάνω παράγοντες και τα μέτρα που λήφθηκαν για στήριξη της Κυπριακής οικονομίας και τις ληφθείσες και προγραμματισμένες ενέργειες όπως αυτές παρουσιάζονται λεπτομερώς στο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης, έχουν ικανοποιηθεί ότι το Συγκρότημα έχει τα μέσα ώστε να συνεχίσει την επιχειρησιακή του δραστηριότητα κατά το προβλεπτό μέλλον και ως εκ τούτου, οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις συνεχίζουν να ετοιμάζονται με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας για τους ακόλουθους λόγους:

- Το Συγκρότημα έχει ανακεφαλαιοποιηθεί επιτυχώς.
- Αναμένεται ότι η Τρόικα θα συνεχίσει να παρέχει την απαιτούμενη χρηματοδοτική στήριξη στην Κύπρο σύμφωνα με το Μνημόνιο συναντίληψης.
- Η υλοποίηση επιπρόσθετων ενεργειών σύμφωνα με το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης θα βελτιώσει περαιτέρω την κεφαλαιακή επάρκεια και τη ρευστότητα του Συγκροτήματος.
- Η παροχή πρόσθετης στήριξης της ρευστότητας από την Κυπριακή κυβέρνηση, αν αυτή κριθεί αναγκαία, μέσω έκδοσης επιπρόσθετων Ομολόγων με κυβερνητική εγγύηση.
- Η προσδοκία ότι η Κυπριακή κυβέρνηση θα διατηρήσει προσωρινά τα περιοριστικά μέτρα και ελέγχους στη διακίνηση κεφαλαίων και στις τραπεζικές και ταμειακές συναλλαγές για όσο χρονικό διάστημα απαιτείται, ώστε να διασφαλιστεί η σταθερότητα του τραπεζικού συστήματος στην Κύπρο.

Παρά την πιο πάνω εκτίμηση, το Διοικητικό Συμβούλιο θεωρεί ότι παραμένουν σημαντικές αβεβαιότητες που ενδεχομένως να θέτουν υπό σημαντική αμφιβολία την ικανότητα της Εταιρίας να συνεχίσει τη λειτουργία της ως δρώσα οικονομική μονάδα.

Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς

Τον Ιανουάριο 2014, το Συγκρότημα υπέγραψε συμφωνία για την πώληση των Ουκρανικών εργασιών, στην ABH Ukraine Limited, μέλος της Alfa Group.

Τον Ιανουάριο 2014, το Συγκρότημα αποφάσισε την αποδέσμευση των εξαμηνιαίων εμπρόθεσμων καταθέσεων που είχαν δεσμευθεί βάσει των διαταγμάτων ανακεφαλαιοποίησης της Εταιρίας τον Ιούλιο του 2013.

Λεπτομέρειες για τα γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς αναφέρονται στην σημείωση 56 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Οικονομικά αποτελέσματα

Τα κύρια οικονομικά στοιχεία για το 2013 παρουσιάζονται πιο κάτω:

Λογαριασμός Αποτελεσμάτων Συγκροτήματος			
€ εκατ.	2013	2012	Ετήσια Μεταβολή ±%
Καθαρά έσοδα από τόκους	999	702	+42%
Καθαρά έσοδα από δικαιώματα και προμήθειες	169	173	-2%
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από διαπραγμάτευση συναλλάγματος και καθαρά κέρδη/(ζημιές) από άλλα χρηματοοικονομικά μέσα	5	(3)	-
Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον ασφαλιστικές απαιτήσεις	65	63	+3%
Λοιπά έσοδα	(64)	(15)	+326%
Συνολικό εισόδημα	1.174	920	+28%
Κόστος προσωπικού	(322)	(294)	+10%
Άλλα λειτουργικά έξοδα	(230)	(251)	-8%
Συνολικά έξοδα	(552)	(545)	+2%
Κέρδη πριν τις απομειώσεις, τα έξοδα αναδιάρθρωσης και τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	622	375	+66%
Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων	(1.067)	(1.339)	-20%
Μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών	2	-	-
Ζημιές πριν τη φορολογία, τα έξοδα αναδιάρθρωσης και τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(443)	(964)	-54%
Φορολογία	5	43	-
Ζημιές που αναλογούν σε δικαιώματα μειοψηφίας	12	9	-
Ζημιές μετά τη φορολογία και πριν τα έξοδα αναδιάρθρωσης και τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(426)	(912)	-53%
Έξοδα αναδιάρθρωσης	(168)	(10)	-
Ζημιές από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(90)	(789)	-
Ζημιές από την πώληση των εργασιών στην Ελλάδα	(1.366)	-	-
Απομείωση ΟΕΔ πριν τη φορολογία και απομείωση υπεραξίας	-	(503)	-
Ζημιές μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	(2.050)	(2.214)	-7%
Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο	3,62%	2,94%	+68 μ.β.*
Δείκτης κόστους προς έσοδα	47%	59%	-12 ε.μ.*
Δείκτης κάλυψης δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών με προβλέψεις	38%	48%	-10 ε.μ.*

*ε.μ. = εκατοστιαίες μονάδες, 1 εκατοστιαία μονάδα = 1%
μ.β. = μονάδες βάσης, 100 μ.β. = 1 εκατοστιαία μονάδα (1%)

Οικονομικά αποτελέσματα (συνέχεια)

Βασικοί Δείκτες Ισολογισμού	31 Δεκεμβρίου 2013	31 Δεκεμβρίου 2012	Ετήσια Μεταβολή ±%
Δάνεια (€ δις)	26,7	28,1	-5%
Καταθέσεις πελατών (€ δις)	15,0	28,4	-47%
Δείκτης δανείων (μετά τις προβλέψεις) προς καταθέσεις	145%	86%	+59 ε.μ.*
Ποσοστό δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών	49%	27%	+22 ε.μ.*
Κεφάλαια			
Δείκτης κύριων βασικών ιδίων κεφαλαίων	10,2%	-1,9%	+12,1 ε.μ.*
Δείκτης βασικών ιδίων κεφαλαίων	10,2%	0,6%	+9,6 ε.μ.*
Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	10,5%	0,9%	+9,6 ε.μ.*
Σταθμισμένα περιουσιακά στοιχεία (€ δις)	22,4	21,6	+4%

* ε.μ. = εκατοστιαίες μονάδες, 1 εκατοστιαία μονάδα = 1%

Ισολογισμός

- Ο δείκτης κύριων βασικών ιδίων κεφαλαίων στις 31 Δεκεμβρίου 2013 διατηρήθηκε στο 10,2%, στα ίδια επίπεδα με τις 30 Σεπτεμβρίου 2013. Παρόλο που ο δείκτης αυτός επηρεάστηκε δυσμενώς από τη μείωση ύψους 2% στα κύρια βασικά ίδια κεφάλαια κατά το τέταρτο τρίμηνο του έτους (μείωση κατά 0,2 εκατοστιαίες μονάδες), διατηρήθηκε στο 10,2% λόγω της μείωσης κατά 2% στα περιουσιακά στοιχεία σταθμισμένου κινδύνου (θετική επίδραση 0,2 εκατοστιαίων μονάδων).
- Στις 31 Δεκεμβρίου 2013, τα δάνεια και οι καταθέσεις διαμορφώθηκαν σε €26,7 δις και €15,0 δις αντίστοιχα και ο δείκτης δανείων (μετά τις προβλέψεις) προς καταθέσεις σε 145%
- Η χρηματοδότηση από το Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA) έχει μειωθεί σε €9,56 δις στις 31 Δεκεμβρίου 2013, από €9,86 δις στις 30 Σεπτεμβρίου 2013. Ο δανεισμός από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ανήλθε σε €1,4 δις στις 31 Δεκεμβρίου 2013.
- Με το ρυθμό αύξησής τους να περιορίζεται στο 0,2% κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2013, τα δάνεια σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών ανήλθαν σε €13.003 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2013, σε σύγκριση με €12.983 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2013, αντιπροσωπεύοντας το 49% του συνόλου των δανείων. Το ποσοστό κάλυψης των δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών με προβλέψεις βελτιώθηκε σε 38% έναντι 37% στις 30 Σεπτεμβρίου 2013, ενώ λαμβάνοντας υπόψη τις εμπράγματα εξασφαλίσεις, τα δάνεια σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών καλύπτονται πλήρως με προβλέψεις και εμπράγματα εξασφαλίσεις. Οι προκλήσεις για την ποιότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου συνεχίστηκαν και κατά το 2014, με τα δάνεια σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών να σταθεροποιούνται, ενώ τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια με βάση τη νέα οδηγία συνεχίζουν να αυξάνονται.

Οικονομικά αποτελέσματα (συνέχεια)

Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων

- Τα συνολικά έσοδα για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013 ανήλθαν σε €1.174 εκατ., με τα καθαρά έσοδα από τόκους να ανέρχονται σε €999 εκατ. και το καθαρό επιτοκιακό περιθώριο σε 3,62%. Τα συνολικά έσοδα για το τέταρτο τρίμηνο του 2013 ανήλθαν σε €314 εκατ. με τα καθαρά έσοδα από τόκους να ανέρχονται σε €274 εκατ. και το καθαρό επιτοκιακό περιθώριο στο 3,87%.
- Τα συνολικά έξοδα για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013 ανήλθαν σε €552 εκατ. και ο δείκτης κόστους προς έσοδα στο 47%. Τα συνολικά έξοδα για το τέταρτο τρίμηνο του 2013 ανήλθαν σε €130 εκατ. μειωμένα κατά 5% σε σχέση με το τρίτο τρίμηνο του 2013.
- Τα κέρδη πριν τις απομειώσεις, τα έξοδα αναδιάρθρωσης και τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013 ανήλθαν σε €622 εκατ., ενώ τα κέρδη πριν τις απομειώσεις, τα έξοδα αναδιάρθρωσης και τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες για το τέταρτο τρίμηνο του 2013 ανήλθαν σε €184 εκατ.
- Οι προβλέψεις για απομείωση δανείων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013 ανήλθαν σε €1.067 εκατ., με τη χρέωση προβλέψεων επί του συνόλου των δανείων να ανέρχεται στο 3,9%. Οι προβλέψεις για την απομείωση δανείων για το τέταρτο τρίμηνο του 2013 ανήλθαν σε €268 εκατ., σε σύγκριση με €261 εκατ. το τρίτο τρίμηνο του 2013.
- Οι ζημιές από τις συνεχιζόμενες δραστηριότητες (που ορίζονται ως ζημιές πριν τα έξοδα αναδιάρθρωσης, τις ζημιές από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες και την πώληση των εργασιών στην Ελλάδα) για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013 ανήλθαν στα €426 εκατ. Οι ζημιές από τις συνεχιζόμενες δραστηριότητες για το τέταρτο τρίμηνο του 2013 ανήλθαν σε €77 εκατ.
- Οι συνολικές ζημιές από την πώληση των εργασιών στην Ελλάδα και από τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες κατά το πρώτο τρίμηνο του 2013, ανήλθαν σε €1.456 εκατ.
- Τα έξοδα αναδιάρθρωσης για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013 ανήλθαν σε €168 εκατ., από τα οποία €121 εκατ. αφορούν τα δύο Σχέδια Εθελούσιας Εξόδου που εφαρμόστηκαν κατά τη διάρκεια του έτους.
- Οι ζημιές μετά τη φορολογία που αναλογούν στους μετόχους της εταιρίας για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013 ανέρχονται στα €2.050 εκατ. Οι ζημιές μετά τη φορολογία που αναλογούν στους μετόχους της εταιρίας για το τέταρτο τρίμηνο του 2013 ανέρχονται στα €103 εκατ.

Κεφαλαιακή επάρκεια

Ως αποτέλεσμα των αποφάσεων του Eurogroup για την Κύπρο, η Εταιρία τέθηκε υπό Εξυγίανση από τις 25 Μαρτίου 2013 μέχρι τις 30 Ιουλίου 2013, διάστημα κατά το οποίο ανακεφαλαιοποιήθηκε και αναδιαρθρώθηκε μέσω σειράς διαταγμάτων που εκδόθηκαν από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου υπό την ιδιότητά της ως Αρχή Εξυγίανσης, σύμφωνα με τις σχετικές πρόνοιες του περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμου του 2013.

Η ανακεφαλαιοποίηση υλοποιήθηκε μέσω της διάσωσης με ίδια μέσα (bail-in), με την μετατροπή του 47,5% των ανασφάλιστων καταθέσεων σε μετοχές. Επιπρόσθετα, οι κάτοχοι των συνήθων μετοχών και των πιστωτικών τίτλων που ήταν εκδομένες από την Εταιρία στις 29 Μαρτίου 2013 έχουν συνεισφέρει στην ανακεφαλαιοποίηση μέσω της απορρόφησης ζημιών.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2013, τα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος ανέρχονταν σε €2.656 εκατ. Στις 31 Δεκεμβρίου 2013 ο δείκτης κύριων βασικών ιδίων κεφαλαίων ανήλθε σε 10,2% και ο συνολικός δείκτης ιδίων κεφαλαίων ανήλθε σε 10,5%.

Ο ελάχιστος δείκτης κύριων βασικών ιδίων κεφαλαίων έχει οριστεί από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου στο 9%.

Από την 1 Ιανουαρίου 2014, ισχύουν οι νέοι Κανονισμοί Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) και η τροποποιημένη Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων IV (CRD IV). Η ΚΤΚ αξιολογεί τις μεταβατικές διατάξεις που σχετίζονται με τις μειώσεις του νέου δείκτη Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1 Capital). Στη βάση αυτής της αξιολόγησης, η ΚΤΚ θα ορίσει τις νέες ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις, λαμβάνοντας υπόψη τις παραμέτρους της αξιολόγησης του ισολογισμού και της Πανευρωπαϊκής Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων, σε συνεργασία με την Τρόικα και ενημερώνοντας τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας.

Μετοχικό κεφάλαιο

Το Μάρτιο 2013, σύμφωνα με τα Διατάγματα που εκδόθηκαν από την Αρχή Εξυγίανσης, η ονομαστική αξία των εκδομένων συνήθη μετοχών στις 29 Μαρτίου 2013 μειώθηκε από €1,00 κατά μετοχή σε €0,01 κατά μετοχή. Το σύνολο της μείωσης της ονομαστικής αξίας των μετοχών χρησιμοποιήθηκε για την απορρόφηση ζημιών της Εταιρίας. Αυτές οι μετοχές ενοποιήθηκαν και μετατράπηκαν σε 17.913 χιλ. συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €1,00 η κάθε μία.

Επιπρόσθετα, βάσει των Διαταγμάτων που εκδόθηκαν από την Αρχή Εξυγίανσης, τα Μετατρέψιμα Χρεόγραφα 2013/2018, τα Αξιόγραφα Κεφαλαίου 12/2007, τα Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Κεφαλαίου και τα Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Ενισχυμένου Κεφαλαίου που ήταν εκδομένα στις 29 Μαρτίου 2013 μετατράπηκαν σε 581.941 χιλ. μετοχές Τάξης Δ ονομαστικής αξίας €1,00 η κάθε μία. Η ονομαστική αξία αυτών των μετοχών μειώθηκε σε €0,01 κατά μετοχή και η μείωση χρησιμοποιήθηκε για την απορρόφηση ζημιών της Εταιρίας. Μετέπειτα αυτές οι μετοχές ενοποιήθηκαν και μετατράπηκαν σε 5.819 χιλ. συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €1,00 η κάθε μία.

Η Αρχή Εξυγίανσης επιπρόσθετα έκδωσε Διατάγματα για τη μερική μετατροπή καταθέσεων σε μετοχές των ανασφάλιστων καταθέσεων και άλλων πιστωτών. Ποσοστό ύψους 47,5% των επηρεαζόμενων καταθέσεων μετατράπηκαν σε 3.814.495 χιλ. μετοχές Τάξης Α, ονομαστικής αξίας €1,00 η κάθε μία. Στη συνέχεια, αυτές οι μετοχές μετατράπηκαν σε συνήθεις μετοχές. Επιπρόσθετα η Αρχή Εξυγίανσης απαίτησε από την Εταιρία να εκδώσει μετοχές στην Cyprus Popular Bank Public Co Ltd (‘Λαϊκή Τράπεζα’) που αντιπροσωπεύουν 18,1% του εκδομένου μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας μετά τις πιο πάνω αλλαγές στο μετοχικό κεφάλαιο, ως τίμημα για την αγορά των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που μεταφέρθηκαν στο Συγκρότημα στις 29 Μαρτίου 2013. Συνεπώς, εκδόθηκαν στη Λαϊκή Τράπεζα 845.758 χιλ. μετοχές.

Έπειτα από τις πιο πάνω αλλαγές στο μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρίας το συνολικό εκδομένο μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρίας κατά την ημερομηνία έγκρισης αυτών των οικονομικών καταστάσεων ανήλθε στα €4.683.985 χιλ. διαιρεμένο σε 4.683.985.003 συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €1,00 η κάθε μια.

Ίδιες μετοχές της Εταιρίας

Μετοχές της Εταιρίας τις οποίες κατέχουν οντότητες που ελέγχονται από το Συγκρότημα και από συνδεδεμένες εταιρίες αφαιρούνται από τα ίδια κεφάλαια στην αγορά, πώληση, έκδοση ή ακύρωση τέτοιων μετοχών. Κανένα κέρδος ή ζημιά δεν αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Ο αριθμός αυτών των μετοχών στις 31 Δεκεμβρίου 2013 ήταν 20.767 χιλ. (2012: 73.331 χιλ.). Οι ίδιες μετοχές συμπεριλαμβάνουν 298 χιλ. μετοχές, ονομαστικής αξίας €29.825 χιλ., που προέκυψαν από τη μετατροπή των ΜΑΕΚ, τα οποία κατείχε το Συγκρότημα. Το συνολικό κόστος απόκτησης των ιδίων μετοχών ήταν €88.051 χιλ. (2012: €38.595 χιλ.).

Μέρος αυτών των μετοχών που κατέχονται από οντότητες που ελέγχονται από το Συγκρότημα προέκυψαν από τη μετατροπή σε μετοχές καταθέσεων που είχαν οι οντότητες αυτές στην Εταιρία (bail-in). Σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Εταιριών Νόμου, οι μετοχές αυτές πρέπει να πωληθούν εντός ενός έτους από την ημερομηνία απόκτησής τους.

Επιπρόσθετα η θυγατρική του Συγκροτήματος που διεξάγει ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής κατείχε στις 31 Δεκεμβρίου 2013, συνολικά 16.031 χιλ. (2012: 16.031 χιλ.) μετοχές της Εταιρίας, ως μέρος των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επενδύονται προς όφελος των ασφαλιζομένων (Σημ. 25). Το κόστος απόκτησης αυτών των μετοχών ήταν €21.463 χιλ. (2012: €21.463 χιλ.).

Άλλες πληροφορίες

Κατά το 2013 και 2012, δεν υπήρχαν περιορισμοί στη μεταβίβαση των συνήθων μετοχών της Εταιρίας εκτός από τις πρόνοιες του περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμου της Κύπρου σύμφωνα με τις οποίες απαιτείται η έγκριση της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου πριν την απόκτηση συγκεκριμένων ποσοστών του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας, ως επίσης και τις απαιτήσεις της οδηγίας για τις Πράξεις Προσώπων που Κατέχουν Εμπιστευτικές Πληροφορίες και τις Πράξεις Χειραγώγησης της Αγοράς, η οποία αφορά συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα.

Η θυγατρική του Συγκροτήματος που διεξάγει ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής και κατέχει μετοχές της Εταιρίας ως μέρος των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επενδύονται προς όφελος των ασφαλιζομένων, σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί ασφαλιστικών εταιριών νόμου, δεν έχει δικαίωμα ψήφου. Δεν υπάρχουν μετοχές της Εταιρίας που παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου.

Μέτοχοι της Εταιρίας που κατέχουν πέραν του 5% του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας

Στις 31 Δεκεμβρίου 2013 και στις 22 Μαρτίου 2014, η Cyprus Popular Bank Public Co Ltd κατείχε το 18,1% του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας. Δεν υπήρχαν άλλοι μέτοχοι, γνωστοί στην Εταιρία, που να κατείχαν άμεσα ή έμμεσα πέραν του 5% του εκδοθέντος μετοχικού της κεφαλαίου στις 31 Δεκεμβρίου 2013 ή στις 22 Μαρτίου 2014.

Μερίσματα

Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν προτείνει την καταβολή μερίσματος για το 2013. Καμία καταβολή μερίσματος δεν προτάθηκε για το 2012.

Συμφωνίες που αρχίζουν να ισχύουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρίας

Σε περίπτωση διατύπωσης δημόσιας πρότασης προς τους μετόχους της Εταιρίας ή ανακοίνωσης ψηφίσματος προς έγκριση από γενική συνέλευση της Εταιρίας για συγχώνευση, συνένωση ή πώληση των δραστηριοτήτων της, βάσει των όρων έκδοσης των Μετατρέψιμων Χρεογράφων 2013/2018, των Μετατρέψιμων Αξιογράφων Κεφαλαίου και των Δικαιωμάτων Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών του προσωπικού, θα ενεργοποιείτο ειδική περίοδος μετατροπής/άσκησης. Κατά τη διάρκεια της ειδικής αυτής περιόδου οι κάτοχοι μπορούσαν να προβούν σε μετατροπή/άσκηση των αξιών τους σε μετοχές της εταιρίας σε ειδική τιμή μετατροπής όπως καθορίζεται στους όρους έκδοσης τους. Επιπρόσθετα, σε περίπτωση επιτυχούς έκβασης δημόσιας πρότασης προς τους μετόχους της Εταιρίας, οι κάτοχοι των εν λόγω αξιών είχαν το δικαίωμα απαίτησης αποπληρωμής του κεφαλαίου τους στην ονομαστική του αξία μαζί με τους δεδουλευμένους τόκους. Το Μάρτιο 2013, τα Μετατρέψιμα Χρεόγραφα 2013/2018 και τα Μετατρέψιμα Αξιογράφα Κεφαλαίου μετατράπηκαν σε μετοχές. Τα Δικαιώματα Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2013.

Συμφωνίες που αρχίζουν να ισχύουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρίας (συνέχεια)

Το συμβόλαιο εργοδότησης του Εκτελεστικού Συμβούλου στις 31 Δεκεμβρίου 2013 περιλαμβάνει πρόνοια για μονομερές δικαίωμα μη αιτιολογημένου τερματισμού του συμβολαίου εκ μέρους της Εταιρίας, με ειδοποίηση τεσσάρων μηνών. Σε τέτοια περίπτωση η Εταιρία έχει το δικαίωμα να προβεί σε πληρωμή της περιόδου ειδοποίησης για άμεσο τερματισμό του συμβολαίου.

Στρατηγική και προτεραιότητες

Στα πλαίσια της άνευ προηγουμένου και εντεινόμενης οικονομικής κρίσης στην Κύπρο, καθώς και των επιπτώσεων των αποφάσεων του Eurogroup και των δραστικών αλλαγών στον ισολογισμό του Συγκροτήματος, το Συγκρότημα έχει ετοιμάσει Πλάνο Αναδιάρθρωσης που καλύπτει την περίοδο 2013-2017 και στο οποίο παρουσιάζεται ξεκάθαρα η στρατηγική, το επιχειρησιακό μοντέλο και η διάθεση ανάληψης κινδύνων του Συγκροτήματος. Το Πλάνο εγκρίθηκε από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου τον Νοέμβριο του 2013 όπως απαιτείται από το Μνημόνιο Συναντίληψης μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Τρόικας.

Το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης καθορίζει τους στρατηγικούς στόχους και τις ενέργειες τις οποίες πρέπει να ακολουθήσει το Συγκρότημα, ώστε να δημιουργήσει ένα ασφαλή, μικρότερο, στοχευμένο χρηματοοικονομικό οργανισμό, ικανό να υποστηρίξει την ανάκαμψη της Κυπριακής οικονομίας. Τα προτεινόμενα επιχειρησιακά μέτρα, καθώς και τα μέτρα διαχείρισης κινδύνων, αποδοτικότητας, ρευστότητας και κεφαλαιακής επάρκειας αποσκοπούν στην ενδυνάμωση του Συγκροτήματος μέσω:

- Ανάκτησης της εμπιστοσύνης των καταθετών και των επενδυτών τόσο προς το Συγκρότημα, όσο και προς το σύνολο του τραπεζικού τομέα στην Κύπρο.
- Διατήρησης της θέσης της Τράπεζας ως ακρογωνιαίου λίθου της Κυπριακής οικονομίας, στηρίζοντας τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά.
- Δημιουργίας ενός ανθεκτικού οργανισμού, ικανού να διαχειρίζεται αποτελεσματικά τα περιουσιακά του στοιχεία μέσα σε αντίξοες οικονομικές συνθήκες και να αντεπεξέλθει σε περαιτέρω εξωγενής κραδασμούς και οικονομικές δυσκολίες.
- Ομαλής απορρόφησης των εργασιών της πρώην Λαϊκής Τράπεζας, δημιουργώντας συνέργιες για βελτιστοποίηση της κερδοφορίας της ενιαίας οντότητας.
- Ενίσχυση της κεφαλαιακής επάρκειας του Συγκροτήματος με τη δημιουργία κεφαλαίου μέσω κερδοφορίας, απομόχλευσης και πώλησης μη βασικών περιουσιακών στοιχείων.

Συγκεκριμένα, το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης του Συγκροτήματος ορίζει τους ακόλουθους Κύριους Πυλώνες:

- *Επικέντρωση στην εγχώρια αγορά, αξιοποιώντας τη θέση της Τράπεζας ως τον κορυφαίο χρηματοπιστωτικό οργανισμό στην Κύπρο και αναμόρφωση των εργασιών της σε τρεις βασικούς τομείς:*
  - Διατήρηση και προσέλκυση καταθέσεων από μια ευρύτερη, πιο σταθερή πελατειακή βάση, μέσω στοχευμένων εκστρατειών και παροχής καλύτερης εξυπηρέτησης και αναβαθμισμένων προϊόντων, εξυπηρετώντας τις ανάγκες των πελατών και ενισχύοντας την εμπιστοσύνη τους. Το Συγκρότημα θα προβεί σε ελεγχόμενη και συνετή αύξηση των δανείων σε χαμηλού κινδύνου πελάτες της λιανικής τραπεζικής, καθώς και σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους πλέον υποσχόμενους τομείς της οικονομίας. Το Συγκρότημα στοχεύει στην ενίσχυση των εσόδων από δικαιώματα και προμήθειες μέσω της συνεχούς εξυπηρέτησης των διεθνών επιχειρήσεων, επέκταση των τραπεζοασφαλιστικών δραστηριοτήτων (bancassurance) και με την αξιοποίηση των ευκαιριών που προκύπτουν στις χρηματοοικονομικές αγορές λόγω των οικονομικών εξελίξεων (όπως οι ιδιωτικοποιήσεις και η εξεύρεση υδρογονανθράκων).
  - Η αντιμετώπιση των προβλημάτων στην ποιότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου της Τράπεζας αποτελεί κορυφαία προτεραιότητα της Διοίκησης και είναι υψίστης σημασίας για την Τράπεζα. Η δημιουργία της Διεύθυνσης Αναδιάρθρωσης και Ανάκτησης Χρεών, ως μέρος της νέας οργανωτικής δομής του Συγκροτήματος, στοχεύει στη διαχείριση των καθυστερήσεων σε όλα τα χαρτοφυλάκια. Σε σύγκριση με την προηγούμενη αποσπασματική προσέγγιση για διαχείριση των πελατών σε καθυστέρηση, η Διεύθυνση θα είναι υπεύθυνη για όλα τα δανειακά χαρτοφυλάκια ως κεντρική διαχείριση ληξιπρόθεσμων οφειλών, λειτουργώντας με μια πιο ορθολογιστική προσέγγιση.

Στρατηγική και προτεραιότητες (συνέχεια)

- Η Διεύθυνση είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση των ανοιγμάτων πέραν των €100 εκατ., για αναδιαρθρώσεις δανείων και εισπράξεις και ανάκτηση χρεών σε όλο το φάσμα των τραπεζικών εργασιών του Συγκροτήματος. Η δημιουργία της Διεύθυνσης είναι σημαντικό βήμα στην πορεία ανάκαμψης της Τράπεζας, καθώς η ταχεία και επαγγελματική προσέγγιση των προβληματικών δανείων είναι ιδιαίτερα σημαντική.
- Μετά την αποχώρησή του από την Ελληνική αγορά, το Συγκρότημα θα προχωρήσει σε πλήρη επανεξέταση των εργασιών του στο εξωτερικό και θα προχωρήσει στην πώληση εργασιών που θεωρούνται ως μη βασικές ή μη βιώσιμες. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, το Συγκρότημα έχει ήδη προβεί σε συμφωνία για την πώληση των εργασιών του στην Ουκρανία.
- *Ενίσχυση της διαχείρισης κινδύνων και των χρηματοδοτικών πολιτικών:* Η ενίσχυση των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων αποτελεί κορυφαία προτεραιότητα για το Συγκρότημα. Όσο για τον πιστωτικό κίνδυνο, οι εγκρίσεις χρηματοδοτήσεων έχουν ήδη διαχωριστεί από τα τμήματα πελατών και τα κριτήρια δανεισμού αναθεωρούνται συνεχώς ώστε να αντικατοπτρίζουν τις συνθήκες της αγοράς. Επιπλέον, το Συγκρότημα ενισχύει τους μηχανισμούς παρακολούθησης χρηματοδοτήσεων για να εξασφαλίσει ότι εντοπίζει προληπτικά και αντιμετωπίζει ζητήματα που αφορούν την ποιότητα του χαρτοφυλακίου. Τέλος, το Συγκρότημα δίνει έμφαση στη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων και στις διαδικασίες ανάκτησης χορηγήσεων, σύμφωνα με τις πρόσφατες οδηγίες της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου και τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές. Παράλληλα με τις προσπάθειές που καταβάλλονται σε σχέση με το πιστωτικό κίνδυνο, το Συγκρότημα δεν προβαίνει σε διαπραγμάτευση για ίδιο λογαριασμό και αντισταθμίζει τις συναλλαγματικές θέσεις προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος αγοράς.
- *Ομαλής απορρόφησης των εργασιών της πρώην Λαϊκής Τράπεζας και βελτίωση της λειτουργικής αποτελεσματικότητας:* Προκειμένου να βελτιώσει τη λειτουργική του αποτελεσματικότητα μετά την απορρόφηση των εγχώριων εργασιών της πρώην Λαϊκής Τράπεζας, το Συγκρότημα έχει λάβει αποφασιστικά μέτρα ως προς την αναδιάρθρωση των εργασιών του στην Κύπρο. Ο συνολικός αριθμός των υποκαταστημάτων στην Κύπρο έχει ήδη μειωθεί στα 130 στο τέλος Φεβρουαρίου 2014 από 203 που ήταν μετά τη συγχώνευση ορισμένων εργασιών με την πρώην Λαϊκή Τράπεζα και με πλάνο για το κλείσιμο άλλων 3 καταστημάτων το 2014. Επιπλέον, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε το πρόγραμμα εθελούσιας εξόδου μέσω του οποίου έχει μειωθεί ο αριθμός προσωπικού κατά 24%. Μετά το πρόγραμμα εθελούσιας εξόδου και τις μειώσεις μισθών, οι δαπάνες προσωπικού στην Κύπρο έχουν μειωθεί κατά 35% σε ετήσια βάση, κάνοντας ένα σημαντικό βήμα προς την ενίσχυση της κερδοφορίας του Συγκροτήματος. Παράλληλα με αυτά τα μέτρα, η προσπάθεια μείωσης του κόστους στις εργασίες εξωτερικού συνεχίζεται αμείωτη. Η ολοκλήρωση της ενσωμάτωσης της πρώην Λαϊκής Τράπεζας προχωρεί με γρήγορο ρυθμό, περιλαμβανομένου και της ενοποίησης των συστημάτων πληροφορικής που αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Ιούνιο του 2014.
- *Σταδιακή ομαλοποίηση των συνθηκών χρηματοδότησης:* Η χρηματοδότηση μέσω του Ευρωσυστήματος (που αποτελείται από τον δανεισμό από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και από τον Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA)) έχει ήδη μειωθεί μετά την ανακεφαλαιοποίηση της Εταιρίας και την έξοδό της από το καθεστώς εξυγίανσης από τις 30 Ιουλίου 2013, καθώς η Εταιρία αποκαταστάθηκε ως αποδεκτό αντισυμβαλλόμενο πιστωτικό ίδρυμα από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα για πράξεις νομισματικής πολιτικής και ανάκτησε πρόσβαση σε απευθείας χρηματοδότηση με ευνοϊκότερους όρους. Συνολικά, μεταξύ Απριλίου και Δεκεμβρίου 2013, η Τράπεζα κατόρθωσε να μειώσει το δανεισμό της από το Ευρωσύστημα κατά περίπου €450 εκατ. από €11,4 δις σε €10,96 δις και ταυτόχρονα πέτυχε να απορροφήσει ένα μεγάλο μέρος της μείωσης των καταθέσεων της. Το Συγκρότημα στοχεύει σε περαιτέρω μείωση της χρηματοδότησής του από το Ευρωσύστημα, να διατηρήσει και να προσελκύσει καταθέσεις από πελάτες, να μειώσει τον δείκτη δανείων προς καταθέσεις του Συγκροτήματος και να μειώσει τη χρηματοδότηση που παρέχει προς τις θυγατρικές του εταιρίες στο εξωτερικό.
- *Διατήρηση και ενίσχυση της κεφαλαιακής επάρκειας:* Μετά την ανακεφαλαιοποίηση της Εταιρίας με ίδια μέσα, το Συγκρότημα στοχεύει στην περαιτέρω ενίσχυση της κεφαλαιακής του επάρκειας μέσω της εσωτερικής δημιουργίας κεφαλαίων ως αποτέλεσμα κερδοφορίας, καθώς και μέσω της αποτελεσματικής διαχείρισης των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων με στόχο την περαιτέρω μείωσή τους και πώλησης μη βασικών περιουσιακών στοιχείων. Το Συγκρότημα θεωρεί την επίτευξη υψηλού δείκτη κύριων βασικών ιδίων κεφαλαίων ως πιο σημαντικό στόχο από την κερδοφορία, θωρακίζοντας την Τράπεζα έναντι περαιτέρω κλυδωνισμών και επιτρέποντας τη βελτίωση της αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας της Τράπεζας, διευκολύνοντας μεσοπρόθεσμα την πρόσβασή της στις κεφαλαιαγορές για χρηματοδότηση.

Στρατηγική και προτεραιότητες (συνέχεια)

Διαχείριση κινδύνων

Όπως κάθε χρηματοοικονομικός οργανισμός, το Συγκρότημα εκτίθεται σε κινδύνους, οι πιο σημαντικοί από τους οποίους είναι ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος ρευστότητας, ο κίνδυνος αγοράς (ο οποίος προκύπτει από αρνητικές μεταβολές στις τιμές συναλλάγματος, επιτοκίων ή αξιών) και ο λειτουργικός κίνδυνος. Το Συγκρότημα παρακολουθεί και διαχειρίζεται αυτούς τους κινδύνους με διάφορους μηχανισμούς ελέγχου. Λεπτομέρειες για τη διαχείριση των κινδύνων του Συγκροτήματος αναφέρονται στις Σημειώσεις 46 μέχρι 49 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Η έκθεση του Συγκροτήματος σε δημόσιο χρέος στις χώρες που έχουν ενταχθεί στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης ή των οποίων η πιστοληπτική διαβάθμιση με βάση τον οίκο αξιολόγησης Moody's είναι κάτω από Aa1 και η συνολική έκθεση του Συγκροτήματος υπερβαίνει τα €100 εκατ. παρουσιάζεται στην Σημείωση 50.

Επίσης, λεπτομέρειες για τις σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές οι οποίες μπορούν να έχουν ουσιώδεις επιπτώσεις στη χρηματοοικονομική επίδοση και θέση του Συγκροτήματος παρουσιάζονται στη Σημείωση 4.

Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης

Το Σεπτέμβριο 2012 το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ) έκδωσε την 3η Έκδοση (Αναθεωρημένη) του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης (ο 'Κώδικας'). Οι εισηγμένες εταιρείες έχουν την υποχρέωση να συμπεριλαμβάνουν στις Ετήσιες Εκθέσεις τους, Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου για την Εταιρική Διακυβέρνηση. Στο πρώτο μέρος της Έκθεσης, οι εταιρίες θα πρέπει να δηλώνουν κατά πόσο συμμορφώνονται με τον Κώδικα καθώς και το βαθμό στον οποίο εφαρμόζουν τις αρχές του. Στο δεύτερο μέρος της Έκθεσης, οι εταιρίες θα πρέπει να επιβεβαιώνουν ότι έχουν συμμορφωθεί με τις διατάξεις του Κώδικα και σε περίπτωση που δεν έχουν συμμορφωθεί, να δίνουν επαρκείς εξηγήσεις.

Αναφορικά με το πρώτο μέρος της Έκθεσης, η Εταιρία ως εισηγμένη στο ΧΑΚ, έχει υιοθετήσει τον Κώδικα και εφαρμόζει τις αρχές του.

Αναφορικά με το δεύτερο μέρος της Έκθεσης, η Εταιρία βεβαιώνει ότι τηρεί όλες τις διατάξεις του Κώδικα. Κάποιες εξαιρέσεις που υπήρχαν κατά το 2013 αναφέρονται στην Έκθεση Εταιρικής Διακυβέρνησης του 2013.

Οι κανονισμοί που διέπουν τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου και το διορισμό και αντικατάσταση των μελών του παρουσιάζονται στην παράγραφο 1.5 της Ετήσιας Έκθεσης περί Εταιρικής Διακυβέρνησης για το 2013. Οι εξουσίες των εκτελεστικών και εποπτικών οργάνων του Συγκροτήματος επίσης παρουσιάζονται στην Έκθεση περί Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Οποιαδήποτε τροποποίηση ή προσθήκη στο Καταστατικό της Εταιρίας είναι έγκυρη μόνο με ειδικό ψήφισμα σε συνέλευση των μετόχων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο δικαιούται να εκδώσει μετοχικό κεφάλαιο αν υπάρχει επαρκές μη εκδομένο εγκεκριμένο κεφάλαιο και εφ' όσον οι νέες μετοχές που θα προκύψουν προσφερθούν κατά προτίμηση στους υφιστάμενους μετόχους, ανάλογα με το ποσοστό του κεφαλαίου που αντιπροσωπεύουν οι μετοχές τους. Σε περίπτωση που η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου συνεπάγεται και αύξηση του εγκεκριμένου κεφαλαίου ή σε περίπτωση που οι νέες μετοχές δεν θα προσφερθούν στους υφιστάμενους μετόχους, τότε πρέπει να ληφθεί η έγκριση των μετόχων σε Γενική Συνέλευση. Επίσης, το Διοικητικό Συμβούλιο δύναται να προτείνει σε Γενική Συνέλευση των μετόχων τη θέσπιση σχεδίου επαναγοράς μετοχών.

Πληροφορίες για περιορισμούς στα δικαιώματα ψήφου και για ειδικά δικαιώματα ελέγχου σε σχέση με τις μετοχές της Εταιρίας αναφέρονται στην παράγραφο για το μετοχικό κεφάλαιο πιο πάνω.

Η Ετήσια Έκθεση περί Εταιρικής Διακυβέρνησης για το 2013 διατίθεται στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος (www.bankofcyprus.com).

Ετοιμασία περιοδικών εκθέσεων

Το Συγκρότημα έχει αποτελεσματικές διαδικασίες ετοιμασίας των οικονομικών του καταστάσεων, μέσω των οποίων οι συναλλαγές και τα γεγονότα που παρουσιάζονται στα λογιστικά βιβλία μεταφέρονται στις οικονομικές καταστάσεις, τις σχετικές γνωστοποιήσεις και άλλες χρηματοοικονομικές εκθέσεις του Συγκροτήματος.

Ετοιμασία περιοδικών εκθέσεων (συνέχεια)

Η διαδικασία διαχείρισης κινδύνων του Συγκροτήματος που καλύπτει την παρουσίαση των οικονομικών στοιχείων αποσκοπεί στην αναγνώριση, ανάλυση και διαχείριση των κινδύνων που σχετίζονται με την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων, των σχετικών γνωστοποιήσεων και άλλων χρηματοοικονομικών αναφορών έτσι ώστε αυτές να συμμορφώνονται με τα σχετικά πρότυπα χρηματοοικονομικής αναφοράς, τους νόμους και τους κανονισμούς, περιλαμβανομένης της περιοδικής πληροφόρησης που απαιτείται από τους περί Προϋποθέσεων Διαφάνειας (Κινητές Αξίες προς Διαπραγμάτευση σε Ρυθμιζόμενη Αγορά) Νόμους του 2007 και 2009 της Κύπρου. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω του εντοπισμού των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας στις εκθέσεις και την εφαρμογή και τήρηση δικλίδων ελέγχου για την πρόληψη ή εντοπισμό λαθών ή απάτης τα οποία δυνατόν να προκαλέσουν ουσιώδεις ανακρίβειες.

Διοικητικό Συμβούλιο

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας κατά την ημερομηνία αυτής της έκθεσης αναφέρονται στη σελίδα 1. Όλοι οι Σύμβουλοι, εκτός από τον κ. John Patrick Hourigan, ήταν μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου από την ημερομηνία εκλογής τους από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων που πραγματοποιήθηκε στις 10 Σεπτεμβρίου 2013. Ο κ. John Patrick Hourigan, ο οποίος διορίστηκε την 1 Νοεμβρίου 2013 από το Διοικητικό Συμβούλιο στη θέση του Ανώτατου Εκτελεστικού Διευθυντή του Συγκροτήματος, διορίστηκε και ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου στις 26 Νοεμβρίου 2013. Ο κ. Κώστας Χατζήπαπας και ο κ. Igor Lojevsky, οι οποίοι εκλέγηκαν κατά την Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων στις 10 Σεπτεμβρίου 2013, παραιτήθηκαν στις 10 Οκτωβρίου 2013 και 22 Οκτωβρίου 2013 αντίστοιχα.

Στις 10 Ιανουαρίου 2013, οι κ.κ. Γεώργιος Μ. Γεωργιάδης και Νικόλαος Π. Τσάκος παραιτήθηκαν από μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Ο κ. Σταύρος Ι. Κωνσταντινίδης παραιτήθηκε στις 31 Ιανουαρίου 2013. Στις 28 Φεβρουαρίου 2013, το Διοικητικό Συμβούλιο ανακοίνωσε το διορισμό των κ.κ. Κωνσταντίνου Δάμτσα και Κωνσταντίνου Ηροδότου ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Αυτοί οι διορισμοί υπόκειντο στην έγκριση της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου. Ακολούθησαν τα γεγονότα στα μέσα Μαρτίου και η έγκριση από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου δεν είχε δοθεί μέχρι τότε.

Μετά το διορισμό στις 25 Μαρτίου 2013 από την Αρχή Εξυγίανσης του κ. Ντίνου Χριστοφίδη ως Ειδικού Διαχειριστή της Εταιρίας, όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου παραιτήθηκαν από τα καθήκοντά τους στις 29 Μαρτίου 2013 με άμεση ισχύ.

Στις 26 Απριλίου 2013, διορίστηκε από την Αρχή Εξυγίανσης μεταβατικό Διοικητικό Συμβούλιο. Τα μέλη του μεταβατικού Διοικητικού Συμβουλίου ήταν: Κωνσταντίνος Δάμτσας, Λένια Γεωργιάδου, Κώστας Χατζήπαπας, Φίλιππος Μαννάρης, Σοφοκλής Μιχαηλίδης, Λάμπρος Παπαδόπουλος, Ανδρέας Περισιάνης, Ανδρέας Ποιητής, Πανίκος Πούρος, Έρολ Ρίζα, Σαββάκης Σαββίδης, Τάκης Ταουσιάνης, Γιώργος Θεοχαρίδης και Μιχάλης Ζαννετίδης. Στις 30 Απριλίου 2013 ο κ. Σοφοκλής Μιχαηλίδης και ο κ. Erol Riza εκλέγηκαν στη θέση του Προέδρου και του Αντιπροέδρου του μεταβατικού Διοικητικού Συμβουλίου αντίστοιχα. Στις 10 Μαΐου 2013 ο κ. Τάκης Αράπογλου διορίστηκε μέλος του μεταβατικού Διοικητικού Συμβουλίου και παραιτήθηκε στις 2 Ιουλίου 2013.

Ο κ. Χρίστος Σορώτος διορίστηκε μεταβατικός Διευθύνων Σύμβουλος Συγκροτήματος και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου στις 29 Μαΐου 2013. Το μεταβατικό Διοικητικό Συμβούλιο και ο μεταβατικός Διευθύνων Σύμβουλος Συγκροτήματος παρέμειναν στη θέση τους μέχρι την Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων που πραγματοποιήθηκε στις 10 Σεπτεμβρίου 2013.

Σύμφωνα με το καταστατικό της Εταιρίας αφυηρετεί το ένα τρίτο των Διοικητικών Συμβούλων κατά την Ετήσια Γενική Συνέλευση. Οι Διοικητικοί Σύμβουλοι που αφυηρετούν είναι εκείνοι που κατέχουν το αξίωμα για το μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από την τελευταία εκλογή τους, αλλά μεταξύ προσώπων που έγιναν Διοικητικοί Σύμβουλοι την ίδια ημέρα αυτοί που αφυηρετούν αποφασίζονται με κλήρο, εκτός αν συμφωνηθεί διαφορετικά μεταξύ τους. Μέχρι σήμερα δεν έχει ληφθεί οποιαδήποτε απόφαση σχετικά με τα πρόσωπα που θα αποχωρήσουν κατά την επόμενη Ετήσια Γενική Συνέλευση. Σχετική απόφαση θα ληφθεί μεταγενέστερα αλλά εν πάση περιπτώσει πριν από την έκδοση της πρόσκλησης για την Ετήσια Γενική Συνέλευση και θα εκδοθεί σχετική ανακοίνωση στην οποία θα συμπεριλαμβάνονται και τα βιογραφικά των αποχωρούντων Διοικητικών Συμβούλων που προσφέρονται για επανεκλογή.

Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

Το ποσοστό στο μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρίας που κατέχουν τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου στις 31 Δεκεμβρίου 2013 και 22 Μαρτίου 2014, παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

	31 Δεκεμβρίου 2013	22 Μαρτίου 2014
<i>Μη εκτελεστικοί</i>	%	%
Κρίστης Χασάπης	-	-
Vladimir Strzhalkovskiy	0,66	0,66
Ξάνθος Βράχας	-	-
Μαρίνος Γιαλελή	-	-
Μάριος Γιαννάς	-	-
Ανδρέας Γιασεμίδης	-	-
Ιωάννης Ζωγραφάκης	-	-
Μάριος Καλοχωρίτης	-	-
Κωνσταντίνος Κατσαρός	-	-
Άδωνις Παπακωνσταντίνου	-	-
Anjelica Anshakova	-	-
Dmitry Chichikashvili	0,25	0,25
Eriskhan Kurazov	-	-
Anton Smetanin	-	-
<i>Εκτελεστικός</i>		
John Patrick Hourican	-	-
	0,91	0,91

Δρ Κρίστης Χασάπης

Πρόεδρος

27 Μαρτίου 2014

Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	<i>Σελίδα</i>		<i>Σελίδα</i>
Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων	21	5. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα	72
Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων	22	6. Έσοδα από τόκους	76
Ενοποιημένος Ισολογισμός	23	7. Έξοδα από τόκους	76
Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	24	8. Έσοδα και έξοδα από αμοιβές και προμήθειες	77
Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών	26	9. Καθαρές (ζημιές)/κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	77
Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις		10. Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση θυγατρικών	78
1. Πληροφορίες για την Εταιρία	27	11. Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες	79
2. Συμφωνία μεταξύ Κύπρου και Eurogroup και το μετέπειτα λειτουργικό περιβάλλον	27	12. Λοιπά έσοδα	81
3. Λογιστικές πολιτικές	33	13. Δαπάνες προσωπικού	81
3.1 Βάση ετοιμασίας	33	14. Άλλα λειτουργικά έξοδα	90
3.2 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές και στις γνωστοποιήσεις	33	15. Απομείωση υπεραξίας και άυλων περιουσιακών στοιχείων	91
3.3 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε ισχύ	37	16. Απομείωση Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου	92
3.4 Βάση ενοποίησης	41	17. Φορολογία	92
3.5 Συνενώσεις επιχειρήσεων	42	18. Κέρδη κατά μετοχή	97
3.6 Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις	43	19. Μετρητά, καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες και τοποθετήσεις σε τράπεζες	97
3.7 Συμμετοχή σε κοινοπραξίες	43	20. Επενδύσεις	98
3.8 Μετατροπή ξένου συναλλάγματος	44	21. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	104
3.9 Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα	44	22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας	106
3.10 Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	45	23. Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	117
3.11 Κύκλος εργασιών	45	24. Απαιτήσεις ενοικιαγοράς και χρηματοδοτικών μισθώσεων	118
3.12 Αναγνώριση εσόδων	45	25. Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους	119
3.13 Ωφελήματα αφυπηρέτησης προσωπικού	46	26. Ακίνητα και εξοπλισμός	120
3.14 Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών	46	27. Άυλα περιουσιακά στοιχεία	122
3.15 Φορολογία	47	28. Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	125
3.16 Χρηματοοικονομικά μέσα	48	29. Καταθέσεις από τράπεζες	126
3.17 Διαγραφή χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	51	30. Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	127
3.18 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	52	31. Καταθέσεις πελατών	128
3.19 Λογιστική αντιστάθμιση	54	32. Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	130
3.20 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων	55	33. Ομολογιακά δάνεια	131
3.21 Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών	55	34. Λοιπές υποχρεώσεις	132
3.22 Ασφαλιστικές εργασίες	55	35. Δανειακό κεφάλαιο	133
3.23 Συμφωνίες επαναγοράς και επαναπώλησης	56	36. Μετοχικό κεφάλαιο	136
3.24 Χρηματοδοτικές μισθώσεις	57	37. Μετατρέψιμα Αξίογραφα Ενισχυμένου Κεφαλαίου	137
- Το Συγκρότημα ως εκμισθωτής	57	38. Μερίσματα	137
3.25 Λειτουργικές μισθώσεις	57	39. Συσσωρευμένες ζημιές	138
- Το Συγκρότημα ως μισθωτής	57	40. Διαχειριστικές δραστηριότητες	138
3.26 Ακίνητα και εξοπλισμός	58	41. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις	141
3.27 Επενδύσεις σε ακίνητα	58	42. Καθαρή ταμειακή ροή για εργασίες	142
3.28 Αποθέματα ακινήτων προς πώληση	58	43. Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών	142
3.29 Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση	58	44. Λειτουργικές μισθώσεις	142
3.30 Υπεραξία και άλλα άυλα περιουσιακά στοιχεία	59	- Το Συγκρότημα ως μισθωτής	143
3.31 Μετοχικό κεφάλαιο	59	45. Ανάλυση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την αναμενόμενη ημερομηνία λήξης	144
3.32 Ίδιες μετοχές	59	46. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος	168
3.33 Προβλέψεις για επιδικίες ή υπό διαίτησία διαφορές	59	47. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος αγοράς	173
3.34 Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις	60	48. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης	182
3.35 Συγκριτικές πληροφορίες	60	49. Διαχείριση κινδύνων - Άλλοι κίνδυνοι	187
4. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και Παραδοχές	60	50. Έκθεση σε δημόσιο χρέος	192
		51. Διαχείριση κεφαλαίου	194
		52. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα	200
		53. Εταιρίες του Συγκροτήματος	202
		54. Εξαγορές, πωλήσεις και μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση	206
		55. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες	209
		56. Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς	209

		2013	2012 (αναπροσαρμογή και επαναπαρουσίαση)
		€000	€000
	Σημ.		
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες			
Κύκλος εργασιών	3.11	1.966.621	1.859.797
Έσοδα από τόκους	6	1.660.461	1.415.611
Έξοδα από τόκους	7	(661.030)	(713.835)
Καθαρά έσοδα από τόκους		999.431	701.776
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	8	193.458	191.566
Έξοδα από αμοιβές και προμήθειες	8	(24.639)	(18.881)
Καθαρές (ζημιές)/κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	9	(5.148)	24.948
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση θυγατρικών εταιριών	10	10.589	(27.899)
Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες	11	64.956	62.972
Λοιπά έσοδα	12	(64.282)	(15.099)
		1.174.365	919.383
Δαπάνες προσωπικού	13	(442.797)	(293.556)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	14	(277.196)	(260.553)
Κέρδη πριν την απομείωση δανείων και απαιτήσεων και υπεραξίας και άυλων περιουσιακών στοιχείων		454.372	365.274
Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων	46	(1.067.345)	(1.339.269)
Απομείωση υπεραξίας και άυλων περιουσιακών στοιχείων	15	-	(359.746)
Ζημιές πριν το μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών		(612.973)	(1.333.741)
Μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών	55	1.885	222
Ζημιές πριν τη φορολογία		(611.088)	(1.333.519)
Φορολογία	17	5.184	43.463
Ζημιές μετά τη φορολογία		(605.904)	(1.290.056)
Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες			
Ζημιές μετά τη φορολογία από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(1.455.604)	(932.290)
Ζημιές για το έτος		(2.061.508)	(2.222.346)
Αναλογούντες σε:			
Ιδιοκτήτες της Εταιρίας - συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(593.898)	(1.280.825)
Ιδιοκτήτες της Εταιρίας - μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(1.455.604)	(932.290)
Σύνολο ζημιών που αναλογεί στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας		(2.049.502)	(2.213.115)
Δικαιώματα μειοψηφίας - συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(12.006)	(9.231)
Ζημιές για το έτος		(2.061.508)	(2.222.346)
Βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές κατά μετοχή (σεντ)- συνεχιζόμενες δραστηριότητες	18	(16,8)	(8.302,6)
Βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές κατά μετοχή (σεντ)	18	(57,8)	(14.345,9)

		2013	2012 (αναπροσαρμογή)
	Σημ.	€000	€000
Ζημιές για το έτος		(2.061.508)	(2.222.346)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα			
<i>Λοιπά συνολικά εισοδήματα που πρόκειται να επανακατηγοριοποιηθούν στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες περιόδους</i>			
Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος			
(Ζημιές)/κέρδη από τη μετατροπή της καθαρής θέσης θυγατρικών εταιριών και υποκαταστημάτων εξωτερικού		(22.548)	20.690
Κέρδη/(ζημιές) από αντισταθμίσεις καθαρής επένδυσης	21	28.257	(12.063)
Μεταφορά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων λόγω πώλησης θυγατρικής		104	-
		5.813	8.627
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση			
Κέρδη από τη μεταβολή στην εύλογη αξία πριν τη φορολογία		14.420	59.973
Μεταφορά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων λόγω απομείωσης		17.457	3.096
Μεταφορά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων λόγω πώλησης		1.177	75.089
Φορολογία		39	(2.239)
		33.093	135.919
		38.906	144.546
<i>Λοιπά συνολικά εισοδήματα που δεν πρόκειται να επανακατηγοριοποιηθούν στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες περιόδους</i>			
Επανεκτίμηση ακινήτων			
Ζημιές από τη μεταβολή στην εύλογη αξία πριν τη φορολογία	26	(16.493)	(15.732)
Μεταφορά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων λόγω απομείωσης		22	-
Φορολογία		3.106	5.573
		(13.365)	(10.159)
Αναλογιστικές ζημιές για προγράμματα καθορισμένων παροχών			
Ζημιές κατά την επαναμέτρηση των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών		(246)	(8.640)
Φορολογία		-	(2.386)
		(246)	(11.026)
		(13.611)	(21.185)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά τη φορολογία		25.295	123.361
Συνολικές ζημιές για το έτος		(2.036.213)	(2.098.985)
Αναλογούντες σε:			
Ιδιοκτήτες της Εταιρίας		(2.020.788)	(2.091.763)
Δικαιώματα μειοψηφίας		(15.425)	(7.222)
Συνολικές ζημιές για το έτος		(2.036.213)	(2.098.985)

		2013	2012	2011
	Σημ.	€000	(αναπροσαρμογή) €000	(αναπροσαρμογή) €000
Περιουσιακά στοιχεία				
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	19	1.240.043	1.272.424	1.375.047
Τοποθετήσεις σε τράπεζες	19	1.290.102	1.768.836	2.627.831
Συμφωνίες επαναπώλησης		-	-	215.936
Επενδύσεις	20	2.859.584	1.135.333	2.629.124
Επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση	20	672.809	734.747	938.070
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	21	28.765	26.794	193.734
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	23	21.764.338	24.374.531	27.366.917
Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους	25	443.579	495.756	504.579
Ακίνητα και εξοπλισμός	26	414.404	483.193	473.188
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	27	130.580	123.555	472.510
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	28	1.394.751	613.760	674.439
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες	55	103.402	3.107	2.820
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων		30.342.357	31.032.036	37.474.195
Υποχρεώσεις				
Καταθέσεις από τράπεζες	29	196.422	341.044	965.200
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	30	10.956.277	-	2.100.556
Συμφωνίες επαναγοράς		594.004	607.773	785.993
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	21	83.894	183.826	488.111
Καταθέσεις πελατών	31	14.971.167	28.442.152	29.654.498
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	32	551.829	604.170	611.264
Ομολογιακά δάνεια	33	841	44.775	49.791
Λοιπές υποχρεώσεις	34	252.653	339.727	348.260
Δανειακό κεφάλαιο	35	4.676	133.294	128.380
Σύνολο υποχρεώσεων		27.611.763	30.696.761	35.132.053
Ίδια κεφάλαια				
Μετοχικό κεφάλαιο	36	4.683.985	1.795.141	899.528
Μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα	36	58.922	-	-
Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο		-	428.271	1.164.903
Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Ενισχυμένου Κεφαλαίου	37	-	428.835	862.233
Αποθεματικά επανεκτίμησης και άλλα αποθεματικά		65.664	106.336	2.585
Συσσωρευμένες ζημιές	39	(2.152.330)	(2.500.530)	(671.551)
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας		2.656.241	258.053	2.257.698
Δικαιώματα μειοψηφίας		74.353	77.222	84.444
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		2.730.594	335.275	2.342.142
Σύνολο υποχρεώσεων και ιδίων κεφαλαίων		30.342.357	31.032.036	37.474.195

Κρ. Χασάπης
V. Strzhalkovskiy
I. Ζωγραφάκης

Πρόεδρος
Αντιπρόεδρος
Σύμβουλος

J. P. Hourican
Χρ. Πατσαλίδης
Ε. Λειβαδιώτου

Ανώτατος Εκτελεστικός Διευθυντής
Διευθυντής Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης
Οικονομική Διευθύντρια

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων
για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013

Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2013

	Αναλογούντα στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας													Δικαιώματα μεσοψηφίας	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
	Μετοχικό κεφάλαιο (Σημ. 36)	Μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα (Σημ. 36)	Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Ενισχυμένου Κεφαλαίου (ΜΑΕΚ) (Σημ. 37)	Συσσωρευμένες ζημιές (Σημ. 39)	Αποθεματικό επανεκτίμησης ακινήτων	Αποθεματικό επανεκτίμησης επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση	Άλλα αποθεματικά	Αποθεματικό ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	Στοιχείο κεφαλαίου μετατρέψιμου δανειακού κεφαλαίου	Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος	Ίδιες Μετοχές	Σύνολο		
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000		
1 Ιανουαρίου 2013	1.795.141	-	428.271	428.835	(2.500.530)	144.415	2.903	6.059	91.996	5.251	(105.693)	(38.595)	258.053	77.222	335.275
Ζημιές για το έτος	-	-	-	-	(2.049.502)	-	-	-	-	-	-	-	(2.049.502)	(12.006)	(2.061.508)
Λοιπές συνολικές (ζημιές)/εισοδήματα μετά τη φορολογία	-	-	-	-	(246)	(13.231)	32.960	-	-	-	9.231	-	28.714	(3.419)	25.295
Συνολικές (ζημιές)/εισοδήματα για το έτος	-	-	-	-	(2.049.748)	(13.231)	32.960	-	-	-	9.231	-	(2.020.788)	(15.425)	(2.036.213)
Μετατροπή καταθέσεων και δομημένων προϊόντων σε μετοχές	3.814.495	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(19.631)	3.794.864	-	3.794.864
Μετατροπή Μετατρέψιμων Χρεογράφων 2013/2018, Αξιογράφων Κεφαλαίου 12/2007 και Μετατρέψιμων Αξιογράφων Κεφαλαίου σε μετοχές	122.541	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(6)	122.535	-	122.535
Μετατροπή ΜΑΕΚ σε μετοχές	459.399	-	-	(429.580)	-	-	-	-	-	-	-	(29.819)	-	-	-
Μείωση στην ονομαστική αξία του μετοχικού κεφαλαίου και χρησιμοποίηση του αποθεματικού από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	(2.353.349)	-	(428.271)	-	2.786.871	-	-	-	-	(5.251)	-	-	-	-	-
Μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα	-	58.922	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	58.922	-	58.922
Εξαγορές (Σημ. 54)	845.758	-	-	-	(402.953)	-	-	-	-	-	-	-	442.805	13.504	456.309
Συναλλαγματική διαφορά ΜΑΕΚ	-	-	-	745	(745)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Μεταφορά πραγματοποιηθέντων κερδών από πωλήσεις ακινήτων	-	-	-	-	15.226	(15.226)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Αύξηση στην αξία ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	-	-	-	-	(3.275)	-	-	-	3.275	-	-	-	-	-	-
Φορολογία ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	-	-	-	-	2.974	-	-	-	(2.974)	-	-	-	-	-	-
Έκτακτη αμυντική εισφορά από λογιζόμενη διανομή κερδών	-	-	-	-	(150)	-	-	-	-	-	-	-	(150)	(24)	(174)
Πωλήσεις	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(924)	(924)
31 Δεκεμβρίου 2013	4.683.985	58.922	-	-	(2.152.330)	115.958	35.863	6.059	92.297	-	(96.462)	(88.051)	2.656.241	74.353	2.730.594

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων
για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2012

Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2013

	Αναλογούντα στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας												Δικαιώματα μειοψηφίας	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
	Μετοχικό κεφάλαιο (Σημ. 36)	Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Ενισχυμένου Κεφαλαίου (ΜΑΕΚ) (Σημ. 37)	Συσσωρευμένες ζημιές (Σημ. 39)	Αποθεματικό επανεκτίμησης ακινήτων	Αποθεματικό επανεκτίμησης επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση	Άλλα αποθεματικά	Αποθεματικό ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	Στοιχείο κεφαλαίου μετατρέψιμου δανειακού κεφαλαίου	Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος	Ίδιες Μετοχές	Σύνολο		
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000		
1 Ιανουαρίου 2012	899.528	1.164.903	862.233	(670.988)	161.219	(133.221)	-	88.697	5.251	(112.682)	(6.679)	2.258.261	84.444	2.342.705
Αλλαγή λογιστικής πολιτικής (Σημ. 3)	-	-	-	(563)	-	-	-	-	-	-	-	(563)	-	(563)
1 Ιανουαρίου 2012- (αναπροσαρμογή)	899.528	1.164.903	862.233	(671.551)	161.219	(133.221)	-	88.697	5.251	(112.682)	(6.679)	2.257.698	84.444	2.342.142
Ζημιές για το έτος	-	-	-	(2.213.115)	-	-	-	-	-	-	-	(2.213.115)	(9.231)	(2.222.346)
Λοιπές συνολικές (ζημιές)/εισοδήματα μετά τη φορολογία	-	-	-	(11.026)	(10.735)	136.124	-	-	-	6.989	-	121.352	2.009	123.361
Συνολικές (ζημιές)/εισοδήματα για το έτος	-	-	-	(2.224.141)	(10.735)	136.124	-	-	-	6.989	-	(2.091.763)	(7.222)	(2.098.985)
Αγορά μετοχών της Εταιρίας	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(39.756)	(39.756)	-	(39.756)
Πωλήσεις μετοχών της Εταιρίας	-	-	-	(4.702)	-	-	-	-	-	-	7.840	3.138	-	3.138
Κεφαλαιοποίηση αποθεματικών θυγατρικής εταιρίας	-	-	-	-	(6.059)	-	6.059	-	-	-	-	-	-	-
Μεταφορά πραγματοποιηθέντων κερδών από πωλήσεις ακινήτων	-	-	-	10	(10)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Αύξηση στην αξία ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	-	-	-	(3.618)	-	-	-	3.618	-	-	-	-	-	-
Φορολογία ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	-	-	-	319	-	-	-	(319)	-	-	-	-	-	-
Έκδοση μετοχών	159.683	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	159.683	-	159.683
Έξοδα έκδοσης μετοχών	-	(2.449)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(2.449)	-	(2.449)
Έκδοση χαριστικών μετοχών	303.743	(303.743)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Μετατροπή ΜΑΕΚ	432.187	-	(432.187)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Έκτακτη αμυντική εισφορά από λογιζόμενη διανομή κερδών	-	-	-	(28.498)	-	-	-	-	-	-	-	(28.498)	-	(28.498)
Μείωση αποθεματικού από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	-	(430.440)	-	430.440	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Συναλλαγματική διαφορά ΜΑΕΚ	-	-	(1.211)	1.211	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31 Δεκεμβρίου 2012 (αναπροσαρμογή)	1.795.141	428.271	428.835	(2.500.530)	144.415	2.903	6.059	91.996	5.251	(105.693)	(38.595)	258.053	77.222	335.275

		2013	2012 (αναπροσαρμογή και επαναπαρουσίαση)
	Σημ.	€000	€000
Καθαρή ταμειακή ροή για εργασίες	42	(2.816.135)	(3.574.954)
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες			
Αγορές επενδύσεων:			
- ομόλογα και κρατικά αξιόγραφα		-	(1.642.434)
- μετοχές		-	(4.349)
Εισπράξεις από πωλήσεις/αποπληρωμές επενδύσεων:			
- ομόλογα και κρατικά αξιόγραφα		1.037.839	3.485.848
- μετοχές		22.559	987
Τόκοι που εισπράχθηκαν από επενδύσεις σε ομόλογα και κρατικά αξιόγραφα		219.584	173.840
Μέρισμα από επενδύσεις σε μετοχές		432	241
Τίμημα που πληρώθηκε μείον καθαρά μετρητά που αποκτήθηκαν		1.126.302	-
(Ποσά που πληρώθηκαν)/καθαρές εισπράξεις από πώληση θυγατρικών εταιριών		(1.151.100)	103.137
Αγορές ακινήτων και εξοπλισμού		(24.842)	(28.247)
Εισπράξεις από πωλήσεις ακινήτων και εξοπλισμού και άυλων περιουσιακών στοιχείων		8.838	555
Αγορές άυλων περιουσιακών στοιχείων		(8.314)	(10.822)
Εισπράξεις από πωλήσεις ακινήτων για επένδυση		4.406	6.300
Καθαρή ταμειακή ροή από επενδυτικές δραστηριότητες		1.235.704	2.085.056
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
Έκδοση μετοχικού κεφαλαίου μείον έξοδα που πληρώθηκαν		-	157.234
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες		1.853.749	-
Αποπληρωμή ομολογιακών δανείων		(28.877)	(5.016)
Αντιστροφή/(επιβάρυνση) τόκου δανειακού κεφαλαίου		4.319	(6.148)
Τόκοι ομολογιακών δανείων		(629)	(1.913)
Τόκοι στην χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες		(167.560)	-
Αγορά ιδίων μετοχών		-	(39.756)
Πώληση ιδίων μετοχών		-	3.138
Καθαρή ταμειακή ροή από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		1.661.002	107.539
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών για το έτος		80.571	(1.382.359)
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών			
1 Ιανουαρίου		1.337.956	2.725.508
Συναλλαγματικές διαφορές		44.716	(5.193)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών για το έτος		80.571	(1.382.359)
31 Δεκεμβρίου	43	1.463.243	1.337.956

1. Πληροφορίες για την Εταιρία

Η Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ είναι η ιθύνουσα εταιρία του Συγκροτήματος Τράπεζας Κύπρου. Οι κύριες δραστηριότητες της Εταιρίας και των θυγατρικών της εταιριών κατά τη διάρκεια του έτους συνέχισαν να είναι η παροχή τραπεζικών, χρηματοοικονομικών και ασφαλιστικών υπηρεσιών.

Η Εταιρία συστάθηκε στην Κύπρο ως εταιρία περιορισμένης ευθύνης το 1930 σύμφωνα με τον περί Εταιριών Νόμο της Κύπρου. Η Εταιρία έχει μια κύρια εισαγωγή στο Χρηματιστήριο Αξιών της Κύπρου και δευτερεύουσα εισαγωγή στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών. Θεωρείται επίσης, δημόσια εταιρία σύμφωνα με τον περί Φόρου Εισοδήματος Νόμο της Κύπρου. Από τις 15 Μαρτίου 2013, οι μετοχές της Εταιρίας έχουν ανασταλεί για διαπραγμάτευση στα Χρηματιστήρια Αξιών Κύπρου και Αθηνών.

Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013 εγκρίθηκαν για έκδοση με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις 27 Μαρτίου 2014.

2. Συμφωνία μεταξύ Κύπρου και Eurogroup και το μετέπειτα λειτουργικό περιβάλλον

Μετά από τις υποβαθμίσεις της πιστοληπτικής της διαβάθμισης, η ικανότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας να δανειστεί από τις διεθνείς αγορές είχε επηρεαστεί σημαντικά. Ως εκ τούτου, τον Ιούνιο του 2012, η Κυπριακή κυβέρνηση υπέβαλε αίτημα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο για λήψη οικονομικής βοήθειας. Αυτό οδήγησε σε διαπραγματεύσεις μεταξύ της Κυπριακής κυβέρνησης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) (συλλογικά η Τρόικα) για ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα οικονομικής βοήθειας.

Η Κύπρος και το Eurogroup κατέληξαν σε συμφωνία στις 25 Μαρτίου 2013 πάνω σε ένα πακέτο μέτρων με σκοπό την αποκατάσταση της βιωσιμότητας του χρηματοοικονομικού τομέα και την εξυγίανση των δημοσίων οικονομικών κατά τα επόμενα έτη.

Η στήριξη της σταθερότητας που παραχωρήθηκε στην Κύπρο εξαρτάται από την υλοποίηση ενός εκτεταμένου προγράμματος μεταρρυθμίσεων. Έχει συμφωνηθεί ένα Μνημόνιο Συναντίληψης μεταξύ της Κύπρου και της Τρόικας που περιλαμβάνει μεταρρύθμιση του χρηματοοικονομικού τομέα, δημοσιονομική πολιτική και δημοσιονομικά διαρθρωτικά μέτρα, μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας και βελτιώσεις στις αγορές αγαθών και υπηρεσιών. Η χρηματοδοτική στήριξη που θα εισπράξει η Κύπρος είναι μέχρι €10 δις και υπόκειται σε πρόγραμμα αναδιάρθρωσης. Το μνημόνιο εγκρίθηκε στις 12 Απριλίου 2013 και οι δυο πρώτες δόσεις κεφαλαίων έχουν ήδη ληφθεί από την Κυπριακή Δημοκρατία.

Παρά το γεγονός ότι η κατάσταση της οικονομίας στην Κύπρο παραμένει πρόκληση, η οικονομική ύφεση ήταν λιγότερο έντονη από ότι αναμενόταν, με την οικονομία να αποδεικνύεται σχετικά ανθεκτική. Η τρίτη τριμηνιαία αξιολόγηση της Τρόικας κατέληξε ότι το κυπριακό πρόγραμμα προσαρμογής βρίσκεται σε καλό δρόμο, με τα μακρο-δημοσιονομικά αποτελέσματα να είναι καλύτερα από τα αναμενόμενα. Όλοι οι δημοσιονομικοί στόχοι έχουν επιτευχθεί με σημαντικό περιθώριο, αντικατοπτρίζοντας τη φιλόδοξη δημοσιονομική εξυγίανση που βρίσκεται υπό εξέλιξη, τη συνετή υλοποίηση του προϋπολογισμού και τη λιγότερη έντονη επιδείνωση της οικονομικής δραστηριότητας από αυτή που είχε αρχικά υπολογιστεί. Η οικονομία προσαρμόζεται ευέλικτα, καθώς οι τιμές και οι μισθοί συρρικνώνονται, αποτελώντας ασπίδα προστασίας από την επίδραση της ύφεσης στο εργασιακό περιβάλλον. Επίσης, οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις προχωρούν. Επιπρόσθετα, υπήρξε σημαντική πρόοδος στην ανακεφαλαιοποίηση και αναδιάρθρωση του χρηματοοικονομικού τομέα που δείχνει να σταθεροποιείται. Σαν αποτέλεσμα, το Eurogroup επικύρωσε την καταρχήν παραχώρηση της επόμενης δόσης βοήθειας προς την Κύπρο, η οποία αναμένεται στις αρχές Απριλίου 2014.

Το πακέτο μέτρων αποσκοπεί στην αποκατάσταση της ευρωστίας του Κυπριακού τραπεζικού τομέα, στη διόρθωση του γενικού δημοσιονομικού ελλείμματος, στην αύξηση της αποτελεσματικότητας των δημοσίων δαπανών, στη βελτίωση της λειτουργίας του δημόσιου τομέα, στην υποστήριξη της ανταγωνιστικότητας και στην αποκατάσταση βιώσιμης και ισορροπημένης ανάπτυξης και περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

2. Συμφωνία μεταξύ Κύπρου και Eurogroup και το μετέπειτα λειτουργικό περιβάλλον (συνέχεια)

2.1 Αναδιάρθρωση χρηματοπιστωτικού τομέα

Οι κύριοι όροι του Μνημονίου για τον χρηματοπιστωτικό τομέα ήταν:

- Βάσει απόφασης της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (ΚΤΚ) υπό την ιδιότητά της ως Αρχή Εξυγίανσης και σε συμμόρφωση με το Κυπριακό Νομοθετικό Πλαίσιο Εξυγίανσης Τραπεζών που έχει πρόσφατα υιοθετηθεί, η Cyprus Popular Bank Public Co Ltd (Λαϊκή Τράπεζα) υποβλήθηκε σε καθεστώς άμεσης εξυγίανσης. Η Λαϊκή Τράπεζα, η οποία συμπεριλαμβάνει κυρίως ανασφάλιστους καταθέτες και περιουσιακά στοιχεία εκτός Κύπρου, αναμένεται να κλείσει με την πάροδο του χρόνου. Το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων της Λαϊκής Τράπεζας στην Κύπρο και οι πλείστες από τις υποχρεώσεις της, κυρίως οι ασφαλισμένες καταθέσεις, η χρηματοδότηση από τον Έκτακτο Μηχανισμό Ρευστότητας (ELA) ύψους €9 δις και ορισμένα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις στο Ηνωμένο Βασίλειο και οι εργασίες της πρώην Λαϊκής Τράπεζας στην Ελλάδα έχουν αγοραστεί από το Συγκρότημα. Επιπρόσθετες πληροφορίες παρουσιάζονται στη Σημείωση 54.
- Η Εταιρία ανακεφαλαιοποιήθηκε μέσω της μετατροπής 47,5% των ανασφάλιστων καταθέσεων σε μετοχές που υπόκειντο στις πρόνοιες της διάσωσης με ίδια μέσα σύμφωνα με τα σχετικά διατάγματα που έκδωσε η Αρχή Εξυγίανσης με πλήρη συνεισφορά των κατόχων μετοχών και πιστωτικών τίτλων, όπως παρουσιάζεται στη Σημείωση 2.5 πιο κάτω.
- Τα υποκαταστήματα της Εταιρίας, της Λαϊκής Τράπεζας και της Ελληνικής Τράπεζας στην Ελλάδα εξαγοράστηκαν από την Τράπεζα Πειραιώς, η οποία επιλέγηκε για αυτή τη συναλλαγή από το Ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας. Η Τράπεζα Πειραιώς απέκτησε περιουσιακά στοιχεία ύψους €20 δις και υποχρεώσεις ύψους €14 δις από αυτά τα υποκαταστήματα.

Το Eurogroup σημείωσε επίσης ότι η ΕΚΤ θα παρέχει ρευστότητα στην Εταιρία σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς. Το πρόγραμμα χρηματοδότησης της Κύπρου ύψους μέχρι €10 δις δεν θα χρησιμοποιηθεί για την ανακεφαλαιοποίηση της Λαϊκής Τράπεζας και της Εταιρίας.

Επιπρόσθετα το Eurogroup σημείωσε την απόφαση των Κυπριακών αρχών να επιβάλουν περιοριστικά μέτρα στη διακίνηση κεφαλαίων, ούτως ώστε να γινόταν ταχεία επανέναρξη των εργασιών των εγχώριων τραπεζών, σημειώνοντας ότι αυτά τα μέτρα πρέπει να είναι προσωρινά, αναλογικά, να μην επιβάλλουν διακρίσεις και το εύρος και η διάρκεια τους να υπόκεινται σε αυστηρή παρακολούθηση σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Συνθήκη.

2.2 Φορολογικά και άλλα δημοσιονομικά μέτρα

Σύμφωνα με την εφαρμογή της απόφασης του Eurogroup, η Βουλή των Αντιπροσώπων της Κύπρου ψήφισε αριθμό τροποποιητικών νομοσχεδίων αναφορικά με άμεσες και έμμεσες φορολογίες, εκ των οποίων οι πιο σημαντικές είναι:

Αύξηση συντελεστή εταιρικού φόρου

Ο συντελεστής του εταιρικού φόρου αυξήθηκε από 10% σε 12,5% με ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2013.

Μεταφορά φορολογικών ζημιών

Με ισχύ από τις 25 Μαρτίου 2013, στις περιπτώσεις όπου οι εργασίες, τα περιουσιακά στοιχεία, τα δικαιώματα ή οι υποχρεώσεις μεταφέρονται από ένα πιστωτικό ίδρυμα σε άλλο με βάση τον περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και άλλων Ιδρυμάτων Νόμο, οι συσσωρευμένες φορολογικές ζημιές του υπό μεταφορά πιστωτικού ιδρύματος κατά το χρόνο μεταφοράς, μεταφέρονται στο αποκτών πιστωτικό ίδρυμα και μπορούν να χρησιμοποιηθούν για περίοδο που δεν ξεπερνά τα δεκαπέντε έτη από το τέλος του έτους κατά το οποίο έγινε η μεταφορά των εργασιών.

Αύξηση συντελεστή έκτακτης εισφοράς για την άμυνα σε τόκους

Ο συντελεστής έκτακτης εισφοράς για την άμυνα σε τόκους αυξήθηκε από 15% σε 30%, με ισχύ από τις 29 Απριλίου 2013. Ο συντελεστής έκτακτης εισφοράς για την άμυνα σε τόκους είναι πληρωτέος μόνο από φορολογικούς κάτοικους Κύπρου και ισχύει τόσο για φυσικά, όσο και για νομικά πρόσωπα, τα οποία λαμβάνουν τόκους, οι οποίοι δεν προκύπτουν από τη συνθήκη διεξαγωγή των δραστηριοτήτων της εταιρίας.

2. Συμφωνία μεταξύ Κύπρου και Eurogroup και το μετέπειτα λειτουργικό περιβάλλον (συνέχεια)

2.2 Φορολογικά και άλλα δημοσιονομικά μέτρα (συνέχεια)

Περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμος

Ο νόμος έχει τροποποιηθεί με σκοπό να καθοριστούν τα βιβλία και αρχεία που πρέπει να τηρούνται από κάθε πρόσωπο που υπόκειται σε φορολογία για να έχει τη δυνατότητα να ετοιμάσει και να υποβάλει τις φορολογικές του δηλώσεις. Επιπρόσθετα, πρέπει να τηρούνται δικαιολογητικά έγγραφα. Παρόμοιες τροποποιήσεις έχουν εισαχθεί και στον Περί Εταιριών Νόμο.

Φόροι ακίνητης ιδιοκτησίας

Οι συντελεστές φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας έχουν αυξηθεί για το 2013 (νομοθεσία που ψηφίστηκε τον Απρίλιο 2013) σε ποσοστά που κυμαίνονται μεταξύ 0,6% και 1,9% της αξίας της ακίνητης ιδιοκτησίας ως είχε κατά την 1 Ιανουαρίου 1980.

Ετήσιο τέλος επί των τραπεζικών καταθέσεων

Το ειδικό τέλος που καταβάλλεται από τα τραπεζικά ιδρύματα επί των καταθέσεων αυξήθηκε από 0,11% σε 0,15% με ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2013. Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, ο ειδικός φόρος επιβάλλεται στις καταθέσεις στο τέλος του προηγούμενου χρόνου και είναι πληρωτέος σε ίσες τριμηνιαίες δόσεις. Λόγω της σημαντικής μείωσης των καταθέσεων, ειδικά για το έτος 2013, ο ειδικός φόρος επιβάλλεται στις καταθέσεις κατά το τέλος του προηγούμενου τριμήνου με ποσοστό ύψους 0,0375% (Σημ. 14).

2.3 Επιβολή προσωρινών περιοριστικών μέτρων στις συναλλαγές

Οι Κυπριακές Αρχές έχουν επιβάλει προσωρινά περιοριστικά μέτρα όσον αφορά τις τραπεζικές συναλλαγές και τις συναλλαγές με μετρητά εξαιτίας της ουσιαστικής έλλειψης ρευστότητας στην τοπική αγορά και του κινδύνου εκροής καταθέσεων. Αυτά τα μέτρα περιλαμβάνουν περιορισμούς στην ανάληψη μετρητών, στην εξαργύρωση επιταγών σε μετρητά και περιορισμούς στη μεταφορά χρημάτων σε άλλα πιστωτικά ιδρύματα στην Κύπρο και στο εξωτερικό. Επίσης τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν την υποχρεωτική ανανέωση καταθέσεων στη λήξη τους.

Από την ημερομηνία επιβολή τους μέχρι σήμερα, τα περιοριστικά αυτά μέτρα έχουν χαλαρώσει σταδιακά και η κυβέρνηση έχει δημοσιοποιήσει οδικό χάρτη για την σταδιακή χαλάρωση των περιορισμών λαμβάνοντας υπόψη την εμπιστοσύνη των επενδυτών και τους δείκτες οικονομικής σταθερότητας.

2.4 Αναδιάρθρωση του Συγκροτήματος ως αποτέλεσμα του προγράμματος

Το Συγκρότημα υποβλήθηκε σε σημαντική αναδιάρθρωση προκειμένου να πληροί τις προϋποθέσεις για την εφαρμογή του Μνημονίου, ως συνοψίζεται πιο κάτω:

Πώληση των εργασιών του Συγκροτήματος στην Ελλάδα στην Τράπεζα Πειραιώς

Η Αρχή Εξυγίανσης αποφάσισε την πώληση των δανείων, των ακινήτων και εξοπλισμού και των καταθέσεων των τραπεζικών και των εργασιών χρηματοδοτικών μισθώσεων του Συγκροτήματος στην Ελλάδα, στην Τράπεζα Πειραιώς με βάση το Διάταγμα που εκδόθηκε στις 26 Μαρτίου 2013.

Η ζημιά από την πώληση των Ελληνικών εργασιών παρουσιάζεται στη Σημείωση 54. Ως αποτέλεσμα αυτής της συναλλαγής, το Συγκρότημα διέγραψε το 2012 αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση €0,3 δις στην Ελλάδα καθώς αυτή δεν θεωρείτο πλέον ως ανακτήσιμη.

Εξαγορά ορισμένων εργασιών της Λαϊκής Τράπεζας από το Συγκρότημα

Σύμφωνα με το περί της Πώλησης Ορισμένων Εργασιών της Cyprus Popular Bank Public Co Ltd Διάταγμα' το οποίο εκδόθηκε στις 29 Μαρτίου 2013, η Εταιρία απέκτησε τις ασφαλισμένες καταθέσεις και την πλειοψηφία των περιουσιακών στοιχείων και δανείων της Λαϊκής Τράπεζας. Η Εταιρία εξυπηρετεί όλους τους πελάτες της Λαϊκής Τράπεζας στην Κύπρο στη βάση των υφιστάμενων όρων, ενώ όλο το προσωπικό της Λαϊκής Τράπεζας στην Κύπρο έχει μεταφερθεί στο Συγκρότημα.

2. Συμφωνία μεταξύ Κύπρου και Eurogroup και το μετέπειτα λειτουργικό περιβάλλον (συνέχεια)

2.4 Αναδιάρθρωση του Συγκροτήματος ως αποτέλεσμα του προγράμματος (συνέχεια)

Εξαγορά ορισμένων εργασιών της Λαϊκής Τράπεζας από το Συγκρότημα (συνέχεια)

Σύμφωνα με τις πρόνοιες αυτού του Διατάγματος, η Αρχή Εξυγίανσης έπρεπε να καθορίσει την αξία των μεταφερόμενων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της Λαϊκής Τράπεζας ούτως ώστε να καθοριστεί μια δίκαιη αποζημίωση για τη Λαϊκή Τράπεζα. Με επιπρόσθετο Διάταγμα που εκδόθηκε στις 30 Ιουλίου 2013, η Αρχή Εξυγίανσης υποχρέωσε την Εταιρία να εκδώσει στη Λαϊκή Τράπεζα ένα αριθμό μετοχών Τάξης Α, προς αποζημίωση της Λαϊκής Τράπεζας, χωρίς περαιτέρω δικαίωμα για πρόσθετη αποζημίωση. Αυτές οι μετοχές Τάξης Α μετατράπηκαν μετέπειτα σε συνήθεις μετοχές (Σημ. 2.5). Το Διάταγμα που εκδόθηκε από την Αρχή Εξυγίανσης απαιτούσε όπως οι μετοχές που εκδόθηκαν στη Λαϊκή Τράπεζα αντιπροσωπεύουν το 18,1% του εκδομένου μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας μετά την ανακεφαλαιοποίηση. Επομένως, εκδόθηκαν 845.758 χιλ. μετοχές στην Λαϊκή Τράπεζα.

Η προκαταρκτική εύλογη αξία των αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που αποκτήθηκαν από τη Λαϊκή Τράπεζα παρουσιάζονται στη Σημείωση 54.

Εργασίες της Λαϊκής Τράπεζας στο Ηνωμένο Βασίλειο

Την 1 Απριλίου 2013, οι καταθέσεις πελατών του υποκαταστήματος της Λαϊκής Τράπεζας στο Ηνωμένο Βασίλειο αποκτήθηκαν από την Bank of Cyprus UK Ltd, η οποία είναι εξ ολοκλήρου θυγατρική του Συγκροτήματος.

Εργασίες στη Ρουμανία

Στις 25 Απριλίου 2013, βάσει σχετικού διατάγματος που εκδόθηκε από την Αρχή Εξυγίανσης, το υποκατάστημα της Εταιρίας στην Ρουμανία μετέφερε στην Marfin Bank (Romania) SA περιουσιακά στοιχεία ύψους €82.000 χιλ. που περιλαμβάνουν συγκεκριμένα δάνεια σε πελάτες και σχετικές εξασφαλίσεις, μετρητά και άλλα ρευστά διαθέσιμα, καθώς και καταθέσεις πελατών ύψους €77.000 χιλ.

Πώληση θυγατρικών

Στις 18 Ιουλίου 2013, το Συγκρότημα συμφώνησε στην πώληση της θυγατρικής Κύπρου ΑΕΔΑΚ στην Alpha Trust Mutual Fund Management S.A., υπό την αίρεση της λήψης των σχετικών εγκρίσεων από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές. Η πώληση ολοκληρώθηκε στις 7 Οκτωβρίου 2013 και η ζημιά από τη συναλλαγή δεν είχε οποιαδήποτε σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα του Συγκροτήματος.

Στις 29 Αυγούστου 2013, το Συγκρότημα διόρισε οικονομικούς συμβούλους για να διερευνήσει και να εξετάσει τις διαθέσιμες εναλλακτικές στρατηγικές σε σχέση με το ποσοστό συμμετοχής του Συγκροτήματος στην Ουκρανική θυγατρική του, PJSC Bank of Cyprus. Το Συγκρότημα κατέχει σήμερα 99,7% συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο της PJSC Bank of Cyprus, την οποία απέκτησε το 2008. Στις 31 Ιανουαρίου 2014, το Συγκρότημα συμφώνησε την πώληση των εργασιών στην Ουκρανία (Σημ. 56).

2.5 Ανακεφαλαιοποίηση της Εταιρίας

Η Εταιρία έχει ανακεφαλαιοποιηθεί μέσω διάσωσης με ίδια μέσα (bail-in), δηλαδή της μετατροπής ανασφάλιστων καταθέσεων σε μετοχές. Οι κάτοχοι συνήθων μετοχών και πιστωτικών τίτλων στις 29 Μαρτίου 2013 έχουν συνεισφέρει στην ανακεφαλαιοποίηση της Εταιρίας μέσω της απορρόφησης ζημιών.

Η ανακεφαλαιοποίηση πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί 'Διάσωσης με Ίδια Μέσα της Τράπεζας Κύπρου Δημόσιας Εταιρίας Λτδ Διατάγματος του 2013' (το Διάταγμα) το οποίο εκδόθηκε στις 29 Μαρτίου 2013, του περί 'Διάσωσης με Ίδια Μέσα της Τράπεζας Κύπρου Δημόσιας Εταιρίας Λτδ Τροποποιητικού Διατάγματος του 2013' (το Τροποποιητικό Διάταγμα) το οποίο εκδόθηκε στις 21 Απριλίου 2013 και των περί 'Διάσωσης με Ίδια Μέσα της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ Τροποποιητικών Διαταγμάτων (Αρ. 2 και 3)' του 2013 (τα Τροποποιητικά Διατάγματα Αρ. 2 και 3) τα οποία εκδόθηκαν στις 30 Ιουλίου 2013, από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου υπό την ιδιότητά της ως Αρχή Εξυγίανσης (μαζί τα Διατάγματα Διάσωσης με Ίδια Μέσα).

Σύμφωνα με το άρθρο 6(4) του περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμου του 2013, η εφαρμογή των μέτρων εξυγίανσης με βάση τα Διατάγματα Διάσωσης με Ίδια Μέσα δεν ενεργοποιεί οποιαδήποτε συμβατική ρήτρα ή διάταξη νόμου που θα ενεργοποιείτο σε περίπτωση εκκαθάρισης ή αφερεγγυότητας ή άλλου γεγονότος που δύναται να χαρακτηριστεί ως πιστωτικό γεγονός ή ισοδύναμο αφερεγγυότητας.

2. Συμφωνία μεταξύ Κύπρου και Eurogroup και το μετέπειτα λειτουργικό περιβάλλον (συνέχεια)

2.5 Ανακεφαλαίωση της Εταιρίας (συνέχεια)

Μετατροπή καταθέσεων και δομημένων προϊόντων σε μετοχές στις 26 Μαρτίου 2013

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του Διατάγματος, 37,5% των ανασφάλιστων καταθέσεων της Εταιρίας στις 26 Μαρτίου 2013 μετατράπηκαν σε μετοχές Τάξης Α, 22,5% των ανασφάλιστων καταθέσεων παρέμεινε δεσμευμένο και υπόκειτο σε μερική ή ολική μετατροπή σε μετοχές Τάξης Α της Εταιρίας, ενώ το υπόλοιπο 30% παρέμεινε δεσμευμένο και υπόκειτο σε μερική ή ολική μετατροπή σε κατάθεση προθεσμίας.

Στις 30 Ιουλίου 2013, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, υπό την ιδιότητά της ως Αρχή Εξυγίανσης, εξέδωσε απόφαση με την οποία επιπλέον 10% των ανασφάλιστων καταθέσεων μετατράπηκε σε μετοχικό κεφάλαιο, αυξάνοντας το συνολικό ποσοστό των καταθέσεων που μετατράπηκε σε μετοχικό κεφάλαιο στο 47,5%. Στις 30 Ιουλίου 2013, η Αρχή Εξυγίανσης έκδωσε το Τροποποιημένο Διάταγμα Αρ. 2 σύμφωνα με το οποίο δομημένα προϊόντα μετατράπηκαν σε μετοχές Τάξης Α. Ως αποτέλεσμα, η Εταιρία έχει εκδώσει 3.814.495 χιλ. νέες μετοχές Τάξης Α ονομαστικής αξίας €1,00 η κάθε μία. Στη συνέχεια, αυτές οι μετοχές μετατράπηκαν σε 1 συνήθη μετοχή ονομαστικής αξίας €0,01 η κάθε μία.

Κάτοχοι πιστωτικών τίτλων στις 29 Μαρτίου 2013

Σύμφωνα με τα Διατάγματα Διάσωσης με Ίδια Μέσα, τα χρέη και απαιτήσεις μειωμένης εξασφάλισης της Εταιρίας περιλαμβάνουν χρέη και απαιτήσεις μειωμένης εξασφάλισης μέχρι και δευτεροβάθμιου κεφαλαίου, συμπεριλαμβανομένου του πρωτοβάθμιου κεφαλαίου. Ως εκ τούτου περιλαμβάνουν τους ακόλουθους τίτλους:

- Μετατρέψιμα Χρεόγραφα 2013/2018 (Σημ. 35)
- Αξιόγραφα Κεφαλαίου 12/2007 (Σημ. 35)
- Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Κεφαλαίου (Σημ. 35)
- Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Ενισχυμένου Κεφαλαίου (Σημ. 37)

Σύμφωνα με τα Διατάγματα:

- Τα χρέη και απαιτήσεις μειωμένης εξασφάλισης έχουν μετατραπεί σε μετοχές Τάξης Δ με τιμή μετατροπής 1 μετοχή ονομαστικής αξίας €1,00 για κάθε €1,00 του κεφαλαίου αυτών των χρεών και απαιτήσεων.
- Τα χρέη και απαιτήσεις μειωμένης εξασφάλισης σε ξένο νόμισμα και συγκεκριμένα τα Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Ενισχυμένου Κεφαλαίου εκδομένα σε Δολάρια Αμερικής έχουν μετατραπεί σε μετοχές Τάξης Δ με τιμή μετατροπής 1 μετοχή ονομαστικής αξίας €1,00 για κάθε ισόποσο του €1,00 του κεφαλαίου των Μετατρέψιμων Αξιογράφων Ενισχυμένου Κεφαλαίου που μετατράπηκαν σε μετοχές υπολογιζόμενο με βάση τη συναλλαγματική ισοτιμία €:\$ 1:1,2861 που αναγράφεται στο δελτίο ισοτιμιών αναφοράς που δημοσίευσε η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στις 26 Μαρτίου 2013.

Σύμφωνα με τα Τροποποιητικά Διατάγματα Αρ. 2 και 3 αποφασίστηκαν τα ακόλουθα:

- Μείωση της ονομαστικής αξίας όλων των μετοχών Τάξης Δ από €1,00 η κάθε μία σε μετοχές Τάξης Δ ονομαστικής αξίας €0,01 η κάθε μία.
- Το συνολικό ποσό της μείωσης του μετοχικού κεφαλαίου, ως αποτέλεσμα της μείωσης της ονομαστικής αξίας των εκδομένων μετοχών Τάξης Δ, χρησιμοποιήθηκε για τη διαγραφή των συσσωρευμένων ζημιών της Εταιρίας.
- Κάθε μία μετοχή Τάξης Δ ονομαστικής αξίας €0,01 μετατράπηκε σε μία Συνήθη Μετοχή ονομαστικής αξίας €0,01 η κάθε μία.

Σαν αποτέλεσμα των πιο πάνω, τα Μετατρέψιμα Χρεόγραφα 2013/2018, τα Αξιόγραφα Κεφαλαίου 12/2007, τα Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Κεφαλαίου και τα Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Ενισχυμένου Κεφαλαίου που ήταν εκδομένα στις 29 Μαρτίου 2013 μετατράπηκαν σε 581.941 χιλ. μετοχές Τάξης Δ ονομαστικής αξίας €1,00 η κάθε μία. Η ονομαστική αξία αυτών των μετοχών μειώθηκε σε €0,01 ανά μετοχή και η μείωση χρησιμοποιήθηκε για την απορρόφηση ζημιών της Εταιρίας. Μετέπειτα αυτές οι μετοχές ενοποιήθηκαν και μετατράπηκαν σε 5.819 χιλ. συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €1,00 η κάθε μία.

2. Συμφωνία μεταξύ Κύπρου και Eurogroup και το μετέπειτα λειτουργικό περιβάλλον (συνέχεια)

2.5 Ανακεφαλαίωση της Εταιρίας (συνέχεια)

Κάτοχοι συνήθων μετοχών στις 29 Μαρτίου 2013

Σύμφωνα με το Διάταγμα, όλα τα δικαιώματα μετοχών σε σχέση με τις συνήθεις μετοχές αναστάληκαν από την έναρξη ισχύος του σχετικού Διατάγματος και μέχρι την ημερομηνία επαναμετατροπής των μετοχών Τάξης Δ.

Σύμφωνα με τα Τροποποιητικά Διατάγματα Αρ. 2 και 3, έχουν αποφασιστεί τα ακόλουθα:

- Μείωση της ονομαστικής αξίας όλων των συνήθων μετοχών από €1,00 η κάθε μια σε συνηθείς μετοχές ονομαστικής αξίας σε €0,01 η κάθε μία.
- Το συνολικό ποσό της μείωσης του μετοχικού κεφαλαίου μετά τη μείωση της ονομαστικής αξίας των εκδομένων συνήθων μετοχών έχει χρησιμοποιηθεί για τη διαγραφή των συσσωρευμένων ζημιών της Εταιρίας.

Σαν αποτέλεσμα των πιο πάνω τροποποιήσεων, ο αριθμός των εκδομένων συνήθων μετοχών στις 29 Μαρτίου 2013 αναπροσαρμόστηκε σε 17.913 χιλ.

Μετά τη μετατροπή των μετοχών Τάξης Α, Τάξης Β, Τάξης Γ και Τάξης Δ σε συνήθεις μετοχές όπως περιγράφεται στα Τροποποιητικά Διατάγματα Αρ. 2 και 3, κάθε 100 συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €0,01 έκαστη που ήταν εγγεγραμμένες υπό τον ίδιο μέτοχο ενοποιήθηκαν και μετατράπηκαν σε μία συνήθη μετοχή ονομαστικής αξίας €1,00 έκαστη. Οποιοσδήποτε συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €0,01 έκαστη που δεν ενοποιήθηκαν (ήτοι αριθμός μετοχών μικρότερος του 100 που υπολείπονταν αναφορικά με κάθε μέτοχο) ακυρώθηκαν και το συνολικό ποσό της ονομαστικής αξίας των μετοχών που ακυρώθηκαν χρησιμοποιήθηκε για τη διαγραφή συσσωρευμένων ζημιών της Εταιρίας.

Όλες οι συνήθεις μετοχές που προέκυψαν από τις πιο πάνω εταιρικές πράξεις αποτελούν τώρα τη μία και μοναδική τάξη μετοχών της Τράπεζας και η κάθε μία από αυτές φέρει τα ίδια δικαιώματα ψήφου και δικαιώματα σε μερίσματα με τις υπόλοιπες συνήθεις μετοχές.

Έκδοση μετοχών από την εξαγορά της Λαϊκής Τράπεζας

Η Αρχή Εξυγίανσης, σύμφωνα με τα Διατάγματα απαίτησε από την Εταιρία να εκδώσει μετοχές προς τη Λαϊκή Τράπεζα που αντιπροσωπεύουν 18,056371% του συνολικού εκδομένου μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας ως τμήμα για την αγορά των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που αποκτήθηκαν από το Συγκρότημα στις 29 Μαρτίου 2013. Συνεπώς, εκδόθηκαν στη Λαϊκή Τράπεζα 845.758 χιλ. συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €1,00 η κάθε μία.

Λαμβάνοντας υπόψη τις πιο πάνω αλλαγές στο μετοχικό κεφάλαιο, καθώς και την έκδοση μετοχών στη Λαϊκή Τράπεζα, το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρίας κατά την ημερομηνία έγκρισης αυτών των οικονομικών καταστάσεων ανέρχεται σε €4.683.985 χιλ. διαιρεμένο σε 4.683.985 χιλ. συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €1,00 η κάθε μία.

Όλες οι συνήθεις μετοχές έχουν τα ίδια δικαιώματα.

Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο

Σύμφωνα με τα Διατάγματα Διάσωσης με ίδια μέσα, το υπόλοιπο του λογαριασμού αποθεματικού από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο μειώθηκε στο μηδέν και η μείωση χρησιμοποιήθηκε για τη διαγραφή των συσσωρευμένων ζημιών της Εταιρίας.

Ανασφάλιστες καταθέσεις που δεν μετατράπηκαν σε κεφάλαιο

Σύμφωνα με τα Τροποποιητικά Διατάγματα Αρ. 2 και 3 και σχετική ανακοίνωση από την Αρχή Εξυγίανσης στις 30 Ιουλίου 2013, 37,4% των ανασφάλιστων καταθέσεων μετατράπηκαν σε τρία ισόποσα γραμμάτια με διάρκεια 6, 9 και 12 μήνες. Η Εταιρία έχει το δικαίωμα να ανανεώσει μονομερώς αυτά τα γραμμάτια για την ίδια περίοδο.

2. Συμφωνία μεταξύ Κύπρου και Eurogroup και το μετέπειτα λειτουργικό περιβάλλον (συνέχεια)

2.6 Έξοδος από το καθεστώς εξυγίανσης

Μετά την ολοκλήρωση της ανακεφαλαιοποίησης της Εταιρίας, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, υπό την ιδιότητα της ως Αρχή Εξυγίανσης, ανακοίνωσε την έξοδο της Εταιρίας από το καθεστώς εξυγίανσης στις 30 Ιουλίου 2013.

Τα καθήκοντα του Διοικητικού Συμβουλίου ασκούνταν από το μεταβατικό Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας μέχρι την Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 10 Σεπτεμβρίου 2013, όπου εκλέγηκε το νέο Διοικητικό Συμβούλιο.

Την 1 Αυγούστου 2013, η Εταιρία αποκαταστάθηκε ως αποδεκτό αντισυμβαλλόμενο μέρος από την ΕΚΤ για πράξεις νομισματικής πολιτικής. Ο συνδυασμός της αποκατάστασης του αντισυμβαλλόμενου καθεστώτος και της έγκρισης στις αρχές Ιουλίου 2013 της χρήσης των ομολόγων της Κυπριακής Δημοκρατίας, καθώς και ομολόγων εγγυημένων από αυτή, έχει οδηγήσει σε μείωση του δανεισμού μέσω του Μηχανισμού Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA), καθώς η Εταιρία έχει πρόσβαση σε άμεση χρηματοδότηση από τις πράξεις νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ. Επιπλέον, η άντληση ρευστότητας από την ΕΚΤ είναι υπό βελτιωμένους όρους, δεδομένου ότι το επιτόκιο της διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης ανέρχεται σε 0,25% ετησίως.

3. Λογιστικές πολιτικές

3.1 Βάση ετοιμασίας

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ετοιμάστηκαν με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, εκτός από τα ακίνητα που κρατούνται για ίδια χρήση, τις επενδύσεις σε ακίνητα, τις επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση, τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, τα οποία επιμετρούνται στην εύλογη αξία. Οι λογιστικές αξίες των αναγνωρισμένων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που είναι αντισταθμισμένα μέσα σε αντισταθμίσεις εύλογης αξίας και θα είχαν επιμετρηθεί στο κόστος, αναπροσαρμόζονται με τις μεταβολές στην εύλογη αξία που προκύπτουν από τον κίνδυνο που αντισταθμίζεται.

Παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ (€) και όλα τα ποσά στρογγυλοποιούνται στην πλησιέστερη χιλιάδα εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά.

Το Συγκρότημα παρουσιάζει τον ισολογισμό του γενικά κατά σειρά ρευστότητας. Η ανάλυση σχετικά με την αναμενόμενη είσπραξη ή διακανονισμό του κάθε περιουσιακού στοιχείου και υποχρέωσης αντίστοιχα σε χρόνο μικρότερο και μεγαλύτερο των δώδεκα μηνών από την ημερομηνία του ισολογισμού παρουσιάζεται στη Σημείωση 45.

Δήλωση συμμόρφωσης

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και τις πρόνοιες του περί Εταιριών Νόμου της Κύπρου, Κεφ. 113.

3.2 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές και στις γνωστοποιήσεις

Οι λογιστικές πολιτικές που εφαρμόστηκαν συνάδουν με αυτές του προηγούμενου οικονομικού έτους, εκτός από τη λογιστική πολιτική αναφορικά με τη μετατροπή των ανασφάλιστων καταθέσεων και ομολόγων σε μετοχές που υιοθετήθηκε κατά το τρέχον έτος (Σημείωση 3.2.2) και την υιοθέτηση νέων και τροποποιημένων προτύπων και διερμηνειών (Σημείωση 3.2.1) τα οποία περιγράφονται πιο κάτω.

3. Λογιστικές πολιτικές (συνέχεια)

3.2 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές και στις γνωστοποιήσεις (συνέχεια)

3.2.1 Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες

Το Συγκρότημα εφάρμοσε, για πρώτη φορά, ορισμένα πρότυπα και τροποποιήσεις τα οποία απαιτούν αναπροσαρμογή των προηγούμενων οικονομικών καταστάσεων και επιπρόσθετες γνωστοποιήσεις στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Αυτά περιλαμβάνουν το ΔΛΠ 19 'Παροχές σε εργαζόμενους (Αναθεώρηση 2011)', το ΔΠΧΑ 13 'Επιμέτρηση εύλογης αξίας', τις τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 7 'Χρηματοοικονομικά Μέσα – Γνωστοποιήσεις' και τις τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 'Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων'.

Επίσης, διάφορες άλλες τροποποιήσεις εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά στο 2013. Παρόλα αυτά, δεν επηρεάζουν τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος.

ΔΠΧΑ 13 'Επιμέτρηση Εύλογης Αξίας'

Το ΔΠΧΑ 13 εγκαθιστά ένα ενιαίο σύνολο πηγών καθοδήγησης των ΔΠΧΑ για όλες τις επιμετρήσεις εύλογης αξίας. Το ΔΠΧΑ 13 δεν αλλάζει τις απαιτήσεις αναφορικά με το πότε η εταιρία απαιτείται να χρησιμοποιήσει την εύλογη αξία αλλά παρέχει καθοδήγηση στο τρόπο επιμέτρησης της εύλογης αξίας στα ΔΠΧΑ. Το ΔΠΧΑ 13 ορίζει την εύλογη αξία ως τιμή εξόδου. Σαν αποτέλεσμα της καθοδήγησης στο ΔΠΧΑ13, το Συγκρότημα έχει επαναξιολογήσει τις πολιτικές του σχετικά με την επιμέτρηση της εύλογης αξίας, ειδικότερα, τις εισροές αποτίμησης του κινδύνου μη απόδοσης για την επιμέτρηση της εύλογης αξίας των υποχρεώσεων. Το ΔΠΧΑ 13 απαιτεί επίσης επιπρόσθετες γνωστοποιήσεις. Η εφαρμογή του ΔΠΧΑ 13 δεν επηρέασε σημαντικά τις επιμετρήσεις εύλογης αξίας στις οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος. Επιπρόσθετες γνωστοποιήσεις, όταν απαιτούνται, παρέχονται στις επιμέρους σημειώσεις σχετικά με τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις των οποίων προσδιορίστηκε η εύλογη αξία. Το ΔΠΧΑ 13 έχει μελλοντική εφαρμογή.

ΔΛΠ 1 Παρουσίαση των Στοιχείων του Λοιπού Συνολικού Εισοδήματος – Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1

Οι τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 εισάγουν την ομαδοποίηση των στοιχείων στα Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα. Τα στοιχεία που μπορούν να αναταξινομηθούν (ή να 'ανακυκλωθούν') στη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων σε κάποια χρονική στιγμή στο μέλλον (για παράδειγμα, καθαρή ζημιά ή κέρδος στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση) θα παρουσιάζονται χωριστά από άλλα στοιχεία τα οποία δεν θα αναταξινομηθούν ποτέ (για παράδειγμα, επανεκτίμηση της γης και κτιρίων). Οι τροποποιήσεις επηρεάζουν μόνο την παρουσίαση και δεν έχουν καμία επίδραση στην οικονομική θέση ή απόδοση του Συγκροτήματος.

ΔΛΠ 1 Διασαφήνιση της απαίτησης για συγκριτικές πληροφορίες (Τροποποίηση)

Οι τροποποιήσεις αυτές διευκρινίζουν τη διαφορά μεταξύ εθελοντικών πρόσθετων συγκριτικών πληροφοριών και των συγκριτικών πληροφοριών που απαιτούνται κατ' ελάχιστο. Μια οικονομική οντότητα πρέπει να περιλαμβάνει συγκριτικές πληροφορίες στις σχετικές σημειώσεις των οικονομικών καταστάσεων όταν παρέχει εθελοντικά συγκριτικές πληροφορίες πέραν από την απαιτούμενη συγκριτική περίοδο.

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι η αρχική κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης (στις 1 Ιανουαρίου 2012 στην περίπτωση του Συγκροτήματος), παρουσιάζεται ως αποτέλεσμα αναδρομικής επαναπαρουσίασης ή ανακατάταξης στοιχείων στις οικονομικές καταστάσεις δεν χρειάζεται να συνοδεύονται με συγκριτικές πληροφορίες στις σχετικές σημειώσεις. Ως αποτέλεσμα, το Συγκρότημα δεν περιλαμβάνει συγκριτικές πληροφορίες σχετικά με την αρχική κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης στις 1 Ιανουαρίου 2012. Αυτές οι τροποποιήσεις επηρεάζουν μόνο την παρουσίαση και δεν έχουν επίδραση στη χρηματοοικονομική θέση ή απόδοση του Συγκροτήματος.

ΔΛΠ 19 'Παροχές σε Εργαζόμενους' (Τροποποίηση 2011)

Το Συγκρότημα εφάρμοσε το ΔΛΠ 19 (Τροποποίηση 2011) αναδρομικά στο τρέχον έτος σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις που ορίζονται στο αναθεωρημένο πρότυπο. Η αρχική κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της νωρίτερης συγκριτικής περιόδου που παρουσιάζεται (1 Ιανουαρίου 2012) και των συγκριτικών στοιχείων έχουν αναπροσαρμοστεί αναλόγως. Το ΔΛΠ 19 (Τροποποίηση 2011) αλλάζει, μεταξύ άλλων, τη λογιστική για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών. Μερικές από τις κύριες αλλαγές που επηρέασαν το Συγκρότημα περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

3. Λογιστικές πολιτικές (συνέχεια)

3.2 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές και στις γνωστοποιήσεις (συνέχεια)

3.2.1 Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες

ΔΛΠ 19 'Παροχές σε Εργαζομένους' (Τροποποίηση 2011) (συνέχεια)

- Όλα τα κόστη προϋπηρεσίας αναγνωρίζονται κατά τη προγενέστερη των ημερομηνιών που συμβαίνει η τροποποίηση/περικοπή του προγράμματος ή που αναγνωρίζονται οι σχετικές δαπάνες αναδιάρθρωσης ή παροχές τερματισμού της υπηρεσίας. Ως αποτέλεσμα, μη κατοχυρωμένα κόστη προϋπηρεσίας δεν μπορούν πλέον να αναβάλλονται και να αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια της μελλοντικής περιόδου κατοχύρωσης.
- Το κόστος των τόκων και η αναμενόμενη απόδοση των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος, τα οποία χρησιμοποιούνταν στην προηγούμενη έκδοση του ΔΛΠ 19 αντικαθιστούνται με ένα ποσό καθαρού τόκου κάτω από το ΔΛΠ 19 (Τροποποίηση 2011), ο οποίος υπολογίζεται εφαρμόζοντας το προεξοφλητικό επιτόκιο στην καθαρή υποχρέωση ή το καθαρό περιουσιακό στοιχείο καθορισμένων παροχών, στην αρχή κάθε ετήσιας περιόδου αναφοράς.

Η επίδραση της υιοθέτησης του ΔΛΠ 19 (Τροποποίηση 2011) στη χρηματοοικονομική θέση, την απόδοση και τις ταμειακές ροές του Συγκροτήματος γνωστοποιείται στη Σημείωση 3.2.3 πιο κάτω. Επίσης, το ΔΛΠ 19 (Τροποποίηση 2011) απαιτεί περαιτέρω γνωστοποιήσεις. Αυτές παρέχονται στη Σημείωση 13.

Το ΔΛΠ 19 (Τροποποίηση 2011) εφαρμόστηκε αναδρομικά, με τις ακόλουθες επιτρεπόμενες εξαιρέσεις: Οι γνωστοποιήσεις ευαισθησίας για την υποχρέωση καθορισμένων παροχών για τη συγκριτική περίοδο (το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2012) δεν έχουν παρασχεθεί.

ΔΠΧΑ 7 'Χρηματοοικονομικά Μέσα: Γνωστοποιήσεις' (τροποποίηση) - Συμψηφισμός Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων και Χρηματοοικονομικών Υποχρεώσεων

Εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2013. Η τροποποίηση εισάγει συνθήκες απαιτήσεις γνωστοποιήσεων. Οι γνωστοποιήσεις αυτές παρέχουν στους χρήστες πληροφόρηση η οποία είναι χρήσιμη στην αξιολόγηση της επίδρασης ή της πιθανής επίδρασης κατά το συμψηφισμό διακανονισμών στην κατάσταση οικονομικής θέσης μιας εταιρίας. Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 7 έχουν αναδρομική ισχύ. Η υιοθέτηση αυτής της τροποποίησης δεν έχει σημαντική επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος.

3.2.2 Ανακεφαλαίωση της Εταιρίας μέσω της μετατροπής των ανασφάλιστων καταθέσεων σε μετοχές και ομόλογα

Όπως περιγράφεται στη Σημείωση 36, κατά τη διάρκεια της περιόδου η Εταιρία έχει προβεί σε ανακεφαλαίωση μέσω της μετατροπής σε μετοχές των ανασφάλιστων καταθέσεων και μετατροπής πιστωτικών τίτλων σύμφωνα με τις πρόνοιες των διαταγμάτων που εκδόθηκαν από την Αρχή Εξυγίανσης. Μέχρι την ημερομηνία της συναλλαγής αυτής, η Εταιρία δεν διέθετε λογιστική πολιτική σε σχέση με το λογιστικό χειρισμό τέτοιων συναλλαγών.

Σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ (συγκεκριμένα το ΔΛΠ 39 Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση και τη σχετική διερμηνεία, Διερμηνεία 19 'Εξόφληση Χρηματοοικονομικών Υποχρεώσεων με συμμετοχικούς τίτλους'), η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων (ανασφάλιστων καταθέσεων) που εξοφλούνται και το τίμημα που καταβάλλεται (στην περίπτωση αυτή, οι μετοχές που εκδόθηκαν), συμπεριλαμβανομένων τυχόν μη ρευστών περιουσιακών στοιχείων που μεταβιβάζονται ή υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται, πρέπει να αναγνωρίζονται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Λόγω των ιδιάζουσων συνθηκών υπό τις οποίες πραγματοποιήθηκε η εν λόγω συναλλαγή, δηλαδή, την αναστολή της χρηματιστηριακής διαπραγμάτευσης των μετοχών της Εταιρίας από τις 15 Μαρτίου 2013, τις σημαντικές αβεβαιότητες που υπήρχαν κατά και κοντά στην ημερομηνία της εξόφλησης δεδομένου ότι οι συζητήσεις και οι διαπραγματεύσεις με την Τρόικα βρίσκονταν σε εξέλιξη, τη μη διαθεσιμότητα επικαιροποιημένης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης κατά την ημερομηνία της συναλλαγής λόγω των συνεχιζόμενων εξελίξεων και αβεβαιοτήτων, η Εταιρία δεν είναι σε θέση να καθορίσει μία αξιόπιστη εύλογη αξία για τις μετοχές που έχουν εκδοθεί την ημερομηνία της εν λόγω συναλλαγής. Παρομοίως, λόγω των ίδιων αβεβαιοτήτων που περιγράφονται πιο πάνω, η εύλογη αξία των καταθέσεων και των πιστωτικών τίτλων, δεν μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα.

Η Εταιρία έχει συνεπώς αναγνωρίσει αυτή τη συναλλαγή, με βάση τη λογιστική αξία των καταθέσεων και των πιστωτικών τίτλων που εξοφλήθηκαν και έχει θέσει την αξία των μετοχών που εκδόθηκαν ίση με τη λογιστική αξία των υποχρεώσεων που εξοφλήθηκαν.

3. Λογιστικές πολιτικές (συνέχεια)

3.2 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές και στις γνωστοποιήσεις (συνέχεια)

3.2.2 Ανακεφαλαίωση της Εταιρίας μέσω της μετατροπής των ανασφάλιστων καταθέσεων σε μετοχές και ομόλογα (συνέχεια)

Σαν αποτέλεσμα του πιο πάνω λογιστικού χειρισμού, δεν προκύπτει κέρδος ή ζημιά από αυτή τη συναλλαγή. Εάν το Συγκρότημα ήταν σε θέση να καθορίσει την εύλογη αξία για τις μετοχές, οποιαδήποτε διαφορά θα αναγνωριζόταν στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Επομένως, το σύνολο των ίδιων κεφαλαίων του Συγκροτήματος δεν επηρεάζεται από τον λογιστικό χειρισμό αυτή της συναλλαγής.

3.2.3 Υιοθέτηση του ΔΛΠ 19 (τροποποίηση 2011) και επίδραση στη λογιστικοποίηση των ωφελημάτων αφυπηρέτησης προσωπικού

Το 2012 το Συγκρότημα άλλαξε τη λογιστική πολιτική του αναφορικά με την αναγνώριση των αναλογιστικών κερδών και ζημιών που προκύπτουν από τα προγράμματα καθορισμένων παροχών. Ως αποτέλεσμα, τα αναλογιστικά κέρδη και ζημιές αναγνωρίζονται πλήρως στον ενοποιημένο λογαριασμό αποτελεσμάτων κατά την περίοδο στην οποία προκύπτουν. Η αλλαγή στη λογιστική πολιτική συμμορφώνεται με τις πρόνοιες του ΔΛΠ 19 (Τροποποίηση 2011). Σαν αποτέλεσμα, η επίδραση στη χρηματοοικονομική απόδοση και θέση του Συγκροτήματος από την υιοθέτηση του ΔΛΠ 19 (Τροποποίηση 2011) το 2013 δεν ήταν σημαντική.

Οι ακόλουθες προσαρμογές έγιναν στα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα και τη θέση του Συγκροτήματος για τις συγκριτικές περιόδους:

	2012	2011
Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων	€000	€000
Ζημιές μετά τη φορολογία		
Πριν την αλλαγή στη λογιστική πολιτική	(2.223.019)	(1.366.413)
Μείωση στις δαπάνες προσωπικού – οφείλεται κυρίως στην αντικατάσταση της αναμενόμενης απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων με το καθαρό εισόδημα από τόκους/έξοδα	673	382
Μετά την αλλαγή στη λογιστική πολιτική	(2.222.346)	(1.366.031)

	2012	2011
Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων	€000	€000
Πριν την αλλαγή στη λογιστική πολιτική	123.895	189.595
Επίδραση από επανακαταμετρήσεις – αναμενόμενη απόδοση των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος εξαιρουμένων των εσόδων από τόκους	(534)	(945)
Μετά την αλλαγή στη λογιστική πολιτική	123.361	188.650

	2012	2011
Ενοποιημένος Ισολογισμός	€000	€000
Λοιπές υποχρεώσεις		
Πριν την αλλαγή στη λογιστική πολιτική	339.303	347.697
Αύξηση στην καθαρή υποχρέωση των σχεδίων	424	563
Μετά την αλλαγή στη λογιστική πολιτική	339.727	348.260

3. Λογιστικές πολιτικές (συνέχεια)

3.3 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε ισχύ

3.3.1 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί από το ΣΔΛΠ και υιοθετήθηκαν από την ΕΕ

Μέχρι την ημερομηνία έγκρισης των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, έχουν εκδοθεί νέα Πρότυπα, Διερμηνείες και Τροποποιήσεις υφιστάμενων προτύπων, η εφαρμογή των οποίων δεν είναι υποχρεωτική για την τρέχουσα λογιστική περίοδο και τα οποία το Συγκρότημα δεν εφάρμοσε νωρίτερα, ως ακολούθως:

ΔΛΠ 27 'Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις' (αναθεώρηση)

Το πρότυπο αυτό όπως εκδόθηκε από το ΣΔΛΠ εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2013. Ως συνέπεια της τροποποίησης της ΕΕ, η κάθε εταιρία θα πρέπει να εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 10, ΔΠΧΑ 11, ΔΠΧΑ 12, το τροποποιημένο ΔΛΠ 27, το τροποποιημένο ΔΛΠ 28 και τις επακόλουθες τροποποιήσεις το αργότερο από την έναρξη του πρώτου χρηματοοικονομικού έτους που ξεκινά την ή μετά την 1^η Ιανουαρίου 2014. Ως συνέπεια των νέων προτύπων ΔΠΧΑ 10 και ΔΠΧΑ 12, ότι απέμεινε στο ΔΛΠ 27 περιορίζεται στο λογιστικό χειρισμό των επενδύσεων σε θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς επιχειρήσεις στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις. Επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή του προτύπου. Το Συγκρότημα βρίσκεται στη διαδικασία εξέτασης της επίδρασης αυτής της τροποποίησης στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας, αλλά δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίδραση.

ΔΛΠ 28 'Επενδύσεις σε Συγγενείς Επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες' (αναθεώρηση)

Το πρότυπο αυτό όπως εκδόθηκε από το ΣΔΛΠ εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2013. Ως συνέπεια της τροποποίησης της ΕΕ, η κάθε εταιρία θα πρέπει να εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 10, ΔΠΧΑ 11, ΔΠΧΑ 12, το τροποποιημένο ΔΛΠ 27, το τροποποιημένο ΔΛΠ 28 και τις επακόλουθες τροποποιήσεις το αργότερο από την έναρξη του πρώτου χρηματοοικονομικού έτους που ξεκινά την ή μετά την 1^η Ιανουαρίου 2014. Ως συνέπεια των νέων προτύπων ΔΠΧΑ 11 και ΔΠΧΑ 12, το ΔΛΠ 28 μετονομάστηκε σε ΔΛΠ 28 'Επενδύσεις σε Συγγενείς επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες' και περιγράφει την εφαρμογή της μεθόδου καθαρής θέσης στις επενδύσεις σε κοινοπραξίες πέραν των επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις. Επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή του προτύπου. Η εφαρμογή του αναθεωρημένου προτύπου δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίδραση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος.

ΔΛΠ 32 'Χρηματοοικονομικά Μέσα: Παρουσίαση' (τροποποίηση) - Συμψηφισμός Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων και Χρηματοοικονομικών Υποχρεώσεων

Η τροποποίηση αυτή εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2014. Η τροποποίηση αυτή διευκρινίζει την έννοια 'υφίσταται στο παρόν νομικά επιβαλλόμενο δικαίωμα για συμψηφισμό' και επίσης διευκρινίζει την εφαρμογή των κριτηρίων συμψηφισμού του ΔΛΠ 32 στα συστήματα διακανονισμού (όπως σε κεντρικά συστήματα οίκων εκκαθάρισης) τα οποία εφαρμόζουν μηχανισμούς μεικτούς διακανονισμού οι οποίοι δεν λειτουργούν ταυτόχρονα. Οι τροποποιήσεις του ΔΛΠ 32 εφαρμόζονται αναδρομικά. Επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Σε περίπτωση όμως που μια εταιρία επιλέξει νωρίτερη εφαρμογή, πρέπει να γνωστοποιήσει το γεγονός και επίσης να πραγματοποιήσει γνωστοποιήσεις που απαιτούνται από τις τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 7 'Συμψηφισμός Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων και Χρηματοοικονομικών Υποχρεώσεων'. Το Συγκρότημα βρίσκεται σε διαδικασία αξιολόγησης της επίδρασης του νέου προτύπου στη χρηματοοικονομική του θέση, αλλά δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίδραση.

ΔΠΧΑ 10 'Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις'

Το νέο πρότυπο όπως εκδόθηκε από το ΣΔΛΠ εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2013. Ως συνέπεια της τροποποίησης της ΕΕ, η κάθε εταιρία θα πρέπει να εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 10, ΔΠΧΑ 11, ΔΠΧΑ 12, το τροποποιημένο ΔΛΠ 27, το τροποποιημένο ΔΛΠ 28 και τις επακόλουθες τροποποιήσεις το αργότερο από την έναρξη του πρώτου χρηματοοικονομικού έτους που ξεκινά την ή μετά την 1^η Ιανουαρίου 2014. Το ΔΠΧΑ 10 αντικαθιστά το μέρος του ΔΛΠ 27 'Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις' που συνεχίζεται με τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Επίσης, περιλαμβάνει τα θέματα που αναπτύσσονται στη Διερμηνεία 12 'Ενοποίηση - Οικονομικές Οντότητες Ειδικού Σκοπού'. Το ΔΠΧΑ 10 εγκαθιστά ένα ενιαίο μοντέλο ελέγχου που έχει εφαρμογή σε όλες τις Εταιρίες, συμπεριλαμβανομένων και των οικονομικών οντοτήτων ειδικού σκοπού. Οι αλλαγές που εισάγονται από το ΔΠΧΑ 10 απαιτούν από τη διοίκηση να ασκεί σημαντική κρίση προκειμένου να καθορίσει ποιες οντότητες ελέγχονται και, συνεπώς, είναι απαραίτητο να ενοποιηθούν από τη μητρική, συγκρινόμενες με τις απαιτήσεις που βρίσκονταν στο ΔΛΠ 27. Το Συγκρότημα βρίσκεται σε διαδικασία αξιολόγησης της επίδρασης του νέου προτύπου στη χρηματοοικονομική του θέση, αλλά δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίδραση.

3. Λογιστικές πολιτικές (συνέχεια)

3.3 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε ισχύ (συνέχεια)

3.3.1 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί από το ΣΔΛΠ και υιοθετήθηκαν από την ΕΕ (συνέχεια)

ΔΠΧΑ 11 'Από Κοινού Συμφωνίες'

Το νέο πρότυπο όπως εκδόθηκε από το ΣΔΛΠ εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2013. Ως συνέπεια της τροποποίησης της ΕΕ, η κάθε εταιρία θα πρέπει να εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 10, ΔΠΧΑ 11, ΔΠΧΑ 12, το τροποποιημένο ΔΛΠ 27, το τροποποιημένο ΔΛΠ 28 και τις επακόλουθες τροποποιήσεις το αργότερο από την έναρξη του πρώτου χρηματοοικονομικού έτους που ξεκινά την ή μετά την 1^η Ιανουαρίου 2014. Το ΔΠΧΑ 11 αντικαθιστά το ΔΛΠ 31 'Συμμετοχή σε Κοινοπραξίες' και τη Διερμηνεία 13 'Από κοινού ελεγχόμενες οικονομικές οντότητες – Μη χρηματικές συνεισφορές από κοινοπρακτούντες'. Το ΔΠΧΑ 11 απαλείφει την επιλογή της αναλογικής ενοποίησης των από κοινού ελεγχόμενων εταιριών. Αντί αυτού, οι από κοινού ελεγχόμενες Εταιρίες οι οποίες πληρούν τον ορισμό της κοινοπραξίας πρέπει να λογίζονται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο καθαρής θέσης. Το Συγκρότημα βρίσκεται σε διαδικασία αξιολόγησης της επίδρασης του νέου προτύπου στη χρηματοοικονομική του θέση, αλλά δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίδραση.

ΔΠΧΑ 12 'Γνωστοποιήσεις Συμμετοχών σε Άλλες Επιχειρήσεις'

Το νέο πρότυπο όπως εκδόθηκε από το ΣΔΛΠ εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2013. Ως συνέπεια της τροποποίησης της ΕΕ, η κάθε εταιρία θα πρέπει να εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 10, ΔΠΧΑ 11, ΔΠΧΑ 12, το τροποποιημένο ΔΛΠ 27, το τροποποιημένο ΔΛΠ 28 και τις επακόλουθες τροποποιήσεις το αργότερο από την έναρξη του πρώτου χρηματοοικονομικού έτους που ξεκινά την ή μετά την 1^η Ιανουαρίου 2014. Το ΔΠΧΑ 12 περιλαμβάνει όλες τις γνωστοποιήσεις που προηγουμένως εμπεριέχονταν στο ΔΛΠ 27 και σχετίζονταν με τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις καθώς επίσης και όλες τις γνωστοποιήσεις που προηγουμένως εμπεριέχονταν στο ΔΛΠ 31 και στο ΔΛΠ 28. Οι γνωστοποιήσεις αυτές σχετίζονται με τη συμμετοχή μιας εταιρίας σε θυγατρικές Εταιρίες, σε από κοινού συμφωνίες, σε συγγενείς Εταιρίες και δομημένες Εταιρίες. Απαιτούνται επίσης μια σειρά από νέες γνωστοποιήσεις. Το Συγκρότημα βρίσκεται σε διαδικασία αξιολόγησης της επίδρασης αυτής του νέου προτύπου στην παρουσίαση των οικονομικών του καταστάσεων.

Οδηγία μετάβασης (Τροποποίηση του ΔΠΧΑ 10, ΔΠΧΑ 11 και ΔΠΧΑ 12)

Η οδηγία όπως εκδόθηκε από ΣΔΛΠ εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2013. Ως συνέπεια της τροποποίησης της ΕΕ, η κάθε εταιρία θα πρέπει να εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 10, ΔΠΧΑ 11, ΔΠΧΑ 12, το τροποποιημένο ΔΛΠ 27, το τροποποιημένο ΔΛΠ 28 και τις επακόλουθες τροποποιήσεις το αργότερο από την έναρξη από τα πρώτα χρηματοοικονομικά έτη που ξεκινά την ή μετά την 1^η Ιανουαρίου 2014. Το ΣΔΛΠ εξέδωσε τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 10 Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις, του ΔΠΧΑ 11 Από Κοινού Συμφωνίες και του ΔΠΧΑ 12 Γνωστοποιήσεις συμμετοχών σε άλλες επιχειρήσεις. Οι τροποποιήσεις αλλάζουν την οδηγία μετάβασης έτσι ώστε να παρέχουν μεγαλύτερη ελάφρυνση από την πλήρη αναδρομική εφαρμογή. Η ημερομηνία της «πρώτης εφαρμογής» του ΔΠΧΑ 10 ορίζεται ως «η έναρξη της ετήσιας περιόδου στην οποία εφαρμόζεται το ΔΠΧΑ 10 για πρώτη φορά». Η εκτίμηση για την ύπαρξη ελέγχου πραγματοποιείται κατά την «ημερομηνία της πρώτης εφαρμογής» αντί της έναρξης της συγκριτικής περιόδου. Εφόσον η εκτίμηση ελέγχου είναι διαφορετική μεταξύ ΔΠΧΑ 10 και ΔΛΠ 27/Διερμηνεία 12, πρέπει να καθοριστούν οι αναδρομικές προσαρμογές. Ωστόσο, εάν η εκτίμηση ελέγχου είναι όμοια, δεν απαιτείται αναδρομική εφαρμογή. Εάν παρουσιάζονται περισσότερες από μία συγκριτικές περιόδους, παρέχεται πρόσθετη ελάφρυνση που απαιτεί την επαναδιατύπωση μόνο μιας περιόδου. Για τους ίδιους λόγους το ΣΔΛΠ τροποποίησε το ΔΠΧΑ 11 Από Κοινού Συμφωνίες και το ΔΠΧΑ 12 Γνωστοποιήσεις συμμετοχών σε άλλες επιχειρήσεις για να παρέχει ελάφρυνση κατά τη μετάβαση. Το Συγκρότημα θα εφαρμόσει την οδηγία μετάβασης ταυτόχρονα με την εφαρμογή των σχετικών προτύπων.

3. Λογιστικές πολιτικές (συνέχεια)

3.3 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε ισχύ (συνέχεια)

3.3.1 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί από το ΣΔΛΠ και υιοθετήθηκαν από την ΕΕ (συνέχεια)

Επενδυτικές επιχειρήσεις (Τροποποίηση του ΔΠΧΑ 10, ΔΠΧΑ 12 και ΔΛΠ 27)

Η τροποποίηση εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2014. Η τροποποίηση εφαρμόζεται σε μια συγκεκριμένη κατηγορία επιχειρήσεων που χαρακτηρίζονται ως επενδυτικές επιχειρήσεις. Το ΣΔΛΠ χρησιμοποιεί τον όρο «επενδυτική επιχείρηση» αναφερόμενο σε επιχειρήσεις με αποκλειστικό επιχειρηματικό σκοπό την επένδυση κεφαλαίων προκειμένου για απόδοση από κεφαλαιακή ανατίμηση, εισόδημα από επενδύσεις ή και τα δύο. Η επενδυτική επιχείρηση πρέπει επίσης να αποτιμήσει την απόδοση των επενδύσεων στη βάση της εύλογης αξίας. Οι επιχειρήσεις αυτές θα μπορούσαν να συμπεριλάβουν οργανισμούς ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων, οργανισμούς επιχειρηματικών κεφαλαίων, συνταξιοδοτικών ταμείων, κρατικών επενδυτικών κεφαλαίων και λοιπών επενδυτικών κεφαλαίων. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 10 'Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις', οι επιχειρήσεις που ετοιμάζουν οικονομικές καταστάσεις είναι υποχρεωμένες να ενοποιούν τις συμμετοχές σε άλλες επιχειρήσεις στις οποίες ασκούν έλεγχο (δηλ. όλες τις θυγατρικές). Η τροποποίηση για τις επενδυτικές επιχειρήσεις παρέχει εξαίρεση στις απαιτήσεις ενοποίησης του ΔΠΧΑ 10 και απαιτεί από τις επενδυτικές επιχειρήσεις να επιμετρούν τις θυγατρικές αυτές σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων χρήσης αντί να τις ενοποιούν. Επίσης, η τροποποίηση παραθέτει απαιτήσεις γνωστοποιήσεων για τις επενδυτικές επιχειρήσεις. Το Συγκρότημα βρίσκεται σε διαδικασία αξιολόγησης της επίδρασης αυτής της τροποποίησης στην χρηματοοικονομική της θέση.

Γνωστοποιήσεις για Ανακτήσιμα Ποσά για μη - Χρηματοοικονομικά Περιουσιακά Στοιχεία (Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 36)

Η τροποποίηση εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2014. Το ΣΔΛΠ τροποποίησε το ΔΛΠ 36 για να απαιτεί τη γνωστοποίηση στοιχείων για το ανακτήσιμο ποσό των απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων, εφόσον το ποσό βασίζεται στην εύλογη αξία μείον του κόστους διάθεσης. Το ΣΔΛΠ τροποποίησε το ΔΛΠ 36 επίσης για να απαιτεί πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με την επιμέτρηση της εύλογης αξίας, όταν το ανακτήσιμο ποσό των απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων βασίζεται στην εύλογη αξία μείον του κόστους διάθεσης. Επιπλέον, οι τροποποιήσεις ενσωματώνουν μια τροπολογία που προτείνεται στο προσχέδιο για τις Ετήσιες Αναβαθμίσεις στα ΔΠΧΑ 2010-2012, που δημοσιεύτηκε τον Μάιο 2012, και απαιτεί από μια οικονομική οντότητα να γνωστοποιεί τα προεξοφλητικά επιτόκια που έχουν χρησιμοποιηθεί στην τρέχουσα και στις προηγούμενες μετρήσεις αν το ανακτήσιμο ποσό των απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων βασίζεται στην εύλογη αξία μείον του κόστους διάθεσης με τη χρήση της τεχνικής παρούσας αξίας. Η πρόθεση πίσω από αυτή την τροπολογία είναι η εναρμόνιση των απαιτήσεων γνωστοποίησης για την εύλογη αξία μείον του κόστους διάθεσης και της αξίας χρήσης, όταν χρησιμοποιείται η τεχνική της παρούσας αξίας για την επιμέτρηση του ανακτήσιμου ποσού των απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων. Το Συγκρότημα βρίσκεται σε διαδικασία αξιολόγησης της επίδρασης αυτής της τροποποίησης στην παρουσίαση των οικονομικών του καταστάσεων.

Ανανέωση Παραγώγων και η Συνέχιση της Λογιστικής Αντιστάθμισης (Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 39)

Η τροποποίηση εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2014. Το ΣΔΛΠ τροποποίησε το ΔΛΠ 39 για να παρέχει απαλλαγή από τη διακοπή της λογιστικής αντιστάθμισης όταν, ως συνέπεια νομοθετικών ή κανονιστικών διατάξεων ή την εισαγωγή τους, η οικονομική οντότητα αλλάζει τον άμεσο αντισυμβαλλόμενο ενός μέσου αντιστάθμισης στην επίτευξη συμψηφισμού με κεντρικό αντισυμβαλλόμενο. Η τροποποίηση καλύπτει ανανεώσεις με κεντρικούς αντισυμβαλλομένους, καθώς και σε μεσάζοντες, όπως εκκαθαριστές (clearing members), ή τους πελάτες αυτών που είναι οι ίδιοι μεσάζοντες. Η απαλλαγή δεν ισχύει για όλες τις ανανεώσεις. Οι επικείμενες απαιτήσεις της λογιστικής αντιστάθμισης του ΔΠΧΑ 9 θα περιλαμβάνουν κάποια παρόμοια απαλλαγή. Το Συγκρότημα βρίσκεται σε διαδικασία αξιολόγησης της επίδρασης αυτής της τροποποίησης στα αποτελέσματα και την οικονομική του θέση, αλλά δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίδραση.

3. Λογιστικές πολιτικές (συνέχεια)

3.3 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε ισχύ (συνέχεια)

3.3.1 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί από το ΣΔΛΠ και δεν υιοθετήθηκαν ακόμη από την ΕΕ

ΔΠΧΑ 9 'Χρηματοοικονομικά Μέσα'

Το νέο πρόσωπο εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018. Το ΔΠΧΑ 9, όπως εκδόθηκε, αντικατοπτρίζει τις δύο από τις τρεις φάσεις της εργασίας του ΔΛΠ για την αντικατάσταση του ΔΛΠ 39 και εφαρμόζεται κατά την ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και για τις λογιστικές αντιστάθμισης. Το Συγκρότημα βρίσκεται σε διαδικασία αξιολόγησης της επίδρασης της πρώτης φάσης της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9, η οποία αναμένεται να επηρεάσει σημαντικά την κατάταξη και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, της αναγνώρισης της απομείωσης και της λογιστικής αντιστάθμισης του Συγκροτήματος. Η επίδραση της υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 9 εξαρτάται από τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις του Συγκροτήματος κατά την ημερομηνία εφαρμογής, και κατά συνέπεια δεν είναι δυνατόν να επιμετρηθεί η επίδραση.

Διερμηνεία 21 'Τέλη'

Η διερμηνεία εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2014. Η διερμηνεία διευκρινίζει ότι μία οικονομική οντότητα αναγνωρίζει μία υποχρέωση για την επιβολή τέλους, όταν επισυμβεί η δραστηριότητα που ενεργοποιεί την πληρωμή, όπως προσδιορίζεται από τη σχετική νομοθεσία. Για ένα τέλος που ενεργοποιείται κατά τη συμπλήρωση ενός ελαχίστου ορίου, η διερμηνεία διευκρινίζει ότι καμία υποχρέωση δεν πρέπει να αναμένεται πριν επιτευχθεί το καθορισμένο κατώτατο όριο. Επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Απαιτείται αναδρομική εφαρμογή της διερμηνείας. Το Συγκρότημα βρίσκεται σε διαδικασία αξιολόγησης της επίδρασης της διερμηνείας στα αποτελέσματα και την οικονομική του θέση.

ΔΠΧΑ 14 Αναβαλλόμενοι Λογαριασμοί Ρυθμιζόμενων Τιμών

Το νέο πρότυπο εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016. Το ΔΠΧΑ 14 επιτρέπει σε εκείνους που εφαρμόζουν πρώτη φορά τα ΔΠΧΑ να συνεχίσουν να αναγνωρίζουν τα ποσά που αφορούν σε τιμολογιακές ρυθμίσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις του προηγούμενου πλαισίου λογιστικών αρχών όταν υιοθετήσουν τα ΔΠΧΑ. Μια οικονομική οντότητα που παρουσιάζει ήδη ΔΠΧΑ οικονομικές καταστάσεις δεν δύναται να εφαρμόσει το πρότυπο αυτό. Οι οντότητες που εφαρμόζουν το ΔΠΧΑ 14 πρέπει να παρουσιάσουν αναβαλλόμενους λογαριασμούς ρυθμιζόμενων τιμών ως ξεχωριστά στοιχεία στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης και να παρουσιάσουν την κίνηση σε αυτά τα υπόλοιπα λογαριασμών ως ξεχωριστά στοιχεία στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων και συνολικών εισοδημάτων. Το πρότυπο αυτό απαιτεί γνωστοποιήσεις για τη φύση και τους σχετικούς κινδύνους με την ειδική ρύθμιση της οντότητας και τις επιδράσεις αυτής της ειδικής ρύθμισης στις οικονομικές της καταστάσεις. Το Συγκρότημα βρίσκεται στη διαδικασία αξιολόγησης της επίδρασης αυτής της τροποποίησης στα αποτελέσματά του και στην χρηματοοικονομική του θέση.

ΔΛΠ 19 Προγράμματα Καθορισμένων Παροχών: Παροχές Εργαζομένων (Τροποποιήσεις)

Η τροποποίηση εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιουλίου 2014. Η δήλωση τροποποιεί το ΔΛΠ 19 Παροχές σε εργαζομένους (2011) για να διευκρινίσει τις απαιτήσεις που σχετίζονται με το πώς οι εισφορές από τους εργαζομένους ή τρίτα μέρη που συνδέονται με την υπηρεσία θα πρέπει να αποδοθεί στις περιόδους υπηρεσίας. Επιπρόσθετα, επιτρέπει μια πρακτική λύση, για το αν το ποσό των εισφορών είναι ανεξάρτητο από τον αριθμό των ετών υπηρεσίας, δεδομένου ότι οι εισφορές, μπορεί, αλλά δεν υποχρεούνται, να αναγνωρίζονται ως μείωση του κόστους των υπηρεσιών στην περίοδο κατά την οποία η σχετική υπηρεσία παρέχεται. Το Συγκρότημα είναι σε διαδικασία αξιολόγησης της επίδρασης της τροποποίησης στα αποτελέσματά της και στην χρηματοοικονομική της θέση.

3. Λογιστικές πολιτικές (συνέχεια)

3.3 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε ισχύ (συνέχεια)

3.3.1 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί από το ΣΔΛΠ και δεν υιοθετήθηκαν ακόμη από την ΕΕ

Ετήσιες αναβαθμίσεις στα ΔΠΧΑ 2010-2012 κύκλου (εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιουλίου 2014)

Τα θέματα που περιλαμβάνονται σε αυτόν τον κύκλο είναι:

- ΔΠΧΑ 2: Ορισμός της 'προϋπόθεσης κατοχύρωσης'
- ΔΠΧΑ 3: Λογιστική για ενδεχόμενο τίμημα σε μία συνένωση επιχειρήσεων
- ΔΠΧΑ 8: Συνάθροιση λειτουργικών τομέων
- ΔΠΧΑ 8: Συμφωνία μεταξύ του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων των τομέων προς παρουσίαση με τα περιουσιακά στοιχεία της οικονομικής οντότητας
- ΔΠΧΑ 13: Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις και υποχρεώσεις
- ΔΛΠ 7: Οι τόκοι που καταβάλλονται και οι οποίοι κεφαλαιοποιούνται
- ΔΛΠ 16/ΔΛΠ 38: Μέθοδος επανεκτίμησης – αναλογική επαναδιατύπωση των συσσωρευμένων αποσβέσεων
- ΔΛΠ 24: Βασικά διευθυντικά στελέχη

Ετήσιες αναβαθμίσεις στα ΔΠΧΑ 2011-2013 κύκλου (εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιουλίου 2014)

Τα θέματα που περιλαμβάνονται σε αυτόν τον κύκλο είναι:

- ΔΠΧΑ 1: Σημασία της εφαρμογής του ΔΠΧΑ
- ΔΠΧΑ 3: Έκταση των εξαιρέσεων για τις κοινοπραξίες
- ΔΠΧΑ 13: Έκταση της παραγράφου 52 (εξαιρέση του χαρτοφυλακίου)
- ΔΛΠ 40: Διασαφήνιση της αλληλεξάρτησης του ΔΠΧΠ 3 'Συνενώσεις Επιχειρήσεων' και ΔΛΠ 40 'Επενδύσεις σε ακίνητα' κατά την ταξινόμηση ενός ακινήτου ως επένδυση σε ακίνητα ή ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα

3.4 Βάση ενοποίησης

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις αποτελούνται από τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος για το έτος που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου. Οι οικονομικές καταστάσεις των θυγατρικών εταιριών (περιλαμβανομένων των εταιριών ειδικού σκοπού οι οποίες ενοποιούνται από το Συγκρότημα) ετοιμάζονται με την ίδια ημερομηνία αναφοράς όπως και της Εταιρίας, χρησιμοποιώντας ομοιόμορφες λογιστικές πολιτικές.

Συναλλαγές και υπόλοιπα που προκύπτουν μεταξύ των θυγατρικών εταιριών του Συγκροτήματος απαλείφονται κατά την ενοποίηση.

Οι θυγατρικές εταιρίες ενοποιούνται πλήρως από την ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος μεταφέρεται στο Συγκρότημα. Ο έλεγχος επιτυγχάνεται όταν το Συγκρότημα έχει το δικαίωμα κατεύθυνσης των οικονομικών και επιχειρηματικών πολιτικών μιας οντότητας, ούτως ώστε να λαμβάνονται οφέλη από τις δραστηριότητές της. Τα περιουσιακά στοιχεία, οι υποχρεώσεις, τα έσοδα και τα έξοδα των θυγατρικών που αγοράστηκαν ή πωλήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους περιλαμβάνονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων από την ημερομηνία απόκτησης ή μέχρι την ημερομηνία πώλησης, αντίστοιχα.

Το Συγκρότημα προωθεί τη δημιουργία εταιριών ειδικού σκοπού (ΕΕΣ), κυρίως για λόγους τιτλοποίησης περιουσιακών στοιχείων και για να πραγματοποιήσει συγκεκριμένους και καθορισμένους αντικειμενικούς σκοπούς. Οι ΕΕΣ περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος όταν η σχέση μεταξύ του Συγκροτήματος και της ΕΕΣ υποδηλώνει ότι η εταιρία ελέγχεται από το Συγκρότημα.

Τα δικαιώματα μειοψηφίας αντιπροσωπεύουν το μερίδιο του κέρδους ή της ζημιάς και των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που δεν κατέχει, άμεσα ή έμμεσα, το Συγκρότημα. Οι ζημιές μιας θυγατρικής κατανέμονται στα δικαιώματα μειοψηφίας ακόμα και αν αυτό θα οδηγήσει σε αρνητικό υπόλοιπο. Τα δικαιώματα μειοψηφίας παρουσιάζονται ξεχωριστά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων και περιλαμβάνονται στα ίδια κεφάλαια, ξεχωριστά από τα ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας.

3. Λογιστικές πολιτικές (συνέχεια)

3.4 Βάση ενοποίησης (συνέχεια)

Η μεταβολή στο ποσοστό συμμετοχής σε θυγατρικές εταιρίες, χωρίς την απώλεια ελέγχου, λογιστικοποιείται ως μια συναλλαγή μεταξύ ιδιοκτητών που αφορά τα ίδια κεφάλαια. Κατά συνέπεια, δεν προκύπτει υπεραξία ή κέρδος/ζημιά στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων από τέτοιες συναλλαγές. Οι σχετικές συναλλαγματικές διαφορές που αφορούν το μερίδιο που αναλογεί στο ποσοστό των δικαιωμάτων μειοψηφίας που πωλείται, αφαιρούνται από το αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών και μεταφέρονται στα δικαιώματα μειοψηφίας.

Συμβάσεις δικαιωμάτων πώλησης/αγοράς σε δικαιώματα μειοψηφίας

Το Συγκρότημα, σε περιπτώσεις εξαγορών, μπορεί να καταστεί μέρος σε συμβάσεις για αγορά των μετοχών που κατέχουν οι ιδιοκτήτες μειοψηφίας της θυγατρικής, μέσω συμβάσεων δικαιωμάτων πώλησης/αγοράς, όπου ο κάτοχος του δικαιώματος μειοψηφίας μπορεί να πωλήσει τις μετοχές του στο Συγκρότημα σε μια προκαθορισμένη τιμή (δικαίωμα πώλησης) και το Συγκρότημα μπορεί να αγοράσει από το μέτοχο μειοψηφίας τις μετοχές του στην ίδια προκαθορισμένη τιμή (δικαίωμα αγοράς).

Οι συμβάσεις δικαιωμάτων πώλησης/αγοράς λογιστικοποιούνται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ως υποχρέωση. Η αναγνώριση της υποχρέωσης έχει ως αποτελέσματα το Συγκρότημα να λογιστικοποιεί ως σαν να έχει ήδη αποκτήσει τις μετοχές υποκείμενες σε τέτοιες συμβάσεις. Κατά συνέπεια δεν αναγνωρίζονται δικαιώματα μειοψηφίας για σκοπούς παρουσίασης όσον αφορά μετοχές υποκείμενες σε τέτοιες συμβάσεις. Η υποχρέωση επιμετρείται στην εύλογη αξία, χρησιμοποιώντας τεχνικές αποτίμησης με βάση τις καλύτερες δυνατές εκτιμήσεις που είναι διαθέσιμες στη διοίκηση. Τυχόν διαφορά μεταξύ της εύλογης αξίας της υποχρέωσης και του νόμιμου μεριδίου των ιδιοκτητών μειοψηφίας στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζεται ως υπεραξία. Μεταγενέστερες αλλαγές στην αποτίμηση της υποχρέωσης, εκτός συναλλαγματικών διαφορών και της χρονικής αξίας του χρήματος, καταχωρούνται ως μεταβολές στην υποχρέωση και την υπεραξία και δεν επηρεάζουν τον ενοποιημένο λογαριασμό αποτελεσμάτων.

3.5 Συνενώσεις επιχειρήσεων

Συνενώσεις επιχειρήσεων λογιστικοποιούνται με βάση τη μέθοδο αγοράς. Το κόστος μιας εξαγοράς επιμετρείται ως το σύνολο του τιμήματος που μεταφέρεται στις δικαίες αξίες την ημερομηνία της εξαγοράς και του ποσού των δικαιωμάτων μειοψηφίας στην αποκτηθείσα εταιρία. Για κάθε συνένωση επιχειρήσεων το Συγκρότημα αποφασίζει εάν θα επιμετρήσει τα δικαιώματα μειοψηφίας στην αποκτηθείσα εταιρία σε δίκαιη αξία ή σε αναλογία μεριδίου των περιουσιακών στοιχείων της αποκτηθείσας εταιρίας. Όταν το κόστος αγοράς είναι μεγαλύτερο από το μερίδιο του Συγκροτήματος στην καθαρή εύλογη αξία των αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων που αποκτώνται, η διαφορά αναγνωρίζεται ως υπεραξία στον ενοποιημένο ισολογισμό. Στην περίπτωση που το μερίδιο του Συγκροτήματος στην καθαρή εύλογη αξία των αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων είναι μεγαλύτερο του κόστους αγοράς (δηλαδή αρνητική υπεραξία), η διαφορά αναγνωρίζεται αμέσως στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων κατά το έτος της εξαγοράς. Έξοδα που σχετίζονται με την εξαγορά αναγνωρίζονται όταν προκύψουν και περιλαμβάνονται στα λειτουργικά έξοδα.

Όταν η συνένωση επιχειρήσεων πραγματοποιείται σε διαδοχικά στάδια, η συμμετοχή που κατείχε το Συγκρότημα στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση αποτιμάται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία που το Συγκρότημα αποκτά τον έλεγχο και το κέρδος ή ζημιά που προκύπτει αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων.

Όταν το Συγκρότημα εξαγοράζει μια επιχείρηση, αξιολογεί τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει αναφορικά με την κατηγοριοποίησή τους και τον προκαθορισμό τους βάσει των όρων του συμβολαίου, τις οικονομικές περιστάσεις και τους σχετικούς όρους κατά την ημερομηνία εξαγοράς.

Ενδεχόμενο τίμημα

Σε περίπτωση που το τίμημα που συμφωνήθηκε κατά τη συνένωση επιχειρήσεων περιλαμβάνει περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που προκύπτουν από ενδεχόμενο τίμημα, τότε το ενδεχόμενο τίμημα αποτιμάται στην εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία εξαγοράς και συμπεριλαμβάνεται στο συνολικό τίμημα κατά τη συνένωση των επιχειρήσεων. Μεταβολές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος οι οποίες εντάσσονται στις προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης της εξαγοράς αναγνωρίζονται αναδρομικά με αντίστοιχη προσαρμογή της υπεραξίας. Οι προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης εξαγοράς προκύπτουν από νέες πληροφορίες που λαμβάνονται κατά την περίοδο οριστικοποίησης εξαγοράς (η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος από την ημερομηνία εξαγοράς) για γεγονότα και συνθήκες που επικρατούσαν κατά την ημερομηνία της εξαγοράς.

3. Λογιστικές πολιτικές (συνέχεια)

3.5 Συνενώσεις επιχειρήσεων (συνέχεια)

Ενδεχόμενο τίμημα (συνέχεια)

Μεταβολές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος οι οποίες δεν εντάσσονται στις προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης εξαγοράς, λογιστικοποιούνται με βάση την ταξινόμηση του ενδεχόμενου τμήματος. Όταν το ενδεχόμενο τίμημα ταξινομηθεί ως στοιχείο ιδίων κεφαλαίων, δεν επαναμετράται σε επόμενες λογιστικές περιόδους και ο μετέπειτα διακανονισμός του αναγνωρίζεται στα ίδια κεφάλαια. Αν το ενδεχόμενο τίμημα ταξινομηθεί ως περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση, σε επόμενες περιόδους επαναμετράται σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 ή το ΔΛΠ 37 και το αποτέλεσμα της αποτίμησης (κέρδος ή ζημιά) αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων.

Προσωρινή λογιστικοποίηση

Σε περίπτωση όπου για κάποια ποσά που αφορούν την αρχική καταχώρηση μιας συνένωσης επιχειρήσεων οι αξίες δεν έχουν οριστικοποιηθεί μέχρι την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων της περιόδου στην οποία πραγματοποιήθηκε η συνένωση, το Συγκρότημα καταχωρεί προσωρινές αξίες για τα ποσά αυτά. Τα προσωρινά ποσά προσαρμόζονται κατά την περίοδο οριστικοποίησης της εξαγοράς (η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος από την ημερομηνία εξαγοράς) ή πρόσθετα περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις αναγνωρίζονται, ώστε να ληφθούν υπόψη νέες πληροφορίες σχετικά με δεδομένα και καταστάσεις που υπήρχαν κατά την ημερομηνία εξαγοράς, οι οποίες, αν ήταν γνωστές θα επηρέαζαν τα ποσά που αναγνωρίστηκαν εκείνη την ημερομηνία.

3.6 Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις

Οι επενδύσεις του Συγκροτήματος σε συγγενείς επιχειρήσεις λογιστικοποιούνται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Μια συγγενής επιχείρηση είναι μια οικονομική οντότητα στην οποία το Συγκρότημα ασκεί σημαντική επιρροή και η οποία δεν είναι ούτε θυγατρική ούτε συμμετοχή σε κοινοπραξία.

Σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, η επένδυση σε μια συγγενή επιχείρηση αναγνωρίζεται στον ενοποιημένο ισολογισμό στο κόστος κτήσης πλέον κέρδη ή ζημιές μετά την ημερομηνία της απόκτησης που αναλογούν στο μερίδιο του Συγκροτήματος. Το μερίδιο του Συγκροτήματος στα αποτελέσματα της εκδότριας εταιρίας περιλαμβάνεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Ζημιές της εκδότριας πέραν του κόστους συμμετοχής του Συγκροτήματος αναγνωρίζονται ως υποχρέωση μόνο στην περίπτωση που το Συγκρότημα έχει αναλάβει δεσμεύσεις εκ μέρους της. Υπεραξία που σχετίζεται με συγγενή επιχείρηση περιλαμβάνεται στη λογιστική αξία της επένδυσης και δεν αποσβένεται. Στην περίπτωση που το μερίδιο του Συγκροτήματος στην καθαρή εύλογη αξία των αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων είναι μεγαλύτερο του κόστους της επένδυσης (αρνητική υπεραξία), η διαφορά περιλαμβάνεται ως έσοδο στον προσδιορισμό του μεριδίου του Συγκροτήματος στο κέρδος ή στη ζημιά της συγγενούς επιχείρησης, στην περίοδο στην οποία αποκτάται η επένδυση. Το συνολικό μερίδιο του Συγκροτήματος στα κέρδη ή τις ζημιές της συγγενούς επιχείρησης παρουσιάζεται στην όψη του λογαριασμού αποτελεσμάτων κάτω από το λειτουργικό κέρδος και περιλαμβάνει τα κέρδη ή τις ζημιές μετά τη φορολογία. Το Συγκρότημα αναγνωρίζει το μερίδιο του σε μεταβολές των ιδίων κεφαλαίων της εκδότριας μέσω της κατάστασης μεταβολών ιδίων κεφαλαίων. Κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από συναλλαγές μεταξύ του Συγκροτήματος και της συγγενούς επιχείρησης, απαλείφονται κατά το ποσοστό της συμμετοχής του Συγκροτήματος στην επιχείρηση.

Οι οικονομικές καταστάσεις των συγγενών επιχειρήσεων ετοιμάζονται με την ίδια ημερομηνία αναφοράς όπως και της Εταιρίας και με βάση τις ίδιες λογιστικές πολιτικές.

Μετά τη χρήση της καθαρής θέσης, το Συγκρότημα καθορίζει εάν είναι αναγκαίο να αναγνωρίζει ζημιά απομείωσης στην επένδυση σε συγγενή εταιρία.

3.7 Συμμετοχή σε κοινοπραξίες

Η συμμετοχή του Συγκροτήματος σε κοινοπραξίες αναγνωρίζεται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις με τη μέθοδο της αναλογικής ενοποίησης. Οι οικονομικές καταστάσεις των κοινοπραξιών ετοιμάζονται με την ίδια ημερομηνία αναφοράς όπως και της Εταιρίας και με βάση τις ίδιες λογιστικές πολιτικές.

3. Λογιστικές πολιτικές (συνέχεια)

3.8. Μετατροπή ξένου συναλλάγματος

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ (€), που είναι το νόμισμα λειτουργίας και το νόμισμα παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας και των θυγατρικών της στην Κύπρο. Κάθε υποκατάστημα και θυγατρική του Συγκροτήματος στο εξωτερικό καθορίζει το νόμισμα λειτουργίας του και τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις κάθε οντότητας επιμετρούνται χρησιμοποιώντας το συγκεκριμένο νόμισμα λειτουργίας. Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί την άμεση μέθοδο ενοποίησης και επέλεξε να ανακυκλώνει το κέρδος ή ζημιά που προκύπτει από τη χρήση αυτής της μεθόδου.

3.8.1 Συναλλαγές και υπόλοιπα

Συναλλαγές σε ξένα νομίσματα αναγνωρίζονται με βάση την τρέχουσα συναλλαγματική ισοτιμία μεταξύ του νομίσματος λειτουργίας και του ξένου νομίσματος κατά την ημερομηνία της συναλλαγής.

Χρηματικά στοιχεία σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται με την ισοτιμία που ισχύει κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Όλες οι διαφορές αναγνωρίζονται στα 'Καθαρά Κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, με εξαίρεση τις συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα που έχουν προσδιοριστεί ως αντισταθμίσεις της καθαρής επένδυσης σε υποκαταστήματα και θυγατρικές στο εξωτερικό. Αυτές αναγνωρίζονται στο λογαριασμό συνολικών εισοδημάτων στο 'Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος', μέχρι τη διάθεσή τους, οπότε αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί την άμεση μέθοδο ενοποίησης και επέλεξε να ανακυκλώνει το κέρδος ή τη ζημιά που προκύπτει από τη χρήση αυτής της μεθόδου.

Τα μη χρηματικά στοιχεία που επιμετρούνται βάσει του ιστορικού κόστους σε ξένο νόμισμα, μετατρέπονται με τη συναλλαγματική ισοτιμία κατά την ημερομηνία της συναλλαγής. Τα μη χρηματικά στοιχεία που επιμετρούνται σε εύλογες αξίες σε ξένο νόμισμα, μετατρέπονται με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που υπήρχαν όταν προσδιορίστηκε η εύλογη αξία.

3.8.2 Θυγατρικές και υποκαταστήματα

Κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις των θυγατρικών (περιλαμβανομένων και των εταιριών ειδικού σκοπού οι οποίες ενοποιούνται από το Συγκρότημα) και των υποκαταστημάτων των οποίων το νόμισμα λειτουργίας είναι διαφορετικό από το νόμισμα παρουσίασης του Συγκροτήματος μετατρέπονται στο νόμισμα παρουσίασης του Συγκροτήματος χρησιμοποιώντας την ισοτιμία που ισχύει κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και οι καταστάσεις λογαριασμού αποτελεσμάτων μετατρέπονται με τη μέση ισοτιμία για το έτος. Υπεραξία που προκύπτει κατά την εξαγορά υποκαταστημάτων ή θυγατρικών και αναπροσαρμογές στην εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που προκύπτουν από την εξαγορά, αναγνωρίζονται σαν περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις των υποκαταστημάτων ή θυγατρικών και μετατρέπονται με την ισοτιμία που ισχύει κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.

Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν αναγνωρίζονται στο λογαριασμό συνολικών εισοδημάτων στο 'Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος'. Κατά την πώληση υποκαταστήματος ή θυγατρικής, το συνολικό ποσό των συναλλαγματικών διαφορών που περιλαμβάνεται στα ίδια κεφάλαια και αφορά τη συγκεκριμένη επένδυση, αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων ως μέρος του κέρδους ή της ζημιάς πώλησης.

3.9 Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα

Η πληροφόρηση κατά λειτουργικό τομέα παρουσιάζεται με την ίδια βάση όπως και η εσωτερική πληροφόρηση που παρέχεται στον επικεφαλής λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων. Ο επικεφαλής λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων είναι το άτομο ή το σύνολο ατόμων το οποίο αποφασίζει την κατανομή πόρων σε κάθε τομέα και προβαίνει σε εκτίμηση της απόδοσής του.

Υπεύθυνος για τη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων είναι ο Διευθύνων Σύμβουλος.

3. Λογιστικές πολιτικές (συνέχεια)

3.10 Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες

Το Συγκρότημα παρουσιάζει τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες σε ξεχωριστή γραμμή στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων εάν μία οντότητα ή μέρος της οντότητας έχει πωληθεί ή κατηγοριοποιήθηκε ως κρατούμενο προς πώληση και α) αντιπροσωπεύει ένα ξεχωριστό τομέα εργασιών ή γεωγραφική περιοχή εργασιών β) αποτελεί μέρος ενός αυτόνομου σχεδίου για την πώληση ξεχωριστού σημαντικού τομέα εργασιών ή γεωγραφικής περιοχής εργασιών ή γ) αποτελεί θυγατρική εταιρία που εξαγοράστηκε αποκλειστικά με σκοπό να πωληθεί. Τα καθαρά κέρδη από μη-συνεχιζόμενες δραστηριότητες περιλαμβάνουν τα καθαρά λειτουργικά κέρδη πριν τη φορολογία από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες (περιλαμβανομένου των καθαρών κερδών ή ζημιών από την πώληση πριν τη φορολογία) και της φορολογίας που προκύπτει από τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες.

3.11 Κύκλος εργασιών

Ο κύκλος εργασιών του Συγκροτήματος περιλαμβάνει τα έσοδα από τόκους, έσοδα από αμοιβές και προμήθειες, κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος, μικτά ασφάλιστρα, πωλήσεις από κτηματικές εργασίες, κέρδη από ξενοδοχειακές εργασίες και λοιπά έσοδα.

3.12 Αναγνώριση εσόδων

Έσοδα αναγνωρίζονται όταν πιθανολογείται ότι οικονομικά οφέλη θα εισρεύσουν στο Συγκρότημα και το ποσό του εσόδου μπορεί να υπολογιστεί με αξιοπιστία. Τα έσοδα αναγνωρίζονται όταν επίσης πληρούνται τα ακόλουθα συγκεκριμένα κριτήρια:

3.12.1 Έσοδα από τόκους

Για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος και για τα τοκοφόρα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που κατατάσσονται ως διαθέσιμα προς πώληση, τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Το πραγματικό επιτόκιο είναι το επιτόκιο που προεξοφλεί τις εκτιμημένες μελλοντικές ταμειακές εισπράξεις ή πληρωμές κατά τη διάρκεια του χρηματοοικονομικού μέσου, ή πιο μικρής περιόδου, όπου ισχύει, στη λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού μέσου. Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται στο ανακτήσιμο ποσό των απομειωμένων δανείων χρησιμοποιώντας τον συντελεστή τόκου που χρησιμοποιείται για προεξόφληση των μελλοντικών χρηματικών ρών με σκοπό την επιμέτρηση της ζημιάς απομείωσης.

3.12.2 Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες

Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες γενικά αναγνωρίζονται ανάλογα με τη συμπλήρωση της συναλλαγής ώστε να συσχετίζονται με το κόστος παροχής της υπηρεσίας, ενώ εκείνα που σχετίζονται με δάνεια και απαιτήσεις αναγνωρίζονται με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, ως μέρος των εσόδων από τόκους.

3.12.3 Έσοδα από μερίσματα

Έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα εισπράξης τους από το Συγκρότημα.

3.12.4 Έσοδα από μισθώσεις

Έσοδα από τη μίσθωση επενδύσεων σε ακίνητα αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων με τη σταθερή μέθοδο σε ολόκληρη τη διάρκεια της μίσθωσης και περιλαμβάνονται στα 'Λοιπά έσοδα'.

3.12.5 Έσοδα από διάθεση αποθεμάτων ακινήτων προς πώληση

Το κέρδος από την πώληση των εν λόγω ακινήτων αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στα 'Λοιπά έσοδα', όταν γίνει η παράδοση και ολοκληρωθεί η μεταβίβαση των κινδύνων στον αγοραστή.

3. Λογιστικές πολιτικές (συνέχεια)

3.13 Ωφελήματα αφυπηρέτησης προσωπικού

Το Συγκρότημα λειτουργεί αριθμό προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών και καθορισμένων παροχών. Από την 1 Ιανουαρίου 2012, το κυρίως πρόγραμμα καθορισμένων παροχών στην Κύπρο τερματίστηκε και αντικαταστάθηκε με το πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών (Σημείωση 13).

Το κόστος παροχών για κάθε πρόγραμμα καθορισμένων παροχών υπολογίζεται ξεχωριστά χρησιμοποιώντας την αναλογιστική Μέθοδο Προβλεπόμενης Πιστωτικής Μονάδας (Projected Unit Credit Method).

Το περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών (χρησιμοποιώντας ένα προεξοφλητικό συντελεστή βασισμένο σε εταιρικά ομόλογα υψηλής ποιότητας) μείον την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων από τα οποία οι υποχρεώσεις θα διακανονιστούν. Τα περιουσιακά στοιχεία ενός προγράμματος είναι τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία κατέχονται από ένα ταμείο το οποίο είναι νομικά ανεξάρτητο ή ασφαλιστήρια συμβόλαια που πληρούν τις προϋποθέσεις. Οποιοδήποτε πλεόνασμα καθορισμένων παροχών περιορίζεται στην παρούσα αξία των διαθέσιμων επιστροφών και μειώσεων μελλοντικών εισφορών στο πρόγραμμα.

Η εύλογη αξία βασίζεται στις τρέχουσες τιμές αγοράς και στην περίπτωση επενδύσεων που διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά είναι η δημοσιοποιημένη τιμή αγοράς.

Το καθαρό κόστος στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων αποτελείται κυρίως από το κόστος υπηρεσίας και τον καθαρό τόκο στις καθарές υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών και παρουσιάζεται στο κόστος προσωπικού. Το κόστος υπηρεσίας αποτελείται από το κόστος τρέχουσας απασχόλησης, το κόστος προϋπηρεσίας, κέρδη ή ζημιές κατά τον διακανονισμό, τις περικοπές και μη συνήθεις διακανονισμούς. Επαναμετρήσεις, περιλαμβανομένου αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές, η επίδραση του asset ceiling (μη περιλαμβανομένου του καθαρού τόκου) και την απόδοση των περιουσιακών στοιχείων του σχεδίου (μη περιλαμβανομένου του καθαρού τόκου) αναγνωρίζονται αμέσως στον ισολογισμό με αντίστοιχη χρέωση ή πίστωση στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Οι επαναμετρήσεις δεν επανακατηγοριοποιούνται στα αποτελέσματα σε μετέπειτα περιόδους.

Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές περιλαμβάνουν εμπειρικές προσαρμογές (οι επιπτώσεις των διαφορών μεταξύ των προηγούμενων αναλογιστικών παραδοχών και όσων πραγματικά συνέβησαν), καθώς και τις επιπτώσεις των μεταβολών στις αναλογιστικές παραδοχές.

Το κόστος για τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών και πρόωρης αφυπηρέτησης αναγνωρίζεται στα έξοδα στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στη βάση της αρχής των δεδουλευμένων εξόδων.

3.14 Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών

Το προσωπικό του Συγκροτήματος (συμπεριλαμβανομένων των εκτελεστικών διοικητικών συμβούλων) εισπράττουν αμοιβές υπό μορφή παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών, όπου οι εργαζόμενοι παρέχουν υπηρεσίες με αντάλλαγμα συμμετοχικούς τίτλους όπως μετοχές ή δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών της Εταιρίας (συναλλαγές διακανονιζόμενες με συμμετοχικούς τίτλους).

Το κόστος των συναλλαγών διακανονιζόμενων με συμμετοχικούς τίτλους επιμετρούνται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία παραχώρησης της αμοιβής. Η εύλογη αξία υπολογίζεται χρησιμοποιώντας κατάλληλα μοντέλα αποτίμησης.

Το κόστος των συναλλαγών διακανονιζόμενων με συμμετοχικούς τίτλους αναγνωρίζεται, μαζί με μια αντίστοιχη αύξηση στα αδιανέμητα κέρδη στα ίδια κεφάλαια κατά τη διάρκεια της περιόδου κατά την οποία εκπληρώνονται οι προϋποθέσεις της κατοχύρωσης όπως προϋποθέσεις απόδοσης ή/και υπηρεσίας. Η συνολική δαπάνη που αναγνωρίζεται αντικατοπτρίζει την έκταση κατά την οποία η διάρκεια της περιόδου κατοχύρωσης έχει λήξει καθώς και την καλύτερη διαθέσιμη εκτίμηση του Συγκροτήματος για τον αριθμό των τίτλων που αναμένεται τελικά να κατοχυρωθούν. Η ανάλογη χρέωση ή πίστωση για κάθε περίοδο περιλαμβάνεται στις 'Δαπάνες προσωπικού' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων και αντιπροσωπεύει την κίνηση στη συνολική δαπάνη που αναγνωρίστηκε στην αρχή και στο τέλος της περιόδου.

3. Λογιστικές πολιτικές (συνέχεια)

3.14 Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών (συνέχεια)

Δεν αναγνωρίζεται δαπάνη για παροχές που τελικά δεν κατοχυρώνονται, εκτός από συναλλαγές διακανονιζόμενες με συμμετοχικούς τίτλους όπου η κατοχύρωση εξαρτάται από προϋποθέσεις σχετικές με συνθήκες αγοράς ή μη-κατοχύρωσης, οι οποίες θεωρούνται ως κατοχυρωμένες ανεξάρτητα από το αν οι συνθήκες αγοράς ή οι προϋποθέσεις μη-κατοχύρωσης ικανοποιούνται, δεδομένου ότι όλοι οι όροι απόδοσης και υπηρεσίας ικανοποιούνται.

Σε περίπτωση τροποποίησης των όρων των αμοιβών οι οποίες βασίζονται στην αξία των μετοχών, το ελάχιστο έξοδο που αναγνωρίζεται είναι το έξοδο ως εάν οι όροι δεν είχαν τροποποιηθεί, εφόσον πληρούνται οι αρχικοί όροι της παροχής. Επίσης, αναγνωρίζεται επιπρόσθετο κόστος για οποιαδήποτε τροποποίηση η οποία αυξάνει τη συνολική εύλογη αξία των αμοιβών οι οποίες βασίζονται στην αξία των μετοχών, ή είναι καθορισμένο κάποιο τρόπο επωφελείς προς το προσωπικό κατά την ημέρα της τροποποίησης.

Σε περίπτωση ακύρωσης των αμοιβών οι οποίες βασίζονται στην αξία των μετοχών, αυτό αντιμετωπίζεται ως εάν η παροχή να είχε κατοχυρωθεί κατά την ημερομηνία της ακύρωσης, και ως αποτέλεσμα οποιοδήποτε έξοδο που διαφορετικά θα είχε αναγνωριστεί κατά το υπόλοιπο της περιόδου κατοχύρωσης, αναγνωρίζεται αμέσως. Αυτό περιλαμβάνει και οποιαδήποτε παροχή για την οποία δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις που δεν αποτελούν προϋποθέσεις κατοχύρωσης όταν οι προϋποθέσεις αυτές είναι υπό τον έλεγχο του Συγκροτήματος ή του υπαλλήλου. Όταν μία ακυρωθείσα παροχή αντικατασταθεί με μια νέα παροχή, και ορίζεται ως παροχή αντικατάστασης στην ημερομηνία που θα χορηγηθεί η ακυρωθείσα και η νέα παροχή αντιμετωπίζονται ως τροποποίηση της αρχικής παροχής όπως περιγράφεται στην παράγραφο πιο πάνω. Όλες οι ακυρώσεις των αμοιβών οι οποίες βασίζονται στην αξία των μετοχών αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο.

3.15 Φορολογία

Η φορολογία εισοδήματος υπολογίζεται με βάση τη φορολογική νομοθεσία και τους φορολογικούς συντελεστές που ισχύουν στις χώρες όπου διεξάγονται οι εργασίες του Συγκροτήματος και αναγνωρίζεται ως έξοδο στην περίοδο κατά την οποία προκύπτουν τα εισοδήματα. Η αναβαλλόμενη φορολογία υπολογίζεται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της υποχρέωσης. Ο τρέχων φόρος εισοδήματος και ο αναβαλλόμενος φόρος που σχετίζεται με στοιχεία που αναγνωρίζονται απευθείας στα ίδια κεφάλαια, αναγνωρίζονται απευθείας στα ίδια κεφάλαια.

Αναγνωρίζονται αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις για όλες τις φορολογητέες προσωρινές διαφορές κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, μεταξύ της φορολογικής βάσης και της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, από τις οποίες θα προκύψουν φορολογητέα ποσά σε μελλοντικές περιόδους. Εξαιρούνται οι προσωρινές διαφορές που σχετίζονται με επενδύσεις σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρίες και υποκαταστήματα όπου το Συγκρότημα είναι σε θέση να ελέγξει το χρονικό σημείο της αναστροφής της προσωρινής διαφοράς και αναμένεται ότι η προσωρινή διαφορά δεν θα αναστραφεί στο ορατό μέλλον.

Αναγνωρίζονται αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις για όλες τις εκπεστές προσωρινές διαφορές και για τις μεταφερόμενες μη χρησιμοποιημένες φορολογικές ζημιές όταν πιθανολογείται ότι θα υπάρξει διαθέσιμο φορολογητέο κέρδος έναντι του οποίου οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις μπορούν να αξιοποιηθούν. Η λογιστική αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων αναθεωρείται σε κάθε ημερομηνία του ισολογισμού και μειώνεται στο βαθμό που δεν πιθανολογείται ότι θα υπάρξουν επαρκή φορολογητέα κέρδη έναντι των οποίων να χρησιμοποιηθεί μέρος ή το σύνολο των εκπεστών προσωρινών διαφορών ή φορολογικών ζημιών. Οι μη αναγνωρισμένες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επανεκτιμώνται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και αναγνωρίζονται στο βαθμό που είναι πιθανό ότι μελλοντικό φορολογητέο κέρδος θα επιτρέψει στην αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση να ανακτηθεί.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις επιμετρούνται στο ποσό που αναμένεται να καταβληθεί στις φορολογικές αρχές (ή να ανακτηθεί από αυτές), λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές και νόμους που έχουν θεσπιστεί, ή ουσιαστικά θεσπιστεί, μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού.

Τρέχουσες και αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν προκύπτουν από την ίδια φορολογητέα επιχείρηση και αφορούν την ίδια φορολογική αρχή και όπου υπάρχει νομικό δικαίωμα συμψηφισμού.

3. Λογιστικές πολιτικές (συνέχεια)

3.16 Χρηματοοικονομικά μέσα

3.16.1 Ημερομηνία αναγνώρισης

Όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία τα εμπορικής συναλλαγής. Αγορές ή πωλήσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που απαιτούν παράδοσή τους εντός του χρονικού περιθωρίου που καθορίζεται από κανονισμούς ή τους πρότυπους κανόνες της σχετικής αγοράς, αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία της εμπορικής συναλλαγής, δηλαδή την ημερομηνία κατά την οποία το Συγκρότημα δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το περιουσιακό στοιχείο. Τα παράγωγα αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία της εμπορικής συναλλαγής. Οι 'Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες', 'Όφειλές σε κεντρικές τράπεζες και καταθέσεις από τράπεζες', 'Καταθέσεις πελατών', 'Τοποθετήσεις σε τράπεζες' και 'Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες' αναγνωρίζονται όταν το Συγκρότημα εισπράξει ή χορηγήσει μετρητά στους αντισυμβαλλόμενους.

3.16.2 Αρχική αναγνώριση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών μέσων

Η κατάταξη των χρηματοοικονομικών μέσων κατά την αρχική αναγνώριση εξαρτάται από το σκοπό της απόκτησής τους και τα χαρακτηριστικά τους. Όλα τα χρηματοοικονομικά μέσα επιμετρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους πλέον, στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή υποχρέωσης που δεν επιμετρείται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, έξοδα συναλλαγών που αποδίδονται άμεσα στην απόκτηση ή την έκδοσή του.

3.16.3 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Τα παράγωγα αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία και κατατάσσονται ως περιουσιακά στοιχεία όταν η εύλογη αξία τους είναι θετική και ως υποχρεώσεις όταν η εύλογη αξία τους είναι αρνητική. Μεταγενέστερα, τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα επιμετρούνται στην εύλογη αξία. Μεταβολές στην εύλογη αξία των παραγώγων περιλαμβάνονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στα 'Καθαρά Κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος' όταν αφορούν παράγωγα συναλλάγματος και στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση θυγατρικών' για όλα τα υπόλοιπα παράγωγα. Τα έσοδα και έξοδα από τόκους περιλαμβάνονται στις σχετικές κατηγορίες στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Παράγωγα που είναι ενσωματωμένα σε άλλα χρηματοοικονομικά μέσα, όπως ένα δικαίωμα μετατροπής σε μετοχές ενσωματωμένο σε ένα μετατρέψιμο ομόλογο, θεωρούνται ξεχωριστά παράγωγα και αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία αν τα οικονομικά χαρακτηριστικά και οι κίνδυνοι δεν θεωρούνται ότι είναι στενά συνδεδεμένα με το κύριο συμβόλαιο. Σε αυτή την περίπτωση το κύριο συμβόλαιο δεν επιμετράται στην εύλογη αξία με αναγνώριση των μεταβολών στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Τα ενσωματωμένα παράγωγα που διαχωρίζονται από τα κύρια συμβόλαια, επιμετρούνται στην εύλογη αξία και οι μεταβολές της αναγνωρίζονται στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση θυγατρικών' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

3.16.4 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που κατέχονται για εμπορία

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που κατέχονται για εμπορία αφορούν περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που αποκτήθηκαν ή πραγματοποιήθηκαν κυρίως για σκοπούς πώλησης ή επαναγοράς τους στο εγγύς μέλλον και αναγνωρίζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό στην εύλογη αξία. Μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση θυγατρικών' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Έσοδα και έξοδα από τόκους περιλαμβάνονται στα αντίστοιχα έσοδα και έξοδα στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων ανάλογα με τους όρους του σχετικού συμβολαίου και τα έσοδα από μερίσματα περιλαμβάνονται στα 'Λοιπά έσοδα' όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα εισπραξής τους.

3. Λογιστικές πολιτικές (συνέχεια)

3.16 Χρηματοοικονομικά μέσα (συνέχεια)

3.16.5 Άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που κατατάσσονται σε αυτή την κατηγορία, προσδιορίζονται από τη διοίκηση κατά την αρχική τους αναγνώριση όταν πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις: (α) ο προσδιορισμός απαλείφει ή μειώνει σε σημαντικό βαθμό μία ανακολουθία που αφορά την επιμέτρηση ή την αναγνώριση που σε διαφορετική περίπτωση θα προέκυπτε από την επιμέτρηση περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων ή από την αναγνώριση των σχετικών κερδών ή ζημιών σε διαφορετικές βάσεις, ή (β) γίνεται διαχείριση μιας ομάδας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων ή και των δύο, και η απόδοση εκτιμάται βάσει της εύλογης αξίας, σύμφωνα με μια τεκμηριωμένη στρατηγική διαχείρισης κινδύνου ή επένδυσης, ή (γ) το χρηματοοικονομικό μέσο εμπεριέχει ένα ενσωματωμένο παράγωγο, εκτός αν το ενσωματωμένο παράγωγο δεν τροποποιεί σημαντικά τις ταμειακές ροές που σε διαφορετική περίπτωση θα απαιτούσε το μέσο, ή είναι φανερό με ελάχιστη ή και καθόλου ανάλυση, ότι ο διαχωρισμός του ενσωματωμένου παραγώγου απαγορεύεται.

Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία δεν περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο επενδύσεων προς εμπορία επειδή δεν υπάρχει πρόσφατη εμπειρία πώλησης σε σύντομο χρονικό διάστημα. Περιλαμβάνουν εισηγμένα ομόλογα που αντισταθμίζονται από παράγωγα για τα οποία δεν υφίσταται προσδιορισμένη σχέση αντιστάθμισης, όπως και μη εισηγμένες μετοχές οι οποίες τυγχάνουν διαχείρισης σε επίπεδο εύλογης αξίας.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων αναγνωρίζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό στην εύλογη αξία. Μεταβολές στην εύλογη αξία περιλαμβάνονται στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση θυγατρικών' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Έσοδα και έξοδα από τόκους περιλαμβάνονται στα αντίστοιχα έσοδα και έξοδα στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων ανάλογα με τους όρους του σχετικού συμβολαίου, και τα έσοδα από μερίσματα περιλαμβάνονται στα 'Λοιπά έσοδα' όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα είσπραξής τους.

3.16.6 Επενδύσεις που κρατούνται μέχρι τη λήξη

Επενδύσεις κρατούμενες μέχρι τη λήξη είναι επενδύσεις με καθορισμένες ή προσδιοριστέες πληρωμές και καθορισμένη λήξη, τις οποίες το Συγκρότημα έχει την πρόθεση και τη δυνατότητα να κρατήσει μέχρι τη λήξη. Μετά την αρχική επιμέτρηση, οι κρατούμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Το αποσβεσμένο κόστος υπολογίζεται λαμβάνοντας υπόψη τη διαφορά μεταξύ του αρχικού ποσού και του καταβλητέου στη λήξη ποσού, και όλες τις αμοιβές που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του πραγματικού επιτοκίου. Η απόσβεση περιλαμβάνεται στα 'Έσοδα από τόκους' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Ζημιές από την απομείωση αυτών των επενδύσεων αναγνωρίζονται στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση θυγατρικών' και στην 'Απομείωση ΟΕΔ και μεταβολή στην εύλογη αξία σχετικών παραγώγων αντιστάθμισης' σε μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Εάν, ως αποτέλεσμα της αλλαγής στην πρόθεση ή της δυνατότητας, δεν είναι πλέον κατάλληλη η ταξινόμηση μίας επένδυσης ως κρατούμενης μέχρι τη λήξη, αυτή πρέπει να ανακαταταχθεί ως διαθέσιμη προς πώληση και να επαναμετρηθεί σε εύλογη αξία και η διαφορά μεταξύ της λογιστικής και της εύλογης της αξίας πρέπει να υπολογισθεί ανάλογα.

3.16.7 Δάνεια και απαιτήσεις

Τα δάνεια και απαιτήσεις είναι χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με καθορισμένες ή προσδιοριστέες πληρωμές που δεν έχουν χρηματιστηριακή τιμή σε ενεργή αγορά. Αυτά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δεν έχουν αποκτηθεί με σκοπό την άμεση πώλησή τους και δεν κατατάσσονται ως 'Επενδύσεις προς εμπορία', 'Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση' ή 'Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων'. Αυτή η λογιστική πολιτική αφορά τις κατηγορίες που αναφέρονται στον ισολογισμό ως 'Τοποθετήσεις σε τράπεζες', 'Συμφωνίες επαναπώλησης', 'Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες' και 'Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις'. Μετά την αρχική αναγνώριση, τα δάνεια και απαιτήσεις επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, μείον προβλέψεις για απομείωση. Ζημιές από την απομείωση αυτών των δανείων και απαιτήσεων αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στις 'Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων' όταν αφορούν δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, στην 'Απομείωση ΟΕΔ και μεταβολή στην εύλογη αξία σχετικών παραγώγων αντιστάθμισης' σε μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες όταν αφορούν ΟΕΔ που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις και στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση θυγατρικών' όταν αφορούν άλλες επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις.

3. Λογιστικές πολιτικές (συνέχεια)

3.16 Χρηματοοικονομικά μέσα (συνέχεια)

3.16.7 Δάνεια και απαιτήσεις (συνέχεια)

Δάνεια που έχουν επαναδιαπραγματευτεί

Ένα δάνειο, το οποίο έχει επαναδιαπραγματευτεί, διαγράφεται εάν η υφιστάμενη συμφωνία ακυρώνεται και συνάπτεται νέα συμφωνία με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους, ή αν οι όροι της υφιστάμενης συμφωνίας έχουν τροποποιηθεί, έτσι ώστε το επαναδιαπραγματευμένο δάνειο είναι ουσιαστικά ένα διαφορετικό χρηματοοικονομικό μέσο.

Τα δάνεια που υπόκεινται σε συλλογική αξιολόγηση για απομείωση και των οποίων οι όροι έχουν αποτελέσει αντικείμενο επαναδιαπραγμάτευσης δεν θεωρούνται πλέον ως καθυστερημένα, αλλά αντιμετωπίζονται ως ενήμερα δάνεια για σκοπούς επιμέτρησης. Τα εν λόγω δάνεια λαμβάνονται υπόψη κατά τον προσδιορισμό των εισροών για τον υπολογισμό της απομείωσης σε συλλογική βάση. Τα δάνεια που υπόκεινται σε ατομική αξιολόγηση για απομείωση και των οποίων οι όροι έχουν επαναδιαπραγματευτεί, υπόκεινται σε διαρκή αναθεώρηση για να διαπιστωθεί εάν παραμένουν απομειωμένα. Η λογιστική αξία των δανείων που έχουν ταξινομηθεί ως επαναδιαπραγματευθέντα παραμένουν σε αυτή την κατηγορία, σύμφωνα με τους κανόνες της σχετικής οδηγίας της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου.

3.16.8 Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση

Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση είναι εκείνες που έχουν οριστεί ως διαθέσιμες προς πώληση ή εκείνες που δεν κατατάσσονται ως 'Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων', 'Κρατούμενες μέχρι τη λήξη' ή 'Δάνεια και απαιτήσεις'. Αυτές οι επενδύσεις μπορούν να πωληθούν λόγω μεταβολών των κινδύνων της αγοράς ή για σκοπούς ρευστότητας και περιλαμβάνουν μετοχές και ομόλογα.

Μετά την αρχική αναγνώριση, οι επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση επιμετρούνται στην εύλογη αξία. Κέρδη ή ζημιές από τη μεταβολή στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στο λογαριασμό συνολικών εισοδημάτων, στο 'Αποθεματικό επανεκτίμησης επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση'. Όταν η επένδυση πωληθεί, τότε το συνολικό κέρδος ή ζημιά που είχε προηγουμένως αναγνωριστεί στα ίδια κεφάλαια μεταφέρεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση θυγατρικών' και στην 'Απομείωση ΟΕΔ και μεταβολή στην εύλογη αξία σχετικών παραγώγων αντιστάθμισης'.

Όταν το Συγκρότημα κατέχει περισσότερες από μια επενδύσεις στον ίδιο τίτλο, θεωρείται ότι πωλούνται με βάση τη μέθοδο του μέσου σταθμισμένου κόστους. Οι τόκοι από ομόλογα διαθέσιμα προς πώληση αναγνωρίζονται στα 'Έσοδα από τόκους' με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Τα μερίσματα από μετοχές διαθέσιμες προς πώληση αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στα 'Λοιπά έσοδα' όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα είσπραξής τους. Ζημιές από την απομείωση αυτών των επενδύσεων αναγνωρίζονται στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση θυγατρικών' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων και στην 'Απομείωση ΟΕΔ και μεταβολή στην εύλογη αξία σχετικών παραγώγων αντιστάθμισης'.

3.16.9 Δανειακό κεφάλαιο και ομολογιακά δάνεια

Το δανειακό κεφάλαιο και τα ομολογιακά δάνεια επιμετρούνται αρχικά στην εύλογη αξία της ληφθείσας αντιπαροχής, μετά την αφαίρεση των εξόδων έκδοσης. Μεταγενέστερα, επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, για να αποσβεστεί η διαφορά μεταξύ της ονομαστικής αξίας εξαγοράς και του κόστους κατά την αρχική αναγνώριση, μέχρι την ενωρίτερη ημερομηνία που δικαιούται η Εταιρία να εξαγοράσει το δανειακό κεφάλαιο και τα ομολογιακά δάνεια.

Ομόλογα που εκδόθηκαν από την Εταιρία και κατέχονται από το Συγκρότημα, αναγνωρίζονται ως εξαγορά των σχετικών ομολόγων. Κέρδη ή ζημιές από την εξαγορά προκύπτουν και αναγνωρίζονται αν η αξία εξαγοράς των ομολόγων ήταν διαφορετική από τη λογιστική τους αξία κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Μεταγενέστερη πώληση των εξαγορασθέντων ομολόγων αναγνωρίζεται ως επανέκδοση.

Οι τόκοι από το δανειακό κεφάλαιο και τα ομολογιακά δάνεια περιλαμβάνονται στα 'Έξοδα από τόκους' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

3. Λογιστικές πολιτικές (συνέχεια)

3.16 Χρηματοοικονομικά μέσα (συνέχεια)

3.16.10 Μετατρέψιμα χρεόγραφα

Κατά την έκδοση σύνθετων χρηματοοικονομικών μέσων τα οποία περιέχουν στοιχεία υποχρέωσης καθώς και στοιχεία ιδίων κεφαλαίων, αυτά κατατάσσονται ξεχωριστά ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις και ίδια κεφάλαια αντίστοιχα.

Όταν η αρχική λογιστική αξία ενός σύνθετου χρηματοοικονομικού μέσου κατανέμεται στα συνθετικά στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων και της υποχρέωσης, η υπολειμματική αξία εκχωρείται στο στοιχείο των ιδίων κεφαλαίων μετά την αφαίρεση από την εύλογη αξία του μέσου ως σύνολο, του ποσού που προσδιορίστηκε ξεχωριστά για το στοιχείο της υποχρέωσης. Κατά την αρχική αναγνώριση, η εύλογη αξία του στοιχείου της υποχρέωσης είναι η παρούσα αξία της συμβατικά οριζόμενης σειράς μελλοντικών ταμειακών ροών, προεξοφλημένων με επιτόκιο που εφαρμόζεται από την αγορά κατά το χρόνο εκείνο σε χρηματοοικονομικά μέσα συγκρίσιμης πιστωτικής υπόστασης και τα οποία παρέχουν στην ουσία τις ίδιες ταμειακές ροές, με τους ίδιους όρους, αλλά χωρίς το δικαίωμα μετατροπής. Κατά την αρχική αναγνώριση των συνθετικών στοιχείων του χρηματοοικονομικού μέσου, δεν προκύπτει κέρδος ή ζημιά.

Μεταγενέστερα, το στοιχείο της υποχρέωσης επιμετρείται στο αποσβεσμένο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, για να αποσβεστεί η διαφορά μεταξύ της ονομαστικής αξίας και της λογιστικής αξίας κατά την αρχική αναγνώριση, μέχρι να διακανονιστεί κατά τη μετατροπή ή την αποπληρωμή της. Η λογιστική αξία του στοιχείου των ιδίων κεφαλαίων δεν αναπροσαρμόζεται.

3.16.11 Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Ενισχυμένου Κεφαλαίου (ΜΑΕΚ)

Τα ΜΑΕΚ ήταν αόριστης διάρκειας χρηματοοικονομικά μέσα που εκδόθηκαν από την Εταιρία. Αυτά τα χρηματοοικονομικά μέσα κατατάσσονταν ως συμμετοχικοί τίτλοι, καθώς δεν περιλάμβαναν συμβατική υποχρέωση για την Εταιρία να αποπληρώσει σε μετρητά ή άλλο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο τους κατόχους και ήταν εξαγοράσιμα και μετατρέψιμα κατά τη διακριτική ευχέρεια της Εταιρίας. Το 2013 τα ΜΑΕΚ μετατράπηκαν σε μετοχές ως μέρος της ανακεφαλαιοποίησης της εταιρίας (Σημείωση 2.5).

3.16.12 Άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος

Άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις περιλαμβάνουν 'Καταθέσεις πελατών', 'Καταθέσεις από τράπεζες' και 'Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες'.

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται όταν το Συγκρότημα συνάπτει συμβατικές διατάξεις των διακανονισμών με αντισυμβαλλόμενους που είναι γενική η ημερομηνία συναλλαγής και αρχικά επιμετρώνται σε εύλογη αξία που είναι συνήθως το αντάλλαγμα που έχει εισπραχθεί, καθαρό από έξοδα που είναι άμεσα σχετιζόμενα με τη συναλλαγή. Η μετέπειτα επιμέτρηση των καταθέσεων πελατών, της χρηματοδότησης από κεντρικές τράπεζες και των καταθέσεων από τράπεζες είναι σε αποσβεσμένο κόστος, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

3.17 Διαγραφή χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

3.17.1 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο διαγράφεται όταν: (α) εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του περιουσιακού στοιχείου, ή (β) το Συγκρότημα έχει μεταβιβάσει τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του περιουσιακού στοιχείου ή (γ) έχει αναλάβει συμβατική υποχρέωση να καταβάλει τις ταμειακές ροές σε τρίτο μέρος, και: είτε (α) έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του περιουσιακού στοιχείου, είτε (β) δεν έχει ούτε μεταβιβάσει ούτε διατηρήσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του περιουσιακού στοιχείου, αλλά δεν έχει διατηρήσει τον έλεγχό του.

3.17.2 Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση διαγράφεται όταν εξοφλείται, ακυρώνεται ή εκπνέει.

3. Λογιστικές πολιτικές (συνέχεια)

3.18 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

3.18.1 Δάνεια και απαιτήσεις

Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, το Συγκρότημα αξιολογεί εάν υφίστανται αντικειμενικές ενδείξεις ότι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων έχει υποστεί απομείωση αξίας. Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή μια ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων έχει υποστεί απομείωση αξίας όταν υπάρχει αντικειμενική απόδειξη απομείωσης αξίας ως αποτέλεσμα ενός ή περισσοτέρων γεγονότων που συνέβησαν μετά την αρχική αναγνώριση του περιουσιακού στοιχείου (ένα 'ζημιογόνο γεγονός') και εκείνο το ζημιογόνο γεγονός (ή γεγονότα) έχει επίδραση που μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα στις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή της ομάδας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Αντικειμενικές αποδείξεις απομείωσης μπορεί να περιλαμβάνουν ενδείξεις σημαντικής οικονομικής δυσχέρειας του οφειλέτη ή ομάδας οφειλετών, παράβαση του συμβολαίου όπως αθέτηση ή πλημμέλεια στις καταβολές τόκων ή κεφαλαίου, το ενδεχόμενο πτώχευσης του οφειλέτη ή ότι θα προβεί σε άλλη οικονομική αναδιοργάνωση, και όπου παρατηρήσιμα στοιχεία υποδεικνύουν την ύπαρξη μετρήσιμης μείωσης των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών όπως μεταβολές στις καθυστερημένες πληρωμές ή στις οικονομικές συνθήκες που έχουν επίδραση στη δημιουργία ζημιών. Υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι ένα δάνειο έχει υποστεί απομείωση όταν είναι πιθανόν ότι το Συγκρότημα δεν θα εισπράξει όλο το οφειλόμενο ποσό με βάση τους αρχικούς όρους του συμβολαίου του δανείου.

Για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος, το Συγκρότημα αξιολογεί αρχικά αν υφίσταται αντικειμενική απόδειξη για την απομείωση αξίας, σε ατομική βάση, για σημαντικά δάνεια και απαιτήσεις. Επίσης γίνεται συλλογική αξιολόγηση για δάνεια και απαιτήσεις που δεν είναι από μόνα τους σημαντικά και για ζημιές οι οποίες έχουν επισυμβεί αλλά δεν έχουν ακόμα διαπιστωθεί σε δάνεια και απαιτήσεις που έχουν αξιολογηθεί σε ατομική βάση και για τα οποία δεν έχει γίνει πρόβλεψη.

Οι προβλέψεις για απομείωση δανείων προσδιορίζεται με το μοντέλο 'ζημιών που έχει επισυμβεί', όπως απαιτείται από τα ΔΠΧΑ, που απαιτούν την αναγνώριση των ζημιών απομείωσης που προέκυψε από γεγονότα του παρελθόντος και απαγορεύουν την αναγνώριση των ζημιών απομείωσης που θα μπορούσαν να προκύψουν από μελλοντικά γεγονότα, ανεξάρτητα από το ποσό πιθανό είναι να συμβούν αυτά τα μελλοντικά γεγονότα.

Όταν υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι υπάρχει απομείωση της αξίας ενός δανείου το ποσό της ζημιάς επιμετράται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής του αξίας και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών που μπορεί να προκύψουν από εγγυήσεις και εμπράγματα εξασφαλίσεις ασχέτως της αγωγής κατασχέσεως. Η εισπραξιμότητα των δανείων και απαιτήσεων αξιολογείται κατά οφειλέτη για όλα τα σημαντικά ποσά, με βάση την οικονομική κατάσταση, πόρους χρηματοδότησης και το ιστορικό αποπληρωμής του οφειλέτη, την πιθανότητα υποστήριξης από πιστοληπτικά αξιόπιστους εγγυητές και τη ρευστοποιήσιμη αξία των εξασφαλίσεων.

Η παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών υπολογίζεται χρησιμοποιώντας ως επιτόκιο προεξόφλησης το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του δανείου. Σε περίπτωση δανείου με κυμαινόμενο επιτόκιο, το προεξοφλητικό επιτόκιο για την επιμέτρηση της ζημιάς είναι το τρέχον επιτόκιο αναφοράς πλέον το περιθώριο που προσδιορίζεται στο αρχικό συμβόλαιο.

Για το σκοπό της συλλογικής αξιολόγησης της απομείωσης, τα δάνεια κατατάσσονται βάσει παρόμοιων χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου λαμβάνοντας υπόψη το είδος του δανείου, τη γεωγραφική τοποθεσία, τις ληξιπρόθεσμες οφειλές και άλλους σχετικούς παράγοντες.

Οι μελλοντικές ταμειακές ροές για ομάδες δανείων και απαιτήσεων που αξιολογούνται σε συλλογική βάση, εκτιμώνται βάσει του ιστορικού ζημιάς για δάνεια με χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου που συμβαδίζουν με εκείνα της ομάδας. Το ιστορικό ζημιάς προσαρμόζεται βάσει των τρεχόντων παρατηρήσιμων δεδομένων, ώστε να αντικατοπτρίζει τις επιδράσεις των τρεχουσών συνθηκών που δεν επηρέασαν την περίοδο στην οποία βασίζεται το ιστορικό ζημιάς και να αφαιρεί τις επιδράσεις συνθηκών της ιστορικής περιόδου που δεν επικρατούν επί του παρόντος. Η μέθοδος και οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση μελλοντικών ταμειακών ροών αναθεωρούνται τακτικά ώστε να μειώνονται οι διαφορές μεταξύ των εκτιμήσεων των ζημιών και της παρελθούσης εμπειρίας.

3. Λογιστικές πολιτικές (συνέχεια)

3.18 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (συνέχεια)

3.18.1 Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (συνέχεια)

Η λογιστική αξία του δανείου μειώνεται μέσω της χρήσης λογαριασμού πρόβλεψης και το ποσό της ζημιάς αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα. Τα δάνεια και οι σχετικές προβλέψεις διαγράφονται όταν δεν είναι εφικτή η είσπραξή τους. Αν σε μεταγενέστερη περίοδο, το ύψος της ζημιάς απομείωσης μειωθεί, και η μείωση σχετίζεται εξ αντικειμένου με γεγονός που συνέβη μετά την αναγνώριση της απομείωσης, όταν η φερεγγυότητα του πελάτη έχει βελτιωθεί σε τέτοιο βαθμό που να θεωρείται εφικτή η έγκαιρη είσπραξη όλου ή μέρους του κεφαλαίου και των τόκων με βάση τους όρους της σύμβασης του δανείου, η ζημιά απομείωσης αναστρέφεται με την προσαρμογή της σχετικής πρόβλεψης απομείωσης. Εισπράξεις από δάνεια που διαγράφηκαν, πιστώνονται στο λογαριασμό 'Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

3.18.2 Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως κρατούμενες μέχρι τη λήξη και ως δάνεια και απαιτήσεις

Για τις επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως κρατούμενες μέχρι τη λήξη ή ως δάνεια και απαιτήσεις, το Συγκρότημα αξιολογεί σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού εάν υφίστανται αντικειμενικές αποδείξεις ότι έχουν υποστεί ζημιά απομείωσης. Αν υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι υπάρχει ζημιά απομείωσης, το ποσό της ζημιάς επιμετράται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών (εξαιρώντας μελλοντικές πιστωτικές ζημιές που δεν έχουν πραγματοποιηθεί).

Η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου μειώνεται και το ποσό της ζημιάς αναγνωρίζεται στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση θυγατρικών' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων και στην 'Απομείωση ΟΕΔ και μεταβολή στην εύλογη αξία σχετικών παραγώγων αντιστάθμισης'.

Σε περίπτωση που σε μεταγενέστερη περίοδο, το ύψος της ζημιάς απομείωσης μειώνεται, και η μείωση σχετίζεται εξ αντικειμένου με γεγονός που συνέβη μετά την αναγνώριση της απομείωσης, η ζημιά απομείωσης που είχε αναγνωριστεί προηγουμένως αναστρέφεται, και το ποσό της αναστροφής πιστώνεται στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση θυγατρικών' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων και στην 'Απομείωση ΟΕΔ και μεταβολή στην εύλογη αξία σχετικών παραγώγων αντιστάθμισης'.

3.18.3 Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση

Για τις επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση, το Συγκρότημα προβαίνει σε αξιολόγηση σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού εάν υφίστανται αντικειμενικές αποδείξεις ότι έχουν υποστεί ζημιά απομείωσης.

Για μετοχές που κατατάσσονται ως διαθέσιμες προς πώληση, οι αντικειμενικές αποδείξεις περιλαμβάνουν μια σημαντική μείωση η οποία υφίσταται όταν η ζημιά ανέρχεται σε τουλάχιστον 25%, εκτός από τις περιπτώσεις των εταιρειών επενδύσεων για τις οποίες έχουν καθοριστεί υψηλότερα όρια ή παρατεταμένη μείωση για περίοδο 12 μηνών της εύλογης αξίας κάτω του κόστους. Όπου υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι υπάρχει ζημιά απομείωσης, το ποσό της συνολικής ζημιάς – που επιμετράται ως η διαφορά μεταξύ του κόστους κτήσης και της τρέχουσας εύλογης αξίας μείον τη ζημιά απομείωσης της επένδυσης η οποία είχε αναγνωριστεί προηγουμένως στα αποτελέσματα – αφαιρείται από το 'Αποθεματικό επανεκτίμησης επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση' στα Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα και αναγνωρίζεται στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση θυγατρικών' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Οι ζημιές απομείωσης για επενδύσεις σε μετοχές δεν αναστρέφονται μέσω της ενοποιημένης κατάστασης λογαριασμού αποτελεσμάτων. Αυξήσεις στην εύλογη αξία μετά την απομείωση αναγνωρίζονται στο 'Αποθεματικό επανεκτίμησης επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση' στα Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα.

Για ομόλογα που κατατάσσονται ως διαθέσιμα προς πώληση, η αξιολόγηση για απομείωση βασίζεται στα ίδια κριτήρια με εκείνα που ισχύουν για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος. Σε περίπτωση που σε μεταγενέστερη περίοδο, το ποσό της ζημιάς απομείωσης μειώνεται, και η μείωση σχετίζεται εξ αντικειμένου με γεγονός που συνέβη μετά την αναγνώριση της απομείωσης, η ζημιά απομείωσης που είχε αναγνωριστεί προηγουμένως αναστρέφεται στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση θυγατρικών' μέσω της ενοποιημένης κατάστασης λογαριασμού αποτελεσμάτων και στην περίπτωση των ΟΕΔ στην 'Απομείωση ΟΕΔ και μεταβολή στην εύλογη αξία σχετικών παραγώγων αντιστάθμισης'.

3. Λογιστικές πολιτικές (συνέχεια)

3.19 Λογιστική αντιστάθμισης

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα για την αντιστάθμιση κινδύνων που απορρέουν από τις μεταβολές των επιτοκίων και των τιμών συναλλάγματος και στην περίπτωση των αντισταθμίσεων καθαρής επένδυσης χρησιμοποιεί άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις. Το Συγκρότημα εφαρμόζει λογιστική αντιστάθμισης για συναλλαγές οι οποίες πληρούν τα σχετικά κριτήρια.

Κατά την έναρξη της αντισταθμιστικής σχέσης, το Συγκρότημα προβαίνει σε τεκμηρίωση της αντισταθμιστικής σχέσης μεταξύ αντισταθμισμένου στοιχείου και αντισταθμιστικά μέσα και της επιδίωξής του αναφορικά με τη διαχείριση του κινδύνου και της στρατηγικής του για την ανάληψη της αντιστάθμισης. Η τεκμηρίωση περιλαμβάνει και τον τρόπο με τον οποίο το Συγκρότημα αξιολογεί την αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης τόσο κατά την έναρξη όσο και σε συνεχή βάση.

Κατά την έναρξη της αντισταθμιστικής σχέσης και σε κάθε ημερομηνία αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας της αντιστάθμισης, αξιολογείται κατά πόσον η αντιστάθμιση αναμένεται να είναι άκρως αποτελεσματική ως προς τον συμψηφισμό των μεταβολών της εύλογης αξίας ή των ταμειακών ροών που αποδίδονται στον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο. Μια αντιστάθμιση θεωρείται άκρως αποτελεσματική όταν οι μεταβολές της εύλογης αξίας ή των ταμειακών ροών του αντισταθμιστικού χρηματοοικονομικού μέσου και του αντισταθμιζόμενου μέσου που αποδίδονται στον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο κατά την περίοδο για την οποία έχει προσδιοριστεί η αντιστάθμιση, συμψηφίζονται σε εύρος που κυμαίνεται μεταξύ 80% και 125%. Όσον αφορά τις αντισταθμίσεις ταμειακών ροών όπου το αντισταθμιζόμενο μέσο είναι μια προσδοκώμενη συναλλαγή, το Συγκρότημα εκτιμά εάν αυτή είναι πολύ πιθανή και παρουσιάζει έκθεση μεταβολής των ταμειακών ροών η οποία ενδέχεται να επηρεάσει στον ενοποιημένο λογαριασμό αποτελεσμάτων.

3.19.1 Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας

Για αντισταθμίσεις εύλογης αξίας που πληρούν τα κριτήρια για λογιστική αντιστάθμιση, οι αλλαγές στην εύλογη αξία από την εκ νέου επιμέτρηση του μέσου αντιστάθμισης αναγνωρίζεται στα Έκαθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση θυγατρικών' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Η λογιστική αξία του αντισταθμιζόμενου μέσου προσαρμόζεται με το κέρδος ή τη ζημιά που προκύπτει από τον αντισταθμιζόμενο μέσο και αφορά τον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο. Το εν λόγω κέρδος ή ζημιά αναγνωρίζεται επίσης στα Έκαθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση θυγατρικών' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Εάν το αντισταθμιστικό χρηματοοικονομικό μέσο εκπνεύσει ή πωληθεί, διακοπεί ή ασκηθεί, ή η αντιστάθμιση δεν πληροί εφεξής τις προϋποθέσεις εφαρμογής της αντισταθμιστικής λογιστικής, η λογιστική αντιστάθμισης διακόπτεται. Για αντισταθμιζόμενα μέσα που επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος, η διαφορά μεταξύ της λογιστικής τους αξίας κατά τη διακοπή της αντιστάθμισης, και της αξίας που θα είχε το μέσο χωρίς τη λογιστική αντιστάθμιση, αποσβένεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων κατά την υπολειπόμενη περίοδο της αρχικής αντιστάθμισης. Σε περίπτωση διαγραφής του αντισταθμιζόμενου μέσου, η διαφορά αναγνωρίζεται αμέσως στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

3.19.2 Αντισταθμίσεις ταμειακών ροών

Για αντισταθμίσεις ταμειακών ροών που πληρούν τα κριτήρια λογιστικής αντιστάθμισης, το μέρος του κέρδους ή της ζημιάς του μέσου αντιστάθμισης που τεκμηριώνεται ως αποτελεσματική αντιστάθμιση, αναγνωρίζεται απευθείας στο Άποθεματικό αντισταθμιστικής λογιστικής ταμειακών ροών' στα Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα, και το αναποτελεσματικό μέρος του κέρδους ή της ζημιάς του μέσου αντιστάθμισης αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, στα Έκαθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση θυγατρικών'.

Τα ποσά που έχουν αναγνωρισθεί απευθείας στο Άποθεματικό αντισταθμιστικής λογιστικής ταμειακών ροών', μεταφέρονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στην περίοδο κατά την οποία η αντισταθμιζόμενη προσδοκώμενη συναλλαγή επηρεάζει το λογαριασμό αποτελεσμάτων.

3. Λογιστικές πολιτικές (συνέχεια)

3.19 Λογιστική αντιστάθμισης (συνέχεια)

3.19.3 Αντισταθμίσεις καθαρής επένδυσης

Οι αντισταθμίσεις της καθαρής επένδυσης σε θυγατρικές ή υποκαταστήματα στο εξωτερικό αντιμετωπίζονται λογιστικά κατά τρόπο συναφή με τις αντισταθμίσεις ταμειακών ροών. Το μέρος του κέρδους ή της ζημιάς του αντισταθμιστικού μέσου που τεκμηριώνεται ως αποτελεσματική αντιστάθμιση αναγνωρίζεται στα Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα κεφάλαια και το αναποτελεσματικό μέρος αναγνωρίζεται στα Έκαθαρά Κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος, στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Το κέρδος ή η ζημιά που έχει αναγνωρισθεί απευθείας στα Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα αναγνωρίζεται στα Έκαθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων κατά την πώληση της εν λόγω θυγατρικής ή υποκαταστήματος εξωτερικού.

3.20 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο και μια χρηματοοικονομική υποχρέωση συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό απεικονίζεται στον ενοποιημένο ισολογισμό, όταν το Συγκρότημα έχει επί του παρόντος νομικά ισχυρό δικαίωμα να συμψηφίσει τα ποσά που αναγνωρίστηκαν και προτίθεται είτε να προβεί σε διακανονισμό του καθαρού υπολοίπου, είτε να εισπράξει το ποσό της απαίτησης εξοφλώντας ταυτόχρονα την υποχρέωση.

3.21 Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών

Τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών για σκοπούς της ενοποιημένης κατάστασης ταμειακών ροών αποτελούνται από μετρητά, μη υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες και τοποθετήσεις σε τράπεζες και άλλες αξίες που είναι άμεσα ρευστοποιήσιμες ή αποπληρωτέες εντός τριών μηνών από την ημερομηνία της απόκτησής τους.

3.22 Ασφαλιστικές εργασίες

Το Συγκρότημα παρέχει ασφαλιστικές υπηρεσίες γενικού κλάδου και κλάδου ζωής και εκδίδει ασφαλιστικά και επενδυτικά συμβόλαια. Ασφαλιστήριο συμβόλαιο είναι το συμβόλαιο στο οποίο το ένα πρόσωπο (φορέας ασφάλισης) αποδέχεται σημαντικό ασφαλιστικό κίνδυνο από το άλλο πρόσωπο (ασφαλιζόμενο), αποδεχόμενος να αποζημιώσει τον ασφαλιζόμενο στην περίπτωση επέλευσης καθορισμένου αβέβαιου μελλοντικού συμβάντος (το ασφαλιζόμενο συμβάν) που επηρεάζει αρνητικά τον ασφαλιζόμενο. Επενδυτικά συμβόλαια είναι τα συμβόλαια στα οποία το Συγκρότημα αποδέχεται χρηματοοικονομικό κίνδυνο.

Τα επενδυτικά συμβόλαια μπορούν να επαναταξινομηθούν ως ασφαλιστήρια συμβόλαια μετά την αρχική τους αναγνώριση εάν ο ασφαλιστικός κίνδυνος γίνει σημαντικός.

Ένα συμβόλαιο που κατατάχθηκε ως ασφαλιστήριο συμβόλαιο παραμένει ασφαλιστήριο συμβόλαιο μέχρι την εκπλήρωση ή εκπνοή όλων των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από το συμβόλαιο, έστω και αν ο ασφαλιστικός κίνδυνος μειωθεί σημαντικά κατά τη διάρκεια της περιόδου του συμβολαίου.

3.22.1 Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής

Τα ασφάλιστρα από ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής συνδεδεμένα με επενδύσεις (unit-linked) αναγνωρίζονται όταν εισπραχθούν και γίνει η κατανομή μονάδων στους ασφαλιζόμενους. Τα ασφάλιστρα από ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής που δεν συνδέονται με επενδύσεις (non-linked) αναγνωρίζονται όταν είναι εισπρακτέα με βάση τους όρους των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Οι αμοιβές διαχείρισης επενδύσεων και άλλα έξοδα που χρεώνονται στα ασφαλιστικά ταμεία μακροπρόθεσμων εργασιών καθώς και το κόστος κάλυψης από θάνατο αναγνωρίζονται σε αντιστοιχία με τα σχετικά ασφάλιστρα και με βάση τους όρους των σχετικών ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Οι απαιτήσεις αναγνωρίζονται ως έξοδα όταν συμβούν. Οι υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων κλάδου ζωής καθορίζονται μετά από αναλογιστική εκτίμηση και για ασφαλιστήρια συνδεδεμένα με επενδύσεις περιλαμβάνουν την εύλογη αξία των μονάδων που κατανεμήθηκαν ξεχωριστά στους ασφαλιζόμενους για κάθε ασφαλιστήριο συμβόλαιο.

3. Λογιστικές πολιτικές (συνέχεια)

3.22 Ασφαλιστικές εργασίες (συνέχεια)

3.22.2 Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής σε ισχύ

Το Συγκρότημα αναγνωρίζει ως άυλο περιουσιακό στοιχείο την αξία των συμβολαίων σε ισχύ όσον αφορά τα ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής. Τα περιουσιακά στοιχεία αντιπροσωπεύουν την παρούσα αξία του μεριδίου του στα κέρδη που αναμένεται ότι θα προκύψουν από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, χρησιμοποιώντας κατάλληλες οικονομικές και αναλογιστικές εκτιμήσεις παρόμοιες με αυτές που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των σχετικών υποχρεώσεων από τα ίδια ασφαλιστήρια συμβόλαια. Η μεταβολή στην παρούσα αξία καθορίζεται βάσει των ταμειακών ροών μετά τη φορολογία, αλλά για σκοπούς παρουσίασης, η μεταβολή στην αξία αναφέρεται πριν τη φορολογία, χρησιμοποιώντας το κατάλληλο ποσοστό φορολογίας.

3.22.3 Ασφαλιστικές εργασίες γενικού κλάδου

Τα ασφάλιστρα αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων όταν είναι εισπρακτέα με βάση τους όρους των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Τα μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα και αντασφάλιστρα που αναλογούν στην περίοδο κινδύνου μετά την ημερομηνία του ισολογισμού μεταφέρονται σε επόμενες περιόδους αναφοράς.

Γίνεται πρόβλεψη για το υπολογιζόμενο ποσό των εκκρεμών απαιτήσεων που έχουν γνωστοποιηθεί αλλά δεν έχουν διακανονιστεί και των απαιτήσεων που έχουν επισυμβεί μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού αλλά δεν έχουν γνωστοποιηθεί. Η πρόβλεψη για το ποσό των απαιτήσεων που έχουν γνωστοποιηθεί αλλά δεν έχουν διακανονιστεί γίνεται ξεχωριστά για κάθε περίπτωση λαμβάνοντας υπόψη όλα τα γνωστά δεδομένα, την εμπειρία του πρόσφατου παρελθόντος και υποθέσεις για τη μελλοντική έκβαση των εκκρεμών απαιτήσεων. Η πρόβλεψη για απαιτήσεις που έχουν επισυμβεί αλλά δεν έχουν γνωστοποιηθεί μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού υπολογίζεται με παρόμοιες στατιστικές τεχνικές.

3.22.4 Επενδυτικά συμβόλαια

Το Συγκρότημα αναλαμβάνει τη διαχείριση προγραμμάτων αφυπηρέτησης υπαλλήλων πελατών εταιριών τα οποία προσφέρουν εγγυημένη απόδοση επί των εισφορών. Τα συμβόλαια αυτά προσδιορίζουν τα ωφελήματα προς τους υπαλλήλους. Τυχόν ελλείμματα καλύπτονται από τις εταιρίες στις οποίες ανήκει το προσωπικό που ασφαλιζεται. Το Συγκρότημα δεν έχει καμία υποχρέωση από τυχόν αναλογιστικό έλλειμμα.

3.22.5 Έλεγχος επάρκειας υποχρεώσεων

Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού διενεργείται έλεγχος της επάρκειας των υποχρεώσεων από ασφαλιστήρια συμβόλαια, χρησιμοποιώντας τις τρέχουσες βέλτιστες εκτιμήσεις της παρούσας αξίας των μελλοντικών συμβατικών ταμειακών ροών και απαιτήσεων, εξόδων και αποδόσεων των επενδύσεων. Οποιαδήποτε ελλείμματα στις προβλέψεις αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

3.23 Συμφωνίες επαναγοράς και επαναπώλησης

Αξίες που πωλούνται βάσει συμφωνίας για επαναγορά σε συγκεκριμένη μελλοντική ημερομηνία δεν διαγράφονται από τον ενοποιημένο ισολογισμό. Τα εισπραχθέντα ποσά, συμπεριλαμβανομένων των δεδουλευμένων τόκων, αναγνωρίζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό ως 'Συμφωνίες επαναγοράς' και αποδίδουν την ουσία της συναλλαγής ως δάνειο προς το Συγκρότημα. Η διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησης και της τιμής επαναγοράς παρουσιάζεται ως έξοδο από τόκους και αναγνωρίζεται κατά τη διάρκεια της συμφωνίας χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Οι συμφωνίες επαναγοράς κατά την ημερομηνία του ενοποιημένου ισολογισμού αφορούν συμφωνίες με τράπεζες. Οι επενδύσεις που έχουν δοθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια των συμφωνιών επαναγοράς, μπορούν είτε να πωληθούν είτε να επανεκχωρηθούν από τον αντισυμβαλλόμενο. Όταν ο αντισυμβαλλόμενος έχει το δικαίωμα να πωλήσει ή να επανεκχωρήσει τις αξίες η Εταιρία επαναταξινομεί αυτές τις αξίες στον ισολογισμό της στις επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση.

Αξίες που αγοράζονται βάσει συμφωνίας για επαναπώληση σε συγκεκριμένη μελλοντική ημερομηνία αναγνωρίζονται ως συμφωνίες επαναπώλησης. Η διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησης και τιμής επαναπώλησης παρουσιάζεται σαν έσοδο από τόκους και αναγνωρίζεται κατά τη διάρκεια της συμφωνίας χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Οι συμφωνίες επαναπώλησης κατά την ημερομηνία του ισολογισμού αφορούν συμφωνίες με τράπεζες. Οι επενδύσεις που έχουν ληφθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια των συμφωνιών επαναπώλησης, μπορούν είτε να πωληθούν, είτε να επανεκχωρηθούν από το Συγκρότημα.

3. Λογιστικές πολιτικές (συνέχεια)

3.24 Χρηματοδοτικές μισθώσεις – Το Συγκρότημα ως εκμισθωτής

Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις όπου το Συγκρότημα μεταβιβάζει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και οφέλη που συνοδεύουν την κυριότητα του μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου στο μισθωτή, περιλαμβάνονται στον ενοποιημένο ισολογισμό στα 'Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες'. Μια απαίτηση αναγνωρίζεται κατά τη διάρκεια της μίσθωσης με ποσό ίσον με την παρούσα αξία των μισθωμάτων προεξοφλούμενων με το τεκμαρτό επιτόκιο της μίσθωσης, περιλαμβανομένης της εγγυημένης υπολειμματικής αξίας που δικαιούται ο εκμισθωτής. Τα έσοδα από την απαίτηση αναγνωρίζονται στα 'Έσοδα από τόκους' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

3.25 Λειτουργικές μισθώσεις – Το Συγκρότημα ως μισθωτής

Μισθώσεις που δεν μεταβιβάζουν στην Τράπεζα ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη σε σχέση με την ιδιοκτησία των μισθώσεων αποτελούν λειτουργικές μισθώσεις. Οι λειτουργικές μισθώσεις αναγνωρίζονται ως έξοδα στα ενοποιημένα αποτελέσματα στα 'Άλλα λειτουργικά έξοδα' με τη σταθερή μέθοδο σε όλη τη διάρκεια της μίσθωσης.

3.26 Ακίνητα και εξοπλισμός

Ακίνητα που κατέχονται από το Συγκρότημα για χρήση στην παροχή υπηρεσιών ή για διοικητικούς σκοπούς κατατάσσονται ως ακίνητα που χρησιμοποιούνται για τις εργασίες του Συγκροτήματος. Στις επενδύσεις σε ακίνητα κατατάσσονται ακίνητα που κατέχονται από το Συγκρότημα για ενοικίαση ή/και για κεφαλαιουχικό κέρδος. Στην περίπτωση όπου ακίνητα που κατέχονται από το Συγκρότημα περιλαμβάνουν ένα μέρος που χρησιμοποιείται για τις εργασίες του Συγκροτήματος και ένα μέρος που ενοικιάζεται σε τρίτους ή κρατείται για κεφαλαιουχικό κέρδος, η κατάταξή τους βασίζεται στο κατά πόσο τα συστατικά μέρη μπορούν να πωληθούν ξεχωριστά. Διαφορετικά, ολόκληρο το ακίνητο αναγνωρίζεται ως ακίνητο που χρησιμοποιείται για τις εργασίες του Συγκροτήματος, εκτός αν το μέρος που χρησιμοποιείται για τις εργασίες του Συγκροτήματος είναι ασήμαντο. Η κατάταξη των ακινήτων στις διάφορες κατηγορίες εξετάζεται σε συστηματική βάση και αναθεωρείται όταν υπάρχουν σημαντικές αλλαγές στη χρήση τους.

Τα ακίνητα που χρησιμοποιούνται για τις εργασίες του Συγκροτήματος επιμετρούνται αρχικά στο κόστος και μεταγενέστερα επιμετρούνται στην εύλογη αξία μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις. Η εκτίμηση γίνεται σε τακτά διαστήματα μεταξύ 3 μέχρι 5 χρόνια, αναλόγως του ακινήτου, από ανεξάρτητους προσοντούχους εκτιμητές που εφαρμόζουν ένα μοντέλο αποτίμησης όπως συνίσταται από τα Διεθνή Πρότυπα Εκτίμησης. Οι αποσβέσεις υπολογίζονται στην εύλογη αξία μείον την υπολειμματική αξία κάθε ακινήτου με βάση τη μέθοδο σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής. Κέρδη ή ζημιές από επανεκτιμήσεις αναγνωρίζονται στα συνολικά εισοδήματα στις 'Επανεκτιμήσεις Ακινήτων'. Τα αποθεματικά επανεκτίμησης ακινήτων περιλαμβάνει επανεκτιμήσεις ακινήτων που αρχικά χρησιμοποιήθηκε από το Συγκρότημα για τις λειτουργίες του και μεταγενέστερα μεταφέρθηκε στα ακίνητα για επένδυση. Οι ωφέλιμες ζωές κυμαίνονται από 30 μέχρι 67 χρόνια. Η γη δεν αποσβένεται. Στην περίπτωση διάθεσης ακινήτων, το σχετικό υπόλοιπο στο 'Αποθεματικό επανεκτίμησης' μεταφέρεται στο 'Αποθεματικό αδιανέμητων κερδών'.

Οι δαπάνες βελτίωσης/μετατροπών σε μισθωμένα ακίνητα αποσβένονται σε 3 με 5 χρόνια ή κατά τη διάρκεια της περιόδου μίσθωσης όταν αυτή δεν υπερβαίνει τα 5 χρόνια.

Ο εξοπλισμός επιμετρείται στο κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις του εξοπλισμού υπολογίζονται, με βάση τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής του, από 3 μέχρι 10 χρόνια.

Κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, η λογιστική αξία του εξοπλισμού αναθεωρείται για τυχόν απομείωση όταν τα γεγονότα ή οι μεταβολές των συνθηκών υποδεικνύουν ότι η λογιστική του αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Όπου η ανακτήσιμη αξία είναι μικρότερη της λογιστικής αξίας, ο εξοπλισμός απομειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό.

3. Λογιστικές πολιτικές (συνέχεια)

3.27 Επενδύσεις σε ακίνητα

Οι επενδύσεις σε ακίνητα επιμετρούνται αρχικά στο κόστος, που συμπεριλαμβάνει τα έξοδα της συναλλαγής. Μετά την αρχική αναγνώριση, οι επενδύσεις σε ακίνητα επιμετρούνται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από μεταβολές στην εύλογη αξία των επενδύσεων σε ακίνητα αναγνωρίζονται στα 'λοιπά έσοδα/έξοδα' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Οι εκτιμήσεις γίνονται από ανεξάρτητους προσοντούχους εκτιμητές με ενός μοντέλου αποτίμησης όπως συνιστάται από τα Διεθνή Πρότυπα Εκτίμησης ή από εσωτερικούς εκτιμητές της Εταιρίας.

Το Συγκρότημα ως μέρος των συνήθων εργασιών του, αποκτά ακίνητα από πελάτες στα πλαίσια διευθέτησης των υποχρεώσεών τους, είτε απευθείας είτε μέσω εταιριών που ελέγχονται από το Συγκρότημα των οποίων η μόνη δραστηριότητα είναι η διαχείριση των εν λόγω ακινήτων. Τα ακίνητα αυτά αναγνωρίζονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος ως ακίνητα για επένδυση, αποδίδοντας την ουσία αυτών των συναλλαγών.

3.28 Αποθέματα ακινήτων προς πώληση

Τα αποθέματα ακινήτων προς πώληση επιμετρούνται στην τιμή κόστους ή στην καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία, όποια από τις δύο είναι χαμηλότερη.

3.29 Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση

Το Συγκρότημα ταξινομεί μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και τις ομάδες εκποίησης (disposal groups) ως κατεχόμενα προς πώληση, εάν η λογιστική αξία τους θα ανακτηθεί κυρίως μέσω μιας συναλλαγής πώλησης και όχι από τη συνεχόμενη χρήση τους.

Το πιο πάνω κριτήριο θεωρείται ότι πληρείται μόνο όταν η πώληση είναι πολύ πιθανή και το περιουσιακό στοιχείο ή η ομάδα εκποίησης είναι διαθέσιμο για άμεση πώληση στην παρούσα του κατάσταση. Η διοίκηση πρέπει να έχει δεσμευτεί σε πρόγραμμα πώλησης και η πώληση θα πρέπει να αναμένεται ότι πληροί τις προϋποθέσεις αναγνώρισης ως ολοκληρωμένη πώληση εντός ενός έτους από την ημερομηνία κατάταξης.

Τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατατάσσονται ως κατεχόμενα προς πώληση επιμετρούνται στην χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής αξίας και της εύλογης αξίας μείον το κόστος πώλησης, εκτός από τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που δεν βρίσκονται εντός του πεδίου εφαρμογής των απαιτήσεων επιμέτρησης του ΔΠΧΑ 5 'Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες', όπως η αναβαλλόμενη φορολογία, τα χρηματοοικονομικά μέσα, οι επενδύσεις σε ακίνητα που επιμετρούνται στην εύλογη αξία, τα ασφαλιστήρια συμβόλαια και τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις που προκύπτουν από παροχές σε εργαζομένους. Αυτά μετρώνται σύμφωνα με τις λογιστικές πολιτικές που περιγράφονται αλλού σε αυτή τη σημείωση.

Αμέσως πριν την αρχική ταξινόμηση ως κατεχόμενα προς πώληση οι λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων (ή των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της ομάδας εκποίησης) επιμετρούνται σύμφωνα τα σχετικά ΔΠΧΑ. Κατά τη μεταγενέστερη επιμέτρηση της ομάδας εκποίησης, οι λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που δεν εμπίπτουν στις απαιτήσεις επιμέτρησης του ΔΠΧΑ 5, αλλά περιλαμβάνονται σε ομάδα εκποίησης που κατατάσσεται ως κατεχόμενη προς πώληση, επιμετρούνται σύμφωνα με τα σχετικά ΔΠΧΑ πριν το καθορισμό της εύλογης αξίας μείον το κόστος πώλησης της ομάδας εκποίησης.

Εάν η δίκαιη αξία μείον το κόστος πώλησης της ομάδας εκποίησης είναι χαμηλότερη από την συνολική λογιστική αξία όλων των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που περιλαμβάνονται στην ομάδα εκποίησης, η ομάδα εκποίησης απομειώνεται. Η ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται στα κέρδη ή ζημιές για την περίοδο. Όταν έχει αναγνωριστεί ζημιά απομείωσης (ή μεταγενέστερο κέρδος) για μια ομάδα εκποίησης, αυτή κατανέμεται μεταξύ των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 5 χρησιμοποιώντας τη σειρά κατανομής όπως καθορίζεται στο ΔΛΠ 36. Κανένα στοιχείο της ζημιάς δεν κατανέμεται σε άλλα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις της ομάδας εκποίησης. Σε περίπτωση που η λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 5 είναι χαμηλότερη από το ποσό κατά το οποίο η λογιστική αξία ομάδα εκποίησης ξεπερνά τη δίκαιη αξία μείον το κόστος πώλησης της ομάδας αυτής, η διαφορά δεν αναγνωρίζεται.

Τα ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός και άυλα περιουσιακά στοιχεία τα οποία έχουν ταξινομηθεί ως κατεχόμενα προς πώληση δεν αποσβένονται.

3. Λογιστικές πολιτικές (συνέχεια)

3.30 Υπεραξία και άλλα άυλα περιουσιακά στοιχεία

Η υπεραξία αντιπροσωπεύει τη διαφορά μεταξύ του κόστους αγοράς και της καθαρής εύλογης αξίας του μεριδίου του Συγκροτήματος επί των αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων, υποχρεώσεων και ενδεχόμενων υποχρεώσεων της εξαγορασθείσας επιχείρησης κατά την ημερομηνία εξαγοράς. Μετά την αρχική αναγνώριση, η υπεραξία επιμετράται στο κόστος μείον τυχόν απομείωση. Η υπεραξία εξετάζεται για απομείωση σε ετήσια βάση στις 31 Δεκεμβρίου ή πιο συχνά αν τα γεγονότα ή οι μεταβολές στις συνθήκες υποδεικνύουν πιθανή απομείωση της αξίας.

Τα άλλα άυλα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνουν λογισμικά προγράμματα, δικαιώματα χρήσης, εμπορική επωνυμία, εξαγορά ασφαλιστικού χαρτοφυλακίου και πελατειακές σχέσεις που αποκτήθηκαν μέσω εξαγορών. Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν ξεχωριστά επιμετρούνται αρχικά στο κόστος. Το κόστος των άυλων περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν μέσω εξαγορών είναι η εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Μετά την αρχική αναγνώριση, τα άυλα περιουσιακά στοιχεία επιμετρούνται στο κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και τυχόν συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης.

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με βάση τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής των περιουσιακών στοιχείων, η οποία είναι 10 χρόνια για δικαιώματα χρήσης, μεταξύ 7 και 10 χρόνια για σχέσεις πελατών, 8 χρόνια για την εμπορική επωνυμία και μεταξύ 3 και 5 χρόνια για λογισμικά προγράμματα. Η λογιστική πολιτική για τα συμβόλαια σε ισχύ παρουσιάζεται στη Σημείωση 3.22.1.

Τα άλλα άυλα περιουσιακά στοιχεία αναθεωρούνται για τυχόν απομείωση όταν τα γεγονότα ή οι μεταβολές των συνθηκών υποδεικνύουν ότι η λογιστική τους αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Όπου η ανακτήσιμη αξία είναι μικρότερη της λογιστικής αξίας του, τα άυλα περιουσιακά στοιχεία απομειώνονται στο ανακτήσιμο ποσό.

3.31 Μετοχικό κεφάλαιο

Η διαφορά μεταξύ της τιμής έκδοσης μετοχικού κεφαλαίου και της ονομαστικής αξίας αναγνωρίζεται στο αποθεματικό υπέρ το άρτιο. Τα έξοδα αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου αναγνωρίζονται αφαιρετικά στα ίδια κεφάλαια.

3.32 Ίδιες μετοχές

Οι ίδιες μετοχές που αγοράζονται από την εταιρία ή από τις θυγατρικές της παρουσιάζονται ως ίδιες μετοχές στο κόστος εξαγοράς. Οι ίδιες μετοχές αφαιρούνται από το κεφάλαιο μέχρις ότου ακυρωθούν ή επανεκδοθούν.

3.33 Προβλέψεις για επιδικίες ή υπό διαιτησία διαφορές

Προβλέψεις για επιδικίες ή υπό διαιτησία διαφορές αναγνωρίζονται όταν: (α) το Συγκρότημα έχει παρούσα δέσμευση (νομική ή τεκμαιρόμενη) ως αποτέλεσμα ενός γεγονότος του παρελθόντος, (β) πιθανολογείται ότι θα απαιτηθεί μια εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη για διακανονισμό της δέσμευσης και (γ) μπορεί να γίνει μια αξιόπιστη εκτίμηση για το ποσό της δέσμευσης.

3.34 Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις

Το Συγκρότημα παρέχει χρηματοοικονομικές εγγυήσεις σε πελάτες που περιλαμβάνουν πιστώσεις για εισαγωγές/εξαγωγές, άλλες εγγυητικές επιστολές και εγγυήσεις εξ'αποδοχών. Οι χρηματοοικονομικές εγγυήσεις αναγνωρίζονται αρχικά στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις στην εύλογη αξία και περιλαμβάνονται στις 'Λοιπές υποχρεώσεις' στον ισολογισμό. Μεταγενέστερα, οι υποχρεώσεις του Συγκροτήματος για τις χρηματοοικονομικές εγγυήσεις επιμετρούνται στο υψηλότερο ποσό μεταξύ: (α) του ποσού που αναγνωρίστηκε αρχικά μειωμένο με τη συσσωρευμένη απόσβεση που αναγνωρίζεται περιοδικά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στα 'Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες' με βάση τους όρους της εγγύησης και (β) της καλύτερης διαθέσιμης εκτίμησης της δαπάνης που απαιτείται για το διακανονισμό πιθανής υποχρέωσης που προκύπτει ως αποτέλεσμα της εγγύησης.

Οποιαδήποτε αύξηση στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από χρηματοοικονομικές εγγυήσεις αναγνωρίζεται στις 'Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Το υπόλοιπο της υποχρέωσης από χρηματοοικονομικές εγγυήσεις που παραμένει αναγνωρίζεται στα 'Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων όταν η εγγύηση εκπληρωθεί, ακυρωθεί ή εκπνεύσει.

3. Λογιστικές πολιτικές (συνέχεια)

3.35 Συγκριτικές πληροφορίες

Οι συγκριτικές πληροφορίες έχουν επαναπαρουσιαθεί για να αντικατοπτρίσουν την επανακατηγοριοποίηση των ελληνικών εργασιών που πωλήθηκαν κατά το έτος από συνεχιζόμενες σε μη-συνεχιζόμενες δραστηριότητες. Επιπρόσθετα, οι συγκριτικές πληροφορίες αναπροσαρμόστηκαν για να αντικατοπτρίζουν την αλλαγή στη λογιστική πολιτική για ωφελήματα αφυπηρέτησης προσωπικού. Η επίδραση στη ζημιά μετά τη φορολογία και τα κεφάλαια του Συγκροτήματος παρουσιάζεται στη Σημείωση 3.2.3.

4. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές

Η ετοιμασία των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαιτεί όπως το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας και η διοίκηση προβαίνει σε κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές, οι οποίες μπορεί να έχουν ουσιώδη επίπτωση στα ποσά που αναγνωρίζονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και στις σχετικές γνωστοποιήσεις, όπως επίσης στις γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες υποχρεώσεις. Η αβεβαιότητα σε σχέση με αυτές τις παραδοχές και εκτιμήσεις μπορεί να οδηγήσει σε αποτελέσματα τα οποία απαιτούν σημαντική προσαρμογή στη λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων ή των υποχρεώσεων που επηρεάζονται σε μελλοντικές περιόδους.

Οι βασικές παραδοχές για το μέλλον και άλλοι κύριοι παράγοντες αβεβαιότητας των εκτιμήσεων κατά την ημερομηνία αναφοράς, που έχουν σημαντικό κίνδυνο να προκαλέσουν ουσιώδεις προσαρμογές στις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων κατά το επόμενο οικονομικό έτος, περιγράφονται πιο κάτω. Το Συγκρότημα στηρίζει τις παραδοχές και τις εκτιμήσεις σε παραμέτρους διαθέσιμες κατά την ετοιμασία των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Οι υφιστάμενες συνθήκες και παραδοχές σε σχέση με τις μελλοντικές εξελίξεις, μπορεί όμως να αλλάξουν λόγω αλλαγών στην αγορά ή σε συνθήκες πέραν του ελέγχου του Συγκροτήματος. Οι αλλαγές αυτές αντανακλώνται στις παραδοχές, όταν αυτές συμβαίνουν.

4.1 Συνεχιζόμενη δραστηριότητα

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει προβεί σε εκτίμηση της ικανότητας της Εταιρίας και του Συγκροτήματος να συνεχίσουν ως δρώσες οικονομικές μονάδες.

Οι συνθήκες που επικρατούσαν το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013, που έχουν ληφθεί υπόψη από τη διοίκηση για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρίας να συνεχίσει ως δρώσα οικονομική μονάδα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

4.1.1 Σχέδιο Αναδιάρθρωσης

Το Συγκρότημα έχει ετοιμάσει Σχέδιο Αναδιάρθρωσης το οποίο εγκρίθηκε από την ΚΤΚ τον Νοέμβριο 2013 και καθορίζει τη στρατηγική, το επιχειρηματικό μοντέλο και τη διάθεση ανάληψης κινδύνων του Συγκροτήματος.

Το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης ορίζει τους στρατηγικούς στόχους και μέτρα που πρέπει να λάβει το Συγκρότημα έτσι ώστε να δημιουργήσει έναν οργανισμό που θα είναι πιο ασφαλής, μικρότερος και πιο επικεντρωμένος, έτσι ώστε να μπορεί να στηρίξει την ανάκαμψη της Κυπριακής οικονομίας μέσω της:

- Ανάκτησης της εμπιστοσύνης των καταθετών και των επενδυτών.
- Διατήρησης του ακρογωνιαίου ρόλου του Συγκροτήματος στην Κυπριακή οικονομία, συνεχίζοντας τη στήριξη των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών.
- Οικοδόμησης ενός ανθεκτικού οργανισμού, ικανού να διαχειρίζεται αποτελεσματικά τα περιουσιακά του στοιχεία και να αντέχει περαιτέρω εξωτερικούς κλυδωνισμούς και οικονομικές αναταράξεις.
- Αποτελεσματικής ενσωμάτωσης των εργασιών της πρώην Λαϊκής Τράπεζας, μεγιστοποιώντας τις συνέργιες και την επίδραση στα αποτελέσματα του ενοποιημένου οργανισμού μέσω της υλοποίησης συνεργιών.
- Ενδυνάμωσης της κεφαλαιακής επάρκειας του Συγκροτήματος με την οργανική δημιουργία κεφαλαίου μέσω της κερδοφορίας, της απομόχλευσης και της πώλησης μη βασικών περιουσιακών στοιχείων.

4. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

4.1 Συνεχιζόμενη δραστηριότητα (συνέχεια)

4.1.1 Σχέδιο Αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

Το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης αποσκοπεί στο να επιτρέψει στο Συγκρότημα να ξεπεράσει τις τρέχουσες δυσκολίες και να ομαλοποιήσει σταδιακά την απόδοσή του. Το Σχέδιο καθορίζει συγκεκριμένους μεσοπρόθεσμους οικονομικούς στόχους που δίνουν προτεραιότητα στη σταθερότητα και βιωσιμότητα του Συγκροτήματος. Ένας από τους σημαντικότερους στόχους είναι η συμμόρφωση με τους ελάχιστους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας όπως καθορίζονται από την ΚΤΚ, με τον δείκτη κύριων βασικών ιδίων κεφαλαίων να διατηρείται υψηλότερος του 9% που έχει θέσει ως στόχο η ΚΤΚ, καθόλη τη διάρκεια του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης. Το Συγκρότημα θεωρεί τη διατήρηση υψηλού δείκτη κύριων βασικών ιδίων κεφαλαίων ως σημαντικότερο στόχο από την κερδοφορία αφού θα προστατεύσει το Συγκρότημα από περαιτέρω κλυδωνισμούς και θα επιτρέψει εντέλει τη βελτίωση της πιστοληπτικής διαβάθμισης του Συγκροτήματος, διευκολύνοντας την πρόσβασή του στις αγορές για άντληση χρηματοδότησης μεσοπρόθεσμα.

4.1.2 Μακροοικονομικό περιβάλλον στη Κύπρο

Καθότι η Εταιρία θεωρείται ο μεγαλύτερος χρηματοπιστωτικός οργανισμός στην Κύπρο και δεδομένης της πολύ υψηλής έκθεσής της σε χρέος Κυπριακών επιχειρήσεων και νοικοκυριών, η μελλοντική οικονομική επίδοσή της, είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την πορεία της Κυπριακής οικονομίας και σχετίζεται σε μεγάλο βαθμό με την έκβαση της οικονομικής δραστηριότητας στην Κύπρο.

Παρά το γεγονός ότι η κατάσταση στην οικονομία παραμένει δύσκολη, η οικονομική ύφεση ήταν λιγότερο έντονη από ότι αναμενόταν, με την οικονομία να αποδεικνύεται σχετικά ανθεκτική. Το πραγματικό ΑΕΠ συρρικνώθηκε κατά 5,4% το 2013. Η μείωση στο πραγματικό ΑΕΠ το 2013 είναι κατά περίπου τρεις ποσοστιαίες μονάδες λιγότερη από την αρχική πρόβλεψη για μείωση 8,7%. Η καλύτερη από την αναμενόμενη απόδοση της οικονομίας, αντικατοπτρίζει αριθμό αυτοτροφοδοτούμενων παραγόντων που αποκαλύπτουν σημαντικές εγγενείς δυνατότητες. Κάποιοι τομείς, ειδικά ο τουρισμός και οι επαγγελματικές υπηρεσίες, αποδείχθηκαν περισσότερο ανθεκτικοί. Η ιδιωτική κατανάλωση επίσης αποδείχθηκε περισσότερο ανθεκτική, αντανakλώντας αποτελέσματα εξομάλυνσης και την άντληση προηγούμενων εξοικονομήσεων. Ωστόσο, η ανεργία έχει αυξηθεί στο 17% το τέταρτο τρίμηνο του έτους. Οι μισθοί και οι τιμές μειώθηκαν σημαντικά κατά τη διάρκεια του έτους υποστηρίζοντας έτσι ένα ψηλότερο επίπεδο εργοδότησης από ότι θα μπορούσε να είναι. Σε ότι αφορά το μέλλον, η Τρόικα αναμένει ότι η οικονομία θα συρρικνωθεί κατά 4,8% περίπου το 2014 και ότι θα ξεκινήσει να ανακάμπτει σταδιακά από το 2015, ωθούμενη από μη χρηματοοικονομικές υπηρεσίες.

Η Τρόικα ολοκλήρωσε πρόσφατα την τρίτη τριμηνιαία αξιολόγηση του οικονομικού προγράμματος της Κύπρου δηλώνοντας ότι βρίσκεται σε καλό δρόμο. Όλοι οι δημοσιονομικοί στόχοι έχουν επιτευχθεί με σημαντικό περιθώριο, αντικατοπτρίζοντας τη φιλόδοξη δημοσιονομική συρρίκνωση που βρίσκεται υπό υλοποίηση, τη συνετή υλοποίηση του προϋπολογισμού και τη μικρότερη επιδείνωση της οικονομικής δραστηριότητας από αυτή που είχε αρχικά προβλεφθεί. Η οικονομία προσαρμόζεται ευέλικτα καθώς οι τιμές και οι μισθοί συρρικνώνονται, αποτελώντας ασπίδα προστασίας από την επίδραση της ύφεσης στο εργασιακό περιβάλλον. Επίσης, οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις προχωρούν. Επιπρόσθετα, υπήρχε σημαντική πρόοδος για την ανακεφαλαιοποίηση και αναδιάρθρωση του χρηματοοικονομικού τομέα που δείχνει σημάδια σταθεροποίησης. Αυτό επέτρεψε την περαιτέρω χαλάρωση των περιοριστικών μέτρων στις συναλλαγές, στα πλαίσια του χρονοδιαγράμματος της κυβέρνησης το οποίο είναι συνδεδεμένο με ορόσημα.

4.1.3 Δείκτες εποπτικών κεφαλαίων

Κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013, το Συγκρότημα έχει υποστεί σημαντικές ζημιές λόγω της πώλησης των εργασιών του στην Ελλάδα και τη σημαντική αύξηση των προβλέψεων για απομείωση δανείων και απαιτήσεων.

Ως μέρος της συμφωνίας μεταξύ της Τρόικας και της Κυπριακής κυβέρνησης τον Μάρτιο 2013, το Συγκρότημα ανακεφαλαιοποιήθηκε μέσω της μετατροπής των ανασφάλιστων καταθέσεων των πελατών του σε μετοχές (bail-in) που ολοκληρώθηκε τον Ιούλιο του 2013 και της απορρόφησης συσσωρευμένων ζημιών από τους κατόχους συνήθων μετοχών και πιστωτικών τίτλων στις 29 Μαρτίου 2013. Το Συγκρότημα, όπως έχει επίσης ανακοινωθεί από την Αρχή Εξυγίανσης, έχει κεφαλαιοποιηθεί σε επίπεδο που μπορεί να υποστηρίξει αναμενόμενες ζημιές στο δανειακό του χαρτοφυλάκιο.

4. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

4.1 Συνεχιζόμενη δραστηριότητα (συνέχεια)

4.1.3 Δείκτες εποπτικών κεφαλαίων (συνέχεια)

Ο δείκτης κύριων βασικών ιδίων κεφαλαίων του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2013 είναι 10,2%. Το Συγκρότημα στοχεύει στη διατήρηση της κεφαλαιακής του επάρκειας μέσω της μη διανομής κερδών ενώ, παράλληλα, η αναδιάρθρωση και πώληση μη βασικών περιουσιακών στοιχείων θα καθορίζεται με γνώμονα τη μείωση του κινδύνου και την κεφαλαιακή επάρκεια.

Από την 1 Ιανουαρίου 2014, ισχύουν οι νέοι Κανονισμοί Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) και η τροποποιημένη Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων IV (CRD IV). Η ΚΤΚ αξιολογεί τις επιλογές για την εφαρμογή των μεταβατικών διατάξεων που σχετίζονται με τις μειώσεις του νέου δείκτη Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1 Capital). Στη βάση αυτής της αξιολόγησης, η ΚΤΚ θα ορίσει τους ελάχιστους κεφαλαιακούς δείκτες λαμβάνοντας υπόψη τις παραμέτρους της αξιολόγησης του ισολογισμού και της Πανευρωπαϊκής Άσκησης Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων, σε συνεργασία με την Τρόικα και ενημερώνοντας τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας.

Μετά την ανακεφαλαιοποίησή του, το Συγκρότημα τηρεί το ελάχιστο επίπεδο για το δείκτη κύριων βασικών ιδίων κεφαλαίων.

Κατά τη διάρκεια του έτους και μέχρι τις 30 Δεκεμβρίου 2013, η Εταιρία δεν τηρούσε το ελάχιστο επίπεδο για το δείκτη συνολικών ιδίων κεφαλαίων. Η απαίτηση αυτή έχει καταργηθεί από τις 31 Δεκεμβρίου 2013.

4.1.4 Ρευστότητα

Η περιορισμένη πρόσβαση που διαθέτει το Συγκρότημα για άντληση ρευστότητας από τη διατραπεζική αγορά και την αγορά πιστωτικών τίτλων, σε συνδυασμό με τη μείωση των καταθέσεων στην Κύπρο, έχει οδηγήσει σε αυξημένη εξάρτηση από χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες. Η μεταφορά ορισμένων εργασιών της Λαϊκής Τράπεζας στο Συγκρότημα είχε ως αποτέλεσμα τη μεταφορά ποσού €9 δις έκτακτης ρευστότητας (ELA) κατά την ημερομηνία της εξαγοράς.

Από τον Αύγουστο του 2013, η Εταιρία αποκαταστάθηκε ως αποδεκτό αντισυμβαλλόμενο πιστωτικό ίδρυμα από την ΕΚΤ για πράξεις νομισματικής πολιτικής. Ο συνδυασμός της αποκατάστασης του αντισυμβαλλόμενου καθεστώτος και της έγκρισης στις αρχές Ιουλίου 2013 για τη χρήση των ομολόγων της Κυπριακής Δημοκρατίας, καθώς και ομολόγων εγγυημένων από αυτή, έχει οδηγήσει σε μείωση της χρηματοδότησης μέσω του μηχανισμού παροχής έκτακτης ρευστότητας (ELA), καθώς η Εταιρία μπορεί να χρηματοδοτείται απευθείας από την ΕΚΤ μέσω πράξεων νομισματικής πολιτικής. Επιπλέον, η άντληση ρευστότητας από την ΕΚΤ γίνεται με χαμηλότερο επιτόκιο από την αναχρηματοδότηση μέσω της έκτακτης ρευστότητας (ELA).

Η χρηματοδότηση του Συγκροτήματος από κεντρικές τράπεζες (χρηματοδότηση από ELA και ΕΚΤ) κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2013 ανέρχεται σε €10,96 δις, αποτελούμενη από €1,40 δις χρηματοδότηση από την ΕΚΤ και €9,56 δις χρηματοδότηση από τον ELA.

Παρά το γεγονός ότι το Συγκρότημα δεν έχει λάβει συγκεκριμένες εγγυήσεις, το Διοικητικό Συμβούλιο αναμένει ότι το Συγκρότημα θα συνεχίσει να έχει πρόσβαση στις διευκολύνσεις ρευστότητας των Κεντρικών Τραπεζών, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, η Βουλή των Αντιπροσώπων ενέκρινε στις 27 Ιανουαρίου 2014 την έκδοση επιπρόσθετων κυβερνητικών εγγυήσεων μέχρι €2,9 δις ως ενδεχόμενη εξασφάλιση σε περίπτωση ανάγκης.

Οι κυπριακές αρχές εισήγαγαν τον Μάρτιο του 2013 προσωρινά περιοριστικά μέτρα και ελέγχους διακίνησης κεφαλαίου στις τραπεζικές και τις ταμειακές συναλλαγές. Τα μέτρα αυτά παρέχουν στο Συγκρότημα κάποια χρονικά περιθώρια για να αντιμετωπίσει τη σημαντική πίεση ρευστότητας στην τοπική αγορά και τον κίνδυνο εκροής καταθέσεων. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν περιορισμούς στις αναλήψεις μετρητών και στη διακίνηση κεφαλαίων.

Με την ολοκλήρωση της τρίτης αξιολόγησης το Φεβρουάριο του 2014, η Τρόικα δήλωσε ότι 'με την ολοκλήρωση βασικών ορόσημων του χρονοδιαγράμματος των αρχών, τα περιοριστικά μέτρα στις πληρωμές θα πρέπει να συνεχίσουν να χαλαρώνουν σύμφωνα με το δημοσιοποιημένο χρονοδιάγραμμα το οποίο είναι συνδεδεμένο με ορόσημα, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα χρηματοοικονομική σταθερότητα'.

4. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

4.1 Συνεχιζόμενη δραστηριότητα (συνέχεια)

4.1.4 Ρευστότητα (συνέχεια)

Με τη συμπλήρωση των ορόσημων στο χρονοδιάγραμμα των αρχών, η δεύτερη φάση των σταδιακών χαλαρώσεων των περιοριστικών μέτρων αναμένεται σύντομα.

4.1.5 Έκθεση στην Ελλάδα

Η πώληση των τραπεζικών εργασιών και χρηματοδοτικών εργασιών μισθώσεων (leasing) του Συγκροτήματος στην Ελλάδα, στην Τράπεζα Πειραιώς, το Μάρτιο του 2013, σύμφωνα με τις διατάξεις της συμφωνίας μεταξύ Κύπρου–Eurogroup, έχει εξαλείψει σε μεγάλο βαθμό την έκθεση του Συγκροτήματος στις επικρατούσες συνθήκες αβεβαιότητας της Ελληνικής οικονομίας.

Σαν αποτέλεσμα, το Συγκρότημα δεν αναμένει σημαντική επίδραση στην κεφαλαιακή του βάση ή τη ρευστότητα του από συνεχιζόμενες δυσμενείς οικονομικές συνθήκες ή τυχόν περαιτέρω επιδείνωση του οικονομικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα.

4.1.6 Νομικές διαδικασίες και απαιτήσεις

Το Διοικητικό Συμβούλιο και η διοίκηση έχουν μελετήσει τις επιπτώσεις δικαστικών διαδικασιών και απαιτήσεων κατά του Συγκροτήματος που αφορούν πρώτιστα τη μετατροπή καταθέσεων σε μετοχές και την απορρόφηση ζημιών από τους κατόχους μετοχών και πιστωτικών τίτλων της Εταιρίας. Το Συγκρότημα έχει εξασφαλίσει νομική συμβουλή σε σχέση με τις απαιτήσεις αυτές.

Παρά τη μοναδικότητα των εν λόγω απαιτήσεων και τις αβεβαιότητες που προκύπτουν από αυτή την πρωτοφανή κατάσταση, με βάση την υπάρχουσα διαθέσιμη πληροφόρηση και το πλαίσιο του νόμου ως έχει σήμερα, το Διοικητικό Συμβούλιο και η διοίκηση θεωρούν ότι οι εν λόγω απαιτήσεις είναι πιθανότερο να μην έχουν ουσιώδη αρνητική επίπτωση στην οικονομική θέση και στην κεφαλαιακή επάρκεια του Συγκροτήματος.

4.1.7 Κερδοφορία

Το δύσκολο μακροοικονομικό περιβάλλον στην Κύπρο επηρεάζει την κερδοφορία του Συγκροτήματος. Στην Κύπρο, αναμένεται συνέχιση της ύφεσης κατά το 2014 και βελτίωση το 2015, με μέτρια πραγματική αύξηση του ΑΕΠ ωθούμενη από μη χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και μείωση της ανεργίας. Οι δανειζόμενοι αναμένεται να συνεχίσουν να αντιμετωπίζουν δυσκολίες, ενώ οι τιμές των ακινήτων πιθανόν να μειωθούν περαιτέρω.

Η στρατηγική του Συγκροτήματος, για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων είναι η δημιουργία ανεξάρτητων, κεντρικοποιημένων και εξειδικευμένων μονάδων ανάκτησης χρεών και ενός νέου τμήματος για ειδικά έργα που θα διαχειρίζεται μεγάλα ανοίγματα, μέσω των οποίων το Συγκρότημα σκοπεύει να διαχειριστεί προληπτικά και αποτελεσματικά την ανάκτηση προβληματικών δανείων, ούτως ώστε να περιορίσει την αύξηση των προβληματικών δανείων και των προβλέψεων για απομείωση, που αναμένεται να προκύψουν λόγω της συνεχιζόμενης οικονομικής επιβράδυνσης. Ως μέρος της νέας οργανωτικής δομής του Συγκροτήματος, η Διεύθυνση Αναδιάρθρωσης και Ανάκτησης Χρεών (RRD) σκοπεύει να διαχειρίζεται τις καθυστερήσεις σε όλα τα χαρτοφυλάκια δανείων. Η Διεύθυνση είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση όλων των ανοιγμάτων πέραν των €100.000 χιλ., την αναδιάρθρωση χρεών και την εισπραξη και ανάκτηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων σε όλους του πελατειακούς τομείς. Η δημιουργία αυτής της Διεύθυνσης είναι ένα μεγάλο βήμα για την εξυγίανση του Συγκροτήματος, αφού η γρήγορη και επαγγελματική αντιμετώπιση των προβληματικών δανείων είναι απολύτως απαραίτητη.

4.1.8 Συνολική Αξιολόγηση ΕΚΤ

Το Συγκρότημα συμμετέχει στην Αναθεώρηση Ποιότητας Περιουσιακών Στοιχείων της ΕΚΤ, που είναι μέρος της συνολικής αξιολόγησης της ΕΚΤ πριν την καθιέρωση του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (SSM). Ως αποτέλεσμα, θα υποβληθεί επίσης στην άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων της ΕΚΤ. Αυτή η συνολική αξιολόγηση σκοπεύει να ενισχύσει τη διαφάνεια στους ισολογισμούς των σημαντικών τραπεζών της ευρωζώνης και με αυτό τον τρόπο, να υποκινήσει διορθώσεις στους ισολογισμούς όπου χρειάζεται, καθώς και να ενισχύσει την αξιοπιστία. Γνωστοποιήσεις των αποτελεσμάτων αυτών των διαγνωστικών ελέγχων προγραμματίζονται για το τέλος του 2014.

4. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

4.1 Συνεχιζόμενη δραστηριότητα (συνέχεια)

4.1.9 Αβεβαιότητες

Η διεύθυνση της Εταιρίας και το Διοικητικό Συμβούλιο πιστεύουν ότι το Συγκρότημα λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη διατήρηση της βιωσιμότητάς του και την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του στο τρέχον οικονομικό περιβάλλον.

Ωστόσο, η ικανότητα του Συγκροτήματος να συνεχίσει ως δρώσα οικονομική μονάδα εξαρτάται από:

- Την επιτυχή εφαρμογή του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης του Συγκροτήματος και την πραγματοποίηση του μακροοικονομικού σεναρίου το οποίο αποτέλεσε τη βάση προετοιμασίας του.
- Την περίοδο για την οποία τα περιοριστικά μέτρα και οι ελέγχοι διακίνησης κεφαλαίων θα εξακολουθήσουν να είναι σε ισχύ.
- Τη συνεχιζόμενη ανάγκη για άντληση ρευστότητας από την Κεντρική Τράπεζα και τη διαθεσιμότητα των μηχανισμών άντλησης ρευστότητας μέσω της Κεντρικής Τράπεζας.
- Την τελική έκβαση των νομικών διαδικασιών και απαιτήσεων που σχετίζονται με τη μετατροπή των καταθέσεων σε μετοχές (bail-in) και την απορρόφηση ζημιών από τους κατόχους μετοχών και πιστωτικών τίτλων της Εταιρίας.
- Την έκβαση της συνολικής αξιολόγησης της ΕΚΤ, η οποία μπορεί να αποκαλύψει επιπρόσθετες κεφαλαιακές ανάγκες για το Συγκρότημα.

4.1.10 Αξιολόγηση συνεχιζόμενης δραστηριότητας

Η διεύθυνση και το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας, έχοντας λάβει υπόψη τους πιο πάνω παράγοντες και τα μέτρα που λήφθηκαν για στήριξη της Κυπριακής οικονομίας και τις ληφθείσες και προγραμματισμένες ενέργειες όπως αυτές παρουσιάζονται λεπτομερώς στο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης, έχουν ικανοποιηθεί ότι το Συγκρότημα έχει τα μέσα ώστε να συνεχίσει την επιχειρησιακή του δραστηριότητα κατά το προβλεπτό μέλλον και ως εκ τούτου, οι οικονομικές καταστάσεις συνεχίζουν να ετοιμάζονται με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας για τους ακόλουθους λόγους:

- Το Συγκρότημα έχει ανακεφαλαιοποιηθεί επιτυχώς.
- Αναμένεται ότι η Τρόικα θα συνεχίσει να παρέχει την απαιτούμενη χρηματοδοτική στήριξη στην Κύπρο σύμφωνα με το Μνημόνιο.
- Η υλοποίηση επιπρόσθετων ενεργειών σύμφωνα με το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης θα βελτιώσει περαιτέρω την κεφαλαιακή επάρκεια και τη ρευστότητα του Συγκροτήματος.
- Η παροχή πρόσθετης στήριξης της ρευστότητας από την Κυπριακή κυβέρνηση, αν αυτή κριθεί αναγκαία, μέσω έκδοσης επιπρόσθετων Ομολόγων με κυβερνητική εγγύηση.
- Η προσδοκία ότι η Κυπριακή κυβέρνηση θα διατηρήσει προσωρινά τα περιοριστικά μέτρα και ελέγχους στη διακίνηση κεφαλαίων και στις τραπεζικές και ταμειακές συναλλαγές για όσο χρονικό διάστημα απαιτείται, ώστε να διασφαλιστεί η σταθερότητα του τραπεζικού συστήματος στην Κύπρο.

Παρά την πιο πάνω εκτίμηση, το Διοικητικό Συμβούλιο θεωρεί ότι παραμένουν σημαντικές αβεβαιότητες που ενδεχομένως να θέτουν υπό σημαντική αμφιβολία την ικανότητα της Εταιρίας να συνεχίσει τη λειτουργία της ως δρώσα οικονομική μονάδα.

4. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

4.2 Πρόβλεψη για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Το Συγκρότημα προβαίνει σε εξέταση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες για να αξιολογήσει εάν χρειάζεται να καταχωρηθεί πρόβλεψη για απομείωση στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Ειδικότερα, η διεύθυνση χρειάζεται να κρίνει το ύψος και το χρονισμό των μελλοντικών ταμειακών ροών για να καθορίσει το ποσό της απαιτούμενης πρόβλεψης και ο υπολογισμός της ζημιάς απομείωσης εμπλέκει τη χρήση κρίσεως. Τέτοιες εκτιμήσεις βασίζονται σε παραδοχές για έναν αριθμό παραγόντων και ως εκ τούτου οι πραγματικές ζημιές απομείωσης μπορεί να διαφέρουν. Ένας πολύ σημαντικός παράγοντας για την εκτίμηση της πρόβλεψης είναι το χρονικό πλαίσιο και το καθαρό ανακτήσιμο ποσό από την ανάκτηση εξασφαλίσεων που κυρίως περιλαμβάνουν γη και κτήρια.

Οι παραδοχές που έχουν γίνει αφορούν τις μελλοντικές αλλαγές στις αξίες ακινήτων, καθώς και το χρονικό ορίζοντα της ρευστοποίησης της εξασφάλισης, το κόστος φορολογίας και τα έξοδα ανάκτησης και μετέπειτα πώλησης της εξασφάλισης.

Για παράδειγμα, έχει γίνει παραδοχή ότι για τις περιπτώσεις όπου η πιο πρόσφατη αποτίμηση έγινε πριν από περισσότερο από 9 μήνες, τότε έχει χρησιμοποιηθεί παράγοντας τιμαριθμικής αναπροσαρμογής για να αποτιμηθεί η αξία σε τιμές ανοικτής αγοράς. Ο χρονικός ορίζοντας των εισπράξεων των εξασφαλίσεων έχει υπολογιστεί σε 2 χρόνια για δάνεια που παρακολουθούνται από την Υπηρεσία Διακανονισμού Χρεών για τουλάχιστον 2 χρόνια, και σε 4 χρόνια για δάνεια που παρακολουθούνται από την Υπηρεσία Διακανονισμού Χρεών για λιγότερο από 2 χρόνια. Για όλα τα άλλα δάνεια, ο χρονικός ορίζοντας είναι 5 χρόνια αμέσως μετά την κατηγοριοποίησή τους σε μη εξυπηρετούμενα δάνεια.

Οποιοσδήποτε αλλαγές σε αυτές τις παραδοχές ή διαφορές μεταξύ των παραδοχών που έγιναν και τα πραγματικά αποτελέσματα θα μπορούσε να οδηγήσει σε σημαντικές αλλαγές στα ποσά των απαιτούμενων προβλέψεων για απομείωση δανείων και απαιτήσεων.

Για περιουσιακά στοιχεία που είναι σημαντικά σε ατομική βάση, υπολογίζονται προβλέψεις για απομείωση σε ατομική βάση λαμβάνοντας υπόψη όλες τις σχετικές υποθέσεις που επηρεάζουν τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές (για παράδειγμα, τις εργασιακές προοπτικές του πελάτη, την ανακτήσιμη αξία της εξασφάλισης, τη θέση του Συγκροτήματος σε σχέση με τους άλλους διεκδικητές απαιτήσεων, την αξιοπιστία των πελατειακών πληροφοριών και το πιθανό κόστος και διάρκεια της διαδικασίας ανάκτησης). Το ποσό της πρόβλεψης για απομείωση, είναι η διαφορά μεταξύ των προεξοφλημένων αναμενόμενων ταμειακών ροών (προεξοφλημένες με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του δανείου), και την λογιστική του αξία. Ο υπολογισμός των μελλοντικών ταμειακών ροών είναι υποκειμενικός. Επίσης, οι εκτιμήσεις αλλάζουν με την πάροδο του χρόνου καθώς νέες πληροφορίες γίνονται διαθέσιμες και εξελίσσονται οι διαδικασίες ανάκτησης. Σαν αποτέλεσμα, γίνονται συχνές αλλαγές στις προβλέψεις για απομείωση με την ανάληψη αποφάσεων σε ατομική βάση. Σαν αποτέλεσμα των αλλαγών αυτών στις εκτιμήσεις, γίνονται αλλαγές στις προβλέψεις και υπάρχει άμεση επίδραση στο κόστος της πρόβλεψης για απομείωση. Περισσότερες πληροφορίες για τις προβλέψεις για απομείωση και σχετική πιστωτική πληροφόρηση παρουσιάζονται στη Σημείωση 46.

Επιπρόσθετα με τις προβλέψεις για απομείωση σε ατομική βάση το Συγκρότημα προβαίνει και σε πρόβλεψη για απομείωση σε συλλογική βάση. Το Συγκρότημα υιοθετεί μια τυποποιημένη προσέγγιση για τις προβλέψεις σε συλλογική βάση που περιλαμβάνει τον καθορισμό πιθανοτήτων και ποσοστών ζημιών σε περίπτωση αθέτησης του δανείου για κάθε χαρτοφυλάκιο δανείων. Η μεθοδολογία αυτή υπόκειται σε αβεβαιότητα εν μέρει λόγω του ότι δεν είναι πρακτικό να εντοπιστούν οι ζημιές του κάθε δανείου σε ατομική βάση, λόγω του μεγάλου αριθμού δανείων στο κάθε χαρτοφυλάκιο. Επιπλέον, η χρήση ιστορικών πληροφοριών για τον καθορισμό πιθανότητας χρεοκοπίας και ποσοστών ζημιάς συμπληρώνεται από σημαντικές εκτιμήσεις από τη διοίκηση για να αξιολογηθεί κατά πόσο οι τρέχουσες οικονομικές και πιστωτικές συνθήκες είναι τέτοιες, έτσι ώστε το πραγματικό επίπεδο των ενυπάρχουσων ζημιών αν είναι μεγαλύτερο ή μικρότερο από αυτό που προκύπτει από την παρελθούσα εμπειρία.

Υπό κανονικές συνθήκες, η χρήση της παρελθούσας εμπειρίας παρέχει τις πιο αντικειμενικές και σχετικές πληροφορίες για την αξιολόγηση της υπάρχουσας ζημιάς σε κάθε χαρτοφυλάκιο. Σε ορισμένες περιπτώσεις όμως, η χρήση της παρελθούσας εμπειρίας παρέχει λιγότερη σχετική πληροφόρηση όσον αφορά τις πραγματοποιηθείσες ζημιές σε ένα χαρτοφυλάκιο κατά την ημέρα του ισολογισμού. Για παράδειγμα, όταν υπάρχουν αλλαγές στο οικονομικό ή εποπτικό περιβάλλον ή αλλαγές στη συμπεριφορά των πελατών, οι πιο πρόσφατες τάσεις στους παράγοντες κινδύνου του χαρτοφυλακίου δεν απεικονίζονται πλήρως. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η πρόβλεψη για απομείωση που προκύπτει αποκλειστικά από τη χρήση της παρελθούσας εμπειρίας προσαρμόζεται ούτως ώστε οι πιο πρόσφατοι παράγοντες κινδύνου να λαμβάνονται υπόψη.

4. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

4.2 Πρόβλεψη για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

Το συνολικό ποσό της πρόβλεψης για απομείωση δανείων και απαιτήσεων του Συγκροτήματος είναι εκ φύσεως αβέβαιο, λόγω της ευαισθησίας του στις οικονομικές και πιστωτικές συνθήκες των διαφόρων γεωγραφικών περιοχών. Οι οικονομικές και πιστωτικές συνθήκες στις διάφορες γεωγραφικές περιοχές επηρεάζονται από πολλούς παράγοντες με υψηλό βαθμό αλληλεξάρτησης, έτσι ώστε το ποσό πρόβλεψης για απομείωση των δανείων του Συγκροτήματος ως σύνολο να μην είναι ευαίσθητο σε ένα συγκεκριμένο παράγοντα. Χρησιμοποιούνται διαφορετικοί παράγοντες κινδύνου σε κάθε χώρα έτσι ώστε να αντικατοπτρίζουν τις τοπικές οικονομικές συνθήκες και τους τοπικούς νόμους και κανονισμούς. Οι παραδοχές στις οποίες βασίζονται αυτές οι εκτιμήσεις είναι υποκειμενικές. Η μεθοδολογία και οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται για να υπολογιστούν οι προβλέψεις για απομείωση αναθεωρούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα. Είναι πιθανόν οι πραγματικές συνθήκες στο επόμενο οικονομικό έτος να διαφέρουν από τις παραδοχές που έχουν γίνει, με αποτέλεσμα να υπάρχουν σημαντικές αναπροσαρμογές στη λογιστική αξία των δανείων και απαιτήσεων.

4.3 Εύλογη αξία επενδύσεων

Η καλύτερη απόδειξη της εύλογης αξίας είναι η τιμή διαπραγμάτευσης σε μια ενεργή αγορά. Αν η αγορά στην οποία διαπραγματεύεται ένα χρηματοοικονομικό μέσο δεν είναι ενεργή, τότε χρησιμοποιείται μια μέθοδος αποτίμησης. Η πλειοψηφία των μεθόδων αποτίμησης που χρησιμοποιούνται από το Συγκρότημα, βασίζονται αποκλειστικά σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς με αποτέλεσμα η αποτίμηση της εύλογης αξίας να είναι αρκετά αξιόπιστη. Ωστόσο, συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμούνται με βάση μεθόδους που χρησιμοποιούν ένα ή περισσότερα σημαντικά δεδομένα τα οποία δεν είναι παρατηρήσιμα. Οι μέθοδοι αποτίμησης που βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα απαιτούν περισσότερη κρίση από πλευράς της διοίκησης για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας, σε σχέση με αυτή που απαιτείται για μεθόδους που στηρίζονται αποκλειστικά σε παρατηρήσιμα δεδομένα.

Οι μέθοδοι αποτίμησης που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας περιλαμβάνουν συγκρίσεις με παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα για τα οποία υπάρχουν παρατηρήσιμες τιμές, χρησιμοποίηση μοντέλων προεξοφλημένων ταμειακών ροών και άλλες μεθόδους αποτίμησης που χρησιμοποιούνται συνήθως από τους συμμετέχοντες στην αγορά. Οι μέθοδοι αποτίμησης περιλαμβάνουν παραδοχές που θα χρησιμοποιούσαν και άλλοι συμμετέχοντες στην αγορά καθώς και παραδοχές για την καμπύλη απόδοσης επιτοκίων, τις συναλλαγματικές ισοτιμίες, τις μεταβλητότητες και το ρυθμό μη πληρωμής οφειλών. Κατά την αποτίμηση μέσων με τη μέθοδο σύγκρισης με άλλα παρόμοια μέσα, η διοίκηση λαμβάνει υπόψη τη λήξη, τη δομή και τη διαβάθμιση του μέσου το οποίο χρησιμοποιείται ως συγκρίσιμο.

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί μοντέλα που βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα μόνο για την αποτίμηση συμμετοχών σε ιδιωτικά κεφάλαια. Σε αυτές τις περιπτώσεις γίνονται εκτιμήσεις για να ληφθούν υπόψη αβεβαιότητες στις εύλογες αξίες που προκύπτουν από την έλλειψη δεδομένων της αγοράς, όπως για παράδειγμα η έλλειψη ρευστότητας. Μη παρατηρήσιμα δεδομένα που χρησιμοποιούνται σε αποτιμήσεις είναι εκ φύσεως αβέβαια διότι υπάρχουν ελάχιστα ή καθόλου διαθέσιμα στοιχεία στην αγορά για να καθορίσουν αν μια συναλλαγή έχει διεκπεραιωθεί σε καθαρή εμπορική βάση κάτω από κανονικές επιχειρηματικές συνθήκες. Τα μη παρατηρήσιμα δεδομένα καθορίζονται βάση των καλύτερων διαθέσιμων πληροφοριών.

Περισσότερες πληροφορίες για την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων παρουσιάζονται στη Σημείωση 22.

4.4 Απομείωση επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση

Οι μετοχές διαθέσιμες προς πώληση υφίστανται απομείωση όταν η μείωση της εύλογης αξίας τους σε σχέση με την τιμή κόστους είναι σημαντική ή παρατεταμένη. Σε αυτή την περίπτωση, η συνολική ζημιά που είχε προηγουμένως αναγνωριστεί στα ίδια κεφάλαια, αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Ο προσδιορισμός της σημαντικής ή παρατεταμένης μείωσης απαιτεί εκτιμήσεις από τη διοίκηση. Παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη σε αυτές τις εκτιμήσεις περιλαμβάνουν την αναμενόμενη μεταβλητότητα στην τιμή μιας μετοχής. Επιπρόσθετα, απομείωση πιθανόν να προκύπτει όταν υπάρχουν ενδείξεις για σημαντικές αρνητικές μεταβολές στην τεχνολογία, την αγορά, το οικονομικό ή το νομικό περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιείται η εκδότρια εταιρία.

4. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

4.4 Απομείωση επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση (συνέχεια)

Τα ομόλογα διαθέσιμα προς πώληση υφίστανται απομείωση όταν υπάρχουν αντικειμενικές αποδείξεις απομείωσης λόγω ενός ή περισσότερων γεγονότων που συνέβηκαν μετά την αρχική αναγνώριση της επένδυσης και το ζημιόγONO γεγονός (ή γεγονότα) επηρεάζουν τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές της επένδυσης. Η πολιτική του Συγκροτήματος απαιτεί όπως γίνει ατομική αξιολόγηση για ενδεχόμενη απομείωση σε ομόλογα των οποίων η εύλογη αξία κατά την ημερομηνία του ισολογισμού είναι μικρότερη του 90% του αποσβεσμένου κόστους του ομολόγου. Η αξιολόγηση λαμβάνει υπόψη ένα αριθμό παραγόντων, όπως η οικονομική κατάσταση του εκδότη, η παραβίαση των όρων του συμβολαίου, η πιθανότητα ο εκδότης να κηρύξει πτώχευση ή να προβεί σε χρηματοοικονομική αναδιοργάνωση και ως εκ τούτου απαιτεί σημαντική κρίση.

4.5 Επαναταξινόμηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Το Συγκρότημα ταξινομεί τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στις ακόλουθες κατηγορίες: στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, διαθέσιμα προς πώληση, επενδύσεις που κρατούνται μέχρι τη λήξη ή δάνεια και απαιτήσεις. Η κατάλληλη ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων καθορίζεται κατά την αρχική τους αναγνώριση. Επιπρόσθετα, με τις τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 39 και το ΔΠΧΑ 7, 'Επαναταξινόμηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων' οι οποίες εγκρίθηκαν από το ΣΔΛΠ και υιοθετήθηκαν από την ΕΕ τον Οκτώβριο του 2008, επιτρέπεται η επαναταξινόμηση ορισμένων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων από την κατηγορία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (περιουσιακά στοιχεία για εμπορία) και την κατηγορία διαθέσιμα προς πώληση, στην κατηγορία δάνεια και απαιτήσεις. Για να επαναταξινομηθούν τα περιουσιακά στοιχεία, θα πρέπει να υπάρχει ξεκάθαρη αλλαγή στην πρόθεση της διοίκησης σε σχέση με τα περιουσιακά στοιχεία και σε σχέση με τον χρόνο της αρχικής αναγνώρισης. Επίσης, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία πρέπει να πληρούν τον ορισμό των δανείων και απαιτήσεων κατά την ημερομηνία επαναταξινόμησής τους. Επιπλέον, θα πρέπει κατά την ημερομηνία της επαναταξινόμησης να υπάρχει η πρόθεση και η ικανότητα διακράτησης του περιουσιακού στοιχείου για το προβλεπόμενο μέλλον. Με την επαναταξινόμηση, δεν υπάρχει η δυνατότητα για μεταγενέστερη επαναταξινόμηση στην κατηγορία για εμπορία ή την κατηγορία διαθέσιμα προς πώληση. Περισσότερες πληροφορίες σε σχέση με τα περιουσιακά στοιχεία που επαναταξινομήθηκαν από το Συγκρότημα παρουσιάζονται στη Σημείωση 20.

Η διοίκηση χρειάζεται να κρίνει κάνοντας τις αναγκαίες παραδοχές εάν υπάρχει ενεργός αγορά για το υπό εξέταση χρηματοοικονομικό στοιχείο ώστε να πληροί τον ορισμό των δανείων και απαιτήσεων. Η διοίκηση πρέπει επίσης να προβαίνει σε κρίσεις και παραδοχές για τον καθορισμό της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά την ημερομηνία επαναταξινόμησής τους, η οποία αποτελεί τη βάση του αποσβεσμένου κόστους στην κατηγορία δάνεια και απαιτήσεις. Η απόφαση που πρέπει να λάβει η διοίκηση και για τα δύο αυτά θέματα μπορεί να αποδειχτεί ιδιαίτερα δύσκολη στο πολύ ρευστό και αβέβαιο οικονομικό περιβάλλον και τις συνθήκες στις χρηματοοικονομικές αγορές. Η αλλαγή στην πρόθεση για διακράτηση των περιουσιακών στοιχείων για το προβλεπόμενο μέλλον είναι ένα άλλο θέμα που απαιτεί σημαντική κρίση από τη διοίκηση. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία προτείνονται για επαναταξινόμηση πρέπει να εγκριθούν από την Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων του Συγκροτήματος με βάση τα γεγονότα και τις περιστάσεις του κάθε υπό εξέταση χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου και λαμβάνοντας υπόψη τη δυνατότητα και ευλογοφάνεια της προτεινόμενης στρατηγικής για διακράτησή του. Επιπρόσθετα από τα πιο πάνω, η κρίση της διοίκησης απαιτείται για να βεβαιώσει ότι η αναμενόμενη αποπληρωμή του περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει την εκτιμημένη εύλογη αξία του και η απόδοση του περιουσιακού στοιχείου θα βελτιστοποιηθεί με τη διακράτησή του για το προβλεπόμενο μέλλον.

4. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

4.6 Ωφελήματα αφυπηρέτησης

Το κόστος ωφελημάτων για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών υπολογίζεται με βάση αναλογιστικές εκτιμήσεις, κατά τις οποίες χρησιμοποιούνται παραδοχές για τους προεξοφλητικούς συντελεστές, τα ποσοστά μακροπρόθεσμης απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων, το ρυθμό αύξησης των μισθών, τα ποσοστά θνησιμότητας και τις μελλοντικές αυξήσεις στα ωφελήματα αφυπηρέτησης, όπου είναι αναγκαίο. Η διοίκηση του Συγκροτήματος κάνει αυτές τις παραδοχές βασιζόμενη σε προσδοκίες της αγοράς κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, χρησιμοποιώντας τις καλύτερες δυνατές εκτιμήσεις για κάθε παράμετρο, καλύπτοντας την περίοδο κατά την οποία η υποχρέωση θα διακανονιστεί. Για τον καθορισμό του κατάλληλου προεξοφλητικού συντελεστή, η διοίκηση λαμβάνει υπόψη την καμπύλη επιτοκίων με βάση εταιρικά ομόλογα υψηλής διαβάθμισης. Η επιλογή των λοιπών παραμέτρων απαιτεί ορισμένες κρίσεις. Οι μελλοντικές αυξήσεις των μισθών βασίζονται στις αναμενόμενες μελλοντικές τιμές του πληθωρισμού της συγκεκριμένης χώρας συν ένα περιθώριο που αντανακλά την καλύτερη δυνατή εκτίμηση για παραμέτρους που σχετίζονται με παραγωγικότητα, ωρίμανση και προαγωγές. Τα ποσοστά μακροπρόθεσμης απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων του κάθε προγράμματος βασίζονται στη σύνθεση των επενδύσεών του, λαμβάνοντας έτσι υπόψη το διαφορετικό ρυθμό απόδοσης για κάθε κατηγορία περιουσιακών στοιχείων. Οι εκτιμήσεις για τις μελλοντικές τιμές του πληθωρισμού των μισθολογικών αυξήσεων και την αναμενόμενη απόδοση των περιουσιακών στοιχείων αντικατοπτρίζουν τις καλύτερες δυνατές εκτιμήσεις της διοίκησης για αυτές τις μεταβλητές, μετά από διαβούλευση με τους συμβούλους του Συγκροτήματος και απαιτούν σημαντικές κρίσεις. Λόγω της μακροχρόνιας φύσης των προγραμμάτων, οι εκτιμήσεις αυτές είναι εξ ορισμού αβέβαιες.

4.7 Ασφαλιστικές εργασίες γενικού κλάδου

Το Συγκρότημα ασχολείται με τη διεξαγωγή ασφαλιστικών εργασιών γενικού κλάδου. Η αποδοχή των κινδύνων συνήθως καλύπτει περίοδο 12 μηνών.

Οι υποχρεώσεις για εκκρεμείς απαιτήσεις που προκύπτουν από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια που εκδίδει το Συγκρότημα υπολογίζονται με βάση τις εκτιμήσεις εμπειρογνομόνων και με βάση τα γεγονότα που υφίστανται κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Με την πάροδο του χρόνου οι εκτιμήσεις αυτές αναθεωρούνται και τυχόν αναπροσαρμογές αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις της περιόδου στην οποία προκύπτουν.

Οι κύριες παραδοχές που γίνονται για καθορισμό του ύψους της εκτίμησης κάθε απαίτησης βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος και τις τάσεις της αγοράς και περιλαμβάνουν το ύψος των δαπανών για το διακανονισμό των απαιτήσεων. Επίσης λαμβάνονται υπόψη εξωτερικοί παράγοντες οι οποίοι μπορεί να επηρεάσουν την εκτίμηση των απαιτήσεων, όπως πρόσφατες δικαστικές αποφάσεις και η εισαγωγή νέων νομοθετικών πλαισίων.

Γίνεται επίσης πρόβλεψη για τις απαιτήσεις σε σχέση με κινδύνους που έχουν επισυμβεί αλλά δεν έχουν γνωστοποιηθεί ('IBNR') μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού. Για τον υπολογισμό της πρόβλεψης αυτής, λαμβάνεται υπόψη η εμπειρία του παρελθόντος αναφορικά με τον αριθμό και το ύψος των απαιτήσεων που δηλώνονται μετά την ημερομηνία του ισολογισμού.

Οι υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων είναι ευαίσθητες σε αλλαγές στις πιο πάνω βασικές παραδοχές. Η επίδραση της αλλαγής ορισμένων παραδοχών όπως η εισαγωγή νέων νομοθετικών πλαισίων και η έκβαση δικαστικών υποθέσεων είναι πολύ δύσκολο να εκφραστεί ποσοτικά. Επιπρόσθετα, η καθυστέρηση που παρουσιάζεται συνήθως μεταξύ του χρόνου που προκύπτει η απαίτηση και του χρόνου που αυτή γνωστοποιείται καθώς και της τελικής διευθέτησης, αυξάνουν την αβεβαιότητα που υπάρχει κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.

4.8 Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής

Το Συγκρότημα ασχολείται με τη διεξαγωγή ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής. Οι εφ' όρου ζωής ασφαλίσεις ζωής (life plans) αναφέρονται σε σχέδια συνδεδεμένα με περιουσιακά στοιχεία, όπου το ποσό που καταβάλλεται σε περίπτωση θανάτου είναι το μεγαλύτερο μεταξύ του ασφαλισμένου ποσού και της αξίας των μονάδων επένδυσης. Οι απλές ασφαλίσεις ή ασφαλίσεις πρόσκαιρης διάρκειας (term plans) σχετίζονται με σχέδια προκαθορισμένης διάρκειας, με σκοπό την προστασία από τον κίνδυνο θανάτου. Σε περίπτωση θανάτου εντός της περιόδου κάλυψης καταβάλλεται το ασφαλισμένο ποσό. Οι μικτές ασφαλίσεις (investment plans/mortgage plans/horizon plans) αναφέρονται σε σχέδια προκαθορισμένης διάρκειας συνδεδεμένα με επενδύσεις, με σκοπό τη δημιουργία κεφαλαίου μέσω συστηματικής επένδυσης σε συνδυασμό με ασφαλιστική κάλυψη θανάτου όπου το ποσό που καταβάλλεται σε περίπτωση θανάτου είναι το μεγαλύτερο μεταξύ του ασφαλιζόμενου ποσού και της αξίας της επένδυσης σύμφωνα με το συμβόλαιο ασφάλισης.

4. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

4.8 Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής (συνέχεια)

4.8.1 Αξία μακροπρόθεσμων ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής σε ισχύ

Η αξία των μακροπρόθεσμων ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής (κεκτημένη αξία) αντιπροσωπεύει την καθαρή παρούσα αξία των μελλοντικών κερδών που αναμένονται να προκύψουν από τα συμβόλαια που είναι ήδη σε ισχύ. Η εκτίμηση της αξίας αυτής απαιτεί παραδοχές για τις μελλοντικές οικονομικές και λειτουργικές συνθήκες που είναι εκ φύσεως αβέβαιες και οποιεσδήποτε αλλαγές θα μπορούσαν να επηρεάσουν σημαντικά την αξία. Η μεθοδολογία και οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση της αξίας των μακροπρόθεσμων ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής (κεκτημένη αξία) στις 31 Δεκεμβρίου 2013 παρουσιάζονται στη Σημείωση 27.

4.8.2 Ασφαλιστικές υποχρεώσεις

Ο υπολογισμός των υποχρεώσεων και η επιλογή παραδοχών που αφορούν τα ασφαλιστήρια συμβόλαια απαιτούν όπως η Διοίκηση του Συγκροτήματος προβαίνει σε σημαντικές εκτιμήσεις.

Οι παραδοχές στις οποίες στηρίζονται οι εκτιμήσεις για κάθε απαίτηση βασίζονται κυρίως στην εμπειρία του παρελθόντος, σε εσωτερικά στοιχεία και προϋποθέσεις καθώς και σε εξωτερικά στοιχεία που αντικατοπτρίζουν τις τρέχουσες τιμές αγοράς και άλλες δημοσιευμένες πληροφορίες. Οι κρίσεις και παραδοχές καθορίζονται κατά την ημερομηνία εκτίμησης των υποχρεώσεων και αξιολογούνται συστηματικά, ώστε να διασφαλίζονται η αξιοπιστία και η ρεαλιστική εικόνα.

Οι εκτιμήσεις για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια γίνονται σε δύο στάδια. Αρχικά, στην έναρξη του συμβολαίου, το Συγκρότημα καθορίζει τις παραδοχές αναφορικά με μελλοντικούς θανάτους, θεληματικούς τερματισμούς, αποδόσεις επενδύσεων και έξοδα διαχείρισης. Μεταγενέστερα, σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, διενεργείται αναλογιστική εκτίμηση η οποία αξιολογεί κατά πόσο οι υποχρεώσεις είναι επαρκείς σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες εκτιμήσεις.

Οι παραδοχές με τη μεγαλύτερη επίδραση στην εκτίμηση των ασφαλιστικών υποχρεώσεων αναφέρονται πιο κάτω:

Ποσοστά θνησιμότητας και νοσηρότητας

Οι παραδοχές βασίζονται σε τυποποιημένους διεθνείς πίνακες θνησιμότητας και νοσηρότητας, ανάλογα με τον τύπο του συμβολαίου. Επιπλέον, πραγματοποιείται μελέτη βασισμένη στην πραγματική εμπειρία (πραγματικούς θανάτους) των ασφαλιστικών εταιριών για σκοπούς σύγκρισης και εάν κριθεί ότι τα στοιχεία είναι επαρκή και στατιστικά αξιόπιστα, ενσωματώνονται στους εν λόγω πίνακες. Αύξηση στους ρυθμούς θνησιμότητας θα οδηγήσει σε μεγαλύτερο αριθμό απαιτήσεων (ή σε απαιτήσεις που προκύπτουν σε συντομότερο διάστημα από το προβλεπόμενο) και άρα στην αύξηση των δαπανών και κατά συνέπεια στη μείωση της κερδοφορίας για τους μετόχους.

Απόδοση επενδύσεων και προεξοφλητικός συντελεστής

Ο σταθμισμένος μέσος όρος απόδοσης υπολογίζεται με βάση τα περιουσιακά στοιχεία που καλύπτουν τις υποχρεώσεις σε συνάρτηση με τη μακροχρόνια επενδυτική στρατηγική του Συγκροτήματος. Οι εκτιμήσεις αυτές βασίζονται σε τρέχουσες αποδόσεις της αγοράς, καθώς και σε αναμενόμενες χρηματοοικονομικές εξελίξεις. Αύξηση στους ρυθμούς απόδοσης των επενδύσεων οδηγεί σε αύξηση στα κέρδη των μετόχων.

Έξοδα διαχείρισης

Γίνονται παραδοχές για τα έξοδα διαχείρισης και διατήρησης συμβολαίων καθώς επίσης και για τα γενικά έξοδα, οι οποίες βασίζονται στα πραγματικά έξοδα του Συγκροτήματος. Γίνονται παραδοχές και για το ρυθμό αύξησης των εξόδων σε σχέση με το ετήσιο ποσοστό πληθωρισμού. Αύξηση των εξόδων οδηγεί σε μείωση της κερδοφορίας για τους μετόχους.

Διατηρησιμότητα (Lapses)

Κάθε έτος γίνεται ανάλυση των ποσοστών διακοπής συμβολαίων, χρησιμοποιώντας πραγματικά στοιχεία από την ίδρυση της ασφαλιστικής εταιρίας μέχρι και το αμέσως προηγούμενο έτος. Τα ποσοστά διαφέρουν ανάλογα με τον τύπο και τη διάρκεια του σχεδίου. Σύμφωνα με την Κυπριακή ασφαλιστική νομοθεσία, δεν γίνονται παραδοχές για ποσοστά διακοπής συμβολαίων στην αναλογιστική εκτίμηση.

4.9 Φόρος εισοδήματος

Το Συγκρότημα δραστηριοποιείται και επομένως υπόκειται σε φόρο εισοδήματος σε διάφορες χώρες. Αυτό απαιτεί εκτιμήσεις για τον προσδιορισμό της πρόβλεψης φόρου εισοδήματος κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Το Συγκρότημα αναγνωρίζει υποχρεώσεις για φόρο εισοδήματος σε σχέση με συναλλαγές και υπολογισμούς των οποίων ο φορολογικός χειρισμός είναι αβέβαιος. Όπου η τελική φορολογία διαφέρει από τα αρχικά ποσά που αναγνωρίστηκαν στον ενοποιημένο λογαριασμό αποτελεσμάτων, οι διαφορές επηρεάζουν το έξοδο φορολογίας, τις φορολογικές υποχρεώσεις και τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις της περιόδου όπου συμφωνείται ο τελικός προσδιορισμός της φορολογίας με τις φορολογικές αρχές.

Το Συγκρότημα αναγνωρίζει απαιτήσεις για αναβαλλόμενη φορολογία σε σχέση με φορολογικές ζημιές, στο βαθμό που είναι πιθανόν να υπάρχουν φορολογητέα κέρδη στο μέλλον έναντι των οποίων να χρησιμοποιηθούν οι ζημιές. Ο καθορισμός του ποσού της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να αναγνωριστεί, απαιτεί την άσκηση κρίσης και βασίζεται στο χρονισμό και το επίπεδο των μελλοντικών φορολογικών κερδών, σε συνάρτηση με μελλοντικές στρατηγικές φορολογικού σχεδιασμού. Αυτές οι μεταβλητές έχουν καθοριστεί με βάση σημαντικές παραδοχές και παραδοχές της διοίκησης και είναι εξ ορισμού αβέβαιες. Είναι δυνατόν οι πραγματικές συνθήκες στο μέλλον να είναι διαφορετικές από τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν, με αποτέλεσμα σημαντικές αναπροσαρμογές στη λογιστική αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων. Περισσότερες πληροφορίες για τη φορολογία παρατίθενται στη Σημείωση 17.

4.10 Ενοποίηση εταιριών ειδικού σκοπού

Το Συγκρότημα προωθεί τη δημιουργία εταιριών ειδικού σκοπού ('ΕΕΣ') για διάφορους λόγους περιλαμβανομένης της τιτλοποίησης περιουσιακών στοιχείων, οι οποίες μπορεί να είναι ή να μην είναι άμεσα ή έμμεσα θυγατρικές. Το Συγκρότημα ενοποιεί τις ΕΕΣ τις οποίες ελέγχει. Για να καθοριστεί εάν η ΕΕΣ ελέγχεται από το Συγκρότημα, η διοίκηση προβαίνει στην άσκηση κρίσεως ως προς το εάν το Συγκρότημα διατηρεί το μεγαλύτερο μέρος των κινδύνων και αποδόσεων που απορρέουν από την ΕΕΣ και ως προς την ικανότητά του να λάβει λειτουργικές αποφάσεις για την κάθε ΕΕΣ.

4.11 Εύλογη αξία ακινήτων για ίδια χρήση και ακινήτων για επένδυση

Η λογιστική πολιτική του Συγκροτήματος σε σχέση τόσο με τα ακίνητα που κατέχει το Συγκρότημα για ίδια χρήση όσο και τα ακίνητα που κατέχονται για επένδυση απαιτεί την επιμέτρησή τους σε εύλογη αξία. Στην περίπτωση των ακινήτων που κατέχονται για ίδια χρήση, η εκτίμηση γίνεται σε τακτά διαστήματα ούτως ώστε η λογιστική αξία να μην διαφέρει ουσιωδώς από την εύλογη αξία, ενώ στην περίπτωση των ακινήτων για επένδυση η εκτίμηση γίνεται σε ετήσια βάση. Οι εκτιμήσεις γίνονται από προσοντούχους εκτιμητές μέσω εφαρμογής ενός μοντέλου αποτίμησης όπως συνίσταται από τα Διεθνή Πρότυπα Εκτίμησης.

4. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

4.11 Εύλογη αξία ακινήτων για ίδια χρήση και ακινήτων για επένδυση (συνέχεια)

Ανάλογα με τη φύση του εν λόγω ακινήτου και την υπάρχουσα πληροφόρηση στην αγορά, για τον καθορισμό της εύλογης αξίας του ακινήτου για ίδια χρήση και του ακινήτου για επένδυση μπορεί να απαιτηθεί η χρήση εκτιμήσεων όπως οι μελλοντικές ταμειακές ροές από ακίνητα και ο κατάλληλος συντελεστής προεξόφλησης των ροών αυτών. Όλες αυτές οι εκτιμήσεις βασίζονται στις συνθήκες που επικρατούν στην τοπική αγορά κατά την ημερομηνία ισολογισμού.

Η μεταβλητότητα στο παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα αντικατοπτρίζεται στις εμπορικές αγορές ακινήτων, συμπεριλαμβανομένων των κύριων αγορών στις οποίες δραστηριοποιείται το Συγκρότημα, στην Κύπρο και την Ελλάδα.

Από την περίοδο επιτάχυνσης της οικονομικής κρίσης στην Κύπρο το 2010, οι συναλλαγές στα εμπορικά και οικιστικά ακίνητα κατέγραψαν μια σημαντική μείωση και σύμφωνα με τους τοπικούς δημοσιευμένους δείκτες, οι τιμές έχουν μειωθεί κατά 15% με 35% από το 2011 (ανάλογα της περιοχής και το είδος του ακινήτου). Οι καταναγκαστικές πωλήσεις αναμένεται να επιταχυνθούν ως αποτέλεσμα των πιέσεων στις τράπεζες για ανάκτηση των ακινήτων που εξασφαλίζουν δάνεια. Η έντονη αβεβαιότητα που επικρατεί αναφορικά με τις οικονομικές εξελίξεις στην Κύπρο και ειδικά στο χρηματοπιστωτικό τομέα και τον τομέα ακινήτων, καθιστά την πρόβλεψη των μελλοντικών εξελίξεων στην αγορά ακινήτων εξαιρετικά δύσκολη.

Για τις εκτιμήσεις τους στις 31 Δεκεμβρίου 2013, οι εκτιμητές έχουν χρησιμοποιήσει τη γνώση τους για την αγορά και την επαγγελματική τους κρίση και δεν έχουν βασιστεί αποκλειστικά σε ιστορικά στοιχεία συναλλαγών, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο βαθμός της αβεβαιότητας είναι αυξημένος σε σχέση με την ύπαρξη μιας πιο ενεργούς αγοράς για τον καθορισμό της αγοραίας αξίας των ακινήτων. Περισσότερες πληροφορίες για τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν περιλαμβάνονται στη Σημείωση 22.

4.12 Απομείωση υπεραξίας

Η διαδικασία αναγνώρισης και αξιολόγησης της απομείωσης της υπεραξίας είναι εκ φύσεως αβέβαιη αφού απαιτείται η κρίση της διοίκησης για μια σειρά εκτιμήσεων, τα αποτελέσματα των οποίων είναι σημαντικά ευαίσθητα στις παραδοχές που χρησιμοποιούνται. Η αξιολόγηση για απομείωση της υπεραξίας αποτελεί την καλύτερη εκτίμηση της διοίκησης για τους παράγοντες που παρατίθενται πιο κάτω.

Η υπεραξία εξετάζεται για απομείωση συγκρίνοντας την ανακτήσιμη αξία της κάθε Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών (ΜΔΤΡ) των οντοτήτων που εξαγοράστηκαν στη βάση της αξίας λόγω χρήσης (value in use). Ο υπολογισμός της αξίας λόγω χρήσης χρησιμοποιεί εκτιμήσεις της διοίκησης για τις αναμενόμενες ταμειακές ροές, προεκτεινόμενες στο διηνεκές χρησιμοποιώντας ένα μακροπρόθεσμο ρυθμό ανάπτυξης βασισμένο μεταξύ άλλων στην τρέχουσα εκτίμηση της αγοράς για το ΑΕΠ, τον πληθωρισμό και τις τιμές συναλλάγματος καθώς και το βαθμό διείσδυσης του συγκεκριμένου τομέα στις χώρες όπου δραστηριοποιείται η κάθε οντότητα που εξαγοράστηκε. Οι ταμειακές ροές προεκτείνονται στο διηνεκές αντανakλώντας τη μακροπρόθεσμη προοπτική του Συγκροτήματος για αυτές τις οντότητες. Η αξία λόγω χρήσης μπορεί να διαφέρει σημαντικά από την εύλογη αξία μείον έξοδα πώλησης για κάθε ΜΔΤΡ λόγω των διαφορετικών προϋποθέσεων σε κάθε μεθοδολογία αποτίμησης.

Όταν η πιο πάνω διαδικασία υποδείξει ότι οι αναμενόμενες ταμειακές ροές μιας ΜΔΤΡ έχουν μειωθεί και/ή το κόστος του κεφαλαίου έχει αυξηθεί, η εκτιμημένη εύλογη αξία της ΜΔΤΡ μειώνεται. Αν αυτή η μείωση έχει ως αποτέλεσμα το εκτιμημένο ανακτήσιμο ποσό να είναι μικρότερο από τη λογιστική αξία της ΜΔΤΡ, τότε αναγνωρίζεται απομείωση της υπεραξίας.

Στους υπολογισμούς της αξίας λόγω χρήσης (value in use) και για την εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών των ΜΔΤΡ των οντοτήτων που εξαγοράστηκαν, απαιτείται σημαντική κρίση από τη διοίκηση. Οι υπολογισμοί μπορούν να επηρεαστούν σημαντικά από τις εκτιμήσεις των αναμενόμενων ταμειακών ροών για τις περιόδους για τις οποίες έχουν γίνει λεπτομερείς προβλέψεις, και από παραδοχές σχετικά με τη μακροχρόνια τάση των ταμειακών ροών για μετέπειτα περιόδους. Ενώ το αποδεκτό εύρος μέσα στο οποίο οι υπάρχουσες προϋποθέσεις μπορούν να εφαρμοστούν διέπεται από την απαίτηση οι προβλέψεις που προκύπτουν να συγκρίνονται με την πραγματική απόδοση και τα οικονομικά δεδομένα των μελλοντικών ετών, οι προβλέψεις των μελλοντικών ταμειακών ροών ορθά και εξ ανάγκης αντικατοπτρίζουν την άποψη της διοίκησης για τις μελλοντικές προοπτικές των οντοτήτων.

4. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

4.12 Απομείωση υπεραξίας (συνέχεια)

Επιπρόσθετα, το κόστος του κεφαλαίου που προσδιορίζεται για κάθε εξαγορασθείσα οντότητα και χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας των μελλοντικών ταμειακών ροών της, μπορεί να έχει σημαντική επίδραση στην αποτίμηση της οντότητας. Το κόστος του κεφαλαίου υπολογίζεται με βάση το Μοντέλο Αποτίμησης Κεφαλαιουχικών Περιουσιακών Στοιχείων (Capital Asset Pricing Model), το οποίο ενσωματώνει ένα αριθμό χρηματοοικονομικών και οικονομικών μεταβλητών, περιλαμβανομένων του επιτοκίου χωρίς κίνδυνο (risk-free interest rate) στη σχετική χώρα, της αμοιβής ανάληψης έμφυτου επιχειρηματικού κινδύνου της οντότητας που αξιολογείται και του κινδύνου συναλλάγματος. Μερικές από αυτές τις μεταβλητές καθορίζονται με βάση σημαντικές εκτιμήσεις της διοίκησης και είναι εξ ορισμού αβέβαιες.

Κατά το 2012, το Συγκρότημα απομείωσε πλήρως την υπεραξία που είχε αναγνωριστεί. Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για να καθοριστούν τα ανακτήσιμα ποσά των ΜΔΤΡ καθώς και ανάλυση ευαισθησίας γνωστοποιούνται και επεξηγούνται στη Σημείωση 27.

4.13 Προβλέψεις

Η λογιστική πολιτική των προβλέψεων περιγράφεται στη Σημείωση 3. Για να καθοριστεί αν μια παρούσα υποχρέωση υπάρχει και για να καθοριστεί η πιθανότητα, η περίοδος και το ποσό για οποιαδήποτε υποχρέωση χρειάζονται εκτιμήσεις. Προβλέψεις για εκκρεμούσες δικαστικές και κανονιστικές υποθέσεις απαιτούν μεγαλύτερο βαθμό κρίσης από άλλα είδη προβλέψεων. Λεπτομερής περιγραφή για τη φύση της αβεβαιότητας και των παραδοχών και την επίδραση στο ποσό και τη χρονική περίοδο για εκκρεμούσες δικαστικές διαμάχες και απαιτήσεις περιλαμβάνεται στη Σημείωση 41.

5. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα

Το Συγκρότημα είναι οργανωμένο σε επιχειρηματικούς τομείς οι οποίοι βασίζονται στη γεωγραφική περιοχή στην οποία λειτουργεί η κάθε μονάδα. Στις 26 Μαρτίου 2013, με έκδοση σχετικού Διατάγματος από την Αρχή Εξυγίανσης, το Συγκρότημα πώλησε τα δάνεια, τα ακίνητα και εξοπλισμό, άυλα περιουσιακά στοιχεία και καταθέσεις των τραπεζικών και υπηρεσιών μίσθωσης του Συγκροτήματος στην Ελλάδα, στην Τράπεζα Πειραιώς. Ως αποτέλεσμα, το κυρίως μέρος των τραπεζικών εργασιών και εργασιών μίσθωσης στην Ελλάδα, παρουσιάζεται ως μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες. Οι υπόλοιπες εργασίες στην Ελλάδα, οι οποίες δεν πωλήθηκαν στην Τράπεζα Πειραιώς, περιλαμβάνονται στον τομέα 'Άλλες χώρες' λόγω του μεγέθους τους.

Οι εργασίες του Συγκροτήματος στο Ηνωμένο Βασίλειο, τη Ρουμανία και την Ουκρανία είναι ξεχωριστοί επιχειρηματικοί τομείς για τους οποίους παρέχεται πληροφόρηση στη διοίκηση αλλά, λόγω του μεγέθους τους, περιλαμβάνονται για σκοπούς γνωστοποιήσεων στον τομέα 'Άλλες χώρες'.

Οι εργασίες του Συγκροτήματος στην Κύπρο περιλαμβάνουν τραπεζικές, χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες και κτηματικές και ξενοδοχειακές εργασίες. Οι εργασίες του Συγκροτήματος στην Ελλάδα μετά την πώληση των δραστηριοτήτων στην Τράπεζα Πειραιώς, περιλαμβάνουν την παροχή χρηματοοικονομικών και ασφαλιστικών υπηρεσιών, καθώς και τη διαχείριση επενδύσεων σε ακίνητα. Στις άλλες χώρες το Συγκρότημα παρέχει μόνο τραπεζικές εργασίες.

Η διοίκηση του Συγκροτήματος παρακολουθεί τα λειτουργικά αποτελέσματα του κάθε επιχειρηματικού τομέα ξεχωριστά για σκοπούς αξιολόγησης της απόδοσής του και κατανομής πόρων στον κάθε τομέα. Η απόδοση των επιχειρηματικών τομέων αξιολογείται με βάση τα κέρδη μετά τη φορολογία και τα δικαιώματα μειοψηφίας. Τα υπόλοιπα και οι συναλλαγές μεταξύ τομέων γίνονται με βάση τις τιμές της αγοράς και απαλείφονται στην ενοποίηση.

Οι οικονομικές πληροφορίες κατά επιχειρηματικό τομέα παρατίθενται όπως παρουσιάζονται στον Ανώτατο Εκτελεστικό Διευθυντή. Το κεφάλαιο του κάθε τομέα και τα σχετικά έσοδα και έξοδα από τόκους αναπροσαρμόζονται έτσι ώστε να είναι στην ίδια βάση ως ποσοστό των σταθμισμένων περιουσιακών του στοιχείων, όπως υπολογίζονται για σκοπούς κεφαλαιακής επάρκειας σύμφωνα με τους σχετικούς κανονισμούς της ΚΤΚ. Επίσης, τα αποτελέσματα του κάθε τομέα αναπροσαρμόζονται έτσι ώστε να αντικατοπτρίζουν την πλεονάζουσα/ελλειμματική ρευστότητα του κάθε τομέα. Οι συνολικές ζημιές του Συγκροτήματος όπως παρουσιάζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων δεν επηρεάζονται από τις πιο πάνω αναπροσαρμογές.

5. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα (συνέχεια)

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, οι καταθέσεις πελατών και τα σχετικά έσοδα και έξοδα περιλαμβάνονται κυρίως στον τομέα από τον οποίο πηγάζει η σχέση με τον πελάτη, αντί στον τομέα ο οποίος καταχωρεί τη συναλλαγή.

	Κύπρος	Ρωσία	Άλλες χώρες	Σύνολο συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες
2013	€000	€000	€000	€000	€000
Καθαρά έσοδα από τόκους	842.318	96.968	60.145	999.431	46.279
Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	131.918	27.508	9.393	168.819	11.217
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	6.611	4.153	(15.912)	(5.148)	(14.667)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση θυγατρικών	14.726	-	(4.137)	10.589	5.411
Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες	57.375	-	7.581	64.956	-
Λοιπά έξοδα	(19.249)	(243)	(44.790)	(64.282)	(2.070)
	1.033.699	128.386	12.280	1.174.365	46.170
Δαπάνες προσωπικού	(247.309)	(51.286)	(23.613)	(322.208)	(22.241)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	(146.925)	(49.894)	(33.636)	(230.455)	(55.001)
Έξοδα αναδιάρθρωσης (Σημ. 13 και 14)	(156.808)	(172)	(771)	(157.751)	-
Απομείωση των περιουσιακών στοιχείων που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 54.9)	-	-	(9.579)	(9.579)	-
Κέρδη/(ζημιές) πριν την απομείωση δανείων και απαιτήσεων	482.657	27.034	(55.319)	454.372	(31.072)
Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων	(856.380)	(78.795)	(132.170)	(1.067.345)	(58.908)
Ζημιές από την πώληση των Ελληνικών τραπεζικών εργασιών υπηρεσιών μίσθωσης (Σημ. 54)	-	-	-	-	(1.365.624)
Μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών	2.076	-	(191)	1.885	-
Ζημιές πριν τη φορολογία	(371.647)	(51.761)	(187.680)	(611.088)	(1.455.604)
Φορολογία	3.360	7.019	(5.195)	5.184	-
Ζημιές μετά τη φορολογία	(368.287)	(44.742)	(192.875)	(605.904)	(1.455.604)
Δικαιώματα μειοψηφίας - ζημιές	924	11.047	35	12.006	-
Ζημιές μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	(367.363)	(33.695)	(192.840)	(593.898)	(1.455.604)

5. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα (συνέχεια)

	Κύπρος	Ρωσία	Άλλες χώρες	Σύνολο συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες
2012	€000	€000	€000	€000	€000
Καθαρά έσοδα από τόκους	514.319	120.452	67.005	701.776	309.342
Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	132.504	32.796	7.385	172.685	46.082
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	16.702	5.956	2.290	24.948	2.841
Καθαρές (ζημιές)/κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα	(29.713)	210	1.604	(27.899)	83.192
Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες	53.431	-	9.541	62.972	-
Λοιπά (έξοδα)/έσοδα	(488)	863	(15.474)	(15.099)	(3.709)
	686.755	160.277	72.351	919.383	437.748
Δαπάνες προσωπικού	(204.829)	(61.568)	(27.159)	(293.556)	(102.990)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	(172.121)	(52.551)	(26.171)	(250.843)	(88.917)
Έξοδα αναδιάρθρωσης	(9.710)	-	-	(9.710)	(11.128)
Κέρδη πριν την απομείωση δανείων και απαιτήσεων, υπεραξίας και άυλων περιουσιακών στοιχείων	300.095	46.158	19.021	365.274	234.713
Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων	(1.186.111)	(88.888)	(64.270)	(1.339.269)	(966.888)
Μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών	31	-	191	222	-
Ζημιές πριν τη φορολογία	(885.985)	(42.730)	(45.058)	(973.773)	(732.175)
Φορολογία	42.872	429	162	43.463	(12.036)
Ζημιές μετά τη φορολογία	(843.113)	(42.301)	(44.896)	(930.310)	(744.211)
Δικαιώματα μειοψηφίας (ζημιές/(κέρδη))	1.954	7.278	(1)	9.231	-
Ζημιές πριν την απομείωση ΟΕΔ, υπεραξίας και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(841.159)	(35.023)	(44.897)	(921.079)	(744.211)
Απομείωση υπεραξίας και άυλων περιουσιακών στοιχείων	-	(328.791)	(30.955)	(359.746)	-
Απομείωση ΟΕΔ και μεταβολή στην εύλογη αξία σχετικών παραγώγων αντιστάθμισης μετά τη φορολογία				-	(188.079)
Ζημιές μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας				(1.280.825)	(932.290)

Η απομείωση των ΟΕΔ και η μεταβολή στην εύλογη αξία σχετικών παραγώγων αντιστάθμισης δεν θεωρούνται από τον Ανώτατο Εκτελεστικό Διευθυντή ως μέρος των λειτουργικών αποτελεσμάτων του κάθε τομέα και ως εκ τούτου τα σχετικά ποσά δεν κατανέμονται στους διάφορους τομείς στην πιο πάνω ανάλυση.

5. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα (συνέχεια)

Ανάλυση συνόλου εσόδων

Το σύνολο εσόδων περιλαμβάνει τα καθαρά έσοδα από τόκους, τα καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες, τα καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος, τα καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα, τα έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες, και τα λοιπά έσοδα.

	Κύπρος	Ρωσία	Άλλες χώρες	Σύνολο συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες
	€000	€000	€000	€000	€000
2013					
Τραπεζικές και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	950.984	150.582	7.855	1.109.421	49.067
Ασφαλιστικές υπηρεσίες	57.990	-	7.568	65.558	-
Κτηματικές και ξενοδοχειακές εργασίες	(3.509)	-	(2)	(3.511)	-
Σύνολο εσόδων με τρίτους	1.005.465	150.582	15.421	1.171.468	49.067
Έσοδα/(έξοδα) μεταξύ τομέων	28.234	(22.196)	(3.141)	2.897	(2.897)
Σύνολο εσόδων	1.033.699	128.386	12.280	1.174.365	46.170
2012					
Τραπεζικές και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	586.825	185.930	72.143	844.898	448.383
Ασφαλιστικές υπηρεσίες	54.092	-	8.611	62.703	-
Κτηματικές και ξενοδοχειακές εργασίες	1.154	-	(7)	1.147	-
Σύνολο εσόδων με τρίτους	642.071	185.930	80.747	908.748	448.383
Έσοδα/(έξοδα) μεταξύ τομέων	44.684	(25.653)	(8.396)	10.635	(10.635)
Σύνολο εσόδων	686.755	160.277	72.351	919.383	437.748

Ανάλυση περιουσιακών στοιχείων

	Κύπρος	Ρωσία	Άλλες χώρες	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000
2013				
Περιουσιακά στοιχεία	28.656.025	1.316.068	2.044.721	32.016.814
Περιουσιακά στοιχεία μεταξύ τομέων				(1.674.457)
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων				30.342.357
2012				
Περιουσιακά στοιχεία	23.500.888	2.193.129	10.976.690	36.670.707
Περιουσιακά στοιχεία μεταξύ τομέων				(5.638.671)
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων				31.032.036

Η ανάλυση των καταθέσεων πελατών και των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες κατά τομέα παρουσιάζονται στις Σημειώσεις 31 και 46, αντίστοιχα.

5. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα (συνέχεια)

Ανάλυση υποχρεώσεων

	Κύπρος	Ρωσία	Άλλες χώρες	Σύνολο
2013	€000	€000	€000	€000
Υποχρεώσεις	25.183.780	1.380.412	2.724.213	29.288.405
Υποχρεώσεις μεταξύ τομέων				(1.676.642)
Σύνολο υποχρεώσεων				27.611.763

2012				
Υποχρεώσεις	20.569.930	2.194.056	13.573.631	36.337.617
Υποχρεώσεις μεταξύ τομέων				(5.640.856)
Σύνολο υποχρεώσεων				30.696.761

Οι άλλες χώρες περιλαμβάνουν περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις των δραστηριοτήτων στην Ελλάδα.

6. Έσοδα από τόκους

	2013	2012
	€000	€000
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	1.407.910	1.240.494
Τοποθετήσεις σε τράπεζες και κεντρικές τράπεζες	31.096	28.016
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	33.891	17.306
Επενδύσεις κρατούμενες μέχρι τη λήξη	-	70.549
Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις	173.521	22.048
	1.646.418	1.378.413
Επενδύσεις προς εμπορία	111	42
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	13.193	35.798
Άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	739	1.358
	1.660.461	1.415.611

Οι τόκοι από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβάνουν τόκους στο ανακτήσιμο ποσό των απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων ύψους €188.530 χιλ. (2012: €52.956 χιλ.).

7. Έξοδα από τόκους

	2013	2012
	€000	€000
Καταθέσεις πελατών	426.724	582.846
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες και καταθέσεις από τράπεζες	183.783	33.548
Συμφωνίες επαναγοράς	10.130	17.368
Ομολογιακά δάνεια	629	1.913
Δανειακό κεφάλαιο (αναστροφή)/επιβάρυνση	(4.319)	6.148
	616.947	641.823
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	44.083	72.012
	661.030	713.835

8. Έσοδα και έξοδα από αμοιβές και προμήθειες

Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες

	2013	2012
	€000	€000
Αμοιβές και προμήθειες που σχετίζονται με χορηγήσεις	79.252	71.816
Άλλες τραπεζικές προμήθειες	95.581	109.851
Αμοιβές από αμοιβαία κεφάλαια και διαχείριση χαρτοφυλακίων	3.757	4.665
Χρηματιστηριακές προμήθειες	1.624	2.778
Λοιπές προμήθειες	13.244	2.456
	193.458	191.566

Οι αμοιβές από αμοιβαία κεφάλαια και διαχείριση χαρτοφυλακίων περιλαμβάνουν έσοδα ύψους €2.635 χιλ. (2012: €3.168 χιλ.) από καταπιστευματικές και συναφείς δραστηριότητες.

Έξοδα από αμοιβές και προμήθειες

	2013	2012
	€000	€000
Τραπεζικές προμήθειες	24.103	18.441
Αμοιβές για αμοιβαία κεφάλαια και διαχείριση χαρτοφυλακίων	334	358
Χρηματιστηριακές προμήθειες	202	82
	24.639	18.881

9. Καθαρές (ζημιές)/κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος

Οι καθαρές (ζημιές)/κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος αποτελούνται από τη μετατροπή χρηματικών περιουσιακών στοιχείων σε ξένο νόμισμα κατά την ημερομηνία αναφοράς, τις πραγματοποιηθέντες συναλλαγματικές (ζημιές)/κέρδη από συναλλαγές σε ξένο νόμισμα που έχουν διακανονιστεί κατά τη διάρκεια του έτους καθώς και από τη μεταβολή στην εύλογη αξία παραγώγων ξένου συναλλάγματος.

10. Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση θυγατρικών

	2013	2012
	€000	€000
Χρηματοοικονομικά μέσα προς εμπορία:		
- μετοχές	543	(2.914)
- ομόλογα	(204)	673
- παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	14.675	11.582
Άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων:		
- μετοχές	-	(85)
- ομόλογα	2.507	(3.313)
Ζημιές από πώληση επενδύσεων κρατούμενων μέχρι τη λήξη:		
- ομόλογα	-	(22.333)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από πώληση επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση:		
- μετοχές	962	(506)
- ομόλογα	(11.530)	(8.036)
Καθαρά κέρδη από πώληση δανείων και απαιτήσεων:		
- ομόλογα	6.681	-
Πραγματοποιηθείσες ζημιές από πώληση δανείων και καταθέσεων	(6.920)	-
Κέρδη από επαναγορά ιδίων ομολογιακών δανείων και δανειακού κεφαλαίου	-	6
Απομείωση ομολόγων εξαιρουμένων των ΟΕΔ	(15.898)	(1.645)
Απομείωση μετοχών διαθέσιμων προς πώληση	(6.627)	(2.568)
Μεταβολή στην εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων σε αντισταθμίσεις εύλογης αξίας:		
- αντισταθμιστικά μέσα	2.135	(55.189)
- αντισταθμισμένα μέσα	(729)	56.384
(Ζημιά)/κέρδος από διάλυση/πώληση θυγατρικών	(1.361)	45
Άλλες ζημιές σε χρηματοοικονομικά μέσα	(288)	-
Κέρδος από τη διαγραφή δανείων	26.643	-
	10.589	(27.899)

Το κέρδος από τη διαγραφή δανείων προκύπτει από το διακανονισμό των δανείων που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους, μέσω της εξαγοράς των δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας (Σημείωση 54), σε αξία η οποία είναι ψηλότερη από τη λογιστική τους αξία κατά την ημερομηνία του διακανονισμού.

11. Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες

Τα καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες, μείον απαιτήσεις και προμήθειες ύψους €64.956 χιλ. (2012: €62.972 χιλ.) παρουσιάζονται πιο κάτω:

	2013		2012	
	Έσοδα	Απαιτήσεις και προμήθειες	Έσοδα	Απαιτήσεις και προμήθειες
	€000	€000	€000	€000
Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής	107.232	(69.950)	130.003	(94.753)
Ασφαλιστικές εργασίες γενικού κλάδου	48.308	(20.634)	52.438	(24.716)
	155.540	(90.584)	182.441	(119.469)

	2013		2012	
	Κλάδος ζωής	Γενικός κλάδος	Κλάδος ζωής	Γενικός κλάδος
	€000	€000	€000	€000
Έσοδα				
Μικτά ασφάλιστρα	94.789	78.165	107.986	80.646
Αντασφάλιστρα	(16.616)	(45.979)	(17.724)	(42.433)
Καθαρά ασφάλιστρα	78.173	32.186	90.262	38.213
Μεταβολή στην πρόβλεψη για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα	-	3.197	-	863
Σύνολο καθαρών δεδουλευμένων ασφαλιστρών	78.173	35.383	90.262	39.076
Έσοδα από επενδύσεις και λοιπά έσοδα	21.122	39	31.164	47
Προμήθειες από αντασφαλιστές και άλλα έσοδα	4.662	12.886	4.959	13.315
	103.957	48.308	126.385	52.438
Μεταβολή στην αξία των ασφαλιστηρίων συμβολαίων σε ισχύ πριν τη φορολογία (Σημ. 27)	3.275	-	3.618	-
	107.232	48.308	130.003	52.438

11. Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες (συνέχεια)

	2013		2012	
	Κλάδος ζωής €000	Γενικός κλάδος €000	Κλάδος ζωής €000	Γενικός κλάδος €000
Απαιτήσεις και προμήθειες				
Μικτές πληρωμές προς ασφαλιζόμενους	(119.922)	(26.835)	(100.616)	(33.852)
Μερίδιο αντασφαλιστών στις πληρωμές προς ασφαλιζόμενους	8.564	10.295	8.377	13.236
Μικτή μεταβολή στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	47.586	(758)	5.014	2.719
Μερίδιο αντασφαλιστών στη μεταβολή των υποχρεώσεων ασφαλιστηρίων συμβολαίων	2.191	2.590	1.868	(1.640)
Προμήθειες σε ασφαλιστικούς αντιπροσώπους και άλλα άμεσα έξοδα πωλήσεων	(8.369)	(5.922)	(9.396)	(5.182)
Αλλαγές στο απόθεμα εξισορρόπησης	-	(4)	-	3
	(69.950)	(20.634)	(94.753)	(24.716)

Πέραν των πιο πάνω, τα ακόλουθα έσοδα και έξοδα από ασφαλιστικές εργασίες έχουν αναγνωριστεί στις αντίστοιχες κατηγορίες της ενοποιημένης κατάστασης λογαριασμού αποτελεσμάτων:

	2013		2012	
	Κλάδος ζωής €000	Γενικός κλάδος €000	Κλάδος ζωής €000	Γενικός κλάδος €000
Καθαρά (έξοδα)/έσοδα από περιουσιακά στοιχεία μη συνδεδεμένα με επενδύσεις	(304)	876	(147)	332
Καθαρές ζημιές από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και λοιπά έσοδα μη συνδεδεμένα με επενδύσεις	(12.315)	(2.686)	(399)	(55)
Δαπάνες προσωπικού	(7.702)	(9.683)	(7.384)	(8.278)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	(3.677)	(2.521)	(4.355)	(3.323)

12. Λοιπά έσοδα

	2013	2012
	€000	€000
Έσοδα από μερίσματα	421	216
Κέρδη από πωλήσεις αποθεμάτων ακινήτων προς πώληση	38	932
Ζημιές από πωλήσεις και διαγραφές ακινήτων και εξοπλισμού και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(817)	(1.008)
Ενοίκια από επενδύσεις σε ακίνητα	1.936	1.300
Ζημιές από τη μεταβολή στην εύλογη αξία επενδύσεων σε ακίνητα (Σημ. 28)	(78.203)	(24.369)
Έσοδα από ξενοδοχειακές δραστηριότητες	1.729	3.153
Λοιπά έσοδα	10.614	4.677
	(64.282)	(15.099)

13. Δαπάνες προσωπικού

	2013	2012 (αναπροσαρμογή)
	€000	€000
Μισθοί	255.961	245.306
Εισφορές εργοδότη σε κυβερνητικά ταμεία κοινωνικών ασφαλίσεων και συντάξεων	40.807	39.672
Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης	25.440	8.150
	322.208	293.128
Προγράμματα εθελούσιας εξόδου	120.589	65
Έξοδα αναδιάρθρωσης - Πρόγραμμα εθελούσιας εξόδου στην Ελλάδα	-	363
	442.797	293.556

Ο αριθμός προσωπικού του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2013 ανήλθε σε 7.752 (2012: 10.772).

Τον Ιανουάριο και Αύγουστο 2013 το Συγκρότημα προχώρησε σε πρόγραμμα εθελούσιας εξόδου για τους υπαλλήλους στην Κύπρο, το κόστος του οποίου περιλαμβάνεται στις δαπάνες προσωπικού και ανήλθε σε €120.589 χιλ.

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης

Επιπρόσθετα των εισφορών εργοδότη σε κυβερνητικά ταμεία κοινωνικών ασφαλίσεων και συντάξεων, το Συγκρότημα λειτουργεί προγράμματα για παροχή πρόσθετων ωφελημάτων αφυπηρέτησης, όπως περιγράφεται πιο κάτω:

	2013	2012
	€000	€000
Επίδραση που προέκυψε κατά τον τερματισμό προγραμμάτων καθορισμένων παροχών	-	(16.697)
Προγράμματα καθορισμένων παροχών	(1.587)	300
Προγράμματα καθορισμένων εισφορών	27.027	24.547
	25.440	8.150

13. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Κύπρος

Το βασικό πρόγραμμα για το μόνιμο προσωπικό του Συγκροτήματος στην Κύπρο (52% του προσωπικού του Συγκροτήματος) είναι ένα πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών με ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2012. Το πρόγραμμα αυτό προβλέπει εισφορές εργοδότη ύψους 14% και εισφορές υπαλλήλου 3%-10% επί του ακάθαρτου μισθού του υπαλλήλου.

Το πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών αντικατέστησε το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών το οποίο ήταν σε ισχύ μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2011, το οποίο προέβλεπε την καταβολή εφάπαξ φιλοδωρήματος κατά την αφυπηρέτηση ή το θάνατο πριν την αφυπηρέτηση, μέχρι 78 μέσους μηνιαίους μισθούς, ανάλογα με την περίοδο υπηρεσίας. Το πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών διαχειρίζεται η Επιτροπή, η οποία διορίζεται από τα μέλη.

Μικρός αριθμός μελών του προσωπικού που δεν συμμετέχουν στο βασικό πρόγραμμα, είναι μέλη άλλου προγράμματος το οποίο είναι κλειστό για νέα μέλη και μπορούν να λαμβάνουν μέρος ή το σύνολο του ωφελήματος αφυπηρέτησής τους με την καταβολή σύνταξης διά βίου. Η διαχείριση του ταμείου γίνεται από Διαχειριστική Επιτροπή που απαρτίζεται από αντιπροσώπους τόσο των μελών όσο και του εργοδότη.

Μικρός αριθμός υπαλλήλων θυγατρικών εταιριών του Συγκροτήματος στην Κύπρο είναι επίσης μέλη προγραμμάτων καθορισμένων παροχών. Αυτά τα προγράμματα είναι χρηματοδοτημένα, με τα περιουσιακά στοιχεία που καλύπτουν τις υποχρεώσεις τα οποία κρατούνται σε ξεχωριστά νομικά μέσα.

Η παρούσα αξία των υποχρεώσεων του προγράμματος καθορισμένων παροχών υπολογίζεται ετησίως με την αναλογιστική μέθοδο Προβεβλημένης Πιστωτικής Μονάδας (Projected Unit Credit method) από ανεξάρτητους αναλογιστές. Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμηση των υπόλοιπων σχεδίων αφυπηρέτησης του Συγκροτήματος στην Κύπρο κατά το 2013 και 2012 παρουσιάζονται πιο κάτω:

	2013	2012
Προεξοφλητικός συντελεστής	3,55%	3,43%
Συντελεστής πληθωρισμού	2%	2%
Ρυθμός μελλοντικής αύξησης μισθών	0% για το 2014–2015, 2% για το 2016 και 3% μετέπειτα	0% για το 2013–2014 και 3% μετέπειτα
Αύξηση συνταξιοδοτικού συντελεστή	0%-2%	0%-2%
Προσδόκιμος ζωή για τους συνταξιούχους σε ηλικία 60 ετών	24,0 χρόνια A 30,1 χρόνια Θ	24,0 χρόνια A 30,1 χρόνια Θ

Ελλάδα

Στα πλαίσια της πώλησης των Ελληνικών εργασιών το προσωπικό και οι σχετικές υποχρεώσεις που απορρέουν από το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών στην Ελλάδα μεταφέρθηκαν στην Τράπεζα Πειραιώς. Ένας μικρός αριθμός των εργαζομένων στις θυγατρικές εταιρείες του Συγκροτήματος στην Ελλάδα, παραμένουν μέλη του προγράμματος καθορισμένων παροχών.

Για όλο το προσωπικό υπάρχει πρόγραμμα αποζημίωσης σε περίπτωση απόλυσης ή εφάπαξ καταβολή αποζημίωσης κατά την κανονική αφυπηρέτηση, με συντελεστές που καθορίζει η Ελληνική εργατική νομοθεσία. Όλα τα ωφελήματα που πληρώνονται από το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών είναι πληρωτέα από τα περιουσιακά στοιχεία της Εταιρίας καθώς αυτό το πρόγραμμα δεν είναι χρηματοδοτούμενο.

Επιπρόσθετα, αριθμός εργαζομένων που εργοδοτήθηκαν μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2002 συμμετείχε σε ένα πρόγραμμα καθορισμένων παροχών το οποίο διαχωριζόταν σε δύο παροχές, Α και Β. Η παροχή Α κάλυπτε μέρος της διαφοράς μεταξύ του μισθού και των συντάξιμων αποδοχών. Τον Οκτώβριο του 2011, εξοφλήθηκε πλήρως και τερματίστηκε με τη σύμφωνη γνώμη των εργαζομένων. Η παροχή Β προβλέπει την εφάπαξ καταβολή φιλοδωρήματος κατά την αφυπηρέτηση μέχρι περίπου 50 μηνιαίους μισθούς, ανάλογα με την περίοδο υπηρεσίας, και παραμένει σε ισχύ κατά την 31 Δεκεμβρίου 2012.

13. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Ελλάδα (συνέχεια)

Η παρούσα αξία των υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών για τα δύο προγράμματα καθορισμένων παροχών στην Ελλάδα υπολογίζεται ετησίως με την αναλογιστική μέθοδο Προβλεπόμενης Πιστωτικής Μονάδας (Projected Unit Credit method) από ανεξάρτητους αναλογιστές. Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν κατά την αναλογιστική εκτίμηση παρουσιάζονται πιο κάτω:

	2013	2012
Προεξοφλητικός συντελεστής	3,64%	3,56%
Συντελεστής πληθωρισμού	2%	2%
Ρυθμός μελλοντικής αύξησης μισθών	0% για το 2014–2015, 2% για το 2016 και 3% μετέπειτα	0% για το 2013-2014 και 3% μετέπειτα

Το τρίτο πρόγραμμα αφορά εργαζόμενους που εργοδοτήθηκαν μετά την 31 Δεκεμβρίου 2002 και είναι πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών.

Ηνωμένο Βασίλειο

Το προσωπικό του Συγκροτήματος στο Ηνωμένο Βασίλειο (2% του συνολικού προσωπικού του Συγκροτήματος) καλύπτεται από ένα πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών για όλους τους υφιστάμενους εργαζόμενους και ένα πρόγραμμα καθορισμένων παροχών το οποίο έκλεισε το Δεκέμβριο 2008 όσον αφορά τη συσσώρευση μελλοντικών ωφελημάτων για τα ενεργά μέλη του.

Η παρούσα αξία των υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών υπολογίζεται ετησίως με την αναλογιστική μέθοδο Προβλεπόμενης Πιστωτικής Μονάδας (Projected Unit Credit method) από ανεξάρτητους αναλογιστές. Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν κατά την αναλογιστική εκτίμηση παρουσιάζονται πιο κάτω:

	2013	2012
Προεξοφλητικός συντελεστής	4,65%	4,50%
Συντελεστής πληθωρισμού	3,45%	3,00%
Αύξηση συνταξιοδοτικού συντελεστή	3,30%	2,90%
Προσδόκιμος ζωή για τους συνταξιούχους σε ηλικία 65 ετών	23,70 χρόνια	23,24 χρόνια

Άλλες χώρες

Το Συγκρότημα δεν λειτουργεί προγράμματα παροχής ωφελημάτων αφυπηρέτησης στη Ρουμανία, Ρωσία και Ουκρανία.

13. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Ανάλυση των αποτελεσμάτων των αναλογιστικών εκτιμήσεων για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών

Τα ποσά που αναγνωρίστηκαν στον ενοποιημένο ισολογισμό που απορρέουν από την υποχρέωση του Συγκροτήματος σε σχέση με τα προγράμματα καθορισμένων παροχών παρουσιάζονται πιο κάτω:

	2013	2012
	€000	€000
Καθαρή παρούσα αξία των υποχρεώσεων	80.022	126.861
Εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων	(86.651)	(112.443)
	(6.629)	14.418
Μη αναγνωρισμένο περιουσιακό στοιχείο λόγω του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης	14.449	22.666
Καθαρές υποχρεώσεις των προγραμμάτων αφυπηρέτησης που αναγνωρίστηκαν στον ενοποιημένο ισολογισμό	7.820	37.084

Ένα από τα σχέδια που είναι χρηματοδοτούμενο, παρουσιάζει χρηματοδοτικό πλεόνασμα ύψους €15.000 χιλ. (2012: €23.500 χιλ.) το οποίο δεν αναγνωρίζεται σαν περιουσιακό στοιχείο, έχοντας υπόψη ότι το Συγκρότημα δεν κατέχει άνευ όρων δικαίωμα στα μελλοντικά οικονομικά οφέλη είτε μέσω επιστροφής χρημάτων ή μέσω μείωσης στις μελλοντικές εισφορές.

	2013	2012
	€000	€000
Ποσά που αναγνωρίστηκαν στον ενοποιημένο ισολογισμό		
Υποχρεώσεις (Σημ. 34)	9.139	38.694
Περιουσιακά στοιχεία (Σημ. 28)	(1.319)	(1.610)
	7.820	37.084

13. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Ανάλυση των αποτελεσμάτων των αναλογιστικών εκτιμήσεων για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών (συνέχεια)

Η κίνηση στην καθαρή παρούσα αξία των υποχρεώσεων παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2013	2012
	€000	€000
1 Ιανουαρίου	126.861	560.107
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	1.357	2.811
Τόκος επί των υποχρεώσεων	3.881	5.198
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημιές		
- επαναμέτρηση (κέρδους)/ζημιάς - χρηματοοικονομική	(4.268)	10.600
- επαναμέτρηση ζημιάς - δημογραφική	587	1.008
- επαναμέτρηση (κέρδους)/ζημιάς - εμπειρική	(368)	387
Παροχές που καταβλήθηκαν από τα προγράμματα	(14.486)	(7.900)
Παροχές που καταβλήθηκαν απευθείας από το Συγκρότημα	(7.958)	(4.507)
Εισφορές από τους συμμετέχοντες στα προγράμματα	215	283
Τερματισμός υπηρεσίας, περικοπές και διακανονισμοί	(2.749)	9.143
Επίδραση από τον τερματισμό του προγράμματος με την πώληση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων	(21.894)	-
Συναλλαγματικές διαφορές από προγράμματα εξωτερικού	(1.156)	1.022
Τερματισμός προγράμματος καθορισμένων παροχών	-	(451.291)
31 Δεκεμβρίου	80.022	126.861

13. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Ανάλυση των αποτελεσμάτων των αναλογιστικών εκτιμήσεων για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών (συνέχεια)

Η κίνηση στην εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2013	2012
	€000	€000
1 Ιανουαρίου	112.443	494.344
Έσοδα από τόκους σε περιουσιακά στοιχεία του προγράμματος	4.054	5.338
Επαναμέτρηση – απόδοση περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος (εξαιρουμένων των εσόδων από τόκους)	(12.512)	(1.917)
Εισφορές εργοδότη	2.453	55.789
Εισφορές από τους συμμετέχοντες στα προγράμματα	215	283
Παροχές που καταβλήθηκαν από τα προγράμματα	(14.486)	(7.900)
Τερματισμός προγράμματος	-	(434.564)
Αναπροσαρμογή περιουσιακών στοιχείων λόγω πωλήσεων	(4.609)	-
Συναλλαγματικές διαφορές από προγράμματα εξωτερικού	(907)	1.070
31 Δεκεμβρίου	86.651	112.443

Η πραγματική απόδοση των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων για το έτος 2013 ήταν ζημιά ύψους €8.458 χιλ. (2012: κέρδος €3.421 χιλ.).

Τα περιουσιακά στοιχεία των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων συνήθως κατέχονται από ξεχωριστά καταπιστεύματα, είτε ως συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία ή ως μέρος ενός γενικού σχεδίου ή ως ασφαλιστικά συμβόλαια. Τα περιουσιακά στοιχεία που διατηρούνται σε καταπίστευμα, διέπονται από τους τοπικούς κανονισμούς και την πρακτική σε κάθε χώρα.

13. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Ανάλυση των αποτελεσμάτων των αναλογιστικών εκτιμήσεων για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών (συνέχεια)

Τα περιουσιακά στοιχεία των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων επενδύονται σε διάφορες επενδυτικές κατηγορίες, προκειμένου να διατηρηθεί μια ισορροπία μεταξύ κινδύνου και απόδοσης. Οι επενδύσεις είναι καλά διαφοροποιημένες ώστε να περιοριστεί η οικονομική επίδραση αποτυχίας οποιασδήποτε μεμονωμένης επένδυσης. Μέσω των σχεδίων καθορισμένων παροχών, το Συγκρότημα είναι εκτεθειμένο σε αριθμό κινδύνων όπως περιγράφονται πιο κάτω:

Κίνδυνος επιτοκίου	Το Συγκρότημα εκτίθεται σε κίνδυνο επιτοκίου, λόγω της ασυμφωνίας της διάρκειας των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού.
Αλλαγές στις αποδόσεις των ομολόγων	Η μείωση των αποδόσεων των εταιρικών ομολόγων θα αυξήσει τις υποχρεώσεις, αν και αυτό θα αντισταθμιστεί εν μέρει από την αύξηση της αξίας των ομολόγων.
Κίνδυνος πληθωρισμού	Το Συγκρότημα αντιμετωπίζει κίνδυνο πληθωρισμού, δεδομένου ότι οι υποχρεώσεις είναι είτε άμεσα (μέσω της αύξησης των συντάξεων) ή έμμεσα (μέσω της αύξησης των μισθών), εκτεθειμένες σε κινδύνους πληθωρισμού. Επενδύσεις που οι αποδόσεις τους συνδέονται με τον πληθωρισμό (δηλαδή πραγματικές αποδόσεις μέσω των επενδύσεων όπως μετοχές, τιμαριθμοποιημένα ομόλογα και περιουσιακά στοιχεία, των οποίων η αυξημένη απόδοση συνδέεται με αύξηση του πληθωρισμού) θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την καλύτερη αντιστοιχία με τις αναμενόμενες αυξήσεις των υποχρεώσεων.
Μεταβλητότητα ενεργητικού	Οι υποχρεώσεις υπολογίζονται χρησιμοποιώντας προεξοφλητικό επιτόκιο που ορίζεται σε συνάρτηση με τις αποδόσεις των εταιρικών ομολόγων. Εάν τα περιουσιακά στοιχεία έχουν χαμηλότερη απόδοση, αυτό θα δημιουργήσει έλλειμμα.

Οι κύριες κατηγορίες των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων σαν ποσοστό του συνόλου των περιουσιακών τους στοιχείων είναι:

	2013	2012
Μετοχές	45%	27%
Ομόλογα	38%	31%
Τοποθετήσεις σε τράπεζες	17%	40%
Άλλα περιουσιακά στοιχεία	0%	2%
	100%	100%

Τα περιουσιακά στοιχεία των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων περιλαμβάνουν τίτλους που έχει εκδώσει η Εταιρία, η εύλογη αξία των οποίων είναι:

	2013	2012
	€000	€000
Μετοχές	2.982	2.828
Ομόλογα	-	44
	2.982	2.872

13. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Ανάλυση των αποτελεσμάτων των αναλογιστικών εκτιμήσεων για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών (συνέχεια)

Το έξοδο που αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων για προγράμματα καθορισμένων παροχών αναλύεται ως ακολούθως:

	2013	2012
	€000	€000
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	1.357	2.811
Καθαρά έσοδα από τόκους	(172)	(140)
Περικοπές και διακανονισμοί	(2.772)	(2.371)
	(1.587)	300

Το έξοδο που αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων για προγράμματα καθορισμένων παροχών αναλύεται ως ακολούθως:

	2013	2012
	€000	€000
Ζημιές επαναμέτρησης	4.049	(11.995)
Απόδοση περιουσιακών στοιχείων (εξαιρουμένων των εσόδων από τόκους)	(12.512)	(1.917)
Αλλαγή λόγω της επίδρασης του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης στο πλεόνασμα	8.217	5.272
	(246)	(8.640)

Η συνεισφορά του Συγκροτήματος στα προγράμματα το 2014 αναμένεται να είναι ύψους €962 χιλ.

13. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν στις αναλογιστικές εκτιμήσεις

Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε στις αναλογιστικές εκτιμήσεις απεικονίζει το ποσοστό στο οποίο οι υποχρεώσεις θα μπορούσαν να διακανονιστούν και καθορίζεται σύμφωνα με τις αποδόσεις της αγοράς κατά την ημερομηνία αναφοράς σε εταιρικά ομόλογα υψηλής ποιότητας με κατάλληλο νόμισμα και διάρκεια. Για τα προγράμματα του Συγκροτήματος στην Ευρωζώνη (Κύπρο και Ελλάδα) που αποτελούν το 34% των υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών, το Συγκρότημα υιοθέτησε τη μέθοδο επιτοκιακής καμπύλης χρησιμοποιώντας εταιρικά ομόλογα διαβάθμισης AA από τον διεθνή δείκτη iBoxx Euro Corporates AA10+. Για το πρόγραμμα του Συγκροτήματος στο Ηνωμένο Βασίλειο που αποτελεί το 66% των υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών, το Συγκρότημα υιοθέτησε τη μέθοδο επιτοκιακής καμπύλης χρησιμοποιώντας το προεξοφλητικό επιτόκιο που έχει καθοριστεί με βάση τις αποδόσεις των εταιρικών ομολόγων διαβάθμισης AA- με διάρκεια που συνάδει με τις υποχρεώσεις του σχεδίου. Με αυτή τη μέθοδο, η κάθε μελλοντική πληρωμή υποχρέωσης προεξοφλήθηκε με διαφορετικό προεξοφλητικό επιτόκιο που αντανακλά τη χρονική στιγμή της πληρωμής της υποχρέωσης.

Για να καταλήξει στις παραδοχές για το αναμενόμενο ποσοστό απόδοσης στα περιουσιακά στοιχεία των προγραμμάτων, το Συγκρότημα, σε συνεννόηση με τους συμβούλους αναλογιστές, χρησιμοποιεί παραδοχές που αφορούν μελλοντικά γεγονότα για κάθε κατηγορία περιουσιακών στοιχείων και οι οποίες αντικατοπτρίζουν τις συνθήκες της αγοράς και μελλοντικές προβλέψεις κατά την ημερομηνία αναφοράς. Το προβλεπόμενο ποσοστό απόδοσης των επενδύσεων και οι σχετικές παραδοχές αναπροσαρμόζονται ετησίως λαμβάνοντας υπόψη αναθεωρημένες προβλέψεις για τις μελλοντικές αποδόσεις της κάθε κατηγορίας περιουσιακών στοιχείων, αλλαγές στη νομοθεσία που δυνατό να επηρεάσουν την επενδυτική στρατηγική, καθώς και μεταβολές στη στρατηγική κατανομή των περιουσιακών στοιχείων.

Μια ποσοτική ανάλυση ευαισθησίας για τις σημαντικές παραδοχές στις 31 Δεκεμβρίου 2013 παρουσιάζεται πιο κάτω:

Μεταβλητές	Μεταβολή +0,5%	Μεταβολή -0,5%
Προεξοφλητικός συντελεστής	-7,3%	8,2%
Ρυθμός ανάπτυξης πληθωρισμού	4,9%	-4,6%
Ρυθμός ανάπτυξης μισθοδοσίας	0,3%	-0,1%
Ρυθμός ανάπτυξης συντάξεων	1,0%	-0,9%
	Σύν 1 χρόνο	Μειον 1 χρόνο
Προσδόκιμο ζωής	1,5%	-1,2%

Η πιο πάνω ανάλυση ευαισθησίας (με εξαίρεση την ευαισθησία πληθωρισμού), βασίζεται στην αλλαγή μιας παραδοχής διατηρώντας τις άλλες παραδοχές σταθερές. Στην πράξη, είναι απίθανο να συμβεί και κάποιες αλλαγές στις παραδοχές μπορεί να συσχετίζονται. Η ευαισθησία στον πληθωρισμό περιλαμβάνει αλλαγές σε οποιανδήποτε αύξηση ωφελημάτων σε σχέση με τον πληθωρισμό. Για τον υπολογισμό της ευαισθησίας της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών σε σημαντικές παραδοχές, έχει χρησιμοποιηθεί η ίδια μέθοδος όπως υπολογίζεται η συνταξιοδοτική υποχρέωση που αναγνωρίζεται στην κατάσταση οικονομικής θέσης. Οι μέθοδοι και τα είδη των παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν για την ετοιμασία της ανάλυσης ευαισθησίας δεν έχουν αλλάξει σε σχέση με παλιές περιόδους.

14. Άλλα λειτουργικά έξοδα

	2013	2012
	€000	€000
Λειτουργικές μισθώσεις ακινήτων και εξοπλισμού	31.887	28.094
Έξοδα διαφήμισης και προβολής	17.605	27.057
Έξοδα επιδιόρθωσης και συντήρησης ακινήτων και εξοπλισμού	22.806	20.506
Λοιπά έξοδα ακινήτων	21.213	15.775
Έξοδα εποικινωσίας	12.653	13.087
Εκτυπωτικά έξοδα και έξοδα γραφικής ύλης	5.298	4.969
Αποσβέσεις ακινήτων και εξοπλισμού (Σημ. 26)	20.941	16.098
Απομείωση ακινήτων (Σημ. 26)	3.370	3.237
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων (Σημ. 27)	13.005	13.177
Εισφορά σε ταμείο προστασίας καταθετών	6.199	10.215
Ειδικός φόρος πιστωτικών ιδρυμάτων	20.853	18.155
Πρόβλεψη και διακανονισμοί επιδικιών ή υπό διαιτησία διαφορών	7.420	9.005
Λοιπά λειτουργικά έξοδα	47.205	71.468
	230.455	250.843
Έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης	37.162	9.710
Απομείωση περιουσιακών στοιχείων προς πώληση (Σημ. 54.9)	9.579	-
	277.196	260.553

14. Άλλα λειτουργικά έξοδα (συνέχεια)

Ο ειδικός φόρος που καταβάλλεται από τα ιδρύματα, επί των καταθέσεων, αυξήθηκε από 0,11% σε 0,15% από την 1 Ιανουαρίου 2013. Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, ο ειδικός φόρος επιβάλλεται στις καταθέσεις στο τέλος του προηγούμενου χρόνου και είναι πληρωτέος σε ίσες τριμηνιαίες δόσεις. Λόγω της σημαντικής μείωσης των καταθέσεων, ειδικά για το έτος 2013, ο ειδικός φόρος επιβάλλεται στις καταθέσεις κατά το τέλος του προηγούμενου τριμήνου στο 0,0375% ανά τρίμηνο.

Τα έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης αποτελούνται κυρίως από το κόστος της άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, τους διαγνωστικούς ελέγχους του δανειακού χαρτοφυλακίου και την ετοιμασία του σχεδίου αναδιάρθρωσης του Συγκροτήματος.

Τα λοιπά λειτουργικά έξοδα περιλαμβάνουν τις αμοιβές (συμπεριλαμβανομένων των φόρων) των ανεξάρτητων ελεγκτών του Συγκροτήματος για τις ελεγκτικές και λοιπές επαγγελματικές υπηρεσίες που παρασχέθηκαν τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό, ως ακολούθως:

	2013	2012
	€000	€000
Έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων του Συγκροτήματος και θυγατρικών εταιριών	1.980	2.059
Λοιπές υπηρεσίες ελεγκτικής φύσης	54	212
Φορολογικές υπηρεσίες	284	432
Λοιπές υπηρεσίες	281	475
	2.599	3.178
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	2.446	2.644
Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	153	534
	2.599	3.178

15. Απομείωση υπεραξίας και άυλων περιουσιακών στοιχείων

	2013	2012
	€000	€000
Υπεραξία (Σημ. 27)	-	338.247
Άυλα περιουσιακά στοιχεία (Σημ. 27)	-	21.499
	-	359.746

16. Απομείωση Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου

Το 2012 το Συγκρότημα έχει συμμετάσχει στην ανταλλαγή των Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου (ΟΕΔ) που ολοκληρώθηκε το Μάρτιο/Απρίλιο του 2012 στη βάση των όρων που περιγράφονται πιο κάτω:

- Διαγραφή του 53,5% της ονομαστικής αξίας των υφιστάμενων ΟΕΔ.
- Απόκτηση νέων ΟΕΔ ονομαστικής αξίας ίσης με το 31,5% των ΟΕΔ που έχουν ανταλλαγεί. Τα νέα ομόλογα θα εξοφληθούν σταδιακά σε 11 έως 30 χρόνια (μέχρι το 2042) και θα φέρουν τόκο ίσο με 2,00% για τα έτη 2013-2015, 3,00% για τα έτη 2016-2020, 3,65% για το έτος 2021 και 4,30% μετέπειτα (2022-2042).
- Άμεση αποπληρωμή του 15% της ονομαστικής αξίας των ΟΕΔ που έχουν ανταλλαγεί με βραχυπρόθεσμους τίτλους εκδομένους από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΕΤΧΣ) που φέρουν επιτόκια της αγοράς και λήγουν σε 1-2 χρόνια.
- Πληρωμή των δεδουλευμένων τόκων μέσω τίτλων του ΕΤΧΣ διάρκειας έξι μηνών που φέρουν επιτόκια της αγοράς.
- Αποσπώμενους τίτλους συνδεδεμένους με το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) της Ελλάδας με ονομαστική αξία ίση με τα νέα ΟΕΔ του κάθε κατόχου. Οι τίτλοι προνοούν την πληρωμή μέχρι 1% του ονομαστικού τους ποσού ετησίως, αρχίζοντας από το 2015, σε περίπτωση που η αύξηση στο ΑΕΠ υπερβεί ορισμένα όρια.

Η απομείωση των ΟΕΔ και η μεταβολή στην εύλογη αξία σχετικών παραγώγων αντιστάθμισης που αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2013	2012
	€000	€000
Ζημιά κατά την αρχική αναγνώριση των νέων ΟΕΔ	-	109.308
Μεταβολή στην εύλογη αξία σχετικών παραγώγων αντιστάθμισης	-	34.265
Σύνολο απομείωσης σύμφωνα με την ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων	-	143.573

Τα παράγωγα που χρησιμοποιούνταν για την αντιστάθμιση του επιτοκιακού κινδύνου των ΟΕΔ έχουν τερματιστεί κατά το 2012.

Το Δεκέμβριο 2012 το Συγκρότημα συμμετείχε στο εθελοντικό πρόγραμμα επαναγοράς των ΟΕΔ από την Ελληνική Δημοκρατία. Σαν αποτέλεσμα, το Συγκρότημα πώλησε όλα τα ΟΕΔ που κατείχε και πραγματοποίησε κέρδος ύψους €96.515 χιλ. κατά το 2012, το οποίο παρουσιάζεται στις 'Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες' (Σημείωση 5).

17. Φορολογία

	2013	2012
	€000	€000
Τρέχουσα φορολογία:		
- Κύπρου	2.111	(3.432)
- εξωτερικού	2.686	(39.312)
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα της Κυπριακής Δημοκρατίας	123	174
Αναβαλλόμενη φορολογία	(10.101)	(1.964)
Αναπροσαρμογή φόρων προηγούμενων ετών	(3)	1.071
	(5.184)	(43.463)

Το μερίδιο του Συγκροτήματος στο κόστος φορολογίας συγγενών εταιριών ήταν € μηδέν για τα έτη 2012 και 2013.

17. Φορολογία (συνέχεια)

Η συμφωνία της φορολογίας εισοδήματος με τις ζημιές πριν τη φορολογία με βάση τους ισχύοντες φορολογικούς συντελεστές παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2013	2012
	€000	€000
Ζημιά πριν τη φορολογία από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(611.088)	(1.333.519)
Φόρος με τους κανονικούς συντελεστές στην Κύπρο	(76.263)	(133.343)
Φορολογική επίδραση:		
- δαπανών που δεν εκπίπτουν	21.185	28.606
- ζημιών που δεν εκπίπτουν/(εσόδων) που δεν φορολογούνται	(5.790)	2.851
- αλλαγή στο συντελεστή εταιρικού φόρου στην Κύπρο	(6.526)	-
- διαφορών στους φορολογικούς συντελεστές μεταξύ Κύπρου και εξωτερικού	6.787	(40.122)
Επίδραση φορολογίας στις ζημιές στις οποίες δεν αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογία	55.426	97.474
	(5.181)	(44.534)
Αναπροσαρμογή φόρων προηγούμενων ετών	(3)	1.071
	(5.184)	(43.463)

Η ζημιά από την πώληση των Ελληνικών εργασιών περιλαμβάνεται στις 'Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες' και εκπίπτει από τη φορολογία.

Ο εταιρικός φόρος στην Κύπρο υπολογίζεται με συντελεστή 12,5% στο φορολογητέο εισόδημα (2012: 10%).

Για τις ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής καταβάλλεται ελάχιστος φόρος με συντελεστή 1,5% στα μικτά ασφάλιστρα. Η έκτακτη εισφορά για την άμυνα στα εισοδήματα από ενοίκια είναι 3% και στους τόκους από τη διεξαγωγή μη συνήθων εργασιών είναι 15% μέχρι 29 Απριλίου 2013 και 30% μετέπειτα (2012:15%).

Τα κέρδη του Συγκροτήματος από δραστηριότητες στο εξωτερικό φορολογούνται με τους συντελεστές που ισχύουν στις αντίστοιχες χώρες, που κατά το 2013 ήταν: Ελλάδα 26% (2012: 20%), Ρουμανία 16% (2012: 16%), Ρωσία 20% (2012: 20%), Ηνωμένο Βασίλειο 24% μέχρι 31 Μαρτίου 2013 και 23% μετέπειτα (2012: 26% μέχρι 31 Μαρτίου και 24% μετέπειτα) και Ουκρανία 19% (2012: 21%).

17. Φορολογία (συνέχεια)

Οι συσσωρευμένες φορολογικές ζημιές παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

31 Δεκεμβρίου 2013	Συνολικές φορολογικές ζημιές	Φορολογικές ζημιές για τις οποίες έχει αναγνωριστεί αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	Φορολογικές ζημιές για τις οποίες δεν έχει αναγνωριστεί αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση
	€000	€000	€000
Λήξη εντός 4 ετών	241.275	18.295	222.980
Λήξη από 5 έως 10 έτη	4.303.561	295.584	4.007.977
Λήξη από 11 έως 15 έτη	7.378.801	3.336.000	4.042.801
Απεριόριστη λήξη	34.923	34.923	-
	11.958.560	3.684.802	8.273.758

31 Δεκεμβρίου 2012			
Λήξη εντός 4 ετών	227.792	3.917	223.875
Λήξη από 5 έως 10 έτη	2.388.601	295.580	2.093.021
Λήξη από 11 έως 15 έτη	-	-	-
Απεριόριστη λήξη	44.459	44.459	-
	2.660.852	343.956	2.316.896

Η αναγνώριση αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης επί των αχρησιμοποίητων φορολογικών ζημιών βασίζεται σε διαθέσιμα δεδομένα, συμπεριλαμβανομένων εκτιμήσεων της διοίκησης όσον αφορά τα μελλοντικά έσοδα, το ποσοστό αύξησης του δανειακού χαρτοφυλακίου, το ποσοστό απομείωσης δανείων και την κερδοφορία, λαμβάνοντας υπόψη την πιθανότητα ανάκτησης της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης μέχρι την ημερομηνία λήξεώς τους.

Η αύξηση της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης αφορά κυρίως τις φορολογικές ζημιές της Λαϊκής Τράπεζας που μεταφέρθηκαν στην Εταιρία, ως αποτέλεσμα της εξαγοράς (Σημ. 54.2). Οι φορολογικές ζημιές έχουν μεταφερθεί σύμφωνα με τις πρόνοιες του νόμου 'Περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και άλλων Ιδρυμάτων Νόμο του 2013', ο οποίος ορίζει ότι τυχόν συσσωρευμένες ζημιές του πιστωτικού ιδρύματος που μεταφέρεται κατά τον χρόνο της μεταβίβασης, μεταφέρονται στο απορροφών πιστωτικό ίδρυμα και μπορούν να χρησιμοποιηθούν από αυτό για χρονικό διάστημα έως 15 ετών από το τέλος του έτους κατά το οποίο πραγματοποιήθηκε η μεταφορά. Οι φορολογικές ζημιές που μεταφέρονται ανέρχονται σε € 7.378.801 χιλ., είναι προκαταρτικές και υπόκεινται σε εξέταση σύμφωνα με τις φορολογικές αρχές της Κύπρου. Η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση που αναγνωρίστηκε κατά την εξαγορά ανήλθε στις €417.000 χιλ. και μπορεί να συμψηφιστεί έναντι των μελλοντικών κερδών της Εταιρίας για περίοδο 15 ετών, σε φορολογικό συντελεστή 12,5%.

Δεν χρησιμοποιήθηκαν ζημιές προηγούμενων ετών κατά το 2013 και το 2012.

Οι φορολογικές ζημιές αφορούν στην ίδια δικαιοδοσία με την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Ακολούθως της πώλησης των Ελληνικών εργασιών, δεν αναμένεται να προκύψει αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση σε περίπτωση διανομής των αδιανέμητων αποθεματικών του υποκαταστήματος στην Ελλάδα και των θυγατρικών εταιριών στην Ελλάδα (2012: €2,3 δις).

17. Φορολογία (συνέχεια)

Αναβαλλόμενη φορολογία

Το υπόλοιπο της καθαρής αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης αφορά:

	2013	2012
	€000	€000
Διαφορά μεταξύ κεφαλαιουχικών εκπτώσεων και αποσβέσεων	(10.604)	(6.643)
Επανεκτίμηση ακινήτων	26.951	25.307
Επανεκτίμηση επενδύσεων	(370)	774
Φορολογικές ζημιές που μεταφέρονται στα επόμενα έτη	(456.172)	(32.063)
Αξία ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής σε ισχύ	13.483	10.509
Άλλες προσωρινές διαφορές	(2.411)	(3.481)
Καθαρή αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	(429.123)	(5.597)
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση (Σημ. 28)	(479.060)	(50.829)
Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση (Σημ. 34)	49.937	45.232
Καθαρή αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	(429.123)	(5.597)

Η κίνηση της καθαρής αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2013	2012
	€000	€000
1 Ιανουαρίου	(5.597)	(22.475)
Αναβαλλόμενη φορολογία που αναγνωρίστηκε στον ενοποιημένο λογαριασμό αποτελεσμάτων – συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(10.101)	(1.964)
Αναβαλλόμενη φορολογία που αναγνωρίστηκε στον ενοποιημένο λογαριασμό αποτελεσμάτων – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	16.404
Αναβαλλόμενη φορολογία που αναγνωρίστηκε στην Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων	(3.145)	(948)
Αναβαλλόμενη φορολογία που σχετίζεται με περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση	-	3.621
Αναβαλλόμενη φορολογία που αποκτήθηκε μέσω εξαγορών και πωλήσεων (Σημ. 54)	(411.871)	-
Αναβαλλόμενη φορολογία που σχετίζεται με την πώληση θυγατρικών εταιριών	24	-
Συναλλαγματικές διαφορές	1.567	(235)
31 Δεκεμβρίου	(429.123)	(5.597)

Το Συγκρότημα συμψηφίζει τις φορολογικές απαιτήσεις με τις φορολογικές υποχρεώσεις όταν και μόνο έχει νομικά ισχυρό δικαίωμα να συμψηφίσει τις τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις έναντι των τρέχοντων φορολογικών υποχρεώσεων.

17. Φορολογία (συνέχεια)

Αναβαλλόμενη φορολογία (συνέχεια)

Η ανάλυση του καθαρού αναβαλλόμενου φορολογικού (εισοδήματος)/ζημιάς που αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2013	2012
	€000	€000
Διαφορά μεταξύ κεφαλαιουχικών εκπτώσεων και αποσβέσεων	(5.656)	(10.022)
Επανεκτίμηση επενδύσεων	(1.104)	51.096
Διαφορετική φορολογική βάση χρηματοδοτικών μισθώσεων	-	(1.944)
Φορολογικές ζημιές που μεταφέρονται στα επόμενα έτη	(7.115)	(12.221)
Αξία ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής σε ισχύ	2.974	319
Άλλες προσωρινές διαφορές	800	(12.788)
	(10.101)	14.440
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(10.101)	(1.964)
Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	16.404
	(10.101)	14.440

Η ανάλυση του καθαρού φορολογικού εισοδήματος που αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικού εισοδήματος παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2013	2012
	€000	€000
Χρονικές διαφορές στις αποτιμήσεις ακινήτων	(3.106)	(5.573)
Επένδυση διαθέσιμη προς πώληση	(39)	2.239
Υποχρεώσεις προγραμμάτων αφυπηρέτησης	-	2.386
	(3.145)	(948)

18. Κέρδη κατά μετοχή

	2013	2012 (αναπροσαρμογή και επαναπαρουσίαση)
Βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές κατά μετοχή		
Ζημιές μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας (€ χιλ.)	(2.049.502)	(2.213.115)
Μεσοσταθμικός αριθμός μετοχών που ήταν εκδομένες κατά τη διάρκεια του έτους, εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών (χιλ.)	3.543.263	15.427
Βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές κατά μετοχή (σεντ)	(57,8)	(14.345,9)

Βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές κατά μετοχή – συνεχιζόμενες δραστηριότητες		
Ζημιές μετά τη φορολογία που αναλογούν στους μετόχους της Εταιρίας – συνεχιζόμενες δραστηριότητες (€ χιλ.)	(593.898)	(1.280.825)
Μεσοσταθμικός αριθμός μετοχών που ήταν εκδομένες κατά τη διάρκεια του έτους, εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών (χιλ.)	3.543.263	15.427
Βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές κατά μετοχή – συνεχιζόμενες δραστηριότητες (σεντ)	(16,8)	(8.302,6)

Ο μεσοσταθμικός αριθμός μετοχών που ήταν εκδομένες κατά τη διάρκεια του έτους 2012 έχει αναπροσαρμοστεί ώστε να αντικατοπτρίζει την ενέργεια που εφαρμόστηκε (ενοποίηση μετοχών) με τα διατάγματα που εκδόθηκαν από την Αρχή Εξυγίανσης το 2013 αναφορικά με τους υφιστάμενους μετόχους στις 29 Μαρτίου 2013 (Σημ. 2.5).

Τα Μετατρέψιμα Χρεόγραφα 2013/2018, τα Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Κεφαλαίου, τα Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Ενισχυμένου Κεφαλαίου και τα Δικαιώματα Προαίρεσης 2008/2010 στις 31 Δεκεμβρίου 2012 δεν θεωρούνταν δυνητικοί τίτλοι μετατρέψιμοι σε μετοχές για σκοπούς υπολογισμού των προσαρμοσμένων κερδών κατά μετοχή για το έτος 2012, γιατί η μετατροπή τους σε μετοχές θα μείωνε τις ζημιές κατά μετοχή.

Οι συναλλαγές μετοχών που πραγματοποιήθηκαν κατά το έτος 2013 παρουσιάζονται στις Σημειώσεις 2.5 και 36.

19. Μετρητά, καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες και τοποθετήσεις σε τράπεζες

	2013	2012
	€000	€000
Μετρητά	155.213	263.771
Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	1.084.830	1.008.653
	1.240.043	1.272.424
Τοποθετήσεις σε τράπεζες	1.290.102	1.768.836

Οι καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες περιλαμβάνουν υποχρεωτικές καταθέσεις για σκοπούς ρευστότητας οι οποίες ανέρχονται σε €686.752 χιλ. (2012: €943.645 χιλ.).

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2013, τα μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες και τοποθετήσεις σε τράπεζες περιλαμβάνουν υπόλοιπα που ανέρχονται σε €14.842 χιλ. και €14.049 χιλ. αντίστοιχα, τα οποία αποτελούν μέρος των Ουκρανικών εργασιών του Συγκροτήματος, που ομαδοποιήθηκαν ως ομάδα εκποίησης που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 54.9).

Η ανάλυση της πιστοληπτικής διαβάθμισης των καταθέσεων με κεντρικές τράπεζες και των τοποθετήσεων σε τράπεζες από ανεξάρτητους οίκους αξιολόγησης παρουσιάζεται στη Σημείωση 46.

19. Μετρητά, καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες και τοποθετήσεις σε τράπεζες (συνέχεια)

Οι τοποθετήσεις σε τράπεζες φέρουν τόκο με βάση το διατραπεζικό επιτόκιο της σχετικής χρονικής περιόδου και του σχετικού νομίσματος.

20. Επενδύσεις

	2013	2012
	€000	€000
Επενδύσεις		
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	25.160	21.818
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	260.987	402.547
Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις	2.573.437	710.968
	2.859.584	1.135.333

Οι επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση σε συμφωνίες επαναγοράς με τράπεζες παρουσιάζονται πιο κάτω:

	2013	2012
	€000	€000
Επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση		
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	672.809	694.287
Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις	-	40.460
	672.809	734.747

Όλες οι επενδύσεις που έχουν δοθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια των συμφωνιών επαναγοράς, μπορούν είτε να πωληθούν, είτε να επανεκχωρηθούν από τον αντισυμβαλλόμενο.

20. Επενδύσεις (συνέχεια)

Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

	Επενδύσεις προς εμπορία		Άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων		Σύνολο	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ομόλογα	103	96	15.549	13.955	15.652	14.051
Μετοχές	2.953	2.557	-	-	2.953	2.557
Αμοιβαία κεφάλαια	6.555	5.210	-	-	6.555	5.210
	9.611	7.863	15.549	13.955	25.160	21.818

Ομόλογα						
Κυπριακής κυβέρνησης	-	-	15.413	13.042	15.413	13.042
Τραπεζών και άλλων οργανισμών	103	96	136	913	239	1.009
	103	96	15.549	13.955	15.652	14.051
Εισηγμένα στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	103	96	15.413	13.042	15.516	13.138
Εισηγμένα σε άλλα χρηματιστήρια	-	-	136	449	136	449
Μη εισηγμένα πιστοποιητικά καταθέσεων και ομόλογα τραπεζών και τοπικών αρχών	-	-	-	464	-	464
	103	96	15.549	13.955	15.652	14.051

Μετοχές						
Εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	2.505	2.018	-	-	2.505	2.018
Εισηγμένες σε άλλα χρηματιστήρια	227	539	-	-	227	539
Μη εισηγμένες	221	-	-	-	221	-
	2.953	2.557	-	-	2.953	2.557

Τα ομόλογα στην κατηγορία άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων είχαν κατηγοριοποιηθεί αρχικά στην κατηγορία αυτή, για να απαλειφθεί μια ανακολουθία σε σχέση με την επιμέτρηση των παραγώγων που χρησιμοποιούνταν για την οικονομική αντιστάθμιση αυτών των μέσων.

Τα αμοιβαία κεφάλαια είναι μη εισηγμένα.

20. Επενδύσεις (συνέχεια)

Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση

	2013	2012
	€000	€000
Ομόλογα	733.658	1.032.302
Μετοχές	103.928	64.532
Αμοιβαία κεφάλαια	96.210	-
	933.796	1.096.834

Ομόλογα		
Κυπριακής κυβέρνησης	1.423	1.134
Γαλλικής κυβέρνησης	476.819	505.890
Άλλων κυβερνήσεων	191.739	198.400
Τραπεζών και άλλων οργανισμών	63.362	326.603
Τοπικών αρχών	315	275
	733.658	1.032.302
Εισηγμένα στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	7.256	2.119
Εισηγμένα σε άλλα χρηματιστήρια	726.086	1.029.599
Μη εισηγμένα πιστοποιητικά καταθέσεων και ομόλογα τραπεζών και τοπικών αρχών	316	584
	733.658	1.032.302
<i>Γεωγραφική κατανομή με βάση την έδρα του εκδότη</i>		
Κύπρος	7.571	2.119
Ηνωμένο Βασίλειο	6.365	9.867
Γαλλία	476.818	509.745
Γερμανία	58.258	59.688
Ουκρανία	1	3
Ιταλία	52.211	51.536
Άλλες Ευρωπαϊκές χώρες	106.175	102.572
Άλλες χώρες	2.052	2.197
Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων	14.617	284.787
Υπερεθνικοί οργανισμοί	9.590	9.788
	733.658	1.032.302

Μετοχές		
Εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	8.725	7.837
Εισηγμένες σε άλλα χρηματιστήρια	87.318	55.395
Μη εισηγμένες	7.885	1.300
	103.928	64.532

Στις 31 Δεκεμβρίου 2013, η λογιστική αξία των επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση σε ομόλογα, οι οποίες αξιολογήθηκαν σε ατομική βάση ως απομειωμένες, ανέρχονταν σε € μηδέν (2012: €581 χιλ.).

Τα αμοιβαία κεφάλαια διαθέσιμα προς πώληση δεν είναι εισηγμένα και είναι εκδομένα σε 'Άλλες χώρες'.

20. Επενδύσεις (συνέχεια)

Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις

	2013	2012
	€000	€000
Ομόλογα	2.573.437	751.428
Κυπριακής κυβέρνησης	2.572.940	749.981
Τραπεζών και άλλων οργανισμών	300	1.275
Τοπικών αρχών	197	172
	2.573.437	751.428
Εισηγμένα στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	2.573.240	630.052
Εισηγμένα σε άλλα χρηματιστήρια	-	121.204
Μη εισηγμένα πιστοποιητικά καταθέσεων, ομόλογα τραπεζών και τοπικών αρχών	197	172
	2.573.437	751.428
<i>Γεωγραφική κατανομή με βάση την έδρα του εκδότη</i>		
Κύπρος	2.573.437	751.428

Τα δάνεια και απαιτήσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2013 περιλαμβάνουν ομόλογα ύψους €169.073 χιλ. (2012: €1.275 χιλ.) που αξιολογήθηκαν σε ατομική βάση ως απομειωμένα.

Επαναταξινόμηση επενδύσεων

Επαναταξινόμηση επενδύσεων προς εμπορία στην κατηγορία δάνεια και απαιτήσεις

Την 1 Απριλίου 2010, λόγω της κρίσης στις παγκόσμιες αγορές, το Συγκρότημα προσδιόρισε τις επενδύσεις τις οποίες δεν είχε πρόθεση να εμπορευτεί ή να πωλήσει στο προσεχές προβλέψιμο μέλλον. Αυτές οι επενδύσεις σε ομόλογα επαναταξινομήθηκαν από την κατηγορία επενδύσεις προς εμπορία στην κατηγορία δάνεια και απαιτήσεις.

Επαναταξινόμηση επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση στην κατηγορία δάνεια και απαιτήσεις

Την 1 Οκτωβρίου 2008 και στις 30 Ιουνίου 2011 το Συγκρότημα επαναταξινόμησε ορισμένα ομόλογα από την κατηγορία επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση στην κατηγορία δάνεια και απαιτήσεις, ενόψει του γεγονότος ότι δεν υπήρχε ενεργός αγορά για τα εν λόγω ομόλογα και το Συγκρότημα είχε την πρόθεση και τη δυνατότητα να τα κρατήσει για το προβλεπόμενο μέλλον.

Επαναταξινόμηση επενδύσεων κρατούμενων μέχρι τη λήξη στις επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση

Την 1 Νοεμβρίου 2012, στα πλαίσια βελτιστοποίησης των δεικτών κεφαλαιακής επάρκειας και ρευστότητάς του, το Συγκρότημα επαναξιολόγησε τις πολιτικές του σε σχέση με το χαρτοφυλάκιο επενδύσεών του και αποφάσισε να επαναταξινομήσει όλα τα ομόλογα τα οποία προηγουμένως είχαν ταξινομηθεί ως κρατούμενα μέχρι τη λήξη, σε επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση, έτσι ώστε να είναι σε θέση να πωλήσει τα εν λόγω ομόλογα αν και εφόσον χρειαστεί. Ως αποτέλεσμα, σύμφωνα με τις λογιστικές πολιτικές του Συγκροτήματος και τα ΔΠΧΑ, το Συγκρότημα δεν δικαιούται να ταξινομήσει οποιαδήποτε επένδυση στην κατηγορία επενδύσεις κρατούμενες μέχρι τη λήξη μέχρι τον Νοέμβριο 2014.

Δεν υπήρξαν επαναταξινομήσεις κατά τη διάρκεια του 2013.

20. Επενδύσεις (συνέχεια)

Επαναταξινόμηση επενδύσεων (συνέχεια)

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται τα ομόλογα τα οποία έχουν επαναταξινομηθεί από το Συγκρότημα, κατά ημερομηνία επαναταξινόμησης.

	Ημερομηνία επαναταξινόμησης	Λογιστική και εύλογη αξία κατά την ημερομηνία επαναταξινόμησης	31 Δεκεμβρίου 2013		31 Δεκεμβρίου 2012		Έτος 2013		Πραγματικό επιτόκιο κατά την ημερομηνία επαναταξινόμησης
			Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	Επιπρόσθετο κέρδος στα αποτελέσματα αν δεν είχαν επαναταξινομηθεί	Επιπρόσθετη ζημιά σε άλλα συνολικά εισοδήματα αν δεν είχαν επαναταξινομηθεί	
		€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	
Επαναταξινόμηση επενδύσεων προς εμπορία:									
- στα δάνεια και απαιτήσεις	1 Απριλίου 2010	34.810	38.059	32.204	39.650	28.105	4.098	-	1,2%-4,4%
Επαναταξινόμηση επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση:									
- στα δάνεια και απαιτήσεις	1 Οκτωβρίου 2008	163.407	164.875	145.171	167.461	131.292	-	(19.704)	4,6%-4,7%
- στα δάνεια και απαιτήσεις	30 Ιουνίου 2011	164.035	185.666	158.170	191.565	121.390	-	(27.496)	2,8%-6,3%
Επαναταξινόμηση επενδύσεων κρατούμενων μέχρι τη λήξη:									
- στις επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	1 Νοεμβρίου 2012	103.067	105.698	105.698	104.252	104.252	-	-	0,4%-3,1%

20. Επενδύσεις (συνέχεια)

Επαναταξινόμηση επενδύσεων (συνέχεια)

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται τα ομόλογα τα οποία έχουν επαναταξινομηθεί από το Συγκρότημα, κατά ημερομηνία επαναταξινόμησης.

	Ημερομηνία επαναταξινόμησης	Λογιστική και εύλογη αξία κατά την ημερομηνία επαναταξινόμησης	31 Δεκεμβρίου 2012		31 Δεκεμβρίου 2011		Έτος 2012		Πραγματικό επιτόκιο κατά την ημερομηνία επαναταξινόμησης
			Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	Επιπρόσθετη ζημιά στα αποτελέσματα αν δεν είχαν επαναταξινομηθεί	Επιπρόσθετη ζημιά σε άλλα συνολικά εισοδήματα αν δεν είχαν επαναταξινομηθεί	
		€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	
Επαναταξινόμηση επενδύσεων προς εμπορία:									
- στα δάνεια και απαιτήσεις	1 Απριλίου 2010	34.810	39.650	28.105	36.125	33.546	(5.441)	-	1,2%-4,4%
Επαναταξινόμηση επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση:									
- στα δάνεια και απαιτήσεις	1 Οκτωβρίου 2008	163.407	167.493	131.305	172.579	159.045	-	(36.188)	4,6%-4,7%
- στα δάνεια και απαιτήσεις	30 Ιουνίου 2011	250.839	280.570	203.585	258.922	221.202	-	(76.985)	2,8%-6,3%
Επαναταξινόμηση επενδύσεων κρατούμενων μέχρι τη λήξη:									
- στις επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	1 Νοεμβρίου 2012	106.877	108.107	108.107	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	0,4%-3,1%

21. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Η αξία συμβολαίων και η εύλογη αξία των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων παρουσιάζονται πιο κάτω:

	2013			2012		
	Αξία συμβολαίων	Εύλογη αξία		Αξία συμβολαίων	Εύλογη αξία	
		Περιουσιακά στοιχεία	Υποχρεώσεις		Περιουσιακά στοιχεία	Υποχρεώσεις
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας						
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	139.847	109	2.674	865.684	3.310	5.127
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	1.723.306	3.778	15.465	4.989.311	11.128	27.350
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	517.264	4.203	11.407	285.430	1.299	30.310
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	-	-	-	40.408	363	363
Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς σε δείκτες τιμών μετοχών	4.295	1.591	1.485	74.118	7.275	7.240
Συμβόλαια ανώτατου/κατώτατου ορίου επιτοκίων	6.574	11	250	15.040	3	405
Δικαιώματα με ρήτρα ανάπτυξης ΑΕΠ	1.622.997	19.073	-	-	-	-
	4.014.283	28.765	31.281	6.269.991	23.378	70.795
Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική						
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας - συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	674.888	-	47.090	786.663	3.416	90.310
Αντισταθμίσεις καθαρής επένδυσης -προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	126.936	-	5.523	226.072	-	22.721
	801.824	-	52.613	1.012.735	3.416	113.031
Σύνολο	4.816.107	28.765	83.894	7.282.726	26.794	183.826

Η χρήση των παραγώγων αποτελεί μέρος των συνήθων εργασιών του Συγκροτήματος. Τα παράγωγα χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση κινδύνων του Συγκροτήματος που προκύπτουν από τη διακύμανση των επιτοκίων, των τιμών συναλλάγματος και των δεικτών τιμών μετοχών. Παράγωγα διατίθενται επίσης σε πελάτες ως προϊόντα διαχείρισης κινδύνων.

Τα προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος είναι ανέκκλητες συμφωνίες αγοράς ή πώλησης συγκεκριμένης ποσότητας ξένου συναλλάγματος σε συγκεκριμένη μελλοντική ημερομηνία και τιμή.

Τα συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος περιλαμβάνουν απλά συμβόλαια και συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος και επιτοκίων. Τα απλά συμβόλαια διέπουν την ανταλλαγή δύο νομισμάτων στην τρέχουσα τιμή και την δέσμευση επανανταλλαγής τους σε συγκεκριμένη τιμή στη λήξη του συμβολαίου. Τα συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος και επιτοκίων είναι συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων όπου οι ταμειακές ροές είναι σε διαφορετικά νομίσματα.

21. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (συνέχεια)

Στα συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων δύο μέρη συμφωνούν να ανταλλάσσουν τόκους με βάση ένα σταθερό και ένα κυμαινόμενο επιτόκιο, πάνω σε καθορισμένο ονομαστικό ποσό και τόκους σε καθορισμένες χρονικές περιόδους, όπως καθορίζονται στο συμβόλαιο.

Τα δικαιώματα προαίρεσης αγοράς επιτοκίων, συναλλάγματος και σε δείκτες τιμών μετοχών παρέχουν το δικαίωμα αλλά όχι την υποχρέωση στον αγοραστή, είτε να αγοράσει είτε να πωλήσει τις υποκείμενες αξίες σε συγκεκριμένη τιμή πριν ή κατά συγκεκριμένη ημερομηνία.

Τα συμβόλαια ανώτατου και κατώτατου ορίου επιτοκίων προστατεύουν τον κάτοχό τους από τον κίνδυνο διακύμανσης των επιτοκίων πάνω ή κάτω από ένα συγκεκριμένο επιτόκιο για συγκεκριμένη χρονική περίοδο.

Στα συμβόλαια ανταλλαγής αγαθών δύο μέρη συμφωνούν να ανταλλάξουν μια σταθερή τιμή ενός αγαθού με μια κυμαινόμενη ('αγοράς') τιμή σε συγκεκριμένη μελλοντική ημερομηνία.

Τα δικαιώματα με ρήτρα ανάπτυξης ΑΕΠ είναι μέσα συνδεδεμένα με το ΑΕΠ τα οποία παραχωρήθηκαν από την Ελληνική Κυβέρνηση σαν μέρος της ανταλλαγής με τα Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου (ΟΕΔ). Τα δικαιώματα παρέχουν ετήσιες πληρωμές μέχρι 1% της θεωρητικής τους αξίας, αρχίζοντας από το 2015, στην περίπτωση όπου η αύξηση του Ελληνικού ΑΕΠ υπερβεί συγκεκριμένα όρια.

Ο πιστωτικός κίνδυνος από τα παράγωγα αντιπροσωπεύει το κόστος αναπλήρωσης των συμβολαίων κατά την ημερομηνία αναφοράς. Ο πιστωτικός κίνδυνος που απορρέει από αυτές τις πράξεις τυγχάνει χειρισμού στα πλαίσια των διαδικασιών που ακολουθούνται για όλες τις παρεχόμενες πιστωτικές διευκολύνσεις του Συγκροτήματος σε πελάτες και χρηματοοικονομικούς οργανισμούς.

Η αξία των συμβολαίων ορισμένων παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων παρέχει μια βάση σύγκρισής τους με άλλα μέσα που αναγνωρίζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό, χωρίς όμως να υποδηλώνει κατ'ανάγκη το ύψος των μελλοντικών ταμειακών ροών ή της παρούσας εύλογης αξίας τους, και επομένως δεν υποδεικνύει την έκθεση του Συγκροτήματος σε πιστωτικό κίνδυνο ή σε κίνδυνο της αγοράς.

Η εύλογη αξία των παραγώγων μπορεί να είναι θετική (περιουσιακό στοιχείο) ή αρνητική (υποχρέωση) ως αποτέλεσμα των μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς, στις τιμές ξένου συναλλάγματος, ή στους δείκτες τιμών μετοχών, σύμφωνα με τους όρους του σχετικού συμβολαίου. Η συνολική καθαρή εύλογη αξία των παραγώγων μπορεί να μεταβάλλεται σημαντικά με την πάροδο του χρόνου.

Αντισταθμιστική λογιστική

Το Συγκρότημα εφαρμόζει αντισταθμιστική λογιστική μέσω παραγώγων νοουμένου ότι τηρούνται τα απαιτούμενα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική. Επίσης, προβαίνει σε συναλλαγές σε παράγωγα τα οποία αποτελούν οικονομική αντιστάθμιση κινδύνων (αντιστάθμιση μεταβολών στις τιμές επιτοκίων ή συναλλάγματος) τα οποία δεν πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική. Ως αποτέλεσμα, τα παράγωγα αυτά αναγνωρίζονται ως παράγωγα για σκοπούς εμπορίας και τα κέρδη ή οι ζημιές από τη μεταβολή της εύλογης αξίας τους αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Μεταβολές στην εύλογη αξία των παραγώγων που καθορίζονται ως μέσο αντιστάθμισης εύλογης αξίας και στην εύλογη αξία των αντισταθμισμένων μέσων αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων για να αντισταθμίσει τον κίνδυνο επιτοκίων που προκύπτει από πιθανή αρνητική μεταβολή στην εύλογη αξία ομολόγων διαθέσιμων προς πώληση, που φέρουν σταθερό επιτόκιο και δανείων και καταθέσεων πελατών σταθερού επιτοκίου.

21. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (συνέχεια)

Αντισταθμιστική λογιστική (συνέχεια)

Αντισταθμίσεις καθαρής επένδυσης

Ο ενοποιημένος ισολογισμός του Συγκροτήματος επηρεάζεται από συναλλαγματικές διαφορές μεταξύ του Ευρώ και των άλλων νομισμάτων λειτουργίας των θυγατρικών και υποκαταστημάτων εξωτερικού. Το Συγκρότημα αντισταθμίζει τον δομικό συναλλαγματικό κίνδυνο όταν κρίνει ότι το κόστος αυτής της αντιστάθμισης είναι εντός αποδεκτών πλαισίων (σε σχέση με τον υποκείμενο κίνδυνο). Αυτές οι αντισταθμίσεις πραγματοποιούνται μέσω δανεισμού στο ίδιο νόμισμα με το νόμισμα λειτουργίας των θυγατρικών εταιριών και υποκαταστημάτων εξωτερικού και μέσω προθεσμιακών συμβολαίων συναλλάγματος. Στις 31 Δεκεμβρίου 2013, καταθέσεις και προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος ύψους €346.725 χιλ. (2012: €385.882 χιλ.) έχουν προσδιοριστεί ως αντισταθμιστικά μέσα από τα οποία προέκυψε κέρδος €25.917 χιλ. (2012: ζημιά €12.063 χιλ.) η οποία αναγνωρίστηκε στο 'Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος' στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων, έναντι των κερδών ή ζημιών από τη μετατροπή σε Ευρώ της αντίστοιχης καθαρής θέσης των θυγατρικών και υποκαταστημάτων εξωτερικού.

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει τη λογιστική και εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων του Συγκροτήματος.

	2013		2012	
	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία
	€000	€000	€000	€000
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	1.240.043	1.240.043	1.272.424	1.272.424
Τοποθετήσεις σε τράπεζες	1.290.102	1.192.513	1.768.836	1.768.836
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	25.160	25.160	21.818	21.818
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	933.796	933.796	1.096.834	1.096.834
Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις	2.573.437	2.593.941	751.428	590.192
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	28.765	28.765	26.794	26.794
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	21.764.338	20.888.492	24.374.531	24.374.531
Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους	430.119	430.119	483.106	483.106
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	113.175	113.175	53.275	53.275
	28.398.935	27.446.004	29.849.046	29.687.810
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Οφειλές σε κεντρικές τράπεζες και καταθέσεις από τράπεζες	11.152.699	11.152.699	341.044	341.044
Συμφωνίες επαναγοράς	594.004	596.006	607.773	607.773
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	83.894	83.894	183.826	183.826
Καταθέσεις πελατών	14.971.167	14.895.350	28.442.152	28.442.152
Ομολογιακά δάνεια	841	841	44.775	43.914
Δανειακό κεφάλαιο	4.676	4.101	133.294	49.511
Λοιπές υποχρεώσεις	66.491	66.491	168.840	168.840
	26.873.772	26.799.382	29.921.704	29.837.060

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων στον πιο πάνω πίνακα παρουσιάζεται κατά την ημερομηνία αναφοράς και δεν αντιπροσωπεύει οποιαδήποτε προσδοκίες ως προς τη μελλοντική τους αξία.

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί την ακόλουθη ιεραρχία για τον καθορισμό και τη γνωστοποίηση της εύλογης αξίας:

Επίπεδο 1: επενδύσεις που επιμετρούνται στην εύλογη αξία με βάση χρηματιστηριακές τιμές σε ενεργείς αγορές.

Επίπεδο 2: επενδύσεις που επιμετρούνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία όλα τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς.

Επίπεδο 3: επενδύσεις που επιμετρούνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία δεν είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

Οι Τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό της εύλογης αξίας περιουσιακών στοιχείων που αποτιμούνται στην εύλογη αξία σε επαναλαμβανόμενη και μη επαναλαμβανόμενη βάση και για περιουσιακά στοιχεία τα οποία δεν αποτιμούνται στην εύλογη αξία αλλά για τα οποία η εύλογη αξία γνωστοποιείται, περιγράφεται πιο κάτω. Τα μοντέλα αυτά περιλαμβάνουν τις εκτιμήσεις του Συγκροτήματος σχετικά με τις παραδοχές που θα χρησιμοποιούσε ένας επενδυτής στην επιμέτρηση της εύλογης αξίας.

Επενδύσεις σε ακίνητα

Οι επενδύσεις σε ακίνητα ταξινομούνται ως οικιστικά, γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα, βιοτεχνίες και βιομηχανίες, ξενοδοχεία, οικόπεδα και αγροτεμάχια και ακίνητα υπό κατασκευή. Η εύλογη αξία των επενδύσεων σε ακίνητα καθορίστηκε από εκτιμήσεις που έγιναν από εξωτερικούς προσοντούχους ανεξάρτητους εκτιμητές και εσωτερικούς προσοντούχους εκτιμητές. Περισσότερες πληροφορίες για τις μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν γνωστοποιούνται πιο κάτω.

Ακίνητα και εξοπλισμός

Τα ακίνητα περιλαμβάνουν γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα. Η εύλογη αξία τους καθορίστηκε από εκτιμήσεις που έγιναν από ανεξάρτητους εξωτερικούς προσοντούχους εκτιμητές και εσωτερικούς προσοντούχους εκτιμητές. Περισσότερες πληροφορίες για τις μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν γνωστοποιούνται πιο κάτω.

Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα που αποτιμούνται με τη χρήση μοντέλων αποτίμησης βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς αποτελούνται από συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων, συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος, δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος, δικαιώματα προαίρεσης αγοράς σε δείκτες τιμών μετοχών και συμβόλαια ανώτατου/κατώτατου ορίου επιτοκίων. Τα μοντέλα αποτίμησης που χρησιμοποιούνται συχνότερα περιλαμβάνουν τα μοντέλα προθεσμιακής τιμολόγησης (forward pricing models) και μοντέλα ανταλλαγής ταμειακών ροών (swap models), χρησιμοποιώντας υπολογισμούς παρούσας αξίας. Τα μοντέλα χρησιμοποιούν διάφορα δεδομένα συμπεριλαμβανομένων της πιστοληπτικής ικανότητας των αντισυμβαλλόμενων μερών, τρέχουσες ισοτιμίες συναλλάγματος, προθεσμιακές τιμές συναλλάγματος καθώς και καμπύλες επιτοκίων και πληθωρισμού.

Το Συγκρότημα δεν έχει στην κατοχή του σημαντικά παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία αποτιμούνται με τη χρήση μοντέλων αποτίμησης που δεν είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς.

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση και άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Οι επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση και άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων που αποτιμούνται με τη χρήση μοντέλων αποτίμησης ή τιμολόγησης, αποτελούνται κυρίως από μη εισηγμένες μετοχές και ομόλογα. Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία αποτιμούνται χρησιμοποιώντας μοντέλα αποτίμησης που άλλοτε περιλαμβάνουν δεδομένα βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία αγοράς και άλλοτε βασισμένα σε παρατηρήσιμα και σε μη παρατηρήσιμα στοιχεία.

Δάνεια σε πελάτες

Η εύλογη αξία των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες βασίζεται στην παρούσα αξία των αναμενόμενων ταμειακών ροών. Οι αναμενόμενες ταμειακές ροές βασίζονται στα αναμενόμενα ποσοστά ζημιών αναπροσαρμόζοντας έτσι την αναμενόμενη πιστοληπτική ποιότητα των δανειοληπτών.

Καταθέσεις πελατών

Η εύλογη αξία των καταθέσεων προσδιορίζεται με την προεξόφληση της παρούσας αξίας των μελλοντικών ταμειακών ροών. Ο συντελεστής προεξόφλησης λαμβάνει υπόψη το τρέχον επιτόκιο και την πιστοληπτική διαβάθμιση της Εταιρίας.

Συμφωνίες επαναγοράς

Οι συμφωνίες επαναγοράς είναι εξασφαλισμένες καταθέσεις τραπεζών. Με δεδομένο ότι η εξασφάλιση που παρέχει το Συγκρότημα είναι μεγαλύτερη από το ποσό που δανείζεται, ο υπολογισμός της εύλογης αξίας αυτών των συμφωνιών επαναγοράς λαμβάνει υπόψη μόνο την διαχρονική αξία του χρήματος.

Τοποθετήσεις σε τράπεζες

Οι τοποθετήσεις με λήξη πέραν του 1 έτους, προεξοφλούνται με ένα κατάλληλο επιτόκιο χωρίς κίνδυνο (risk-free rate) συν το κυβερνητικό πιστωτικό περιθώριο ή συν το πιστωτικό περιθώριο του κάθε αντισυμβαλλομένου.

Στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τα μοντέλα αποτίμησης

Τα παρατηρήσιμα στοιχεία που χρησιμοποιούνται στα μοντέλα για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας των μη εισηγμένων μετοχών και ομολόγων περιλαμβάνουν, όπου ισχύει, τρέχουσες και αναμενόμενες τιμές επιτοκίων της αγοράς, αναμενόμενα από την αγορά ποσοστά αθέτησης, τον κίνδυνο της χώρας και τον πιστωτικό κίνδυνο του αντισυμβαλλόμενου μέρους, καθώς και εκπτώσεις ρευστότητας της αγοράς.

Τα μη παρατηρήσιμα στοιχεία που χρησιμοποιούνται στα μοντέλα για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας των μη εισηγμένων μετοχών περιλαμβάνουν παραδοχές σχετικά με εκπτώσεις ρευστότητας και άλλες εκπτώσεις που σχετίζονται με τα μέσα.

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Η ανάλυση των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων του Συγκροτήματος που επιμετρούνται στην εύλογη αξία ή για τα οποία η εύλογη αξία γνωστοποιείται, κατά επίπεδο παρουσιάζεται πιο κάτω:

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
2013	€000	€000	€000	€000
Περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία				
<i>Επενδύσεις σε ακίνητα</i>				
Οικιστικά	-	-	113.126	113.126
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	-	-	142.511	142.511
Βιοτεχνίες και βιομηχανίες	-	-	57.655	57.655
Ξενοδοχεία	-	-	57.640	57.640
Οικόπεδα και αγροτεμάχια	-	-	124.107	124.107
Ακίνητα υπό κατασκευή	-	-	619	619
	-	-	495.658	495.658
<i>Ακίνητα και εξοπλισμός</i>				
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	-	6.978	361.984	368.962
<i>Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας</i>				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	109	-	109
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	3.778	-	3.778
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	4.203	-	4.203
Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς σε δείκτες τιμών μετοχών	-	1.591	-	1.591
Συμβόλαια ανώτατου/κατώτατου ορίου επιτοκίων	-	11	-	11
Δικαιώματα με ρήτρα ανάπτυξης ΑΕΠ	-	19.073	-	19.073
	-	28.765	-	28.765
<i>Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων</i>				
Επενδύσεις προς εμπορία	2.941	6.670	-	9.611
Άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	136	15.413	-	15.549
	3.077	22.083	-	25.160
<i>Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση</i>				
	827.045	2.714	104.037	933.796
	830.122	60.540	961.679	1.852.341
Περιουσιακά στοιχεία μη επιμετρημένα στην εύλογη αξία				
Τοποθετήσεις σε τράπεζες	-	1.192.513	-	1.192.513
Δάνεια και απαιτήσεις – επενδύσεις	-	2.394.977	-	2.394.977
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	-	-	20.888.492	20.888.492
	-	3.587.490	20.888.492	24.475.982

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
2013	€000	€000	€000	€000
Υποχρεώσεις σε εύλογη αξία				
<i>Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας</i>				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	2.674	-	2.674
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	15.465	-	15.465
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	11.407	-	11.407
Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς σε δείκτες τιμών μετοχών	-	1.485	-	1.485
Συμβόλαια ανώτατου/κατώτατου ορίου επιτοκίων	-	250	-	250
	-	31.281	-	31.281
<i>Παράγωγα αντισταθμίσεων εύλογης αξίας</i>				
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	47.090	-	47.090
<i>Παράγωγα αντισταθμίσεων καθαρής επένδυσης</i>				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	5.523	-	5.523
	-	52.613	-	52.613
	-	83.894	-	83.894
Υποχρεώσεις μη επιμετρημένες στην εύλογη αξία				
Καταθέσεις από τράπεζες	-	196.422	-	196.422
Συμφωνίες επαναγοράς	-	596.006	-	596.006
Καταθέσεις πελατών	-	-	14.895.350	14.895.350
	-	792.428	14.895.350	15.687.778

Τα μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες, η χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες και τα κρατικά ομόλογα αποπληρωτέα εντός τριών μηνών είναι χρηματοοικονομικά μέσα των οποίων η λογιστική αξία είναι μία λογική προσέγγιση της εύλογης αξίας, επειδή έχουν από τη φύση τους μικρή διάρκεια ή αναπροσαρμόζονται τακτικά στις τρέχουσες τιμές της αγοράς.

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
2012	€000	€000	€000	€000
Περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία				
<i>Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας</i>				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	3.310	-	3.310
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	11.128	-	11.128
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	1.299	-	1.299
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	-	363	-	363
Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς σε δείκτες τιμών μετοχών	-	7.275	-	7.275
Συμβόλαια ανώτατου/κατώτατου ορίου επιτοκίων	-	3	-	3
	-	23.378	-	23.378
<i>Παράγωγα αντισταθμίσεων εύλογης αξίας</i>				
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	3.416	-	3.416
		26.794		26.794
<i>Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων</i>				
Επενδύσεις προς εμπορία	7.863	-	-	7.863
Άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	449	13.506	-	13.955
	8.312	13.506	-	21.818
<i>Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση</i>	1.068.688	27.650	496	1.096.834
	1.077.000	67.950	496	1.145.446

2012				
Υποχρεώσεις στην εύλογη αξία				
<i>Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας</i>				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	5.127	-	5.127
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	27.350	-	27.350
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	30.310	-	30.310
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	-	363	-	363
Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς σε δείκτες τιμών μετοχών	-	7.240	-	7.240
Συμβόλαια ανώτατου/κατώτατου ορίου επιτοκίων	-	405	-	405
	-	70.795	-	70.795
<i>Παράγωγα αντισταθμίσεων εύλογης αξίας</i>				
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	90.310	-	90.310
<i>Παράγωγα αντισταθμίσεων καθαρής επένδυσης</i>				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	22.721	-	22.721
	-	113.031	-	113.031
	-	183.826	-	183.826

Κατά το 2013 και 2012 δεν υπήρχαν σημαντικές μεταφορές από το Επίπεδο 1 στο Επίπεδο 2.

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Η κίνηση των περιουσιακών στοιχείων στο Επίπεδο 3 που επιμετρούνται στην εύλογη αξία παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2013			2012			
	Επενδύσεις σε ακίνητα	Ιδιότητα ακίνητα	Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	Άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας	
						Περιουσιακά στοιχεία	Υποχρεώσεις
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	316.378	412.198	496	85	496	156	(1.432)
Αποκτήθηκαν μέσω συνενώσεων επιχειρήσεων	184.732	103.198	135.426	-	-	-	-
Μη πραγματοποιηθείσες ζημιές που αναγνωρίστηκαν στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων	-	-	(14.967)	-	-	-	-
Πραγματοποιηθείσες (ζημιές)/κέρδη που αναγνωρίστηκαν στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων	-	-	(795)	(85)	-	(156)	726
Πωλήσεις	(4.406)	(5.989)	(16.123)	-	-	-	706
Πωλήσεις ως αποτέλεσμα των μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων	-	(73.750)	-	-	-	-	-
Προσθήκες	28.728	15.848	-	-	-	-	-
Αποσβέσεις έτους – συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	(4.548)	-	-	-	-	-
Αποσβέσεις έτους – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	(80)	-	-	-	-	-
Απομείωση έτους	-	(4.947)	-	-	-	-	-
Ζημιές επανεκτιμήσεων	(78.203)	(16.418)	-	-	-	-	-
Μεταφορά από τα ιδιότητα ακίνητα στις επενδύσεις σε ακίνητα	55.096	(55.096)	-	-	-	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές	(6.667)	(8.432)	-	-	-	-	-
31 Δεκεμβρίου	495.658	361.984	104.037	-	496	-	-

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Πολιτική αποτίμησης και ανάλυση ευαισθησίας στοιχείων που αποτιμούνται σε Επίπεδο 3

Χρηματοοικονομικά μέσα

Οι τακτικές αποτίμησης για χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποτιμούνται στο Επίπεδο 3 ορίζονται από την Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων/Υποχρεώσεων του Συγκροτήματος (ALCO).

Το μοντέλο του Συγκροτήματος για τις επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση που κατατάχθηκαν στο Επίπεδο 3 χρησιμοποιεί την καθαρή αξία των περιουσιακών στοιχείων της υπό επένδυσης οντότητας με έκπτωση ρευστότητας 10%. Αύξηση του δείκτη ρευστότητας των επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση στο 15%, θα οδηγήσει σε μείωση της λογιστικής αξίας της επένδυσης κατά €15.606 χιλ. με την κίνηση στην αξία να αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων.

Επενδύσεις σε ακίνητα και ιδιότητα ακίνητα

Η κύρια μέθοδος αποτίμησης ακινήτων που εφαρμόζεται από την Εταιρία είναι η συγκριτική μέθοδος αγοράς αναπροσαρμοσμένη για τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς και των καταστάσεων που αφορούν τα συγκεκριμένα ακίνητα. Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, η Εταιρία χρησιμοποιεί επίσης τη μέθοδο κεφαλαιοποίησης εισοδήματος. Ο πιο κάτω πίνακας περιγράφει τις τεχνικές και τις βασικές παραμέτρους που χρησιμοποιήθηκαν στις εκτιμήσεις των ακινήτων:

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Πολιτική αποτίμησης και ανάλυση ευαισθησίας στοιχείων που αποτιμούνται σε Επίπεδο 3 (συνέχεια)

Επενδύσεις σε ακίνητα και ιδιόκτητα ακίνητα (συνέχεια)

Ανάλυση επενδύσεων σε ακίνητα

Είδος και χώρα	Λογιστική αξία	Μεταβολή στο δείκτη	Εκτιμημένη αξία μίσθωσης ανά τ.μ.	Ετήσια αύξηση ενοικίου	Εκτιμημένο κόστος κτιρίου ανα τ.μ.	Απόδοση	Εκτιμημένη εύλογη αξία ανά τ.μ.	Εκτιμημένο κόστος γης ανά τ.μ.	Εμβαδόν γης (τ.μ.)	Εμβαδόν κτιρίου (τ.μ.)	Ηλικία κτιρίου
	€000										
Οικιστικά											
Κύπρος	19.762	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€300-€1.091	δ/ε	€455-€3.675	€55-€758	335-2.067	41-2.526	5-70
Ελλάδα	56.633	-7% μέχρι 10%	€4-€7	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€595-€1.887	€50-€70	222-8.398	42-18.960	10-55
Ρουμανία	21.583	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€476-€629	δ/ε	237-8.153	24.753	7
Ρωσία	9.034	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€6-€3.344	δ/ε	301-2.559	28-453	δ/ε
Ουκρανία	6.114	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€779	δ/ε	137-2.445	28-1.117	6-74
Σύνολο	113.126										
Γραφεία και άλλα εμπορικά											
Κύπρος	41.062	δ/ε	€11-€353	δ/ε	€305-€1.140	4%-8%	€75-€7.059	€550-€4.400	175-1.591	54-6.395	10-144
Ελλάδα	50.769	-11% μέχρι 19%	€1-€80	δ/ε	€350-€1.200	6%-10%	€290-€9.000	€200-€6.844	100-8.582	69-24.786	8-55
Ρωσία	7.367	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€52-€2.169	€1-€4	270-5.307	18-2.212	δ/ε
Ουκρανία	43.313	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€790-€821	δ/ε	δ/ε	δ/ε	392-2.274	34-30.608	5-49
Σύνολο	142.511										
Βιοτεχνίες και βιομηχανίες											
Κύπρος	10.371	δ/ε	€38-€54	δ/ε	€37-€550	δ/ε	€895-€900	€63-€1.350	1.155-24.881	1.134-5.250	30
Ελλάδα	43.538	-17% μέχρι 29%	€1-€5	δ/ε	€600	9%-11%	€185-€800	€25-€200	541-136.620	450-18.737	9-40
Ρωσία	3.746	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€15-€366	δ/ε	11.582	48-10.167	δ/ε
Σύνολο	57.655										
Ξενοδοχεία											
Κύπρος	44.563	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€518	δ/ε	€1.211	€170-€185	5.604-19.115	2.730-12.386	22-24
Ελλάδα	13.077	δ/ε	€16-€42	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€335-€1.277	δ/ε	619-32.631	815-8.040	9-60
Σύνολο	57.640										

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Πολιτική αποτίμησης και ανάλυση ευαισθησίας στοιχείων που αποτιμούνται σε Επίπεδο 3 (συνέχεια)

Επενδύσεις σε ακίνητα και ιδιόκτητα ακίνητα (συνέχεια)

Ανάλυση επενδύσεων σε ακίνητα (συνέχεια)

Είδος και χώρα	Λογιστική αξία	Μεταβολή στο δείκτη	Εκτιμημένη αξία μίσθωσης ανά τ.μ.	Ετήσια αύξηση ενοικίου	Εκτιμημένο κόστος κτιρίου ανά τ.μ.	Απόδοση	Εκτιμημένη εύλογη αξία ανά τ.μ.	Εκτιμημένο κόστος γης ανά τ.μ.	Εμβαδόν γης (τ.μ.)	Εμβαδόν κτιρίου (τ.μ.)	Ηλικία κτιρίου
	€000										
Οικόπεδα και αγροτεμάχια											
Κύπρος	83.069	δ/ε	€72	δ/ε	€318-€1.000	5%-16%	€2-€3.163	€2-€3.163	90-67.225	δ/ε	δ/ε
Ελλάδα	8.428	-7% μέχρι 29%	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€106	€15-€106	810-351.732	δ/ε	δ/ε
Ρουμανία	13.053	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€8-€720	237-47.012	δ/ε	δ/ε
Ρωσία	19.557	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€1-€182	680-8.117.500	δ/ε	δ/ε
Σύνολο	124.107										
Ακίνητα υπό κατασκευή											
Κύπρος	417	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€400-€439	δ/ε	δ/ε	€47-€185	1.812	285	δ/ε
Ρωσία	202	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€10	735	45-182	δ/ε
Σύνολο	619										

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Πολιτική αποτίμησης και ανάλυση ευαισθησίας στοιχείων που αποτιμούνται σε Επίπεδο 3 (συνέχεια)

Επενδύσεις σε ακίνητα και ιδιόκτητα ακίνητα (συνέχεια)

Ανάλυση ιδιόκτητων ακινήτων

Είδος και χώρα	Λογιστική αξία	Μεταβολή στο δείκτη	Εκτιμημένη αξία μίσθωσης ανά τ.μ.	Ετήσια αύξηση ενοικίου	Εκτιμημένο κόστος ανά τ.μ.	Απόδοση	Εκτιμημένη εύλογη αξία ανά τ.μ.	Εκτιμημένο κόστος γης ανά τ.μ.	Εμβαδόν γης (τ.μ.)	Εμβαδόν κτιρίου (τ.μ.)	Ηλικία κτιρίου
	€000										
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα											
Κύπρος	292.452	δ/ε	€56-€245	δ/ε	€566-€2.076	5%-6%	€200-€8.917	€130-€7.257	390-51.947	98-15.805	8-84
Ρουμανία	4.357	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€1.579	660	2.284	7
Ρωσία	65.175	δ/ε	€119-€2.325	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€21-€21.310	€11-€417	580-2.212	40-9.511	δ/ε
Η.Β.	6.978	δ/ε	€45-€53	15%	δ/ε	6%-8%	€1.322-€5.487	δ/ε	173-2.520	121-2.415	Ανακαινίστηκε το 2009
Σύνολο	368.962										

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Πολιτική αποτίμησης και ανάλυση ευαισθησίας στοιχείων που αποτιμούνται σε Επίπεδο 3 (συνέχεια)

Επενδύσεις σε ακίνητα και ιδιόκτητα ακίνητα (συνέχεια)

Οι πλείστες επενδύσεις σε ακίνητα του Συγκροτήματος δεν χρησιμοποιούνται στην μέγιστη βέλτιστη χρήση τους αφού το Συγκρότημα απόκτησε αυτά τα περιουσιακά στοιχεία είτε από πελάτες στα πλαίσια διευθέτησης των υποχρεώσεών τους, είτε ως μέρος της εξαγοράς της Λαϊκής Τράπεζας και βρίσκεται στην διαδικασία να ξεκινήσει μια σειρά πώλησης αυτών των επενδύσεων.

Ανάλυση ευαισθησίας

Οι πλείστες εκτιμήσεις των ακινήτων του Συγκροτήματος έχουν κατηγοριοποιηθεί ως Επίπεδο 3. Σημαντικές αυξήσεις/μειώσεις στις εκτιμημένες αξίες ανά τετραγωνικά μέτρο για ακίνητα που εκτιμήθηκαν με την μέθοδο σύγκρισης αγοράς ή σημαντικές αυξήσεις/μειώσεις στην εκτιμημένη αξία μίσθωσης ή απόδοσης για ακίνητα που εκτιμήθηκαν βάσει της μεθόδου κεφαλαιοποίησης εισοδήματος θα οδηγήσει σε σημαντικά ψηλότερη/χαμηλότερη εύλογη αξία στα ακίνητα.

Τα ιδιόκτητα ακίνητα εκτιμήθηκαν στις 30 Ιουνίου 2013 και η εύλογη αξία τους ανήλθε σε €441.893 χιλ.

23. Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

	2013	2012
	€000	€000
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	24.294.680	26.520.517
Απαιτήσεις ενοικιαγοράς και χρηματοδοτικών μισθώσεων (Σημ. 24)	545.928	1.530.070
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες πριν τις προβλέψεις	24.840.608	28.050.587
Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (Σημ. 46)	(3.076.270)	(3.676.056)
	21.764.338	24.374.531

Τα δάνεια και απαιτήσεις περιλαμβάνουν ενυπόθηκα δάνεια ύψους €1.105 εκατ. (2012: €1.122 εκατ.) στην Κύπρο τα οποία έχουν παραχωρηθεί ως εξασφάλιση για την έκδοση καλυμμένων αξιογράφων από την Εταιρία κατά το 2011 στο πλαίσιο του Προγράμματος Έκδοσης Καλυμμένων Αξιογράφων ύψους μέχρι €5 δις (Σημείωση 33). Στις 31 Δεκεμβρίου 2012, €620 εκατ. ενυπόθηκων δανείων παραχωρήθηκαν ως εξασφάλιση στην Ελλάδα μέσα στα πλαίσια του ίδιου προγράμματος.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2013, τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβάνουν επίσης €71 εκατ. (2012: €88 εκατ.) τα οποία παραχωρήθηκαν ως εξασφαλίσεις σύμφωνα με τους όρους συμμετοχής του Συγκροτήματος σε ένα πρόγραμμα παροχής δανείων της Ρωσικής κυβέρνησης για στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στη Ρωσία.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2013, τα δάνεια και απαιτήσεις σε πελάτες περιλαμβάνουν δάνεια λογιστικής αξίας €305.507 χιλ., τα οποία αποτελούν μέρος των εργασιών του Συγκροτήματος στην Ουκρανία, που ομαδοποιήθηκαν ως ομάδα εκποίησης που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 54.9).

Επιπρόσθετες αναλύσεις και πληροφορίες αναφορικά με τον πιστωτικό κίνδυνο καθώς και ανάλυση των προβλέψεων για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες παρατίθενται στη Σημείωση 46.

24. Απαιτήσεις ενοικιαγοράς και χρηματοδοτικών μισθώσεων

	2013	2012
	€000	€000
Μικτή επένδυση σε συμβόλαια ενοικιαγοράς και χρηματοδοτικών μισθώσεων	562.281	1.799.262
Μη δεδουλευμένα χρηματοοικονομικά έσοδα	(16.353)	(269.192)
Παρούσα αξία συμβολαίων ενοικιαγοράς και χρηματοδοτικών μισθώσεων	545.928	1.530.070
<i>Αποπληρωτέα</i>		
- εντός ενός έτους	259.514	196.413
- μεταξύ ενός και πέντε ετών	212.910	509.036
- πέραν των πέντε ετών	73.504	824.621
Παρούσα αξία συμβολαίων ενοικιαγοράς και χρηματοδοτικών μισθώσεων	545.928	1.530.070
<i>Ανά γεωγραφικό τομέα</i>		
- Κύπρος	529.508	356.209
- Ελλάδα	-	1.402.305
- Ρουμανία	26.823	29.155
- Ρωσία	5.950	11.593
Μικτή επένδυση σε συμβόλαια ενοικιαγοράς και χρηματοδοτικών μισθώσεων	562.281	1.799.262
<i>Αποπληρωτέα</i>		
- εντός ενός έτους	264.845	238.189
- μεταξύ ενός και πέντε ετών	222.719	585.865
- πέραν των πέντε ετών	74.717	975.208
Μικτή επένδυση σε συμβόλαια ενοικιαγοράς και χρηματοδοτικών μισθώσεων	562.281	1.799.262

Στα συμβόλαια ενοικιαγοράς, γενικά ο ενοικιαγοραστής: (α) πληρώνει το δικαίωμα αγοράς που καθορίζεται από τη σύμβαση στο τέλος της περιόδου μίσθωσης με αντάλλαγμα το δικαίωμα αγοράς περιουσιακών στοιχείων, (β) πληρώνει μηνιαία μισθώματα συμπεριλαμβανομένων και δικαιωμάτων ενοικιαγοράς σε όλα τα οφειλόμενα ποσά και (γ) ευθύνεται για οποιαδήποτε απώλεια ή ζημιά των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων.

Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει επίσης συμβόλαια ύψους €381.710 χιλ. (2012: €385.364 χιλ.) στα οποία ο τόκος υπολογίζεται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου και δεν συμπεριλαμβάνεται μέσα στη μικτή επένδυση.

Στα συμβόλαια χρηματοδοτικών μισθώσεων το αντικείμενο ανήκει στο Συγκρότημα και μισθώνεται για καθορισμένη περίοδο. Ο μισθωτής: (α) πληρώνει καθόλη τη διάρκεια της μίσθωσης ενοίκιο και οποιαδήποτε άλλα ποσά καθίστανται πληρωτέα βάσει των όρων του συμβολαίου, (β) υποχρεούται να διατηρεί το περιουσιακό στοιχείο σε καλή κατάσταση και να αποζημιώνει το Συγκρότημα για οποιαδήποτε ζημιά ή βλάβη και (γ) με τη λήξη του συμβολαίου μπορεί είτε να παραδώσει το περιουσιακό στοιχείο στο Συγκρότημα είτε να εξακολουθήσει να έχει το δικαίωμα χρήσης έναντι ενός ονομαστικού ετήσιου ποσού.

25. Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους

	2013	2012
	€000	€000
Μετοχές	32.118	28.626
Ομόλογα	68.329	77.303
Αμοιβαία κεφάλαια	256.777	260.900
Ενυπόθηκα και άλλα δάνεια	2.200	2.935
Τραπεζικές καταθέσεις	70.695	113.342
	430.119	483.106
Ακίνητα	13.460	12.650
	443.579	495.756

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους κατηγοριοποιούνται στις επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους τα οποία επιμετρούνται στην εύλογη αξία κατά επίπεδο παρουσιάζεται πιο κάτω:

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
2013	€000	€000	€000	€000
Μετοχές	30.302	-	1.816	32.118
Ομόλογα	15.619	52.710	-	68.329
Αμοιβαία κεφάλαια	256.777	-	-	256.777
Ενυπόθηκα και άλλα δάνεια	2.200	-	-	2.200
Τραπεζικές καταθέσεις	70.695	-	-	70.695
	375.593	52.710	1.816	430.119

2012				
Μετοχές	27.569	-	1.057	28.626
Ομόλογα	21.380	55.923	-	77.303
Αμοιβαία κεφάλαια	260.900	-	-	260.900
Ενυπόθηκα και άλλα δάνεια	2.935	-	-	2.935
Τραπεζικές καταθέσεις	113.342	-	-	113.342
	426.126	55.923	1.057	483.106

25. Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους (συνέχεια)

Η κίνηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που κατατάχθηκαν στο Επίπεδο 3 παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2013	2012
	€000	€000
1 Ιανουαρίου	1.057	2.849
Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη/(ζημιές) που αναγνωρίστηκαν στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων	759	(1.792)
31 Δεκεμβρίου	1.816	1.057

Κατά το 2013 και 2012 δεν υπήρχαν οποιεσδήποτε σημαντικές μεταφορές από το Επίπεδο 1 στο Επίπεδο 2.

26. Ακίνητα και εξοπλισμός

	Ακίνητα	Εξοπλισμός	Σύνολο
2013	€000	€000	€000
Λογιστική αξία 1 Ιανουαρίου	445.564	37.629	483.193
Αποκτήθηκαν μέσω συνένωσης επιχειρήσεων	105.165	11.135	116.300
Προσθήκες	19.643	12.954	32.597
Επανεκτίμηση	(16.418)	-	(16.418)
Μεταφορά σε επενδύσεις ακινήτων (Σημ. 28)	(55.096)	-	(55.096)
Πωλήσεις ως αποτέλεσμα των μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων	(87.692)	(9.539)	(97.231)
Άλλες πωλήσεις και διαγραφές	(6.689)	(1.148)	(7.837)
Αποσβέσεις έτους - συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(9.845)	(14.466)	(24.311)
Αποσβέσεις έτους - μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(1.477)	(486)	(1.963)
Απομείωση έτους	(4.947)	(218)	(5.165)
Συναλλαγματικές διαφορές	(9.015)	(650)	(9.665)
Λογιστική αξία 31 Δεκεμβρίου	379.193	35.211	414.404

1 Ιανουαρίου 2013			
Κόστος ή εκτιμημένη αξία	552.199	210.760	762.959
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(106.635)	(173.131)	(279.766)
Λογιστική αξία	445.564	37.629	483.193

31 Δεκεμβρίου 2013			
Κόστος ή εκτιμημένη αξία	417.036	182.974	600.010
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(37.843)	(147.763)	(185.606)
Λογιστική αξία	379.193	35.211	414.404

26. Ακίνητα και εξοπλισμός (συνέχεια)

	Ακίνητα	Εξοπλισμός	Σύνολο
2012	€000	€000	€000
Λογιστική αξία 1 Ιανουαρίου	432.518	40.670	473.188
Προσθήκες	19.800	8.447	28.247
Επανεκτίμηση	(15.732)	-	(15.732)
Μεταφορά από μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 28)	26.500	-	26.500
Πωλήσεις και διαγραφές	(1.985)	(275)	(2.260)
Αποσβέσεις έτους - συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(6.592)	(9.506)	(16.098)
Αποσβέσεις έτους - μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(7.431)	(1.941)	(9.372)
Απομείωση έτους	(3.237)	-	(3.237)
Συναλλαγματικές διαφορές	1.723	234	1.957
Λογιστική αξία 31 Δεκεμβρίου	445.564	37.629	483.193

1 Ιανουαρίου 2012			
Κόστος ή εκτιμημένη αξία	532.734	203.966	736.700
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(100.216)	(163.296)	(263.512)
Λογιστική αξία	432.518	40.670	473.188

31 Δεκεμβρίου 2012			
Κόστος ή εκτιμημένη αξία	552.199	210.760	762.959
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(106.635)	(173.131)	(279.766)
Λογιστική αξία	445.564	37.629	483.193

26. Ακίνητα και εξοπλισμός (συνέχεια)

Η λογιστική αξία των ακινήτων του Συγκροτήματος αποτελείται από:

	2013	2012
	€000	€000
Ιδιόκτητα ακίνητα	368.962	419.498
Δαπάνες βελτίωσης σε μισθωμένα ακίνητα	10.231	26.066
	379.193	445.564

Τα ιδιόκτητα ακίνητα περιλαμβάνουν γη αξίας €133.205 χιλ. (2012: €143.003 χιλ.) για την οποία δεν υπολογίζονται αποσβέσεις.

Η πολιτική του Συγκροτήματος είναι να διενεργεί επανεκτιμήσεις των ιδιόκτητων ακινήτων περιοδικά (κάθε 3 μέχρι 5 χρόνια). Ως αποτέλεσμα των οικονομικών συνθηκών που επικρατούσαν στην Κύπρο και Ελλάδα και την επίδραση τους στην αγορά ακινήτων στις χώρες αυτές, η εύλογη αξία των ακινήτων στις χώρες αυτές αναμενόταν να διαφέρει σημαντικά από τη λογιστική τους αξία στο τέλος του έτους. Ως αποτέλεσμα, τα ακίνητα επανεκτιμήθηκαν κατά την 30 Ιουνίου 2013 με αποτέλεσμα να αναγνωρισθεί ζημιά από επανεκτίμηση ύψους €16.418 χιλ. (2012: €15.732 χιλ.) στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων και ζημιά από απομείωση ύψους €4.947 χιλ. (2012: €3.237 χιλ.) στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Οι εκτιμήσεις γίνονται από ανεξάρτητους προσοντούχους εκτιμητές με βάση την τρέχουσα αγοραία αξία των ακινήτων, χρησιμοποιώντας παρατηρημένες τιμές και/ή πρόσφατες συναλλαγές της αγοράς αναλόγως της τοποθεσίας του ακινήτου. Λεπτομέρειες για τις τεχνικές εκτιμήσεων και τις παραμέτρους που χρησιμοποιήθηκαν παρουσιάζονται στη Σημείωση 22.

Η λογιστική αξία των ιδιόκτητων ακινήτων με βάση το κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2013 θα ήταν €241.276 χιλ. (2012: €255.118 χιλ.).

27. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

	Λογισμικά προγράμματα	Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής σε ισχύ	Σύνολο
2013	€000	€000	€000
Λογιστική αξία 1 Ιανουαρίου	21.047	102.508	123.555
Αποκτήθηκαν μέσω συνένωσης επιχειρήσεων	13.479	-	13.479
Προσθήκες	8.314	-	8.314
Αύξηση στην αξία των ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής σε ισχύ	-	3.275	3.275
Πωλήσεις και διαγραφές	(4.065)	-	(4.065)
Αποσβέσεις έτους – συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(13.069)	-	(13.069)
Αποσβέσεις έτους – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(341)	-	(341)
Συναλλαγματικές διαφορές	(568)	-	(568)
Λογιστική αξία 31 Δεκεμβρίου	24.797	105.783	130.580
1 Ιανουαρίου 2013			
Κόστος	137.523	102.508	240.031
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση	(116.476)	-	(116.476)
Λογιστική αξία	21.047	102.508	123.555
31 Δεκεμβρίου 2013			
Κόστος	132.821	105.783	238.604
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση	(108.024)	-	(108.024)
Λογιστική αξία	24.797	105.783	130.580

27. Άυλα περιουσιακά στοιχεία (συνέχεια)

	Λογισμικά προγράμματα	Δικαιώματα χρήσης	Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής σε ισχύ	Πελατειακές σχέσεις	Εμπορική επωνυμία	Υπεραξία	Σύνολο
2012	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Λογιστική αξία 1 Ιανουαρίου	19.361	462	98.890	12.059	14.497	327.241	472.510
Προσθήκες	10.822	-	-	-	-	-	10.822
Αύξηση στην αξία των ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής σε ισχύ	-	-	3.618	-	-	-	3.618
Πωλήσεις και διαγραφές	(989)	-	-	-	-	-	(989)
Αποσβέσεις έτους – συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(6.661)	(462)	-	(3.037)	(3.017)	-	(13.177)
Αποσβέσεις έτους – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(1.532)	-	-	-	-	-	(1.532)
Απομείωση έτους	-	-	-	(9.434)	(12.065)	(338.247)	(359.746)
Συναλλαγματικές διαφορές	46	-	-	412	585	11.006	12.049
Λογιστική αξία 31 Δεκεμβρίου	21.047	-	102.508	-	-	-	123.555
1 Ιανουαρίου 2012							
Κόστος	127.464	6.162	98.890	20.959	23.196	327.241	603.912
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(108.103)	(5.700)	-	(8.900)	(8.699)	-	(131.402)
Λογιστική αξία	19.361	462	98.890	12.059	14.497	327.241	472.510
31 Δεκεμβρίου 2012							
Κόστος	137.523	6.162	102.508	12.245	12.066	338.247	608.751
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση	(116.476)	(6.162)	-	(12.245)	(12.066)	(338.247)	(485.196)
Λογιστική αξία	21.047	-	102.508	-	-	-	123.555

Έλεγχος απομείωσης υπεραξίας

Η πολιτική του Συγκροτήματος είναι να επανεξετάζει την υπεραξία για απομείωση σε ετήσια βάση ή συχνότερα όταν τα γεγονότα ή οι μεταβολές των συνθηκών υποδεικνύουν ότι η λογιστική της αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Ο έλεγχος απομείωσης υπεραξίας που διενεργήθηκε κατά την 31 Δεκεμβρίου 2012 υπέδειξε ότι υπήρχε απομείωση υπεραξίας αφού το ανακτήσιμο ποσό με βάση την παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών δεν υπερβαίνει την λογιστική αξία περιλαμβανομένης της υπεραξίας για αυτές τις οντότητες.

Οι Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών (ΜΔΤΡ) του Συγκροτήματος για σκοπούς επανεξέτασης της υπεραξίας για απομείωση είναι η Kyprou Securities S.A., PJSB Bank of Cyprus και CB Uniastrum Bank LLC. Το ανακτήσιμο ποσό των ΜΔΤΡ είχε προσδιοριστεί βάσει υπολογισμών της αξίας χρήσης χρησιμοποιώντας προβλέψεις ταμειακών ροών από οικονομικούς προϋπολογισμούς οι οποίοι είχαν εγκριθεί από τη διοίκηση. Οι προβλεπόμενες ταμειακές ροές είχαν ενημερωθεί ώστε να αντικατοπτρίζουν τους περιορισμούς στα κεφάλαια και τη ρευστότητα που υπήρχαν στις 31 Δεκεμβρίου 2012, καθώς επίσης και αυτούς που προέκυψαν από την πρόσφατη συμφωνία μεταξύ Κυπριακής Δημοκρατίας και Τρόικας (Σημείωση 2). Προηγούμενοι σχεδιασμοί του Συγκροτήματος για επέκταση των δραστηριοτήτων έχουν υποστεί σημαντικές περικοπές και συνεπώς μειώθηκε η προβλεπόμενη κερδοφορία των οντοτήτων αυτών και επομένως η αξία χρήσης τους.

27. Άυλα περιουσιακά στοιχεία (συνέχεια)

Έλεγχος απομείωσης υπεραξίας (συνέχεια)

Οι κύριες κρίσεις και παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν στην επανεξέταση για απόσβεση της υπεραξίας παρουσιάζονται στη Σημείωση 4. Για τον υπολογισμό της αξίας χρήσης των ΜΔΤΡ του Συγκροτήματος είχαν χρησιμοποιηθεί υπολογισμοί ταμειακών ροών που βασίστηκαν στις προβλέψεις της διοίκησης, προεκτεινόμενες στο διηνεκές χρησιμοποιώντας ένα μακροπρόθεσμο ρυθμό αύξησης που καθορίστηκε μεταξύ άλλων με βάση την τρέχουσα εκτίμηση της αγοράς για το ΑΕΠ, τον πληθωρισμό και τις τιμές συναλλάγματος, καθώς και το βαθμό διείσδυσης του συγκεκριμένου τομέα στις χώρες όπου δραστηριοποιείται η κάθε οντότητα.

- Προεξοφλητικό επιτόκιο: Το προεξοφλητικό επιτόκιο αντιπροσώπευε την τρέχουσα εκτίμηση της αγοράς για τους κινδύνους που σχετίζονται με κάθε ΜΔΤΡ, λαμβάνοντας υπόψη τη διαχρονική αξία του χρήματος και τους συγκεκριμένους κινδύνους των περιουσιακών στοιχείων που είχαν ενσωματωθεί στις προβλέψεις των ταμειακών ροών. Το προεξοφλητικό επιτόκιο ισούται με το κόστος κεφαλαίου (K_e) της συγκεκριμένης ΜΔΤΡ όπως υπολογίστηκε βάσει του Υπόδειγματος Αποτίμησης Κεφαλαιουχικών Περιουσιακών Στοιχείων (Capital Asset Pricing Model). Το κόστος κεφαλαίου υπολογίζεται χρησιμοποιώντας το επιτόκιο χωρίς κίνδυνο (risk-free rate) στη χώρα όπου δραστηριοποιείται η ΜΔΤΡ, προσαρμοσμένο για να αποδίδει τον κίνδυνο ταμειακών ροών σε ξένο συνάλλαγμα και το περιθώριο κινδύνου (risk premium) των επενδύσεων σε μετοχές σε σχέση με τη συγκεκριμένη απόδοση της αγοράς για μια χρονική περίοδο.
- Προβλεπόμενη αύξηση μεγεθών, ΑΕΠ και πληθωρισμού: Τα ποσοστά βασίστηκαν σε δημοσιευμένες έρευνες της αγοράς.
- Περιθώρια επιτοκίου: Τα περιθώρια επιτοκίου βασίστηκαν στις τρέχουσες αποδόσεις σταθερού επιτοκίου, το προφίλ κινδύνου της ΜΔΤΡ και τον πληθωρισμό της συγκεκριμένης αγοράς στην οποία δραστηριοποιείται η ΜΔΤΡ.

Οι κύριες παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό της αξίας χρήσης των ΜΔΤΡ του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2012 είναι:

	CB Uniastrum Bank LLC	PJSB Bank of Cyprus
Προεξοφλητικό επιτόκιο (μετά τη φορολογία)	11,6%	16,6%
Ρυθμός ταμειακών ροών	5,0%	5,0%
Απόδοση ιδίων κεφαλαίων	11,8%	19,6%

Ως αποτέλεσμα αυτής της ανάλυσης, η αξία χρήσης εκτιμήθηκε ως μικρότερη από τη λογιστική αξία και υπεραξία ύψους €28.862 χιλ. και €308.180 χιλ. για την PJSB Bank of Cyprus και τη CB Uniastrum Bank LLC αντίστοιχα, απομειώθηκε πλήρως και αναγνωρίστηκε ως 'Απομείωση υπεραξίας και άυλων περιουσιακών στοιχείων' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

27. Άυλα περιουσιακά στοιχεία (συνέχεια)

Έλεγχος απομείωσης άλλων άυλων περιουσιακών στοιχείων

Μετά την απομείωση της υπεραξίας αναφορικά με την εξαγορά της CB Uniastrum Bank LLC και της PJSB Bank of Cyprus το 2012, αναγνωρίστηκε απομείωση των πελατειακών σχέσεων και των εμπορικών επωνυμιών που προέκυψαν από την εξαγορά των πιο πάνω εταιριών ύψους €9.434 χιλ. για τις πελατειακές σχέσεις και €12.065 χιλ. για τις εμπορικές επωνυμίες, διαγράφοντας πλήρως και τα δύο αυτά άυλα περιουσιακά στοιχεία στις 31 Δεκεμβρίου 2012. Αυτή η απομείωση περιλαμβάνεται στην 'Απομείωση υπεραξίας και άυλων περιουσιακών στοιχείων' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Αποτίμηση των ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής σε ισχύ

Η αναλογιστική εκτίμηση της αξίας των ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής σε ισχύ βασίζεται σε παραδοχές για τη μελλοντική θνησιμότητα, τις εξαγορές συμβολαίων, τα έξοδα διαχείρισης και πωλήσεων και την απόδοση των επενδύσεων. Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν κατά την αναλογιστική εκτίμηση της αξίας των ασφαλιστικών εργασιών σε ισχύ είναι:

	2013	2012
Επιτόκιο προεξόφλησης (μετά τη φορολογία)	10,0%	10,0%
Απόδοση επενδύσεων	5,5%	5,5%
Πληθωρισμός εξόδων	5,0%	5,0%

28. Λοιπά περιουσιακά στοιχεία

	2013	2012
	€000	€000
Χρεώστες	22.956	26.400
Αποθέματα ακινήτων προς πώληση	14.110	11.624
Επενδύσεις σε ακίνητα	495.658	316.378
Φόροι επιστρεπτέοι	48.544	41.459
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση (Σημ. 17)	479.060	50.829
Περιουσιακά στοιχεία προγραμμάτων αφυπηρέτησης (Σημ. 13)	1.319	1.610
Μερίδιο αντασφαλιστών στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων (Σημ. 32)	68.387	65.927
Προπληρωμένα έξοδα	2.840	5.004
Εισπρακτέα από αγορές και πωλήσεις εργασιών	90.219	-
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	171.658	94.529
	1.394.751	613.760

28. Λοιπά περιουσιακά στοιχεία (συνέχεια)

Η αύξηση στην αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση οφείλεται κυρίως στις φορολογικές ζημιές της Λαϊκής Τράπεζας, οι οποίες μεταφέρθηκαν στην Εταιρία ως αποτέλεσμα της εξαγοράς (Σημ. 54).

Επενδύσεις σε ακίνητα

Η κίνηση στις επενδύσεις σε ακίνητα παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2013	2012
	€000	€000
1 Ιανουαρίου	316.378	187.795
Αποκτήθηκαν μέσω συνένωσης επιχειρήσεων (Σημ. 54.2)	184.732	-
Προσθήκες	28.728	160.411
Μεταφορά από ακίνητα και εξοπλισμό (Σημ. 26)	55.096	-
Πωλήσεις	(4.406)	(6.300)
Ζημιές από τη μεταβολή στην εύλογη αξία	(78.203)	(24.851)
Συναλλαγματικές διαφορές	(6.667)	(677)
31 Δεκεμβρίου	495.658	316.378

Στις 31 Δεκεμβρίου 2013, οι επενδύσεις σε ακίνητα περιλαμβάνουν ακίνητα ύψους €49.430 χιλ., τα οποία αποτελούν μέρος των Ουκρανικών εργασιών του Συγκροτήματος, που ομαδοποιήθηκαν ως ομάδα εκποίησης που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 54.9).

Γνωστοποιήσεις για την ιεραρχία και άλλες γνωστοποιήσεις της εύλογης αξίας έχουν παρατεθεί στη Σημείωση 22.

29. Καταθέσεις από τράπεζες

	2013	2012
	€000	€000
Καταθέσεις από τράπεζες	196.422	341.044

Οι καταθέσεις από τράπεζες αντιπροσωπεύουν καταθέσεις από τη διατραπεζική αγορά και φέρουν τόκο με βάση το διατραπεζικό επιτόκιο της σχετικής χρονικής περιόδου και νομίσματος.

30. Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες

Η χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες αποτελείται από δανεισμό από την ΚΤΚ στα πλαίσια των πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, περιλαμβανομένων των συνήθων μηχανισμών χρηματοδότησης και του μηχανισμού παροχής έκτακτης ρευστότητας ('ELA'), όπως παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

	2013	2012
	€000	€000
Μηχανισμός παροχής έκτακτης ρευστότητας (ELA)	9.556.035	-
Πράξεις νομισματικής πολιτικής	1.400.242	-
	10.956.277	-

30. Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες (συνέχεια)

Στις 31 Δεκεμβρίου 2012, το Συγκρότημα δεν είχε χρηματοδότηση από το μηχανισμό παροχής έκτακτης ρευστότητας (ELA) και η ΕΚΤ είχε αναστείλει τη συμμετοχή της Εταιρίας σε πράξεις νομισματικής πολιτικής.

Η χρηματοδότηση από τον μηχανισμό παροχής έκτακτης ρευστότητας (ELA) στις 31 Δεκεμβρίου 2013 περιλαμβάνει χρηματοδότηση ELA ύψους €9,1 δις, η οποία προέκυψε ως αποτέλεσμα της εξαγοράς των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της Λαϊκής Τράπεζας στις 29 Μαρτίου 2013 μετά από απόφαση της Αρχής Εξυγίανσης. Αυτή η χρηματοδότηση της Λαϊκής Τράπεζας ύψους €9,1 δις ήταν χαμηλότερη κατά €1,2 δις, καθώς η Λαϊκή Τράπεζα είχε χορηγήσει στην Εταιρία στις 26 Μαρτίου 2013 ποσό ύψους €1,2 δις για τη χρηματοδότηση της πώλησης των εργασιών του Συγκροτήματος στην Ελλάδα (Σημ. 54).

Από τον Αύγουστο 2013, η Εταιρία έχει αποκατασταθεί ως αποδεκτό αντισυμβαλλόμενο μέρος για πράξεις νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ. Αυτό επιτρέπει στην Εταιρία να αποταθεί για χρηματοδότηση σε πράξεις νομισματικής πολιτικής, έχοντας έτσι τη δυνατότητα να τις χρησιμοποιήσει για μείωση της χρηματοδότησης από το μηχανισμό παροχής έκτακτης ρευστότητας (ELA).

Η χρηματοδότηση μέσω πράξεων νομισματικής πολιτικής φέρει τόκο ίσο με το επιτόκιο για πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος. Η χρηματοδότηση μέσω του μηχανισμού παροχής έκτακτης ρευστότητας (ELA) φέρει τόκο ίσο με το επιτόκιο της διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος, συν ένα περιθώριο.

31. Καταθέσεις πελατών

	2013	2012
	€000	€000
<i>Ανά κατηγορία κατάθεσης</i>		
Όψεως	3.492.789	6.417.980
Ταμειυτηρίου	925.549	1.865.042
Προθεσμίας ή με προειδοποίηση	10.552.829	20.159.130
	14.971.167	28.442.152
<i>Ανά γεωγραφικό τομέα</i>		
Κύπρος	12.705.254	18.511.979
Ελλάδα	-	7.152.375
Ρωσία	918.491	1.253.677
Ηνωμένο Βασίλειο	1.244.186	1.215.207
Ρουμανία	30.055	214.149
Ουκρανία	73.181	94.765
	14.971.167	28.442.152

Στα πλαίσια της διαδικασίας ανακεφαλαιοποίησης της Εταιρίας στην Κύπρο με ίδια μέσα μέσω της μετατροπής ανασφάλιστων καταθέσεων (Σημ. 2.5), ανασφάλιστες καταθέσεις μετατράπηκαν σε μετοχές της Εταιρίας.

Οι Κυπριακές αρχές έχουν θεσπίσει προσωρινά περιοριστικά μέτρα σε σχέση με τις τραπεζικές συναλλαγές και τις συναλλαγές σε μετρητά, ως αποτέλεσμα της έλλειψης ουσιαστικής ρευστότητας στην τοπική αγορά και τον κίνδυνο εκροής των καταθέσεων. Αυτά τα μέτρα περιλαμβάνουν περιορισμούς στην ανάληψη μετρητών, στην εξαργύρωση επιταγών και μεταφορά κεφαλαίων σε άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στην Κύπρο και στο εξωτερικό. Προβλέπουν επίσης την υποχρεωτική μερική ανανέωση καταθέσεων στη λήξη τους. Από την επιβολή τους, αυτά τα περιοριστικά μέτρα έχουν χαλαρώσει σταδιακά και η Κυπριακή κυβέρνηση έχει δημοσιοποιήσει οδικό χάρτη για τη σταδιακή χαλάρωση των περιορισμών, λαμβάνοντας υπόψη την εμπιστοσύνη των επενδυτών και τους δείκτες οικονομικής σταθερότητας.

31. Καταθέσεις πελατών (συνέχεια)

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2013, οι καταθέσεις πελατών περιλαμβάνουν καταθέσεις που ανέρχονται σε €73.462 χιλ., τα οποία αποτελούν μέρος των Ουκρανικών εργασιών του Συγκροτήματος, που ομαδοποιήθηκαν ως ομάδα εκποίησης που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 54.9).

32. Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων

	2013			2012		
	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Συγκροτήματος	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Συγκροτήματος
Κλάδος ζωής	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων κλάδου ζωής	480.085	(31.752)	448.333	527.673	(29.561)	498.112
Γενικός κλάδος						
Πρόβλεψη για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα	30.768	(15.478)	15.290	36.283	(17.799)	18.484
<i>Λοιπές υποχρεώσεις</i>						
Εκκρεμείς απαιτήσεις	40.922	(21.157)	19.765	39.703	(18.567)	21.136
Απόθεμα κινδύνων σε ισχύ	16	-	16	477	-	477
Απόθεμα εξισορρόπησης	38	-	38	34	-	34
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων γενικού κλάδου	71.744	(36.635)	35.109	76.497	(36.366)	40.131
	551.829	(68.387)	483.442	604.170	(65.927)	538.243

Το μερίδιο αντασφαλιστών περιλαμβάνεται στα 'Λοιπά περιουσιακά στοιχεία' (Σημ. 28).

Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων κλάδου ζωής

Η κίνηση των υποχρεώσεων για ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής και αντασφαλιστικά περιουσιακά στοιχεία κατά τη διάρκεια του έτους παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2013			2012		
	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Συγκροτήματος	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Συγκροτήματος
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	527.673	(29.561)	498.112	532.687	(27.693)	504.994
Νέα συμβόλαια	6.585	(945)	5.640	5.335	(1.902)	3.433
Μεταβολή στις υποχρεώσεις υφιστάμενων συμβολαίων	(54.173)	(1.246)	(55.419)	(10.349)	34	(10.315)
31 Δεκεμβρίου	480.085	(31.752)	448.333	527.673	(29.561)	498.112

32. Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων (συνέχεια)

Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων γενικού κλάδου

Η κίνηση των υποχρεώσεων για ασφαλιστήρια συμβόλαια γενικού κλάδου και αντασφαλιστικά περιουσιακά στοιχεία κατά έτος παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2013			2012		
	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Συγκροτήματος	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Συγκροτήματος
Πρόβλεψη για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα	€000	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	36.283	(17.799)	18.484	35.641	(16.292)	19.349
Ασφάλιστρα	78.165	(45.979)	32.186	80.646	(42.433)	38.213
Δεδουλευμένα ασφάλιστρα	(83.680)	48.300	(35.380)	(80.004)	40.926	(39.078)
31 Δεκεμβρίου	30.768	(15.478)	15.290	36.283	(17.799)	18.484

Η πρόβλεψη για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα και αντασφάλιστρα αντιπροσωπεύουν το ποσό των ασφαλιστρών για ασφαλιστήρια συμβόλαια τα οποία δεν έχουν λήξει κατά την ημερομηνία αναφοράς.

	2013			2012		
	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Συγκροτήματος	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Συγκροτήματος
Εκκρεμείς απαιτήσεις και αναπροσαρμογές για ζημιές	€000	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	39.703	(18.567)	21.136	42.786	(20.206)	22.580
Ποσό που πληρώθηκε για απαιτήσεις που διευθετήθηκαν κατά το έτος	(26.835)	10.295	(16.540)	(33.852)	13.236	(20.616)
Αύξηση στις υποχρεώσεις για απαιτήσεις	28.054	(12.885)	15.169	30.769	(11.597)	19.172
31 Δεκεμβρίου	40.922	(21.157)	19.765	39.703	(18.567)	21.136
Απαιτήσεις που έχουν γνωστοποιηθεί	37.775	(19.616)	18.159	36.391	(17.009)	19.382
Απαιτήσεις που έχουν επισυμβεί αλλά δεν έχουν γνωστοποιηθεί	3.147	(1.541)	1.606	3.312	(1.558)	1.754
	40.922	(21.157)	19.765	39.703	(18.567)	21.136

33. Ομολογιακά δάνεια

	Συμβατικό επιτόκιο	2013	2012
Μεσοπρόθεσμα ομολογιακά δάνεια		€000	€000
SEK 100 εκατ. 2010/2014	Απόδοση συγκεκριμένων μετοχών	-	11.990
€2 εκατ. 2010/2016	Απόδοση δείκτη DJ EUROSTOXX 50	-	1.897
USD 2 εκατ. 2010/2016	Απόδοση δείκτη S&P 500	-	1.502
		-	15.389
Άλλα ομολογιακά δάνεια			
Πιστοποιητικά καταθέσεων και γραμμάτια σε Ρωσικά Ρούβλια	11%	349	28.894
Άτοκο δάνειο από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Αναπτύξεως	-	492	492
		841	29.386
		841	44.775

Τα ομολογιακά δάνεια είναι μη εξασφαλισμένα και η αποπληρωμή τους έχει την ίδια προτεραιότητα όπως οι υποχρεώσεις έναντι των καταθετών και των άλλων πιστωτών του Συγκροτήματος.

Κατά τη διαδικασία ανακεφαλαιοποίησης της Εταιρίας το 2013, τα επηρεαζόμενα ομολογιακά δάνεια της Εταιρίας συμμετείχαν στη διάσωση με ίδια μέσα (bail-in) και μετατράπηκαν σε μετοχές όπως παρουσιάζονται στη Σημείωση 2.

Μεσοπρόθεσμα ομολογιακά δάνεια

Η Εταιρία διατηρεί Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Έκδοσης Μεσοπρόθεσμων Ομολογιακών Δανείων (EMTN Programme) συνολικού ονομαστικού ποσού €4.000 εκατ. (2012: €4.000 εκατ.).

Βραχυπρόθεσμα εμπορικά χρεόγραφα

Η Εταιρία διατηρεί Πρόγραμμα Ευρωπαϊκών Εμπορικών Χρεογράφων (ECP) συνολικού ονομαστικού ποσού μέχρι €1.000 εκατ. (2012: €1.000 εκατ.). Με βάση τους όρους σύστασης του Προγράμματος, τα Εμπορικά Χρεόγραφα εκδίδονται σε διάφορα νομίσματα, με έκπτωση από την αρχική τιμή έκδοσης και δεν είναι τοκοφόρα. Τα Χρεόγραφα έχουν διάρκεια μέχρι 364 μέρες και δεν είναι εισηγμένα. Επί του παρόντος, δεν υπάρχουν εκδομένα βραχυπρόθεσμα εμπορικά χρεόγραφα.

Άλλα ομολογιακά δάνεια

Τα πιστοποιητικά καταθέσεων και γραμμάτια εκδόθηκαν από την CB Uniastrum Bank LLC σε Ρωσικά Ρούβλια στο άρτιο, έχουν διάρκεια μέχρι ένα έτος και δεν είναι εισηγμένα.

Καλυμμένα Αξιογραφα

Κατά τη διάρκεια του 2011, η Εταιρία προχώρησε σε σύσταση Προγράμματος για την έκδοση Καλυμμένων Αξιογράφων ύψους μέχρι €5.000 εκατ. σύμφωνα με τον περί Καλυμμένων Αξιογράφων Νόμο της Κύπρου και την περί Καλυμμένων Αξιογράφων Οδηγία της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου.

Στο πλαίσιο του Προγράμματος, η Εταιρία έκδωσε τον Ιούλιο και το Δεκέμβριο του 2011 καλυμμένα αξιόγραφα ύψους €700 εκατ. και €1.000 εκατ. αντίστοιχα. Τα καλυμμένα αξιόγραφα που εκδόθηκαν έχουν διάρκεια 3 χρόνια με δυνατότητα παράτασης της αποπληρωμής τους κατά ένα έτος, φέρουν τριμηνιαίο επιτόκιο Euribor συν 1,25% ετησίως και διαπραγματεύονται στο Χρηματιστήριο Αξιών του Λουξεμβούργου.

33. Ομολογιακά δάνεια (συνέχεια)

Καλυμμένα Αξιόγραφα (συνέχεια)

Στις 29 Ιουνίου 2012 και στις 25 Μαρτίου 2013 καλυμμένα αξιόγραφα έκδοσης Ιουλίου 2011 ύψους €150 εκατ. και €550 εκατ. αντίστοιχα, έχουν ακυρωθεί.

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που χρησιμοποιούνται ως εξασφάλιση για καλυμμένα ομόλογα παρουσιάζονται στη Σημείωση 48.

Η υποχρέωση από την έκδοση καλυμμένων αξιογράφων δεν παρουσιάζεται στα ομολογιακά δάνεια στον ενοποιημένο ισολογισμό, γιατί τα αξιόγραφα που έχουν εκδοθεί, κατέχονται από την Εταιρία.

Περισσότερες πληροφορίες σε σχέση με τα Καλυμμένα Αξιόγραφα που έχει εκδώσει η Εταιρία είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος στην ενότητα Σχέσεις Επενδυτών/Πιστωτικοί Τίτλοι.

Ομόλογα εγγυημένα από την Κυπριακή Κυβέρνηση

Βάσει των όρων των διαταγμάτων που εκδόθηκαν από την Αρχή Εξυγίανσης για την εξαγορά της Λαϊκής Τράπεζας, η Εταιρία ανέλαβε τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της Λαϊκής Τράπεζας ως εκδότης των δύο εγγυημένων από την Κυβέρνηση Ομολόγων, ύψους €500 εκατ. το καθένα. Τα ομόλογα εκδόθηκαν από τη Λαϊκή Τράπεζα στις 14 Νοεμβρίου και 27 Νοεμβρίου του 2012 αντίστοιχα και είχαν διάρκεια 364 ημέρες. Το Νοέμβριο του 2013, η διάρκεια των ομολόγων παρατάθηκε κατά ένα επιπλέον έτος. Τα ομόλογα φέρουν ετήσιο σταθερό επιτόκιο 5%. Τα ομόλογα είναι εγγυημένα από την Κυπριακή Κυβέρνηση κι εκδόθηκαν σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία και τα διατάγματα για τον περί της Παραχώρησης Κυβερνητικών Εγγυήσεων για τη Σύναψη Δανείων ή/και την Έκδοση Ομολόγων από Πιστωτικά Ιδρύματα Νόμο. Η υποχρέωση από την έκδοση αυτών των ομολόγων δεν παρουσιάζεται στα ομολογιακά δάνεια στον ενοποιημένο ισολογισμό γιατί οι σχετικοί τίτλοι κατέχονται εξ ολοκλήρου από την Εταιρία. Τα ομόλογα είναι ενεχυριασμένα ως εξασφαλίσεις για την λήψη χρηματοδότησης από κεντρικές τράπεζες. Τα ομόλογα είναι εισηγμένα στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου.

34. Λοιπές υποχρεώσεις

	2013	2012 (αναπρο- σαρμογή)
	€000	€000
Φόροι πληρωτέοι	13.247	11.354
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα πληρωτέα	12.382	9.844
Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση (Σημ. 17)	49.937	45.232
Υποχρέωση προγραμμάτων αφυπηρέτησης (Σημ. 13)	9.139	38.694
Πρόβλεψη για επιδικίες ή υπό διαιτησία διαφορές	52.312	10.042
Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις	2.604	4.459
Υποχρεώσεις για συμβάσεις συνδεδεμένες με επενδύσεις υπό διαχείριση	5.391	6.232
Δεδουλευμένα έξοδα και λοιπές προβλέψεις	32.759	32.682
Αναβαλλόμενα έσοδα	8.761	12.348
Μετοχές που υπόκεινται σε διατάγματα Δικαστηρίου (Σημ. 36)	(58.922)	-
Υποχρεώσεις στη διαδικασία διακανονισμού	25.754	94.431
Λοιπές υποχρεώσεις	99.289	74.409
	252.653	339.727

34. Λοιπές υποχρεώσεις (συνέχεια)

Πρόβλεψη για επιδικίες ή υπό διαιτησία διαφορές

Η κίνηση για το έτος στην πρόβλεψη για επιδικίες ή υπό διαιτησία διαφορές παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2013	2012
	€000	€000
1 Ιανουαρίου	10.042	3.837
Αύξηση πρόβλεψης για το έτος	45.419	6.180
Χρήση πρόβλεψης	(1.089)	-
Αποδέσμευση πρόβλεψης για το έτος	(2.000)	-
Συναλλαγματικές διαφορές	(60)	25
31 Δεκεμβρίου	52.312	10.042

Η πρόβλεψη για επιδικίες ή υπό διαιτησία διαφορές δεν περιλαμβάνει απαιτήσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων που προκύπτουν στα πλαίσια των συνήθων εργασιών των ασφαλιστικών εταιριών του Συγκροτήματος.

Η αύξηση στην πρόβλεψη του έτους περιλαμβάνει €36.000 χιλ. πρόβλεψη για υποθέσεις που σχετίζονται με μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες.

35. Δανειακό κεφάλαιο

	Συμβατικό επιτόκιο	2013	2012
		€000	€000
Χρεόγραφα σε Δολάρια Αμερικής 2013/2014/2015	2,50%	4.676	6.922
Μετατρέψιμα Χρεόγραφα 2013/2018 (€573 εκατ.)	Εξαμηνιαίο Euribor πλέον 1,00%	-	27.103
Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Κεφαλαίου (€645 εκατ.)	5,50%	-	76.775
Αξιόγραφα Κεφαλαίου 12/2007 (€126 εκατ.)	Τριμηνιαίο Euribor πλέον 1,25%	-	22.494
		4.676	133.294

Το δανειακό κεφάλαιο είναι μη εξασφαλισμένο και η αποπληρωμή του ακολουθεί σε προτεραιότητα την πληρωμή των υποχρεώσεων έναντι των καταθετών και των άλλων πιστωτών της Εταιρίας (subordinated), έχει όμως προτεραιότητα αποπληρωμής έναντι των μετόχων της Εταιρίας.

Σαν αποτέλεσμα της ανακεφαλαιοποίησης της Εταιρίας το 2013, το δανειακό κεφάλαιο της Εταιρίας στις 29 Μαρτίου 2013, έχει μετατραπεί σε μετοχές (με εξαίρεση τα Χρεόγραφα σε Δολάρια Αμερικής τα οποία εκδόθηκαν από την CB Uniastrum Bank LLC).

Χρεόγραφα

Η Εταιρία διατηρεί Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Έκδοσης Μεσοπρόθεσμων Ομολογιακών Δανείων (EMTN Programme) συνολικού ονομαστικού ποσού μέχρι €4.000 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2012: €4.000 εκατ.). Στις 31 Δεκεμβρίου 2013 η Εταιρία δεν διατηρεί δανειακό κεφάλαιο στα πλαίσια του Προγράμματος EMTN.

Μετατρέψιμα Χρεόγραφα

Τα Μετατρέψιμα Χρεόγραφα, τα Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Κεφαλαίου και τα Αξιόγραφα Κεφαλαίου συμμετείχαν στην ανακεφαλαιοποίηση της Εταιρίας το 2013, μέσω της μετατροπής τους σε συνήθεις μετοχές, σύμφωνα με τις διατάξεις σειράς διαταγμάτων που εκδόθηκαν από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου υπό την ιδιότητα της ως Αρχή Εξυγίανσης στα πλαίσια των διατάξεων του περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και άλλων Ιδρυμάτων Νόμο του 2013. Επιπλέον πληροφόρηση παρουσιάζεται στη Σημείωση 2.5.

36. Μετοχικό κεφάλαιο

	2013		2012	
	Αριθμός μετοχών (χιλ.)	€000	Αριθμός μετοχών (χιλ.)	€000
<i>Εγκεκριμένο</i>				
Συνήθεις μετοχές €1,00 η κάθε μια	4.686.414	4.686.414	3.000.000	3.000.000
<i>Εκδοθέν</i>				
1 Ιανουαρίου	1.795.141	1.795.141	899.528	899.528
Έκδοση μετοχών	-	-	159.683	159.683
Έκδοση χαριστικών μετοχών	-	-	303.743	303.743
Μετατροπή Μετατρέψιμων Αξιογράφων Ενισχυμένου Κεφαλαίου	-	-	432.187	432.187
Διάσωση με ίδια μέσα καταθέσεων	3.814.495	3.814.495	-	-
Μετατροπή Μετατρέψιμων Χρεογράφων 2013/2018, Αξιογράφων Κεφαλαίου 12/2007 και Μετατρέψιμων Αξιογράφων Κεφαλαίου (Bail-in)	122.541	122.541	-	-
Μετατροπή ΜΑΕΚ σε μετοχές	459.399	459.399	-	-
Μείωση στην ονομαστική αξία του μετοχικού κεφαλαίου	(2.353.349)	(2.353.349)	-	-
Εξαγορές (Σημ. 54)	845.758	845.758	-	-
31 Δεκεμβρίου	4.683.985	4.683.985	1.795.141	1.795.141

Εγκεκριμένο μετοχικό κεφάλαιο

Κατά τη διάρκεια του 2013, το εγκεκριμένο μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρίας αυξήθηκε κατά 1.686.414 χιλ. μετοχές με τη δημιουργία νέων συνήθων μετοχών ονομαστικής αξίας €1,00 η κάθε μια που φέρουν τα ίδια δικαιώματα ψήφου και δικαιώματα σε μερίσματα με τις υφιστάμενες συνήθεις μετοχές της Εταιρίας.

Εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο

2013

Η Εταιρία έχει ανακεφαλαιοποιηθεί μέσω διάσωσης με ίδια μέσα (bail-in), δηλαδή της μετατροπής σε μετοχές ανασφάλιστων καταθέσεων (Σημείωση 2.5). Οι κάτοχοι συνήθων μετοχών και πιστωτικών τίτλων στις 29 Μαρτίου 2013 έχουν συνεισφέρει στην ανακεφαλαιοποίηση της Εταιρίας μέσω της απορρόφησης ζημιών.

Η ανακεφαλαιοποίηση πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί 'Διάσωσης με Ίδια Μέσα της Τράπεζας Κύπρου Δημόσιας Εταιρίας Λτδ Διατάγματος του 2013' (το 'Διάταγμα') το οποίο εκδόθηκε στις 29 Μαρτίου 2013, του περί 'Διάσωσης με Ίδια Μέσα της Τράπεζας Κύπρου Δημόσιας Εταιρίας Λτδ Τροποποιητικού Διατάγματος του 2013' (το 'Τροποποιητικό Διάταγμα') το οποίο εκδόθηκε στις 21 Απριλίου 2013 και των περί 'Διάσωσης με Ίδια Μέσα της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρεία Λτδ Τροποποιητικών (Αρ. 2 και 3) του 2013 (τα 'Τροποποιητικά Διατάγματα Αρ. 2 και 3') τα οποία εκδόθηκαν στις 30 Ιουλίου 2013, από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου υπό την ιδιότητά της ως Αρχή Εξυγίανσης (μαζί τα 'Διατάγματα Διάσωσης με Ίδια Μέσα').

Σύμφωνα με τα Τροποποιητικά Διατάγματα Αρ. 2 και 3, έχουν αποφασιστεί τα ακόλουθα:

- Μείωση της ονομαστικής αξίας όλων των συνήθων μετοχών από €1,00 η κάθε μια σε συνηθείς μετοχές ονομαστικής αξίας σε €0,01 η κάθε μία.
- Το συνολικό ποσό της μείωσης του μετοχικού κεφαλαίου μετά τη μείωση της ονομαστικής αξίας των εκδομένων συνήθων μετοχών έχει χρησιμοποιηθεί για τη διαγραφή των συσσωρευμένων ζημιών της Εταιρίας.
- Σαν αποτέλεσμα των πιο πάνω τροποποιήσεων, ο αριθμός των εκδομένων συνήθων μετοχών στις 29 Μαρτίου 2013 αναπροσαρμόστηκε σε 17.913 χιλ.

36. Μετοχικό κεφάλαιο (συνέχεια)

Εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο (συνέχεια)

Μετά τη μετατροπή των μετοχών Τάξης Α, Τάξης Β, Τάξης Γ και Τάξης Δ σε συνήθεις μετοχές όπως περιγράφεται στα Τροποποιητικά Διατάγματα Αρ. 2 και 3, κάθε 100 συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €0,01 έκαστη που ήταν εγγεγραμμένες υπό τον ίδιο μέτοχο ενοποιήθηκαν και μετατράπηκαν σε μία συνήθη μετοχή ονομαστικής αξίας ένα €1,00 έκαστη. Οποιοσδήποτε συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €0,01 έκαστη δεν ενοποιήθηκαν (ήτοι αριθμός μετοχών μικρότερος του 100 που υπολείπονταν αναφορικά με κάθε μέτοχο) ακυρώθηκαν και το συνολικό ποσό της ονομαστικής αξίας των μετοχών που ακυρώθηκαν χρησιμοποιήθηκε για τη διαγραφή συσσωρευμένων ζημιών της Εταιρίας.

Μετά τις αλλαγές στο μετοχικό κεφάλαιο που περιγράφονται στη Σημείωση 2.5, το εκδομένο μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρίας κατά την ημερομηνία έγκρισης αυτών των οικονομικών καταστάσεων ανέρχεται σε 4.683.985 χιλ. συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €1,00 η κάθε μία. Όλες οι εκδομένες μετοχές φέρουν τα ίδια δικαιώματα.

2012

Το Νοέμβριο του 2011 το Συγκρότημα αποφάσισε όπως αυξήσει το μετοχικό του κεφάλαιο μέσω έκδοσης δικαιωμάτων προτίμησης για άντληση μέχρι €397.000 χιλ. και μέσω εθελοντικής ανταλλαγής Μετατρέψιμων Αξιογράφων Ενισχυμένου Κεφαλαίου (ΜΑΕΚ) μέχρι €600.000 χιλ.

Τα Δικαιώματα Προτίμησης εκδόθηκαν και παραχωρήθηκαν στους μετόχους καθώς και στους κατόχους επιλέξιμων αξιών της Εταιρίας ως σαν να ήταν μέτοχοι με βάση την ισχύουσα αντίστοιχη τιμή μετατροπής των αξιών σε μετοχές, σε αναλογία ένα Δικαίωμα Προτίμησης για κάθε μία υφιστάμενη μετοχή. Κάθε τρία Δικαιώματα Προτίμησης που ασκούνταν μετατρέπονταν σε μία Νέα Μετοχή με τιμή διάθεσης €1,00 κατά μετοχή. Επιπρόσθετα, για κάθε μία Νέα Μετοχή που προέκυπε από την άσκηση των Δικαιωμάτων Προτίμησης, η Εταιρία παραχωρούσε μία πλήρως πληρωμένη Χαριστική Μετοχή.

Οι κάτοχοι των ΜΑΕΚ μπορούσαν να ανταλλάξουν τα ΜΑΕΚ τους με μία πλήρως πληρωμένη Νέα Μετοχή. Επιπρόσθετα, για κάθε τρεις Νέες Μετοχές που προέκυπταν από τη μετατροπή των ΜΑΕΚ, η Εταιρία παραχωρούσε μία Χαριστική Μετοχή.

Οι περίοδοι άσκησης των Δικαιωμάτων Προτίμησης και αποδοχής της προσφοράς ανταλλαγής για τα ΜΑΕΚ έληξαν στις 19 Μαρτίου 2012. Σαν αποτέλεσμα, εκδόθηκαν 159.683 χιλ. νέες μετοχές λόγω της άσκησης των Δικαιωμάτων Προτίμησης, 432.187 χιλ. μετοχές λόγω της μετατροπής των ΜΑΕΚ και 303.743 χιλ. χαριστικές μετοχές.

Μετοχές που υπόκεινται σε απαγορευτικά διατάγματα

Μετά την έκδοση των Διαταγμάτων Διάσωσης με 'Ίδια Μέσα' αναφορικά με τη μετατροπή καταθέσεων σε μετοχές, αριθμός επηρεαζόμενων καταθετών καταχώρησε αγωγές κατά της Εταιρίας και άλλων μερών (Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, Υπουργείο Οικονομικών κτλ.) στη βάση, μεταξύ άλλων, ότι ο περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμος του 2013 και τα διάφορα Διατάγματα που εκδόθηκαν με βάση το Νόμο για να εφαρμοστεί η μετατροπή των καταθέσεων σε μετοχές, αντίκεινται στο Σύνταγμα της Δημοκρατίας και στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Για κάποιες από τις αγωγές εκδόθηκαν προσωρινά διατάγματα τα οποία απαγορεύουν στην Εταιρία να μετατρέψει τις καταθέσεις των εν λόγω αιτητών σε μετοχές. Η Εταιρία υπερασπίζεται σθεναρά τις αγωγές των καταθετών, οι οποίες εκκρεμούν ενώπιον των Επαρχιακών Δικαστηρίων.

Οι μετοχές οι οποίες αποτελούν αντικείμενο των εν λόγω προσωρινών διαταγμάτων και οι οποίες εκδόθηκαν με βάση το περί διάσωσης με ίδια μέσα διάταγμα (bail-in), ανέρχονται σε 58.922 χιλ. συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €1,00 η κάθε μία. Οι μετοχές αυτές αναγνωρίζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό ως 'Μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα', με αντίστοιχη χρέωση στις 'Λοιπές υποχρεώσεις' στις συνολικές υποχρεώσεις.

Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο

Το αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο το οποίο τηρείται με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 55 του περί Εταιριών Νόμου, Κεφ. 113 δεν είναι διαθέσιμο για διανομή υπό μορφή μερίσματος στους μετόχους.

36. Μετοχικό κεφάλαιο (συνέχεια)

Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο (συνέχεια)

Κατά την Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων που πραγματοποιήθηκε στις 19 Ιουνίου 2012 εγκρίθηκε ειδικό ψήφισμα για τη μείωση, κατά €430.440 χιλ., του 'Αποθεματικού από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο' της Εταιρίας. Κατά το Σεπτέμβριο 2012 το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας με διάταγμά του ενέκρινε τη μείωση του 'Αποθεματικού από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο'. Η μείωση πραγματοποιήθηκε με διαγραφή συσσωρευμένων ζημιών από το αποθεματικό 'Αδιανέμητων κερδών/(συσσωρευμένων ζημιών)'.

Σύμφωνα με τα Διατάγματα που εκδόθηκαν από την Αρχή Εξυγίανσης, το υπόλοιπο του λογαριασμού αποθεματικού από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο μειώθηκε στο μηδέν και η μείωση χρησιμοποιήθηκε για τη διαγραφή των συσσωρευμένων ζημιών της Εταιρίας (Σημείωση 2.5).

Ίδιες μετοχές της Εταιρίας

Οι μετοχές της Εταιρίας που κατέχονται από οντότητες που ελέγχονται από το Συγκρότημα και από συγγενείς εταιρίες αφαιρούνται από τα ίδια κεφάλαια κατά την αγορά, πώληση, έκδοση ή ακύρωση αυτών των μετοχών. Δεν αναγνωρίζεται οποιοδήποτε κέρδος ή ζημιά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Ο αριθμός αυτών των μετοχών στις 31 Δεκεμβρίου 2013 ήταν 20.767 χιλ. (2012: 73.331 χιλ.). Οι ίδιες μετοχές περιλαμβάνουν 298 χιλ. μετοχές που προέκυψαν από τη μετατροπή των ΜΑΕΚ ονομαστικής αξίας €29.825 χιλ. τα οποία κατείχε το Συγκρότημα. Η συνολική αξία κτήσης των ιδίων μετοχών ανήλθε σε €88.051 χιλ. (2012: €38.595 χιλ.).

Μέρος αυτών των μετοχών που κατέχονται από οντότητες που ελέγχονται από το Συγκρότημα προέκυψαν από τη μετατροπή σε μετοχές καταθέσεων που είχαν οι οντότητες αυτές στην Εταιρία (bail-in). Σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Εταιριών Νόμου, οι μετοχές αυτές πρέπει να πωληθούν εντός ενός έτους από την ημερομηνία απόκτησής τους.

Επιπρόσθετα, στις 31 Δεκεμβρίου 2013 η θυγατρική εταιρία του Συγκροτήματος που διεξάγει ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής είχε στην κατοχή της 16.031 χιλ. (2012: 16.031 χιλ.) μετοχές της Εταιρίας ως μέρος των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επενδύονται προς όφελος των ασφαλιζομένων (Σημείωση 25). Η αξία κτήσεως των μετοχών αυτών ήταν €21.463 χιλ. (2012: €21.463 χιλ.).

Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών – Δικαιώματα Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών

Το 2008 η Εταιρία διέθεσε δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών στους υπαλλήλους του Συγκροτήματος και το 2009 ενέκρινε τη διάθεση επιπρόσθετων δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών σύμφωνα με το ίδιο σχέδιο Δικαιωμάτων Προαίρεσης 2008. Η εύλογη αξία των 12,5 εκατ. Δικαιωμάτων Προαίρεσης 2008/2010 που παραχωρήθηκαν στις 28 Μαΐου 2008 επιμετρήθηκε κατά την ημερομηνία παραχώρησής τους χρησιμοποιώντας το τριωνυμικό μοντέλο αποτίμησης και ανήλθε σε €1,17 για κάθε δικαίωμα προαίρεσης. Οι κύριες μεταβλητές που λήφθηκαν υπόψη στο μοντέλο είναι η τιμή της μετοχής (€8,56 στις 28 Μαΐου 2008), η τιμή άσκησης (€9,41), η μερισματική απόδοση (8,1%), το επιτόκιο ελεύθερου κινδύνου (4,2%), η διάρκεια ισχύος των δικαιωμάτων προαίρεσης και η αναμενόμενη μεταβλητότητα της τιμής της μετοχής (31,3% σε ετήσια βάση, η οποία υπολογίστηκε με βάση την ιστορική μεταβλητότητα της τιμής της μετοχής).

Η εύλογη αξία των επιπρόσθετων 2.362 χιλ. Δικαιωμάτων Προαίρεσης 2008/2010 που παραχωρήθηκαν στις 9 Ιουλίου 2009 επιμετρήθηκε κατά την ημερομηνία παραχώρησής τους χρησιμοποιώντας το τριωνυμικό μοντέλο αποτίμησης και ανήλθε σε €0,87 για κάθε δικαίωμα προαίρεσης. Οι κύριες μεταβλητές που λαμβάνονται υπόψη στο μοντέλο είναι η τιμή της μετοχής (€4,10 στις 9 Ιουλίου 2009), η τιμή άσκησης (€5,50), η μερισματική απόδοση (6,9%), το επιτόκιο ελεύθερου κινδύνου (2,7%), η διάρκεια ισχύος των δικαιωμάτων προαίρεσης και η αναμενόμενη μεταβλητότητα της τιμής της μετοχής (23,6% σε ετήσια βάση, η οποία υπολογίστηκε με βάση την ιστορική μεταβλητότητα της τιμής της μετοχής).

Τα Δικαιώματα Προαίρεσης 2008/2010 κατοχυρώθηκαν πλήρως στις 31 Δεκεμβρίου 2010 και μπορούν να εξασκηθούν από τους κατόχους τους κατά την περίοδο από 1 Ιανουαρίου-31 Μαρτίου των ετών 2011-2013, και από 1 Νοεμβρίου-31 Δεκεμβρίου των ετών 2012-2013. Τα Δικαιώματα Προαίρεσης 2008/2010 δεν ήταν μεταβιβάσιμα και δεν είναι εισηγμένα σε χρηματιστήριο.

36. Μετοχικό κεφάλαιο (συνέχεια)

Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών – Δικαιώματα Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών (συνέχεια)

Σύμφωνα με τους όρους έκδοσής τους, η τιμή άσκησης των Δικαιωμάτων Προαίρεσης αναπροσαρμόστηκε έτσι ώστε να αντικατοπτρίζει τη σειρά των εταιρικών πράξεων και αλλαγών στο μετοχικό κεφάλαιο συνέπεια των διατάξεων και αποφάσεων των Διαταγμάτων που εκδόθηκαν από την Αρχή Εξυγίανσης το 2013.

Τα Δικαιώματα Προαίρεσης 2008/2010 έχουν λήξει στις 31 Δεκεμβρίου 2013.

Η κίνηση στον αριθμό των Δικαιωμάτων Προαίρεσης 2008/2010 παρουσιάζεται συνοπτικά πιο κάτω:

	2013	2012
	€000	€000
1 Ιανουαρίου	12.585	14.280
Δικαιώματα προαίρεσης που έληξαν	(12.585)	-
Δικαιώματα προαίρεσης που ακυρώθηκαν	-	(1.695)
31 Δεκεμβρίου	-	12.585

37. Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Ενισχυμένου Κεφαλαίου

	2013	2012
	€000	€000
1 Ιανουαρίου	428.835	862.233
Μετατροπή σε μετοχές	(429.580)	(432.187)
Συναλλαγματική διαφορά	745	(1.211)
31 Δεκεμβρίου	-	428.835

Τα ΜΑΕΚ εκδόθηκαν από την Εταιρία στις 18 Μαΐου 2011, μετά από έγκριση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων στις 23 Μαρτίου 2011. Για σκοπούς εποπτικών κεφαλαίων, τα ΜΑΕΚ κατατάσσονταν ως βασικά ίδια κεφάλαια (tier 1 capital).

Η ονομαστική αξία των ΜΑΕΚ που είχαν εκδοθεί ήταν €820.000 χιλ. σε Ευρώ και \$95.000 χιλ. σε Δολάρια Αμερικής. Τα ΜΑΕΚ που εκδόθηκαν σε Ευρώ έφεραν σταθερό επιτόκιο 6,50% ετησίως μέχρι τις 30 Ιουνίου 2016 και ακολούθως εξαμηνιαίο επιτόκιο του Ευρώ (Euribor) πλέον 3,00% ετησίως. Τα ΜΑΕΚ που είχαν εκδοθεί σε Δολάρια Αμερικής έφεραν σταθερό επιτόκιο 6,00% ετησίως μέχρι τις 30 Ιουνίου 2016 και ακολούθως κυμαινόμενο επιτόκιο ίσο με το εξαμηνιαίο Libor πλέον 3,00% ετησίως. Η Εταιρία μπορούσε κατά την κρίση της, σε οποιοδήποτε χρόνο, λαμβάνοντας υπόψη τη φερεγγυότητα καθώς και την οικονομική της κατάσταση, να επιλέξει να ακυρώσει την πληρωμή τόκου σε μη συσσωρευτική βάση. Οποιαδήποτε ακυρωθείσα πληρωμή τόκου δεν θα ήταν πληρωτέα από την Εταιρία. Η Εταιρία προέβει σε υποχρεωτική ακύρωση πληρωμής τόκου από τις 31 Δεκεμβρίου 2011.

Τα ΜΑΕΚ μπορούσαν κατ' επιλογή του κατόχου τους να μετατραπούν σε μετοχές της Εταιρίας κατά τις περιόδους μετατροπής. Οι περίοδοι μετατροπής ήταν: 1-15 Σεπτεμβρίου 2011 και ακολούθως 1-15 Μαρτίου, 15-31 Μαΐου, 1-15 Σεπτεμβρίου και 15-30 Νοεμβρίου κάθε μετέπειτα έτους. Η τελευταία ημερομηνία μετατροπής ήταν η 31 Μαΐου 2016.

Τα ΜΑΕΚ ήταν αόριστης διάρκειας χωρίς ημερομηνία λήξης, μπορούσαν όμως να εξαγοραστούν στο σύνολό τους και όχι κατά μέρος κατ' επιλογή της Εταιρίας και μετά από έγκριση της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, στην ονομαστική τους αξία μαζί με οποιουδήποτε δεδουλευμένους τόκους, στις 30 Ιουνίου 2016 ή σε οποιαδήποτε ημερομηνία πληρωμής τόκου που ακολουθούσε.

Σε περίπτωση που συνέβαινε οποιοδήποτε Γεγονός Έκτακτης Ανάγκης Κεφαλαίου ή Γεγονός Βιωσιμότητας, τα ΜΑΕΚ θα μετατρέπονταν υποχρεωτικά σε συνήθεις μετοχές της Εταιρίας. Η τιμή μετατροπής θα ήταν ίση με το 80% της μεσοσταθμικής τιμής διαπραγμάτευσης της μετοχής των προηγούμενων πέντε εργάσιμων ημερών, με μέγιστη τιμή το €3,30 και κατώτατη τιμή την ονομαστική αξία (€1,00) των συνήθων μετοχών.

37. Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Ενισχυμένου Κεφαλαίου (συνέχεια)

Γεγονός Έκτακτης Ανάγκης Κεφαλαίου θα θεωρείτο ότι έχει επισυμβεί εάν (i) ο δείκτης των κύριων βασικών ιδίων κεφαλαίων (core tier 1 ratio) της Εταιρίας είναι χαμηλότερος του 5% ή, κατά ή μετά την εφαρμογή των νομοθεσιών της Βασιλείας III, ο δείκτης κεφαλαίου των κοινών μετοχών κατηγορίας 1 (common equity tier 1 ratio) είναι χαμηλότερος από το ελάχιστο ποσοστό κεφαλαιακής επάρκειας που θα καθορισθεί, ή (ii) η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου καθορίσει ότι η Εταιρία βρίσκεται σε μη συμμόρφωση με τα σχετικά όρια κεφαλαιακής επάρκειας.

Γεγονός Βιωσιμότητας θα θεωρείτο ότι έχει επισυμβεί εάν (i) η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου κρίνει ότι η υποχρεωτική μετατροπή των ΜΑΕΚ είναι αναγκαία για βελτίωση της κεφαλαιακής επάρκειας και της οικονομικής κατάστασης της Εταιρίας και θα συμβάλει στη διατήρηση της φερεγγυότητας της Εταιρίας, και/ή (ii) η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου κρίνει ότι η Εταιρία θα χρειαστεί κρατική βοήθεια για (α) τη διατήρηση της φερεγγυότητας της ή (β) την αποφυγή του ενδεχόμενου πτώχευσής της ή (γ) δεν είναι σε θέση να αποπληρώσει σημαντικό μέρος των υποχρεώσεών της ή (iii) σε άλλες παρόμοιες καταστάσεις.

Κατά το 2012 το Συγκρότημα έχει προβεί σε τροποποίηση ορισμένων από τους όρους έκδοσης των ΜΑΕΚ, έτσι ώστε να ικανοποιούν τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EAT) για συμπερίληψη του υπολοίπου ποσού των ΜΑΕΚ (€429.000 χιλ.) ως αποδεκτό για μείωση του κεφαλαιακού ελλείμματος όπως αυτό έχει καθορισθεί στα πλαίσια της Κεφαλαιακής Άσκησης της EAT.

Τα ΜΑΕΚ ήταν εισηγμένα στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου και στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

Το Μάρτιο του 2012, ΜΑΕΚ ονομαστικής αξίας €432.000 χιλ. μετατράπηκαν σε μετοχές στα πλαίσια του Σχεδίου Κεφαλαιακής Ενίσχυσης του Συγκροτήματος.

Τα ΜΑΕΚ συμμετείχαν στην ανακεφαλαιοποίηση της Εταιρίας το 2013 μέσω της μετατροπής τους σε συνήθεις μετοχές, σύμφωνα με τις διατάξεις σειράς διαταγμάτων που εκδόθηκαν από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου υπό την ιδιότητά της ως Αρχή Εξυγίανσης στα πλαίσια των διατάξεων του περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και άλλων Ιδρυμάτων Νόμο του 2013. Επιπρόσθετες πληροφορίες παρουσιάζονται στη Σημείωση 2.5.

38. Μερίσματα

Κατά τη διάρκεια 2012 και 2013 δεν προτάθηκε και δεν πληρώθηκε μέρισμα.

39. Συσσωρευμένες Ζημιές

Το μόνο αποθεματικό που είναι διανεμητέο ως μέρισμα είναι τα αδιανεμήτα κέρδη.

Οι εταιρίες, φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου, που δεν διανέμουν τουλάχιστον το 70% των κερδών τους μετά τη φορολογία όπως προσδιορίζονται από τον περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Κυπριακής Δημοκρατίας Νόμο, κατά τη διάρκεια των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, θα θεωρείται πως έχουν διανέμει αυτό το ποσό ως μέρισμα. Έκτακτη αμυντική εισφορά προς 20% για τα έτη 2012 και 2013 και 17% για το 2014 και μετέπειτα είναι πληρωτέα πάνω σε αυτή τη λογιζόμενη διανομή μερίσματος στην έκταση που οι μέτοχοι της Εταιρίας (άτομα και εταιρίες), κατά το τέλος της περιόδου των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, είναι φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου. Λογιζόμενη διανομή δεν εφαρμόζεται αναφορικά με κέρδη που αναλογούν άμεσα ή έμμεσα σε μετόχους που δεν είναι κάτοικοι Κύπρου.

Για τον καθορισμό των κερδών που υπόκεινται στους κανόνες για λογιζόμενη διανομή, οποιοδήποτε έξοδο κεφαλαιακής φύσεως αναφορικά με την απόκτηση μηχανημάτων και εγκαταστάσεων (εξαιρουμένων ιδιωτικών αυτοκινήτων τύπου σαλούν) και κτηρίων που πραγματοποιείται κατά τα έτη 2012 έως 2014, θα αφαιρείται από τα κέρδη μετά τη φορολογία. Το ποσό της λογιζόμενης διανομής μερίσματος μειώνεται με οποιοδήποτε πραγματικό μέρισμα έχει ήδη διανεμηθεί για το έτος στο οποίο αναφέρονται τα κέρδη.

Αυτή η έκτακτη εισφορά για την άμυνα καταβάλλεται από την Εταιρία για λογαριασμό των μετόχων της.

40. Διαχειριστικές δραστηριότητες

Το Συγκρότημα προσφέρει υπηρεσίες διαχείρισης κεφαλαίων και θεματοφυλακής που συνεπάγονται την κατοχή ή επένδυση χρηματοοικονομικών μέσων για λογαριασμό πελατών του. Το Συγκρότημα δεν έχει ευθύνη έναντι των πελατών του για τυχόν αφερεγγυότητα άλλων τραπεζών ή οργανισμών. Τα περιουσιακά στοιχεία υπό διαχείριση και θεματοφυλακή δεν περιλαμβάνονται στον ενοποιημένο ισολογισμό του Συγκροτήματος, εκτός εάν έχουν τοποθετηθεί με το Συγκρότημα. Το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων υπό διαχείριση και θεματοφυλακή στις 31 Δεκεμβρίου 2013 ήταν €930.000 χιλ. (2012: €1.371.000 χιλ.).

41. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις

Ως μέρος των υπηρεσιών που προσφέρονται σε πελάτες, το Συγκρότημα αναλαμβάνει διάφορες μη ανακλήσιμες και ενδεχόμενες υποχρεώσεις. Αυτές περιλαμβάνουν χρηματοοικονομικές εγγυήσεις, πιστώσεις εισαγωγής και άλλα όρια δανείων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμα χρησιμοποιηθεί.

Παρόλο που αυτές οι υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στον ισολογισμό, εκθέτουν το Συγκρότημα σε πιστωτικό κίνδυνο και ως εκ τούτου περιλαμβάνονται στη μέγιστη έκθεση του Συγκροτήματος σε πιστωτικό κίνδυνο (Σημείωση 46).

Συμφωνίες για κεφαλαιουχικές δαπάνες

Οι υποχρεώσεις που απορρέουν από συμφωνίες για κεφαλαιουχικές δαπάνες σε ακίνητα, εξοπλισμό και άυλα περιουσιακά στοιχεία στις 31 Δεκεμβρίου 2013 ανέρχονται σε €1.867 χιλ. (2012: €12.264 χιλ.).

Νομικές διαδικασίες και διαφορές

Το Συγκρότημα αντιμετωπίζει νομικές και κανονιστικές προκλήσεις, πολλές από τις οποίες δεν είναι στον έλεγχο του. Η έκταση της επίδρασης αυτών των προκλήσεων, με τις οποίες το Συγκρότημα είναι ήδη αντιμέτωπο ή πιθανόν να αντιμετωπίσει στο μέλλον, δεν μπορεί πάντοτε να προβλεφθεί με βεβαιότητα αλλά μπορεί να επηρεάσει σημαντικά τις εργασίες, τα οικονομικά αποτελέσματα και καταστάσεις καθώς και τις προοπτικές του.

Η αναγνώριση προβλέψεων για επιδικίες ή υπό διαιτησία διαφορές καθορίζεται σύμφωνα με τις λογιστικές πολιτικές που παρατίθενται στην Σημείωση 3.33.

Εκτός από τα θέματα που περιγράφονται πιο κάτω, το Συγκρότημα δεν θεωρεί ότι οποιονδήποτε από αυτά είναι σημαντικό είτε σε ατομική βάση είτε συλλογικά. Όταν μια πρόβλεψη σε ατομική βάση είναι σημαντική, το γεγονός ότι έγινε πρόβλεψη αναφέρεται και καθορίζεται το ποσό. Η αναγνώριση κάποιας πρόβλεψης δεν καθιστά παραδοχή αδικοπραγίας ή νομικής υποχρέωσης. Παρόλο που η έκβαση αυτών των θεμάτων είναι από τη φύση τους αβέβαιη, η διεύθυνση πιστεύει ότι, με βάση τη διαθέσιμη πληροφόρηση, έχουν γίνει κατάλληλες προβλέψεις σε σχέση με τις νομικές διαδικασίες ή τα κανονιστικά θέματα στις 31 Δεκεμβρίου 2013 (Σημείωση 34). Η συνολική εκτίμηση της πιθανής υποχρέωσης για νομικές διαδικασίες και κανονιστικά θέματα, στις ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν είναι πρακτικά εφικτό να προβλεφθεί.

Έρευνες και επιδικίες αξιολογίων που εκδόθηκαν από την Εταιρία

Αριθμός πελατών έχει καταχωρήσει αγωγές εναντίον της Εταιρίας ισχυριζόμενοι ότι είχαν παραπλανηθεί σε αγορά ομολόγων και αξιολογίων, απαιτώντας διάφορες αποζημιώσεις, περιλαμβανομένης και της επιστροφής των χρημάτων που είχαν πληρώσει. Η Εταιρία υπερασπίζεται τις εν λόγω απαιτήσεις, οι οποίες εκκρεμούν ενώπιον Δικαστηρίων. Σε μια άλλη εξέλιξη, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου διενήργησε έρευνα και κατέληξε ότι η Εταιρία παραβίασε ορισμένες κανονιστικές απαιτήσεις σε σχέση με την έκδοση Μετατρέψιμων Αξιολογίων Κεφαλαίου του 2009, αλλά δεν διαπιστώθηκε καμία παράβαση κανονιστικών απαιτήσεων σε σχέση με την έκδοση των ΜΑΕΚ του 2011. Η ΚΤΚ επιδίκασε στην Εταιρία πρόστιμο €4 χιλ. Η Εταιρία έχει καταχωρήσει προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο ενάντια στην απόφαση και στην επιδίκαση προστίμου από την ΚΤΚ.

Έρευνα Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου για τη μη δημοσιοποίηση σημαντικών πληροφοριών

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου έχει διενεργήσει έρευνα στην Εταιρία αναφορικά με ισχυριζόμενη μη δημοσιοποίηση σημαντικών πληροφοριών ειδικά σε σχέση με τις πληροφορίες που παρασχέθηκαν αναφορικά με το ποσό του κεφαλαίου που υπολειπόταν όπως αυτό καθορίστηκε από την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών και το ύψος της αιτούμενης κρατικής βοήθειας τον Ιούνιο του 2012. Αποφασίστηκε ότι η Εταιρία παρέβηκε το νόμο και η Επιτροπή επέβαλε διοικητικό πρόστιμο στην Εταιρία ύψους €230 χιλ. Έχει επίσης επιβάλει πρόστιμο σε ορισμένα από τα τότε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Η Εταιρία σκοπεύει να καταχωρήσει προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο ενάντια στην επιδίκαση προστίμου εναντίον της.

41. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις (συνέχεια)

Νομικές διαδικασίες και διαφορές (συνέχεια)

Επιδίκες για Διάσωση με Ίδια Μέσα

Μετά την έκδοση των Διαταγμάτων αναφορικά με τη μετατροπή καταθέσεων σε μετοχές, αριθμός επηρεαζόμενων καταθετών καταχώρησε αγωγές κατά της Εταιρίας και άλλων μερών (Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, Υπουργείο Οικονομικών κτλ.) στη βάση, μεταξύ άλλων, ότι ο περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμος του 2013 και τα διάφορα Διατάγματα που εκδόθηκαν με βάση το Νόμο για να εφαρμοστεί η μετατροπή των καταθέσεων σε μετοχές, αντίκεινται στο Σύνταγμα της Δημοκρατίας και στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Αγωγές εκ μέρους των επηρεαζόμενων καταθετών είναι καταχωρημένες ενώπιον Επαρχιακών Δικαστηρίων και στόχος τους είναι επιδίκαση αποζημιώσεων για τη ζημιά που ισχυρίζονται ότι έχουν υποστεί ως αποτέλεσμα του Νόμου και των Διαταγμάτων που εκδόθηκαν στη βάση αυτού. Σε κάποιες αγωγές εκδόθηκαν απαγορευτικά διατάγματα τα οποία απαγορεύουν στην Εταιρία να μετατρέψει τις καταθέσεις των εν λόγω αιτητών σε μετοχές. Η Εταιρία λαμβάνει ενεργά μέτρα για να επιτύχει την αποδέσμευση και ακύρωση των εν λόγω προσωρινών διαταγμάτων και υπερασπίζεται σθεναρά τις αγωγές των καταθετών, οι οποίες εκκρεμούν ενώπιον των Επαρχιακών Δικαστηρίων. Μέχρι στιγμής έχουν εκδοθεί 48 δικαστικές αποφάσεις και σε όλες τις περιπτώσεις τα απαγορευτικά διατάγματα έχουν ακυρωθεί.

Θέση της Εταιρίας είναι ότι ο Νόμος περί Εξυγίανσης και τα Διατάγματα προηγούνται οποιωνδήποτε άλλων νόμων και η διοίκηση εκτιμά ότι είναι πιθανότερο τα διατάγματα να αρθούν και οι εν λόγω καταθέσεις να μετατραπούν τελικά σε μετοχές.

Υπάρχουν επίσης πολυάριθμες προσφυγές καταχωρημένες από μετόχους και κατόχους πιστωτικών τίτλων στις 29 Μαρτίου 2013, των οποίων οι τίτλοι χρησιμοποιήθηκαν για την απορρόφηση ζημιών της Εταιρίας. Οι διαδικασίες αυτές καταχωρήθηκαν ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Κύπρου. Στόχος των διαδικασιών αυτών ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου είναι να επιτευχθεί η ακύρωση και ο παραμερισμός των Διαταγμάτων της Αρχής Εξυγίανσης ως αντισυνταγματικών και/ή παράνομων και/ή αντικανονικών. Οι διαδικασίες αυτές βρίσκονται σε αρχικό στάδιο. Η Εταιρία εμφανίζεται στις διαδικασίες αυτές ως ενδιαφερόμενο μέρος. Τόσο η Κυβέρνηση της Δημοκρατίας όσο και η Αρχή Εξυγίανσης έχουν την άποψη ότι ο σχετικός Νόμος και τα σχετικά Διατάγματα είναι νόμιμα και συνταγματικά. Ως έχουν τα πράγματα, τόσο ο Νόμος περί Εξυγίανσης όσο και τα Διατάγματα που εκδόθηκαν με βάση αυτόν είναι συνταγματικά και νόμιμα, υπό την έννοια ότι έχουν θεσπιστεί σωστά και δεν έχουν μέχρι στιγμής ακυρωθεί από το Δικαστήριο.

Επιδίκες για Διάσωση με Ίδια Μέσα στην Ουκρανία

Το Μάιο του 2013, ένας καταθέτης του οποίου οι καταθέσεις είχαν μετατραπεί σε μετοχές, είχε εκχωρήσει τα δικαιώματά του που απορρέουν από την κατάθεσή του σε τρίτο πρόσωπο, το οποίο καταχώρησε αγωγή εναντίον της Εταιρίας και της θυγατρικής της στην Ουκρανία, ενώπιον του Εμπορικού Δικαστηρίου του Κιέβου. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο έκδωσε απόφαση εναντίον της Εταιρίας και της θυγατρικής της για το ποσό των €11 εκατ.. Το Συγκρότημα καταχώρησε έφεση εναντίον της απόφασης, η οποία όμως έχει απορριφθεί.

Στις 9 Δεκεμβρίου, το Ανώτατο Δικαστήριο της Ουκρανίας απέρριψε τις αποφάσεις του Εμπορικού Δικαστηρίου και διέκοψε τις αγωγές εναντίον της Τράπεζας λόγω μη δικαιοδοσίας και ακύρωσε επίσης τα μέτρα που είχαν ληφθεί.

Άλλη μια υπόθεση στην είσπραξη χρημάτων από ένα καταθετικό λογαριασμό της Εταιρίας εκκρεμούσε στο Περιφερειακό Δικαστήριο Desnyankly του Κιέβου. Ο ενάγων ζητούσε 7.000 χιλ. Δολάρια Αμερικής. Στις 10 Ιουλίου 2013 το Επαρχιακό Δικαστήριο έκδωσε ασφαλιστικά μέτρα και κατέσχεσε όλη την κινητή περιουσία της Εταιρίας καθώς και όλες τις μετοχές της Εταιρίας που εκδόθηκαν από την θυγατρική στην Ουκρανία. Η Τράπεζα εφείσβαλε την απόφαση και στις 25 Δεκεμβρίου 2013 το δικαστήριο έλαβε γραπτή ειδοποίηση από τον ενάγων σχετικά με την εγκατάλειψη του αιτήματος του και το κλείσιμο της υπόθεσης. Το δικαστήριο έλαβε την ειδοποίηση του ενάγων, απέρριψε την προσφυγή και ακύρωσε τα ασφαλιστικά μέτρα.

41. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις (συνέχεια)

Νομικές διαδικασίες και διαφορές (συνέχεια)

En εξέλιξη έρευνα της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου διενεργεί έρευνες σε σχέση με:

- Την έκθεση του Συγκροτήματος σε Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου. Σε σχέση με αυτό, η Επιτροπή έκδωσε απόφαση για μέρος της έρευνας όπου θεώρησε ότι η Εταιρία παραβίασε το νόμο και επέβαλε διοικητικό πρόστιμο €160 χιλ. Επέβαλε επίσης πρόστιμα στα τότε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Η Εταιρία έχει προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο ορισμένη τότε σε σχέση με το πρόστιμο που της επιβλήθει.
- Το γεγονός ότι η Εταιρία δεν έχει δημοσιοποιήσει τις Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις για το έτος 2012 εντός των νομικά καθορισμένων χρονικών ορίων.

Οι πιο πάνω έρευνες βρίσκονται σε εξέλιξη και ως εκ τούτου δεν είναι πρακτικό σε αυτό το στάδιο η Εταιρία να εκτιμήσει αξιόπιστα πιθανή υποχρέωση που μπορεί να προκύψει.

Άλλα

Η Τράπεζα εμπλέκεται σε αριθμό άλλων δικαστικών διαφορών που προέρχονται από τις συνήθεις εργασίες της, κυρίως σε Κύπρο και Ελλάδα. Για μια υπόθεση σχετικά με μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες στην Ελλάδα αναγνωρίστηκε πρόβλεψη ύψους €36.000 χιλ. (Σημείωση 34).

42. Καθαρή ταμειακή ροή για εργασίες

	2013	2012
	€000	€000
Ζημιές πριν τη φορολογία από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(611.088)	(1.334.191)
Ζημιές πριν τη φορολογία από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(1.455.604)	(875.749)
<i>Αναπροσαρμογές για:</i>		
Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων	1.126.253	2.306.156
Αποσβέσεις ακινήτων και εξοπλισμού	26.274	25.470
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων	13.410	14.709
Απομείωση ακινήτων	5.165	3.237
Απομείωση υπεραξίας και άυλων περιουσιακών στοιχείων	-	359.746
Ζημιές από την πώληση μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων	1.365.624	-
Απόσβεση διαφορών υπέρ το άρτιο/προεξοφλήσεων σε ομόλογα και δανειακό κεφάλαιο	(98.328)	7.291
Ζημιές από πωλήσεις και διαγραφές ακινήτων και εξοπλισμού και άυλων περιουσιακών στοιχείων	3.064	2.691
Ζημιές από τη μεταβολή στην εύλογη αξία επενδύσεων σε ακίνητα	78.203	24.851
Τόκοι από επενδύσεις σε ομόλογα	(208.262)	(126.651)
Μερίσματα	(432)	(241)
Καθαρά (κέρδη)/ζημιές από την πώληση επενδύσεων σε μετοχές	(962)	506
Καθαρές ζημιές/(κέρδη) από την πώληση επενδύσεων σε ομόλογα	11.530	(88.570)
Μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών	(1.885)	(222)
Ζημιές/(κέρδος) από διάλυση/πώληση θυγατρικών	1.361	(45)
Ζημιά/(κέρδος) από τη μεταβολή στην εύλογη αξία ομολόγων σε αντισταθμίσεις εύλογης αξίας	28.168	(56.384)
Απομείωση ΟΕΔ και μεταβολή στην εύλογη αξία σχετικών παραγώγων αντιστάθμισης	-	143.573
Απομείωση επενδύσεων	22.786	4.741
(Αναστροφή τόκων)/τόκοι δανειακού κεφαλαίου	(4.319)	6.148
Τόκοι χρηματοδότησης από κεντρικές τράπεζες	167.560	-
Τόκοι ομολογιακού δανείου	629	1.913
Μεταβολή στην παρούσα αξία των ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	(3.275)	(3.618)
	465.872	415.361
<i>Μεταβολή σε:</i>		
Τοποθετήσεις σε τράπεζες	1.577.763	(362.783)
Οφειλές σε κεντρικές τράπεζες και καταθέσεις από τράπεζες	(1.356.804)	(2.724.712)
Υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	422.212	(162.531)
Καταθέσεις πελατών	(6.080.246)	(1.212.346)
Αξία ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ και υποχρεώσεις	(164)	1.729
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	2.318.390	532.336
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	224.680	43.798
Έσοδα εισπρακτέα και προπληρωμένα έξοδα	(691)	(43)
Λοιπές υποχρεώσεις	(93.559)	(14.020)
Δεδουλευμένα έξοδα και αναβαλλόμενα έσοδα	(3.510)	8.441
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	(132.199)	(137.345)
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	(3.342)	31.071
Συμφωνίες επαναγοράς	(13.769)	(178.220)
Συμφωνίες επαναπώλησης	-	215.936
Δανειακό κεφάλαιο	(129.574)	(6)
	(2.804.941)	(3.543.334)
Φόροι που πληρώθηκαν	(11.194)	(31.620)
Καθαρή ταμειακή ροή για εργασίες	(2.816.135)	(3.574.954)

42. Καθαρή ταμειακή ροή για εργασίες (συνέχεια)

Καθαρή ταμειακή ροή για εργασίες - τόκοι και μερίσματα

	2013	2012
	€000	€000
Τόκοι που πληρώθηκαν	(811.421)	(1.012.744)
Τόκοι που εισπράχθηκαν	1.714.437	2.148.559
Μερίσματα που εισπράχθηκαν	421	216
	903.437	1.136.031

43. Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών

Τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών αποτελούνται από:

	2013	2012
	€000	€000
Μετρητά και μη υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	446.143	328.779
Ομόλογα αποπληρωτέα εντός τριών μηνών	199.003	99.379
Τοποθετήσεις σε τράπεζες αποπληρωτέες εντός τριών μηνών	818.097	909.798
	1.463.243	1.337.956

Μετρητά και μη υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	446.143	328.779
Υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	793.900	943.645
Σύνολο μετρητών και καταθέσεων με κεντρικές τράπεζες (Σημ. 19)	1.240.043	1.272.424

Τοποθετήσεις σε τράπεζες αποπληρωτέες εντός τριών μηνών	818.097	909.798
Άλλες τοποθετήσεις σε τράπεζες που υπόκεινται σε περιορισμούς (Σημ. 48)	221.255	388.817
Άλλες τοποθετήσεις σε τράπεζες	250.750	470.221
Σύνολο τοποθετήσεων σε τράπεζες (Σημ. 19)	1.290.102	1.768.836

44. Λειτουργικές μισθώσεις - Το Συγκρότημα ως μισθωτής

Τα συνολικά μελλοντικά ελάχιστα μισθώματα βάσει μη ακυρωτέων λειτουργικών μισθώσεων στις 31 Δεκεμβρίου ήταν:

	2013	2012
	€000	€000
Μέχρι ενός έτους	3.803	14.239
Από ένα μέχρι πέντε έτη	4.761	20.863
Πέραν των πέντε ετών	1.338	4.433
	9.902	39.535

Τα πιο πάνω αφορούν κυρίως ενοίκια των καταστημάτων και γραφείων του Συγκροτήματος.

45. Ανάλυση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την αναμενόμενη ημερομηνία λήξης

	2013			2012		
	Εντός ενός έτους €000	Πέραν του ενός έτους €000	Σύνολο €000	Εντός ενός έτους €000	Πέραν του ενός έτους €000	Σύνολο €000
Περιουσιακά στοιχεία						
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	784.128	455.915	1.240.043	753.454	518.970	1.272.424
Τοποθετήσεις σε τράπεζες	734.578	555.524	1.290.102	1.546.727	222.109	1.768.836
Επενδύσεις	321.568	3.210.825	3.532.393	390.226	1.479.854	1.870.080
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	25.045	3.720	28.765	16.041	10.753	26.794
Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους	17.323	426.256	443.579	18.901	476.855	495.756
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	6.006.000	15.758.338	21.764.338	5.770.991	18.603.540	24.374.531
Ακίνητα, εξοπλισμός και άλλα περιουσιακά στοιχεία	1.025	543.959	544.984	5.973	600.775	606.748
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	390.346	1.004.405	1.394.751	230.844	382.916	613.760
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες	-	103.402	103.402	-	3.107	3.107
	8.280.013	22.062.344	30.342.357	8.733.157	22.298.879	31.032.036
Υποχρεώσεις						
Καταθέσεις από τράπεζες	117.219	79.203	196.422	260.695	80.349	341.044
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	157.000	10.799.277	10.956.277	-	-	-
Συμφωνίες επαναγοράς	13.928	580.076	594.004	31.813	575.960	607.773
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	16.027	67.867	83.894	65.043	118.783	183.826
Καταθέσεις πελατών	5.579.459	9.391.708	14.971.167	11.126.769	17.315.383	28.442.152
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	97.394	454.435	551.829	101.322	502.848	604.170
Ομολογιακά δάνεια	841	-	841	29.386	15.389	44.775
Λοιπές υποχρεώσεις	145.213	107.440	252.653	294.195	45.532	339.727
Δανειακό κεφάλαιο	2.598	2.078	4.676	-	133.294	133.294
	6.129.679	21.482.084	27.611.763	11.909.223	18.787.538	30.696.761

Οι κύριες παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον καθορισμό της αναμενόμενης ημερομηνίας λήξης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων παρουσιάζονται πιο κάτω.

Σύμφωνα με το εγκεκριμένο σχέδιο αναδιάρθρωσης του Συγκροτήματος, σχεδόν όλη η χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες έχει συμπεριληφθεί στην πέραν του ενός έτους κατηγορία, καθώς εκτιμάται ότι θα εξακολουθήσει να είναι αναγκαία και διαθέσιμη. Σημειώνεται ότι η συμβατική λήξη της εν λόγω χρηματοδότησης είναι εντός ενός έτους.

Τα ομόλογα άμεσης ρευστότητας που χρησιμοποιήθηκαν ως εξασφάλιση για τη χρηματοδότηση από την ΕΚΤ έχουν, επίσης, συμπεριληφθεί στην πέραν του ενός έτους κατηγορία καθώς θα σταματήσουν να θεωρούνται επιβαρυνόμενα με την αποπληρωμή της χρηματοδότησης από την ΕΚΤ.

45. Ανάλυση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την αναμενόμενη ημερομηνία λήξης (συνέχεια)

Οι επενδύσεις έχουν κατηγοριοποιηθεί βάσει των προοπτικών πώλησης λαμβάνοντας υπόψη κατά πόσον έχουν τοποθετηθεί ως εξασφάλιση και άλλους παράγοντες.

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην Κύπρο κατηγοριοποιούνται βάσει του συμβατικού σχεδίου αποπληρωμής τους, με εξαίρεση τα παρατραβήγματα τα οποία κατηγοριοποιούνται στην κατηγορία πέραν του ενός έτους.

Ένα ποσοστό των καταθέσεων πελατών στην Κύπρο με λήξη εντός ενός έτους μεταφέρθηκε στην κατηγορία πέραν του ενός έτους, βάσει της παρατηρήσιμης συμπεριφοράς των πελατών δεδομένου των περιοριστικών μέτρων.

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες και οι καταθέσεις πελατών στη Ρωσία κατηγοριοποιούνται βάσει ιστορικών στοιχείων συμπεριφοράς, εκτός από καταθέσεις σε πρώτη ζήτηση οι οποίες κατηγοριοποιούνται εντός ενός έτους. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, τη Ρουμανία, Ουκρανία και Channel Islands κατηγοριοποιούνται βάσει της συμβατικής τους λήξης.

Οι επενδύσεις προς εμπορία κατηγοριοποιούνται με λήξη εντός ενός έτους.

Η αναμενόμενη ημερομηνία λήξης των άλλων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων είναι η ίδια με την συμβατική τους λήξη.

46. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος

Στα πλαίσια των συνήθων δραστηριοτήτων του, το Συγκρότημα εκτίθεται σε πιστωτικό κίνδυνο, ο οποίος παρακολουθείται με διάφορους μηχανισμούς ελέγχου σε όλες τις εταιρίες του Συγκροτήματος ώστε να αποφεύγεται η συσσώρευση υπέρμετρων κινδύνων και να τιμολογούνται οι πιστωτικές διευκολύνσεις και τα προϊόντα λαμβάνοντας υπόψη τον κίνδυνο αυτό.

Ο πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που απορρέει από την πιθανή αδυναμία ενός ή περισσότερων πελατών να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους έναντι του Συγκροτήματος.

Η Υπηρεσία Πιστωτικού Κινδύνου Συγκροτήματος καθορίζει τις αρχές χρηματοδότησης του Συγκροτήματος και βεβαιώνεται για την εφαρμογή της πιστωτικής πολιτικής σε κάθε τομέα (ιδιωτών, μικρομεσαίων επιχειρήσεων και μεγάλων επιχειρήσεων) και την ποιότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου του Συγκροτήματος μέσω έγκαιρου εντοπισμού των προβληματικών πελατών. Ο πιστωτικός κίνδυνος από συνδεδεμένους λογαριασμούς ενοποιείται και παρακολουθείται σε ενοποιημένη βάση.

Οι χρηματοδοτικές πολιτικές συνδυάζονται με σύγχρονες μεθόδους αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών (credit rating και credit scoring).

Το δανειακό χαρτοφυλάκιο αναλύεται με βάση εκτιμήσεις για την πιστοληπτική ικανότητα των πελατών, τον τομέα της οικονομίας και τη χώρα δραστηριότητάς τους. Τα χαρτοφυλάκιο επιθεωρείται σε τακτική βάση από εξειδικευμένη ομάδα της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου του Συγκροτήματος.

Ο πιστωτικός κίνδυνος για το Συγκρότημα είναι διεσπαρμένος τόσο γεωγραφικά όσο και στους διάφορους κλάδους της οικονομίας. Η Υπηρεσία Πιστωτικού Κινδύνου Συγκροτήματος καθορίζει τους απαγορευτικούς/επικίνδυνους κλάδους της οικονομίας και καθορίζει αυστηρότερη πολιτική στους κλάδους αυτούς ανάλογα με το βαθμό επικινδυνότητάς τους.

46. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Η πολιτική του Συγκροτήματος αναφορικά με τον ορισμό των απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων και τον καθορισμό των προβλέψεων για απομείωση παρατίθεται στη Σημείωση 3 'Λογιστικές Πολιτικές'.

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνων Αγοράς Συγκροτήματος αξιολογεί τον πιστωτικό κίνδυνο για όλες τις επενδύσεις σε ρευστά διαθέσιμα (κυρίως τοποθετήσεις σε τράπεζες και ομόλογα) και υποβάλλει εισηγήσεις για τον καθορισμό ορίων σε τράπεζες και χώρες στην Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων του Συγκροτήματος (ALCO) για έγκριση.

Μετά τα γεγονότα του Μαρτίου 2013 που σχετίζονται με την ανακεφαλαιοποίηση και την αναδιάρθρωση του, το Συγκρότημα έχει εφαρμόσει πιο αυστηρά κριτήρια δανεισμού και έχει μειώσει σημαντικά τα όρια έγκρισης των διάφορων πιστωτικών αρχών.

46. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές διευκολύνσεις

Η μέγιστη έκθεση του Συγκροτήματος σε πιστωτικό κίνδυνο αναλύεται κατά γεωγραφικό τομέα ως ακολούθως:

	2013	2012
Στον ισολογισμό	€000	€000
Κύπρος	23.438.280	16.620.681
Ελλάδα	253.996	8.324.201
Ρωσία	1.259.494	2.008.588
Ηνωμένο Βασίλειο	1.936.330	1.326.359
Ρουμανία	619.311	560.007
Ουκρανία	336.591	323.615
	27.844.002	29.163.451

Εκτός ισολογισμού		
Κύπρος	3.629.580	2.484.945
Ελλάδα	335.073	1.567.365
Ρωσία	154.901	199.749
Ηνωμένο Βασίλειο	18.995	23.428
Ρουμανία	3.466	23.349
Ουκρανία	586	423
	4.142.601	4.299.259

Σύνολο στον ισολογισμό και εκτός ισολογισμού		
Κύπρος	27.067.860	19.105.626
Ελλάδα	589.069	9.891.566
Ρωσία	1.414.395	2.208.337
Ηνωμένο Βασίλειο	1.955.325	1.349.787
Ρουμανία	622.777	583.356
Ουκρανία	337.177	324.038
	31.986.603	33.462.710

Το Συγκρότημα προσφέρει στους πελάτες του εγγυήσεις για τις οποίες μπορεί να χρειαστεί να προβεί σε πληρωμές για λογαριασμό τους και εισέρχεται σε δεσμεύσεις για επέκταση των πιστωτικών διευκολύνσεων για την εξασφάλιση των αναγκών ρευστότητάς τους.

Οι πιστώσεις εισαγωγής και εγγυήσεις (περιλαμβανομένων και των ορίων πιστώσεων) δεσμεύουν το Συγκρότημα σε πληρωμές, για λογαριασμό των πελατών του σε περίπτωση συγκεκριμένης πράξης, που συνήθως αφορά την εισαγωγή και εξαγωγή εμπορευμάτων. Αυτές οι δεσμεύσεις εκθέτουν το Συγκρότημα σε κινδύνους παρόμοιους με αυτούς των δανείων και απαιτήσεων και ως εκ τούτου παρακολουθούνται χρησιμοποιώντας τις ίδιες πολιτικές και μηχανισμούς ελέγχου.

46. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές διευκολύνσεις (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου Συγκροτήματος καθορίζει το ποσό και το είδος της εξασφάλισης και τις άλλες πιστωτικές αναβαθμίσεις που απαιτούνται για τη χορήγηση νέων δανείων σε πελάτες.

Οι κύριες κατηγορίες των εξασφαλίσεων που λαμβάνει το Συγκρότημα περιλαμβάνουν υποθήκες ακινήτων, εξασφαλίσεις μετρητών/δεσμευμένες καταθέσεις, τραπεζικές εγγυήσεις, κυβερνητικές εγγυήσεις, ενεχυριάσεις μετοχών και χρεογράφων δημόσιων εταιριών, ομόλογα σταθερής και κυμαινόμενης επιβάρυνσης επί εταιρικών περιουσιακών στοιχείων, εκχώρηση ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής, εκχώρηση δικαιωμάτων σε συγκεκριμένα συμβόλαια και προσωπικές και εταιρικές εγγυήσεις.

Η διεύθυνση του Συγκροτήματος παρακολουθεί τις αλλαγές στην αγοραία αξία των εξασφαλίσεων σε συνεχή βάση και, όπου χρειάζεται, λαμβάνει επιπρόσθετες εξασφαλίσεις με βάση τη σχετική συμφωνία.

Άλλα χρηματοοικονομικά μέσα

Οι εξασφαλίσεις που λαμβάνονται για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία εκτός από δάνεια και απαιτήσεις, καθορίζονται ανάλογα με τη φύση του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Συνήθως τα ομόλογα και άλλα χρεόγραφα δεν είναι εξασφαλισμένα, εκτός από τα ομόλογα που είναι διασφαλισμένα με περιουσιακά στοιχεία (asset-backed securities) και άλλα παρόμοια μέσα, τα οποία εξασφαλίζονται με χαρτοφυλάκιο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Επιπρόσθετα, κάποια ομόλογα φέρουν κυβερνητική εγγύηση.

Το Συγκρότημα έχει επιλέξει να χρησιμοποιεί τη σύμβαση ISDA Master Agreement για την καταχώρηση των συναλλαγών του σε παράγωγα. Η σύμβαση αυτή παρέχει το συμβατικό πλαίσιο το οποίο διέπει τη διεξαγωγή ενός πλήρους φάσματος συναλλαγών σε μη οργανωμένες αγορές (over-the-counter) και δεσμεύει συμβατικά τα αντισυμβαλλόμενα μέρη να συμψηφίζουν όλες τις ανοικτές συναλλαγές οι οποίες διέπονται από τη σύμβαση στην περίπτωση που κάποιο από τα αντισυμβαλλόμενα μέρη την αθετήσει. Στις περισσότερες περιπτώσεις τα αντισυμβαλλόμενα μέρη υπογράφουν σύμβαση Credit Support Annex (CSA) σε συνδυασμό με τη σύμβαση ISDA Master Agreement. Η σύμβαση CSA παρέχει εξασφαλίσεις στα αντισυμβαλλόμενα μέρη έτσι ώστε να μετριαστεί ο ενδεχόμενος κίνδυνος που εμπεριέχεται στις ανοιχτές τους θέσεις.

Ο κίνδυνος διακανονισμού προκύπτει όταν γίνεται μια πληρωμή μετρητών ή αξιών, με αντάλλαγμα την αναμενόμενη είσπραξη αξιών ή μετρητών. Το Συγκρότημα καθορίζει ημερήσια όρια διακανονισμού για κάθε αντισυμβαλλόμενο μέρος. Ο κίνδυνος διακανονισμού μετριάζεται όταν οι συναλλαγές πραγματοποιούνται μέσω οργανωμένων συστημάτων πληρωμής ή βάσει παράδοσης έναντι πληρωμής.

46. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές διευκολύνσεις (συνέχεια)

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει τη μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο, τις εμπράγματες και μετρήσιμες εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές αναβαθμίσεις που έχουν ληφθεί και την καθαρή έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο. Οι προσωπικές εγγυήσεις είναι επιπρόσθετο είδος εξασφάλισης, όμως δεν περιλαμβάνονται στις πιο κάτω πληροφορίες γιατί δεν είναι εφικτό να υπολογιστεί η εύλογη τους αξία.

	Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο	Εύλογη αξία εξασφαλίσεων και άλλων πιστωτικών αναβαθμίσεων που έχουν ληφθεί από το Συγκρότημα							Καθαρή έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο
		Μετρητά	Χρεόγραφα	Πιστώσεις/εγγυητικές επιστολές	Ακίνητα	Άλλα	Πλεόνασμα εξασφαλίσεων	Καθαρή εξασφάλιση	
2013	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες (Σημ. 19)	1.084.830	-	-	-	-	-	-	-	1.084.830
Τοποθετήσεις σε τράπεζες	1.290.102	915	-	-	-	-	-	915	1.289.187
Επενδύσεις προς εμπορία - ομόλογα	103	-	-	-	-	-	-	-	103
Ομόλογα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	15.549	-	-	-	-	-	-	-	15.549
Ομόλογα που ταξινομήθηκαν ως διαθέσιμα προς πώληση και δάνεια και απαιτήσεις	3.307.095	-	-	-	-	-	-	-	3.307.095
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	28.765	10.291	-	-	-	-	-	10.291	18.474
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	21.764.338	816.977	699.086	1.129.167	26.555.058	778.019	(10.141.702)	19.836.605	1.927.733
Χρεώστες (Σημ. 28)	22.956	-	-	-	-	-	-	-	22.956
Μερίδιο αντασφαλιστών στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων (Σημ. 28)	68.387	-	-	-	-	-	-	-	68.387
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	261.877	-	-	-	-	-	-	-	261.877
Σύνολο στον ισολογισμό	27.844.002	828.183	699.086	1.129.167	26.555.058	778.019	(10.141.702)	19.847.811	7.996.191
<i>Ενδεχόμενες υποχρεώσεις</i>									
Αποδοχές και εγγυήσεις εξ'αποδοχών	20.467	1.094	80	3.760	11.225	1.011	(5.805)	11.365	9.102
Εγγυητικές	1.207.501	22.324	1.929	9.321	384.327	16.982	(167.442)	267.441	940.060
<i>Ανειλημμένες υποχρεώσεις</i>									
Ενέγγυες πιστώσεις	10.919	27	-	-	-	-	-	27	10.892
Όρια δανείων και απαιτήσεων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί	2.903.714	-	-	14.440	-	-	-	14.440	2.889.274
Σύνολο εκτός ισολογισμού	4.142.601	23.445	2.009	27.521	395.552	17.993	(173.247)	293.273	3.849.328
Συνολική έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο	31.986.603	851.628	701.095	1.156.688	26.950.610	796.012	(10.314.949)	20.141.084	11.845.519

46. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές διευκολύνσεις (συνέχεια)

	Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο	Εύλογη αξία εξασφαλίσεων και άλλων πιστωτικών αναβαθμίσεων που έχουν ληφθεί από το Συγκρότημα							Καθαρή έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο
		Μετρητά	Χρεόγραφα	Πιστώσεις/εγγυητικές επιστολές	Ακίνητα	Άλλα	Πλεόνασμα εξασφαλίσεων	Καθαρή εξασφάλιση	
2012	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες (Σημ. 19)	1.008.653	-	-	-	-	-	-	-	1.008.653
Τοποθετήσεις σε τράπεζες	1.768.836	-	-	-	-	-	-	-	1.768.836
Επενδύσεις προς εμπορία - ομόλογα	96	-	-	-	-	-	-	-	96
Ομόλογα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	13.955	-	-	-	-	-	-	-	13.955
Ομόλογα που ταξινομήθηκαν ως διαθέσιμα προς πώληση και δάνεια και απαιτήσεις	1.783.730	-	-	-	-	-	-	-	1.783.730
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	26.794	1.310	-	-	-	-	-	1.310	25.484
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	24.374.531	1.820.535	363.821	294.388	24.544.975	3.270.589	(7.741.127)	22.553.181	1.821.350
Χρεώστες (Σημ. 28)	26.400	-	-	-	-	-	-	-	26.400
Μερίδιο αντασφαλιστών στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων (Σημ. 28)	65.927	-	-	-	-	-	-	-	65.927
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	94.529	-	-	-	-	-	-	-	94.529
Σύνολο στον ισολογισμό	29.163.451	1.821.845	363.821	294.388	24.544.975	3.270.589	(7.741.127)	22.554.491	6.608.960
<i>Ενδεχόμενες υποχρεώσεις</i>									
Αποδοχές και εγγυήσεις εξ'αποδοχών	12.970	27	-	-	5.029	-	(3.037)	2.019	10.951
Εγγυητικές	1.546.572	688.503	3.199	17.546	128.019	12.318	(68.517)	781.068	765.504
<i>Ανειλημμένες υποχρεώσεις</i>									
Ενέγγυες πιστώσεις	15.879	-	-	-	-	-	-	-	15.879
Όρια δανείων και απαιτήσεων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί	2.723.838	1.026	-	-	31.899	-	(18.475)	14.450	2.709.388
Σύνολο εκτός ισολογισμού	4.299.259	689.556	3.199	17.546	164.947	12.318	(90.029)	797.537	3.501.722
Συνολική έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο	33.462.710	2.511.401	367.020	311.934	24.709.922	3.282.907	(7.831.156)	23.352.028	10.110.682

46. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου

Υπάρχουν περιορισμοί στη συγκέντρωση δανείων που επιβάλλονται από τον περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμο της Κύπρου και τη σχετική Οδηγία που εκδόθηκε από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου. Σύμφωνα με αυτούς τους περιορισμούς, οι τράπεζες δεν δικαιούνται να δανείσουν περισσότερο από 25% των ιδίων κεφαλαίων σε ένα συγκρότημα πελατών.

Επιπρόσθετα, οι θυγατρικές του Συγκροτήματος στο εξωτερικό πρέπει να συμμορφώνονται με τις οδηγίες σχετικά με μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα, όπως αυτές καθορίζονται από τις εποπτικές αρχές των χωρών στις οποίες δραστηριοποιούνται.

46. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου (συνέχεια)

Η συγκέντρωση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες του Συγκροτήματος ανά χώρα και κλάδο της οικονομίας παρουσιάζονται πιο κάτω:

	Κύπρος	Ελλάδα	Ρωσία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ουκρανία	Σύνολο	Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Μικτά Δάνεια μετά από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση
2013	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ανά κλάδο της οικονομίας									
Εμπόριο	2.471.968	-	261.518	48.816	16.239	34.571	2.833.112	(187.369)	2.645.743
Βιομηχανία	829.327	-	99.790	33.608	22.701	13.631	999.057	(63.157)	935.900
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	1.610.289	-	-	165.499	105.434	6.610	1.887.832	(112.051)	1.775.781
Κατασκευές	4.101.528	-	64.096	44.746	26.252	12.028	4.248.650	(383.290)	3.865.360
Ακινήτα	2.846.007	-	172.732	802.346	217.191	162.905	4.201.181	(350.743)	3.850.438
Ιδιώτες	8.030.587	542	399.116	43.476	3.809	61.585	8.539.115	(392.344)	8.146.771
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	1.675.402	-	404.403	56.638	70.692	99.628	2.306.763	(179.998)	2.126.765
Λοιποί κλάδοι	1.399.096	171.465	27.506	88.620	30.665	10.257	1.727.609	(233.759)	1.493.850
	22.964.204	172.007	1.429.161	1.283.749	492.983	401.215	26.743.319	(1.902.711)	24.840.608
Ανά πελατειακό τομέα									
Μεγάλες επιχειρήσεις	9.882.891	171.465	773.340	634.572	448.642	330.703	12.241.613	(1.033.886)	11.207.727
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	5.201.416	-	256.705	592.048	40.695	24.838	6.115.702	(517.716)	5.597.986
Ιδιώτες									
- στεγαστικά	5.281.389	-	41.792	34.809	1.767	14.909	5.374.666	(121.036)	5.253.630
- πιστωτικές κάρτες	170.552	-	102.025	-	-	11	272.588	(21.281)	251.307
- λοιπά καταναλωτικά	2.427.956	542	255.299	22.320	1.879	30.754	2.738.750	(208.792)	2.529.958
	22.964.204	172.007	1.429.161	1.283.749	492.983	401.215	26.743.319	(1.902.711)	24.840.608

46. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου (συνέχεια)

	Κύπρος	Ελλάδα	Ρωσία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ουκρανία	Σύνολο
2012	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ανά κλάδο της οικονομίας							
Εμπόριο	1.621.879	1.337.611	398.902	55.489	27.278	21.462	3.462.621
Βιομηχανία	518.754	1.197.493	179.067	15.525	28.226	12.956	1.952.021
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	914.486	1.130.222	-	115.327	108.375	8.534	2.276.944
Κατασκευές	2.420.212	1.013.129	78.885	56.583	25.504	15.538	3.609.851
Ακινήτα	1.715.884	651.750	183.669	484.948	223.221	91.777	3.351.249
Ιδιώτες	5.323.545	2.611.578	521.945	53.594	42.515	78.660	8.631.837
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	1.425.792	503.640	614.806	51.883	81.185	98.938	2.776.244
Λοιποί κλάδοι	932.384	992.254	47.250	657	13.850	3.425	1.989.820
	14.872.936	9.437.677	2.024.524	834.006	550.154	331.290	28.050.587
Ανά πελατειακό τομέα							
Μεγάλες επιχειρήσεις	7.082.512	3.470.307	1.199.608	321.927	453.600	242.810	12.770.764
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	2.276.659	2.739.550	366.649	472.642	53.292	29.558	5.938.350
Ιδιώτες							
- στεγαστικά	3.740.856	1.634.263	58.976	33.584	18.739	20.792	5.507.210
- πιστωτικές κάρτες	120.658	155.727	102.966	-	-	7	379.358
- λοιπά καταναλωτικά	1.652.251	1.437.830	296.325	5.853	24.523	38.123	3.454.905
	14.872.936	9.437.677	2.024.524	834.006	550.154	331.290	28.050.587

Στις 31 Δεκεμβρίου 2012 στην Ελλάδα, οι τομείς 'Μεγάλες επιχειρήσεις' και 'Λοιποί κλάδοι', περιλαμβάνουν δάνεια σε επιχειρήσεις που ελέγχονται από την Κυβέρνηση και ανέρχονται στις €252.588 χιλ., τα οποία σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Τραπεζική Αρχή κατηγοριοποιούνται ως δημόσιο χρέος (Σημείωση 50).

46. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ποιότητα χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Η ποιότητα του χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα:

	31 Δεκεμβρίου 2013			31 Δεκεμβρίου 2012
	Μικτά δάνεια πριν από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Μικτά δάνεια μετά από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Μικτά δάνεια
	€000	€000	€000	€000
Ενήμερα	11.855.363	(226.207)	11.629.156	17.402.119
Σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα	6.732.583	(417.169)	6.315.414	5.752.371
Απομειωμένα	8.155.373	(1.259.335)	6.896.038	4.896.097
	26.743.319	(1.902.711)	24.840.608	28.050.587

Τα δάνεια σε καθυστέρηση είναι τα δάνεια με καθυστερημένες πληρωμές ή με υπέρβαση των εγκριμένων ορίων τους. Τα απομειωμένα δάνεια είναι τα δάνεια τα οποία δεν θεωρούνται πλήρως ανακτήσιμα και για τα οποία έχει αναγνωρισθεί πρόβλεψη απομείωσης σε ατομική βάση ή για τα οποία υφίστανται ζημιές κατά την αρχική αναγνώριση.

46. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ποιότητα χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

Η αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία αφορά τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που αποκτήθηκαν ως μέρος της εξαγοράς της Λαϊκής Τράπεζας (Σημ. 54.2). Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 3, η αναπροσαρμογή αυτή έχει επιφέρει μείωση στα μικτά υπόλοιπα των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες. Για σκοπούς γνωστοποίησης, σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 7 καθώς και για σκοπούς παρακολούθησης του πιστωτικού κινδύνου, η εν λόγω προσαρμογή δεν συμπεριλαμβάνεται στα μικτά υπόλοιπα των δανείων και απαιτήσεων.

Ενήμερα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

Η ποιότητα των ενήμερων δανείων και απαιτήσεων από πελάτες όσον αφορά τον πιστωτικό κίνδυνο παρακολουθείται από το Συγκρότημα χρησιμοποιώντας εσωτερικά συστήματα. Στον πιο κάτω πίνακα αναλύεται η ποιότητα πιστωτικού κινδύνου των ενήμερων δανείων και απαιτήσεων από πελάτες.

	Κατηγορία 1	Κατηγορία 2	Κατηγορία 3	Σύνολο
2013	€000	€000	€000	€000
Κύπρος	5.778.486	1.699.580	2.371.052	9.849.118
Ελλάδα	542	-	-	542
Ρωσία	717.522	201.890	-	919.412
Ηνωμένο Βασίλειο	717.551	44.832	47.214	809.597
Ρουμανία	71.500	98.070	25.402	194.972
Ουκρανία	46.226	266	35.230	81.722
	7.331.827	2.044.638	2.478.898	11.855.363

2012				
Κύπρος	7.249.180	993.674	1.109.151	9.352.005
Ελλάδα	3.534.245	89.121	1.680.195	5.303.561
Ρωσία	1.124.666	389.162	-	1.513.828
Ηνωμένο Βασίλειο	602.863	60.638	25.716	689.217
Ρουμανία	418.337	3.523	-	421.860
Ουκρανία	88.494	5.136	28.018	121.648
	13.017.785	1.541.254	2.843.080	17.402.119

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που δεν ήταν σε καθυστέρηση ή σε υπέρβαση των ορίων τους κατά τη διάρκεια των τελευταίων δώδεκα μηνών, κατατάσσονται στην Κατηγορία 1.

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που ήταν σε καθυστέρηση ή σε υπέρβαση των ορίων τους μέχρι και 30 συνεχόμενες μέρες κατά τη διάρκεια των πρώτων έξι μηνών του έτους, ή μέχρι και 15 συνεχόμενες μέρες κατά τη διάρκεια των τελευταίων έξι μηνών του έτους, κατατάσσονται στην Κατηγορία 2.

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που ήταν σε καθυστέρηση ή υπέρβαση των ορίων τους για περισσότερο από 30 συνεχόμενες μέρες κατά τη διάρκεια των πρώτων έξι μηνών του έτους ή για περισσότερο από 15 συνεχόμενες μέρες κατά τη διάρκεια των τελευταίων έξι μηνών του έτους, κατατάσσονται στην Κατηγορία 3.

46. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ποιότητα χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που είναι σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα

	2013	2012
Σε καθυστέρηση:	€000	€000
- μέχρι 30 μέρες	822.037	1.102.785
- από 31 μέχρι 90 μέρες	1.063.243	1.854.459
- από 91 μέχρι 180 μέρες	1.316.042	873.830
- από 181 μέχρι 365 μέρες	2.099.424	798.306
- πέραν του ενός έτους	1.431.837	1.122.991
	6.732.583	5.752.371

Η εύλογη αξία των εξασφαλίσεων που κατέχει το Συγκρότημα (στο βαθμό που αυτές μειώνουν τον πιστωτικό κίνδυνο) για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που είναι σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα στις 31 Δεκεμβρίου 2013 είναι €5.133.851 χιλ. (2012: €4.601.146 χιλ.).

Απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε ατομική βάση

	2013		2012	
	Μικτά δάνεια και απαιτήσεις	Εύλογη αξία εξασφαλίσεων	Μικτά δάνεια και απαιτήσεις	Εύλογη αξία εξασφαλίσεων
	€000	€000	€000	€000
Κύπρος	7.110.927	4.111.343	2.877.827	1.822.899
Ελλάδα	171.465	-	1.519.603	753.377
Ρωσία	284.869	191.672	279.518	178.137
Ηνωμένο Βασίλειο	163.979	128.734	57.351	30.229
Ρουμανία	256.612	126.046	76.480	51.570
Ουκρανία	167.521	132.015	85.318	61.996
	8.155.373	4.689.810	4.896.097	2.898.208

Η εύλογη αξία των εξασφαλίσεων που παρουσιάζεται πιο πάνω έχει υπολογιστεί με βάση το βαθμό που οι εξασφαλίσεις αυτές μειώνουν τον πιστωτικό κίνδυνο.

46. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Πρόβλεψη για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Η κίνηση των προβλέψεων για απομείωση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

	Κύπρος	Ελλάδα	Ρωσία	Άλλες χώρες	Σύνολο
2013	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	1.779.343	1.528.224	238.472	130.017	3.676.056
Πώληση Ελληνικών δραστηριοτήτων	-	(1.572.512)	-	-	(1.572.512)
Συναλλαγματικές διαφορές	1.266	-	(25.452)	(2.561)	(26.747)
Διαγραφές απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων	(1.816)	(7.781)	(4.848)	(23.231)	(37.676)
Δεδουλευμένοι τόκοι απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων	(80.565)	(6.633)	(602)	(4.834)	(92.634)
Εισπράξεις από διαγραφέντα δάνεια και απαιτήσεις	429	-	-	3.101	3.530
Επιβάρυνση για το έτος - συνεχιζόμενες δραστηριότητες	876.013	(17)	78.796	112.553	1.067.345
Επιβάρυνση για το έτος - μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	58.908	-	-	58.908
31 Δεκεμβρίου	2.574.670	189	286.366	215.045	3.076.270
Απομείωση σε ατομική βάση	1.916.985	189	142.700	185.395	2.245.269
Συλλογική απομείωση	657.685	-	143.666	29.650	831.001

2012					
1 Ιανουαρίου	649.025	632.012	148.430	76.045	1.505.512
Συναλλαγματικές διαφορές	(988)	-	4.837	2.669	6.518
Διαγραφές απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων	(9.276)	(41.087)	(1.996)	(9.569)	(61.928)
Δεδουλευμένοι τόκοι απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων	(47.866)	(29.588)	(1.687)	(3.402)	(82.543)
Εισπράξεις από διαγραφέντα δάνεια και απαιτήσεις	2.338	-	-	3	2.341
Επιβάρυνση για το έτος - συνεχιζόμενες δραστηριότητες	1.186.110	-	88.888	64.271	1.339.269
Επιβάρυνση για το έτος - μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	966.887	-	-	966.887
31 Δεκεμβρίου	1.779.343	1.528.224	238.472	130.017	3.676.056
Απομείωση σε ατομική βάση	1.425.220	1.045.187	130.113	115.371	2.715.891
Συλλογική απομείωση	354.123	483.037	108.359	14.646	960.165

Η ζημιά απομείωσης επιμετρείται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του δανείου και της παρούσας αξίας των εκτιμημένων μελλοντικών ταμειακών ροών περιλαμβανομένων ταμειακών ροών που μπορεί να προκύψουν από εγγυήσεις και εμπράγματα εξασφαλίσεις, ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα της κατάσχεσης.

Έχουν γίνει προϋποθέσεις που αφορούν τις μελλοντικές αλλαγές στις αξίες των ακινήτων, καθώς και το χρονικό πλαίσιο της ρευστοποίησης της εξασφάλισης και των φορολογιών και των εξόδων ανάκτησης και μετέπειτα της πώλησης της εξασφάλισης. Για παράδειγμα, προϋποθέσεις όπου η πιο πρόσφατη εκτίμηση έγινε πριν από 9 μήνες τότε ένας συντελεστής προσαρμογής χρησιμοποιείται για να υπολογιστεί η αγοραία αξία. Το χρονικό πλαίσιο εισπράξης των εξασφαλίσεων έχει υπολογιστεί σε 2 χρόνια για δάνεια που παρακολουθούνται από την Υπηρεσία Ανάκτησης Χρεών για περισσότερο από 2 χρόνια και σε 4 χρόνια για πελάτες που παρακολουθούνται από την Υπηρεσία Ανάκτησης Χρεών για λιγότερο από 2 χρόνια. Για όλα τα άλλα δάνεια η περίοδος είναι 5 χρόνια από την κατάταξή τους σε μη εξυπηρετούμενα δάνεια.

46. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Πρόβλεψη για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

Οποιοσδήποτε αλλαγές σ'αυτές τις προϋποθέσεις ή διαφορές στις προϋποθέσεις που έγιναν σε σχέση με τα πραγματικά αποτελέσματα, θα μπορούσε να οδηγήσει σε σημαντικές αλλαγές στα ποσά των απαιτούμενων προβλέψεων για απομείωση δανείων και απαιτήσεων.

Ενδεικτικά, εάν το πραγματικό ανακτήσιμο ποσό των απομειωμένων δανείων από τις εξασφαλίσεις στο χαρτοφυλάκιο της Κύπρου είναι χαμηλότερο από το εκτιμημένο ποσό στις 31 Δεκεμβρίου 2013 κατά 5% και 10%, τότε οι προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων θα αυξάνονταν κατά €139.127 χιλ. και €296.988 χιλ. αντίστοιχα. Εναλλακτικά, εάν η αξία των εξασφαλίσεων στην Κύπρο, αυξανόταν κατά 5% και 10%, τότε οι προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων θα μειώνονταν κατά €78.092 χιλ. και €143.832 χιλ. αντίστοιχα.

Ληφθείσες εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές αναβαθμίσεις

Η λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους μέσω κατάσχεσης εξασφαλίσεων ήταν ως εξής:

	2013	2012
	€000	€000
Οικιστικά ακίνητα	6.958	6.712
Εμπορικά και άλλα ακίνητα	36.067	156.936
	43.025	163.648

Η συνολική λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν μέσω κατάσχεσης εξασφαλίσεων από δάνεια και απαιτήσεις πελατών και κατέχονται από το Συγκρότημα στις 31 Δεκεμβρίου 2013 ανέρχονται σε €472.176 χιλ. (2012: €280.065 χιλ.). Στα περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν από τη Λαϊκή Τράπεζα (Σημείωση 54.2) υπάρχουν περιουσιακά στοιχεία αξίας €170.423 χιλ. τα οποία σχετίζονται με εξασφαλίσεις που λήφθηκαν από τη Λαϊκή Τράπεζα πριν την απόκτησή της από το Συγκρότημα.

Τα περιουσιακά στοιχεία που ανακτούνται, ακολούθως πωλούνται και οι καθαρές εισπράξεις χρησιμοποιούνται για να καλύψουν τα υπόλοιπα που οφείλονται από τους πελάτες. Τυχόν πλεόνασμα επιστρέφεται στους πελάτες ή πιστώνεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, αναλόγως της συμφωνίας με τους πελάτες. Οι πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων που ανακτήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους ανήλθαν σε €3.759 χιλ. (2012:€7.395 χιλ.)

46. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ρυθμίσεις

Τα ρυθμιστικά μέτρα προκύπτουν στις περιπτώσεις στις οποίες ο πελάτης θεωρείται ότι δεν είναι σε θέση να ανταποκριθεί στους όρους και τις προϋποθέσεις της σύμβασης λόγω οικονομικών δυσκολιών. Λαμβάνοντας υπόψη αυτές τις δυσκολίες, το Συγκρότημα αποφασίζει να τροποποιήσει τους όρους της σύμβασης παραχωρώντας στον πελάτη τη δυνατότητα να εξυπηρετήσει το χρέος ή να αναχρηματοδοτήσει τη σύμβαση, είτε συνολικά, είτε μερικώς.

Η πρακτική της επέκτασης ρυθμιστικών μέτρων συνιστά είτε προσωρινή είτε μόνιμη παραχώρηση συγκατάβασης στον πελάτη. Η παραχώρηση μπορεί να περιλαμβάνει την αναδιάρθρωση των συμβατικών όρων του δανείου ή την πληρωμή με κάποια μορφή εκτός από μετρητά, όπως μια διευθέτηση όπου ο δανειολήπτης μεταφέρει εξασφαλίσεις στο Συγκρότημα. Ως εκ τούτου, αποτελεί μια αντικειμενική ένδειξη απομείωσης και απαιτείται όπως αξιολογηθεί το ενδεχόμενο απομείωσης του δανείου.

Τροποποιήσεις σε δάνεια και απαιτήσεις που δεν επηρεάζουν διευθετήσεις σε πληρωμές, όπως η αναδιάρθρωση των εξασφαλίσεων ή ασφαλιστικών διευθετήσεων, δε θεωρούνται επαρκείς για την ένδειξη απομείωσης καθώς από μόνες τους δεν αποτελούν απαραίτητα ένδειξη πιστωτικών δυσκολιών που να επηρεάζουν την ικανότητα πληρωμής.

Δάνεια και απαιτήσεις που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης θεωρούνται όλα τα δάνεια για τα οποία το Συγκρότημα έχει προβεί σε τροποποίηση του προγράμματος αποπληρωμής (παράταση περιόδου χάριτος, αναστολή καταβολής μίας ή περισσότερων δόσεων, μείωση του ποσού της δόσης και/ή διαγραφή καθυστερημένων δόσεων κεφαλαίου ή τόκου) και τρεχούμενοι λογαριασμοί/παρατραβήγματα των οποίων το όριο έχει αυξηθεί με αποκλειστικό σκοπό την κάλυψη της υπέρβασης. Εξαιρούνται οι περιπτώσεις όπου η διαγραφή/αναστολή κατά μέγιστο δύο μηνιαίων δόσεων ανά έτος για δάνεια τα οποία αποπληρώνονται με μηνιαίες δόσεις, προνοείται από τους αρχικούς όρους έγκρισης της χορήγησης του δανείου ή προνοείται στην καταγεγραμμένη πολιτική του Συγκροτήματος και επομένως δεν απαιτείται νέα έγκριση για την εν λόγω διαγραφή/αναστολή αλλά επαφίεται στον πελάτη να ασκήσει το δικαίωμα αυτό.

Ένας λογαριασμός για να πληρεί τις προϋποθέσεις για αναδιάρθρωση πρέπει να πληρεί συγκεκριμένα κριτήρια περιλαμβανομένου του κριτηρίου βιωσιμότητας της επιχείρησης του πελάτη. Ο βαθμός στον οποίο το Συγκρότημα προβαίνει σε αναδιάρθρωση λογαριασμών με βάση το πλαίσιο των υφιστάμενων πολιτικών του μπορεί να ποικίλει ανάλογα με την άποψή του για τις επικρατούσες οικονομικές συνθήκες και άλλους παράγοντες που μπορεί να αλλάξουν από χρόνο σε χρόνο. Επιπλέον, εξαιρέσεις από τις πολιτικές και τις πρακτικές μπορεί να γίνουν σε συγκεκριμένες περιπτώσεις λόγω νομοθετικών ή κανονιστικών συμφωνιών ή εντολών.

Η παρακολούθηση των δανείων που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης γίνεται από την Υπηρεσία Πιστωτικού Κινδύνου. Για παράδειγμα, οι τάσεις της εκ νέου αθέτησης των όρων του συμβολαίου παρακολουθούνται στενά και αναλύονται προκειμένου να προσδιοριστούν οι λόγοι που οδήγησαν στη νέα αυτή αθέτηση των συμφωνηθέντων.

Οι ρυθμίσεις μπορεί να περιλαμβάνουν μέτρα για την αναδιάρθρωση της επιχείρησης του δανειολήπτη (λειτουργική αναδιάρθρωση) και/ή μέτρα για την αναδιάρθρωση χρηματοδότησης (χρηματοοικονομική αναδιάρθρωση) του δανειολήπτη.

Οι επιλογές αναδιάρθρωσης δύναται να είναι βραχυπρόθεσμου ή μακροπρόθεσμου χαρακτήρα ή συνδυασμός των δυο.

Βραχυπρόθεσμες αναδιάρθρωσεις ορίζονται ως οι λύσεις αναδιάρθρωσης με διάρκεια αποπληρωμής μικρότερη των πέντε ετών. Στις περιπτώσεις δανείων για κατασκευή εμπορικών ακινήτων ή για τη χρηματοδότηση έργου (project finance), η διάρκεια βραχυπρόθεσμων σχεδίων αναδιάρθρωσης δεν δύναται να υπερβεί τα τρία χρόνια.

46. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ρυθμίσεις (συνέχεια)

Οι βραχυπρόθεσμες λύσεις αναδιρθρώσεων μπορεί να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Μόνο τόκοι: κατά τη διάρκεια μίας καθορισμένης βραχυπρόθεσμης περιόδου, καταβάλλεται μόνο ο τόκος των πιστωτικών διευκολύνσεων και δεν γίνεται καμία αποπληρωμή κεφαλαίου.
- Μειωμένες πληρωμές: μείωση του ποσού των δόσεων αποπληρωμής για μια καθορισμένη βραχυπρόθεσμη περίοδο, προκειμένου να προσαρμοστούν στη νέα κατάσταση ταμειακών ροών του δανειολήπτη.
- Κεφαλαιοποίηση καθυστερήσεων ή/και τόκων: η κεφαλαιοποίηση των καθυστερήσεων ή/και των δεδουλευμένων τόκων, δηλαδή απάλειψη των καθυστερημένων οφειλών και κεφαλαιοποίηση των μη καταβληθέντων τόκων για αποπληρωμή βάσει του αναθεωρημένου προγράμματος.
- Περίοδος χάριτος: συμφωνία που επιτρέπει στο δανειολήπτη καθορισμένη καθυστέρηση αναφορικά με την εκπλήρωση των υποχρεώσεων αποπληρωμής συνήθως σε σχέση με το κεφάλαιο.
- Μείωση επιτοκίου: Μόνη ή προσωρινή μείωση του επιτοκίου (σταθερού ή κυμαινόμενου) σε ένα δίκαιο και εφικτό επιτόκιο.

Οι μακροπρόθεσμες λύσεις αναδιρθρώσεων μπορεί να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Παράταση της διάρκειας αποπληρωμής: παράταση της διάρκειας αποπληρωμής του δανείου, η οποία επιτρέπει τη μείωση του ποσού των δόσεων με την επέκταση των αποπληρωμών σε μεγαλύτερη περίοδο.
- Πρόσθετη εξασφάλιση: όταν λαμβάνονται πρόσθετα βάρη επί των μη βεβαρημένων στοιχείων του ενεργητικού ως επιπρόσθετη εξασφάλιση από το δανειολήπτη, προκειμένου να αντισταθμιστεί ο υψηλότερος κίνδυνος έκθεσης και ως μέρος της διαδικασίας αναδιάρθρωσης.
- Ρύθμιση των κυρώσεων σε δανειακές συμβάσεις: προσωρινή ή μόνιμη κατάργηση κυρώσεων για παραβιάσεις συμβατικών όρων.
- Επαναπρογραμματισμός των πληρωμών: το υφιστάμενο συμβατικό πρόγραμμα αποπληρωμής προσαρμόζεται σε ένα νέο βιώσιμο πρόγραμμα αποπληρωμής το οποίο βασίζεται σε μία ρεαλιστική εκτίμηση, των τρέχουσων και προβλεπόμενων, ταμειακών ροών του δανειολήπτη.
- Ενίσχυση των υφιστάμενων εξασφαλίσεων: μία λύση αναδιάρθρωσης μπορεί για παράδειγμα να συνεπάγεται τη δέσμευση επιπρόσθετων εξασφαλίσεων, προκειμένου να αποζημιωθεί για τη μείωση στα επιτόκια ή για να σταθμιστούν τα πλεονεκτήματα που ο δανειολήπτης λαμβάνει από την αναδιάρθρωση.
- Νέες πιστωτικές διευκολύνσεις: δύναται να χορηγηθούν νέες πιστωτικές διευκολύνσεις ως μέρος της αναδιάρθρωσης, οι οποίες μπορεί να συνεπάγονται τη δέσμευση πρόσθετων εξασφαλίσεων και στις περιπτώσεις διευθετήσεων μεταξύ πιστωτών, την εισαγωγή όρων προκειμένου να αντισταθμιστεί ο πρόσθετος κίνδυνος που αναλαμβάνει το Συγκρότημα παρέχοντας νέα χρηματοδότηση σε δανειολήπτη που παρουσιάζει οικονομικές δυσκολίες.

Οι παρακάτω πίνακες δείχνουν τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες του Συγκροτήματος που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης ανά κλάδο δραστηριότητας, γεωγραφική περιοχή και πιστωτική ποιοτική κατάταξη, καθώς και τις προβλέψεις για απομείωση και τις εμπράγματα εξασφαλίσεις που κατέχονται για τα δάνεια που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης.

46. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης

	Κύπρος	Ελλάδα	Ρωσία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ουκρανία	Σύνολο
2013	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	3.394.783	1.657.988	113.217	58.264	63.039	64.336	5.351.627
Πώληση Ελληνικών δραστηριοτήτων	-	(1.302.984)	-	-	-	-	(1.302.984)
Νέα δάνεια και απαιτήσεις που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης μέσα στο έτος	2.657.226	-	106.959	61.825	76.323	26.519	2.928.852
Περιουσιακά στοιχεία που δεν τυγχάνουν πλέον αναδιάρθρωσης (περιλαμβανομένων αποπληρωμών)	(1.126.560)	(355.004)	(24.411)	(16.775)	(17.381)	(29.092)	(1.569.223)
Διαγραφές δανείων και απαιτήσεων που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης	(11)	-	-	-	-	-	(11)
Δεδουλευμένοι τόκοι δανείων και απαιτήσεων που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης	214.094	-	9.401	4.668	3.452	3.201	234.816
Συναλλαγματικές διαφορές	(3.886)	-	(18.135)	(358)	(1.121)	(2.913)	(26.413)
31 Δεκεμβρίου	5.135.646	-	187.031	107.624	124.312	62.051	5.616.664
2012							
1 Ιανουαρίου	1.843.527	1.099.737	54.266	94.855	66.609	58.875	3.217.869
Νέα δάνεια και απαιτήσεις που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης μέσα στο έτος	1.895.156	1.497.983	107.045	1.335	26.174	21.341	3.549.034
Περιουσιακά στοιχεία που δεν τυγχάνουν πλέον αναδιάρθρωσης (περιλαμβανομένων αποπληρωμών)	(540.332)	(945.395)	(53.312)	(37.989)	(32.611)	(15.523)	(1.625.162)
Διαγραφές δανείων και απαιτήσεων που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης	-	-	-	(5.022)	-	-	(5.022)
Δεδουλευμένοι τόκοι δανείων και απαιτήσεων που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης	197.500	3.912	3.025	2.428	3.360	1.476	211.701
Συναλλαγματικές διαφορές	(1.068)	1.751	2.193	2.657	(493)	(1.833)	3.207
31 Δεκεμβρίου	3.394.783	1.657.988	113.217	58.264	63.039	64.336	5.351.627

Επιπρόσθετα από τα πιο πάνω, τα δάνεια που αποκτήθηκαν από τη Λαϊκή Τράπεζα περιλαμβάνουν μικτά δάνεια ύψους €1.938.114 χιλ. που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης πριν την ημερομηνία εξαγοράς (29 Μαρτίου 2013).

46. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

Ποιότητα χαρτοφυλακίου

	Κύπρος	Ελλάδα	Ρωσία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ουκρανία	Σύνολο
2013	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ενήμερα	2.659.066	-	154.721	89.549	16.586	6.128	2.926.050
Σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα	1.428.549	-	18.529	10.425	22.598	22.221	1.502.322
Απομειωμένα	1.048.031	-	13.781	7.650	85.128	33.702	1.188.292
	5.135.646	-	187.031	107.624	124.312	62.051	5.616.664
2012							
Ενήμερα	2.200.463	871.475	97.446	40.642	25.694	19.390	3.255.110
Σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα	773.395	672.857	3.939	5.086	34.796	16.268	1.506.341
Απομειωμένα	420.925	113.656	11.832	12.536	2.549	28.678	590.176
	3.394.783	1.657.988	113.217	58.264	63.039	64.336	5.351.627

46. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

Εύλογη αξία των εξασφαλίσεων

	Κύπρος	Ελλάδα	Ρωσία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ουκρανία	Σύνολο
2013	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ενήμερα	2.290.950	-	151.815	89.444	14.052	6.127	2.552.388
Σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα	1.218.052	-	18.206	12.236	16.544	20.699	1.285.737
Απομειωμένα	789.767	-	9.509	5.639	57.430	20.369	882.714
	4.298.769	-	179.530	107.319	88.026	47.195	4.720.839
2012							
Ενήμερα	1.837.569	619.427	40.263	40.504	9.183	19.389	2.566.335
Σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα	642.094	552.064	3.580	5.086	8.047	14.675	1.225.546
Απομειωμένα	303.889	78.111	8.162	9.365	2.282	18.774	420.583
	2.783.552	1.249.602	52.005	54.955	19.512	52.838	4.212.464

Η εύλογη αξία των εξασφαλίσεων που παρουσιάζονται πιο πάνω υπολογίστηκε με βάση το βαθμό στον οποίο η εξασφάλιση μετριάξει τον πιστωτικό κίνδυνο.

46. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου

	Κύπρος	Ρωσία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ουκρανία	Σύνολο
2013	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ανά κλάδο της οικονομίας						
Εμπόριο	454.872	46.834	593	8.062	4.721	515.082
Βιομηχανία	186.322	4.417	1.204	1.348	994	194.285
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	371.577	-	11.410	6.314	6.232	395.533
Κατασκευές	993.812	9.773	16.124	17.512	10.738	1.047.959
Ακίνητα	700.093	-	70.691	68.019	25.398	864.201
Ιδιώτες	1.815.870	-	1.693	119	8.665	1.826.347
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	379.664	126.007	5.909	21.644	4.740	537.964
Λοιποί κλάδοι	233.436	-	-	1.294	563	235.293
	5.135.646	187.031	107.624	124.312	62.051	5.616.664
Ανά πελατειακό τομέα						
Μεγάλες επιχειρήσεις	2.428.050	165.286	58.069	101.904	53.553	2.806.862
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	937.341	18.592	49.310	22.289	5.501	1.033.033
Ιδιώτες						
- στεγαστικά	1.396.739	2.340	64	110	263	1.399.516
- πιστωτικές κάρτες	382	153	-	-	-	535
- λοιπά καταναλωτικά	373.134	660	181	9	2.734	376.718
	5.135.646	187.031	107.624	124.312	62.051	5.616.664

46. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου (συνέχεια)

	Κύπρος	Ελλάδα	Ρωσία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ουκρανία	Σύνολο
2012	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ανά κλάδο της οικονομίας							
Εμπόριο	263.551	113.294	17.901	369	210	10.462	405.787
Βιομηχανία	63.668	89.909	7.219	75	1.488	379	162.738
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	239.384	296.273	-	11.229	971	4.951	552.808
Κατασκευές	937.094	205.160	10.282	12.144	3.966	10.560	1.179.206
Ακίνητα	615.446	154.365	-	27.975	18.821	24.394	841.001
Ιδιώτες	839.420	530.828	-	1.117	1.823	8.492	1.381.680
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	249.147	128.241	77.815	5.355	26.867	3.868	491.293
Λοιποί κλάδοι	187.073	139.918	-	-	8.893	1.230	337.114
	3.394.783	1.657.988	113.217	58.264	63.039	64.336	5.351.627
Ανά πελατειακό τομέα							
Μεγάλες επιχειρήσεις	1.995.147	603.348	97.686	35.832	50.413	55.865	2.838.291
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	589.460	499.786	12.986	22.357	10.803	5.802	1.141.194
Ιδιώτες							
- στεγαστικά	635.409	396.576	2.322	71	881	172	1.035.431
- πιστωτικές κάρτες	327	-	-	-	-	-	327
- λοιπά καταναλωτικά	174.440	158.278	223	4	942	2.497	336.384
	3.394.783	1.657.988	113.217	58.264	63.039	64.336	5.351.627

46. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

Πρόβλεψη για απομείωση

	Κύπρος	Ελλάδα	Ρωσία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ουκρανία	Σύνολο
2013	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Απομείωση σε ατομική βάση	410.690	-	2.628	2.893	17.938	14.577	448.726
Συλλογική απομείωση	176.223	-	11.465	-	3.044	-	190.732
	586.913	-	14.093	2.893	20.982	14.577	639.458
2012							
Απομείωση σε ατομική βάση	280.682	57.344	3.324	3.170	541	11.097	356.158
Συλλογική απομείωση	98.965	-	3.457	50	277	-	102.749
	379.647	57.344	6.781	3.220	818	11.097	458.907

46. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ποιότητα των περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος τα οποία εκτίθενται σε πιστωτικό κίνδυνο, εξαιρουμένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες - ανάλυση πιστοληπτικής διαβάθμισης

Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες και τοποθετήσεις σε τράπεζες

Οι καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες και οι τοποθετήσεις σε τράπεζες αναλύονται σύμφωνα με την πιστοληπτική διαβάθμιση των Moody's ως ακολούθως:

	2013	2012
	€000	€000
Aaa – Aa3	790.806	1.102.312
A1 – A3	509.754	786.184
Baa1 – Baa3	68.735	190.429
Ba1 – Ba3	9.505	10.495
B1 – B3	10.269	373.186
Caa - C	483.035	84.882
Χωρίς διαβάθμιση	468.896	179.054
Λοιπά ποσά εισπρακτέα από τράπεζες	33.933	50.947
	2.374.933	2.777.489

Η κατηγορία Caa-C πιο πάνω περιλαμβάνει ποσό ύψους €394.255 χιλ. το οποίο αφορά κυρίως υποχρεωτικές καταθέσεις για σκοπούς ρευστότητας με την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου. Οι τοποθετήσεις με τράπεζες περιλαμβάνουν ποσό ύψους €278.164 χιλ. το οποίο αποκτήθηκε από τη Λαϊκή Τράπεζα (Σημ. 54.2) για απομειωμένα υπόλοιπα, των οποίων η απομείωση ήταν στην αρχική αναγνώριση.

46. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ποιότητα των περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος τα οποία εκτίθενται σε πιστωτικό κίνδυνο, εξαιρουμένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες - ανάλυση πιστοληπτικής διαβάθμισης (συνέχεια)

Ομόλογα

Οι επενδύσεις σε ομόλογα αναλύονται σύμφωνα με την πιστοληπτική διαβάθμιση των Moody's, τον εκδότη και την ταξινόμησή τους ως ακολούθως:

	2013	2012
	€000	€000
Aaa - Aa3	617.262	893.381
A1 - A3	5.443	26.639
Baa1 - Baa3	54.508	58.385
Ba1 - Ba3	49.008	51.064
B1 - B3	-	764.395
Caa - C	2.595.036	1.133
Χωρίς διαβάθμιση	1.490	2.784
	3.322.747	1.797.781
<i>Εκδόθηκαν από:</i>		
- Κυπριακή κυβέρνηση	2.589.776	764.157
- άλλες κυβερνήσεις	668.558	704.290
- τράπεζες και άλλους οργανισμούς	63.901	328.887
- τοπικές αρχές	512	447
	3.322.747	1.797.781
<i>Κατηγοριοποιούνται ως:</i>		
- επενδύσεις προς εμπορία	103	96
- επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	15.549	13.955
- επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	733.658	1.032.302
- επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις	2.573.437	751.428
	3.322.747	1.797.781

Δεν υπάρχουν επενδύσεις από αυτές που αναφέρονται πιο πάνω, οι οποίες να είναι σε καθυστέρηση ή απομειωμένες εκτός ως περιγράφεται στη Σημείωση 50.

47. Διαχείριση κινδύνων – Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από τυχόν αρνητικές μεταβολές στις τιμές αγοράς από αλλαγές στα επιτόκια, στις τιμές συναλλάγματος και στις τιμές αξιών. Η Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνων Αγοράς Συγκροτήματος είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τις διάφορες πολιτικές και διαδικασίες που αφορούν τον κίνδυνο αγοράς.

Κίνδυνος επιτοκίων

Ο κίνδυνος επιτοκίων είναι ο κίνδυνος η εύλογη αξία ή οι μελλοντικές ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού μέσου, να παρουσιάσουν διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς. Ο κίνδυνος επιτοκίων προκύπτει λόγω του ετεροχρονισμού στην αναπροσαρμογή των επιτοκίων σε περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις.

Ο κίνδυνος επιτοκίων επιμετρείται με τη μέθοδο ανάλυσης ευαισθησίας του ανοίγματος (sensitivity gap analysis), υπολογίζοντας τη διαφορά μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων των οποίων τα επιτόκια αναπροσαρμόζονται σε κάθε χρονική ζώνη και για κάθε νόμισμα ξεχωριστά. Η διαφορά αυτή πολλαπλασιάζεται με την υποτιθέμενη αλλαγή στα επιτόκια για την περίοδο από την αναπροσαρμογή του επιτοκίου μέχρι τους δώδεκα μήνες από την ημερομηνία της ανάλυσης, έτσι ώστε να υπολογιστεί η επίδραση της ετήσιας μεταβολής στα καθαρά έσοδα από τόκους για κάθε νόμισμα.

Για τη διαχείριση του κινδύνου επιτοκίων υπάρχουν όρια μέγιστης ζημιάς από μεταβολές των επιτοκίων για κάθε τραπεζική μονάδα του Συγκροτήματος. Υπάρχουν διαφορετικά όρια για το Ευρώ και για τα ξένα νομίσματα. Τα όρια μέγιστης ζημιάς ισχύουν για κάθε ένα από τα επόμενα τρία χρόνια. Τα όρια αυτά καθορίζονται σαν ποσοστό επί των κεφαλαίων του Συγκροτήματος καθώς και σαν ποσοστό επί των καθαρών εισοδημάτων από τόκους και κατανέμονται στις διάφορες τραπεζικές μονάδες του Συγκροτήματος ανάλογα με τη συνεισφορά τους στα καθαρά έσοδα από τόκους. Υπάρχουν επίσης μικρά όρια ανοικτής επιτοκιακής θέσης για περιόδους πέραν των τριών ετών.

Ανάλυση ευαισθησίας

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει την επίδραση στα καθαρά έσοδα από τόκους του Συγκροτήματος, για περίοδο ενός έτους, ως αποτέλεσμα λογικά αναμενόμενων μεταβολών στα επιτόκια των κύριων νομισμάτων:

	Ευρώ	Δολάρια ΗΠΑ	Στερλίνες	Άλλα νομίσματα	Σύνολο
<i>Μεταβολή στα επιτόκια</i>	€000	€000	€000	€000	€000
2013					
+0,5% σε όλα τα νομίσματα	8.531	2.862	594	71	11.133
-0,25% στα Ευρώ, Δολάρια Αμερικής και Ιαπωνικά Γιεν, 0% στα Ελβετικά Φράγκα και -0,5% στα άλλα νομίσματα	(4.265)	(1.431)	(594)	(516)	(6.275)
2012					
+1% σε όλα τα νομίσματα	(11.197)	23.276	4.876	(833)	27.699
-0,25% στα Ευρώ, Δολάρια Αμερικής και Ιαπωνικά Γιεν, -0,1% στα Ελβετικά Φράγκα και -0,5% στα άλλα νομίσματα	7.640	(2.905)	(1.281)	280	7.576

47. Διαχείριση κινδύνων – Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Κίνδυνος επιτοκίων (συνέχεια)

Ανάλυση ευαισθησίας (συνέχεια)

Η συνολική μεταβολή στα καθαρά έσοδα από τόκους διαφέρει από το άθροισμα των μεταβολών των επιμέρους νομισμάτων αφού έχει υπολογιστεί με βάση τους πραγματικούς συντελεστές συσχέτισης ανάμεσα στα επιτόκια των διαφόρων νομισμάτων.

Επιπρόσθετα από τις πιο πάνω διακυμάνσεις στα καθαρά έσοδα από τόκους, οι μεταβολές στα επιτόκια επηρεάζουν τα αποτελέσματα του Συγκροτήματος αφού επιφέρουν μεταβολές στην εύλογη αξία των επενδύσεων που ταξινομήθηκαν ως επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (περιλαμβανομένων των επενδύσεων προς εμπορία) και στην εύλογη αξία παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων.

Τυχόν μεταβολές στα επιτόκια της αγοράς επηρεάζουν επίσης τα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος. Οι μεταβολές στα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος προκύπτουν από μεταβολές στην εύλογη αξία ομολόγων με σταθερό επιτόκιο που ταξινομήθηκαν ως επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση (εκτός εάν προκύψει απομείωση) καθώς και από μεταβολές στην εύλογη αξία παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων που αποτελούν αποτελεσματικές αντισταθμίσεις ταμειακών ροών.

Η ανάλυση ευαισθησίας βασίζεται στην παραδοχή μιας παράλληλης μετακίνησης της καμπύλης απόδοσης επιτοκίων. Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει την επίδραση στις ζημιές πριν τη φορολογία και στα ίδια κεφάλαια (εξαιρουμένης της επίδρασης στα ίδια κεφάλαια από μεταβολές στις ζημιές) του Συγκροτήματος, από λογικά αναμενόμενες μεταβολές στα επιτόκια των κύριων νομισμάτων.

	Επίδραση στις ζημιές πριν τη φορολογία	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια
<i>Μεταβολή στα επιτόκια</i>	€000	€000
2013		
+0,5% σε όλα τα νομίσματα	3.549	(1.392)
-0,25% στα Ευρώ, Δολάρια Αμερικής και Ιαπωνικά Γιεν, 0% στα Ελβετικά Φράγκα και -0,5% στα άλλα νομίσματα	(1.776)	705
2012		
+1% σε όλα τα νομίσματα	15.024	(3.455)
-0,25% στα Ευρώ, Δολάρια Αμερικής, Ιαπωνικά Γιεν, -0,1% στα Ελβετικά Φράγκα και -0,5% στα άλλα νομίσματα	(3.802)	878

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος η εύλογη αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών ενός χρηματοοικονομικού μέσου να παρουσιάσει διακυμάνσεις λόγω μεταβολών στις ισοτιμίες ξένου συναλλάγματος.

Για τη διαχείριση του συναλλαγματικού κινδύνου, η Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων του Συγκροτήματος ('ALCO') έχει εγκρίνει όρια για τη συνολική συναλλαγματική θέση. Ισχύουν μεγαλύτερα όρια για θέσεις που είναι ανοικτές κατά τη διάρκεια των εργάσιμων ωρών και χαμηλότερα όρια για θέσεις που παραμένουν ανοικτές κατά τις μη εργάσιμες ώρες. Τα όρια συναλλαγματικής θέσης είναι χαμηλότερα από αυτά που έχουν καθοριστεί από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου. Τα όρια αυτά παρακολουθούνται σε καθημερινή βάση από τους λειτουργούς διαχείρισης κινδύνων αγοράς σε όλες τις τραπεζικές μονάδες του Συγκροτήματος οι οποίοι αποστέλλουν στην Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνων Αγοράς Συγκροτήματος κατάσταση με τις ανοικτές συναλλαγματικές θέσεις κάθε μέρα.

Το Συγκρότημα δεν διατηρεί χαρτοφυλάκιο εμπορίας συναλλάγματος.

47. Διαχείριση κινδύνων – Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Συναλλαγματικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει το συναλλαγματικό κίνδυνο που αντιμετωπίζει το Συγκρότημα από ανοικτές συναλλαγματικές θέσεις. Η ανάλυση προϋποθέτει λογικά αναμενόμενες μεταβολές στις τιμές συναλλάγματος κύριων νομισμάτων έναντι του Ευρώ, με βάση κυρίως τις διακυμάνσεις των τιμών στο παρελθόν. Η επίδραση στις ζημιές μετά τη φορολογία και στα ίδια κεφάλαια περιλαμβάνει τη μεταβολή στα καθαρά έσοδα από τόκους που προκύπτει κατά τη μεταβολή της συναλλαγματικής ισοτιμίας καθώς και την επίδραση στα αποτελέσματα από την ανοικτή συναλλαγματική θέση.

	Μεταβολή στη συναλλαγματική ισοτιμία	Επίδραση στις ζημιές μετά τη φορολογία και στα ίδια κεφάλαια
2013	%	€000
Δολάρια Αμερικής	+8	647
Ρωσικά Ρούβλια	+8	299
Ρουμανικά Λέι	+8	(2.584)
Ουκρανικές Γρύβνιες	+8	2.593
Ελβετικά Φράγκα	+8	3.342
Αγγλικές Στερλίνες	+8	2.233
Ιαπωνικά Γιεν	+15	768
Άλλα νομίσματα	+8	1.390
Δολάρια Αμερικής	-8	(551)
Ρωσικά Ρούβλια	-20	(573)
Ρουμανικά Λέι	-8	2.202
Ουκρανικές Γρύβνιες	-30	(6.882)
Ελβετικά Φράγκα	-8	(2.847)
Αγγλικές Στερλίνες	-8	(1.902)
Ιαπωνικά Γιεν	-15	(568)
Άλλα νομίσματα	-8	(1.184)

47. Διαχείριση κινδύνων – Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Συναλλαγματικός κίνδυνος (συνέχεια)

	Μεταβολή στη συναλλαγματική ισοτιμία	Επίδραση στις ζημιές μετά τη φορολογία και στα ίδια κεφάλαια
2012	%	€000
Δολάρια Αμερικής	+8	1.787
Ρωσικά Ρούβλια	+8	(3.603)
Ρουμανικά Λέι	+8	(2.126)
Ουκρανικές Γρύβνιες	+5	2.671
Ελβετικά Φράγκα	+8	2.616
Αγγλικές Στερλίνες	+8	713
Δολάρια Αυστραλίας και Ιαπωνικά Γιεν	+10	375
Άλλα νομίσματα	+8	2.493

Δολάρια Αμερικής	-8	(1.522)
Ρωσικά Ρούβλια	-8	3.068
Ρουμανικά Λέι	-8	1.811
Ουκρανικές Γρύβνιες	-20	(8.459)
Ελβετικά Φράγκα	-8	(2.228)
Αγγλικές Στερλίνες	-8	(607)
Δολάρια Αυστραλίας και Ιαπωνικά Γιεν	-10	(307)
Άλλα νομίσματα	-8	(2.121)

Κίνδυνος τιμών

Κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές των μετοχών

Ο κίνδυνος ζημιών από μεταβολές στις τιμές των μετοχών προκύπτει από δυσμενείς μεταβολές στις τιμές των επενδύσεων σε μετοχές που κατέχει το Συγκρότημα.

Για τη διαχείριση του κινδύνου ζημιών από μεταβολές στις τιμές μετοχών, έχουν τεθεί μέγιστα όρια όσον αφορά τα ποσά που μπορούν να επενδυθούν σε μετοχές στο χαρτοφυλάκιο εμπορίας καθώς και άλλοι περιορισμοί, όπως μέγιστο ποσό επένδυσης σε συγκεκριμένο εκδότη, σε συγκεκριμένο τομέα, κλπ.

Οι μεταβολές στις τιμές μετοχών που ταξινομήθηκαν ως επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων επηρεάζουν τα αποτελέσματα του Συγκροτήματος, ενώ οι μεταβολές στις τιμές των μετοχών στην κατηγορία διαθέσιμες προς πώληση επηρεάζουν τα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος (εκτός εάν προκύψει απομείωση).

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται η επίδραση στις ζημιές πριν τη φορολογία και στα ίδια κεφάλαια (εξαιρουμένης της επίδρασης στα ίδια κεφάλαια από μεταβολές στις ζημιές) του Συγκροτήματος από μεταβολές στις τιμές των μετοχών που κατέχονται ως αποτέλεσμα λογικά αναμενόμενων μεταβολών στους σχετικούς χρηματιστηριακούς δείκτες.

47. Διαχείριση κινδύνων – Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Κίνδυνος τιμών (συνέχεια)

Κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές των μετοχών (συνέχεια)

	Μεταβολή στο δείκτη	Επίδραση στις ζημιές πριν τη φορολογία	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια
2013	%	€000	€000
Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	+30	716	3.789
Χρηματιστήριο Αθηνών	+25	-	115
Χρηματιστήριο Μόσχας	+20	-	194
Χρηματιστήριο Βουκουρεστίου	+20	-	16.226
Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	-30	(2.629)	(1.875)
Χρηματιστήριο Αθηνών	-25	(77)	(38)
Χρηματιστήριο Μόσχας	-20	(72)	(122)
Χρηματιστήριο Βουκουρεστίου	-20	(16.226)	-
2012			
Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	+50	2.671	3.931
Χρηματιστήριο Αθηνών	+30	-	301
Χρηματιστήριο Μόσχας	+20	-	140
Χρηματιστήριο Βουκουρεστίου	+20	-	10.885
Άλλα χρηματιστήρια	+15	421	-
Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	-50	(6.171)	(430)
Χρηματιστήριο Αθηνών	-30	-	(301)
Χρηματιστήριο Μόσχας	-20	-	(140)
Χρηματιστήριο Βουκουρεστίου	-20	(10.885)	-
Άλλα χρηματιστήρια	-15	(421)	-

47. Διαχείριση κινδύνων – Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Κίνδυνος τιμών (συνέχεια)

Κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές των ομολόγων

Ο κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές των ομολόγων είναι ο κίνδυνος ζημιάς ως αποτέλεσμα δυσμενών μεταβολών στις τιμές των ομολόγων που έχει στην κατοχή του το Συγκρότημα. Οι τιμές των ομολόγων μεταβάλλονται όταν αλλάξει ο πιστωτικός κίνδυνος του εκδότη. Το Συγκρότημα επενδύει σημαντικό μέρος των ρευστών περιουσιακών του στοιχείων σε ομόλογα, εκδομένα κυρίως από κυβερνήσεις και τράπεζες. Η μέση διαβάθμιση των ομολόγων του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2013 με βάση τις πιστοληπτικές διαβαθμίσεις του οίκου Moody's ήταν B3 (2012: Baa1).

Οι διακυμάνσεις στις τιμές ομολόγων που ταξινομήθηκαν ως επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, επηρεάζουν τα αποτελέσματα του Συγκροτήματος, ενώ οι διακυμάνσεις στις τιμές ομολόγων που ταξινομήθηκαν ως διαθέσιμα προς πώληση επηρεάζουν τα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος (εκτός εάν προκύψει απομείωση).

Στον πίνακα πιο κάτω παρουσιάζεται η επίδραση στις ζημιές πριν τη φορολογία και τα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος από λογικά αναμενόμενες μεταβολές στις τιμές των ομολόγων, βάσει μεταβολών του πιστωτικού κινδύνου κατά τα προηγούμενα χρόνια.

	Επίδραση στις ζημιές πριν τη φορολογία	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια
<i>Μεταβολή στην τιμή αγοράς</i>	€000	€000
2013		
+7%	1.050	50.610
-7%	(1.050)	(50.610)
2012		
+7%	885	71.501
-7%	(885)	(71.501)

48 . Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης

Ο κίνδυνος ρευστότητας προκύπτει από την πιθανή αδυναμία του Συγκροτήματος να αποπληρώσει τις τρέχουσες και μελλοντικές υποχρεώσεις του πλήρως ή έγκαιρα. Στον κίνδυνο αυτό περιλαμβάνεται και η πιθανότητα το Συγκρότημα να χρειαστεί να επαναχρηματοδοτήσει τις υποχρεώσεις του με υψηλότερα επιτόκια ή να πωλήσει περιουσιακά στοιχεία με έκπτωση.

Αντικατοπτρίζει την πιθανότητα οι εισερχόμενες και εξερχόμενες πληρωμές να μην αντιστοιχούν μεταξύ τους και λαμβάνει υπόψη τις μη αναμενόμενες καθυστερήσεις στις αποπληρωμές ή απροσδόκητα υψηλές εκροές. Ο κίνδυνος ρευστότητας περιλαμβάνει επίσης τον κίνδυνο μη αναμενόμενων αυξήσεων στο κόστος χρηματοδότησης του χαρτοφυλακίου των περιουσιακών στοιχείων και τον κίνδυνο να μην είναι σε θέση να ρευστοποιήσει μια θέση σε σωστό χρονικό πλαίσιο, με λογικούς όρους.

Για να περιοριστεί αυτός ο κίνδυνος, η διοίκηση αποσκοπεί στην επίτευξη διαφοροποιημένων πηγών χρηματοδότησης πέραν από την κύρια καταθετική βάση του Συγκροτήματος, και υιοθέτησε μια πολιτική διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων με κύριο γνώμονα τη ρευστότητα και την παρακολούθηση των μελλοντικών ταμειακών ροών και της ρευστότητας σε καθημερινή βάση. Το Συγκρότημα έχει αναπτύξει διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου και σχέδια έκτακτης ανάγκης για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας. Αυτό περιλαμβάνει εκτίμηση των αναμενόμενων ταμειακών ροών και της διαθεσιμότητας εξασφαλίσεων που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την εξασφάλιση επιπλέον χρηματοδότησης, εφόσον απαιτείται.

48. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Διοικητική δομή

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων της κάθε μονάδας είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση της ρευστότητας στην εν λόγω μονάδα. Η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων Συγκροτήματος είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση της ρευστότητας σε επίπεδο Συγκροτήματος και για την επίβλεψη των δραστηριοτήτων της κάθε τραπεζικής μονάδας, για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με εσωτερικές και εποπτικές πολιτικές αναφορικά με τη ρευστότητα και για την παροχή καθοδήγησης ως προς τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται αναφορικά με τη διαθεσιμότητα της ρευστότητας. Μεσοπρόθεσμος στόχος της κάθε μονάδας είναι όπως χρηματοδοτεί τις δικές της ανάγκες. Η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων Συγκροτήματος αξιολογεί σε συνεχή βάση και ενημερώνει σε τακτά χρονικά διαστήματα την Επιτροπή ALCO για την επάρκεια των ρευστών διαθεσίμων και προβαίνει σε ενέργειες για ενίσχυση της ρευστότητας του Συγκροτήματος.

Η ρευστότητα παρακολουθείται επίσης σε ημερήσια βάση από την Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνων Αγοράς. Η Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνων Αγοράς είναι ένα ανεξάρτητο τμήμα υπεύθυνο για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης της κάθε μονάδας χωριστά, καθώς και του Συγκροτήματος στο σύνολο του, με τους εσωτερικούς κανονισμούς και τα όρια που θέτουν οι εποπτικές αρχές στις χώρες όπου δραστηριοποιείται το Συγκρότημα. Η Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνων Αγοράς ενημερώνει τουλάχιστον μηνιαίως την επιτροπή ALCO για την εποπτική θέση ρευστότητας των διαφόρων μονάδων και του Συγκροτήματος. Επίσης παρουσιάζει τα αποτελέσματα των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων στην επιτροπή ALCO.

Η επιτροπή ALCO κάθε μονάδας είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση της θέσης ρευστότητας της μονάδας και για τον έλεγχο της συμμόρφωσης με τις εγκεκριμένες πολιτικές. Η επιτροπή ALCO είναι υπεύθυνη για να καθορίζει τις πολιτικές για αποτελεσματική διαχείριση και παρακολούθηση της ρευστότητας στο Συγκρότημα. Παρακολουθεί επίσης τη θέση ρευστότητας των κύριων τραπεζικών μονάδων τουλάχιστον σε μηνιαία βάση. Έπειτα από τα γεγονότα του Μαρτίου 2013, η επιτροπή ALCO παρακολουθεί κυρίως τα περιουσιακά στοιχεία ενεργητικού ταξινομημένα ως ρευστά διαθέσιμα και τις ταμειακές εκροές στην Κύπρο καθώς θεωρούνται υψίστης σημασίας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνου, εγκρίνει την Πολιτική Διαχείρισης Ρευστότητας και επανεξετάζει, σχεδόν σε κάθε συνεδρίαση την κατάσταση ρευστότητας του Συγκροτήματος. Επίσης παρέχεται πληροφόρηση για τις εισροές/εκροές.

Περιορισμοί στην ανάληψη καταθέσεων

Σημειώνεται ότι, έπειτα από τη μετατροπή καταθέσεων σε μετοχές (bail-in), έχουν εισαχθεί διάφορα περιοριστικά μέτρα, τα οποία αποτρέπουν τους πελάτες από την ανάληψη μετρητών ακόμη και στην περίπτωση καταθέσεων σε λογαριασμούς άμεσης πρόσβασης. Υπάρχουν περιορισμοί που αφορούν το μέγιστο ποσό ανάληψης κάθε μέρα. Επίσης υπάρχουν περιορισμοί όσον αφορά το μέγιστο ποσό το οποίο μπορεί να μεταφερθεί σε τράπεζες στο εξωτερικό ή σε άλλες τοπικές τράπεζες. Οι περιορισμοί αυτοί εφαρμόζονται σε μηνιαία βάση και είναι διαφορετικοί για φυσικά και νομικά πρόσωπα. Επιπρόσθετα, υπήρχαν περιορισμοί αναφορικά με το ποσό το οποίο μπορούσε να μεταφερθεί στη λήξη μιας κατάθεσης σε λογαριασμό άμεσης πρόσβασης μέχρι τις 24 Φεβρουαρίου 2014, ημερομηνία κατά την οποία αυτό το μέτρο έπαψε να ισχύει.

Διαδικασία παρακολούθησης

Καθημερινή

Λόγω της οικονομικής κρίσης, καθίσταται πιο σημαντική η παρακολούθηση των ταμειακών ροών και των άμεσα ρευστών διαθεσίμων παρά των εποπτικών δεικτών ρευστότητας καθώς αυτά είναι που θα εξασφαλίσουν την απρόσκοπτη συνέχιση των εργασιών του Συγκροτήματος. Η Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνων Αγοράς ετοιμάζει σχετική έκθεση για υποβολή στην ΚΤΚ, υποδεικνύοντας τις ταμειακές εισροές και εκροές οι οποίες παρατηρήθηκαν τόσο σε καταθέσεις πελατών όσο και σε άλλα υπόλοιπα καθώς επίσης και το αρχικό και τελικό υπόλοιπο σε μετρητά (υπόλοιπα σε χαρτονομίσματα, υπόλοιπα σε λογαριασμούς άλλων τραπεζών και υπόλοιπα διατραπεζικής αγοράς ημερήσιας διάρκειας). Η πληροφόρηση αυτή αποστέλλεται επίσης στα μέλη της επιτροπής ALCO. Επίσης η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων Συγκροτήματος παρακολουθεί σε ημερήσια βάση τις εισροές και εκροές στα κύρια νομίσματα τα οποία χρησιμοποιεί το Συγκρότημα.

48. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Διαδικασία παρακολούθησης (συνέχεια)

Εβδομαδιαία

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνων Αγοράς ετοιμάζει σε εβδομαδιαία βάση, κατάσταση που παρουσιάζει την ασυμφωνία ρευστότητας του Ευρώ και ξένων συναλλαγμάτων η οποία υποβάλλεται στην ΚΤΚ. Η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων Συγκροτήματος ετοιμάζει προβλέψεις για τις αναμενόμενες εισροές και εκροές για περίοδο δύο μηνών και ετοιμάζει και υποβάλλει στο Διοικητικό Συμβούλιο και στην Εκτελεστική Επιτροπή κατάσταση ρευστότητας σε εβδομαδιαία βάση. Μέχρι το Μάρτιο 2013 η Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνων Αγοράς ετοίμαζε σε εβδομαδιαία βάση κατάσταση των αναμενόμενων εκρών για το τρέχον και το επόμενο τρίμηνο καθώς και των άμεσα ρευστοποιήσιμων στοιχείων κατά την αντίστοιχη περίοδο. Η κατάσταση αυτή αποστέλλεται στην ΚΤΚ και στη συνέχεια στην Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EAT).

Μηνιαία

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνων Αγοράς ετοιμάζει πίνακες που αφορούν τη συμμόρφωση με εποπτικούς και εσωτερικούς δείκτες ρευστότητας για όλες τις τραπεζικές μονάδες και για το Συγκρότημα οι οποίοι υποβάλλονται στην επιτροπή ALCO. Υπολογίζονται επίσης οι αναμενόμενες ροές σε σενάρια ακραίων καταστάσεων και συγκρίνονται με τα προβλεπόμενα διαθέσιμα αποθέματα ρευστότητας. Επίσης δεδομένου των περιοριστικών μέτρων, υπολογίζονται και παρουσιάζονται στην επιτροπή ALCO, ο ρυθμός ανανέωσης των καταθέσεων τακτής προθεσμίας και οι πραγματικές ροές σε σχέση με τα μέγιστα όρια ανάληψης.

Τριμηνιαία

Μέχρι το Μάρτιο 2013, το Διοικητικό Συμβούλιο ενημερωνόταν για τη συμμόρφωση με τους εσωτερικούς και εποπτικούς δείκτες ρευστότητας για κάθε τραπεζική μονάδα και για το Συγκρότημα τουλάχιστον σε τριμηνιαία βάση. Από τον Μάιο 2013 και μετέπειτα, το Διοικητικό Συμβούλιο ενημερώνεται για την κατάσταση ρευστότητας του Συγκροτήματος σε μηνιαία βάση.

Το Συγκρότημα, σαν μέρος των διαδικασιών του για παρακολούθηση και διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας, διαθέτει σχέδιο για το χειρισμό καταστάσεων εκτάκτου ανάγκης σε σχέση με τη χρηματοδότησή του. Σε αυτό το σχέδιο, αναλύονται τα μέτρα που θα ληφθούν όταν παρουσιαστούν προβλήματα στη ρευστότητα, τα οποία κλιμακώνονται με σύγκλιση της Επιτροπής Χρηματοδοτικής Κρίσης. Το πλάνο καθορίζει τα μέλη της Επιτροπής καθώς και μία σειρά πιθανών μέτρων που μπορεί να ληφθούν. Αυτό το σχέδιο καθώς και η Πολιτική Ρευστότητας του Συγκροτήματος αναθεωρούνται από την επιτροπή ALCO, η οποία υποβάλλει την επικαιροποιημένη πολιτική με εισηγήσεις στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου για έγκριση. Η εγκεκριμένη πολιτική κοινοποιείται στην ΚΤΚ.

Δείκτες ρευστότητας

Ο δείκτης ρευστών διαθεσίμων επί του συνόλου των καταθέσεων και άλλων υποχρεώσεων που λήγουν τους επόμενους δώδεκα μήνες ετοιμάζεται σε μηνιαία βάση από την Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνων Αγοράς και παρακολουθείται από την επιτροπή ALCO. Τα ρευστά διαθέσιμα ορίζονται ως μετρητά, καταθέσεις στη διατραπεζική αγορά που λήγουν εντός τριάντα ημερών, καθώς και ομόλογα και μετοχές, με περικοπές σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες των εποπτικών αρχών. Οι συνολικές καταθέσεις αποτελούνται από όλες τις καταθέσεις πελατών ανεξάρτητα από τη λήξη τους και οι άλλες υποχρεώσεις περιλαμβάνουν όλες τις μη πελατειακές καταθέσεις/υποχρεώσεις που λήγουν εντός των επόμενων δώδεκα μηνών.

Ο δείκτης ρευστών διαθεσίμων του Συγκροτήματος ήταν ως ακολούθως:

	2013	2012
	%	%
31 Δεκεμβρίου	12,28	8,79
Μέσος δείκτης	11,16	14,99
Μέγιστος δείκτης	14,42	23,93
Ελάχιστος δείκτης	8,69	7,08

Οι ελάχιστοι δείκτες ρευστότητας για τις δραστηριότητες στην Κύπρο όπως καθορίζονται από την ΚΤΚ ανέρχονται σε 20% για το ευρώ και 70% για τα ξένα νομίσματα.

48. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Δείκτες ρευστότητας (συνέχεια)

Κατά το 2013, ο δείκτης ρευστότητας παρέμεινε σε χαμηλά επίπεδα λόγω της συνεχιζόμενης οικονομικής κρίσης στην Κύπρο, της διάσωσης με ίδια μέσα και της εκροής καταθέσεων.

Ο δείκτης δανείων και απαιτήσεων προς καταθέσεις παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2013	2012
	%	%
31 Δεκεμβρίου	145,38	85,70
Μέσος δείκτης	128,84	91,65
Μέγιστος δείκτης τριμήνου	145,95	93,85
Ελάχιστος δείκτης τριμήνου	85,70	85,70

Πηγές χρηματοδότησης

Επί του παρόντος κι έπειτα από τη μετατροπή των μακροπρόθεσμων πιστωτικών τίτλων του Συγκροτήματος σε μετοχές, κύριες πηγές ρευστότητας του Συγκροτήματος αποτελούν η καταθετική του βάση και η χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες, είτε άμεσα από πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος είτε μέσω του Μηχανισμού Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA).

Ως αποτέλεσμα της περαιτέρω επιδείνωσης των οικονομικών συνθηκών στις αρχές του 2013 και της αύξησης των εκροών καταθέσεων πελατών, το Συγκρότημα έλαβε χρηματοδότηση από την ΚΤΚ το Φεβρουάριο του 2013.

Η μεταφορά ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας στο Συγκρότημα, ως αποτέλεσμα της συμφωνίας μεταξύ Κύπρου και Eurogroup στις 25 Μαρτίου 2013, είχε ως αποτέλεσμα ποσό περίπου €9,1 δις χρηματοδότησης από τον ELA να μεταφερθεί στο Συγκρότημα κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Το Συγκρότημα διαθέτει σήμερα περιορισμένη πρόσβαση στη διατραπεζική αγορά και την αγορά πιστωτικών τίτλων που σε συνδυασμό με τη μείωση των καταθέσεων στην Κύπρο, έχει οδηγήσει σε αυξημένη εξάρτηση για χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες. Στις 31 Δεκεμβρίου 2013, η χρηματοδότηση από το ELA ανερχόταν σε €9,56 δις (Σημ. 30).

Η χρηματοδότηση από την Εταιρία προς τις θυγατρικές της, για σκοπούς ρευστότητας, είναι πληρωτέα σύμφωνα με τους όρους των σχετικών συμφωνιών. Για δανεισμό που δίδεται για κεφαλαιακή ενίσχυση (δανειακό κεφάλαιο μειωμένης εξασφάλισης) απαιτείται συνήθως η προέγκριση του επόπτη για αποπληρωμή πριν τη λήξη και για την Bank of Cyprus UK Ltd απαιτείται επίσης προέγκριση για αποπληρωμή. Οι θυγατρικές της Εταιρίας, Bank of Cyprus UK Ltd και Bank of Cyprus Channel Islands, δεν μπορούν να έχουν τοποθετήσεις με το Συγκρότημα πέραν των μέγιστων ορίων που καθορίζονται από τον τοπικό επόπτη.

Οι θυγατρικές μπορούν να διανέμουν μέρισμα σε μετρητά στην Εταιρία, υπό την προϋπόθεση ότι δεν παραβιάζουν τις εποπτικές απαιτήσεις όσον αφορά το κεφάλαιο και τη ρευστότητα τους. Επί του παρόντος, υπάρχουν συγκεκριμένες θυγατρικές για τις οποίες υπάρχει εισήγηση από τον επόπτη τους για αποφυγή της διανομής μερίσματος.

48. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Πηγές χρηματοδότησης (συνέχεια)

Η λογιστική αξία των επιβαρυσμένων περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος κατά την 31 Δεκεμβρίου 2013 και 2012 αντίστοιχα, συνοψίζεται πιο κάτω:

	2013	2012
	€000	€000
Μετρητά και άλλα ρευστά διαθέσιμα	367.080	707.749
Άλλες επενδύσεις	3.289.810	853.617
Δάνεια και απαιτήσεις	15.136.002	1.830.000
Ακίνητα	90.181	-
	18.883.073	3.391.366

Τα μετρητά χρησιμοποιούνται κυρίως για να καλύψουν εξασφαλίσεις που χρειάζονται για (i) παράγωγα και συμφωνίες επαναγοράς βάσει συμβάσεων CSA και συμφωνιών επαναγοράς, και (ii) για εμπορικές συναλλαγές και εγγυητικές που εκδόθηκαν.

Οι επενδύσεις χρησιμοποιούνται κυρίως ως εξασφάλιση για συμφωνίες επαναγοράς καθώς επίσης και για καλυμμένα ομόλογα, ενώ τα δάνεια χρησιμοποιούνται κυρίως σαν εξασφάλιση για χρηματοδότηση από την ΚΤΚ και για καλυμμένα ομόλογα.

Τα μετρητά και άλλα ρευστά διαθέσιμα περιλαμβάνουν ποσά τα οποία τοποθετήθηκαν σε άλλες τράπεζες ως εξασφάλιση, σύμφωνα με τις συμβάσεις ISDA ύψους €221.255 χιλ. (2012: €388.817 χιλ.) που δεν είναι άμεσα διαθέσιμα για χρήση από το Συγκρότημα αλλά αποδεσμεύονται με τη λήξη της συναλλαγής.

Τα δάνεια και απαιτήσεις που περιλαμβάνονται ως επιβαρυσμένα περιουσιακά στοιχεία στις 31 Δεκεμβρίου 2013 χρησιμοποιούνται κυρίως ως εξασφαλίσεις για χρηματοδότηση από την ΚΤΚ. Στις 31 Δεκεμβρίου 2012 περιλαμβάνουν δάνεια και απαιτήσεις που χρησιμοποιήθηκαν ως εξασφαλίσεις για τα δύο καλυμμένα ομόλογα που εκδόθηκαν από την Εταιρία και κρατούνταν από το Συγκρότημα (Σημ. 33).

Επιπλέον, ομόλογα εγγυημένα από την Κυπριακή κυβέρνηση ύψους €1.000.000 χιλ. έχουν χρησιμοποιηθεί ως εξασφάλιση για χρηματοδότηση από την ΚΤΚ (Σημ. 33).

Ανάλυση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την εναπομείνουσα συμβατική λήξη

Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων του Συγκροτήματος με βάση την εναπομείνουσα συμβατική λήξη στις 31 Δεκεμβρίου βασίζεται σε μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές, αναλυμένες σε χρονικές ζώνες ανάλογα με τον αριθμό ημερών που απομένουν από τις 31 Δεκεμβρίου μέχρι την ημερομηνία της συμβατικής λήξης.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων δεν συμπεριλαμβάνει οποιεσδήποτε ταμειακές ροές από τόκους εισπρακτέους. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία έχουν πολύ μεγαλύτερη διάρκεια από τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις και οι ταμειακές ροές από τόκους εισπρακτέους σε μη προεξοφλημένη βάση ξεπερνούν κατά πολύ τις ταμειακές ροές από τόκους πληρωτέους σε μη προεξοφλημένη βάση (μέχρι τη συμβατική λήξη των υποχρεώσεων). Ως εκ τούτου, εάν συμπεριλαμβάνονταν οι ταμειακές ροές από τόκους εισπρακτέους σε μη προεξοφλημένη βάση, η ρευστότητα θα παρουσιαζόταν εικονικά βελτιωμένη σε σχέση με την πραγματικότητα.

48. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Ανάλυση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την εναπομείνουσα συμβατική λήξη (συνέχεια)

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (συνέχεια)

Οι τρεχούμενοι λογαριασμοί, τα παρατραβήγματα καθώς και οι αλληλόχρεοι λογαριασμοί και οι καθυστερήσεις παρουσιάζονται στην πρώτη χρονική περίοδο λήξης, η οποία αντικατοπτρίζει τη συμβατική τους λήξη. Τα υπόλοιπα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες αναλύονται σύμφωνα με το συμβατικό πρόγραμμα αποπληρωμής τους.

Οι τοποθετήσεις σε τράπεζες αναλύονται σύμφωνα με τις μέρες που απομένουν από τις 31 Δεκεμβρίου μέχρι τη συμβατική ημερομηνία λήξης τους. Ποσά που έχουν τοποθετηθεί ως εξασφάλιση συναλλαγών (κυρίως παραγώγων και δανείων) έχουν καταταχισθεί στις διάφορες χρονικές ζώνες με βάση είτε την λήξη τους (στην περίπτωση των δανείων), είτε αναλογικά σύμφωνα με τις λήξεις των παραγώγων (όπου οι εξασφαλίσεις δεν είχαν συγκεκριμένη λήξη).

Οι επενδύσεις σε ομόλογα και άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που θεωρούνται από την ΚΤΚ σαν αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία (ως εξασφάλιση για τη διενέργεια πιστοδοτικών πράξεων νομισματικής πολιτικής) καθώς και περιουσιακά στοιχεία που είναι άμεσα ρευστοποιήσιμα και μπορούν να γίνουν αποδεκτά από άλλες τράπεζες ως εξασφάλιση για παροχή πιστοδοτικών διευκολύνσεων, ταξινομούνται στην πρώτη χρονική περίοδο λήξης στην εύλογη τους αξία, μείον ένα ποσοστό περικοπής (όπως καθορίζεται από την ΚΤΚ), όταν είναι μη επιβαρυνμένα. Όταν είναι επιβαρυνμένα ταξινομούνται σύμφωνα με την αναμενόμενη περίοδο λήξης της επιβάρυνσης. Τα ποσά που αφαιρέθηκαν για τα ποσοστά περικοπής παρουσιάζονται στη χρονική ζώνη, σύμφωνα με τη λήξη του περιουσιακού στοιχείου. Όλες οι άλλες επενδύσεις ταξινομούνται με βάση τις μέρες που απομένουν από τις 31 Δεκεμβρίου μέχρι τη συμβατική ημερομηνία λήξης τους.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Όλες οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις για την αποπληρωμή των οποίων απαιτείται προειδοποίηση τοποθετήθηκαν στις σχετικές χρονικές ζώνες ως εάν να είχε δοθεί προειδοποίηση στις 31 Δεκεμβρίου, παρόλο που το Συγκρότημα αναμένει πως οι περισσότεροι πελάτες δεν θα απαιτήσουν αποπληρωμή των υποχρεώσεων προς αυτούς τη συντομότερη δυνατή ημερομηνία. Οι εμπρόθεσμες καταθέσεις τοποθετούνται στις διάφορες χρονικές ζώνες σύμφωνα με τη συμβατική τους λήξη. Παρόλο που πελάτες μπορεί να ζητήσουν την απόσυρση των καταθέσεων τους πριν τη λήξη, καταβάλλοντας το ανάλογο κόστος σύμφωνα με την κατηγορία καταθέσεων, εντούτοις η Εταιρία διατηρεί το δικαίωμα να μην αποδεχτεί το αίτημα τους. Πρέπει να σημειωθεί ότι μετά τα γεγονότα του Μαρτίου 2013, επιβλήθηκαν διάφοροι περιορισμοί στους καταθέτες μέσω διαταγμάτων (Σημ. 2). Συνεπώς η ικανότητα των καταθετών να αποσύρουν καταθέσεις, ακόμη και στη λήξη, περιορίζεται λόγω των προνοιών των διαταγμάτων.

Τα ποσά που παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα δεν συμφωνούν με τα υπόλοιπα στον ισολογισμό γιατί ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει όλες τις ταμειακές ροές (συμπεριλαμβανομένων και των τόκων μέχρι τη λήξη) σε μη προεξοφλημένη βάση.

Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα ταξινομήθηκαν ανάλογα με τον τρόπο διακανονισμού των ταμειακών ροών σε καθαρή ή ακαθάριστη βάση.

Στην περίπτωση που ο διακανονισμός γίνεται σε καθαρή βάση, μετά από συμψηφισμό των εισπρακτέων και πληρωτέων ποσών η δίκαιη αξία των παραγώγων αυτών συμπεριλαμβάνεται στα περιουσιακά στοιχεία ή στις υποχρεώσεις στη χρονική ζώνη που αντιστοιχεί στην εναπομείνουσα λήξη του παραγώγου.

Στην περίπτωση που ο διακανονισμός γίνεται σε ακαθάριστη βάση, ή σε καθαρή βάση αλλά τα εν λόγω παράγωγα είναι αντισταθμιστικά μέσα σε αντισταθμίσεις ταμειακών ροών, τότε τα ποσά αυτά παρουσιάζονται σε ξεχωριστό πίνακα και οι αντίστοιχες ταμειακές ροές ταξινομούνται στις χρονικές ζώνες, σύμφωνα με τις μέρες που απομένουν μέχρι την είσπραξη ή πληρωμή τους.

Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις

Τα όρια δανείων και απαιτήσεων είναι ανειλημμένες υποχρεώσεις παροχής διευκολύνσεων σε πελάτες. Τα όρια παραχωρούνται για συγκεκριμένη χρονική περίοδο και μπορούν να ακυρωθούν από το Συγκρότημα μετά από σχετική ειδοποίηση προς τον πελάτη. Οι πελάτες συνήθως δεν χρησιμοποιούν το μέγιστο των ορίων που τους έχει παραχωρηθεί.

48. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Ανάλυση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την εναπομείνουσα συμβατική λήξη (συνέχεια)

	Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός	Μεταξύ ενός και τριών μηνών	Μεταξύ τριών μηνών και ενός έτους	Μεταξύ ενός και πέντε ετών	Πέραν των πέντε ετών	Σύνολο
2013	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία						
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	1.008.366	85.324	108.759	37.594	-	1.240.043
Τοποθετήσεις σε τράπεζες	697.352	24.391	17.782	446.226	104.351	1.290.102
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	18.895	136	2	5.447	680	25.160
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	7.225.421	1.025.327	2.661.803	4.522.387	6.329.400	21.764.338
Παράγωγα διακανονιζόμενα σε καθαρή βάση	534	6	1.778	3.019	19.591	24.928
Μη εμπορεύσιμες επενδύσεις	682.740	1.200.239	707.866	442.982	499.048	3.532.875
Άλλα περιουσιακά στοιχεία	9.602	7.068	3.878	2.392	-	22.940
Σύνολο μη προεξοφλημένων περιουσιακών στοιχείων	9.642.910	2.342.491	3.501.868	5.460.047	6.953.070	27.900.386
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις						
Καταθέσεις από τράπεζες	117.454	5.174	6.237	92.045	-	220.910
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	9.956.041	1.000.236	-	-	-	10.956.277
Συμφωνίες επαναγοράς	13.928	-	-	330.482	249.594	594.004
Καταθέσεις πελατών	6.728.526	3.140.210	4.389.362	805.170	1.034	15.064.302
Ομολογιακά δάνεια	15	492	359	-	-	866
Παράγωγα διακανονιζόμενα σε καθαρή βάση	7.098	24	1.721	22.124	29.256	60.223
Δανειακό κεφάλαιο	-	-	2.598	2.078	-	4.676
Λοιπές υποχρεώσεις	68.318	4.296	2.560	502	-	75.676
Σύνολο μη προεξοφλημένων υποχρεώσεων	16.891.380	4.150.432	4.402.837	1.252.401	279.884	26.976.934

48. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Ανάλυση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την εναπομείνουσα συμβατική λήξη (συνέχεια)

	Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός	Μεταξύ ενός και τριών μηνών	Μεταξύ τριών μηνών και ενός έτους	Μεταξύ ενός και πέντε ετών	Πέραν των πέντε ετών	Σύνολο
2012	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία						
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	1.074.653	111.726	66.237	19.808	-	1.272.424
Τοποθετήσεις σε τράπεζες	1.284.825	13.790	248.249	134.617	87.355	1.768.836
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	8.327	128	191	13.172	-	21.818
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	6.352.506	997.135	3.259.916	6.399.813	7.365.161	24.374.531
Παράγωγα διακανονιζόμενα σε καθαρή βάση	14.064	96	3.647	5.416	3.571	26.794
Μη εμπορεύσιμες επενδύσεις	306.257	99.876	24.547	952.857	464.725	1.848.262
Άλλα περιουσιακά στοιχεία	38.095	7.666	2.410	3.371	1.733	53.275
Σύνολο μη προεξοφλημένων περιουσιακών στοιχείων	9.078.727	1.230.417	3.605.197	7.529.054	7.922.545	29.365.940
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις						
Καταθέσεις από τράπεζες	253.679	33.438	5.778	79.436	-	372.331
Συμφωνίες επαναγοράς	-	-	32.006	355.009	266.964	653.979
Καταθέσεις πελατών	15.854.142	6.714.733	5.391.883	797.595	53.940	28.812.293
Ομολογιακά δάνεια	27.612	566	1.208	15.389	-	44.775
Παράγωγα διακανονιζόμενα σε καθαρή βάση	-	2	4.523	41.853	73.138	119.516
Δανειακό κεφάλαιο	-	-	2.130	4.792	148.347	155.269
Λοιπές υποχρεώσεις	179.422	7.971	7.854	29.555	778	225.580
Σύνολο μη προεξοφλημένων υποχρεώσεων	16.314.855	6.756.710	5.445.382	1.323.629	543.167	30.383.743

48. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Ανάλυση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την εναπομείνουσα συμβατική λήξη (συνέχεια)

	Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός	Μεταξύ ενός και τριών μηνών	Μεταξύ τριών μηνών και ενός έτους	Μεταξύ ενός και πέντε ετών	Πέραν των πέντε ετών	Σύνολο
2013	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Παράγωγα διακανονιζόμενα σε ακαθάριστη βάση						
<i>Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία</i>						
Συμβατικά ποσά εισπρακτέα	294.082	1.027	291	2.179	-	297.579
Συμβατικά ποσά πληρωτέα	(295.360)	(1.020)	(291)	(2.116)	-	(298.787)
	(1.278)	7	-	63	-	(1.208)
<i>Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις</i>						
Συμβατικά ποσά εισπρακτέα	1.523.551	49.866	20.470	152.866	-	1.746.753
Συμβατικά ποσά πληρωτέα	(1.516.711)	(48.760)	(20.033)	(176.668)	-	(1.762.172)
	6.840	1.106	437	(23.802)	-	(15.419)
Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις						
<i>Ενδεχόμενες υποχρεώσεις</i>						
Αποδοχές και εγγυήσεις εξ αποδοχών	15.564	4.086	817	-	-	20.467
Εγγυητικές	148.978	68.305	220.796	647.612	121.810	1.207.501
<i>Ανειλημμένες υποχρεώσεις</i>						
Πιστώσεις εισαγωγής και βεβαιωμένες πιστώσεις εξαγωγής	1.645	2.638	6.580	56	-	10.919
Όρια δανείων και απαιτήσεων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί	2.662.564	21.551	44.135	101.209	74.255	2.903.714
	2.828.751	96.580	272.328	748.877	196.065	4.142.601

48. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Ανάλυση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την εναπομείνουσα συμβατική λήξη (συνέχεια)

	Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός	Μεταξύ ενός και τριών μηνών	Μεταξύ τριών μηνών και ενός έτους	Μεταξύ ενός και πέντε ετών	Πέραν των πέντε ετών	Σύνολο
2012	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Παράγωγα διακανονιζόμενα σε ακαθάριστη βάση						
<i>Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία</i>						
Συμβατικά ποσά εισπρακτέα	2.749.877	147.622	85.980	6.271	-	2.989.750
Συμβατικά ποσά πληρωτέα	(2.735.903)	(146.359)	(85.392)	(6.100)	-	(2.973.754)
	13.974	1.263	588	171	-	15.996
<i>Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις</i>						
Συμβατικά ποσά εισπρακτέα	3.105.174	72.218	28.227	213.981	-	3.419.600
Συμβατικά ποσά πληρωτέα	(3.139.982)	(75.815)	(28.651)	(230.657)	-	(3.475.105)
	(34.808)	(3.597)	(424)	(16.676)	-	(55.505)

Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις						
<i>Ενδεχόμενες υποχρεώσεις</i>						
Αποδοχές και εγγυήσεις εξ αποδοχών	3.180	4.051	5.695	44	-	12.970
Εγγυητικές	56.872	44.625	309.736	339.742	795.597	1.546.572
<i>Ανειλημμένες υποχρεώσεις</i>						
Πιστώσεις εισαγωγής και βεβαιωμένες πιστώσεις εξαγωγής	-	2.752	5.467	7.437	223	15.879
Όρια δανείων και απαιτήσεων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί	1.699.682	820.107	46.475	58.279	99.295	2.723.838
	1.759.734	871.535	367.373	405.502	895.115	4.299.259

49. Διαχείριση κινδύνων – Άλλοι κίνδυνοι

Ασφαλιστικός κίνδυνος

Ο ασφαλιστικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος όπου σύμφωνα με τους όρους ενός ασφαλιστηρίου συμβολαίου, ένα ασφαλιζόμενο συμβάν θα υποχρεώσει το Συγκρότημα να καταβάλει παροχές αβέβαιου μεγέθους σε ακαθόριστη χρονική στιγμή. Ο ασφαλιστικός κίνδυνος είναι, λόγω της φύσης των ασφαλιστηρίων συμβολαίων, τυχαίος και ως εκ τούτου απρόβλεπτος.

Σε ένα χαρτοφυλάκιο ασφαλιστηρίων συμβολαίων όπου εφαρμόζεται η θεωρία των πιθανοτήτων στην τιμολόγηση και τις προβλέψεις, ο κυριότερος ασφαλιστικός κίνδυνος που αντιμετωπίζει το Συγκρότημα είναι οι πραγματικές απαιτήσεις και πληρωμές ωφελημάτων να υπερβούν το ποσό των υποχρεώσεων που έχουν αναγνωριστεί στις οικονομικές καταστάσεις. Αυτό μπορεί να συμβεί σε περίπτωση που η συχνότητα ή η δριμύτητα των απαιτήσεων και ωφελιμάτων είναι μεγαλύτερη της αναμενόμενης. Η πραγματοποίηση ασφαλιζόμενων συμβάντων είναι τυχαία και ο πραγματικός αριθμός και το κόστος των απαιτήσεων και ωφελημάτων διαφέρει από χρόνο σε χρόνο σε σύγκριση με αυτά που έχουν υπολογιστεί χρησιμοποιώντας στατιστικές ή αναλογιστικές μεθόδους.

49. Διαχείριση κινδύνων – Άλλοι κίνδυνοι (συνέχεια)

Ασφαλιστικός κίνδυνος (συνέχεια)

Το Συγκρότημα μειώνει την έκθεσή του στον ασφαλιστικό κίνδυνο μέσω της διασποράς του χαρτοφυλακίου σε μεγάλο αριθμό ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Η μεταβλητότητα του κινδύνου βελτιώνεται επίσης μέσω της σωστής επιλογής και της στρατηγικής ανάληψης και εκτίμησης κινδύνου (underwriting) καθώς και της χρήσης αντασφάλισης. Παρόλο που το Συγκρότημα κατέχει αντασφαλιστική κάλυψη, δεν απαλλάσσεται από τις άμεσες υποχρεώσεις του προς τους ασφαλιζομένους και κατά συνέπεια το Συγκρότημα είναι εκτεθειμένο σε πιστωτικό κίνδυνο σε περίπτωση όπου οι αντασφαλιστές αδυνατούν να τηρήσουν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις στα πλαίσια αντασφάλισης. Γι' αυτό το λόγο η πιστοληπτική ικανότητα των αντασφαλιστών εκτιμάται λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική τους ευρωστία και την διαβάθμιση τους.

Ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής

Οι κυριότεροι παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν την ολική συχνότητα απαιτήσεων είναι οι επιδημίες, οι εκτεταμένες αλλαγές στον τρόπο ζωής και οι φυσικές καταστροφές.

Η στρατηγική ανάληψης και εκτίμησης κινδύνου έχει σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η διασπορά των κινδύνων αναφορικά με το είδος του κινδύνου και το επίπεδο των ασφαλιζομένων ωφελημάτων. Αυτό επιτυγχάνεται, σε μεγάλο βαθμό, με ιατρικούς ελέγχους ώστε η παρούσα κατάσταση υγείας και το οικογενειακό ιατρικό ιστορικό να λαμβάνονται υπόψη στην τιμολόγηση των προϊόντων και με συχνή ανασκόπηση των πραγματικών απαιτήσεων και της τιμολόγησης προϊόντων. Το Συγκρότημα διατηρεί το δικαίωμα μη αποδοχής συμβολαίου, επιβολής επιπρόσθετων χρεώσεων και απόρριψης πληρωμής δόλιας απαίτησης.

Οι πιο σημαντικοί κίνδυνοι που αφορούν ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ατυχημάτων και υγείας απορρέουν από αλλαγές στον τρόπο ζωής, και από κλιματολογικές και περιβαλλοντικές αλλαγές. Οι κίνδυνοι περιορίζονται με την εφαρμογή αυστηρής στρατηγικής επιλογής και ανάληψης κινδύνου στο στάδιο εκτίμησης κινδύνου και με τον έλεγχο και διερεύνηση για πιθανές δόλιες απαιτήσεις.

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί ανάλυση με βάση την κεκτημένη αξία, η οποία παρέχει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων που αντιμετωπίζει, την κατανοήση της αστάθειας των κερδών και τον προγραμματισμό των εργασιών. Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει την ευαισθησία της κεκτημένης αξίας σε μεταβολές παραδοχών που επιδρούν ουσιαστικά στα αποτελέσματα.

	2013	2012
Μεταβολή στην κεκτημένη αξία	€000	€000
Μεταβολή στα επιτόκια +0,25%	531	565
Μεταβολή στα έξοδα +10%	(3.201)	(3.683)
Μεταβολή στα ποσοστά διατηρησιμότητας +10%	(1.075)	(610)
Μεταβολή στα ποσοστά θνησιμότητας +10%	(11.681)	(8.505)

Οι πιο πάνω μεταβλητές δεν είναι γραμμικές. Σε κάθε υπολογισμό ευαισθησίας αλλαγών σε βασικές οικονομικές μεταβλητές, όλες οι υπόλοιπες παραδοχές παραμένουν αμετάβλητες, εκτός εάν επηρεάζονται άμεσα από τις αναθεωρημένες οικονομικές συνθήκες.

Αλλαγές σε βασικές μη οικονομικές μεταβλητές δεν περιλαμβάνουν μέτρα τα οποία θα μπορούσαν να ληφθούν από τη διοίκηση για μετριασμό των επιπτώσεων, ούτε λαμβάνονται υπόψη επακόλουθες αλλαγές στη συμπεριφορά των αντισυμβαλλομένων. Σε κάθε υπολογισμό ευαισθησίας, όλες οι υπόλοιπες παραδοχές παραμένουν επομένως αμετάβλητες.

Μερικά από τα σενάρια ευαισθησίας που παρουσιάζονται για τις αλλαγές στις οικονομικές και μη-οικονομικές μεταβλητές μπορεί να έχουν επακόλουθες συνέπειες στη βάση αποτίμησης όταν ένα προϊόν αποτιμάται σε μια ενεργή βάση, η οποία επικαιροποιείται ώστε να αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες οικονομικές συνθήκες.

49. Διαχείριση κινδύνων – Άλλοι κίνδυνοι (συνέχεια)

Ασφαλιστικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής (συνέχεια)

Ενώ το μέγεθος της ανάλυσης ευαισθησίας θα αντανακλά σε μεγάλο βαθμό, το μέγεθος του κλεισίματος της κεκτημένη αξίας, κάθε μεταβλητή θα έχει διαφορετικό αντίκτυπο στις διάφορες συνιστώσες της κεκτημένης αξίας. Επιπλέον, άλλοι παράγοντες, όπως το εγγενές κόστος και η διαχρονική αξία των δικαιωμάτων προαίρεσης και εγγυήσεων, το ποσοστό των επενδύσεων μεταξύ μετοχών και ομολόγων και το είδος των ασφαλιστικών εργασιών περιλαμβανομένου για παράδειγμα, το εύρος των ασφαλιστηρίων συμβολαίων με συμμετοχή στα κέρδη σε σχέση με ασφαλιστήρια συμβόλαια χωρίς συμμετοχή στα κέρδη και το βαθμό στον οποίο τα ασφάλιστρα από τα τελευταία επενδύονται σε αντίστοιχα περιουσιακά στοιχεία, θα έχει επίσης σημαντικό αντίκτυπο στις αναλύσεις ευαισθησίας.

Ασφαλιστήρια συμβόλαια γενικού κλάδου

Ο κίνδυνος ενός ασφαλιστηρίου συμβολαίου γενικού κλάδου προκύπτει από την αβεβαιότητα του ποσού και του χρόνου παρουσίασης της απαίτησης. Κατά συνέπεια, το ύψος του κινδύνου καθορίζεται από τη συχνότητα τέτοιων απαιτήσεων, τη δριμύτητα αλλά και την εξέλιξή τους από τη μία περίοδο στην άλλη.

Για τις ασφάλειες γενικού κλάδου, οι μεγαλύτεροι κίνδυνοι προκύπτουν από μεγάλα καταστροφικά γεγονότα όπως φυσικές καταστροφές. Αυτοί οι κίνδυνοι ποικίλουν ανάλογα με την τοποθεσία, τον τύπο και τη φύση τους. Η μεταβλητότητα του κινδύνου μετριάζεται με διασπορά του κινδύνου ζημιάς σε ένα μεγάλο χαρτοφυλάκιο ασφαλιστηρίων συμβολαίων, αφού η πιθανότητα να επηρεαστεί σημαντικά ένα μεγάλο χαρτοφυλάκιο με διαφοροποιημένους κινδύνους είναι μικρότερη. Η έκθεση του Συγκροτήματος σε κινδύνους από ασφαλιστήρια συμβόλαια γενικού κλάδου επίσης μετριάζεται με τη λήψη των εξής μέτρων: εφαρμογή αυστηρών κριτηρίων αξιολόγησης και αποδοχής ασφαλιστικών κινδύνων, εφαρμογή μέτρων αυστηρού ελέγχου όλων των απαιτήσεων που προκύπτουν, άμεσος έλεγχος και διαχείριση των απαιτήσεων για μείωση της πιθανότητας αρνητικής εξέλιξης με την πάροδο του χρόνου, και χρήση αποτελεσματικών αντασφαλιστικών διευθετήσεων για ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων των κινδύνων, ιδίως για καταστροφικά γεγονότα.

Λειτουργικός κίνδυνος

Ο λειτουργικός κίνδυνος προκύπτει από ανεπαρκείς ή λανθασμένες εσωτερικές διαδικασίες, ανθρώπινους χειρισμούς (π.χ. εσωτερική απάτη), συστήματα και εξωτερικά γεγονότα (π.χ. εξωτερική απάτη και φυσικές καταστροφές). Ο λειτουργικός κίνδυνος περιλαμβάνει το νομικό κίνδυνο, εξαιρεί όμως το στρατηγικό κίνδυνο ή τον κίνδυνο φήμης, ή άλλους κινδύνους οι οποίοι οδηγούν σε έμμεσες απώλειες ή κόστη ευκαιρίας.

Το Συγκρότημα αναγνωρίζει ότι ο έλεγχος του λειτουργικού κινδύνου σχετίζεται με τις καλές διοικητικές πρακτικές. Κατά συνέπεια, η στρατηγική του Συγκροτήματος είναι στοχευμένη για την πρόληψη του κινδύνου καθώς και για την επάρκεια των κεφαλαίων. Η έκθεση σε λειτουργικούς κινδύνους τυγχάνει διαχείρισης μέσω διαδικασιών διαχείρισης που εφαρμόζονται με συνέπεια, οι οποίες διέπουν τον εντοπισμό, την αξιολόγηση, τον έλεγχο και παρακολούθηση των κινδύνων αυτών.

Η διαχείριση του λειτουργικού κινδύνου θέτει τις ακόλουθες προτεραιότητες: (i) την ανάπτυξη της επίγνωσης για το λειτουργικό κίνδυνο και της κατάλληλης κουλτούρας, (ii) την παροχή ορθής και επαρκούς πληροφόρησης προς τη διοίκηση του Συγκροτήματος σε όλα τα επίπεδα, σε σχέση με το προφίλ λειτουργικού κινδύνου σε επίπεδο μονάδων και λειτουργιών του Συγκροτήματος, έτσι ώστε να διευκολύνεται η λήψη των αποφάσεων για δραστηριότητες ελέγχου κινδύνων και (iii) τον έλεγχο των λειτουργικών κινδύνων για διασφάλιση ότι οι λειτουργικές ζημιές δεν προκαλούν σημαντική ζημιά στο Συγκρότημα και έχουν το ελάχιστο δυνατό αντίκτυπο στην κερδοφορία και στους εταιρικούς στόχους του Συγκροτήματος. Κατά τη διάρκεια του 2013, εγκαταστάθηκε ένα λογισμικό σύστημα Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου για όλο το εύρος της Εταιρίας για τον εξορθολογισμό και την αυτοματοποίηση των διαδικασιών διαχείρισης των λειτουργικών κινδύνων.

49. Διαχείριση κινδύνων – Άλλοι κίνδυνοι (συνέχεια)

Λειτουργικός κίνδυνος (συνέχεια)

Το πλαίσιο διαχείρισης του λειτουργικού κινδύνου που υιοθετεί το Συγκρότημα βασίζεται στο μοντέλο των 'τριών γραμμών άμυνας' (3 lines of defence model), τη διακυβέρνηση και τη δομή διαχείρισης του κινδύνου μέσω των οποίων η ανάληψη της ευθύνης για τους κινδύνους (risk ownership) επιμερίζεται στις διάφορες μονάδες του οργανισμού. Το πρώτο επίπεδο άμυνας, αφορά τη διεύθυνση και το προσωπικό, που έχει την άμεση ευθύνη για την καθημερινή λειτουργία της διαχείρισης του λειτουργικού κινδύνου. Το δεύτερο επίπεδο άμυνας, αφορά τη μονάδα διαχείρισης κινδύνου ο ρόλος της οποίας είναι η εποπτεία και η ανεξάρτητη και αντικειμενική κριτική των πρακτικών διαχείρισης των λειτουργικών κινδύνων από το πρώτο επίπεδο άμυνας. Το τρίτο επίπεδο άμυνας, αφορά την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου και την Επιτροπή Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου, που παρέχουν ανεξάρτητη επιβεβαίωση της ακεραιότητας και αποτελεσματικότητας του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων του Συγκροτήματος.

Το 2013 ήταν γεμάτο με μεγάλες προκλήσεις από απόψεως διαχείρισης λειτουργικών κινδύνων, λόγω διάφορων γεγονότων, τα οποία οδήγησαν σε ένα αριθμό σημαντικών λειτουργικών κινδύνων. Οι λειτουργικοί αυτοί κίνδυνοι αφορούσαν ένα ευρύ φάσμα των λειτουργιών του Συγκροτήματος.

Συγκεκριμένα, μετά τις αποφάσεις του Eurogroup το Μάρτιο του 2013, προέκυψαν λειτουργικοί κίνδυνοι σε σχέση με τα συστήματα πληροφορικής, λόγω της περιπλοκότητας και της ανάγκης άμεσης προσαρμογής τους για την εφαρμογή των προνοιών των Διαταγμάτων που εκδόθηκαν από την Αρχή Εξυγίανσης για το 'κούρεμα' καταθέσεων (bail-in) και την επιβολή των περιορισμών στη διακίνηση κεφαλαίων. Οι κίνδυνοι αυτοί δεν οδήγησαν σε οποιεσδήποτε απώλειες. Διάφοροι λειτουργικοί κίνδυνοι έχουν προκύψει σε σχέση με τις καθημερινές λειτουργίες του Συγκροτήματος, λόγω της απορρόφησης των δραστηριοτήτων της πρώην Λαϊκής Τράπεζας στην Κύπρο και την ανάγκη για εναρμόνιση των συστημάτων πληροφορικής, αλλά και γενικότερα όλων των διαδικασιών του Συγκροτήματος με εκείνες της πρώην Λαϊκής Τράπεζας. Η Διαχείριση Λειτουργικών Κινδύνων παρακολουθεί και αξιολογεί τους ενδεχόμενους κινδύνους και λαμβάνει μέτρα για τον αποτελεσματικό έλεγχο και αντιμετώπισή τους.

Κίνδυνοι που σχετίζονται με την ενδεχόμενη απώλεια σημαντικού ανθρώπινου κεφαλαίου και σημαντικών στελεχών της Εταιρίας προέκυψαν κατά τη διάρκεια συρρίκνωσης των εργασιών στην οποία προχώρησε το Συγκρότημα και του Σχεδίου Εθελουσίας Εξόδου που προσέφερε στους υπαλλήλους και το οποίο ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο του 2013. Οι κίνδυνοι δεν κατέληξαν σε απώλειες, αφού έτυχαν αποτελεσματικού χειρισμού μέσω της κατάλληλης αναδιάρθρωσης του οργανισμού.

Κατά τη διάρκεια του έτους, αριθμός κανονιστικών αλλαγών τέθηκε σε ισχύ. Από τους νέους αυτούς κανονισμούς προκύπτουν ανάγκες για ανάπτυξη νέων λογισμικών και διαδικασίες ανάπτυξης οι οποίες δημιουργούν λειτουργικούς κινδύνους σε σχέση με την ακεραιότητα και τη συνάθροιση των δεδομένων και την ενδεχόμενη μη συμμόρφωση με τις πρόνοιες των νέων κανονισμών. Η Διαχείριση Λειτουργικών Κινδύνων Συγκροτήματος έχει θέσει ως προτεραιότητα τη διαχείριση των κινδύνων αυτών σε συνεργασία με άλλες Υπηρεσίες, όπως αυτή της Κανονιστικής Συμμόρφωσης Συγκροτήματος.

Τα περιστατικά λειτουργικού κινδύνου κατηγοριοποιούνται και καταγράφονται σε εσωτερική βάση δεδομένων του Συγκροτήματος, έτσι ώστε να καθίσταται δυνατός ο εντοπισμός τους, η λήψη διορθωτικών ενεργειών και η στατιστική τους ανάλυση. Το 2013, καταγράφηκαν 434 περιστατικά με ποσό μικτής ζημιάς που υπερέβαινε τα €1.000 (2012: 495).

Το Συγκρότημα στοχεύει στη βελτίωση της επίγνωσης των μελών του προσωπικού για τα θέματα που αφορούν λειτουργικούς κινδύνους μέσω συνεχούς εκπαίδευσής τους.

Το Συγκρότημα διατηρεί ασφαλιστικά συμβόλαια, μέσω ενός αριθμού ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών εταιρειών, για κάλυψη απρόβλεπτων λειτουργικών ζημιών.

Τα υφιστάμενα Σχέδια Ανάκαμψης από Καταστροφή και Συνέχισης Εργασιών του Συγκροτήματος τυγχάνουν διαρκούς βελτίωσης σε όλες τις αγορές στις οποίες δραστηριοποιείται το Συγκρότημα, με σκοπό την επιτυχή και έγκαιρη ανάκτηση των εργασιών σε περίπτωση που συμβεί ένα καταστροφικό γεγονός.

49. Διαχείριση κινδύνων – Άλλοι κίνδυνοι (συνέχεια)

Ρυθμιστικός κίνδυνος

Οι δραστηριότητες του Συγκροτήματος τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό εποπτεύονται από την ΚΤΚ. Στην άσκηση του εποπτικού της ρόλου, η ΚΤΚ καθοδηγείται μεταξύ άλλων και από το νομοθετικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και παρακολουθεί στενά τις συνεχιζόμενες εξελίξεις και κινδύνους που προκύπτουν έχοντας τις ρυθμιστικές της λειτουργίες υπό συνεχή ανασκόπηση και αναθεώρηση. Τα υποκαταστήματα και θυγατρικές του Συγκροτήματος στο εξωτερικό υπόκεινται σε εποπτεία από τις αντίστοιχες ρυθμιστικές αρχές στις χώρες όπου δραστηριοποιούνται.

Οι συνεχείς και αυξανόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις στις οποίες υπόκειται το Συγκρότημα μπορεί να έχουν θετικές αλλά και αρνητικές επιπτώσεις στις εργασίες του. Η συνθήκη της Βασιλείας III υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω της αναθεωρημένης Οδηγίας για Κεφαλαιακές Απαιτήσεις (CRD IV). Η αναθεωρημένη Οδηγία τέθηκε σε εφαρμογή την 1 Ιανουαρίου 2014 και προβλέπει μεταβατική περίοδο κατά τη διάρκεια της οποίας θα γίνεται σταδιακή εφαρμογή των νέων κανονισμών.

Οι δραστηριότητες των Κυπριακών ασφαλιστικών εταιριών εποπτεύονται από τον Έφορο Ασφαλιστικών Εταιριών (Υπουργείο Οικονομικών). Η Φερεγγυότητα II, το ανανεωμένο πλαίσιο κανονιστικών απαιτήσεων που αφορά ασφαλιστικές εταιρίες που λειτουργούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αναμένεται να τεθεί σε εφαρμογή την 1 Ιανουαρίου 2016 και καθιερώνει ένα τροποποιημένο πακέτο κεφαλαιακών απαιτήσεων και προτύπων διαχείρισης κινδύνων τα οποία συνάδουν με αυτά της Ευρωπαϊκής αγοράς. Οι απαιτήσεις της Φερεγγυότητας II αναμένεται να έχουν επίδραση στις κεφαλαιακές απαιτήσεις των ασφαλιστικών εταιριών του Συγκροτήματος και η εφαρμογή τους συνεπάγεται πιο πολύπλοκους υπολογισμούς, προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων και χρηματοοικονομικών μοντέλων.

Οι εταιρίες επενδυτικής τραπεζικής και διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων του Συγκροτήματος εποπτεύονται από τις αρμόδιες επιτροπές κεφαλαιαγορών στις χώρες όπου λειτουργούν.

Ένταση ανταγωνισμού

Το Συγκρότημα αντιμετωπίζει έντονο ανταγωνισμό στις αγορές όπου δραστηριοποιείται. Στην Κύπρο, ο ανταγωνισμός προέρχεται κυρίως από τις εμπορικές τράπεζες, τις συνεργατικές πιστωτικές εταιρίες και ταμειυτήρια, τις διεθνείς τραπεζικές μονάδες και από ασφαλιστικές εταιρίες, οι οποίες προσφέρουν παρόμοια προϊόντα και υπηρεσίες.

Η ανταγωνιστική θέση του Συγκροτήματος στην Κύπρο άλλαξε δραστικά από τα γεγονότα που περιγράφονται στη Σημείωση 2. Μετά την απορρόφηση ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας, τα μερίδια αγοράς του Συγκροτήματος στις χορηγήσεις και καταθέσεις στην Κύπρο αυξήθηκαν σημαντικά, έστω και αν η ψυχολογία των καταθετών οδήγησε σε σημαντικές εκροές καταθέσεων από το κυπριακό τραπεζικό σύστημα. Υπό αυτή την έννοια, το Συγκρότημα κατέσπει ο μεγαλύτερος και πιο σημαντικός συστημικός τοπικός τραπεζικός οργανισμός στην Κύπρο.

Η ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ και η εισαγωγή του ενιαίου ευρωπαϊκού νομίσματος το 2008 διευκολύνουν τη δραστηριοποίηση Ευρωπαϊκών τραπεζών, χρηματοοικονομικών και ασφαλιστικών οργανισμών στην Κυπριακή αγορά, αυξάνοντας έτσι τον ανταγωνισμό.

Ενδεχόμενη όξυνση του ανταγωνισμού, με την προσφορά πιο ανταγωνιστικών επιτοκίων καταθέσεων και δανείων από αυτά που προσφέρει το Συγκρότημα, ενδεχομένως να δημιουργήσει πιέσεις στην επικερδότητα.

Νομικός κίνδυνος

Το Συγκρότημα ενδέχεται, από καιρό, εις καιρό να εμπλακεί σε δικαστικές διαδικασίες ή διαδικασίες διαιτησίας οι οποίες πιθανόν να επιφέρουν επιπτώσεις στις εργασίες και τα αποτελέσματά του. Ο νομικός κίνδυνος πηγάζει από δικαστικές διαδικασίες που εκκρεμούν ή ενδέχεται να εγερθούν εναντίον του Συγκροτήματος (Σημείωση 41) και από περιπτώσεις όπου ο μη ενδεδειγμένος νομικός χειρισμός θεμάτων από το Συγκρότημα επιφέρει την ακύρωση συμβολαίων πελατών εκθέτοντας το Συγκρότημα σε κίνδυνο από έγερση αγωγών εναντίον του.

49. Διαχείριση κινδύνων – Άλλοι κίνδυνοι (συνέχεια)

Πολιτικός κίνδυνος

Εξωτερικοί παράγοντες που δεν τελούν υπό τον έλεγχο του Συγκροτήματος, όπως πολιτικές εξελίξεις στην Κύπρο, την Ελλάδα, την ΕΕ και άλλες χώρες, ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά τις δραστηριότητες, τη στρατηγική και τις προοπτικές του Συγκροτήματος. Όπως περιγράφεται στη Σημείωση 2, κατά τη διάρκεια του Μαρτίου 2013 η Κυπριακή Κυβέρνηση και το Eurogroup κατέληξαν σε συμφωνία σχετικά με τη δέσμη μέτρων που αποσκοπούν στην αποκατάσταση της βιωσιμότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα και των υγιών δημόσιων οικονομικών κατά τα επόμενα έτη, τα οποία είχαν σημαντική επίδραση στην οικονομική κατάσταση και τις προοπτικές του Συγκροτήματος. Άλλοι σημαντικοί παράγοντες πολιτικού κινδύνου περιλαμβάνουν κυβερνητικές παρεμβάσεις στις δραστηριότητες του Συγκροτήματος και κοινωνικές εξελίξεις στις χώρες όπου δραστηριοποιείται το Συγκρότημα, πολιτικές εξελίξεις στην Ευρωζώνη όπου κράτος μέλος της Ευρωζώνης μπορεί να οδηγηθεί σε έξοδο από το Ευρώ, το συνεχιζόμενο άλυτο πολιτικό ζήτημα με περιοχές κάτω από Τουρκική κατοχή, πολιτικές και κοινωνικές αναταραχές καθώς και πολιτική αστάθεια ή στρατιωτικές επιχειρήσεις που επηρεάζουν τις γειτονικές χώρες ή/και άλλες περιοχές στο εξωτερικό.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, το Συγκρότημα αναγνωρίζει ότι απρόβλεπτα πολιτικά γεγονότα μπορεί να έχουν αρνητικές συνέπειες στην εκπλήρωση των συμβατικών σχέσεων και υποχρεώσεων των πελατών και άλλων αντισυμβαλλομένων μερών τα οποία θα οδηγήσουν σε σημαντική επίδραση των δραστηριοτήτων, των λειτουργικών αποτελεσμάτων και της θέσης του Συγκροτήματος.

Μετά από τις 31 Δεκεμβρίου 2013, η οικονομική και πολιτική αβεβαιότητα στην Ουκρανία αυξήθηκε σημαντικά. Επιπλέον, μεταξύ της 1 Ιανουαρίου 2014 και της 27 Μαρτίου 2014, η Ουκρανική γρύβνια υποτιμήθηκε έναντι κύριων νομισμάτων και η Εθνική Τράπεζα της Ουκρανίας επέβαλε ορισμένους περιορισμούς στην αγορά ξένων νομισμάτων στη διατραπεζική αγορά. Οι διεθνείς οργανισμοί πιστοληπτικής αξιολόγησης έχουν υποβαθμίσει τις αξιολογήσεις του δημοσίου χρέους της Ουκρανίας. Ο συνδυασμός των ανωτέρω γεγονότων έχει οδηγήσει σε επιδείνωση της ρευστότητας και σε πολύ υψηλότερες συνθήκες πίστωσης όπου η πίστωση είναι διαθέσιμη.

50. Έκθεση σε δημόσιο χρέος

Η έκθεση του Συγκροτήματος σε δημόσιο χρέος και μη δημόσιο χρέος σε χώρες που έχουν ενταχθεί ή αποταθεί στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης ή των οποίων η πιστοληπτική διαβάθμιση είναι κάτω από Aa1, με βάση τον οίκο αξιολόγησης Moody's, και η συνολική έκθεση του Συγκροτήματος υπερβαίνει τις €100.000 χιλ., παρουσιάζεται πιο κάτω. Οι χώρες αυτές είναι: Κύπρος, Ελλάδα, Ιρλανδία, Ιταλία, Ρωσία, Ρουμανία, Ουκρανία, Πορτογαλία και Ισπανία. Δεν γνωστοποιείται πληροφόρηση για την Ιρλανδία για τις 31 Δεκεμβρίου 2013 αφού η Ιρλανδία εξήλθε από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης κατά το 2013.

Το Συγκρότημα δεν είχε οποιανδήποτε έκθεση σε Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου στις 31 Δεκεμβρίου 2013 ή στις 31 Δεκεμβρίου 2012. Η έκθεση στο δημόσιο χρέος των πιο πάνω χωρών, εκτός της Κύπρου, δεν θεωρήθηκε ότι υπέστη απομείωση στις 31 Δεκεμβρίου 2013 και 31 Δεκεμβρίου 2012, παρά τις οικονομικές δυσκολίες των χωρών αυτών, καθώς η κατάσταση δεν είναι αρκετά σοβαρή έτσι ώστε να επηρεάζει σημαντικά τις μελλοντικές ταμειακές ροές των κρατικών χρεογράφων τους, εκτός σε σχέση με τα Κυπριακά Κρατικά Ομόλογα που ανταλλάχθηκαν, όπως περιγράφεται πιο κάτω:

Κυπριακά Κρατικά Ομόλογα (ΚΚΟ)

Τον Ιούνιο 2013 έγινε πρόταση από την Κυπριακή Δημοκρατία για την ανταλλαγή αριθμού υφιστάμενων ΚΚΟ συνολικής ονομαστικής αξίας €1 δις με λήξη κατά τη διάρκεια του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής (Μάρτιο 2013 - Μάρτιο 2016), με πέντε νέα ομόλογα με αντίστοιχα ίσα τοκομερίδια (με σειρά-κατά-σειρά βάση) και διάρκεια 5-10 έτη. Το Συγκρότημα αποδέχτηκε την πιο πάνω πρόταση και συμμετείχε στην ανταλλαγή με ομόλογα ονομαστικής αξίας €180.000 χιλ.. Η ανταλλαγή αποτέλεσε τροποποίηση στους όρους, αντί της διαγραφής των ΚΚΟ προς ανταλλαγή.

Για τα ΚΚΟ που προσφέρθηκαν για ανταλλαγή, υπάρχει αντικειμενική ένδειξη για απομείωση, αφού πέραν των άλλων δεικτών (δηλαδή οικονομικές δυσκολίες του εκδότη, υποβαθμίσεις και μείωση στην εύλογη αξία), υπάρχει μείωση στις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές λόγω της επέκτασης της λήξης χρησιμοποιώντας τις τρέχουσες αποδόσεις της αγοράς, αντί τα αρχικά πραγματικά επιτόκια. Ως αποτέλεσμα, κατά τη διάρκεια του 2013, το Συγκρότημα αναγνώρισε ζημιές απομείωσης ύψους €6.927 χιλ. σε σχέση με τα ομόλογα που ανταλλάχθηκαν.

50. Έκθεση σε δημόσιο χρέος (συνέχεια)

Κυπριακά Κρατικά Ομόλογα (ΚΚΟ) (συνέχεια)

Τα ΚΚΟ που κατέχει το Συγκρότημα και δεν υπόκεινταν στην πρόταση για ανταλλαγή στις 30 Ιουνίου 2013 δεν θεωρήθηκαν ότι έχουν υποστεί απομείωση στις 31 Δεκεμβρίου 2013, για τους εξής λόγους:

- Δεν υπήρξε οποιαδήποτε παραβίαση της σύμβασης, ούτε πλημμέλεια στην καταβολή των τόκων κεφαλαίου.
- Αν και ο εκδότης έχει οικονομική δυσχέρεια, αυτό μετριάζεται επαρκώς από το γεγονός ότι η Κύπρος εισήλθε σε πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής.
- Το πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής προχωρά όπως έχει προγραμματιστεί και οι όροι του Μνημονίου Συναντίληψης πληρούνται.
- Η Κύπρος αναμένεται να είναι σε θέση να επιστρέψει στις αγορές και να αντλήσει την απαραίτητη χρηματοδότηση μέχρι το τέλος του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής.

Πιστωτικός κίνδυνος

Η έκθεση του Συγκροτήματος σε δημόσιο χρέος περιλαμβάνει κρατικά ομόλογα και άλλα περιουσιακά στοιχεία τα οποία εκδόθηκαν από κρατικούς και ημικρατικούς οργανισμούς, τοπικές αρχές και άλλους οργανισμούς στους οποίους το κράτος κατέχει ποσοστό πάνω από 50%.

50. Έκθεση σε δημόσιο χρέος (συνέχεια)

Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Η έκθεση του Συγκροτήματος σε δημόσιο χρέος και άλλα περιουσιακά στοιχεία για τις πιο πάνω χώρες αναλύεται στον πιο κάτω πίνακα:

	Κύπρος	Ελλάδα	Ιταλία	Ρωσία	Ρουμανία	Ουκρανία
2013	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	456.069	-	-	51.593	5.695	9.969
Τοποθετήσεις σε τράπεζες	51.374	19.799	428	103.976	222.417	9.458
Επενδύσεις σε ομόλογα δημοσίου						
- διαθέσιμες προς πώληση	1.423	-	52.211	2.051	-	-
- δάνεια και απαιτήσεις	2.572.940	-	-	-	-	-
- στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	15.413	-	-	-	-	-
Επενδύσεις σε ομόλογα τραπεζών και άλλων οργανισμών						
- διαθέσιμες προς πώληση	6.148	290	-	-	-	1
- δάνεια και απαιτήσεις	497	-	-	-	-	-
- στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	103	-	-	-	-	-
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (πριν τις προβλέψεις)	21.173.769	97.124	-	1.429.161	483.541	395.051
Σύνολο στον ισολογισμό	24.277.736	117.213	52.639	1.586.781	711.653	414.479
Ενδεχόμενες υποχρεώσεις	880.984	335.073	-	7.206	100	50
Ανειλημμένες υποχρεώσεις	2.748.596	-	-	147.695	3.366	536
Σύνολο εκτός ισολογισμού	3.629.580	335.073	-	154.901	3.466	586
Συνολική έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο	27.907.316	452.286	52.639	1.741.682	715.119	415.065

50. Έκθεση σε δημόσιο χρέος (συνέχεια)

Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

	Κύπρος	Ελλάδα	Ιρλανδία	Ιταλία	Ρωσία	Ρουμανία	Ουκρανία
2012	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	363.170	82.459	-	-	122.669	23.855	6.595
Τοποθετήσεις σε τράπεζες	60.500	5.538	-	7.071	144.825	35.039	3.450
Επενδύσεις σε ομόλογα δημοσίου							
- διαθέσιμες προς πώληση	1.134	-	47.602	51.536	2.197	6.603	-
- δάνεια και απαιτήσεις	749.981	-	-	-	-	-	-
- στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	13.042	-	-	-	-	-	-
Επενδύσεις σε ομόλογα τραπεζών και άλλων οργανισμών							
- διαθέσιμες προς πώληση	985	-	-	-	-	-	3
- δάνεια και απαιτήσεις	1.447	-	-	-	-	-	-
- στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	96	-	-	-	-	-	464
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (πριν τις προβλέψεις)	14.872.936	9.437.677	-	-	2.024.524	550.154	331.290
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	259	-	-	-	-	-	-
Σύνολο στον ισολογισμό	16.063.550	9.525.674	47.602	58.607	2.294.215	615.651	341.802
Ενδεχόμενες υποχρεώσεις	779.089	757.992	-	-	15.685	2.033	33
Ανειλημμένες υποχρεώσεις	1.705.856	809.373	-	-	184.064	21.316	390
Σύνολο εκτός ισολογισμού	2.484.945	1.567.365	-	-	199.749	23.349	423
Συνολική έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο	18.548.495	11.093.039	47.602	58.607	2.493.964	639.000	342.225

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες για την Κύπρο παρουσιάζονται μετά την αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία των δανείων και απαιτήσεων που αποκτήθηκαν από τη Λαϊκή Τράπεζα (Σημ. 46).

Στις 31 Δεκεμβρίου 2013 το αποθεματικό επανεκτίμησης επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση περιλαμβάνει ζημιές ύψους €5.851 χιλ. (2012: €10.822 χιλ.) σε σχέση με τις πιο πάνω επενδύσεις σε ομόλογα δημοσίου και ζημιές ύψους €142 χιλ. (2012: €359 χιλ.) σε σχέση με ομόλογα τραπεζών και άλλων οργανισμών.

50. Έκθεση σε δημόσιο χρέος (συνέχεια)

Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Οι αναλύσεις των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες για τις πιο πάνω χώρες παρουσιάζονται στην Σημείωση 46.

Στην Κύπρο, τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβάνουν δάνεια σε τοπικές αρχές, ημικρατικούς οργανισμούς και κρατικές επιχειρήσεις ύψους €139.733 χιλ. (2012: €118.000 χιλ.). Επιπρόσθετα, οι ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις περιλαμβάνουν ποσό ύψους €56.389 χιλ. για τις πιο πάνω οντότητες (2012: €25.502 χιλ.). Στις 31 Δεκεμβρίου 2012, στην Ελλάδα, τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες περιλάμβαναν δάνεια ύψους €118.025 χιλ. τα οποία είχαν ως εξασφάλιση εγγυήσεις του Ελληνικού Δημοσίου. Δεν υπήρχαν δάνεια τα οποία να είχαν ως εξασφάλιση εγγυήσεις του Ελληνικού Δημοσίου στις 31 Δεκεμβρίου 2013.

Κίνδυνος ρευστότητας

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει την έκθεση του Συγκροτήματος σε ομόλογα δημοσίου στις χώρες οι οποίες έχουν ενταχθεί ή αποταθεί στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης (Ελλάδα, Ιρλανδία, Πορτογαλία, Ισπανία και Κύπρος) με βάση την εναπομείνουσα συμβατική λήξη των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.

	Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός	Μεταξύ ενός και τριών μηνών	Μεταξύ τριών μηνών και ενός έτους	Μεταξύ ενός και πέντε ετών	Πέραν των πέντε ετών	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
2013						
Κύπρος						
- διαθέσιμα προς πώληση	-	-	-	1.423	-	1.423
- δάνεια και απαιτήσεις	-	199.003	1.749.757	327.267	296.913	2.572.940
- στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	-	-	-	15.413	-	15.413
	-	199.003	1.749.757	344.103	296.913	2.589.776
2012						
Κύπρος						
- διαθέσιμα προς πώληση	1.009	-	-	125	-	1.134
- δάνεια και απαιτήσεις	-	99.377	12.607	510.974	127.023	749.981
- στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	-	-	-	13.042	-	13.042
	1.009	99.377	12.607	524.141	127.023	764.157
Ιρλανδία						
- διαθέσιμα προς πώληση	-	-	-	-	47.602	47.602

50. Έκθεση σε δημόσιο χρέος (συνέχεια)

Κίνδυνος ρευστότητας (συνέχεια)

Το Κυπριακό Κρατικό Ομόλογο ύψους €1,6 δις έχει ημερομηνία λήξης την 1 Ιουλίου 2014 και υπάρχει μονομερής επιλογή ανανέωσης από την Κυπριακή Δημοκρατία μέχρι τον Ιούλιο 2017.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2013 και 31 Δεκεμβρίου 2012 το Συγκρότημα δεν είχε έκθεση σε ομόλογα δημοσίου της Ισπανίας, της Πορτογαλίας ή της Ελλάδας.

51. Διαχείριση κεφαλαίου

Οι κανονισμοί κεφαλαιακής επάρκειας που διέπουν τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος καθορίζονται από την ΚΤΚ σύμφωνα με τη σχετική Οδηγία για τον Υπολογισμό των Κεφαλαιακών Απαιτήσεων και των Μεγάλων Χρηματοδοτικών Ανοιγμάτων.

Ο κύριος στόχος της διαχείρισης κεφαλαίου του Συγκροτήματος είναι η διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις σχετικές εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις, καθώς επίσης και η διατήρηση ισχυρών δεικτών πιστοληπτικής διαβάθμισης και υγιών δεικτών κεφαλαιακής επάρκειας έτσι ώστε να μπορεί να υποστηρίξει τις εργασίες του και να μεγιστοποιεί την αξία προς τους ιδιοκτήτες του.

Τον Ιούλιο του 2011 η ΚΤΚ τροποποίησε την Οδηγία για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις, εισάγοντας ένα νέο δείκτη ο οποίος αναφέρεται στα κύρια βασικά ίδια κεφάλαια (Core Tier 1). Το ελάχιστο όριο του νέου δείκτη καθορίστηκε στο 8% για την περίοδο μέχρι τις 30 Δεκεμβρίου 2012. Μετέπειτα, το ελάχιστο όριο του δείκτη αυξανόταν σταδιακά με προσαύξηση η οποία υπολογιζόταν με βάση το ποσοστό των περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος έναντι του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η Οδηγία καθόρισε επίσης το ελάχιστο όριο του δείκτη βασικών ιδίων κεφαλαίων (Tier 1) ως το ελάχιστο όριο του δείκτη κύριων βασικών ιδίων κεφαλαίων πλέον 1,5%. Επίσης καθόρισε το ελάχιστο όριο του δείκτη συνολικών ιδίων κεφαλαίων ως το όριο του δείκτη βασικών ιδίων κεφαλαίων πλέον 2,0%. Συνεπώς, στις 31 Δεκεμβρίου 2012, οι ελάχιστοι απαιτούμενοι δείκτες βασικών ιδίων κεφαλαίων και συνολικών ιδίων κεφαλαίων ανέρχονταν σε 10,2% και 12,2%, αντίστοιχα. Οι ελάχιστοι δείκτες κύριων βασικών ιδίων κεφαλαίων, βασικών ιδίων κεφαλαίων και συνολικών ιδίων κεφαλαίων κατά τη διάρκεια της περιόδου και μέχρι τις 30 Δεκεμβρίου 2013, καθορίστηκαν στο 8,7%, 10,2% και 12,2% αντίστοιχα. Στις 31 Δεκεμβρίου 2013, η ΚΤΚ αύξησε το ελάχιστο όριο του δείκτη κύριων βασικών ιδίων κεφαλαίων (Core Tier 1) από 8% σε 9%, χωρίς ελάχιστο όριο στο δείκτη βασικών ιδίων κεφαλαίων (Tier 1) και στο δείκτη συνολικών ιδίων κεφαλαίων.

Πριν την ημερομηνία ανακεφαλαιοποίησης (29 Μαρτίου 2013) οι δείκτες κύριων βασικών ιδίων κεφαλαίων (Core Tier 1), βασικών ιδίων κεφαλαίων (Tier 1) και συνολικών ιδίων κεφαλαίων του Συγκροτήματος δεν τηρούσαν το ελάχιστο επίπεδο.

Μετά την ανακεφαλαιοποίηση οι δείκτες κύριων βασικών ιδίων κεφαλαίων (Core Tier 1) και βασικών ιδίων κεφαλαίων (Tier 1) του Συγκροτήματος στις 30 Ιουνίου και 30 Σεπτεμβρίου 2013 ήταν 10,2% και τηρούσαν το ελάχιστο επίπεδο για το δείκτη κύριων βασικών ιδίων κεφαλαίων (8,7%) που απαιτείτο από την ΚΤΚ μέχρι τις 30 Δεκεμβρίου 2013.

Ο δείκτης συνολικών ιδίων κεφαλαίων στις 30 Ιουνίου και 30 Σεπτεμβρίου 2013 ήταν 10,7% και 10,4% αντίστοιχα και δεν πληρούσε το ελάχιστο επίπεδο για το δείκτη συνολικών ιδίων κεφαλαίων (12,2%) που απαιτείτο από την ΚΤΚ μέχρι τις 30 Δεκεμβρίου 2013.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2013, το Συγκρότημα πληρούσε τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις.

Από την 1 Ιανουαρίου 2014, ισχύουν οι νέοι Κανονισμοί Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) και η τροποποιημένη Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων IV (CRD IV). Η ΚΤΚ αξιολογεί τις επιλογές για την εφαρμογή των μεταβατικών διατάξεων που σχετίζονται με τις μειώσεις του νέου δείκτη Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1 Capital). Στη βάση αυτής της αξιολόγησης, η ΚΤΚ θα ορίσει τις νέες ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις, λαμβάνοντας υπόψη τις παραμέτρους της αξιολόγησης του ισολογισμού και της Πανερωπαϊκής Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων, σε συνεργασία με την Τρόικα και ενημερώνοντας τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας.

Επιπλέον, η ΚΤΚ μπορεί να επιβάλλει πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις για κινδύνους που δεν καλύπτονται από τις προαναφερόμενες πρόνοιες (συμπληρωματικές πρόνοιες του Πυλώνα II).

51. Διαχείριση κεφαλαίου (συνέχεια)

Οι θυγατρικές εταιρίες του Συγκροτήματος που διεξάγουν τραπεζικές εργασίες στο εξωτερικό συμμορφώνονται με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις των τοπικών εποπτικών αρχών στις χώρες όπου λειτουργούν. Οι θυγατρικές ασφαλιστικές εταιρίες του Συγκροτήματος συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιριών, περιλαμβανομένου του ελάχιστου περιθωρίου φερεγγυότητας.

Οι δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου, παρουσιάζονται πιο κάτω:

	2013	2012
<i>Εποπτικά κεφάλαια</i>	€000	€000
Κύρια βασικά ίδια κεφάλαια (Core Tier 1)	2.281.513	(407.284)
Βασικά ίδια κεφάλαια (Tier 1)	2.281.513	119.695
Συμπληρωματικά ίδια κεφάλαια (Tier 2)	75.581	248.892
Λογιστική αξία ασφαλιστικών εταιριών	-	(171.680)
Συνολικά εποπτικά κεφάλαια	2.357.094	196.907
Σταθμισμένα περιουσιακά στοιχεία – πιστωτικός κίνδυνος	20.380.360	19.318.362
Σταθμισμένα περιουσιακά στοιχεία – κίνδυνος αγοράς	3.398	3.014
Σταθμισμένα περιουσιακά στοιχεία – λειτουργικός κίνδυνος	2.057.687	2.258.476
Σύνολο σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων	22.441.445	21.579.852
	%	%
Δείκτης κύριων βασικών ιδίων κεφαλαίων	10,2	(1,9)
Δείκτης βασικών ιδίων κεφαλαίων	10,2	0,6
Δείκτης συμπληρωματικών ιδίων κεφαλαίων	0,3	1,2
Δείκτης συνολικών ιδίων κεφαλαίων	10,5	0,9

Ελάχιστα όρια σύμφωνα με την Οδηγία της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου		
Δείκτης κύριων βασικών ιδίων κεφαλαίων	9,0	8,7
Δείκτης βασικών ιδίων κεφαλαίων	δ/ε	10,2
Δείκτης συνολικών ιδίων κεφαλαίων	δ/ε	12,2

Στις 25 Μαρτίου 2013, η Κυπριακή κυβέρνηση και το Eurogroup κατέληξαν σε συμφωνία για χρηματοοικονομική βοήθεια μέχρι €10 δις, η οποία προϋποθέτει την εφαρμογή ενός εκτενούς προγράμματος πολιτικών μεταρρυθμίσεων. Η συμφωνία με το Eurogroup προνοούσε ότι το Συγκρότημα θα ανακεφαλαιοποιείτο μέσω διάσωσης με ίδια μέσα με συνεισφορά των ανασφάλιστων καταθετών και απορρόφηση των ζημιών από κατόχους μετοχών και πιστωτικών τίτλων.

Η Εταιρία βρισκόταν υπό καθεστώς εξυγίανσης από τις 25 Μαρτίου 2013 μέχρι τις 30 Ιουλίου 2013, περίοδο κατά την οποία ανακεφαλαιοποιήθηκε και αναδιορθώθηκε σύμφωνα με τα διατάγματα που εκδόθηκαν από την ΚΤΚ, υπό την ιδιότητά της ως Αρχή Εξυγίανσης, σύμφωνα με τον περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμο του 2013.

Τα συνολικά ίδια κεφάλαια κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013 επηρεάστηκαν θετικά από την ανακεφαλαιοποίηση (Σημείωση 36) και αρνητικά από τις ζημιές για το έτος. Η ανακεφαλαιοποίηση επιτεύχθηκε μέσω διάσωσης με ίδια μέσα με τη συνεισφορά των ανασφάλιστων καταθετών (μέσω της μετατροπής του 47,5% των ανασφάλιστων καταθέσεων και δομημένων προϊόντων σε μετοχές) και τη μετατροπή των κατόχων αξιογράφων σε κατόχους μετοχών.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2013, τα εποπτικά κεφάλαια περιλάμβαναν 'Μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα' (Σημείωση 36) ύψους €58.922 χιλ.

52. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα

	2013	2012	2013	2012
	Αριθμός συμβούλων		€000	€000
Δάνεια και απαιτήσεις σε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και συνδεδεμένα πρόσωπα:				
- πέραν του 1% των καθαρών περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος ανά σύμβουλο	-	1	-	9.893
- λιγότερο του 1% των καθαρών περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος ανά σύμβουλο	15	16	302	23.356
	15	17	302	33.249
Δάνεια και απαιτήσεις σε άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη και συνδεδεμένα πρόσωπα			3.448	832
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων στις 31 Δεκεμβρίου			3.750	34.081
Δάνεια και απαιτήσεις στις 31 Δεκεμβρίου:				
- μέλη Διοικητικού Συμβουλίου και άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη			3.224	5.028
- συνδεδεμένα πρόσωπα			526	29.053
			3.750	34.081
Έσοδα από τόκους για το έτος			929	9.511
Καταθέσεις στις 31 Δεκεμβρίου:				
- μέλη Διοικητικού Συμβουλίου και άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη			1.881	19.260
- συνδεδεμένα πρόσωπα			36.536	21.948
			38.417	41.208
Έξοδα από τόκους καταθέσεων για το έτος			1.115	3.452
Ομολογιακά δάνεια, δανειακό κεφάλαιο και ΜΑΕΚ:				
- μέλη Διοικητικού Συμβουλίου και άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη			-	56
- συνδεδεμένα πρόσωπα			-	2
			-	58

Ο πιο πάνω πίνακας δεν περιλαμβάνει υπόλοιπα στο τέλος του έτους για μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου που παραιτήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους και των συνδεδεμένων τους προσώπων.

52. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα (συνέχεια)

Πρόσθετα από τα δάνεια και απαιτήσεις, υπήρχαν ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις προς μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και συνδεδεμένα τους πρόσωπα που απορρέουν κυρίως από πιστώσεις, εγγυήσεις και μη χρησιμοποιηθέντα όρια, ύψους €231 χιλ. (2012: €16.124 χιλ.). Κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2013 δεν υπήρχαν σύμβουλοι και συνδεδεμένα τους πρόσωπα των οποίων το σύνολο των δανείων και απαιτήσεων να υπερέβαινε το 1% των καθαρών περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος ανά σύμβουλο (2012: €13.813 χιλ.). Υπήρχαν επίσης ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις προς άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη και συνδεδεμένα τους πρόσωπα ύψους €743 χιλ. (2012: €77 χιλ.). Το σύνολο των ακάλυπτων ποσών των δανείων και απαιτήσεων και ενδεχόμενων και ανειλημμένων υποχρεώσεων προς μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών και συνδεδεμένων τους προσώπων (χρησιμοποιώντας αξίες καταναγκαστικής πώλησης για εμπράγματα εξασφαλίσεις και χωρίς τον προσδιορισμό αξίας για οποιαδήποτε άλλα είδη εξασφαλίσεων) στις 31 Δεκεμβρίου 2013 ανήλθε σε €1.439 χιλ. (2012: €4.191 χιλ.).

Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα των υφιστάμενων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Ο κ. Ξάνθος Βράχας που διορίστηκε σύμβουλος στις 10 Σεπτεμβρίου 2013 είναι σύμβουλος της εταιρίας Universal Insurance Agency Ltd στην οποία πληρώθηκαν από το Συγκρότημα €119 χιλ. ασφάλιστρα.

Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα των Συμβούλων που παραιτήθηκαν κατά το 2013

Κατά το 2013 το Συγκρότημα είχε επίσης τις ακόλουθες συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα: αντασφάλιστρα ύψους €56 χιλ. (2012: €205 χιλ.) που πληρώθηκαν σε εταιρίες του ομίλου Commercial General Insurance στον οποίο κατέχει έμμεσο συμφέρον ο κ. Ανδρέας Αρτέμης, αγορές υπηρεσιών και εξοπλισμού ύψους €1 χιλ. (2012: €274 χιλ.) από τις εταιρίες Πυλώνες ΑΕ Ελλάς και Unicars Ltd στις οποίες κατέχει έμμεσο συμφέρον η κα. Άννα Διογένους, αγορές εξοπλισμού ύψους €89 χιλ. (2012: €513 χιλ.) από την εταιρία Mellon Cyprus Ltd η οποία επηρεάζεται σημαντικά από συνδεδεμένο πρόσωπο της κα. Άννας Διογένους, προμήθειες από ασφαλιστικές υπηρεσίες ύψους €29 χιλ. (2012: €144 χιλ.) προς την εταιρία Δ. Σεβέρης και Υιοί Λτδ που ανήκει στον κ. Κώστα Ζ. Σεβέρη και ενοίκια ύψους €71 χιλ. (2012: €310 χιλ.) που πληρώθηκαν από το Συγκρότημα Τσεριώτη στο οποίο κατέχει έμμεσο συμφέρον η κα. Άννα Διογένους. Το συνολικό ποσό που καταβλήθηκε στο δικηγορικό γραφείο Ανδρέας Νεοκλέους και Σία LLC, στο οποίο ο σύμβουλος κ. Ηλίας Νεοκλέους είναι συνétairos, ανερχόταν σε €14 χιλ. (2012: €324 χιλ.).

Επιπλέον το Συγκρότημα είχε τις ακόλουθες συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα υπό την ιδιότητά τους ως μέλη του μεταβατικού συμβουλίου: δικηγορικά έξοδα ύψους €10 χιλ. προς την εταιρία Α. Ποιητής & Υιοί στην οποία ο κ. Ανδρέας Ποιητής είναι συνétairos και αναλογιστικά έξοδα ύψους €48 χιλ. προς την εταιρία AON Hewitt Cyprus Ltd στην οποία ο κ. Φίλιππος Μαννάρης είναι συνétairos.

Κατά τη διάρκεια του 2012, αγοράστηκαν ακίνητα προς €185 χιλ. από εταιρία που επηρεάζεται από συνδεδεμένα πρόσωπα του κ. Βασίλη Γ. Ρολόγη.

Τα συνδεδεμένα πρόσωπα περιλαμβάνουν τους συζύγους, τα ανήλικα τέκνα και εταιρίες στις οποίες οι σύμβουλοι ή άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη κατέχουν, άμεσα ή έμμεσα, τουλάχιστον 20% του δικαιώματος ψήφου σε γενική συνέλευση ή είναι διοικητικοί σύμβουλοι ή έχουν με οποιοδήποτε τρόπο τον έλεγχο τους.

Όλες οι συναλλαγές με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και με τα συνδεδεμένα τους πρόσωπα γίνονται με συνήθεις εμπορικούς όρους που ισχύουν για συγκρίσιμες συναλλαγές με πελάτες παρόμοιας πιστοληπτικής ικανότητας. Όσον αφορά τα άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη και τα συνδεδεμένα τους πρόσωπα, αριθμός πιστωτικών διευκολύνσεων τους έχει χορηγηθεί με βάση τους ισχύοντες όρους όπως ισχύουν και για το υπόλοιπο προσωπικό του Συγκροτήματος.

52. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα (συνέχεια)

Αμοιβές και απολαβές μελών Διοικητικού Συμβουλίου και άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών

	2013	2012
	€000	€000
Αμοιβή διοικητικών συμβούλων		
<i>Εκτελεστικοί</i>		
Μισθοί και άλλα βραχυπρόθεσμα ωφελήματα	452	1.191
Τερματισμός ωφελημάτων	84	-
Εισφορές εργοδότη	27	77
Δαπάνη προγράμματος παροχής ωφελημάτων αφυπηρέτησης	31	134
	594	1.402
<i>Μη εκτελεστικοί</i>		
Αμοιβές	352	578
Απολαβές μη εκτελεστικού συμβούλου που είναι επίσης υπάλληλος της Εταιρίας	100	151
Σύνολο αμοιβών διοικητικών συμβούλων	1.046	2.131
Αμοιβή άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών		
Μισθοί και άλλα βραχυπρόθεσμα ωφελήματα	943	584
Τερματισμός ωφελημάτων	667	-
Εισφορές εργοδότη	84	44
Δαπάνη προγράμματος παροχής ωφελημάτων αφυπηρέτησης	117	65
Σύνολο αμοιβών άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών	1.811	693
Σύνολο	2.857	2.824

Αμοιβές και απολαβές εκτελεστικών συμβούλων

Η ανάλυση των μισθών και άλλων βραχυπρόθεσμων ωφελημάτων των εκτελεστικών συμβούλων φαίνεται πιο κάτω:

	2013	2012
	€000	€000
Ανδρέας Ηλιάδης (παραιτήθηκε στις 10 Ιουλίου 2012)	-	315
Γιάννης Πεχλιβανίδης (παραιτήθηκε στις 29 Μαρτίου 2013)	104	488
Γιάννης Κυπρή (παραιτήθηκε στις 29 Μαρτίου 2013)	127	388
Ντίνος Χριστοφίδης – Ειδικός Διαχειριστής (25 Μαρτίου 2013 μέχρι 21 Ιουνίου 2013)	20	-
Χρίστος Σορώτος – Μεταβατικός Διευθύνων Σύμβουλος Συγκροτήματος (29 Μαΐου 2013 μέχρι 10 Σεπτεμβρίου 2013)	60	-
John Patrick Hourigan – Διευθύνων Σύμβουλος Συγκροτήματος (διορίστηκε την 1 Νοεμβρίου 2013)	141	-
	452	1.191

Για τα έτη 2012 και 2013 δεν προτάθηκε ή παραχωρήθηκε φιλοδώρημα στους εκτελεστικούς συμβούλους.

52. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα (συνέχεια)

Αμοιβές και απολαβές μελών Διοικητικού Συμβουλίου και άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών (συνέχεια)

Αμοιβές και απολαβές εκτελεστικών συμβούλων (συνέχεια)

Ο τερματισμός ωφελημάτων των εκτελεστικών συμβούλων αφορά πληρωμή σε ένα εκτελεστικό σύμβουλο που αποχώρησε από το Συγκρότημα στις 29 Μαρτίου 2013. Ο τερματισμός ωφελημάτων περιλαμβάνει πληρωμές για περίοδο προειδοποίησης που πληρώθηκαν κατά την αποχώρηση όπως ορίζεται από το συμβόλαιο εργοδότησης του.

Η δαπάνη προγράμματος παροχής ωφελημάτων αφυπηρέτησης για το 2013 ύψους €31 χιλ. αφορά τους: κ. John Patrick Hourigan €18 χιλ. και κ. Γιάννη Κυπρή €13 χιλ. Η δαπάνη προγράμματος παροχής ωφελημάτων αφυπηρέτησης για το 2012 ύψους €134 χιλ. αφορά τους: κ. Ανδρέα Ηλιάδη €51 χιλ., κ. Γιάννη Πεχλιβανίδη €30 χιλ. και κ. Γιάννη Κυπρή €53 χιλ.

52. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα (συνέχεια)

Αμοιβές και απολαβές μελών Διοικητικού Συμβουλίου και άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών (συνέχεια)

Αμοιβές μη εκτελεστικών διοικητικών συμβούλων

	2013	2012
	€000	€000
Ανδρέας Αρτέμης	20	75
Ευδόκιμος Ξενοφώντος	15	39
Θεόδωρος Αριστοδήμου	-	82
Βασίλης Γ. Ρολόγης	8	32
Κώστας Ζ. Σεβέρης	10	40
Χριστάκης Γ. Χριστοφίδης	5	20
Άννα Διογένους	5	31
Γεώργιος Μ. Γεωργιάδης	2	42
Ανδρέας Ι. Ιακωβίδης	-	20
Χρίστος Μουσικής	-	39
Μάνθος Μαυρομαμάτης	-	29
Κώστας Χατζήπαπας	12	26
Νικόλαος Π. Τσάκος	1	23
Σταύρος Ι. Κωνσταντινίδης	2	32
Ειρήνη Καραμάνου	6	25
Ηλίας Νεοκλέους	4	15
Συμεών Μάτσης	4	8
Τάκης Αράπογλου	3	-
Τάκης Ταουσιάνης	4	-
Σοφοκλής Μιχαηλίδης	25	-
Έρολ Ριζά	19	-
Κωνσταντίνος Δάμτσας	9	-
Τάκης Ταουσιάνης	7	-
Λένια Γεωργιάδου	11	-
Φίλιππος Μαννάρης	9	-
Λάμπρος Παπαδόπουλος	8	-
Ανδρέας Περσιάνης	6	-
Ανδρέας Ποιητής	8	-
Πανίκος Πούρος	15	-
Σαββάκης Σαββίδης	8	-
Γεώργιος Θεοχαρίδης	9	-
Μιχάλης Ζαννετιδής	7	-
Τάκης Αράπογλου	3	-
Κρίστης Χασάπης	21	-
Vladimir Strzhalkovskiy	16	-
Anjelica Anshakova	6	-
Dmitry Chichikashvili	5	-
Μαρίνος Γιαλελής	6	-
Μάριος Καλοχωρίτης	6	-
Κωνσταντίνος Κατσαρός	7	-
Eriskhan Kurazon	4	-
Άδωνης Παπακωνσταντίνου	6	-
Anton Smetanin	4	-
Ξάνθος Βράχας	6	-
Μάριος Γιαννάς	6	-
Ανδρέας Γιασεμίδης	7	-
Ιωάννης Ζωγραφάκης	7	-
	352	578

52. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα (συνέχεια)

Αμοιβές και απολαβές μελών Διοικητικού Συμβουλίου και άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών (συνέχεια)

Αμοιβές μη εκτελεστικών διοικητικών συμβούλων (συνέχεια)

Οι αμοιβές των μη εκτελεστικών διοικητικών συμβούλων περιλαμβάνουν αμοιβές ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας και των θυγατρικών της καθώς και των επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Ο κ. Κώστας Χατζήπαπας, ο οποίος είναι υπάλληλος της Εταιρίας και ήταν επίσης μη εκτελεστικός διοικητικός σύμβουλος μέχρι τις 23 Οκτωβρίου 2013, είχε μέχρι την ημερομηνία παραίτησης του απολαβές ύψους €81 χιλ. (2012: €123 χιλ.). Οι εισφορές εργοδότη ανήλθαν σε €8 χιλ. (2012: €11 χιλ.) και η δαπάνη προγράμματος παροχής ωφελήματος αφυπηρέτησης ανήλθε σε €11 χιλ. (2012: €17 χιλ.).

Απολαβές άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών

Οι αμοιβές των άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών περιλαμβάνουν την αμοιβή του Ανώτερου Γενικού Διευθυντή Συγκροτήματος μέχρι τις 29 Μαρτίου 2013 και την αμοιβή των μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής Συγκροτήματος για την περίοδο που κάθε υπάλληλος ήταν μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής.

Οι παροχές για τερματισμό εργοδότησης αφορούν πληρωμές σε τέσσερα διευθυντικά στελέχη που αποχώρησαν από το Συγκρότημα κατά το 2013. Οι παροχές αυτές περιλαμβάνουν πληρωμές για περίοδο προειδοποίησης και αποζημίωση για εθελοντική αποχώρηση σύμφωνα με τους όρους εργοδότησής τους.

Για τα έτη 2012 και 2013 δεν προτάθηκε ή παραχωρήθηκε φιλοδώρημα για τα άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη.

53. Εταιρίες του Συγκροτήματος

Οι κύριες εταιρίες και υποκαταστήματα που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος, η χώρα καταστατικής τους έδρας, οι δραστηριότητές τους και το ποσοστό που κατέχει η Εταιρία (άμεσα και έμμεσα) σε αυτές είναι:

Εταιρία	Χώρα	Δραστηριότητες	Ποσοστό συμμετοχής (%)
Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ	Κύπρος	Εμπορική τράπεζα	Δ/Ε
Κυπριακός Οργανισμός Επενδύσεων και Αξιών Λτδ (CISCO)	Κύπρος	Διαχείριση χαρτοφυλακίων, επενδυτικές και χρηματιστηριακές εργασίες	100
Γενικές Ασφάλειες Κύπρου Λτδ	Κύπρος	Ασφάλειες γενικού κλάδου	100
EuroLife Ltd	Κύπρος	Ασφάλειες κλάδου ζωής	100
Κέρμια Λτδ	Κύπρος	Ανάπτυξη και διαχείριση ακινήτων	100
Kermia Properties & Investments Ltd	Κύπρος	Ανάπτυξη και διαχείριση ακινήτων	100
Kermia Hotels Ltd	Κύπρος	Ξενοδοχειακές επιχειρήσεις	100
BOC Ventures Ltd	Κύπρος	Διαχείριση επενδύσεων επιχειρηματικού κεφαλαίου	100
Τεύκρος Επενδύσεις Λτδ	Κύπρος	Επενδυτικό ταμείο	100
Τράπεζα Κύπρου Αμοιβαία Κεφάλαια Λτδ	Κύπρος	Αδρανής	100
Cytrustees Investment Public Company Ltd	Κύπρος	Επενδυτική εταιρία κλειστού τύπου	55
Diners Club (Cyprus) Ltd	Κύπρος	Παροχή πιστωτικών καρτών	100
BOC Russia (Holdings) Ltd	Κύπρος	Ενδιάμεση μητρική εταιρία	80
Finerose Properties Ltd	Κύπρος	Χρηματοδοτικές υπηρεσίες	100
Hydrobius Ltd	Κύπρος	Εταιρία ειδικού σκοπού	-
Laiki Capital Public Co Ltd	Κύπρος	Μητρική εταιρία	67
Laiki Financial Services Ltd	Κύπρος	Διαχείριση χαρτοφυλακίων, επενδυτικές και χρηματιστηριακές εργασίες	67
Λαϊκή Φάκτορς Λτδ	Κύπρος	Φάκτορινγκ και προεξόφληση τιμολογίων	100
Πανευρωπαϊκή Λτδ	Κύπρος	Επενδυτική εταιρία	100
Φιλική Λτδ	Κύπρος	Επενδυτική εταιρία	100
Cyprialife Ltd	Κύπρος	Επενδυτική εταιρία	100
JCC Payment Systems Ltd	Κύπρος	Υπηρεσίες διεκπεραίωσης συναλλαγών με κάρτες	75
Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (υποκατάστημα της Εταιρίας)	Ελλάδα	Εμπορική τράπεζα	Δ/Ε
Κύπρου Χρηματοδοτικές Μισθώσεις ΑΕ (Κύπρου Leasing)	Ελλάδα	Χρηματοδοτικές μισθώσεις	100
Κύπρου Εμπορική ΑΕ	Ελλάδα	Χρηματοδοτήσεις οχημάτων και άλλων καταναλωτικών αγαθών	100
Κύπρου ΑΕΠΕΥ (Κύπρου Χρηματιστηριακή)	Ελλάδα	Χρηματοεπενδυτικές υπηρεσίες	100
Κύπρου Ακίνητα ΑΕ	Ελλάδα	Επενδύσεις σε ακίνητα	100
Κύπρου Ζωής (υποκατάστημα της EuroLife Ltd)	Ελλάδα	Ασφάλειες κλάδου ζωής	100
Κύπρου Ασφαλιστική (υποκατάστημα των Γενικών Ασφαλειών Κύπρου Λτδ)	Ελλάδα	Ασφάλειες γενικού κλάδου	100
Bank of Cyprus UK Ltd (προηγουμένως BOC Advances Ltd)	Ηνωμένο Βασίλειο	Εμπορική τράπεζα	100
BOC Financial Services Ltd	Ηνωμένο Βασίλειο	Πρακτόρευση χρηματοεπενδυτικών προϊόντων και ασφαλιστικών προϊόντων κλάδου ζωής	100

53. Εταιρίες του Συγκροτήματος (συνέχεια)

Εταιρία	Χώρα	Δραστηριότητες	Ποσοστό συμμετοχής (%)
Misthosis Funding Plc	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρία ειδικού σκοπού	-
Misthosis Funding (Holding) Ltd	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρία ειδικού σκοπού	-
Bank of Cyprus (Channel Islands) Ltd	Channel Islands	Εμπορική τράπεζα	100
Tefkros Investments (CI) Ltd	Channel Islands	Επενδυτικό ταμείο	100
Bank of Cyprus Romania (υποκατάστημα της Εταιρίας)	Ρουμανία	Εμπορική τράπεζα	Δ/Ε
Cyprus Leasing Romania IFN SA	Ρουμανία	Χρηματοδοτικές μισθώσεις	100
CB Uniastrum Bank LLC	Ρωσία	Εμπορική τράπεζα	80
Leasing Company Uniastrum Leasing	Ρωσία	Χρηματοδοτικές μισθώσεις	80
MC Investment Assets Management LLC	Ρωσία	Εταιρία ειδικού σκοπού	-
PJSB Bank of Cyprus	Ουκρανία	Εμπορική τράπεζα	100
LLC Ikos Finance	Ουκρανία	Χρηματοδοτικές υπηρεσίες	100
Kyprou Finance (NL) B.V.	Ολλανδία	Χρηματοδοτικές υπηρεσίες	100

Επιπρόσθετα από τις πιο πάνω εταιρίες, η Εταιρία κατείχε στις 31 Δεκεμβρίου 2013 το 100% του μετοχικού κεφαλαίου των πιο κάτω εταιριών. Η κύρια δραστηριότητά τους είναι η κατοχή και διαχείριση ακινήτων και άλλων περιουσιακών στοιχείων.

Κύπρος: Timeland Properties Ltd, Cobhan Properties Ltd, Bramwell Properties Ltd, Elswick Properties Ltd, Birkdale Properties Ltd, Newington Properties Ltd, Innerwick Properties Ltd, Lameland Properties Ltd, Longtail Properties Ltd, Limestone Properties Ltd, Samarinda Navigation Co. Ltd, Turnmill Properties Ltd, Fairford Properties Ltd, Inverness Properties Ltd, Dinmont Properties Ltd, Lendrick Properties Ltd, Sunnybridge Properties Ltd, Caraway Properties Ltd, Citlali Properties Ltd, Endar Properties Ltd, Ramendi Properties Ltd, Ligisimo Properties Ltd, Thames Properties Ltd, Ikosia Properties Ltd, Moonland Properties Ltd, Polkima Properties Ltd, Nalmosa Properties Ltd, Smooland Properties Ltd, Emovera Properties Ltd, Estaga Properties Ltd, Skellom Properties Ltd, Blodar Properties Ltd, Spaceglowing Properties Ltd, Threelfield Properties Ltd, Guarded Path Properties Ltd, Lepidoland Properties Ltd, Drysdale Properties Ltd, Snowfield Properties Ltd, Medaland Properties Ltd, Stamoland Properties Ltd, Ecunaland Properties Ltd, Tebane Properties Ltd, Cranmer Properties Ltd, Calomland Properties Ltd, Vieman Ltd, Les Coraux Estates Ltd, Natakou Company Ltd, Karmazi (Apartments) Ltd, Kermia Palace Enterprises Ltd, Oceania Ltd, Dominion Industries Ltd, Ledra Estates Ltd, Eurolife Properties Ltd, Elias Houry Estates Ltd, Auction Yard Ltd, Laiki Bank (Nominees) Ltd, Laiki Lefkothea Center Ltd, Labancor Ltd, Imperial Life Assurance Ltd, Philiki Management Services Ltd, Λαϊκή ΕΔΑΚ ΑΤΔ, Nelcon Transport Co. Ltd, Steparco Ltd, Joberco Ltd, Zecomex Ltd, Domita Estates Ltd, Memdes Estates Ltd, Obafemi Holdings Ltd, Pamaco Platres Complex Ltd και Gosman Properties Ltd.

Ρουμανία: Otherland Properties Dorobanti SRL, Pittsburg Properties SRL, Battersee Real Estate SRL, Trecoda Real Estate SRL, Green Hills Properties SRL, Bocaland Properties SRL, Buchuland Properties SRL, Commonland Properties SRL, Romaland Properties SRL, Janoland Properties SRL, Blindingqueen Properties SRL, Fledgego Properties SRL, Hotel New Montana SRL, Loneland Properties SRL, Unknownplan Properties SRL και Frozenport Properties SRL.

Επίσης η Εταιρία κατέχει το 100% των πιο κάτω ενδιάμεσων μητρικών εταιριών:

Κύπρος: Otherland Properties Ltd, Pittsburg Properties Ltd, Battersee Properties Ltd, Trecoda Properties Ltd, Bonayia Properties Ltd, Bocaland Properties Ltd, Buchuland Properties Ltd, Commonland Properties Ltd, Romaland Properties Ltd, BC Romanoland Properties Ltd, Blindingqueen Properties Ltd, Fledgego Properties Ltd, Janoland Properties Ltd, Threerich Properties Ltd, Loneland Properties Ltd, Unknownplan Properties Ltd, Frozenport Properties Ltd, και Salecom Ltd.

Ουκρανία: Leasing Finance LLC, Corner LLC και Omiks Finance LLC.

Όλες οι εταιρίες του Συγκροτήματος ενοποιούνται ως θυγατρικές με τη μέθοδο της πλήρους ενοποίησης.

54. Εξαγορές, πωλήσεις και μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση

54.1 Πώληση των εργασιών στην Ελλάδα

Με βάση το Μνημόνιο για την αναδιάρθρωση του χρηματοπιστωτικού τομέα καθώς και βάσει σχετικού Διατάγματος που εκδόθηκε στις 26 Μαρτίου 2013, οι τραπεζικές εργασίες κι εργασίες χρηματοδοτικών μισθώσεων του Συγκροτήματος στην Ελλάδα πωλήθηκαν στην Τράπεζα Πειραιώς Α.Ε., η οποία επιλέχθηκε για αυτή τη συναλλαγή από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας της Ελλάδας.

Τα αποτελέσματα από τις δραστηριότητες στην Ελλάδα μέχρι την ημερομηνία πώλησης παρουσιάζονται ως μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες (Σημείωση 5). Η ζημιά από την πώληση παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

	€000
Περιουσιακά στοιχεία	
Ακίνητα και εξοπλισμός	97.231
Δάνεια και απαιτήσεις πελατών	7.769.075
	7.866.306
Υποχρεώσεις	
Καταθέσεις πελατών	7.653.682
Καθαρά περιουσιακά στοιχεία που πωλήθηκαν	212.624
Τίμημα πώλησης	1.153.000
Ζημιά από πώληση	1.365.624

54.2 Εξαγορά ορισμένων εργασιών της Cyprus Popular Bank Public Co Ltd

Ως μέρος της συμφωνίας με το Eurogroup, η Εταιρία απέκτησε όλες τις ασφαλισμένες καταθέσεις και την πλειοψηφία των περιουσιακών στοιχείων και χορηγήσεων της Cyprus Popular Bank Public Co Ltd (Λαϊκής Τράπεζας). Όλο το προσωπικό της Λαϊκής Τράπεζας στην Κύπρο μεταφέρθηκε στην Εταιρία. Ο περί της 'Πώλησης Ορισμένων Εργασιών της Cyprus Popular Bank Public Co Ltd' Διάταγμα που εκδόθηκε στις 29 Μαρτίου 2013 και των διαταγμάτων που εκδόθηκαν στη συνέχεια προνοούσε την απόκτηση των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων κυρίως των ασφαλισμένων καταθέσεων και της χρηματοδότησης της Λαϊκής Τράπεζας από τον ΕΛΑ. Τα αποκτηθέντα περιουσιακά στοιχεία περιλάμβαναν όλα τα περιουσιακά στοιχεία της Λαϊκής Τράπεζας στην Κύπρο, τα δάνεια της Λαϊκής Τράπεζας στο Ηνωμένο Βασίλειο και επιλεγμένα περιουσιακά στοιχεία της Λαϊκής Τράπεζας στην Ελλάδα. Τα αποτελέσματα της Λαϊκής Τράπεζας ενοποιούνται πλήρως από την ημερομηνία μεταφοράς.

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του Διατάγματος που εκδόθηκε στις 29 Μαρτίου 2013, η Αρχή Εξυγίανσης όφειλε να αποτιμήσει τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις που μεταφέρθηκαν από τη Λαϊκή Τράπεζα στην Εταιρία και να προσδιορίσει τη δίκαιη αποζημίωση της Λαϊκής Τράπεζας χωρίς να έχει δικαίωμα οποιασδήποτε περαιτέρω αποζημίωσης. Η Αρχή Εξυγίανσης διόρισε ανεξάρτητο διεθνή οίκο για την αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που μεταφέρθηκαν από την Λαϊκή Τράπεζα στην Εταιρία. Το μεταβιβασθέν τίμημα εξαγοράς για αυτή την συναλλαγή (μετοχές της Εταιρίας) καθορίστηκε και επιβλήθηκε από την Αρχή Εξυγίανσης σύμφωνα με το περί Έκδοσης Μετοχικού Κεφαλαίου της Τράπεζας Κύπρου προς αποζημίωση της Λαϊκής Τράπεζας' Διάταγμα, που εκδόθηκε στις 30 Ιουλίου 2013. Βάσει αυτού του Διατάγματος το τίμημα ορίστηκε σε 18,1% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας χωρίς περαιτέρω δικαίωμα για πρόσθετη αποζημίωση. Ανάλογα εκδόθηκαν 845.758 χιλιάδες μετοχές στην Λαϊκή Τράπεζα.

Σύμφωνα με τη λογιστική πολιτική της Εταιρίας, οι συνενώσεις επιχειρήσεων λογιστικοποιούνται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο εξαγοράς.

54. Εξαγορές, πωλήσεις και μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

54.2 Εξαγορά ορισμένων εργασιών της Cyprus Popular Bank Public Co Ltd (συνέχεια)

Μεταβιβασθέν τίμημα

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 3 'Συνενώσεις Επιχειρήσεων', το κόστος μιας εξαγοράς ορίζεται ως το σύνολο του τιμήματος που μεταβιβάστηκε στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία εξαγοράς και του ποσού οποιονδήποτε δικαιωμάτων μειοψηφίας στον αποκτώμενο. Λόγω των ιδιάζουσων συνθηκών υπό τις οποίες πραγματοποιήθηκε η εν λόγω συναλλαγή, δηλαδή, την αναστολή της χρηματιστηριακής διαπραγμάτευσης των μετοχών της Εταιρίας από τις 15 Μαρτίου 2013, τις σημαντικές αβεβαιότητες που υπήρχαν κατά και κοντά στην ημερομηνία της εξαγοράς, τις συζητήσεις και τις διαπραγματεύσεις με την Τρόικα που βρίσκονταν σε εξέλιξη και τη μη διαθεσιμότητα επικαιροποιημένης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης κατά την ημερομηνία της εξαγοράς, τις συνεχείς εξελίξεις και αβεβαιότητες, η Εταιρία δεν είναι σε θέση να καθορίσει μία αξιόπιστη εύλογη αξία για τις μετοχές που έχουν εκδοθεί την ημερομηνία της εξαγοράς.

Το ΔΠΧΑ 3 δεν παρέχει καθοδήγηση για περιπτώσεις όπου η εύλογη αξία του τιμήματος δεν μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Ως εκ τούτου, η Εταιρία έχει αναφερθεί στο ΔΛΠ 8 'Λογιστικές Πολιτικές, Μεταβολές Λογιστικών Εκτιμήσεων και Λάθη', το οποίο ορίζει πως εν τη απουσία ΔΠΧΑ που να εφαρμόζεται ειδικώς σε συναλλαγή ή γεγονός ή περίπτωση, η διοίκηση θα αναπτύξει και θα εφαρμόσει κατά την κρίση της μία λογιστική πολιτική.

Κατ' αναλογία με άλλα πρότυπα τα οποία αναφέρονται στην ανταλλαγή περιουσιακών στοιχείων, η Εταιρία έχει συμπεράνει ότι ενδείκνυται να καθορίσει την εύλογη αξία του μεταβιβαζόμενου τιμήματος με βάση την εύλογη αξία των μεμονωμένων αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, για τα οποία μπορεί να καθορισθεί αξιόπιστη εύλογη αξία.

Ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του πιο πάνω λογιστικού χειρισμού, δεν προκύπτει υπεραξία ή αρνητική υπεραξία από αυτή τη συναλλαγή.

Εύλογη αξία των αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

Για τον καθορισμό της εύλογης αξίας των αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων και ενδεχόμενων υποχρεώσεων που βρίσκεται σε εξέλιξη, η Εταιρία χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες ανεξάρτητου διεθνές οίκου.

Προσωρινή λογιστική της συνένωσης επιχειρήσεων

Κατά την ημερομηνία έγκρισης αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η Εταιρία βρισκόταν ακόμα στη διαδικασία λήψης όλων των απαραίτητων πληροφοριών για την αναγνώριση και επιμέτρηση όλων των διαφόρων στοιχείων της συνένωσης των επιχειρήσεων κατά την ημερομηνία εξαγοράς, σύμφωνα με τα πρότυπο. Συνεπώς, κατά την ημερομηνία αυτών των οικονομικών καταστάσεων, η Εταιρία αναφέρει προσωρινά ποσά και τυχόν προσαρμογές που θα προκύψουν, θα αναγνωριστούν αναδρομικά αργότερα, ως εάν η λογιστικοποίηση της συνένωσης επιχειρήσεων να ολοκληρώθηκε κατά την ημερομηνία εξαγοράς.

54. Εξαγορές, πωλήσεις και μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

54.2 Εξαγορά ορισμένων εργασιών της Cyprus Popular Bank Public Co Ltd (συνέχεια)

Προκαταρκτική εύλογη αξία των στοιχείων που αποκτήθηκαν

Οι προκαταρκτικές εύλογες αξίες των αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που εξαγοράστηκαν από την Λαϊκή Τράπεζα καθώς και των θυγατρικών της που έχουν συσταθεί στην Κυπριακή Δημοκρατία και μεταφέρθηκαν στην Εταιρία βάσει του Διατάγματος που εκδόθηκε στις 29 Μαρτίου 2013 παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

Προκαταρκτική εύλογη αξία που αναγνωρίστηκε κατά την εξαγορά	€000
Περιουσιακά στοιχεία	
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	406.685
Τοποθετήσεις σε τράπεζες	1.294.458
Ποσό εισπρακτέο από την Εταιρία	1.153.000
Επενδύσεις	2.560.156
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	8.659.000
Ακίνητα και εξοπλισμός και άυλα περιουσιακά στοιχεία	129.779
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	417.002
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες	106.865
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	367.001
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	15.093.946
Υποχρεώσεις	
Οφειλές σε τράπεζες	1.233.564
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	9.102.528
Καταθέσεις πελατών	4.177.445
Λοιπές υποχρεώσεις	127.149
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	5.131
Σύνολο υποχρεώσεων	14.645.817
Δικαιώματα μειοψηφίας	5.324
Σύνολο αναγνωρίσιμων καθαρών περιουσιακών στοιχείων σε εύλογη αξία	442.805
Εύλογη αξία τιμήματος εξαγοράς (αποτελούμενο από 845.758 χιλ. μετοχές ονομαστικής αξίας €1,00 κατά μετοχή)	442.805

Κατάσταση ταμειακής ροής στην εξαγορά	
Σύνολο μετρητών που αποκτήθηκαν εκ των οποίων:	2.854.143
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών	1.126.302
Τιμή που πληρώθηκε σε μετρητά	-

Η εύλογη αξία των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες ανέρχεται σε €8.659.000 χιλ.. Το μικτό σύνολο των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες πριν την αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση ανέρχεται σε €10.688.905 χιλ. Από το συνολικό μικτό ποσό, €3.902.593 χιλ. θεωρήθηκε ως απομειωμένο κατά την ημερομηνία εξαγοράς. Η εύλογη αξία αυτών των απομειωμένων δανείων ανέρχεται σε €2.420.228 χιλ.

Η συνεισφορά στις ζημιές για το έτος από τις εργασίες της Λαϊκής Τράπεζας που εξαγοράστηκαν στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων και στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων ανήλθε σε ζημιές ύψους €49.290 χιλ. και ζημιές ύψους €6.030 χιλ. αντίστοιχα. Από τη μέρα της εξαγοράς, εργασίες της Λαϊκής Τράπεζας συνείσφεραν €334.867 χιλ. στα καθαρά έσοδα από τόκους.

54. Εξαγορές, πωλήσεις και μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

54.2 Εξαγορά ορισμένων εργασιών της Cyprus Popular Bank Public Co Ltd (συνέχεια)

Προκαταρκτική εύλογη αξία των στοιχείων που αποκτήθηκαν (συνέχεια)

Η επίδραση στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων καθώς και στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων εάν οι εργασίες της Λαϊκής Τράπεζας ενοποιούνταν από 1 Ιανουαρίου 2013 δεν είναι διαθέσιμη ούτε αντιπροσωπευτική.

54.3 Εξαγορά ορισμένων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της Λαϊκής Τράπεζας (υποκατάστημα στο Ηνωμένο Βασίλειο) από την Bank of Cyprus UK Ltd

Την 1 Απριλίου 2013, βάσει σχετικού διατάγματος που εκδόθηκε από την Αρχή Εξυγίανσης οι καταθέσεις πελατών του υποκαταστήματος της Λαϊκής Τράπεζας στο Ηνωμένο Βασίλειο ύψους €325.209 χιλ. και ορισμένα ρευστά διαθέσιμα αποκτήθηκαν από την Bank of Cyprus UK Ltd, η οποία είναι εξ ολοκλήρου θυγατρική του Συγκροτήματος.

54.4 Πώληση ορισμένων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της Bank of Cyprus Romania

Στις 25 Απριλίου 2013, βάσει σχετικού διατάγματος που εκδόθηκε από την Αρχή Εξυγίανσης, το υποκατάστημα της Εταιρίας στην Ρουμανία πώλησε στην Marfin Bank (Romania) SA περιουσιακά στοιχεία ύψους €82.000 χιλ. που περιλαμβάνουν συγκεκριμένα δάνεια και σχετικές εξασφαλίσεις, μετρητά και άλλα ρευστά διαθέσιμα, καθώς και καταθέσεις πελατών ύψους €77.000 χιλ. Η ζημιά από την πώληση ανήλθε σε €4.482 χιλ. και περιλαμβάνεται στις καθαρές ζημιές από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

54.5 Σταδιακή εξαγορά

Με την εξαγορά ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας, το ποσοστό συμμετοχής της Εταιρίας στην JCC Payment Systems Ltd ('JCC'), η οποία παρέχει υπηρεσίες διεκπεραίωσης συναλλαγών με κάρτες, αυξήθηκε από 45% σε 75%. Ως αποτέλεσμα, η Εταιρία ενοποιεί πλήρως την JCC από τις 29 Μαρτίου 2013. Μέχρι την ημερομηνία που η JCC έγινε θυγατρική, η Εταιρία χρησιμοποιούσε την μέθοδο της αναλογικής ενοποίησης.

54.6 Διάλυση και εκκαθάριση θυγατρικών εταιρειών

Κατά το 2012 οι θυγατρικές εταιρίες Katoikia I Holdings Ltd, Katoikia I Mortgage Finance Plc και Κύπρου Ασφαλιστικές Υπηρεσίες ΜΕΠΕ διαλύθηκαν. Από τη διαδικασία διάλυσης προέκυψε καθαρό κέρδος ύψους €45 χιλ.

Στις 20 Δεκεμβρίου 2012 άρχισαν διαδικασίες για την εκκαθάριση της θυγατρικής εταιρίας S.C. ONT Carpati S.A. η διάλυση της οποίας ολοκληρώθηκε το 2013.

54.7 Μεταφορά τραπεζικών δραστηριοτήτων θυγατρικής

Στις 25 Ιουνίου 2012, οι τραπεζικές δραστηριότητες του υποκαταστήματος της Εταιρίας στο Ηνωμένο Βασίλειο (Bank of Cyprus UK) μεταφέρθηκαν σε εξ ολοκλήρου θυγατρική εταιρία του Συγκροτήματος. Η Bank of Cyprus UK Ltd είναι εγγεγραμμένη στο Ηνωμένο Βασίλειο.

54.8 Πώληση θυγατρικής

Στις 11 Οκτωβρίου 2013, η Εταιρία πώλησε το 100% της θυγατρικής Κύπρου Asset Management A.E.Δ.Α.Κ. Το καθαρό ενεργητικό της εταιρίας ανερχόταν σε €2.100 χιλ. και το τίμημα εξαγοράς ανήλθε σε €1.900 χιλ. Η συναλλαγή καθώς και η ζημιά που προέκυψε, δεν έχει σημαντική οικονομική ή λειτουργική επίδραση στο Συγκρότημα.

54. Εξαγορές, πωλήσεις και μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

54.9 Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία κατεχόμενα προς πώληση

Στις 31 Δεκεμβρίου 2013, οι Ουκρανικές δραστηριότητες του Συγκροτήματος είχαν ταξινομηθεί ως μία ομάδα εκποίησης κατεχόμενη προς πώληση.

Η λογιστική αξία στις κύριες κατηγορίες των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της ομάδας εκποίησης στις 31 Δεκεμβρίου 2013 είναι:

	€000
Μετρητά και καταθέσεις με Κεντρικές Τράπεζες	14.842
Τοποθετήσεις σε τράπεζες	14.049
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	305.507
Επενδύσεις σε ακίνητα	49.430
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	1.067
Καταθέσεις πελατών	(73.462)

Αμέσως πριν καταταγούν οι ουκρανικές δραστηριότητες ως ομάδα εκποίησης, υπολογίστηκε το ανακτήσιμο ποσό για τα πάγια και άυλα περιουσιακά στοιχεία και δεν εντοπίστηκε καμία ζημία απομείωσης. Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος και παρουσιάζονται μετά την αφαίρεση των προβλέψεων απομείωσης.

Μετά την κατάταξη της ομάδας εκποίησης ως διαθέσιμη προς πώληση, αναγνωρίστηκε απομείωση ύψους €9.579 χιλ., για να μειώσει τη λογιστική αξία των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων της ομάδας που εμπίπτουν στις απαιτήσεις επιμέτρησης του ΔΠΧΑ 5, δηλαδή των ακινήτων και του εξοπλισμού και άλλων περιουσιακών στοιχείων της ομάδας εκποίησης, σε εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης. Αυτή η ζημία απομείωσης αναγνωρίστηκε στα 'Λειτουργικά έξοδα' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Σύμφωνα με τη λογιστική πολιτική του Συγκροτήματος, οι επιπλέον ζημιές, που αντιπροσωπεύουν τη διαφορά μεταξύ της εύλογης αξίας μείον κόστος πώλησης της ομάδας εκποίησης και της λογιστικής αξίας των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων της ομάδας που εμπίπτουν στις απαιτήσεις επιμέτρησης του ΔΠΧΑ 5, δεν αναγνωρίζονται.

55. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες

Μερίδιο στα κέρδη/(ζημιές) συγγενών εταιριών

	2013	2012
	€000	€000
CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd	1.993	-
Interfund Investments Plc	83	32
Rosequeens Properties SRL	(191)	190
	1.885	222

Λογιστική αξία της επένδυσης σε συγγενείς εταιρίες

	2013	2012
	€000	€000
CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd	98.324	-
Interfund Investments Plc	3.000	2.917
Aris Capital Management LLC	2.078	-
Rosequeens Properties SRL	-	190
Grand Hotel Enterprises Society Ltd	-	-
	103.402	3.107

55. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες (συνέχεια)

Λογιστική αξία της επένδυσης σε συγγενείς εταιρίες (συνέχεια)

CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd

Ως μέρος της εξαγοράς ορισμένων εργασιών της Λαϊκής Τράπεζας, το 49,9% της CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd, μητρική εταιρία συγκροτήματος ασφαλιστικών εταιριών στην Κύπρο και στην Ελλάδα, αποκτήθηκε από το Συγκρότημα.

Το μερίδιο του Συγκροτήματος στα κύρια οικονομικά μεγέθη της εταιρίας είναι ως ακολούθως:

	2013	2012
	€000	€000
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	351.489	-
Υποχρεώσεις	(253.165)	-
Καθαρά περιουσιακά στοιχεία συμπεριλαμβανομένης της αξίας των συμβολαίων σε ισχύ	98.324	-

Η CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd κατέχει καταθέσεις σε εταιρίες του Συγκροτήματος ύψους €42.040 χιλ. Οι συναλλαγές μεταξύ της CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd και του Συγκροτήματος παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

	2013	2012
	€000	€000
Έξοδα από τόκους πληρωτέα από το Συγκρότημα	1.589	-
Άλλα έξοδα πληρωτέα από το Συγκρότημα	1.207	-
Άλλα έσοδα εισπρακτέα από το Συγκρότημα	312	-

55. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες (συνέχεια)

Λογιστική αξία της επένδυσης (συνέχεια)

Interfund Investments Plc

Το Συγκρότημα κατέχει 23,12% στην Interfund Investments Plc, η οποία δραστηριοποιείται στην Κύπρο ως επενδυτική εταιρία κλειστού τύπου και είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου.

Το μερίδιο του Συγκροτήματος στα κύρια οικονομικά μεγέθη της εταιρίας είναι ως ακολούθως:

	2013	2012
	€000	€000
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	3.051	2.992
Υποχρεώσεις	(51)	(75)
Καθαρά περιουσιακά στοιχεία	3.000	2.917
Αγοραία αξία επένδυσης στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	1.516	640
<i>Μερίδιο εσόδων και κέρδους της συγγενούς εταιρίας</i>		
Λειτουργικό κέρδος	83	32
Κέρδος μετά τη φορολογία	83	32

Κατά τη διάρκεια του έτους δεν υπήρξαν σημαντικές συναλλαγές μεταξύ του Συγκροτήματος και της συγγενούς εταιρίας.

Grand Hotel Enterprises Society Ltd

Το Συγκρότημα, μετά την εξαγορά της S.C. ONT Carpati S.A. την 1 Απριλίου 2010, κατείχε 35,20% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας Grand Hotel Enterprises Society Ltd (GHES), η οποία είναι εγγεγραμμένη στη Ρουμανία και είναι ιδιοκτήτρια ξενοδοχειακής μονάδας στη Ρουμανία. Το μερίδιο του Συγκροτήματος στη συγγενή εταιρία στις 31 Δεκεμβρίου 2013 και 2012 είχε μηδενική λογιστική αξία, αφού η εταιρία είχε αρνητικά καθαρά περιουσιακά στοιχεία.

Η S.C. ONT Carpati S.A. διαλύθηκε κατά τη διάρκεια του 2013 και η Unknowplan Properties Ltd εξαγόρασε από την S.C. ONT Carpati S.A. για €13,9 εκατ., δανειακό εισπρακτέο κεφάλαιο και το 35,20% μερίδιο στην GHES που ανήκε προηγουμένως στην S.C. ONT Carpati S.A.

Το Συγκρότημα είχε παραχωρήσει δάνειο στην GHES ύψους €97.734 χιλ., το οποίο είναι εξασφαλισμένο με υποθήκη της ξενοδοχειακής μονάδας που κατέχει η GHES. Επιπρόσθετα, η GHES οφείλει στο Συγκρότημα ποσό ύψους €2.021 χιλ.. Η κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων του Συγκροτήματος για το 2013, περιλαμβάνει έσοδα από τόκους από την GHES ύψους €5.284 χιλ.(2012: €5.706 χιλ.).

Rosequeens Properties SRL

Το Συγκρότημα κατέχει 33% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας Rosequeens Properties SRL, η οποία είναι εγγεγραμμένη στη Ρουμανία και είναι ιδιοκτήτρια εμπορικού κέντρου στην Ρουμανία. Το μερίδιο αποκτήθηκε αφού η Εταιρία έλαβε μέρος σε διαδικασία δημόσιου πλειστηριασμού στα πλαίσια διακανονισμού οφειλόμενων χρεών ύψους €21 εκατ. περίπου. Το μερίδιο του Συγκροτήματος στη συγγενή εταιρία στις 31 Δεκεμβρίου 2013 είχε μηδενική λογιστική αξία, αφού η εταιρία είχε αρνητικά καθαρά περιουσιακά στοιχεία.

Aris Capital Management LLC

Το Συγκρότημα κατέχει 30% του μετοχικού κεφαλαίου της Aris Capital Management LLC που μεταφέρθηκε στο Συγκρότημα μετά την εξαγορά ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας. Κατά τη διάρκεια του έτους, δεν υπήρξαν σημαντικά υπόλοιπα και συναλλαγές μεταξύ του Συγκροτήματος και της συγγενούς εταιρίας.

56. Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς

56.1 Πώληση των δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος στην Ουκρανία

Στις 31 Ιανουαρίου 2014, το Συγκρότημα υπέγραψε προκαταρκτική συμφωνία για την πώληση των Ουκρανικών εργασιών, στην ABH Ukraine Limited, μέλος της Alfa Group. Η πώληση υπόκειται στην έγκριση των αρμόδιων εποπτικών αρχών σε Κύπρο και Ουκρανία.

Το τίμημα πώλησης ανέρχεται σε €225.000 χιλ. και υπόκειται σε αναπροσαρμογές με την ολοκλήρωση της πώλησης. Η πώληση θα επηρεάσει αρνητικά τα κεφάλαια του Συγκροτήματος κατά €49 εκατ. ή κατά 0,2 ποσοστιαίες μονάδες στα κύρια βασικά ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος.

Η λογιστική ζημιά από την πώληση ανέρχεται σε περίπου €126.000 χιλ. και αντιπροσωπεύει τη διαφορά του τιμήματος πώλησης και της λογιστικής αξίας της ομάδας εκποίησης ως κατεχόμενης προς πώληση στις 31 Δεκεμβρίου 2013 και τη μεταφορά των σχετικών αποθεματικών συναλλαγματικών διαφορών ύψους €41.000 χιλ.

56.2 Αποδέσμευση των εξαμηνιαίων εμπρόθεσμων καταθέσεων

Στις 31 Ιανουαρίου 2014, το Συγκρότημα αποφάσισε την αποδέσμευση των εξαμηνιαίων εμπρόθεσμων καταθέσεων που είχαν δεσμευθεί βάσει των διαταγμάτων ανακεφαλαιοποίησης της Εταιρίας τον Ιούλιο του 2013 και ο οποίες έληγαν στις 31 Ιανουαρίου 2014. Η απόφαση λήφθηκε λόγω της βελτίωσης της ρευστότητας και των ενδείξεων σταθεροποίησης της καταθετικής βάσης. Τα αποδεσμευμένα ποσά υπόκεινται στα υφιστάμενα περιοριστικά μέτρα που ισχύουν στο τραπεζικό σύστημα.

56.3 Μεταφορά εργασιών Λαϊκής Φάκτορς Λτδ στην Εταιρία

Κατά το 2014, το Συγκρότημα αποφάσισε τη μεταφορά των εργασιών, των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της θυγατρικής εταιρίας του Συγκροτήματος, Λαϊκή Φάκτορς Λτδ, στην Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ, με παράλληλη διάλυση χωρίς εκκαθάριση της θυγατρικής εταιρίας.

Έκθεση ανεξάρτητου ελεγκτή προς τα μέλη της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ

Έκθεση επί των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Έχουμε ελέγξει τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (η 'Εταιρία') και των θυγατρικών της (μαζί με την Εταιρία, το 'Συγκρότημα') στις σελίδες 19 μέχρι 209, οι οποίες αποτελούνται από τον ενοποιημένο ισολογισμό στις 31 Δεκεμβρίου 2013, και την ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, την ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων, την ενοποιημένη κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και την ενοποιημένη κατάσταση ταμειακών ροών για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ευθύνη του Διοικητικού Συμβουλίου για τις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας είναι υπεύθυνο για την κατάρτιση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων που να δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς ('ΔΠΧΑ') όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις απαιτήσεις του περί Εταιριών Νόμου της Κύπρου, Κεφ. 113, και για τέτοιες εσωτερικές δικλείδες τις οποίες το Διοικητικό Συμβούλιο θεωρεί απαραίτητες για την κατάρτιση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, είτε οφείλεται σε απάτη ή σε λάθος.

Ευθύνη του Ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου. Τα Πρότυπα αυτά απαιτούν όπως συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση λελογισμένης διασφάλισης για το εάν οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή, περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, οφειλομένου είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνων, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλείδες που σχετίζονται με την κατάρτιση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της οντότητας που δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλείδων της οντότητας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών πολιτικών που χρησιμοποιήθηκαν και του λελογισμένου των λογιστικών εκτιμήσεων που έγιναν από το Διοικητικό Συμβούλιο, καθώς και την αξιολόγηση της συνολικής παρουσίασης των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα για να παράσχουν βάση για την ελεγκτική μας γνώμη.

Βάση για γνώμη με επιφύλαξη

Όπως αναφέρεται στη Σημείωση 3.2.2 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, σε σχέση με την ανακεφαλαιοποίηση μέσω μετατροπής ανασφάλιστων καταθέσεων και ομολόγων με βάση τις πρόνοιες των σχετικών Διαταγμάτων που εκδόθηκαν και επιβλήθηκαν από την Αρχή Εξυγίανσης, η Εταιρία κατά τη λογιστικοποίηση της ανακεφαλαιοποίησης δεν ήταν σε θέση να επιμετρήσει τις μετοχές που εκδόθηκαν στην εύλογη τους αξία όπως απαιτείται από τα ΔΠΧΑ που σχετίζονται με το διακανονισμό χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, λόγω των ειδικών συνθηκών και των αβεβαιοτήτων που υπήρχαν κατά το χρόνο της συναλλαγής. Εάν η Εταιρία ήταν σε θέση να εφαρμόσει τις απαιτήσεις των ΔΠΧΑ και επιμετρούσε τις μετοχές που εκδόθηκαν στην εύλογη τους αξία, θα αναγνώριζε την οποιαδήποτε διαφορά με τη λογιστική αξία των υποχρεώσεων που έχουν διακανονιστεί στα κέρδη ή τις ζημιές.

Επιπρόσθετα, όπως περιγράφεται στη Σημείωση 54.2 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σε σχέση με την εξαγορά συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της Λαϊκής Τράπεζας Δημόσια Εταιρεία Λτδ ('Λαϊκή Τράπεζα'), με βάση τις πρόνοιες του σχετικού Διατάγματος που εκδόθηκε και επιβλήθηκε από την Αρχή Εξυγίανσης, η Εταιρία δεν ήταν σε θέση να καθορίσει μια αξιόπιστη εύλογη αξία του μεταβιβαζόμενου τιμήματος, και ως εκ τούτου έχει καθορίσει αυτή την αξία με αναφορά στην εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που έχουν εξαγοραστεί και για τα οποία μπορεί να προσδιοριστεί μια αξιόπιστη εύλογη αξία.

Λόγω της φύσης των πιο πάνω συναλλαγών και των συνθηκών που επικρατούσαν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών αυτών, δεν ήμασταν σε θέση να αποκτήσουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια για να συμπεράνουμε την αξιοπιστία της επιμέτρησης της αξίας των μετοχών που εκδόθηκαν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών και τις τυχόν αναπροσαρμογές στη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων του Συγκροτήματος που θα μπορούσαν να καταστούν αναγκαίες λόγω των λογιστικών χειρισμών που έχουν υιοθετηθεί. Τα ίδια κεφάλαια και η οικονομική θέση του Συγκροτήματος δεν επηρεάζονται από τους πιο πάνω λογιστικούς χειρισμούς.

Γνώμη με επιφύλαξη

Κατά τη γνώμη μας, εκτός από το θέμα που περιγράφεται στην πρώτη παράγραφο της 'Βάσης για γνώμη με επιφύλαξη' πιο πάνω και από τυχόν αναπροσαρμογές στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων του Συγκροτήματος που θα μπορούσαν να καταστούν αναγκαίες αν μπορούσαμε να ικανοποιηθούμε ως προς την εύλογη αξία των μετοχών που έχουν εκδοθεί για την ανακεφαλαιοποίηση του Συγκροτήματος μέσω μετατροπής ανασφάλιστων καταθέσεων και ομολόγων, και του μεταβιβαζόμενου τιμήματος για την εξαγορά της Λαϊκής Τράπεζας, οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα της οικονομικής θέσης του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2013, και της χρηματοοικονομικής επίδοσης και των ταμειακών ροών του για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις απαιτήσεις του περί Εταιριών Νόμου της Κύπρου, Κεφ. 113.

Έμφαση θέματος

Εφιστούμε την προσοχή σας στη σημείωση 4.1 'Συνεχιζόμενη δραστηριότητα' των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων όπου γίνεται αναφορά στις σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την ετοιμασία των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων και περιγράφει τις ουσιώδεις αβεβαιότητες που ενδέχεται να υποδηλώνουν σημαντική αμφιβολία ως προς την δυνατότητα του Συγκροτήματος να συνεχίσει ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα. Στη γνώμη μας δεν διατυπώνεται επιφύλαξη σε σχέση με το θέμα αυτό.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Σύμφωνα με τις επιπρόσθετες απαιτήσεις των περί Ελεγκτών και Υποχρεωτικών Ελέγχων των Ετήσιων και των Ενοποιημένων Λογαριασμών Νόμου του 2009 και 2013, αναφέρουμε τα πιο κάτω:

- Έχουμε πάρει όλες τις πληροφορίες και εξηγήσεις που θεωρήσαμε αναγκαίες για σκοπούς του ελέγχου μας.
- Κατά τη γνώμη μας, έχουν τηρηθεί από την Εταιρία κατάλληλα λογιστικά βιβλία, στην έκταση που φαίνεται από την εξέταση από εμάς αυτών των βιβλίων.
- Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις συμφωνούν με τα λογιστικά βιβλία.
- Κατά τη γνώμη μας και από όσα καλύτερα έχουμε πληροφορηθεί και σύμφωνα με τις εξηγήσεις που μας δόθηκαν, οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρέχουν τις απαιτούμενες από τον περί Εταιριών Νόμο της Κύπρου, Κεφ. 113, πληροφορίες με τον απαιτούμενο τρόπο.
- Κατά τη γνώμη μας, οι πληροφορίες που δίνονται στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου στις σελίδες 3 μέχρι 18 συνάδουν με τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας ΟΔ190-2007-04 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς της Κύπρου, αναφέρουμε ότι έχει πραγματοποιηθεί δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης για τις πληροφορίες που αφορούν οι παράγραφοι (α), (β), (γ), (στ) και (ζ) του άρθρου 5 της Οδηγίας ΟΔ190-2007-04, η οποία αποτελεί ειδικό τμήμα της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άλλο Θέμα

Αυτή η έκθεση, περιλαμβανομένης και της γνώμης, ετοιμάστηκε για τα μέλη της Εταιρίας ως σώμα και μόνο σύμφωνα με το Άρθρο 34 του περί Ελεγκτών και Υποχρεωτικών Ελέγχων των Ετήσιων και των Ενοποιημένων Λογαριασμών Νόμου του 2009 και 2013 και για κανένα άλλο σκοπό. Δίνοντας αυτή τη γνώμη δεν αποδεχόμαστε ή αναλαμβάνουμε ευθύνη για οποιοδήποτε άλλο σκοπό ή προς οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο στη γνώση του οποίου αυτή η έκθεση δυνατόν να περιέλθει.

Σάββας Πεντάρης
Εγκεκριμένος Λογιστής και Εγγεγραμμένος Ελεγκτής
εκ μέρους και για λογαριασμό της

Ernst & Young Cyprus Limited
Εγκεκριμένοι Λογιστές και Εγγεγραμμένοι Ελεγκτές

Λευκωσία
27 Μαρτίου 2014

Ετήσια Έκθεση Περί Εταιρικής Διακυβέρνησης 2013

Συγκρότημα
Τράπεζας Κύπρου

Εισαγωγή

Το Σεπτέμβριο του 2012 δημοσιεύθηκε από το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ) η 3η Αναθεωρημένη (Τροποποιημένη) Έκδοση του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης (ο 'Κώδικας'). Οι εισηγμένες εταιρείες έχουν υποχρέωση να συμπεριλαμβάνουν στην Ετήσια Έκθεσή τους, Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου τους Περί Εταιρικής Διακυβέρνησης. Στο πρώτο μέρος της Έκθεσης, οι εταιρείες πρέπει να δηλώνουν κατά πόσον έχουν υιοθετήσει τον Κώδικα και σε πιο βαθμό εφαρμόζουν τις αρχές του. Στο δεύτερο μέρος της Έκθεσης, οι εταιρείες πρέπει να βεβαιώνουν ότι έχουν τηρήσει τις διατάξεις του Κώδικα και σε περίπτωση που δεν τις έχουν τηρήσει, θα πρέπει να δίνουν επαρκείς εξηγήσεις.

Μέρος Α

Η Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (η 'Τράπεζα', ή 'Εταιρία'), ως εταιρεία εισηγμένη στο ΧΑΚ, έχει υιοθετήσει τον Κώδικα και εφαρμόζει τις αρχές του.

Μέρος Β

Η Εταιρία βεβαιώνει ότι τηρεί όλες τις διατάξεις του Κώδικα. Κάποιες εξαιρέσεις που υπήρχαν κατά το 2013 αναφέρονται στις ενότητες που ακολουθούν.

Στις ακόλουθες ενότητες παρουσιάζονται, μεταξύ άλλων, οι πληροφορίες και οι βεβαιώσεις που αφορούν την εφαρμογή των προνοιών του Κώδικα.

1. Διοικητικό Συμβούλιο

1.1 Ο ρόλος του Διοικητικού Συμβουλίου

Ο πρωτεύων ρόλος του Διοικητικού Συμβουλίου είναι η επιχειρηματική ηγεσία του Συγκροτήματος της Τράπεζας Κύπρου Δημόσιας Εταιρίας Λτδ (το «Συγκρότημα») εντός ενός πλαισίου συνετών και αποτελεσματικών ελέγχων που να διασφαλίζει την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων. Το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει τους στρατηγικούς στόχους του Συγκροτήματος, διασφαλίζει ότι υπάρχουν οι απαραίτητοι οικονομικοί και ανθρωπίνι πόροι ώστε να επιτυγχάνονται οι στόχοι του Συγκροτήματος και αξιολογεί την απόδοση της διεύθυνσης. Επίσης, το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει τις αξίες και τα πρότυπα του Συγκροτήματος και διασφαλίζει ότι οι υποχρεώσεις του προς τους μετόχους του και τους άλλους εταίρους είναι κατανοητές και εκπληρώνονται.

Οι εξουσίες των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου καθορίζονται από το Καταστατικό της Εταιρίας, καθώς και από τη Νομοθεσία. Το Διοικητικό Συμβούλιο δικαιούται να εκδώσει μετοχικό κεφάλαιο αν υπάρχει μη εκδομένο εγκεκριμένο κεφάλαιο και εφ' όσον οι μετοχές που θα προκύψουν προσφερθούν κατά προτίμηση στους υφιστάμενους μετόχους, ανάλογα με το ποσοστό του κεφαλαίου που αντιπροσωπεύουν οι μετοχές τους. Σε περίπτωση που η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου συνεπάγεται και αύξηση του εγκεκριμένου κεφαλαίου ή οι μετοχές δεν θα προσφερθούν στους υφιστάμενους μετόχους, τότε πρέπει να ληφθεί η έγκριση των μετόχων σε Γενική Συνέλευση. Επίσης, το Διοικητικό Συμβούλιο δύναται να προτείνει σε Γενική Συνέλευση των μετόχων τη θέσπιση σχεδίου επαναγοράς μετοχών.

1.2 Σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Στις 31 Δεκεμβρίου 2013, το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελούσαν 15 μέλη (ως αναφέρονται πιο κάτω), συγκεκριμένα ο μη εκτελεστικός Πρόεδρος, κ. Κρίστης Χασάπης, ο μη εκτελεστικός Αντιπρόεδρος κ. Vladimir Stzrhalckovskiy, 12 μη εκτελεστικοί Διοικητικοί Σύμβουλοι και ένας εκτελεστικός Διοικητικός Σύμβουλος.

Οι ρόλοι του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και του Διευθύνοντος Συμβούλου Συγκροτήματος εκτελούνται από διαφορετικά πρόσωπα.

Διοικητικό Συμβούλιο στις 1 Ιανουαρίου 2013

Ανδρέας Αρτέμης (Πρόεδρος)
Ευδόκιμος Ξενοφώντος (Αντιπρόεδρος)
Τάκης Αράπογλου
Βασίλης Γ Ρολόγης
Κώστας Ζ Σεβέρης
Άννα Διογένους
Γιώργος Μ Γεωργιάδης
Συμεών Μάτσης
Ηλίας Νεοκλέους
Πανίκος Πούρος
Κώστας Χατζήπαπας
Τάκης Ταουσιάνης
Νικόλαος Π Τσάκος
Σταύρος Ι Κωνσταντινίδης
Ειρήνη Καραμάνου
Γιάννης Κυρή
Γιάννης Πεχλιβανίδης

Στις 10 Ιανουαρίου 2013, οι κ.κ. Γιώργος Μ Γεωργιάδης και Νικόλαος Π Τσάκος παραιτήθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο. Ο κ. Σταύρος Ι Κωνσταντινίδης παραιτήθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 31 Ιανουαρίου 2013.

Μετά τις συνεδριάσεις του Eurogroup, που έλαβαν χώρα στις 16 Μαρτίου 2013 και 25 Μαρτίου 2013, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, υπό την ιδιότητά της ως Αρχή Εξυγίανσης, αποφάσισε στις 25 Μαρτίου 2013 όπως ληφθούν μέτρα εξυγίανσης για την Τράπεζα Κύπρου, σύμφωνα με τον Περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμο του 2013. Επιπρόσθετα, την ίδια μέρα, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου διόρισε τον κ. Ντίνο Χριστοφίδη ως Ειδικό Διαχειριστή της Τράπεζας για την εφαρμογή μέτρων εξυγίανσης στην Τράπεζα. Ο Ειδικός Διαχειριστής και η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, υπό την ιδιότητά της ως Αρχή Εξυγίανσης, ανέλαβαν τις εξουσίες των μετόχων, του Διοικητικού Συμβουλίου και της εκτελεστικής διεύθυνσης της Εταιρίας, δυνάμει του Περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμου του 2013.

Στις 29 Μαρτίου 2013 το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας παραιτήθηκε συλλογικά. Επιπλέον, ο Διευθύνων Σύμβουλος, κ. Γιάννη Κυρή και ο Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, κ. Γιάννης Πεχλιβανίδης παραιτήθηκαν από τις εκτελεστικές τους θέσεις.

Ενδιάμεσο Διοικητικό Συμβούλιο διορισμένο στις 26 Απριλίου 2013

Στις 26 Απριλίου 2013 η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, υπό την ιδιότητά της ως Αρχή Εξυγίανσης, διόρισε Ενδιάμεσο Διοικητικό Συμβούλιο (ως αναφέρεται πιο κάτω), σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Μνημονίου Συναντίληψης (το 'Μνημόνιο') που συμφωνήθηκε μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Τρόικας. Σύμφωνα με το Μνημόνιο ο διορισμός του Ενδιάμεσου Διοικητικού Συμβουλίου θα ίσχυε μέχρις ότου οι νέοι μέτοχοι της Εταιρίας οργανωθούν σε Γενική Συνέλευση. Στις 30 Απριλίου 2013, το Διοικητικό Συμβούλιο εξέλεξε τους κ.κ. Σοφοκλή Μιχαηλίδη και Έρολ Ρίζα ως Πρόεδρο και Αντιπρόεδρο αντίστοιχα.

Σοφοκλής Μιχαηλίδης (Πρόεδρος)
Έρολ Ρίζα (Αντιπρόεδρος)
Τάκης Αράπογλου (από 10/05/2013 μέχρι 02/07/2013)
Λένια Γεωργιάδου
Κωνσταντίνος Δάμτσας
Γιώργος Θεοχαρίδης
Φίλιππος Μαννάρης
Λάμπρος Παπαδόπουλος
Ανδρέας Περισιάνης
Ανδρέας Ποιητής
Πανίκος Πούρος
Σαββάκης Σαββίδης
Τάκης Ταουσιάνης
Κώστας Χατζήπαπας
Μιχάλης Ζαννετίδης

Στις 29 Μαΐου 2013 η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, υπό την ιδιότητά της ως Αρχή Εξυγίανσης, διόρισε τον κ. Χρήστο Σορώτο ως Ενδιάμεσο Διευθύνοντα Σύμβουλο και εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου μετά από σύσταση του Ενδιάμεσου Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας.

Στις 30 Μαΐου 2013 η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, υπό την ιδιότητα της ως Αρχή Εξυγίανσης, τερμάτισε τα καθήκοντα του Ειδικού Διαχειριστή. Τα μη εκτελεστικά καθήκοντα του Ειδικού Διαχειριστή μεταφέρθηκαν στο Ενδιάμεσο Διοικητικό Συμβούλιο και τα εκτελεστικά του καθήκοντα μεταφέρθηκαν στον Ενδιάμεσο Διευθύνων Σύμβουλο. Η Τράπεζα παρέμεινε υπό καθεστώς εξυγίανσης, σύμφωνα με τον Περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμο του 2013. Σημειώνεται ότι η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, υπό την ιδιότητά της ως Αρχή Εξυγίανσης, διατήρησε πλήρως τις εξουσίες της ως αναφέρονται πιο πάνω.

Στις 30 Ιουλίου 2013 η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, υπό την ιδιότητα της ως Αρχή Εξυγίανσης, εξέδωσε διατάγματα δυνάμει του Περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμου του 2013, με τα οποία ολοκληρώθηκε η ανακεφαλαιοποίηση της Εταιρίας, μέσω της διάσωσης με ίδια μέσα (με μετατροπή καταθέσεων σε ίδια κεφάλαια). Την ίδια μέρα η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, υπό την ιδιότητά της ως Αρχή Εξυγίανσης, κοινοποίησε στην Εταιρία ότι εξήλθε από το καθεστώς εξυγίανσης. Κατά συνέπεια, τα δικαιώματα των μετόχων αποκαταστήθηκαν από εκείνη την ημερομηνία. Στις 8 Αυγούστου 2013, η Εταιρία εξέδωσε ειδοποίηση προς τους μετόχους για τη σύγκληση της Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης στις 10 Σεπτεμβρίου 2013.

Διοικητικό Συμβούλιο διορισμένο στις 10 Σεπτεμβρίου 2013

Στις 10 Σεπτεμβρίου 2013, οι μέτοχοι της Εταιρίας εξέλεξαν νέο Διοικητικό Συμβούλιο ως ακολούθως:

Ξάνθος Βράχας
Μαρίνος Γιαλελή
Μάριος Γιαννάς
Αντρέας Γιασεμίδης
Ιωάννης Ζωγραφάκης
Μάριος Καλοχωρίτης
Κωνσταντίνος Κατσαρός
Άδωνης Παπακωνσταντίνου
Κρίστης Χασάπης
Κώστας Χατζήπαπας (μέχρι 10/10/2013)
Anjelica Anshakova
Dmitry Chichikashvili
Eriskhan Kurazov
Igor Lojevsky (μέχρι 22/10/2013)
Anton Smetanin
Vladimir Strzhalkovskiy

Μετά την Ετήσια Γενική Συνέλευση, πραγματοποιήθηκε συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου κατά την οποία εξελέγησαν οι κ.κ. Κρίστης Χασάπης και Vladimir Strzhalkovskiy ως Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος, αντίστοιχα.

Οι κ.κ. Κώστας Χατζήπαπας και Igor Lojevsky παραιτήθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 10 Οκτωβρίου 2013 και 22 Οκτωβρίου 2013 αντίστοιχα. Στις 26 Νοεμβρίου 2013 ο κ. John Patrick Hourican διορίστηκε εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου.

1.2.1. Ανεξαρτησία

Η διάταξη Α.2.3 του Κώδικα προνοεί ότι τουλάχιστον το 50% του Διοικητικού Συμβουλίου, μη συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου, θα πρέπει να αποτελείται από ανεξάρτητους μη εκτελεστικούς Διοικητικούς Συμβούλους.

Διοικητικό Συμβούλιο κατά την ημερομηνία της παρούσας Έκθεσης

Το Διοικητικό Συμβούλιο, κατά τη ημερομηνία της παρούσας Έκθεσης, θεωρεί τα πιο κάτω μέλη ως ανεξάρτητα ικανοποιώντας την πρόνοια Α.2.3 του κώδικα.

Κρίστης Χασάπης (Πρόεδρος)
Vladimir Strzhalkovskiy (Αντιπρόεδρος)
Ξάνθος Βράχας

Μαρίνος Γιαλελή
Μάριος Γιαννάς
Ιωάννης Ζωγραφάκης
Μάριος Καλοχωρίτης
Κωνσταντίνος Κατσαρός
Anjelica Anshakova
Dmitry Chichikashvili
Eriskhan Kurazov
Anton Smetanin

Σημειώνεται ότι δεν ικανοποιούταν η πρόνοια Α.2.3 πριν τον διορισμό του Ενδιάμεσου Διοικητικού Συμβουλίου. Το προηγούμενο Διοικητικό Συμβούλιο είχε προχωρήσει με ενέργειες προκειμένου να αυξηθεί ο αριθμός των ανεξάρτητων Συμβούλων στο Διοικητικό Συμβούλιο. Στα πλαίσια αυτά είχε διορίσει τέσσερις νέους ανεξάρτητους Συμβούλους κατά τη διάρκεια του 2012. Οι προσπάθειες αυτές συνεχίστηκαν κατά την διάρκεια του 2013 με το Διοικητικό Συμβούλιο να ανακοινώνει στις 28 Φεβρουαρίου 2013 δύο επιπρόσθετους διορισμούς (και οι δύο ανεξάρτητοι Σύμβουλοι) υπό την αίρεση της έγκρισης της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου. Ακολούθησαν τα γεγονότα που έλαβαν χώρα μέσα Μαρτίου (Eurogroup) και η έγκριση της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου δεν είχε δοθεί έως τότε.

1.3 Ανώτερος Ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος

Στις 10 Οκτωβρίου 2013 το Διοικητικό Συμβούλιο διόρισε τον κ. Κωνσταντίνο Κατσαρό ως Ανώτερο Ανεξάρτητο Διοικητικό Σύμβουλο. Ο Ανώτερος Ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος βρίσκεται στη διάθεση των μετόχων σε περίπτωση όπου οι ανησυχίες τους δεν έχουν λυθεί δια μέσου των κανονικών καναλιών επικοινωνίας. Σημειώνεται ότι από την παραίτηση του προηγούμενου Ανώτερου Ανεξάρτητου Διοικητικού Συμβούλου, κ. Μάνθου Μαυρομάτη και μέχρι τον διορισμό του κ. Κωνσταντίνου Κατσαρού η Εταιρία δεν κατείχε Ανώτερο Ανεξάρτητο Διοικητικό Σύμβουλο.

1.4 Συνεδρίες του Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό συμβούλιο συνέρχεται σε τακτική βάση για να ενημερωθεί και να εξετάσει τα θέματα που τίθενται στο επίσημο πρόγραμμα του. Κατά το 2013 πραγματοποιήθηκαν 68 συνεδρίες του Διοικητικού Συμβουλίου λόγω των πρωτοφανών και ιδιαίτερα δύσκολων γεγονότων που συνέβησαν και συνθηκών που επικρατούσαν εκείνη την χρονική περίοδο. Τα κύρια θέματα που απασχόλησαν το Διοικητικό Συμβούλιο ήταν η στρατηγική και το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης της Τράπεζας, η διαχείριση της ρευστότητας και των καθυστερήσεων, η ανακεφαλαιοποίηση της Τράπεζας και η εφαρμογή των διαφόρων διαταγμάτων που είχαν εκδοθεί από την Αρχή Εξυγίανσης, η βελτίωση του πλαισίου για την διαχείριση των κινδύνων, η ομαλή ενσωμάτωση της πρώην Λαϊκής Τράπεζας και η γενική βελτίωση της λειτουργικής αποτελεσματικότητας μέσω της αναδιοργάνωσης του δικτύου καταστημάτων και της εφαρμογής προγράμματος εθελούσιας εξόδου για το προσωπικό.

Στους πιο κάτω πίνακες παρουσιάζονται οι παρουσίες των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για το 2013.

Διοικητικό Συμβούλιο 1/1/2013 – 29/3/2013

Όνομα Συμβούλου	Διοικητικό Συμβούλιο	Επιτροπή Ελέγχου	Επιτροπή Αμοιβών	Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης	Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων
Ανδρέας Αρτέμης	16/16				0/1
Βασίλης Γ Ρολόγης	16/16				
Κώστας Ζ Σεβέρης	16/16	1/1			1/1
Ευδόκιμος Χενοφάντος	16/16				
Άννα Διογένους	15/16				
Γεώργιος Μ Γεωργιάδης (μέχρι 10/1)	0/1				
Κώστας Χατζήπαπας	13/16				1/1
Νικόλαος Π Τσάκος (μέχρι 10/1)	1/1				
Σταύρος Ι Κωνσταντινίδης (μέχρι 31/1)	3/3	1/1			
Ειρήνη Καραμάνου	14/16	1/1			1/1
Ηλίας Νεοκλέους	4/16				
Συμεών Μάτσης	14/16				
Γιάννης Κυπρή	16/16				
Γιάννης Πεχλιβανίδης	13/16				

Τάκης Τσουσιάνης	16/16				
Πανίκος Πούρος	16/16				
Τάκης Αράπογλου	12/16				
Σύνολο συνεδριάσεων	16	1	-	-	1

Ειδικός Διαχειριστής και Ενδιάμεσο Διοικητικό Συμβούλιο 29/3/2013 – 10/9/2013

Όνομα Συμβούλου	Διοικητικό Συμβούλιο	Επιτροπή Ελέγχου	Επιτροπή Αμοιβών	Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης	Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων
Ντίνος Χριστοφίδης (29/3 – 30/5)	8/8	-	-	-	-
Σοφοκλής Μιχαηλίδης (Πρόεδρος)	35/35			5/9	
Έρολ Ρίζα (Αντιπρόεδρος)	32/35	2/2			7/7
Τάκης Αράπογλου (10/05 - 2/07)	10/14			2/2	2/2
Κωνσταντίνος Δάμτσας	35/35	9/12	6/6		
Λένια Γεωργιάδου	34/35	15/15	6/6		
Κώστας Χατζήπαπας	33/35				
Φίλιππος Μαννάρης	31/35	9/15		9/9	6/7
Λάμπρος Παπαδόπουλος	29/35	15/15		8/9	
Ανδρέας Περισιάνης	28/35			5/9	5/7
Ανδρέας Ποιητής	28/35	13/15	3/6		
Πανίκος Πούρος	34/35		4/6		5/5
Σαββάκης Σαββίδης	34/35		4/6	9/9	7/7
Τάκης Τσουσιάνης	33/35			9/9	
Γιώργος Θεοχαρίδης	31/35	15/15	2/5		
Μιχάλης Ζαννετίδης	33/35			9/9	
Χρήστος Σορώτος (29/5 – 10/9)	20/22				3/3
Σύνολο συνεδριάσεων	43	15	6	9	7

Διοικητικό Συμβούλιο 10/9/2013 – 31/12/2013

Όνομα Συμβούλου	Διοικητικό Συμβούλιο	Επιτροπή Ελέγχου	Επιτροπή Αμοιβών και Ανθρώπινου Δυναμικού	Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης	Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων
Κρίστης Χασάπης (Πρόεδρος)	9/9			3/3	
Vladimir Strzhalkovskiy (Αντιπρόεδρος)	9/9				4/4
Anjelica Anshakova	7/9	1/10			2/4
Dmitry Chichikashvili	5/9				2/4
Μαρίνος Γιαλελή	8/9	3/4		2/3	5/5
Κώστας Χατζήπαπας (μέχρι 10/10)	3/4			0/1	
Μάριος Καλοχωρίτης	8/9		4/4	2/3	
Κωνσταντίνος Κατσαρός	9/9	9/9		2/3	
Eriskhan Kurazon	3/9				0/1
Igor Lojevsky (μέχρι 22/10)	1/5				
Άδωνης Παπακωνσταντίνου	8/9		4/4		
Anton Smetanin	5/9				
Ξάνθος Βράχας	9/9	7/8			4/5
Μάριος Γιαννάς	9/9		4/4	3/3	
Αντρέας Γιασεμίδης	8/9	9/10		2/2	
Ιωάννης Ζωγραφάκης	9/9	10/10			5/5
John Patrick Hourican	2/2				
Σύνολο συνεδριάσεων	9	10	4	3	5

Στις 31 Ιανουαρίου 2014 το Διοικητικό Συμβούλιο διόρισε τον κ. Παναγιώτη Αγαπίου ως Γραμματέα της Εταιρίας μετά την παραίτηση του κ. Φοίβου Ζωμενή από τη θέση του ως Γραμματέα της Εταιρίας.

Όλοι οι Διοικητικοί Σύμβουλοι έχουν πρόσβαση στις συμβουλές και υπηρεσίες του Γραμματέα της Εταιρίας. Ανεξάρτητες επαγγελματικές συμβουλές είναι διαθέσιμες στους Διοικητικούς Συμβούλους σύμφωνα με την εσωτερική πολιτική που διαμορφώθηκε και ψηφίστηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο.

1.5 Εναλλαγή των Διοικητικών Συμβούλων

Οι κανόνες, που αφορούν τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου και τον διορισμό και αντικατάσταση των μελών του, καθορίζονται στο Καταστατικό της Τράπεζας ως ακολούθως:

- Ο αριθμός των Διοικητικών Συμβούλων δεν είναι μικρότερος των δέκα ούτε μεγαλύτερος των δεκαοκτώ.

- Κατά την πρώτη και κάθε Ετήσια Γενική Συνέλευση της Εταιρίας αφυπηρετεί το ένα τρίτο των από καιρού εις καιρό Διοικητικών Συμβούλων, ή αν ο αριθμός αυτών δεν είναι τρεις ή πολλαπλάσιος του τρία, τότε ο αριθμός ο πλησιέστερος στο ένα τρίτο.
- Οι Διοικητικοί Σύμβουλοι που αφυπηρετούν κάθε χρόνο είναι εκείνοι που κατέχουν για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από την τελευταία εκλογή τους το αξίωμα, αλλά μεταξύ προσώπων που έγιναν Διοικητικοί Σύμβουλοι την ίδια ημέρα, αυτοί που αφυπηρετούν αποφασίζονται με κλήρο, εκτός αν συμφωνηθεί διαφορετικά μεταξύ τους.
- Κάθε Σύμβουλος που αφυπηρετεί μπορεί να επανεκλεγεί.
- Κανένα άλλο πρόσωπο, εκτός του Διοικητικού Συμβούλου που αφυπηρετεί κατά τη Συνέλευση, δε θα μπορεί να επανεκλεγεί σε οποιαδήποτε Γενική Συνέλευση, στη θέση του Διοικητικού Συμβούλου, χωρίς προηγούμενη σύσταση για τον σκοπό αυτό από τους Διοικητικούς Συμβούλους, εκτός αν σε χρόνο όχι μικρότερο των έξι και όχι περισσότερο των εικοσιμία ημερών πριν από την ημερομηνία που ορίστηκε για τη Συνέλευση, αφεθεί στο εγγεγραμμένο γραφείο της Εταιρίας γραπτή ειδοποίηση, υπογραμμένη από μέλος που έχει τα απαιτούμενα προσόντα να παρίσταται και να ψηφίζει στη Συνέλευση για την οποία δίδεται η ειδοποίηση, για την πρόθεσή του να προτείνει το πρόσωπο αυτό για εκλογή, όπως επίσης και γραπτή ειδοποίηση, που υπογράφηκε από το πρόσωπο αυτό για την πρόθεσή του να δεχτεί εκλογή.
- Οι Διοικητικοί Σύμβουλοι έχουν εξουσία να διορίζουν, σε οποιοδήποτε χρόνο και από καιρού εις καιρό, οποιονδήποτε ως Διοικητικό Σύμβουλο, είτε για να πληρώσει θέση που κενώθηκε, είτε ως προσθήκη στους υφιστάμενους Διοικητικούς Συμβούλους, αλλά με τρόπο ώστε ο ολικός αριθμός των Διοικητικών Συμβούλων να μην υπερβαίνει σε οποιοδήποτε χρόνο τον αριθμό που καθορίζεται σύμφωνα με το Καταστατικό. Οποιοσδήποτε Διοικητικός Σύμβουλος που διορίζεται, κατέχει τη θέση του μόνο μέχρι την αμέσως επόμενη Ετήσια Γενική Συνέλευση, και μπορεί να επανεκλεγεί, αλλά δε θα υπολογίζεται κατά τον καθορισμό των Συμβούλων που πρόκειται να αφυπηρετούν με εναλλαγή κατά τη συνέλευση αυτή.

Σύμφωνα με το καταστατικό της Εταιρίας, αφυπηρετεί το ένα τρίτο των Διοικητικών Συμβούλων κατά την Ετήσια Γενική Συνέλευση. Οι Διοικητικοί Σύμβουλοι που αφυπηρετούν είναι εκείνοι που κατέχουν το αξίωμα για το μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από την τελευταία εκλογή τους, αλλά μεταξύ προσώπων που έγιναν Διοικητικοί Σύμβουλοι την ίδια ημέρα αυτοί που αφυπηρετούν αποφασίζονται με κλήρο, εκτός αν συμφωνηθεί διαφορετικά μεταξύ τους. Μέχρι σήμερα δεν έχει ληφθεί οποιαδήποτε απόφαση σχετικά με τα πρόσωπα που θα αποχωρήσουν κατά την επόμενη Ετήσια Γενική Συνέλευση. Σχετική απόφαση θα ληφθεί μεταγενέστερα αλλά εν πάση περιπτώσει πριν από την έκδοση της πρόσκλησης για την Ετήσια Γενική Συνέλευση και θα εκδοθεί σχετική ανακοίνωση στην οποία θα συμπεριλαμβάνονται και τα βιογραφικά των αποχωρούντων Διοικητικών Συμβούλων που προσφέρονται για επανεκλογή.

2. Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου

Παρατίθενται πιο κάτω τα βιογραφικά σημειώματα των Διοικητικών Συμβούλων κατά την ημερομηνία της παρούσας Έκθεσης.

2.1 Μη εκτελεστικοί Διοικητικοί Σύμβουλοι

Κρίστης Χασάπης

Γεννήθηκε το 1959. Είναι κάτοχος Πτυχίου Μηχανολόγου Μηχανικού από το Πανεπιστήμιο George Washington, καθώς και Μεταπτυχιακού και Διδακτορικού Διπλώματος στον Τομέα των Οικονομικών από το Boston College των Η.Π.Α. Είναι καθηγητής στο τμήμα Οικονομικών, της Σχολής Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης του Πανεπιστημίου Κύπρου από το 1993 και διδάσκει μεταξύ άλλων, «Τραπεζικές και Χρηματοοικονομικές Αγορές», «Χρήμα και Τραπεζικό Σύστημα» και «Οικονομικά». Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εστιάζονται στον τομέα του Τραπεζικού Συστήματος, της Διεθνούς Οικονομίας και των Μακροοικονομικών. Οι ερευνητικές του δημοσιεύσεις περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, μελέτες σχετικά με τον Συναλλαγματικό Κίνδυνο και τις Υπερβάλλουσες Αποδόσεις στο Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα, τη Σχέση μεταξύ Αποδόσεων, Χρημάτων και Επιτοκίων, τον συσχετισμό μεταξύ Ανάπτυξης και Αλλαγής Τιμών των Μετοχών, τη μετάδοση Διακυμάνσεων των Χρηματιστηριακών Αγορών στην Απόδοση, τις Δυσκολίες Δανεισμού και την Επιλογή Χαρτοφυλακίου, καθώς επίσης και τη σχέση μεταξύ Δημοσιονομικών Μεταβλητών και Πραγματικής Οικονομικής Δραστηριότητας και τη Σύγκλιση και Μεταβλητότητα των Αγορών Χρημάτων και Κεφαλαίων. Έχει συμμετάσχει σε περισσότερα από 25 διεθνή συνέδρια Χρηματοοικονομίας και Οικονομικών και έχει συν-διοργανώσει αρκετά διεθνή συνέδρια που

αφορούν, μεταξύ άλλων, Αποταμίευση, Χαρτοφυλάκια, Συντάξεις και Οικιακή Αποταμίευση σε Ανεπτυγμένες και Αναδυόμενες Αγορές, σε Εφαρμοσμένες Επιχειρήσεις, στην Οικονομία και στην Πολυεθνική Οικονομία. Έχει διατελέσει, μεταξύ άλλων, εκλεγμένο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Πανεπιστημίου Κύπρου, μέλος της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Κύπρου, Αναπληρωτής Κοσμήτορας της Σχολής Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης, μέλος του Ακαδημαϊκού Συμβουλίου του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών, μέλος του Ερευνητικού Κέντρου για το Τραπεζικό Σύστημα και την Οικονομία, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Σταθμού UCy Voice Radio, μέλος του Κυπριακού Συμβουλίου για την Αναγνώριση των Τίτλων Οικονομικών Σπουδών στην Ανώτερη Εκπαίδευση, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του επιχειρηματικού κέντρου Diogenis και μέλος σε πολυάριθμες επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου, όπως η Επιτροπή Εσωτερικού Ελέγχου, η Επιτροπή Διοικητικού Συμβουλίου Χρηματοδοτήσεων και Προσφορών, η Επιτροπή Αναπτυξιακού Σχεδιασμού και πολλές άλλες.

Vladimir Strzhalkovskiy

Γεννήθηκε το 1954. Έχει διδακτορικό δίπλωμα στα Οικονομικά, με ειδικότητα στα "Εφαρμοσμένα Μαθηματικά", από το Ινστιτούτο Ηλεκτρονικής Μηχανικής Β. Ι. Λένιν του Λένινγκραντ, το 1977.

Διετέλεσε Αναπληρωτής Υπουργός, στο Υπουργείο Οικονομικής Ανάπτυξης της Ρώσικης Ομοσπονδίας για τέσσερα χρόνια (Ιούλιος 2000 - Νοέμβριος 2004), Πρόεδρος του Εκτελεστικού Συμβουλίου του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού (2003-2004), Επικεφαλής του Ομοσπονδιακού Οργανισμού Τουρισμού (Νοέμβριος 2004 - Αύγουστος 2008), μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας INTER RAO Ues (Ιούνιος 2011-Ιούνιος 2013) και επίσης υπηρέτησε ως Ανώτατος Εκτελεστικός Διευθυντής - Πρόεδρος του Εκτελεστικού Συμβουλίου (Αύγουστος 2008-Δεκέμβριος 2012), και Αντιπρόεδρος (Δεκέμβριος 2012 - Ιούνιος 2013) στην εταιρεία "Mining and Metallurgical Company".

Anjelica Anshakova

Γεννήθηκε το 1970. Σπούδασε στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Κιέβου με ειδικότητα στα Τραπεζικά απ' όπου αποφοίτησε με άριστα (Diploma in Honours). Είναι μέλος του Association Chartered Certified Accountants (ACCA) από το 1998. Επιπρόσθετα, απέκτησε πιστοποιητικό από το Chartered Institute of Management Accountants (CIMA) το 2002.

Εργάστηκε στο Κίεβο και τη Μόσχα στα γραφεία της διεθνούς συμβουλευτικής εταιρείας Arthur Andersen για 8 χρόνια. Μετά τη συγχώνευση της Arthur Andersen με την Ernst & Young, συνέχισε στο αρμόδιο τμήμα για τραπεζικούς ελέγχους και συμβουλευτικές υπηρεσίες. Το 2003 εργάστηκε για τον όμοιλο "Promsvyazcapital" σε διάφορες θέσεις, περιλαμβανομένης και της θέσης του εκτελεστικού συμβούλου της εταιρείας. Στη συνέχεια εργάστηκε σε ένα κορυφαίο εκδοτικό οίκο στην περιφέρεια της Μόσχας μέχρι που ανέλαβε Πρόεδρος της JSC «Link Capital» το 2006. Είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου της JSC BINBANK (Μόσχα, Ρωσία).

Dmitry Chichikashvili

Γεννήθηκε το 1966. Αποφοίτησε από το Τμήμα Τραπεζικής και Ασφάλισης από την Χρηματοοικονομική Ακαδημία (Μόσχα, Ρωσία, 1995-1996) με ειδικότητα στα οικονομικά των τραπεζικών και ασφαλιστικών επιχειρήσεων, καθώς και από το Κρατικό Ιατρικό Πανεπιστήμιο της Τιφλίδας, (1984-1990), με ειδικότητα στην Ιατρική (Doctor).

Μετά από ένα επιτυχημένο ξεκίνημα στον τραπεζικό τομέα, πρώτα στην GUTA Bank (εμπορική τράπεζα στη Μόσχα), ως πρώτος Αναπληρωτής Πρόεδρος (Μάιος 1993-Ιούλιος 1996) και στη συνέχεια στην INKOR Bank (εμπορική τράπεζα στη Μόσχα, Ρωσία), ως Πρόεδρος (Ιούλιος 1996 - Μαΐου 1997), δημιούργησε και ανέπτυξε τη δική του επιχείρηση, αρχικά με το όνομα «Energogarant Capital Story» (επενδύσεις σε ακίνητα). Σήμερα είναι Πρόεδρος των επιχειρήσεων "Insigma" (οι οποίες εμπλέκονται κυρίως στις κατασκευές και την ανάπτυξη ακινήτων). Σε συνεργασία με κορυφαίους συμβούλους και εταιρείες επενδύσεων έχουν ολοκληρωθεί ή είναι υπό κατασκευή πάνω από 20 μεγάλα έργα (A class).

Μαρίνος Γιαλελή

Γεννήθηκε το 1968. Κατέχει τον τίτλο B.A Management - Finance από το East Strassbourg University (USA) και MBA in Investments από το Fairleigh Dickinson University (USA). Εργάστηκε στην Lieber and Weissman Securities LLC της Νέας Υόρκης, στην CLR Financial Services Ltd και Harvest Financial Services Ltd.

Εργάζεται στο Ταμείο Προνοίας Υπαλλήλων Ξενοδοχειακής Βιομηχανίας από το 2004 και έχει την ευθύνη της Γενικής Διεύθυνσης του Ταμείου. Μεταξύ άλλων, στις αρμοδιότητες του είναι η διεύθυνση και διαχείριση των καθημερινών υποθέσεων του Ταμείου και η εισαγωγή και η επίβλεψη της τήρησης των διαδικασιών, στηρίζοντας τις αποφάσεις της Διαχειριστικής Επιτροπής. Όσον αφορά τις επενδύσεις του Ταμείου, είναι υπεύθυνος για την παρακολούθηση του χαρτοφυλακίου, την ετοιμασία εισηγήσεων προς τη Διαχειριστική Επιτροπή για την πολιτική των επενδύσεων και τον συντονισμό των επενδυτικών ενεργειών μετά από οδηγίες της Διαχειριστικής Επιτροπής. Συμμετέχει και συντονίζει τις συνεδρίες της Διαχειριστικής Επιτροπής.

Μάριος Καλοχωρίτης

Γεννήθηκε το 1973. Είναι κάτοχος MBA από το Harvard Business School και BSc στα χρηματοοικονομικά από το Κρατικό Πανεπιστήμιο της Λουιζιάνας. Έχει εμπειρία στην επενδυτική τραπεζική, διαχείριση κεφαλαίων αντιστάθμισης κινδύνου, ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια, διαχείριση περιουσίας και ως γενικός οικονομικός διευθυντής. Γεωγραφικά έχει καλύψει Βόρεια και Νότια Αμερική, Δυτική και Ανατολική Ευρώπη και Μέση Ανατολή. Έχει εμπειρία σε νεοϊδρυθείσες επιχειρήσεις και αναδιαρθρώσεις.

Μετακόμισε πρόσφατα στο Ντουμπάι από την Κύπρο, ως επικεφαλής των επενδύσεων μιας οικογένειας βιομηχάνων, μετά από πέντε χρόνια στην Κύπρο όπου ως Διευθύνων Σύμβουλος είχε συστήσει και διέυθνε τις εργασίες και τη διαχείριση κινδύνων σε εταιρεία Global Macro Hedge Fund. Προηγούμενως είχε διατελέσει Ανώτερος Αντιπρόεδρος ανάπτυξης εργασιών για την Credit Suisse Bank στη Ζυρίχη καθώς και υπεύθυνος για την επιχειρηματική ανάπτυξη στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη και Τουρκία. Από το 2003 έως το 2006 ήταν Γενικός Οικονομικός Διευθυντής του Amana Group στο Ντουμπάι (μεγάλος όμιλος ανάπτυξης ακινήτων). Πριν το Ντουμπάι έμεινε κάποια χρόνια στη Νέα Υόρκη όπου ήταν συν-ιδρυτής μιας επενδυτικής τράπεζας. Άρχισε τη σταδιοδρομία του στην Επρον στο Χιούστον ως οικονομικός αναλυτής και αργότερα συνεργάτης στο Τμήμα Οικονομικών για επενδύσεις πετρελαίου & αερίου, ενέργειας και άλλων υποδομών σε όλο τον κόσμο. Επίσης, συνεργάστηκε με τη J.P. Morgan Bank στη Νέα Υόρκη και τη McKinsey & Co στην Αθήνα.

Κωνσταντίνος Κατσαρός

Γεννήθηκε το 1977. Αποφοίτησε με άριστα από τη Νομική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης το 1999 με υποτροφία από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών. Εισήχθη ως υπότροφος σε μεταπτυχιακό σεμιναριακό πρόγραμμα του Πανεπιστημίου Tulane της Νέας Ορλεάνης και του Πανεπιστημίου Αιγαίου, αποκτώντας το σχετικό δίπλωμα. Ολοκλήρωσε τις μεταπτυχιακές του σπουδές στην Ιστορία, Φιλοσοφία και Κοινωνιολογία του Δικαίου, στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Είναι υποψήφιος διδάκτωρ του Τμήματος Νομικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου.

Εργάστηκε ως χρηματοοικονομικός – επενδυτικός σύμβουλος στην Guardian Trust ΑΧΕΠΕΥ και στην Βορειοελλαδική ΑΧΕΠΕΥ, μέχρις ότου έλαβε την άδεια Δικηγόρου από το Δικηγορικό Σύλλογο Θεσσαλονίκης το 2002. Το 2001 πιστοποιήθηκε ως Σύμβουλος Πελατών από το Χρηματιστήριο Παραγώγων Αθηνών, κατόπιν εξετάσεων. Ήταν ιδρυτικό μέλος της διαφημιστικής εταιρίας Friktoia Ltd από το 2000 ως το 2007 και αντιπρόσωπος της στην ΕΕΔΕΒΕ. Η εταιρεία εισήγαγε στην ελληνική διαφημιστική αγορά καινοτόμα θεματικά εργαλεία μάρκετινγκ για φοιτητές και δικηγόρους. Ως ανεξάρτητος δικηγόρος, προσέφερε τις υπηρεσίες του ως νομικός σύμβουλος σε πληθώρα εταιριών. Επίσης έχει προσφέρει τις υπηρεσίες του ως μέλος της επιστημονικής επιτροπής του επίσημου περιοδικού του Δικηγορικού Συλλόγου. Από το 2009, αφ' ότου συμμετείχε στις εργασίες της επιτροπής σύνταξης του Καταστατικού Χάρτη της Εκκλησίας της Κύπρου, είναι νομικός σύμβουλος της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κύπρου και εν συνεχεία επικεφαλής των νομικών δραστηριοτήτων που αφορούν στις νομικές της οντότητες (Ιερά Αρχιεπισκοπή και ενορίες της, συνεταιρισμοί, εταιρίες, ιδρύματα και άλλες οικονομικές οντότητες) αποκτώντας σημαντική εμπειρία σε πολλούς τομείς των οικονομικών και άλλων δραστηριοτήτων της, μεταξύ άλλων και στον τραπεζικό τομέα.

Είναι μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου Λευκωσίας από το 2012, κατόπιν εγγραφής ως ευρωπαίος Δικηγόρος. Από τον Φεβρουάριο του 2012 μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2013 έχει διατελέσει μη εκτελεστικός Πρόεδρος στην Πληροφοριακή και Πολιτιστική Ετερόρρυθμη Εταιρία «Ο ΛΟΓΟΣ» και αντιπρόσωπός της σε διάφορους φορείς. Είναι γραμματέας του Ταρσείου Ιδρύματος. Διδάσκει ως επισκέπτης καθηγητής στο Τμήμα Νομικής του Πανεπιστημίου Λευκωσίας στους τομείς του εμπορικού δικαίου και του δικαίου εμπορικών εταιριών, έχοντας εκπονήσει επιστημονικές μελέτες και παραδίδοντας διαλέξεις σε επιστημονικά συνέδρια.

Eriskhan Kurazov

Γεννήθηκε το 1977. Το 2001 απέκτησε μεταπτυχιακό στα Οικονομικά από το Russian University of People's Friendship και το 2005 ειδικεύτηκε στη Νομική αποκτώντας το πτυχίο 'Specialist in Law' και δικηγόρου το 2007 από το ίδιο Πανεπιστήμιο.

Έχει υπηρετήσει ως Αναπληρωτής Προϊστάμενος Τμήματος στην B & N Bank από το 2003 έως το 2004 και από το 2004 έως το 2007 ως Οικονομικός Διευθυντής στην εταιρεία CJSC "Association Grand ". Από το 2008 ο κ. Kurazov προήχθη από Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής σε Γενικό Διευθυντή της εταιρείας CJSC "Smart Group Finance» ενώ σήμερα υπηρετεί ως Γενικός Διευθυντής στην εταιρεία CJSC "SP" Eurasia M4 ".

Είναι επίσης μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου των εταιρειών: «Dekmos" (Joint Stock Company), «BIN-Insurance» LLC, CJSC "Service Reestr» και στην Επιτροπή Ελέγχου της B & N Bank (Joint-Stock Company). Πρόσθετα υπηρετεί ως Εκτελεστικός Σύμβουλος στη Tomilino Logistic LLC, επικεφαλής καταστήματος της Indwell Limited, επικεφαλής καταστήματος της Seicento Limited και επικεφαλής καταστήματος της Megalead Limited.

Άδωνης Παπακωνσταντίνου

Γεννήθηκε το 1953. Φοίτησε στο Πανεπιστήμιο του Λονδίνου (Queen Mary College) απ' όπου αποφοίτησε με διάκριση το 1977 με πτυχίο Computer Science. Είναι απόφοιτος επίσης του Columbia University (New York), Senior Executive program, το 1996. Από το 1977 μέχρι το 2003 εργάστηκε στην εταιρεία NCR Corporation (Αμερικανική πολυεθνική εταιρεία πληροφορικής) με ειδίκευση σε Τραπεζικά συστήματα και συστήματα λιανικού εμπορίου, όπως επίσης και συστήματα data warehousing). Διορίστηκε σε διάφορες διευθυντικές θέσεις στην NCR Corporation με ανώτερη αυτή του Περιφερειακού Αντιπροέδρου (Vice – President) και Περιφερειακού Διευθύνοντος Συμβούλου για τη περιοχή της Μέσης Ανατολής και Αφρικής με έδρα τη Κύπρο. Η περιφέρεια περιείχε 55 χώρες και εργοδοτούσε περίπου 1000 άτομα. Επίσης, ήταν Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου στις εταιρείες NCR (Cyprus) Ltd, NCR (IRI) LTD, NCR (North Africa) Ltd και Πρόεδρος της Επιτροπής του Ταμείου Προνοίας των υπαλλήλων της στη Κύπρο.

Το 2003 συν-ίδρυσε την εταιρεία Bartercard (Cyprus) Ltd, αδειούχος εταιρεία της Bartercard International, Αυστραλιανή εταιρεία « Barter trade» με παρουσία σε διάφορες χώρες. Είναι Διευθύνων Σύμβουλος της Bartercard (Cyprus) Ltd. Είναι μέλος του Cyprus Computer Society από την ίδρυση του, Fellow στο British Computer Society από το 1988, Chartered Fellow στο British Computer Society από το 2004 και Chartered Engineer στο Engineering Council από το 1993.

Anton Smetanin

Γεννήθηκε το 1984. Το 2007 αποφοίτησε από τη Νομική Σχολή του Lomonosov Moscow State University με πτυχίο νομικής (Diploma in Law).

Από το 2007 έως το 2011, εργάστηκε ως δικηγόρος στη δικηγορική εταιρεία GSL Law and Consulting LLC, στη Μόσχα, Ρωσία. Από το 2011 έως το 2012 υπηρέτησε ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας της Μόσχας (Bank of Moscow). Από το 2011 μέχρι και σήμερα είναι αυτοεργοδοτούμενος και ειδικεύεται σε θέματα ιδιωτικού δικαίου, παρέχοντας νομικές συμβουλές και νομική υποστήριξη, εκπροσωπεί τα συμφέροντα των πελατών του σε διάφορες σημαντικές συμφωνίες στους τομείς των εξαγορών & συγχωνεύσεων, άντλησης κεφαλαίων για τη χρηματοδότηση έργων, ανάλυσης τραπεζικής χρηματοδότησης δανείων, απόκτησης ακίνητης περιουσίας κλπ. Εκπροσωπεί επίσης τα συμφέροντα των πελατών του σε διάφορα στάδια διαδικασιών ενώπιον διαιτητικών δικαστηρίων, καθώς και σε δικαστήρια γενικής δικαιοδοσίας.

Ξάνθος Βράχας

Γεννήθηκε το 1979. Είναι κάτοχος MBA από το Harvard Business School και BSc από το Πανεπιστήμιο Georgetown. Επίσης, είναι εγκεκριμένος Λογιστής (CPA). Είναι Οικονομικός Διευθυντής (Chief Financial Officer) και Διευθυντής Επενδύσεων (Chief Investment Officer) του ασφαλιστικού ομίλου Universal Life.

Πριν αναλάβει την τρέχουσα θέση, εργάστηκε στο τμήμα επενδυτικής τραπεζικής (Corporate Finance & Restructuring) στην Merrill Lynch στο Λονδίνο. Προηγουμένως, ήταν ελεγκτής στην εταιρεία Deloitte & Touche στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Μάριος Γιαννάς

Γεννήθηκε το 1978. Απέκτησε πτυχίο στις Αναλογιστικές Επιστήμες από το London School of Economics and Political Science (BSc in Actuarial Science) με βαθμό άριστα. Είναι Εταίρος (FIA) του Συνδέσμου Αναλογιστών του Ηνωμένου Βασιλείου (Fellow of the UK Institute and Faculty of Actuaries).

Είναι Ιδρυτής και Εκτελεστικός Σύμβουλος της Cronje & Yiannas Actuaries and Consultants Ltd. Για περισσότερα από 12 χρόνια, παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες σε συνταξιοδοτικά ταμεία και ασφαλιστικές εταιρείες σε χώρες της Ευρώπης και της Μέσης Ανατολής σε θέματα σχετικά με επενδύσεις, σχεδιασμό ωφελημάτων, αναλογιστικές εκτιμήσεις και διακυβέρνηση. Έχει επίσης συμβουλευσει τοπικές και πολυεθνικές εταιρείες σε θέματα ανθρώπινου δυναμικού και διακυβέρνησης. Εκπαιδεύτηκε στην εταιρεία Towers Watson στο Λονδίνο στον τομέα των συντάξεων και των επενδύσεων.

Κατέχει τα πιο κάτω επαγγελματικά προσόντα: Εταίρος (FIA) του Συνδέσμου Αναλογιστών του Ηνωμένου Βασιλείου (Fellow of the UK Institute and Faculty of Actuaries), Εταίρος (FCAA) και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνδέσμου Αναλογιστών της Κύπρου, Μέλος του Διεθνούς Συνδέσμου Αναλογιστών (International Actuarial Association) και Μέλος του UK Institute of Directors.

Αντρέας Γιασεμίδης

Γεννήθηκε το 1976. Αποφοίτησε το 1999 από το Πανεπιστήμιο του Μάντσεστερ στη Βρετανία με το βαθμό άριστα (First class honours) με πτυχίο στα Οικονομικά με ειδίκευση στη Λογιστική, Χρηματοοικονομική και την Οικονομετρία. Εργάστηκε με την PricewaterhouseCoopers στη Λευκωσία, ως εγκεκριμένος λογιστής στο τμήμα ελεγκτικών υπηρεσιών από το 1999 μέχρι το 2003, έχοντας στο πορτφόλιο του χρηματοοικονομικούς οργανισμούς. Είναι Fellow του Ινστιτούτου Εγκεκριμένων Λογιστών Αγγλίας και Ουαλίας (FCA) και είναι κάτοχος του πιστοποιητικού άσκησης λογιστικού και ελεγκτικού επαγγέλματος.

Από το 2003 έως τον Μάρτιο του 2013 εργάστηκε στο Συγκρότημα της Τράπεζας Κύπρου. Κατείχε διάφορες θέσεις όπως επικεφαλής της Κύπρου Leasing περιφέρειας Αττικής στην Ελλάδα, υπεύθυνος στο Τμήμα διαχείρισης εταιρικών πελατών στην Τράπεζα Κύπρου Ρουμανίας, μέλος της Τμήματος Εσωτερικής Επιθεώρησης και μέλος της ομάδας διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου. Ήταν επίσης ο προϊστάμενος του τμήματος θεματοφυλακής της Τράπεζας Κύπρου.

Από τον Μάρτιο του 2013 είναι Ανώτερο Στέλεχος στην εταιρεία Fiduserve Fund Services, η οποία παρέχει υπηρεσίες εγγραφής και διεύθυνσης επενδυτικών ταμείων διαφόρων χωρών όπως η Κύπρος, η Μάλτα, το Λουξεμβούργο και άλλες. Είναι ιδρυτικό μέλος του Κυπριακού Συνδέσμου Επενδυτικών Σχεδίων (CIFA).

Ιωάννης Ζωγραφάκης

Γεννήθηκε το 1963. Έχει τελειώσει πολιτικός μηχανικός (BSc) στο Imperial College Λονδίνου και έχει κάνει μεταπτυχιακές σπουδές στη διεύθυνση επιχειρήσεων (MBA) στο Carnegie Mellon University στην Αμερική.

Έχει μεγάλη διεθνή πείρα στον τραπεζικό τομέα ως ανώτερο διευθυντικό στέλεχος. Εργάστηκε για πάνω από 20 χρόνια στη Citibank στην Αμερική, Ηνωμένο Βασίλειο και Ελλάδα. Οι ευθύνες που είχε σε ανώτατες θέσεις, τον έχουν πλουτίσει με εμπειρίες και γνώσεις σε εταιρική διακυβέρνηση, αναδιάρθρωση επιχειρήσεων, διαχωρισμό και αναμόρφωση εταιριών, εταιρική στρατηγική, διαχείριση κερδοφορίας, οικονομική διεύθυνση, διαχείριση προϊόντων και πελατειακών ομάδων, διαχείριση τεχνολογίας και εργασιών, καθώς και στις σχέσεις με ρυθμιστικές αρχές και οργανισμούς στον τραπεζικό τομέα.

Ξεκίνησε την καριέρα του το 1990 στη Citibank στην Ελλάδα ως Management Associate για την περιοχή Ευρώπης, Μέσης Ανατολής και Αφρικής. Διετέλεσε Deputy Treasurer και Treasurer για την τράπεζα λιανικών εργασιών στη χώρα και το 1996 πήγε στην Αμερική σαν Director of Finance της CitiMortgage. Το 1997 έγινε Οικονομικός Διευθυντής του Citigroup Consumer Finance και μετά ανέλαβε τη θέση του Γενικού Οικονομικού Διευθυντή (CFO) για το Consumer Assets Division της Αμερικής. Από το 1998 μέχρι και το 2004 εργάστηκε στο Student Loan Corporation, μια εταιρία εισηγμένη στο χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης και θυγατρική της Citi. Διετέλεσε Γενικός Οικονομικός Διευθυντής (CFO), Γενικός Διευθυντής Λειτουργιών (COO) και το 2001 έγινε ο Εκτελεστικός Διευθυντής (CEO) της εταιρίας. Στα τέσσερα χρόνια που ήταν επικεφαλής του SLC, η εταιρία τριπλασίασε τα κέρδη της και την αξία της μετοχής της, με επιδόσεις καλύτερες από αυτές της αγοράς. Το 2005 επέστρεψε στην Ευρώπη ως Επικεφαλής Καταναλωτικής και Στεγαστικής Πίστης για την περιοχή Ευρώπης, Μέσης Ανατολής και Αφρικής της Citibank, καθώς και Επικεφαλής της Λιανικής Τραπεζικής Ηνωμένου Βασιλείου. Το 2006 αποφάσισε να έρθει πιο κοντά στην Κύπρο, αναλαμβάνοντας τη θέση του Γενικού Διευθυντή Λιανικής

Τραπεζικής στη Citibank Ελλάδος όπου παρέμεινε μέχρι το 2011, πριν επιστρέψει στην Κύπρο όπου ασχολείται με την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Διετέλεσε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του SLC στην Αμερική, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και γραμματέας της επιτροπής ελέγχου της Τειρεσίας ΑΕ στην Ελλάδα, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και μέλος της Επιτροπής Ελέγχου του Diners Club της Ελλάδας, Αντιπρόεδρος του Citi Insurance Brokerage Board στην Ελλάδα και πρόεδρος της Investments and Insurance Supervisory Committee της Citibank Ελλάδος.

2.2 Εκτελεστικοί Διοικητικοί Σύμβουλοι

John Patrick Hourican (Διευθύνων Σύμβουλος)

Γεννήθηκε το 1970. Διετέλεσε Ανώτατος Εκτελεστικός Διευθυντής της Επενδυτικής Τράπεζας (Αγορών και Διεθνούς Τραπεζικής) της Royal Bank of Scotland (RBS) από τον Οκτώβριο 2008 μέχρι τον Φεβρουάριο 2013. Μεταξύ του 2007 και 2008, διετέλεσε Chief Financial Officer της ABN AMRO Group, εκ μέρους της κοινοπραξίας των τραπεζών Royal Bank of Scotland, Fortis και Santander και ως μέλος του Εκτελεστικού Συμβουλίου.

Εντάχθηκε στην RBS το 1997 ως Leveraged Finance Banker. Ανέλαβε διάφορες ανώτερες διευθυντικές θέσεις στη Μονάδα Wholesale banking της RBS, ειδικότερα ως μέλος του Συμβουλίου της Μονάδας στα πλαίσια του ρόλου του ως Οικονομικός Διευθυντής (Finance Director) και Ανώτερος Διευθυντής Δραστηριοτήτων (Chief Operating Officer). Διετέλεσε επίσης Επικεφαλής του Leverage Finance για την περιοχή της Ευρώπης και Ασίας.

Ξεκίνησε την επαγγελματική του σταδιοδρομία στην PriceWaterhouse στην Ιρλανδία και είναι Μέλος (Fellow) του Ινστιτούτου Εγκεκριμένων Λογιστών της Ιρλανδίας. Είναι απόφοιτος του Εθνικού Πανεπιστημίου Ιρλανδίας και του Πανεπιστημίου του Δουβλίνου.

3. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου

Συγκεκριμένες ευθύνες έχουν αποδοθεί σε Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου. Οι Όροι Εντολής των Επιτροπών βασίζονται στις αντίστοιχες διατάξεις του Κώδικα όσο και τις σχετικές πρόνοιες που περιλαμβάνονται στη σχετική Οδηγία της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (όπου εφαρμόζεται).

Τόσο το Ενδιάμεσο Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο διορίστηκε στις 26 Απριλίου 2013 όσο και το Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο εξελέγη στις 10 Σεπτεμβρίου 2013, συνέστησαν Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με τις σχετικές απαιτήσεις του Κώδικα (εκτός από τη συμμετοχή του Διευθύνοντος Συμβούλου στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Ενδιάμεσου Διοικητικού Συμβουλίου η οποία είχε συμφωνηθεί με την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου). Στις ενότητες 3.1 μέχρι 3.4 παρέχονται πληροφορίες για την κάθε Επιτροπή. Περαιτέρω, είχαν συσταθεί επιπρόσθετες Επιτροπές και από τα δύο Διοικητικά Συμβούλια, που είχαν ως στόχο να υποβοηθήσουν το Διοικητικό Συμβούλιο στην εκτέλεση του ρόλου του, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες προκλήσεις και πρωτοφανείς συνθήκες που επικρατούσαν το 2013. Παρέχονται πληροφορίες για αυτές τις επιπρόσθετες Επιτροπές στην ενότητα 3.5 πιο κάτω.

3.1 Επιτροπή Ελέγχου

Η Επιτροπή Ελέγχου εξετάζει και θέτει συστάσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο για θέματα, μεταξύ άλλων, που αφορούν τις οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος και την επάρκεια και αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου με βάση τις εκθέσεις που ετοιμάζονται από την Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου. Επίσης, η Επιτροπή εξετάζει και θέτει συστάσεις για θέματα κανονιστικής συμμόρφωσης με βάση τις εκθέσεις που ετοιμάζονται από την Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης.

Κατά το 2013, η Επιτροπή Ελέγχου συνεδρίασε 26 φορές.

3.1.1 Επιτροπή Ελέγχου διορισμένη από το Διοικητικό Συμβούλιο που εξελέγη στις 10/9/2013

Η Επιτροπή Ελέγχου που διορίστηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο που εξελέγη στις 10 Σεπτεμβρίου 2013 συνεδρίασε 10 φορές κατά το 2013.

Μέλη Επιτροπής Ελέγχου	Αριθμός συνεδριών:	10
Ιωάννης Ζωγραφάκης	10/10	
Anjelica Anshakona	1/10	
Κωνσταντίνος Κατσαρός *	9/9	
Ξάνθος Βράχας **	7/8	
Αντρέας Γιασεμίδης	9/10	
Μαρίνος Γιαλελή ***	3/4	

* Διορισμός 27/09/2013

** Διορισμός 10/10/2013

*** Διορισμός 29/10/2013

Ο Ρόλος της Επιτροπής

Ο ρόλος της Επιτροπής Ελέγχου είναι θεμελιώδης προκειμένου να διασφαλιστεί η οικονομική ακεραιότητα και ακρίβεια της οικονομικής πληροφόρησης της Τράπεζας. Η καλή, ανοιχτή επικοινωνία μεταξύ της Επιτροπής, του Οικονομικού Διευθυντή, του Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων, της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, της Μονάδας Κανονιστικής Συμμόρφωσης και των εξωτερικών ελεγκτών είναι απαραίτητη και προσθέτει αξία στον οργανισμό. Αυτό ενθαρρύνεται με το να είναι η διεύθυνση υπόλογη για την εφαρμογή όλων των συστάσεων του ελέγχου (εσωτερικού και εξωτερικού) και μέσω της πρόσκλησης των αρμόδιων διευθυντών των επιχειρηματικών μονάδων σε συναντήσεις για να ενημερώσουν για την υλοποίηση των συμφωνηθέντων ενεργειών που αφορούν την Μονάδα τους. Πέραν από την παροχή διαβεβαίωσης εντός των γραμμών διακυβέρνησης και ευθύνης της Τράπεζας, είναι απαραίτητο η Επιτροπή να συνεισφέρει, να παράγει αποτελέσματα και να προσθέτει αξία στο Συγκρότημα.

Τα κύρια θέματα στα οποία επικεντρώθηκε η Επιτροπή κατά το 2013 ήταν τα ακόλουθα:

- Αξιολόγηση και παρακολούθηση της καταλληλότητας και πληρότητας των δημοσιευμένων οικονομικών καταστάσεων και επίσημων ανακοινώσεων
- Εξέταση των διαδικασιών του εσωτερικού ελέγχου προκειμένου να διασφαλίζεται η ποιότητα και το εύρος της εργασίας του εσωτερικού ελέγχου
- Έγκριση του σχεδίου δράσης της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου και της Μονάδας Κανονιστικής Συμμόρφωσης για το 2014
- Έμφαση στους βασικούς λόγους που οδήγησαν σε περιπτώσεις αποτυχίας ελέγχου και ύπαρξης αδυναμιών
- Θεώρηση εκκρεμών θεμάτων ελέγχου και διαβεβαίωση ότι έτυχαν χειρισμού από τη διεύθυνση
- Θεώρηση σοβαρών θεμάτων κανονιστικής συμμόρφωσης
- Θεώρηση της επάρκειας της πολιτικής προβλέψεων

Οι προτεραιότητες της Επιτροπής Ελέγχου για το 2014 είναι οι ακόλουθες:

- Διασφάλιση ότι η Επιτροπή εξασκεί τον εποπτικό της ρόλο με τον καλύτερο δυνατό τρόπο
- Παρακολούθηση των αλλαγών στο εξωτερικό κανονιστικό πλαίσιο προκειμένου να επιβεβαιώνει ότι η Τράπεζα συνεχίζει να έχει τις κατάλληλες οικονομικές, κανονιστικές και εσωτερικές δικλίδες ασφαλείας
- Θεώρηση όλων των εκδόσεων των οικονομικών καταστάσεων και υποβολή κατάλληλων συστάσεων στο Διοικητικό Συμβούλιο για την ακεραιότητα, πληρότητα και καταλληλότητα τους
- Εξέταση των ευρημάτων σε εκθέσεις αναφορικά με τα αίτια αποτυχίας των ελέγχων και διαδικασιών
- Αξιολόγηση της ανεξαρτησίας των εξωτερικών ελεγκτών και της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου
- Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των Επιτροπών Ελέγχου στις θυγατρικές εταιρείες
- Διασφάλιση ότι κρίσιμοι ρόλοι και γραμμές υπευθυνότητας έχουν επικοινωνηθεί ξεκάθαρα εντός της Τράπεζας
- Συνέχιση της εξέτασης των σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων
- Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου και θεώρηση της επάρκειας των πόρων και δεξιοτήτων που υπάρχουν εντός της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου και της Μονάδας Κανονιστικής Συμμόρφωσης λαμβάνοντας υπόψη το παρόν κανονιστικό πλαίσιο

Οικονομική Πληροφόρηση

Η Επιτροπή έχει συζητήσει με τους εξωτερικούς ελεγκτές, Ernst & Young, τα κύρια θέματα εκτιμήσεων που αφορούν την οικονομική πληροφόρηση του Συγκροτήματος. Συγκεκριμένοι τομείς συζήτησης ήταν οι πολιτικές για προβλέψεις και απομειώσης των δανείων, απομείωση της υπεραξίας, η εύλογη αξία των περιουσιακών

στοιχείων που αποκτήθηκαν από την πρώην Λαϊκή Τράπεζα, η ανάκτηση της χρηματοδότησης που δόθηκε σε θυγατρικές της Legacy Λαϊκής Τράπεζας και η εκτίμηση και κατάταξη της επένδυσης στο Marfin Diversified Strategy Plan. Η Επιτροπή έχει ικανοποιηθεί ότι έχει λάβει υπόψη προς γνωστοποίηση όλα τα σημαντικά σχετικά θέματα που έχουν απασχολήσει την διεύθυνση και τους ορκωτούς ελεγκτές του Συγκροτήματος κατά το έτος.

Από τον διορισμό της, η Επιτροπή έχει αξιολογήσει και παρακολουθήσει την καταλληλότητα και πληρότητα των δημοσιευμένων οικονομικών καταστάσεων και ανακοινώσεων προς τους μετόχους της Εταιρείας και οποιεσδήποτε επίσημες ανακοινώσεις σχετικά με την οικονομική απόδοση του Συγκροτήματος, συμπεριλαμβανομένων σημαντικών οικονομικών κρίσεων και εκτιμήσεων που έγιναν από το Συγκρότημα.

Η Επιτροπή έχει μελετήσει τις συστάσεις της διεύθυνσης σχετικά με τις προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων και οποιεσδήποτε άλλες προβλέψεις για ζημιές και χρεώσεις που αναφέρονται στις οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος. Επίσης, έχει μελετήσει την αξιολόγηση της διεύθυνσης ότι η αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας συνεχίζει να είναι κατάλληλη για την ετοιμασία των συγκεκριμένων οικονομικών καταστάσεων.

Περιβάλλον Ελέγχου

Οι δραστηριότητες της Επιτροπής περιέλαβαν την μελέτη εκθέσεων που υποβάλλονται από την Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου και την Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης. Η ανταπόκριση της διεύθυνσης στα ευρήματα και συστάσεις της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου μελετήθηκαν και έτυχαν παρακολούθησης. Οι μηνιαίες εκθέσεις με ευρήματα που εκδίδονται από τους επικεφαλής της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου και της Μονάδας Κανονιστικής Συμμόρφωσης υποβοηθούν την Επιτροπή να εστιάσει την προσοχή της σε συγκεκριμένους τομείς που προκαλούν ανησυχία και βαθύτερα αίτια και να παρακολουθήσει την πρόοδο αποκατάστασης με την πάροδο του χρόνου. Τομείς εστίασης κατά το 2013 ήταν η Παρεμπόδιση του Ξεπλύματος Βρώμικου Χρήματος (AML) και οι διαδικασίες «Γνώριζε τον Πελάτη σου»(KYC), διαδικασίες προμηθειών, ποιότητα δεδομένων και πολιτικές προβλέψεων. Η Επιτροπή έχει επίσης μελετήσει σημαντικές έρευνες που έχουν διεξαχθεί εντός του 2012 και 2013 από τον Διευθυντή Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου και έχει ζητηθεί από τη διεύθυνση όπως αναζητήσει νομική συμβουλή.

Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου και Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης

Η Επιτροπή έχει μελετήσει και εγκρίνει τα ετήσια σχέδια δράσης της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου και της Μονάδας Κανονιστικής Συμμόρφωσης και έχει παρακολουθήσει τις μετέπειτα ενέργειες. Η Επιτροπή είναι αρμόδια για τον διορισμό, την παραίτηση ή απομάκρυνση του Διευθυντή Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου.

3.1.2 Επιτροπή Ελέγχου πριν από το Διοικητικό Συμβούλιο που εξελέγη στις 10 Σεπτεμβρίου 2013

Τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου κατά την διάρκεια του 2013 μέχρι την εκλογή του νέου Διοικητικού Συμβουλίου στις 10 Σεπτεμβρίου 2013 ήταν τα ακόλουθα:

Διοικητικό Συμβούλιο μέχρι 29 Μαρτίου 2013

Σταύρος Ι Κωνσταντινίδης (Πρόεδρος) – μέχρι 31/1/2013

Κώστας Ζ Σεβέρης

Ειρήνη Καραμάνου

Γεώργιος Μ Γεωργιάδης – μέχρι 10/1/2013

Ενδιάμεσο Διοικητικό Συμβούλιο

Λάμπρος Παπαδόπουλος (Πρόεδρος)

Κωνσταντίνος Δάμτσας - για 12/15 συνεδρίες

Λένια Γεωργιάδου

Φίλιππος Μαννάρης

Ανδρέας Ποιητής

Έρολ Ρίζα – για 2/15 συνεδρίες

Γιώργος Θεοχαρίδης

Η Επιτροπή δεν πληρούσε τις απαιτήσεις του Κώδικα σε σχέση με την σύνθεσή της για μέρος του 2013, μετά τις παραιτήσεις μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Το Διοικητικό Συμβούλιο είχε προχωρήσει με ενέργειες προκειμένου να αυξηθεί ο αριθμός των ανεξάρτητων Συμβούλων στο Διοικητικό Συμβούλιο. Στα πλαίσια αυτά είχε διορίσει τέσσερις νέους ανεξάρτητους Συμβούλους κατά τη διάρκεια του 2012. Οι προσπάθειες αυτές συνεχίστηκαν κατά την διάρκεια του 2013 με το Διοικητικό Συμβούλιο να ανακοινώνει στις 28 Φεβρουαρίου

2013 δύο επιπρόσθετους διορισμούς (και οι δύο ανεξάρτητοι Σύμβουλοι) υπό την αίρεση της έγκρισης της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου. Ακολούθησαν τα γεγονότα που έλαβαν χώρα μέσα Μαρτίου (Eurogroup) και η έγκριση της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου δεν είχε δοθεί ως τότε.

Η Επιτροπή Ελέγχου μέχρι τον διορισμό του νέου Διοικητικού Συμβουλίου στις 10/9/2013 ασχολήθηκε, μεταξύ άλλων, με τα ακόλουθα θέματα κατά το 2013:

- Εξέταση εκθέσεων ελέγχου και θεμάτων εσωτερικού ελέγχου
- Θεώρηση της Ετήσιας Έκθεσης της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου Συγκροτήματος και των σημαντικών θεμάτων ελέγχου που βρίσκονται σε εκκρεμότητα
- Εξέταση των εκθέσεων που αφορούσαν την εφαρμογή των διαφόρων διαταγμάτων της Αρχής Εξυγίανσης
- Εξέταση σημαντικών θεμάτων κανονιστικής συμμόρφωσης και των εκθέσεων της Μονάδας Κανονιστικής Συμμόρφωσης
- Θέματα προσωπικού των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου Συγκροτήματος και Κανονιστικής Συμμόρφωσης
- Θεώρηση των Σχεδίων Δράσης για την Κανονιστική Συμμόρφωση και την Παρεμπόδιση Ξεπλύματος Χρήματος (AML)
- Θεώρηση του Προγράμματος Ελέγχου για το 2013

3.1.3 Ανεξαρτησία Εσωτερικού και Εξωτερικού Ελέγχου

Οι Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου Συγκροτήματος και Κανονιστικής Συμμόρφωσης αναφέρονται απευθείας στο Διοικητικό Συμβούλιο μέσω της Επιτροπής Ελέγχου. Είναι ανεξάρτητες από υπηρεσίες με εκτελεστικές αρμοδιότητες και δεν υπάγονται ιεραρχικά σε άλλη υπηρεσιακή μονάδα της Τράπεζας.

Η αντικειμενικότητα και ανεξαρτησία των εξωτερικών ελεγκτών της Τράπεζας διασφαλίζεται με την παρακολούθηση, από την Επιτροπή Ελέγχου, της σχέσης τους με το Συγκρότημα, συμπεριλαμβανομένης της ισορροπίας μεταξύ ελεγκτικών και παρεμφερών μη-ελεγκτικών υπηρεσιών. Οι εξωτερικοί ελεγκτές έχουν διαβεβαιώσει την Τράπεζα γραπτώς για την ανεξαρτησία και την αντικειμενικότητα τους. Επίσης, οι εξωτερικοί ελεγκτές δεν προσφέρουν υπηρεσίες εσωτερικού ελέγχου στο Συγκρότημα.

3.2 Επιτροπή Αμοιβών και Ανθρώπινου Δυναμικού

Τα μέλη της Επιτροπής Αμοιβών και Ανθρώπινου Δυναμικού κατά την ημερομηνία της παρούσας Έκθεσης ήταν τα ακόλουθα:

Μάριος Γιαννάς (Πρόεδρος)
Μαρίνος Γιαλελή – από 31/1/2014
Μάριος Καλοχωρίτης
Κωνσταντίνος Κατσαρός – από 31/1/2014
Άδωνης Παπακωνσταντίνου
Αντρέας Γιασεμιδής – από 28/2/2014

Τα μέλη της Επιτροπής Αμοιβών κατά την διάρκεια του 2013 ήταν τα ακόλουθα:

Διοικητικό Συμβούλιο μέχρι 29 Μαρτίου 2013
Σταύρος Ι Κωνσταντινίδης – μέχρι 31/1/2013

Ενδιάμεσο Διοικητικό Συμβούλιο
(Επιτροπή Αμοιβών)
Λένια Γεωργιάδου (Πρόεδρος)
Κωνσταντίνος Δάμτσας
Ανδρέας Ποιητής
Πανίκος Πούρος
Σαββάκης Σαββίδης
Γιώργος Θεοχαρίδης – για 5/6 συνεδρίες

Διοικητικό Συμβούλιο που εξελέγη 10 Σεπτεμβρίου 2013
(Επιτροπή Αμοιβών και Ανθρώπινου Δυναμικού)
Μάριος Γιαννάς (Πρόεδρος)
Μάριος Καλοχωρίτης
Άδωνης Παπακωνσταντίνου

Η Επιτροπή δεν πληρούσε τις απαιτήσεις του Κώδικα σε σχέση με την σύνθεσή της για μέρος του 2013, μετά τις παραιτήσεις μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Το Διοικητικό Συμβούλιο είχε προχωρήσει με ενέργειες προκειμένου να αυξηθεί ο αριθμός των ανεξάρτητων Συμβούλων στο Διοικητικό Συμβούλιο. Στα πλαίσια αυτά είχε διορίσει τέσσερις νέους ανεξάρτητους Συμβούλους κατά τη διάρκεια του 2012. Οι προσπάθειες αυτές

συνεχίστηκαν κατά την διάρκεια του 2013 με το Διοικητικό Συμβούλιο να ανακοινώνει στις 28 Φεβρουαρίου 2013 δύο επιπρόσθετους διορισμούς (και οι δύο ανεξάρτητοι Σύμβουλοι) υπό την αίρεση της έγκρισης της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου. Ακολούθησαν τα γεγονότα που έλαβαν χώρα μέσα Μαρτίου (Eurogroup) και η έγκριση της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου δεν είχε δοθεί έως τότε.

Κατά το 2013, η Επιτροπή Αμοιβών συνεδρίασε δέκα φορές, συμπεριλαμβανομένου και μίας κοινής συνεδρίας με την Επιτροπή Προσωπικού κατά την θητεία του Ενδιάμεσου Διοικητικού Συμβουλίου. Η Επιτροπή εξετάζει θέματα που αφορούν την αμοιβή των εκτελεστικών και μη εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων, της ανώτατης εκτελεστικής διεύθυνσης, καθώς και τη γενική Πολιτική Αμοιβών του Συγκροτήματος, και υποβάλλει εισηγήσεις προς το Διοικητικό Συμβούλιο για τα θέματα αυτά. Επίσης, σύμφωνα με το Παράρτημα 1 του Κώδικα, η Επιτροπή ετοιμάζει την ετήσια Έκθεση Αμοιβών του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία επικυρώνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο και υποβάλλεται στην Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων. Η Έκθεση Αμοιβών Διοικητικού Συμβουλίου για το έτος 2013, (η οποία εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 27 Μαρτίου 2014), περιλαμβάνεται στην παρούσα Έκθεση στην ενότητα 4.

Η Επιτροπή επικεντρώθηκε κυρίως σε θέματα που αφορούσαν ενέργειες που είχαν ως στόχο την συγκράτηση του επαναλαμβανομένου μισθολογίου του Συγκροτήματος και τον σχεδιασμό των πακέτων ωφελημάτων και συμβολαίων των Διευθύνοντων Συμβούλων που είχαν διοριστεί το 2013.

Η Επιτροπή εξέτασε τις αμοιβές των μη εκτελεστικών Συμβούλων και συνέστησε τη μείωση κατά 20% των αμοιβών του Προέδρου, του Αντιπροέδρου και των άλλων μη εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Η εισήγηση εγκρίθηκε από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων στις 10 Σεπτεμβρίου 2013.

Η Επιτροπή εξέτασε το πακέτο ωφελημάτων και τα συμβόλαια του Ενδιάμεσου Διευθύνοντος Συμβούλου (Ενδιάμεσο Διοικητικό Συμβούλιο) και του νέου Διευθύνοντος Συμβούλου (Διοικητικό Συμβούλιο που εξελέγη στις 10/09/2013) και εισηγήθηκε την έγκρισή τους στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Η Επιτροπή συνέστησε επίσης στο Διοικητικό Συμβούλιο την ακύρωση προηγούμενων φιλοδωρημάτων (bonuses) που είχαν παραχωρηθεί στην διεύθυνση και στο προσωπικό, την ακύρωση ή μείωση επιδομάτων και την εφαρμογή νέων κανονισμών σε σχέση με παροχές (fringe benefits) με μέλημα την περαιτέρω συμβολή στις προσπάθειες για μείωση των εξόδων.

Η Επιτροπή ασχολήθηκε επίσης, με σημαντικά εργασιακά θέματα σχετιζόμενα με την επίδραση του σχεδίου εθελούσιας εξόδου και την ενσωμάτωση των εργασιών της πρώην Λαϊκής Τράπεζας. Τα θέματα, μεταξύ άλλων, αφορούσαν την ανάγκη για συμπλήρωση κενών θέσεων, την οργανωτική δομή, την διάρθρωση των αποδοχών του προσωπικού και την συλλογική σύμβαση με την συντεχνία των υπαλλήλων, ΕΤΥΚ.

3.3 Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης

Τα μέλη της Επιτροπής Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης κατά την ημερομηνία της παρούσας Έκθεσης ήταν τα ακόλουθα:

Κρίστης Χασάπης (Πρόεδρος)
Μάριος Καλοχωρίτης
Άδωνης Παπακωνσταντίνου – από 27/11/2013
Μάριος Γιαννάς
Αντρέας Γιασεμίδης

Τα μέλη της Επιτροπής Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης κατά το 2013 ήταν τα ακόλουθα:

Διοικητικό Συμβούλιο μέχρι 29 Μαρτίου 2013

Άννα Διογένους (Πρόεδρος)
Ανδρέας Αρτέμης
Βασίλης Γ Ρολόγης

Ενδιάμεσο Διοικητικό Συμβούλιο

Τάκης Ταουσιάνης (Πρόεδρος)
Τάκης Αράπογλου – για 2/9 συνεδρίες
Φίλιππος Μαννάρης
Σοφοκλής Μιχαηλίδης

Διοικητικό Συμβούλιο που εξελέγη 10 Σεπτεμβρίου 2013

Κρίστης Χασάπης (Πρόεδρος)
Μαρίνος Γιαλελή
Κώστας Χατζήπαπας – για 1/3 συνεδρίες
Μάριος Καλοχωρίτης

Λάμπρος Παπαδόπουλος
Ανδρέας Περσιάνης
Σαββάκης Σαββίδης
Μιχάλης Ζαννετιδής

Κωνσταντίνος Κατσαρός
Μάριος Γιαννάς
Αντρέας Γιασεμίδης – για 2/3 συνεδρίες

Αναφορικά με την περίοδο μέχρι 29 Μαρτίου 2013, αν και η Επιτροπή πληρούσε τις απαιτήσεις του Κώδικα σχετικά με τη σύνθεση της, μετά την παραίτηση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου κατά τη διάρκεια του 2012, από τον Σεπτέμβριο 2012 και μετά όλες οι υποψηφιότητες εξετάστηκαν απευθείας από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Κατά το 2013, η Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης συνεδρίασε 12 φορές. Η Επιτροπή εισηγείται προς το Διοικητικό Συμβούλιο τον διορισμό νέων Διοικητικών Συμβούλων για πλήρωση των κενών θέσεων, αφού πρώτα λάβει υπόψη σχετικά κριτήρια και παράγοντες. Η Επιτροπή αξιολογεί επίσης, σε ετήσια βάση τη δομή, το μέγεθος, τη σύνθεση και την απόδοση του Διοικητικού Συμβουλίου και υποβάλλει οποιεσδήποτε συστάσεις προς το Διοικητικό Συμβούλιο. Η Επιτροπή έχει την ευθύνη κατάρτισης σχεδίων διαδοχής για το Διοικητικό Συμβούλιο. Επιπλέον, έχει τη γενική ευθύνη για την εφαρμογή της εταιρικής διακυβέρνησης στο Συγκρότημα.

Η Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ενδιάμεσου Διοικητικού Συμβουλίου ασχολήθηκε με την διαδικασία επιλογής του Ενδιάμεσου Διευθύνοντος Συμβούλου. Η Επιτροπή υπέβαλε τις εισηγήσεις της στο Διοικητικό Συμβούλιο για έγκριση. Ασχολήθηκε επίσης με τις ανάγκες προσωπικού σε σημαντικές θέσεις.

Κατά το 2013 η Επιτροπή αξιολόγησε τη δομή, το μέγεθος, και τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και την ανεξαρτησία των μελών του και ενημέρωσε σχετικά το Διοικητικό Συμβούλιο. Η Επιτροπή συνέστησε επίσης, αλλαγές στις Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου και στα Διοικητικά Συμβούλια των θυγατρικών εταιριών. Η Επιτροπή υπέβαλε επίσης των Έκθεση περί Εταιρικής Διακυβέρνησης για το 2012 στο Διοικητικό Συμβούλιο για έγκριση.

3.4 Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων

Τα μέλη της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων κατά την ημερομηνία της παρούσας Έκθεσης ήταν τα ακόλουθα:

Vladimir Strzhalkovskiy (Πρόεδρος)
Anjelica Anshakova
Dmitry Chichikashvili
Μαρίνος Γιαλελή
Ξάνθος Βράχας
Ιωάννης Ζωγραφάκης

Τα μέλη της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων κατά το 2013 ήταν τα ακόλουθα:

Διοικητικό Συμβούλιο μέχρι 29 Μαρτίου 2013

Κώστας Ζ Σεβέρης (Πρόεδρος)
Γιώργος Μ Γεωργιάδης – μέχρι 10/1/2013
Ανδρέας Αρτέμης
Κώστας Χατζήπαπας
Νικόλαος Π Τσάκος – μέχρι 10/1/2013
Ειρήνη Καραμάνου

Ενδιάμεσο Διοικητικό Συμβούλιο

Έρολ Ρίζα (Πρόεδρος)
Τάκης Αράπογλου – για 2/7 συνεδρίες
Φίλιππος Μαννάρης
Ανδρέας Περσιάνης
Πανίκος Πούρος – για 5/7 συνεδρίες
Σαββάκης Σαββίδης
Χρίστος Σορώτος – για 3/7 συνεδρίες

Διοικητικό Συμβούλιο που εξελέγη 10 Σεπτεμβρίου 2013

Vladimir Strzhalkovskiy (Πρόεδρος) – για 4/5 συνεδρίες
Anjelica Anshakova – για 4/5 συνεδρίες
Dmitry Chichikashvili – για 4/5 συνεδρίες
Μαρίνος Γιαλελή
Eriskhan Kurazon – για 1/5 συνεδρίες
Ιωάννης Ζωγραφάκης
Ξάνθος Βράχας

Κατά τη διάρκεια του 2013, η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων συνεδρίασε 13 φορές. Η Επιτροπή εξετάζει, μεταξύ άλλων, την πολιτική ανάληψης κινδύνων και αξιολογεί σε ετήσια βάση την επάρκεια και αποτελεσματικότητα της

πολιτικής διαχείρισης κινδύνων και υποβάλλει ανάλογες συστάσεις προς το Διοικητικό Συμβούλιο για τα θέματα αυτά.

Όπως κάθε χρηματοοικονομικός οργανισμός, το Συγκρότημα εκτίθεται σε κινδύνους, οι πιο σημαντικοί από τους οποίους είναι ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος ρευστότητας, ο κίνδυνος αγοράς (ο οποίος προκύπτει από αρνητικές μεταβολές στις τιμές συναλλάγματος, επιτοκίων ή αξιών) και ο λειτουργικός κίνδυνος. Το Συγκρότημα παρακολουθεί και διαχειρίζεται αυτούς τους κινδύνους με διάφορους μηχανισμούς ελέγχου. Λεπτομέρειες πληροφορίες για τη διαχείριση των κινδύνων του Συγκροτήματος αναφέρονται στις Σημειώσεις 46 μέχρι 49 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων και στην ενότητα «Επιπρόσθετες Γνωστοποιήσεις Κινδύνων» στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση.

Το Συγκρότημα αντιμετώπισε σημαντικές προκλήσεις το 2013 ενόψει του δύσκολου περιβάλλοντος που επικρατούσε μετά τις αποφάσεις του Eurogroup τον Μάρτιο του 2013. Αυτό αντικατοπτρίζεται στα θέματα που εξέτασε η Επιτροπή και στην εστίαση της στους σημαντικότερους κινδύνους που αντιμετωπίζει το Συγκρότημα. Κατά το 2013 η Επιτροπή επικεντρώθηκε κυρίως στη διαχείριση ρευστότητας, στη διαχείριση καθυστερήσεων και στη βελτίωση του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων λαμβάνοντας υπόψη και τις νέες εποπτικές απαιτήσεις. Επιπρόσθετα, η Επιτροπή έθεσε εισηγήσεις για την πληροφόρηση που παρέχεται στην Επιτροπή προκειμένου να διευκολυνθεί η άσκηση του εποπτικού της ρόλου επί του πλαισίου για τη διαχείριση των κινδύνων.

Η Επιτροπή ασχολήθηκε με σημαντικά θέματα πολιτικής για τη διαχείριση κινδύνων και υπέβαλε τις εισηγήσεις της στο Διοικητικό Συμβούλιο προς έγκριση. Τα θέματα περιλάμβαναν την πολιτική διάθεσης ανάληψης κινδύνων (risk appetite statement), πολιτική αναδιάρθρωσης δανείων, στρατηγική διαχείρισης καθυστερήσεων και λεπτομερούς σχεδίου δράσης, εγκριτικές αρχές χρηματοδότησης και όρια διαγραφών. Αυτές οι πολιτικές εξετάστηκαν και αναθεωρήθηκαν λαμβάνοντας υπόψη το νέο λειτουργικό και εποπτικό περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιείται το Συγκρότημα.

Στην αρχή του έτους η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων εξέτασε της εκθέσεις των Τμημάτων που αναφέρονται στην Επιτροπή (Κινδύνου Αγοράς, Πιστωτικού Κινδύνου, Λειτουργικού Κινδύνου και Ασφάλειας Πληροφοριών) για την εργασία που πραγματοποιήθηκε το προηγούμενο έτος και τα σχέδια δράσης για το 2013. Ενημερώθηκε η Επιτροπή επίσης για τα συστήματα διαχείρισης κινδύνων που εφαρμόζονται από τις διάφορες μονάδες καθώς και για τα σχέδια αναβάθμισης τους.

3.5 Άλλες Επιτροπές

Άλλες Επιτροπές – Ενδιάμεσου Διοικητικού Συμβουλίου

Το Ενδιάμεσο Διοικητικό Συμβούλιο είχε συστήσει τις ακόλουθες Επιτροπές για την εκτέλεση των καθηκόντων του.

Επιτροπή Προσωπικού

Φίλιππος Μαννάρης (Πρόεδρος)
Κώστας Χατζήπαπας
Ανδρέας Ποιητής
Μιχάλης Ζαννετίδης

Επιτροπή Αναδιάρθρωσης

Σαββάκης Σαββίδης (Πρόεδρος)
Τάκης Αράπογλου - από 23/5/2013 μέχρι 02/07/2013
Κωνσταντίνος Δάμτσας
Κώστας Χατζήπαπας
Μιχάλης Ζαννετίδης

Επιτροπή Επικοινωνίας

Κωνσταντίνος Δάμτσας (Πρόεδρος)
Λένια Γεωργιάδου
Σοφοκλής Μιχαηλίδης
Πανίκος Πούρος
Τάκης Ταουσιάνης
Κώστας Χατζήπαπας

Επιτροπή Ανακεφαλαίωσης

Γιώργος Θεοχαρίδης (Πρόεδρος)
Τάκης Αράπογλου - από 13/6/2013 μέχρι 02/07/2013
Έρολ Ρίζα
Λάμπρος Παπαδόπουλος
Πάνικος Πούρος
Τάκης Ταουσιάνης

Άλλες Επιτροπές – κατά την ημερομηνία της παρούσας Έκθεσης

Το Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο εξελέγη στις 10 Σεπτεμβρίου 2013 αποφάσισε να διατηρήσει μια Επιτροπή για την παρακολούθηση της αναδιάρθρωσης του Συγκροτήματος ως ακολούθως:

Επιτροπή Στρατηγικής και Αναδιάρθρωσης   Παρουσίες

Αντρέας Γιασεμίδης (Πρόεδρος)	5/5
Dmitry Chichikashvili (Αντιπρόεδρος)	0/2
Anjelica Anshakova	0/5
Μαρίνος Γιαλελή – από 31/1/2014	-
Μάριος Καλοχωρίτης	5/5
Άδωνης Παπακωνσταντίνου	4/5
Ξάνθος Βράχας	5/5
Μάριος Γιαννάς	5/5
Κωνσταντίνος Κατσαρός	5/5
Ιωάννης Ζωγραφάκης	4/5

4. Έκθεση Αμοιβών Διοικητικού Συμβουλίου για το έτος 2013

Στόχος του Συγκροτήματος Τράπεζας Κύπρου (το «Συγκρότημα») είναι η ευθυγράμμιση της Πολιτικής Αμοιβών με τους μακροπρόθεσμους στόχους και τα συμφέροντα των μετόχων ούτως ώστε να διασφαλίζεται ότι η Πολιτική αυτή συνάδει με και προωθεί τη συνετή και αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων χωρίς να ενθαρρύνει την ανάληψη υπερβολικά υψηλών κινδύνων.

Στη διαμόρφωση της Πολιτικής Αμοιβών που εφαρμόζει, το Συγκρότημα λαμβάνει υπόψη τις πρόνοιες που περιλαμβάνονται στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου, τις Κατευθυντήριες Γραμμές για τις Πολιτικές Αμοιβών που έχουν εκδοθεί από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ) καθώς και τις απαιτήσεις για τις Πολιτικές Αμοιβών που περιλαμβάνονται στην Ευρωπαϊκή Οδηγία για τις Κεφαλαιακές Απαιτήσεις (CRD III) και έχουν ενσωματωθεί στην αντίστοιχη Οδηγία της ΚΤΚ με ισχύ από 1 Ιανουαρίου 2011.

Αναγνωρίζεται ότι η εφαρμογή των σχετικών απαιτήσεων από τα χρηματοοικονομικά ιδρύματα και οι πολιτικές και πρακτικές που θα υιοθετούνται θα εξελίσσονται με την πάροδο του χρόνου, με την απόκτηση περαιτέρω γνώσεων και εμπειριών και τη διαμόρφωση βέλτιστων πρακτικών στον τομέα αυτό. Στο πλαίσιο αυτό, το Συγκρότημα στοχεύει στη συνεχή εξέταση των πολιτικών και πρακτικών του για τις αμοιβές και όπου χρειάζεται θα τις τροποποιεί, με στόχο να προωθούν τη συνετή και αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων.

Η Έκθεση Αμοιβών του Διοικητικού Συμβουλίου θα υποβληθεί στην Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων.

Λεπτομέρειες για τις αμοιβές των Διοικητικών Συμβούλων (εκτελεστικών και μη-εκτελεστικών) παρουσιάζονται στη Σημείωση 52 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων του Συγκροτήματος για το έτος 2013.

4.1 Διακυβέρνηση Πολιτικής Αμοιβών Συγκροτήματος

Η Επιτροπή Αμοιβών και Ανθρώπινου Δυναμικού έχει την ευθύνη της διαμόρφωσης και της περιοδικής αναθεώρησης της Πολιτικής Αμοιβών του Συγκροτήματος Τράπεζας Κύπρου την οποία προτείνει στο Διοικητικό Συμβούλιο για έγκριση. Επίσης, το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της Επιτροπής Αμοιβών και Ανθρώπινου Δυναμικού, έχει την τελική ευθύνη για την εποπτεία της εφαρμογής της Πολιτικής Αμοιβών.

Τα μέλη της Επιτροπής Αμοιβών και Ανθρώπινου Δυναμικού κατά την ημερομηνία της παρούσας Έκθεσης ήταν τα ακόλουθα:

Μάριος Γιαννάς (Πρόεδρος)
Μαρίνος Γιαλελή
Μάριος Καλοχωρίτης
Κωνσταντίνος Κατσαρός
Άδωνης Παπακωνσταντίνου
Αντρέας Γιασεμιδής

Περισσότερες πληροφορίες για την Επιτροπή περιλαμβανομένου και της σύνθεσης της κατά το 2013 βρίσκονται στην ενότητα 3.2 της παρούσας Έκθεσης.

Οι αμοιβές των Διοικητικών Συμβούλων υπό την ιδιότητά τους ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου, εγκρίνονται από τους μετόχους σε Γενική Συνέλευση.

Οι αμοιβές των εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων καθορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο, ύστερα από εισήγηση της Επιτροπής Αμοιβών και Ανθρώπινου Δυναμικού. Τα συμβόλαια εργοδότησης των εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων εξετάζονται από την Επιτροπή Αμοιβών και Ανθρώπινου Δυναμικού, η οποία τα υποβάλλει στο Διοικητικό Συμβούλιο για έγκριση.

Το Συγκρότημα δεν παραχωρεί εγγυημένες μεταβλητές αμοιβές ούτε και προαιρετικές συνταξιοδοτικές παροχές.

4.2 Αμοιβές μη-εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων

Οι αμοιβές των μη εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων δεν συνδέονται με την κερδοφορία του Συγκροτήματος. Οι αμοιβές των μη εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων είναι ανάλογες με τις ευθύνες και τον χρόνο που διαθέτουν για τις συνεδριάσεις και τη λήψη αποφάσεων για τη διοίκηση του Συγκροτήματος καθώς και για τη συμμετοχή τους σε Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου και Διοικητικά Συμβούλια θυγατρικών εταιριών του Συγκροτήματος. Η Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων που πραγματοποιήθηκε στις 10 Σεπτεμβρίου 2013 ενέκρινε την περαιτέρω μείωση της αμοιβής των μη εκτελεστικών Συμβούλων κατά 20%. Αυτή η μείωση είναι πρόσθετη της προηγούμενης μείωσης που εγκρίθηκε από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων που πραγματοποιήθηκε στις 19 Ιουνίου 2012 που ανερχόταν σε 50% για τον πρόεδρο και 25% για τους άλλους μη εκτελεστικούς Διοικητικούς Συμβούλους.

4.3 Αμοιβές και άλλα Ωφελήματα Εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων

Πολιτική Αμοιβών

Η αμοιβή των εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων αποτελείται από μισθό, ο οποίος αναπροσαρμόζεται κάθε χρόνο λαμβάνοντας υπόψη τις επικρατούσες οικονομικές συνθήκες και την κατάσταση της αγοράς εργασίας, και από μεταβλητή αμοιβή, το ύψος της οποίας καθορίζεται με βάση την απόδοση του Συγκροτήματος.

Το ύψος της μεταβλητής αμοιβής υπολογίζεται με βάση την επίτευξη των στόχων του Συγκροτήματος σχετικά με την κερδοφορία και τους βασικούς δείκτες απόδοσης (KPIs) καθώς και την απόδοσή του σε σχέση με τη μέση απόδοση άλλων τραπεζών που θεωρούνται ομότιμες με το Συγκρότημα. Επίσης, λαμβάνονται υπόψη ποιοτικά κριτήρια όπως και η ατομική επίδοση του εκτελεστικού Διοικητικού Συμβούλου.

Η ανώτατη μεταβλητή αμοιβή που μπορεί να δοθεί, καθορίζεται ως ποσοστό 50% επί της σταθερής μισθοδοσίας. Ως αποτέλεσμα, η μέγιστη μεταβλητή αμοιβή που θα μπορούσε να παραχωρηθεί αντιπροσωπεύει μόνο το ένα τρίτο της συνολικής αμοιβής.

Τουλάχιστον το 40% της μεταβλητής αμοιβής αναβάλλεται για περίοδο τριών ετών. Η μεταβλητή αμοιβή καταβάλλεται ή/και κατοχυρώνεται κατ' αναλογία του χρόνου και εφόσον επιτευχθούν οι στόχοι του Συγκροτήματος για την κερδοφορία και για τους βασικούς δείκτες απόδοσης και αφού ληφθεί υπόψη και η απόδοσή του σε σχέση με την απόδοση άλλων τραπεζών που θεωρούνται ομότιμες με το Συγκρότημα.

Τουλάχιστον το 50% της μεταβλητής αμοιβής θα αποτελείται από μετοχές ή/και δικαιώματα αγοράς μετοχών. Η κατοχύρωση μετοχών ή/και δικαιωμάτων αγοράς μετοχών αναβάλλεται για περίοδο τριών ετών από την απονομή

τους και ισχύει και μετά την αφυπηρέτηση ή τη λήξη του συμβολαίου εργοδότησης του εκτελεστικού Διοικητικού Συμβούλου. Αφού κατοχυρωθούν, θα υπόκεινται σε περίοδο κατακράτησης τουλάχιστον ενός έτους. Επίσης το 50% των μετοχών που κατοχυρώνονται πρέπει να κατακρατείται μέχρι την αφυπηρέτηση ή τη λήξη του συμβολαίου εργοδότησης του εκτελεστικού Διοικητικού Συμβούλου.

Αμοιβές

Δεν προτάθηκε φιλοδώρημα για τους εκτελεστικούς Διοικητικούς Συμβούλους από το Διοικητικό Συμβούλιο για το 2013.

Σχέδια Ωφελημάτων Αφυπηρέτησης

Ο πρώην Διευθύνων Σύμβουλος, κ. Γιάννης Κυπρή, συμμετείχε στο νέο πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών για το προσωπικό του Συγκροτήματος στην Κύπρο. Ο πρώην Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, κ. Γιάννης Πεχλιβανίδης, συμμετείχε στα προγράμματα παροχής ωφελημάτων αφυπηρέτησης για το προσωπικό του Συγκροτήματος στην Ελλάδα, τα οποία ήταν το πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών και το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών για αποζημιώσεις αφυπηρέτησης που προβλέπονται από τη νομοθεσία. Ο νέος Διευθύνων Σύμβουλος, John Patrick Hourican, συμμετέχει σε σχέδιο πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών στην ίδια βάση με το προσωπικό.

Τα κύρια χαρακτηριστικά των προγραμμάτων παροχής ωφελημάτων αφυπηρέτησης για το προσωπικό παρουσιάζονται στη Σημείωση 13 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων του Συγκροτήματος για το έτος 2013.

Δικαιώματα Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών

Κατά το 2013 δεν παραχωρήθηκαν οποιαδήποτε δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών στους εκτελεστικούς Διοικητικούς Συμβούλους.

Στις 28 Μαΐου 2008, στα πλαίσια της παραχώρησης Δικαιωμάτων Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών 2008/2010 από την Εταιρία προς το προσωπικό του Συγκροτήματος, παραχωρήθηκαν 1.5εκ δικαιώματα στον κ. Ανδρέα Ηλιάδη, 500χιλ. δικαιώματα στον κ. Γιάννη Κυπρή και 12χιλ δικαιώματα στον μη εκτελεστικό Διοικητικό Σύμβουλο κ. Κώστα Χατζήπαπα υπό την ιδιότητά του ως υπαλλήλου του Συγκροτήματος.

Τα δικαιώματα έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2013.

Περαιτέρω πληροφορίες για τα δικαιώματα προαίρεσης παρουσιάζονται στη Σημείωση 36 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων του Συγκροτήματος για το 2013.

Άλλα ωφελήματα

Άλλα ωφελήματα που προσφέρονται στον Διευθύνοντα Σύμβουλο περιλαμβάνουν ωφελήματα που προσφέρονται στο προσωπικό, εισφορές για ασφάλεια υγείας, ασφάλεια ζωής και άλλα ωφελήματα που σχετίζονται με την αποκατάσταση και διαμονή του στην Κύπρο. Τα σχετικά έξοδα για την εκτελεστική διεύθυνση παρουσιάζονται στη Σημείωση 52 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων του Συγκροτήματος για το έτος 2013.

Συμβόλαια Εργοδότησης

Οι αμοιβές (μισθός και φιλοδώρημα) των εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων καθορίζονται στα συμβόλαια εργοδότησής τους τα οποία δύναται να έχουν μέγιστη διάρκεια πέντε ετών.

Τα συμβόλαια εργοδότησης περιλαμβάνουν πρόνοια για αποζημίωση σε περίπτωση μη αιτιολογημένου πρόωρου τερματισμού και όπου προβλέπεται μεταβλητή αμοιβή περιλαμβάνουν πρόνοια η οποία επιτρέπει στην Εταιρία να ανακτήσει μεταβλητές αμοιβές που απονεμήθηκαν βάσει στοιχείων τα οποία μεταγενέστερα αποδείχθηκαν ότι ήταν ανακριβή.

Το συμβόλαιο του νέου Διευθύνοντος Συμβούλου, John Patrick Hourican, είναι τριετές από 1 Νοεμβρίου 2013, δεν περιλαμβάνει πρόνοιες για μεταβλητές αμοιβές και η αποζημίωση σε περίπτωση μη αιτιολογημένου πρόωρου τερματισμού ανέρχεται σε τρεις μηνιαίοι μισθοί με την ειδοποίηση τερματισμού του συμβολαίου.

4.4 Σχέδιο Εθελούσιας Αφυπηρέτησης

Το Δεκέμβριο του 2012, το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε τους όρους του Σχεδίου Εθελούσιας Εξόδου για το προσωπικό με απομείνοντα 10 χρόνια υπηρεσίας. Η καταβληθείσα αποζημίωση ήταν 30 μηνιαίοι μισθοί και υπολογίστηκαν με βάση τους υπολειπόμενους μήνες υπηρεσίας. Στους συμμετέχοντες προσφέρθηκε ασφάλεια ζωής και εισφορά εργοδότη για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. 219 άτομα επέλεξαν το Σχέδιο.

Το 2013, το Ενδιάμεσο Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε τους όρους του επιπρόσθετου Σχεδίου Εθελούσιας Εξόδου για το προσωπικό. Το μέγιστο ποσό αποζημίωσης ανέρχονταν σε €150.000 και υπολογιζόταν με βάση τους υπολειπόμενους μήνες υπηρεσίας. Στους συμμετέχοντες προσφέρθηκε ασφάλεια ζωής και εισφορά εργοδότη για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2014. 1364 άτομα επέλεξαν το Σχέδιο.

5. Δανεισμός Διοικητικών Συμβούλων και Άλλες Συναλλαγές

Λεπτομέρειες για τον δανεισμό και άλλες συναλλαγές των Διοικητικών Συμβούλων με το Συγκρότημα παρουσιάζονται στη Σημείωση 52 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων του Συγκροτήματος, για το 2013.

Όλες οι συναλλαγές με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και με τα συνδεδεμένα τους πρόσωπα διεξάγονται με συνήθεις εμπορικούς όρους που ισχύουν για συγκρίσιμες συναλλαγές με πελάτες παρόμοιας πιστοληπτικής ικανότητας (δάνεια) στη συνήθη πορεία των εργασιών. Τραπεζικές διευκολύνσεις προς μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Κατά τη σχετική διαδικασία δεν μετέχει στην απόφαση ούτε παρευρίσκεται ο ενδιαφερόμενος Διοικητικός Σύμβουλος.

6. Ευθύνη και Έλεγχος

6.1 Συνεχιζόμενη δραστηριότητα (Going concern)

Η διοίκηση και το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, έχοντας λάβει υπόψη τους παράγοντες που αναφέρονται στη Σημείωση 4.1 και τα μέτρα που λήφθηκαν για στήριξη της Κυπριακής οικονομίας και τις ληφθείσες και προγραμματισμένες ενέργειες όπως αυτές παρουσιάζονται λεπτομερώς στο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης, έχουν ικανοποιηθεί ότι το Συγκρότημα έχει τα μέσα ώστε να συνεχίσει την επιχειρησιακή του δραστηριότητα κατά το προβλεπτό μέλλον και ως εκ τούτου, οι οικονομικές καταστάσεις συνεχίζουν να ετοιμάζονται με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας για τους ακόλουθους λόγους:

- Το Συγκρότημα έχει ανακεφαλαιοποιηθεί επιτυχώς.
- Αναμένεται ότι η Τρόικα θα συνεχίσει να παρέχει την απαιτούμενη χρηματοδοτική στήριξη στην Κύπρο σύμφωνα με το Μνημόνιο.
- Η υλοποίηση επιπρόσθετων ενεργειών σύμφωνα με το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης θα βελτιώσει περαιτέρω την κεφαλαιακή επάρκεια και τη ρευστότητα του Συγκροτήματος.
- Η παροχή πρόσθετης στήριξης της ρευστότητας από την Κυπριακή κυβέρνηση, αν αυτή κριθεί αναγκαία, μέσω έκδοσης επιπρόσθετων Ομολόγων με κυβερνητική εγγύηση.
- Η προσδοκία ότι η Κυπριακή κυβέρνηση θα διατηρήσει προσωρινά τα περιοριστικά μέτρα και ελέγχους στη διακίνηση κεφαλαίων και στις τραπεζικές και ταμειακές συναλλαγές για όσο χρονικό διάστημα απαιτείται, ώστε να διασφαλιστεί η σταθερότητα του τραπεζικού συστήματος στην Κύπρο.

Παρά την πιο πάνω εκτίμηση, το Διοικητικό Συμβούλιο θεωρεί ότι παραμένουν σημαντικές αβεβαιότητες που ενδεχομένως να θέτουν υπό σημαντική αμφιβολία την ικανότητα της Εταιρείας να συνεχίσει τη λειτουργία της ως δρώσα οικονομική μονάδα.

6.2 Συστήματα Εσωτερικού Ελέγχου

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν την ευθύνη για την επάρκεια του συστήματος εσωτερικού ελέγχου του Συγκροτήματος της Τράπεζας Κύπρου και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς του. Έχουν καθοριστεί διαδικασίες για διασφάλιση της μη εξουσιοδοτημένης χρήσης ή διάθεσης των περιουσιακών στοιχείων, της διατήρησης σωστών λογιστικών βιβλίων και της αξιοπιστίας και χρησιμότητας της οικονομικής πληροφόρησης που χρησιμοποιείται εντός της επιχείρησης ή για σκοπούς δημοσιοποίησης. Αυτές οι διαδικασίες είναι

σχεδιασμένες για τη διαχείριση και περιορισμό του κινδύνου μη επίτευξης των στόχων της επιχείρησης και διασφαλίζουν σε λογικό, αλλά όχι απόλυτο, βαθμό προστασίας από ουσιώδη ανακρίβεια, λάθη, ζημιές ή απάτη.

Είναι προφανές ότι οι ενέργειες που χρειάζονται για την υλοποίηση των αποφάσεων του Eurogroup του Μαρτίου 2013 έχουν επηρεάσει τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου του Συγκροτήματος. Η εφαρμογή των διαφόρων διαταγμάτων που εκδόθηκαν από την Αρχή Εξυγίανσης, η ενσωμάτωση των εργασιών της πρώην Λαϊκής Τράπεζας, η αναδιοργάνωση του δικτύου καταστημάτων, η ενοποίηση των συστημάτων πληροφορικής, η μείωση των ανθρώπινων πόρων ως αποτέλεσμα του Σχεδίου Εθελούσιας Εξόδου καθώς και οι αυξανόμενες εποπτικές απαιτήσεις είναι όλα σχετικά. Το Συγκρότημα έχει προχωρήσει με διάφορες ενέργειες που λαμβάνουν υπόψη αυτές τις προκλήσεις κατά τον σχεδιασμό των διαδικασιών και ελέγχων που εφαρμόζει στοχεύοντας τελικώς στην εφαρμογή ενός αποτελεσματικού συστήματος εσωτερικού ελέγχου.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, μέσω της Επιτροπής Ελέγχου και της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου, έχουν προβεί σε ετήσια εξέταση της αποτελεσματικότητας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, καλύπτοντας όλους τους σημαντικούς ελέγχους, συμπεριλαμβανομένων και των οικονομικών, λειτουργικών και κανονιστικών ελέγχων και των συστημάτων διαχείρισης κινδύνων. Οι Επιτροπές έχουν λάβει διαβεβαιώσεις ότι η εκτελεστική διεύθυνση έχει προβεί ή θα προβεί στις δέουσες ενέργειες για την αντιμετώπιση των αδυναμιών που έχουν διαπιστωθεί από την Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου και τους εξωτερικούς ελεγκτές.

Το Διοικητικό Συμβούλιο διαβεβαιώνει ότι δεν έχει περιέλθει σε γνώση του οποιαδήποτε παράβαση των περι Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμων και Κανονισμών, εκτός αυτών που είναι εις γνώση των σχετικών Αρχών (όπου εφαρμόζεται).

6.3 Λειτουργός Συμμόρφωσης με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης

Το Διοικητικό Συμβούλιο διόρισε τον κ. Μάριο Σκανδάλη ως Λειτουργό Συμμόρφωσης με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης στις 28 Φεβρουαρίου 2014.

7. Σχέσεις με τους Μετόχους

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει διορίσει τον κ. Κωνσταντίνο Πιπτάλη ως άτομο επικοινωνίας των μετόχων με την Τράπεζα (Investor Relations Officer). Πληροφορίες που αφορούν την Τράπεζα παρέχονται στους μετόχους και πιθανούς επενδυτές καθώς και σε χρηματιστές και αναλυτές δίκαια, έγκαιρα και χωρίς κόστος.

Ο Ανώτερος Ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος, κ. Κωνσταντίνος Κατσαρός, είναι διαθέσιμος να ακούει τις ανησυχίες των μετόχων, των οποίων το πρόβλημα δεν έχει λυθεί δια μέσου κανονικών καναλιών επικοινωνίας.

Όλοι οι μέτοχοι της Τράπεζας Κύπρου τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης. Εξασφαλίζονται προς όλους τους μετόχους έγκαιρες και ακριβείς αναφορές για όλες τις ουσιώδεις αλλαγές που αφορούν το Συγκρότημα, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών καταστάσεων, της απόδοσης, της ιδιοκτησίας και της διακυβέρνησης της Τράπεζας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο παρέχει τη δυνατότητα σε μετόχους οι οποίοι στο σύνολό τους αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον 5% των μετοχών να εγγράφουν θέματα προς συζήτηση στις Γενικές Συνελεύσεις. Η Ετήσια Γενική Συνέλευση παρέχει την ευκαιρία στους μετόχους να υποβάλουν ερωτήσεις προς το Διοικητικό Συμβούλιο.

Οποιαδήποτε αλλαγή ή προσθήκη στο Καταστατικό της Τράπεζας είναι έγκυρη μόνο με ειδικό ψήφισμα σε συνέλευση των μετόχων.

27 Μαρτίου 2014

Επιπρόσθετες γνωστοποιήσεις κινδύνων **2013**

Συγκρότημα
Τράπεζας Κύπρου

Πιστωτικός κίνδυνος

Ανάλυση μη εξυηρητούμενων δανείων

Τον Φεβρουάριο 2014, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου ('ΚΤΚ') έκδωσε την Οδηγία προς τα πιστωτικά ιδρύματα για την Πολιτική Απομείωσης Δανείων και τις Διαδικασίες Διενέργειας Προβλέψεων του 2014, η οποία παρέχει καθοδήγηση στις τράπεζες αναφορικά με την πολιτική απομείωσης δανείων και τις διαδικασίες διενέργειας προβλέψεων. Σκοπός της συγκεκριμένης Οδηγίας είναι να διασφαλίσει ότι τα πιστωτικά ιδρύματα έχουν επαρκείς πολιτικές για την απομείωση δανείων και διαδικασίες διενέργειας προβλέψεων για σκοπούς εντοπισμού πιστωτικών ζημιών και τη συνεπή εφαρμογή των ΔΠΧΑ για την ετοιμασία των οικονομικών τους καταστάσεων.

Η Οδηγία απαιτεί συγκεκριμένες δημοσιοποιήσεις σε σχέση με την ποιότητα του χαρτοφυλακίου δανείων, την πολιτική προβλέψεων και το ύψος των προβλέψεων. Η Οδηγία έχει τεθεί σε ισχύ από τις 21 Φεβρουαρίου 2014, ωστόσο οι απαιτούμενες δημοσιοποιήσεις πρέπει να δημοσιευτούν για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013 μαζί με τις οικονομικές καταστάσεις του έτους 2013. Οι δημοσιοποιήσεις οι οποίες απαιτούνται από την Οδηγία, πέραν αυτών που παρουσιάζονται στις Σημειώσεις 3 και 46 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, παρουσιάζονται στους ακόλουθους πίνακες.

Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ανάλυση μη εξυηρητούμενων δανείων (συνέχεια)

Η ανάλυση των μη εξυηρητούμενων δανείων παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

2013	Συνολικές χορηγήσεις €000	Εξυηρητούμενες χορηγήσεις			Μη εξυηρητούμενες χορηγήσεις €000
		Μη ρυθμισμένες χορηγήσεις €000	Ρυθμισμένες χορηγήσεις €000	Σύνολο €000	
Χορηγήσεις σε επιχειρήσεις	15.266.211	4.203.625	1.557.962	5.761.587	9.504.624
Κατασκευές	3.907.906	549.941	367.869	917.810	2.990.096
Ακίνητα	595.931	146.886	16.289	163.175	432.756
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο. επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών	2.137.664	845.171	192.590	1.037.761	1.099.903
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	1.690.995	512.491	159.310	671.801	1.019.194
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού	753.458	274.952	74.247	349.199	404.259
Λοιποί κλάδοι	6.180.257	1.874.184	747.657	2.621.841	3.558.416
Χορηγήσεις λιανικής τραπεζικής	2.213.934	1.100.741	160.552	1.261.293	952.641
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο: επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών	578.497	301.280	40.016	341.296	237.201
Ακίνητα	440.719	266.185	34.319	300.504	140.215
Κατασκευές	289.686	81.568	32.430	113.998	175.688
Βιομηχανία	219.216	100.393	14.655	115.048	104.168
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	128.116	82.825	5.030	87.855	40.261
Λοιποί κλάδοι	557.700	268.490	34.102	302.592	255.108
Χορηγήσεις σε φυσικά πρόσωπα	9.263.175	4.381.322	1.297.049	5.678.371	3.584.804
Χορηγήσεις για την αγορά/ανέγερση ακίνητης περιουσίας:	5.838.484	2.891.360	1.039.616	3.930.976	1.907.508
Α) Για μόνιμη ιδιοκατοίκηση	3.327.578	1.695.059	623.521	2.318.580	1.008.998
Β) Για άλλους σκοπούς	2.510.906	1.196.301	416.095	1.612.396	898.510
Καταναλωτικά δάνεια	2.193.821	793.097	205.706	998.803	1.195.018
Πιστωτικές κάρτες	276.201	198.150	376	198.526	77.675
Τρεχούμενοι λογαριασμοί	361.555	207.226	1.039	208.265	153.290
Χορηγήσεις σε ελεύθερους επαγγελματίες	593.114	291.489	50.312	341.801	251.313
Συνολικές χορηγήσεις	26.743.320	9.685.688	3.015.563	12.701.251	14.042.069
Προβλέψεις για απομείωση και αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	4.978.981	432.747	100.372	*533.119	4.445.862

* Οι προβλέψεις για απομείωση και αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση για εξυηρητούμενες χορηγήσεις, σχετίζονται με τη συλλογική απομείωση και την αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση των δανείων που αποκτήθηκαν από τη Λαϊκή Τράπεζα.

Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ανάλυση μη εξυπηρετούμενων δανείων (συνέχεια)

Ο πιο πάνω πίνακας παρουσιάζει τα Μη-Εξυπηρετούμενα Δάνεια ('ΜΕΔ'). Αυτά ορίζονται σύμφωνα με την Οδηγία που εκδόθηκε από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου για τον 'Ορισμό των Μη-Εξυπηρετούμενων και των Ρυθμισμένων Χορηγήσεων', η οποία τέθηκε σε ισχύ από την 1 Ιουλίου 2013.

Σύμφωνα με τη νέα Οδηγία, ένας πελάτης θεωρείται ως ΜΕΔ όταν:

- Παρουσιάζει καθυστερήσεις τόκων ή κεφαλαίου ή άλλων χρεώσεων για περίοδο πέραν των 90 ημερών.
- Παρουσιάζει υπέρβαση του συμβατικού του ορίου για συνεχόμενη περίοδο πέραν των 90 ημερών.
- Έχει τύχει ρύθμισης και κατά την ημέρα της ρύθμισης ήταν ταξινομημένος ως ΜΕΔ ή παρουσίαζε καθυστερήσεις/υπέρβαση για περίοδο πέραν των 60 ημερών ή είχε ρυθμιστεί για δεύτερη φορά εντός χρονικής περιόδου 18 μηνών.

Χορηγήσεις που έτυχαν ρύθμισης παραμένουν ως ΜΕΔ για 6 μήνες από την έναρξη καταβολής δόσεων κεφαλαίου βάσει του νέου προγράμματος αποπληρωμής ή σε περίπτωση σταδιακής αύξησης της δόσης, 6 μήνες μετά τον πρώτο μήνα κατά τον οποίο η υψηλότερη δόση έχει οριστεί στο νέο πρόγραμμα αποπληρωμής. Σε περίπτωση κατά την οποία το τροποποιημένο πρόγραμμα αποπληρωμής προβλέπει καταβολή εφ' άπαξ ποσού στη λήξη της χορήγησης, τότε η χορήγηση παραμένει ως μη εξυπηρετούμενη μέχρι τη λήξη της.

Τα ΜΕΔ ανέρχονταν στα €14.042 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2013 και αναλογούσαν στο 53% των μικτών δανείων.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2013, ο δείκτης ΜΕΔ αποτελείται από δάνεια που έχουν τύχει ρύθμισης και τα οποία κατά την ημέρα της ρύθμισης παρουσίαζαν καθυστερήσεις για περίοδο λιγότερη των 90 ημερών (6% των μικτών δανείων) και δάνεια τα οποία παρουσιάζουν καθυστέρηση για περίοδο πέραν των 90 ημερών ή δάνεια που έχουν τύχει ρύθμισης και παρουσιάζουν καθυστέρηση για περίοδο πέραν των 90 ημερών (47% των μικτών δανείων).

Ανάλυση των μη εξυπηρετούμενων δανείων βάσει του νέου ορισμού	31 Δεκεμβρίου 2013	
	€ εκατ.	% μικτών δανείων
Δάνεια που έχουν τύχει ρύθμισης και παρουσιάζουν καθυστέρηση λιγότερη των 90 ημερών	1.682	6%
Δάνεια που παρουσιάζουν καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών ή δάνεια που έχουν τύχει ρύθμισης και παρουσιάζουν καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών	12.360	47%
Μη εξυπηρετούμενα δάνεια	14.042	53%

Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ποιότητα χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Η ανάλυση των μη - εξυπηρετούμενων χορηγήσεων ανά έτος χορήγησης παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα, για υπόλοιπα στις 31 Δεκεμβρίου 2013:

Χορηγήσεις που παραχωρήθηκαν	Σύνολο χορηγήσεων				Χορηγήσεις σε νομικά πρόσωπα				Χορηγήσεις σε ιδιώτες – Χορηγήσεις για την αγορά/ ανέγερση ακίνητης περιουσίας				Χορηγήσεις σε ιδιώτες – Άλλες χορηγήσεις			
	Σύνολο χορηγήσεων	Μη εξυπηρετούμενα δάνεια	Προβλέψεις	Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Σύνολο χορηγήσεων	Μη εξυπηρετούμενα δάνεια	Προβλέψεις	Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Σύνολο χορηγήσεων	Μη εξυπηρετούμενα δάνεια	Προβλέψεις	Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Σύνολο χορηγήσεων	Μη εξυπηρετούμενα δάνεια	Προβλέψεις	Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Μέχρι 1 έτος	1.583.220	748.620	93.044	48.070	1.155.440*	612.179	86.686	38.574	120.473	37.302	239	2.359	306.101	99.140	6.119	7.137
1 – 2 έτη	2.248.868	994.922	139.116	142.435	1.670.316	795.958	130.849	118.604	208.314	45.277	2.215	6.675	370.237	153.688	6.051	17.155
2 – 3 έτη	3.246.253	1.453.338	171.795	293.721	2.191.366	1.106.828	145.675	244.333	561.960	130.750	2.759	11.518	492.927	215.760	23.361	37.870
3 – 5 έτη	6.311.222	3.132.483	400.875	430.863	3.531.488	2.190.416	310.758	325.159	1.944.993	509.830	16.455	45.464	834.741	432.237	73.663	60.240
5 – 7 έτη	7.858.920	4.858.808	927.252	580.880	5.188.630	3.640.717	767.237	455.566	2.039.785	857.318	97.212	75.181	631.712	360.772	62.803	50.134
7 – 10 έτη	3.052.886	1.549.915	300.005	196.214	1.807.861	1.087.380	225.589	152.601	865.867	286.650	33.255	22.778	379.157	175.884	41.160	20.835
Περισσότερο από 10 έτη	2.441.951	1.303.983	234.647	189.063	1.882.951	1.029.667	173.774	147.783	88.635	37.859	3.601	4.404	470.366	236.457	57.273	36.876
Σύνολο	26.743.320	14.042.069	2.266.734	1.881.246	17.428.052	10.463.145	1.840.568	1.482.620	5.830.027	1.904.986	155.736	168.379	3.485.241	1.673.938	270.430	230.247

* Περιλαμβάνει δάνεια που έχουν τύχει ρύθμισης ύψους €384 εκατ. τα οποία δεν μπορούν να αναλυθούν με βάση την ημερομηνία χορήγησης.

Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης

Επιβαρυσμένα και μη επιβαρυσμένα περιουσιακά στοιχεία

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει την ανάλυση των επιβαρυσμένων και μη επιβαρυσμένων περιουσιακών στοιχείων και το βαθμό στον οποίο αυτά τα περιουσιακά στοιχεία είναι δεσμευμένα για τις ανάγκες χρηματοδότησης του Συγκροτήματος.

Ένα περιουσιακό στοιχείο κατηγοριοποιείται ως επιβαρυσμένο εάν έχει δεσμευθεί ως εξασφάλιση έναντι μίας υφιστάμενης υποχρέωσης και ως εκ τούτου δεν είναι πλέον διαθέσιμο στο Συγκρότημα για περαιτέρω ανάγκες εξασφάλισης ή ρευστότητας. Το σύνολο των επιβαρυσμένων περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος ανήλθε σε €18.883.073 χιλ. στις 31 Δεκεμβρίου 2013. Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία αποτελούνται κυρίως από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, επενδύσεις σε ομόλογα, κυρίως Κυπριακά κυβερνητικά ομόλογα και ακίνητα. Τα επιβαρυσμένα περιουσιακά στοιχεία έχουν δεσμευθεί κυρίως για σκοπούς του προγράμματος χρηματοδότησης στο πλαίσιο των πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος στην ΚΤΚ και του Μηχανισμού Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (Σημ. 30 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων) καθώς και για καλυμμένα ομόλογα. Οι επενδύσεις σε ομόλογα χρησιμοποιούνται επίσης ως εξασφάλιση για συμφωνίες επαναγοράς, καθώς επίσης και για τα καλυμμένα ομόλογα (Σημ. 33 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων). Τα επιβαρυσμένα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνουν μετρητά και άλλα ρευστά διαθέσιμα τα οποία τοποθετούνται σε άλλες τράπεζες ως εξασφάλιση σύμφωνα με συμβάσεις ISDA, τα οποία δεν είναι άμεσα διαθέσιμα για χρήση από το Συγκρότημα αλλά αποδεσμεύονται με τη λήξη των σχετικών συναλλαγών. Τα μετρητά χρησιμοποιούνται κυρίως για να καλύψουν εξασφαλίσεις που χρειάζονται για (i) παράγωγα και συμφωνίες επαναγοράς βάσει συμβάσεων CSA και συμφωνιών επαναγοράς, και (ii) για εμπορικές συναλλαγές και εγγυητικές που εκδόθηκαν.

Επιπλέον, ομόλογα με εγγύηση από την Κυπριακή κυβέρνηση ύψους €1.000.000 χιλ. έχουν δεσμευθεί ως εξασφάλιση για χρηματοδότηση από την ΚΤΚ (Σημ. 33 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων).

Ένα περιουσιακό στοιχείο κατατάσσεται ως μη επιβαρυσμένο εάν δεν έχει δεσμευθεί έναντι μίας υφιστάμενης υποχρέωσης. Τα επιβαρυσμένα περιουσιακά στοιχεία αναλύονται περαιτέρω σε περιουσιακά στοιχεία που είναι διαθέσιμα και μπορούν να δεσμευθούν και σε περιουσιακά στοιχεία που δεν είναι άμεσα διαθέσιμα να δεσμευθούν.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2013, το Συγκρότημα κατείχε μη επιβαρυσμένα περιουσιακά στοιχεία ύψους €4.889.779 χιλ. τα οποία μπορούν να δεσμευθούν και να χρησιμοποιηθούν για να καλύψουν πιθανές ανάγκες ρευστότητας. Τα περιουσιακά αυτά στοιχεία περιλαμβάνουν δάνεια και απαιτήσεις στην Κύπρο που παρουσιάζουν καθυστέρηση λιγότερη από 90 ημέρες, καθώς και δάνεια των θυγατρικών και των υποκαταστημάτων στο εξωτερικό που δεν είναι δεσμευμένα. Δάνεια πελατών των θυγατρικών και των υποκαταστημάτων στο εξωτερικό δεν μπορούν να δεσμευθούν από την ΚΤΚ ως εξασφάλιση για το Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας. Επιπλέον, τα περιουσιακά στοιχεία ορισμένων θυγατρικών και υποκαταστημάτων στο εξωτερικό, μπορούν να δεσμευθούν για άλλους σκοπούς μόνο για τις ανάγκες της συγκεκριμένης θυγατρικής/υποκαταστήματος και όχι για παροχή ρευστότητας σε οποιαδήποτε άλλη μονάδα του Συγκροτήματος. Οι καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες παρουσιάζονται ως μη επιβαρυσμένες και μπορούν να δεσμευθούν, στο βαθμό που υπερβαίνουν το επίπεδο των ελάχιστων απαιτούμενων αποθεματικών. Τα ελάχιστα απαιτούμενα αποθεματικά παρουσιάζονται ως μη επιβαρυσμένα περιουσιακά στοιχεία που δεν μπορούν να δεσμευθούν ως εξασφάλιση.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2013, το Συγκρότημα κατείχε μη επιβαρυσμένα περιουσιακά στοιχεία ύψους €4.928.875 χιλ., που δεν είναι άμεσα διαθέσιμα για να δεσμευθούν ως εξασφάλιση για απαιτήσεις χρηματοδότησης στη σημερινή τους μορφή. Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία αποτελούνται κυρίως από δάνεια και απαιτήσεις για τα οποία υπάρχει συμβατική ή νομική απαγόρευση να επιβαρυνθούν ή τα οποία παρουσιάζουν καθυστέρηση μεγαλύτερη των 90 ημερών ή για τα οποία υπάρχουν εκκρεμείς αγωγές ή άλλες νομικές ενέργειες εναντίον του πελάτη. Μέρος αυτών των περιουσιακών στοιχείων θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως εξασφάλιση για εγγυημένες μορφές χρηματοδότησης αλλά ταξινομείται συντηρητικά ως μη άμεσα διαθέσιμο για σκοπούς εξασφάλισης. Ακίνητα των οποίων ο τίτλος δεν έχει μεταβιβαστεί στο όνομα της Εταιρίας ή θυγατρικής της, δεν θεωρούνται άμεσα διαθέσιμα για να χρησιμοποιηθούν ως εξασφαλίσεις.

Τα ασφαλιστικά περιουσιακά στοιχεία που κατέχουν οι θυγατρικές ασφαλιστικές εταιρείες του Συγκροτήματος δεν περιλαμβάνονται στον παρακάτω πίνακα, αφού είναι κατά κύριο λόγο οφειλόμενα στους ασφαλιζόμενους.

Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Επιβαρυσμένα και μη επιβαρυσμένα περιουσιακά στοιχεία (συνέχεια)

Η λογιστική αξία των επιβαρυσμένων και μη επιβαρυσμένων περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος κατά την 31 Δεκεμβρίου 2013 συνοψίζεται πιο κάτω:

2013	Επιβαρυσμένα	Μη επιβαρυσμένα		Σύνολο
	Δεσμευμένα ως εξασφάλιση	Διαθέσιμα ως εξασφάλιση	Μη διαθέσιμα ως εξασφάλιση	
	€000	€000	€000	€000
Μετρητά και τοποθετήσεις σε τράπεζες	367.080	1.604.736	558.329	2.530.145
Επενδύσεις	3.289.810	218.571	24.012	3.532.393
Δάνεια και απαιτήσεις	15.136.002	2.352.500	4.275.836	21.764.338
Ακίνητα	90.181	713.972	70.698	874.851
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	18.883.073	4.889.779	4.928.875	28.701.727
Ομόλογα εγγυημένα από την Κυπριακή κυβέρνηση	1.000.000	-	-	1.000.000
Σύνολο	19.883.073	4.889.779	4.928.875	29.701.722

Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Ρευστά Αποθεματικά (συνέχεια)

Σύνθεση ρευστών αποθεματικών	31 Δεκεμβρίου 2013		31 Δεκεμβρίου 2012	
	Ρευστά αποθεματικά	ΣΚΡ (Βασιλεία 3) Ρευστά αποθεματικά - Επίπεδο 1	Ρευστά αποθεματικά	ΣΚΡ (Βασιλεία 3) Ρευστά αποθεματικά - Επίπεδο 1
	€000	€000	€000	€000
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	1.239.928	1.048.690	1.272.820	867.268
Υπόλοιπα από ημερήσιες καταθέσεις με τράπεζες	461.633	-	641.476	-
Άλλες τοποθετήσεις με τράπεζες	115.506	-	311.470	9.920
Εμπορεύσιμες επενδύσεις	169.076	227.103	579.257	790.832
Άλλες επενδύσεις	59.418	-	47.489	-
Σύνολο	2.045.561	1.275.793	2.852.512	1.668.020

Στα ρευστά αποθεματικά περιλαμβάνονται μετρητά και αντίστοιχα μετρητών, μη επιβαρυνμένα υψηλής εμπορευσιμότητας ομόλογα και άλλα μη επιβαρυνμένα ομόλογα και μετοχές που μπορούν να πωληθούν στην αγορά ή να χρησιμοποιηθούν ως εξασφάλιση για σκοπούς χρηματοδότησης. Τα ελάχιστα αποθεματικά περιλαμβάνονται στις καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες στην κατηγορία 'Ρευστά αποθεματικά' αλλά δεν περιλαμβάνονται στην κατηγορία των ρευστών αποθεματικών που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό του Συντελεστή Κάλυψης Ρευστότητας ('ΣΚΡ').

Τα ομόλογα και μετοχές στα 'Ρευστά αποθεματικά' παρουσιάζονται στις τρέχουσες τιμές αγοράς μείον ένα ποσοστό περικοπής, ούτως ώστε να αντικατοπτρίζεται η πραγματική αξία ρευστοποίησης. Σύμφωνα με τους κανονισμούς του ΣΚΡ, τα ομόλογα και μετοχές παρουσιάζονται στις τρέχουσες τιμές αγοράς χωρίς οποιαδήποτε περικοπή, κι αυτό εξηγεί το υψηλότερο ποσό το οποίο παρουσιάζεται στα 'Εμπορεύσιμα ομόλογα'. Το Συγκρότημα κατέχει μόνο υψηλής εμπορευσιμότητας (ΣΚΡ Επίπεδο 1) ομόλογα.

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων Συγκροτήματος έχει την ευθύνη για τη διαχείριση των ρευστών αποθεματικών. Οι εμπορεύσιμες επενδύσεις γίνονται σύμφωνα με τα όρια και τις παραμέτρους που ορίζονται στην Πολιτική Επενδύσεων Ρευστών Διαθεσίμων, όπως αυτή έχει εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Το Υπουργικό Συμβούλιο και η Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού της Κυπριακής Βουλής έχουν εγκρίνει την έκδοση €2,9 δις. κυβερνητικών εγγυήσεων για την έκδοση ομολόγων/δανείων πιστωτικών ιδρυμάτων σύμφωνα με τον περί της 'Παραχώρησης Κυβερνητικών Εγγυήσεων για τη Σύναψη Δανείων ή/και την Έκδοση Ομολόγων από Πιστωτικά Ιδρύματα Νόμο του 2012'. Αναμένεται ότι το Συγκρότημα θα μπορεί να κάνει χρήση των πιο πάνω εγγυήσεων εάν παραστεί ανάγκη.

Στοιχεία και Πληροφορίες Περιόδου από 1 Ιανουαρίου 2013 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2013

σύμφωνα με την Απόφαση 4/507/28.04.2009
του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς της Ελλάδας

Τα παρακάτω στοιχεία και πληροφορίες που προκύπτουν από τις οικονομικές καταστάσεις αποσκοπούν σε μία γενική ενημέρωση για την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα του Συγκροτήματος Τράπεζας Κύπρου ('Συγκρότημα') και της ιθύνουσας εταιρίας Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ ('Εταιρία'). Συνιστούμε επομένως στον αναγνώστη, πριν προβεί σε οποιαδήποτε είδους επενδυτική επιλογή ή άλλη συναλλαγή με το Συγκρότημα, να ανατρέξει στην ιστοσελίδα του όπου αναρτώνται οι οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, η έκθεση των ανεξάρτητων ελεγκτών, καθώς και η λεπτομερής επεξηγηματική κατάσταση των αποτελεσμάτων, οι οποίες είναι επίσης διαθέσιμες στο Εγγεγραμμένο Γραφείο της Εταιρίας (Οδός Στασίνου 51, Αγ. Παρασκευή, Στρόβολος, Τ.Θ. 24884, 1398 Λευκωσία, Κύπρος, Τηλέφωνο: +357 22 122128, Τέλεφαξ: +357 22 378422).

Ιστοσελίδα: www.bankofcyprus.com - Σχέσεις Επενδυτών/Οικονομικά Στοιχεία.

Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου: Κρίστης Χασάπης (Πρόεδρος), Vladimir Strzhalkovskiy (Αντιπρόεδρος), Ξάνθος Βράχας, Μαρίνος Γιαλελής, Μάριος Γιαννάς, Ανδρέας Γιασεμίδης, Ιωάννης Ζωγραφάκης, Μάριος Καλοχωρίτης, Κωνσταντίνος Κατσαρός, Άδωνις Παπακωνσταντίνου, Anjelica Anshakova, Dmitry Chichikashvili, Eriskhan Kurazov, Anton Smetanin και John Patrick Hourican.

Ημερομηνία έγκρισης των οικονομικών καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013 από το Διοικητικό Συμβούλιο: 27 Μαρτίου 2014.

Ανεξάρτητοι ελεγκτές: Ernst & Young Cyprus Ltd.

Τύπος έκθεσης εκλεκτών: Συμπέρασμα με επιφύλαξη σε σχέση με απόκλιση από τα ΔΠΧΑ, περιορισμός στην έκταση της επισκόπησης και έμφαση θέματος

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
Στοιχεία Ενοποιημένης Κατάστασης Λογαριασμού Αποτελεσμάτων
και Συνολικών Εισοδημάτων
για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013

Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2013

	2013	2012 (αναπροσαρμογή και επαναπαρουσίαση)
	€000	€000
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες		
Καθαρά έσοδα από τόκους	999.431	701.776
Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	168.819	172.685
Καθαρές (ζημιές)/κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	(5.148)	24.948
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση θυγατρικών	10.589	(27.899)
Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες	64.956	62.972
Λοιπά έσοδα	(64.282)	(15.099)
	1.174.365	919.383
Δαπάνες προσωπικού	(442.797)	(293.556)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	(277.196)	(260.553)
Κέρδη πριν την απομείωση δανείων και απαιτήσεων και υπεραξίας και άυλων περιουσιακών στοιχείων	454.372	365.274
Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων	(1.067.345)	(1.339.269)
Απομείωση υπεραξίας και άυλων περιουσιακών στοιχείων	-	(359.746)
Ζημιές πριν το μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών	(612.973)	(1.333.741)
Μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών	1.885	222
Ζημιές πριν τη φορολογία	(611.088)	(1.333.519)
Φορολογία	5.184	43.463
Ζημιές μετά τη φορολογία	(605.904)	(1.290.056)
Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες		
Ζημιές μετά τη φορολογία από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(1.455.604)	(932.290)
Ζημιές για το έτος	(2.061.508)	(2.222.346)
Αναλογούντες σε:		
Ιδιοκτήτες της Εταιρίας – συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(593.898)	(1.280.825)
Ιδιοκτήτες της Εταιρίας – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(1.455.604)	(932.290)
Σύνολο ζημιών που αναλογεί στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	(2.049.502)	(2.213.115)
Δικαιώματα μειοψηφίας – συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(12.006)	(9.231)
Ζημιές για το έτος	(2.061.508)	(2.222.346)
Βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές κατά μετοχή (σεντ) – συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(0,1676)	(83,0258)
Βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές κατά μετοχή (σεντ)	(0,5784)	(143,4588)
Ζημιές για το έτος	(2.061.508)	(2.222.346)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά τη φορολογία	25.295	123.361
Συνολικές ζημιές για το έτος	(2.036.213)	(2.098.985)
Αναλογούντες σε:		
Ιδιοκτήτες της Εταιρίας (ζημιές)	(2.020.788)	(2.091.763)
Δικαιώματα μειοψηφίας (ζημιές)	(15.425)	(7.222)
Συνολικές ζημιές για το έτος	(2.036.213)	(2.098.985)

		2013	2012	2011
	Σημ.	€000	(αναπροσαρμογή) €000	(αναπροσαρμογή) €000
Περιουσιακά στοιχεία				
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες		1.240.043	1.272.424	1.375.047
Τοποθετήσεις σε τράπεζες		1.290.102	1.768.836	2.627.831
Συμφωνίες επαναπώλησης		-	-	215.936
Επενδύσεις	3	2.859.584	1.135.333	2.629.124
Επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση	3	672.809	734.747	938.070
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα		28.765	26.794	193.734
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες		21.764.338	24.374.531	27.366.917
Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους		443.579	495.756	504.579
Ακίνητα και εξοπλισμός		414.404	483.193	473.188
Άυλα περιουσιακά στοιχεία		130.580	123.555	472.510
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία		1.394.751	613.760	674.439
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες		103.402	3.107	2.820
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων		30.342.357	31.032.036	37.474.195
Υποχρεώσεις				
Καταθέσεις από τράπεζες		196.422	341.044	965.200
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες		10.956.277	-	2.100.556
Συμφωνίες επαναγοράς		594.004	607.773	785.993
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα		83.894	183.826	488.111
Καταθέσεις πελατών		14.971.167	28.442.152	29.654.498
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων		551.829	604.170	611.264
Ομολογιακά δάνεια		841	44.775	49.791
Λοιπές υποχρεώσεις	4	252.653	339.727	348.260
Δανειακό κεφάλαιο		4.676	133.294	128.380
Σύνολο υποχρεώσεων		27.611.763	30.696.761	35.132.053
Ίδια κεφάλαια				
Μετοχικό κεφάλαιο		4.683.985	1.795.141	899.528
Μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα		58.922	-	-
Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο		-	428.271	1.164.903
Μετατρέψιμα αξιόγραφα ενισχυμένου κεφαλαίου		-	428.835	862.233
Αποθεματικά επανεκτίμησης και άλλα αποθεματικά		65.664	106.336	2.585
Συσσωρευμένες ζημιές		(2.152.330)	(2.500.530)	(671.551)
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας		2.656.241	258.053	2.257.698
Δικαιώματα μειοψηφίας		74.353	77.222	84.444
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		2.730.594	335.275	2.342.142
Σύνολο υποχρεώσεων και ιδίων κεφαλαίων		30.342.357	31.032.036	37.474.195

	2013	2012
	€000	€000
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων, 1 Ιανουαρίου	335.275	2.342.705
Αλλαγή λογιστικής πολιτικής	-	(563)
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων, 1 Ιανουαρίου (αναπροσαρμογή)	335.275	2.342.142
Ζημιές για το έτος	(2.061.508)	(2.222.346)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά τη φορολογία	25.295	123.361
Αγορές μετοχών της Εταιρίας	-	(39.756)
Πωλήσεις μετοχών της Εταιρίας	-	3.138
Έκδοση μετοχών	-	159.683
Έξοδα έκδοσης μετοχών	-	(2.449)
Έκτακτη αμυντική εισφορά από λογιζόμενη διανομή	(174)	(28.498)
Μετατροπή καταθέσεων και δομημένων προϊόντων σε μετοχές	3.794.864	-
Μετατροπή Μετατρέψιμων Χρεογράφων 2013/2018, Αξιογράφων 12/2007 και Μετατρέψιμων Αξιογράφων Κεφαλαίου σε μετοχές	122.535	-
Εξαγορές	456.309	-
Μετοχές που υπόκειντο σε προσωρινά διατάγματα	58.922	-
Πωλήσεις	(924)	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων, 31 Δεκεμβρίου	2.730.594	335.275

	2013	2012 (αναπροσαρμογή)
	€000	€000
Ζημιές για το έτος	(2.061.508)	(2.222.346)
Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος	5.813	8.627
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	33.093	135.919
Επανεκτίμηση ακινήτων	(13.365)	(10.159)
Αναλογιστικές ζημιές για προγράμματα καθορισμένων παροχών	(246)	(11.026)
Συνολικές ζημιές για το έτος	(2.036.213)	(2.098.985)

	2013	2012 (αναπροσαρμογή και επαναπαρουσίαση)
	€000	€000
Καθαρή ταμειακή ροή για εργασίες	(2.816.135)	(3.574.954)
Καθαρή ταμειακή ροή από επενδυτικές δραστηριότητες	1.235.704	2.085.056
Καθαρή ταμειακή ροή από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	1.661.002	107.539
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών για το έτος	80.571	(1.382.359)
Συναλλαγματικές διαφορές	44.716	(5.193)
Σύνολο εισροών/(εκροών) για το έτος	125.287	(1.387.552)
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών, 1 Ιανουαρίου	1.337.956	2.725.508
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών, 31 Δεκεμβρίου	1.463.243	1.337.956

	2013	2012 (αναπροσαρμογή και επαναπαρουσίαση)
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	€000	€000
Καθαρά έσοδα από τόκους	882.334	581.534
Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	122.110	133.075
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	15.319	27.196
Μερίσματα από θυγατρικές εταιρίες και κοινοπραξίες	25.532	31.179
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση θυγατρικών	15.211	(25.975)
Λοιπά έσοδα	(14.384)	695
	1.046.122	747.704
Δαπάνες προσωπικού	(348.695)	(199.588)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	(179.498)	(166.987)
Κέρδη πριν την απομείωση δανείων και απαιτήσεων	517.929	381.129
Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων	(929.635)	(1.248.532)
Απομείωση ποσών εισπρακτέων από θυγατρικές εταιρίες	(28.816)	(2.811)
Απομείωση επενδύσεων σε θυγατρικές εταιρίες και ομάδες εκποίησης που κρατούνται προς πώληση	(306.129)	(412.655)
Ζημιές πριν τη φορολογία	(746.651)	(1.282.869)
Φορολογία	4.911	37.109
Ζημιές μετά τη φορολογία	(741.740)	(1.245.760)
Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες		
Ζημιές μετά τη φορολογία από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(1.327.603)	(1.018.300)
Ζημιές για το έτος	(2.069.343)	(2.264.060)
Βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές κατά μετοχή (σεντ)- συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(0,2085)	(80,6168)
Βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές κατά μετοχή (σεντ)	(0,5816)	(146,5139)
Ζημιές για το έτος	(2.069.343)	(2.264.060)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά τη φορολογία	22.867	119.031
Συνολικές ζημιές για το έτος	(2.046.476)	(2.145.029)

		2013	2012	2011
	<i>Σημ.</i>	€000	(αναπροσαρμογή) €000	(αναπροσαρμογή) €000
Περιουσιακά στοιχεία				
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες		550.740	655.254	1.242.705
Τοποθετήσεις σε τράπεζες		1.064.654	1.553.587	2.425.778
Συμφωνίες επαναπώλησης		-	-	215.936
Επενδύσεις	3	2.822.057	1.093.961	2.566.223
Επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση	3	672.809	734.747	938.070
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα		28.723	26.785	193.734
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες		19.714.705	20.873.053	24.145.674
Λογαριασμοί εταιριών Συγκροτήματος		1.115.708	2.088.659	3.321.270
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες		442.335	665.380	808.714
Επενδύσεις σε εταιρίες του Συγκροτήματος και κοινοπραξίες		105.048	8.009	7.722
Ακίνητα και εξοπλισμός		243.908	287.169	322.226
Άυλα περιουσιακά στοιχεία		16.975	16.339	18.266
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία		897.425	130.723	314.930
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων		27.675.087	28.133.666	36.521.248
Υποχρεώσεις				
Καταθέσεις από τράπεζες		124.152	256.831	898.914
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες		10.956.277	-	2.100.556
Συμφωνίες επαναγοράς		594.004	607.773	785.993
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα		83.957	183.802	488.102
Καταθέσεις πελατών		12.745.743	25.880.056	28.223.101
Λογαριασμοί εταιριών Συγκροτήματος		563.579	759.467	1.503.851
Ομολογιακά δάνεια		-	15.389	20.319
Λοιπές υποχρεώσεις	4	155.623	244.505	252.072
Δανειακό κεφάλαιο		-	126.372	121.452
Σύνολο υποχρεώσεων		25.223.335	28.074.195	34.394.360
Ίδια κεφάλαια				
Μετοχικό κεφάλαιο		4.683.985	1.795.141	899.528
Μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα		58.922	-	-
Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο		-	428.271	1.164.903
Μετατρέψιμα αξιόγραφα ενισχυμένου κεφαλαίου		-	428.835	862.233
Αποθεματικά επανεκτίμησης και άλλα αποθεματικά		36.499	63.227	(17.442)
Συσσωρευμένες ζημιές		(2.327.654)	(2.656.003)	(782.334)
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		2.451.752	59.471	2.126.888
Σύνολο υποχρεώσεων και ιδίων κεφαλαίων		27.675.087	28.133.666	36.521.248

	2013	2012
	€000	€000
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων, 1 Ιανουαρίου	259.021	2.257.304
Αλλαγή λογιστικής πολιτικής	-	(130.416)
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων, 1 Ιανουαρίου (αναπροσαρμογή)	59.471	2.126.888
Ζημιές για το έτος	(2.069.343)	(2.264.060)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά τη φορολογία	22.867	119.031
Αγορές μετοχών της Εταιρίας	-	(38.060)
Πωλήσεις μετοχών της Εταιρίας	-	2.192
Μετατροπή καταθέσεων και δομημένων προϊόντων σε μετοχές	3.814.495	-
Έκτακτη αμυντική εισφορά από λογιζόμενη διανομή κερδών	-	(28.498)
Μετατροπή Μετατρέψιμων Χρεογράφων 2013/2018, Αξιογράφων 12/2007 και Μετατρέψιμων Αξιογράφων Κεφαλαίου σε μετοχές	122.535	-
Μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα	58.922	-
Εξαγορές	442.805	-
Διαφορά από μετατροπή συναλλάγματος λόγω μετατροπής υποκαταστήματος σε θυγατρική εταιρία	-	(15.256)
Έκδοση μετοχών	-	159.683
Έξοδα έκδοσης μετοχών	-	(2.449)
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων, 31 Δεκεμβρίου	2.451.752	59.471

	2013	2012 (αναπροσαρμογή)
	€000	€000
Ζημιές για το έτος	(2.069.343)	(2.264.060)
Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος	2.391	3.918
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	31.425	136.297
Αναλογιστικές ζημιές για προγράμματα καθορισμένων παροχών	(707)	(11.746)
Επανεκτίμηση ακινήτων	(10.242)	(9.438)
Συνολικές ζημιές για το έτος	(2.046.476)	(2.145.029)

	2013	2012 (αναπροσαρμογή και επαναπαρουσίαση)
	€000	€000
Καθαρή ταμειακή ροή για εργασίες	(3.078.013)	(3.478.702)
Καθαρή ταμειακή ροή από επενδυτικές δραστηριότητες	1.293.485	1.925.853
Καθαρή ταμειακή ροή από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	1.690.631	110.412
Καθαρή μείωση στα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών για το έτος	(93.897)	(1.442.437)
Συναλλαγματικές διαφορές	668	438
Σύνολο εκροών για το έτος	(93.229)	(1.441.999)
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών, 1 Ιανουαρίου	993.410	2.435.409
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών, 31 Δεκεμβρίου	900.181	993.410

1. Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013 έχουν ετοιμαστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και τις πρόνοιες του περί Εταιριών Νόμου της Κύπρου, Κεφ. 113.
2. Οι λογιστικές πολιτικές που εφαρμόστηκαν συνάδουν με αυτές του προηγούμενου οικονομικού έτους, εκτός από τη λογιστική πολιτική αναφορικά με τη μετατροπή των ανασφάλιστων καταθέσεων και ομολόγων σε μετοχές που υιοθετήθηκε κατά το τρέχον έτος (Σημείωση 3.2.2) και την υιοθέτηση νέων και τροποποιημένων προτύπων και διερμηνειών (Σημείωση 3.2.1) τα οποία περιγράφονται πιο κάτω.

Το Συγκρότημα εφάρμοσε, για πρώτη φορά, ορισμένα πρότυπα και τροποποιήσεις τα οποία απαιτούν αναπροσαρμογή των προηγούμενων οικονομικών καταστάσεων και επιπρόσθετες γνωστοποιήσεις στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Αυτά περιλαμβάνουν το ΔΛΠ 19 'Παροχές σε εργαζόμενους (Αναθεώρηση 2011)', το ΔΠΧΑ 13 'Επιμέτρηση εύλογης αξίας', τις τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 7 'Χρηματοοικονομικά Μέσα - Γνωστοποιήσεις' και τις τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 'Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων'.

Επίσης, διάφορες άλλες τροποποιήσεις εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά στο 2013. Παρόλα αυτά, δεν επηρεάζουν τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος.

2.1 Υιοθέτηση του ΔΛΠ 19 (τροποποίηση 2011) και επίδραση στη λογιστικοποίηση των ωφελημάτων αφυπηρέτησης προσωπικού

Το 2012 το Συγκρότημα άλλαξε τη λογιστική πολιτική του αναφορικά με την αναγνώριση των αναλογιστικών κερδών και ζημιών που προκύπτουν από τα προγράμματα καθορισμένων παροχών. Ως αποτέλεσμα, τα αναλογιστικά κέρδη και ζημιές αναγνωρίζονται πλήρως στον ενοποιημένο λογαριασμό αποτελεσμάτων κατά την περίοδο στην οποία προκύπτουν. Η αλλαγή στη λογιστική πολιτική συμμορφώνεται με τις πρόνοιες του ΔΛΠ 19 (Τροποποίηση 2011). Σαν αποτέλεσμα, η επίδραση στη χρηματοοικονομική απόδοση και θέση του Συγκροτήματος από την υιοθέτηση του ΔΛΠ 19 (Τροποποίηση 2011) το 2013 δεν ήταν σημαντική.

3. Οι επενδύσεις του Συγκροτήματος και της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

	2013	2012
	€000	€000
Συγκρότημα		
Επενδύσεις		
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	25.160	21.818
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	260.987	402.547
Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις	2.573.437	710.968
	2.859.584	1.135.333
Επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση		
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	672.809	694.287
Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις	-	40.460
	672.809	734.747
	3.532.393	1.870.080

	2013	2012
	€000	€000
Εταιρία		
Επενδύσεις		
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	16.973	14.423
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	231.844	368.742
Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις	2.573.240	710.796
	2.822.057	1.093.961
Επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση		
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	672.809	694.287
Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις	-	40.460
	672.809	734.747
	3.494.866	1.828.708

4. Οι λοιπές υποχρεώσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2013 περιλαμβάνουν προβλέψεις για επιδικίες ή υπό διαιτησία διαφορές ύψους €52.312 χιλ. για το Συγκρότημα και €47.728 χιλ. για την Εταιρία και λοιπές προβλέψεις ύψους €16.542 χιλ. για το Συγκρότημα και €14.874 χιλ. για την Εταιρία. Η πρόβλεψη για επιδικίες ή υπό διαιτησία διαφορές του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2013 παρατίθεται στη Σημείωση 34 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Δεν υπάρχουν σε εκκρεμότητα οποιεσδήποτε άλλες σημαντικές επιδικίες ή υπό διαιτησία διαφορές του Συγκροτήματος καθώς και αποφάσεις δικαστικών ή διαιτητικών οργάνων που ενδέχεται να έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση ή λειτουργία του Συγκροτήματος.
5. Ο αριθμός απασχολούμενου προσωπικού του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2013 ανήλθε σε 7.752 (2012: 10.772) και της Εταιρίας 4.264 (2012: 6.254).
6. Οι μετοχές της Εταιρίας που κατέχονται από οντότητες που ελέγχονται από το Συγκρότημα και συγγενείς εταιρίες (περιλαμβανομένων μετοχών που κατέχονται από θυγατρική εταιρία που διεξάγει ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής και κατέχει τις μετοχές ως μέρος των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επενδύονται προς όφελος των ασφαλιζόμενων) στις 31 Δεκεμβρίου 2013 ήταν 36.798 χιλ. και η αξία κτήσεως τους ήταν €109.514 χιλ.
7. Οι εταιρίες, υποκαταστήματα, οι συγγενείς εταιρίες και η κοινοπραξία του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2013 και η μέθοδος ενσωμάτωσης τους αναφέρονται στην Σημείωση 53 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

8. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα:

- (α) Δάνεια και απαιτήσεις σε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και βασικά διευθυντικά στελέχη: €3.224 χιλ. για το Συγκρότημα και την Εταιρία.
- (β) Δάνεια και απαιτήσεις σε λοιπά συνδεδεμένα πρόσωπα: €521 χιλ. για το Συγκρότημα και €1.082.637 χιλ. για την Εταιρία.
- (γ) Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις (κυρίως πιστώσεις, εγγυήσεις και μη χρησιμοποιηθέντα όρια): €974 χιλ. για το Συγκρότημα και την Εταιρία.
- (δ) Καταθέσεις από μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και βασικά διευθυντικά στελέχη: €1.881 χιλ. για το Συγκρότημα και την Εταιρία.
- (ε) Καταθέσεις από λοιπά συνδεδεμένα πρόσωπα: €36.399 χιλ. για το Συγκρότημα και €599.978 χιλ. για την Εταιρία.
- (στ) Έσοδα από τόκους: €929 χιλ. για το Συγκρότημα και €44.587 χιλ. για την Εταιρία.
- (ζ) Έξοδα από τόκους: €1.114 χιλ. για το Συγκρότημα και €8.596 χιλ. για την Εταιρία.
- (η) Συναλλαγές και αμοιβές μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, βασικών διευθυντικών στελεχών και συνδεδεμένων προσώπων: €3.294 χιλ. για το Συγκρότημα και €2.964 χιλ. για την Εταιρία.

9. Άλλες πληροφορίες

Οι συνολικές κεφαλαιουχικές δαπάνες του Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013 ανήλθαν σε €1.867 χιλ. (2012: €12.264 χιλ.) και για την Εταιρία €1.631 χιλ. (2012: €8.314 χιλ.).

10. Γεγονότα μεταγενέστερα του ισολογισμού

Πώληση των δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος στην Ουκρανία

Στις 31 Ιανουαρίου 2014, το Συγκρότημα υπέγραψε προκαταρκτική συμφωνία για την πώληση των Ουκρανικών εργασιών, στην ABH Ukraine Limited, μέλος της Alfa Group. Η πώληση υπόκειται στην έγκριση των αρμόδιων εποπτικών αρχών σε Κύπρο και Ουκρανία.

Το τίμημα πώλησης ανέρχεται σε €225.000 χιλ. και υπόκειται σε αναπροσαρμογές με την ολοκλήρωση της πώλησης. Η πώληση θα επηρεάσει αρνητικά τα κεφάλαια του Συγκροτήματος κατά €49 εκατ. ή κατά 0,2 ποσοστιαίες μονάδες στα κύρια βασικά ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος. Η λογιστική ζημιά από την πώληση ανέρχεται σε περίπου €126.000 χιλ. και αντιπροσωπεύει τη διαφορά του τιμήματος πώλησης και της λογιστικής αξίας της ομάδας εκποίησης ως κατεχόμενης προς πώληση στις 31 Δεκεμβρίου 2013 και τη μεταφορά των σχετικών αποθεματικών συναλλαγματικών διαφορών ύψους €41.000 χιλ.

Αποδέσμευση των εξαμηνιαίων εμπρόθεσμων καταθέσεων

Στις 31 Ιανουαρίου 2014, το Συγκρότημα αποφάσισε την αποδέσμευση των εξαμηνιαίων εμπρόθεσμων καταθέσεων που είχαν δεσμευθεί βάσει των διαταγμάτων ανακεφαλαιοποίησης της Εταιρίας τον Ιούλιο του 2013 και ο οποίες έληγαν στις 31 Ιανουαρίου 2014. Η απόφαση λήφθηκε λόγω της βελτίωσης της ρευστότητας και των ενδείξεων σταθεροποίησης της καταθετικής βάσης. Τα αποδεσμευμένα ποσά υπόκεινται στα υφιστάμενα περιοριστικά μέτρα που ισχύουν στο τραπεζικό σύστημα.

Μεταφορά εργασιών Λαϊκής Φάκτορς Λτδ στην Εταιρία

Κατά το 2014, το Συγκρότημα αποφάσισε τη μεταφορά των εργασιών, των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της θυγατρικής εταιρίας του Συγκροτήματος, Λαϊκή Φάκτορς Λτδ, στην Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ, με παράλληλη διάλυση χωρίς εκκαθάριση της θυγατρικής εταιρίας.

Πίνακας Αντιστοιχίας Παραπομπών με τις πληροφορίες τις οποίες η Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ κατέστησε διαθέσιμες στο κοινό κατά την περίοδο 1.1.2013 έως 27.3.2014

Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2013

Ημερομηνία	Ανακοίνωση	Ηλεκτρονική Διεύθυνση
04 Ιαν 2013	Ανακοίνωση Τράπεζας Κύπρου Bottom of Form	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130104CapitalSecuritiesGR.pdf
10 Ιαν 2013	Παραίτηση Μελών Διοικητικού Συμβουλίου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130110DirectorsResignationGR.pdf
16 Ιαν 2013	Αναθεώρηση και καθορισμός επιτοκίου Μετατρέψιμων Χρεογράφων 2013/2018 της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130116ConversionInterestGR.pdf
30 Ιαν 2013	Ανακοίνωση Τράπεζας Κύπρου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130130AnnouncementGR.pdf
31 Ιαν 2013	Παραίτηση Μέλους Διοικητικού Συμβουλίου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130131ResignationConstantinidesGR.pdf
28 Φεβ 2013	Προκαταρκτικά Αποτελέσματα για το έτος 2012 Bottom of Form	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130228PreliminaryResults2012Release.pdf
28 Φεβ 2013	Διορισμός Νέων Διοικητικών Συμβούλων	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130228NewDirectorsGR.pdf
28 Φεβ 2013	Πληροφορίες και Διαδικασία Άσκησης Δικαιώματος Προαιρετικής Μετατροπής Αξιών	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130228ConversionPeriodsGR.pdf
11 Μαρ 2013	Ειδοποίηση για αναβολή πληρωμής τόκου Αξιογράφων Κεφαλαίου 12/2007	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130311CapitalSecInterestDeferralGR.pdf
26 Μαρ 2013	Παραίτηση Προέδρου και μελών Διοικητικού Συμβουλίου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130326ResignationChairmanGR.pdf
29 Μαρ 2013	Παραίτηση Διευθύνοντος Συμβούλου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130329CEOResignationGR.pdf
01 Απρ 2013	Αναδιάρθρωση και ανακεφαλαιοποίηση Τράπεζας Κύπρου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130401BOCRecapGR.pdf
02 Απρ 2013	Δραστηριότητες Τράπεζας Κύπρου στο Ηνωμένο Βασίλειο και στη Ρουμανία	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130402UKOperationsGR.pdf
02 Απρ 2013	Παραιτήσεις μελών Διοικητικού Συμβουλίου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130402ResignationBoardGR.pdf
26 Απρ 2013	Διορισμός μελών Διοικητικού Συμβουλίου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130426BoDGR.pdf
26 Απρ 2013	Δραστηριότητες Τράπεζας Κύπρου στη Ρουμανία	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130425RomaniaGR.pdf
29 Απρ 2013	Ανακοίνωση	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130429Conversion%ce%91GR.pdf

Πίνακας Αντιστοιχίας Παραπομπών με τις πληροφορίες τις οποίες η Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ κατέστησε διαθέσιμες στο κοινό κατά την περίοδο 1.1.2013 έως 27.3.2014

Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2013

30 Απρ 2013	Εκλογή Προέδρου και Αντιπροέδρου Διοικητικού Συμβουλίου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130430%ce%9dewChairmanGR.pdf
10 Μαΐ 2013	Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130509BoardCommitGR.pdf
13 Μαΐ 2013	Διορισμός Νέου Διοικητικού Συμβούλου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130513AppointmentArapoglouGR.pdf
23 Μαΐ 2013	Ανακοίνωση	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130523CEOProposalGR.pdf
30 Μαΐ 2013	Διορισμός Ενδιάμεσου Διευθύνοντα Συμβούλου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130530CEOAppointmentGR.pdf
14 Ιουν 2013	Ανακοίνωση	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130614UkraineGR.pdf
18 Ιουν 2013	Ανακοίνωση	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130618SpecialAdministratorGR.pdf
03 Ιουλ 2013	Παραίτηση Διοικητικού Συμβούλου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130702DirectorResignationGR.pdf
03 Ιουλ 2013	Αναθεώρηση Επιτροπών Διοικητικού Συμβουλίου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130702BoardCommitGR.pdf
22 Ιουλ 2013	Πώληση της Κύπρου Asset Management A.E.Δ.Α.Κ.	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130722AEDAKGR.pdf
26 Ιουλ 2013	Ανακοίνωση	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130726AnnouncementSplitGR.pdf
31 Ιουλ 2013	Ανακεφαλαιοποίηση μέσω Διάσωσης με Ίδια Μέσα και Έξοδος από το Καθεστώς Εξυγίανσης	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130731RecapGR.pdf
31 Ιουλ 2013	Ειδοποίηση προς τους κατά την 29 Μαρτίου 2013 κατόχους συνήθων μετοχών της Τράπεζας Κύπρου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130731NoticeShareholdersGR.pdf
31 Ιουλ 2013	Ειδοποίηση προς τους κατά την 29 Μαρτίου 2013 κατόχους εκδομένων χρεωστικών τίτλων της Τράπεζας Κύπρου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130731NoticeDebtSecuritiesGR.pdf
01 Αυγ 2013	Αποδεκτό Αντισυμβαλλόμενο Πιστωτικό Ίδρυμα από Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130731ECBEligibilityGR.pdf
02 Αυγ 2013	Πρόγραμμα Εθελούσιας Εξόδου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130802VRSGR.pdf
08 Αυγ 2013	Έγγραφο Διορισμού Πληρεξούσιου αντιπροσώπου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/BOC%20PROXY_GR.pdf

Πίνακας Αντιστοιχίας Παραπομπών με τις πληροφορίες τις οποίες η Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ κατέστησε διαθέσιμες στο κοινό κατά την περίοδο 1.1.2013 έως 27.3.2014

Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2013

08 Αυγ 2013	ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΕΤΗΣΙΑΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130808AGMInvitationGR.pdf
29 Αυγ 2013	Ανακοίνωση Bottom of Form	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130829UkraineSubGR.pdf
03 Σεπ 2013	Μετοχικό Κεφάλαιο	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130903AnnouncementSharesGR.pdf
03 Σεπ 2013	Τελικές Ελεγμένες Οικονομικές Καταστάσεις για το 2012	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130903AnnouncementDateFY2012GR.pdf
05 Σεπ 2013	Υποψήφιοι για εκλογή στο Διοικητικό Συμβούλιο	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130905AnnouncementNomineesGR.pdf
10 Σεπ 2013	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130910AGMProxies CV GR.pdf
10 Σεπ 2013	Αποφάσεις της ετήσιας Γενικής Συνέλευσης των μετόχων	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130910AGMAnnouncementGR.pdf
24 Σεπ 2013	Διοικητικό Συμβούλιο	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130924BoardGR.pdf
25 Σεπ 2013	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΤΟΧΟΥΣ ΔΟΜΗΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑΘΕΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΕΓΓΥΗΜΕΝΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΑΙ/Ή ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ (ΟΠΩΣ ΟΙ ΟΡΟΙ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΑ ΠΕΡΙ ΔΙΑΣΩΣΗΣ ΜΕ ΙΔΙΑ ΜΕΣΑ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ ΤΟΥ 2013 ΕΩΣ (ΑΡ.3) ΤΟΥ 2013)	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20130925AnnouncementStructuredGR.pdf
11 Οκτ 2013	Παραίτηση Μέλους Διοικητικού Συμβουλίου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20131011ResignationHadjipapasGR.pdf
11 Οκτ 2013	Ολοκλήρωση πώλησης της Κύπρου Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ.	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20131011AEDAKGR.pdf
11 Οκτ 2013	Αποτελέσματα Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2012	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/FinancialResults FY2012GR 20131012.pdf
16 Οκτ 2013	Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20131018BoardCommitGR.pdf
23 Οκτ 2013	Παραίτηση Μέλους Διοικητικού Συμβουλίου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20131023ResignationIgorGR.pdf
23 Οκτ 2013	Διορισμός Διευθύνοντα Συμβούλου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20131023CEOAAppointmentGR.pdf
25 Οκτ 2013	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ Α' ΕΞΑΜΗΝΟΥ 2013	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20131025AnnouncementDate1H2013GR.pdf

Πίνακας Αντιστοιχίας Παραπομπών με τις πληροφορίες τις οποίες η Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ κατέστησε διαθέσιμες στο κοινό κατά την περίοδο 1.1.2013 έως 27.3.2014

Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2013

25 Οκτ 2013	Επιτροπές Συμβουλίου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20131025BoardCommitGR.pdf
04 Νοε 2013	Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20131104BoardCommit_AuditGR.pdf
07 Νοε 2013	Έγγραφο Διορισμού Πληρεξούσιου αντιπροσώπου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/BOC%20Proxy%20AGM%2029112013.pdf
07 Νοε 2013	Ειδοποίηση Συνέχισης της Εξ' αναβολής Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20131107AGMInvitation_AdjournedGR_final.pdf
12 Νοε 2013	ΑΛΛΑΓΗ ΣΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΤΩΝ ΕΓΓΥΗΜΕΝΩΝ ΟΜΟΛΟΓΩΝ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΙΑ ΛΤΔ ΜΕ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20131112AnnouncementGR.pdf
18 Νοε 2013	Πληρωμή Τόκου Εγγυημένων Ομολόγων της Τράπεζας με κωδικό ΚΥΠΡΕ/BOCYG	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20131118Announcement_InterestPaymentGR.pdf
19 Νοε 2013	Πληρωμή Τόκου Εγγυημένων Ομολόγων της Τράπεζας με κωδικό ΚΥΠΡΕ2/BOCYG2	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20131118Announcement_InterestPayment_BOYG2_GR.pdf
25 Νοε 2013	Αλλαγή στου όρους έκδοσης των εγγυημένων ομολόγων με κωδικό ΚΥΠΡΕ2/BOCYG2	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20131125ChangeTermsBOCYG2GR.pdf
26 Νοε 2013	Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2013	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/FinancialResults_1H13_20131126GR_final.pdf
27 Νοε 2013	Διορισμός Διευθύνοντα Συμβούλου στο Διοικητικό Συμβούλιο και αλλαγή στη σύνθεση Επιτροπών Διοικητικού Συμβουλίου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20131027BoardMemberBoardCommitGR.pdf
28 Νοε 2013	Ανακοίνωση Ρυθμιζόμενης Πληροφορίας του Κυπριακού Νόμου 190(I)/2007	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20131128AGMProxies_CV_GR.pdf
29 Νοε 2013	Ολοκληρώθηκε η εξ αναβολής Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20131129%20AGM%20AnnouncementGR.pdf
06 Δεκ 2013	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΝΝΙΑΜΗΝΟΥ 2013	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20131206AnnouncementDate9M2013GR.pdf
06 Δεκ 2013	ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20131206OrganChartGR_Combined.pdf
Top of Form 18 Δεκ 2013 Bottom of Form	Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος για το εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2013	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20131218FinancialResults9M2013GR.pdf
30 Ιαν 2014	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΛΤΔ ΠΟΥ ΠΡΟΕΚΥΨΑΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΔΙΑΣΩΣΗΣ ΜΕ ΙΔΙΑ ΜΕΣΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΩΝ	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20140130TransferofSharesGR.pdf

Πίνακας Αντιστοιχίας Παραπομπών με τις πληροφορίες τις οποίες η Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ κατέστησε διαθέσιμες στο κοινό κατά την περίοδο 1.1.2013 έως 27.3.2014

Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2013

30 Ιαν 2014	Αποδέσμευση των Εξάμηνων Εμπρόθεσμων Καταθέσεων	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20140130DepositsReleaseGR.pdf
31 Ιαν 2014	Συμφωνία για πώληση των δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος στην Ουκρανία	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20140131SaleofBOCUGR.pdf
31 Ιαν 2014	Αλλαγή του Γραμματέα της Εταιρίας - Αλλαγή στη σύνθεση Επιτροπών Διοικητικού Συμβουλίου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20140131CompanySecretaryBoardCommitteesGR.pdf
04 Φεβ 2014	ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20140204ChangesInOrganStructureGR.pdf
12 Φεβ 2014	Ημερομηνία Ανακοίνωσης Προκαταρκτικών Οικονομικών Αποτελεσμάτων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20140212AnnouncementDateFY2013GR.pdf
28 Φεβ 2014	Προκαταρκτικά Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/FinancialResultsFY2013GR.pdf
05 Μαρ 2014	Λειτουργός Συμμόρφωσης με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης - Αλλαγή στη σύνθεση Επιτροπής Διοικητικού Συμβουλίου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20140305CorpGovComplianceOfficerBoardCommitteeGR.pdf
17 Μαρ 2014	Ημερομηνία Ανακοίνωσης Ελεγμένων Οικονομικών Καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20140317AnnouncementDateFY2013GR.pdf